

aliquando uo anglm;

LAI
OR ES SET

SEHSVS

si dixisset cum

rei uerbo hec est a
pocalypsis. sed hunc
modum locutionis
quicum diminutio
ne uerbi fit frequen
ter inuenimus in diuinis scrip
turis. Vnde nec salomon ait:
Hec sunt parabole salomonis,
aut hec sunt uerba ecclesastes.
sed tantum parabole salo
monis. et uerba ecclesastes re
gis hierlm. Sic etiam ysaias
dicit. Visio ysaię absq
ullo uerbi adminiculo;
Et sic reliqui. Taliter aut lo
quentes. sub auditione ne
cessarias tales sententias ha

genus est intellectuale. qd
non fit per corpora. neq
per similitudines. sed ipsa
ueritas in mente manifestat
uidentib. quod proprie elec
toꝝ e; Talimodo locutus e
pphe. quia eaque dicebant
uidebant. Id intellege
bant. Unde & uidentes
appellabant. Iuxta qd li
bri regum historia mani
festat dicitur; Qui cum ppha
di hodie. olim appella
batur uident; Vn pphe
te que ab ipsis prophetis
uidebant. uisiones dicunt.
Vnde est. Visio ysaię uiso a
mōl. et ceteroꝝ; Et quia ista
intellectualis est. idcirco
itaq. subtilior aliis habet;
Hoc genere uisionis locutus
est & iohs. diuinitus sibi
in mente tanta ostensa
sacramta; facta est aut
hec ipsa reuelatio p anglm.
sed ipse angls figurā xpī
tenuit quiloq. bat p illū.
sicut et ille qui olim moy
si loquebatur; Vnde idē
moy ses. aliquando dicit
dm ad se locutum fuisse.

bere docuerunt; Verbigra.
Cum legimus Apokalypsis
Ihu xpi: subaudiendum e
hec est; Est aut apokalyp
sis grecus sermo. latine dr.
reuelatio siue manifestatio.
Et quod in ea statuis presentis
et future ecclie beato iohi.
et in illo. ecclie sic manifesta
tus; Quia dedit illi ds pala
m facere. Et hic apertius
est: si dixerit quod dedit
illid palam facere; Sed
et hic modus locutionis.
sepe fit in scripturis; Unde
est. Bonum certamen cer
taui: pro quod bono cer
tamini certau; hec aut
reuelatio ipsius est dñi ihu
xpi: quam ado accepit
ut sua reuelatione mani
festa. faciat seruis q
oportet fieri cito. Sed in his
omib; verb; utraq; eius na
tura demon strat; Diuina
scilicet p hoc quod ipse cu
patre & spũsco cuncta re
uelat mysteria. humana
aut in hoc: quod non so
lum a patre. et spũsco sed
etiam a scipso accepit: ut

sua reuelatione manife
staret seruis que oport
et fieri cito; Vt eni in hoc
loco: tota trinitas intel
ligitur; A quo accepit
homo ipse assumptus auct
bodi ut ista mysteria suis
reuelaret seruis; Vbi e
tam ipsa forma serui.
domina predicat seruis;
Seruis eius ea manifestauit.
id est precepta sua sequen
tib; quib; alibi dicit; Cu
feceritis omnia que pcepta
sunt uob; dicitte serui
uultes sumus; Non eni ser
uis moysayce legis: id est
iudeis: non mundanę sa
pientie: deditis. id philoso
phis: sed grę diuine subiec
tis. reuelatio celestis apertę.
Hinc dñs in euanglo dicit.
Confiteor tibi dñe pater.
qui abscondisti hec a sapi
entib; & reuelasti ea par
uulis; Que oportet fie
ri cito. In his uerbis: duo
comprehendunt. Ea scilicet
que finienda sunt
ut cito accipiant termi
num: & ea que inchoant.

da sunt. cito sumant initium.
Istam tamen nequaquam finem
acceptura sunt. Unde nec
metuenda sunt tormenta
que transeunt. sed eame-
tuenda que ineter nunquam
seuerant; Nec gaudia fu-
gtiua sunt appetenda.
sed iugistatu permanen-
tia. Cito. i. in presentis tem-
pore; Omne enim presentis
uite tempus comparatum
est nitati. quasi unius ho-
re par uisimum est mom-
tum; Unde & idem iohannes
in epistola sua de hoc longis-
simo tempore dicit; Filius
hominis non uisima hora est; Re-
uelat ergo christus iohanni. i. ec-
clesie eaque cito transeunt.
et eaque cito adueniunt.
ut dum temporaliter cer-
nit affligi. uel sperari.
cogitet breuitatem istius
temporis. & quam ueloci-
ter transeant gaudia
et tribulationes cum tem-
pore. et quam uelociter
appropinquant eadem
sine fine mansura; Ac
per hoc nequaquam ma-

lorum prosperitatibus inuideat.
sed potius in suis aduersi-
tibus gaudeat. quas etiam
hec celestis reuelatio dicit
passuram cursum suum tempore
siue apertis infidelibus. & he-
reticis. siue a falsis christia-
nis; In fine uero temporis a-
crius ab anti christo eiusque
ministris; Sed si uenit modo.
siue tunc. idcirco interpretis
suras inuicta per seuerant.
Quia iudicium tunc est et eaque
bona expectat. tunc esse con-
siderat; Ad eternorum namque
comparationem bonorum pa-
rum est quod ad presentis pa-
tis ecclesie sanctorum; Secundum illud
pauli apostoli; Existimo enim quod
non sunt condigne passio-
nes huius temporis ad futuram gloriam que
reuelabitur in nobis; Et esti-
matione manentium tor-
mentorum. nihil est quod tem-
poraliter delectat uolup-
tatibus reproborum. ET SIGNI-
FICAUIT. hoc loco signifi-
cauit. non ab abstensione
sed a signo positum intel-
ligere debemus; Et hoc est
dictum significauit. quod

est sigillauit; Signum enī
dī sigillum. Quo in loco que-
stio oritur: quare hoc dica-
tur. cum insequentib; inue-
niamus dictum iohi ab an-
glo ne signaueris uerbalibri
huius; Sed sciendum est quia
sacra scriptura impis signo
claudit; fidelib; aperitur.
Non enī ppter fideles seruos.
sed ppter fures et latrones
diuitie sub signo claudunt;
Dicendo ergo significauit: &
infidelib; claudi. et fidelib;
spiritali exercitio docuit
aperiri; Vnde & danieli
dicitur; Vade quia clau-
si sunt signatq; sermones.
usq; ad pre finitum temp;
**MITTENS PER ANGLUM SUUM
SERVO SVO IOHNI.** Iste an-
gls in figura xpi apparuit
beato iohi; Quia enī cum
patre et spūscō filius unus
estis. omīa reuelans. utiq;
et illum anglm repleuit.
atq; in illius corde habitans
p cum locutus est iohi; Ipse
aut iohis figurā ecclē tenet
sicut in consequentib; uidi-
mus; Cui xpc sicut die

tum est non in sua natura
sed p anglm apparuit. sic
olim fecit patrib; Exple-
to enī ministerio ppter quod
uenerat. uisus etiam ab ho-
minib; quandiu oportu-
it donec quadragiesimodie
ascendit in celum. non de
inceps p eā substantiā quā
assūpsit ex nob apparere
uoluit; Vnde non corpo-
ralem eius presentiam debe-
mus requirere. sed potius
credere eum eē ubiq; indi-
uina maiestate; Totus ita-
q; filius dei p diuinitatē.
& spūscō consistebat in celo;
Quod nulli alii posse tribu-
itur nisi illi incorporee
simpliciq; nature. que to-
ta in celis reperit. tota
in terris. tota sine loco in lo-
cis tota sine parte reperit
in partib; Quid est aut mi-
rum si post eius incarnatio-
nē angls apparetis similis
filio hominis dī sicut in
sequentib; inuenimus; Cū
etiā angli qui multo ante
eius aduentum scīs patribus
apparuer̄ uirūo cantur.

Quo in loco dicit beatus am-
bro sius; Credi etiā potest
beato paulo ap̄to dñi suā
post ascensionem non in sua
natura apparuisse: sed po-
tius per anḡlū tantum i-
nea forma inquare cogno-
sci ab hominib; solet;
Quod hīc etiā p̄baripotest:
quia sicut paulus nup̄
conuersus in sua cum sub-
stantia uidiss̄: consequens
ēē ut p̄ om̄ib; dilecto di-
scip̄o: sibiq; ab adolescen-
tia dicato: non p̄ anḡlū sed
per sanctū suū apparēt; Qd̄
dicit: mittens p̄ anḡlū su-
um seruo suo ioh̄: morē
scōꝝ patrum tenet: quin
suis dictis sic de se quāsi de a-
lio loquunt̄; Unde est: Vir
erat in terra hūi nomine
iob; Et cetera: usque rece-
dens a malo. Et erat moy-
ses uir mitis simus sup̄ om̄s
quos morabatur in terra; Et
idem ioh̄ sepe in euanḡlo
suo; Hic ē DISCIPULUS, IL-
LE QUĒ TU ILLI GEBAT HIC. Q̄
TESTIMONIŪ PERIBUIT
UERBO BEL; Perhibuit te

stimonium uerbo di ioh̄:
cum dix̄; In principio erat
uerbum. Et om̄ia p̄ ip̄sum
facta sunt. Et erat lux uera
quę illuminat om̄e hominē.
Et cetera. quę in eo de in loco de
diuinitate uerbi secuntur;
Perhibuit testimonium ih̄u
x̄po. Cui dix̄. Et uerbum ca-
ro factum est: & habitauit
in nobis; Hōtam diuinitatē
per sonam cum ista dicimus:
sed utramq; ostendimus na-
turā; Quod uō ait: in ique
cumq; uidit: subintelligi-
dum est quę cumq; de incar-
nato di uerbo. siue in diu-
nitate siue in humanitate
cognouit; Aliud uō uidit
oculis corporeis: atq; aliud
oculis mentis; Oculis cor-
dis uidit diuinitatē: oculis
corporeis humanitatē;
Uidit eum ante om̄ia sc̄la
a patre genitū cum patre
etiam om̄ia fecisse; Uidit
in fine temporū natum ex
matre p̄ n̄ra salute: deinde
passum: a iusto homine se-
pultum: a mortuis resusci-
tatum: atq; in dextera patris

subleuatum: de inde ad iudicium uenturum; Vidit itaque hec omnia: et testimonium perhibuit; Et scimus quia uerum est testimonium eius. Sed quod fecit iohs: hoc etiam fecit cotidie ecclia cuius membrum ille fuit: et in cuius figura hanc apokalypsin uidit; A cuius hore testimonium illius non recedit: quia in desinenter doctrinam illius insistit. BEATIUS QUI LEGIT ET QAUDIUNT UERBA PROPHETIE HUIUS: ET SERVAHEA QUAEREA SCRIPTA SUNT. TEM-
PS PUS ENIM PROPHETA EST; In his uerbis duorum persone comprehenduntur. Doctores uidelicet qui legunt & alii exponunt: & auditorum: quia cum audiunt retinent & opere perficiunt ea que in ea scripta sunt; Licet enim in libris multa habeat in se per fundamenta mysteria: multa tamen sunt ibique etiam ad litteram custodia: magna humilitate et salute presentantur suis obseruatoribus; Seruant

autem ea que in ea scripta sunt: qui si dem christi et ecclesie non uiolant quicquid prohibita et implent iussa: metunt minata supplicia amant que promissa celestia; hinc autem liquido colligitur: quante sit auctoritatis quantaque excellentie cum inter omnes libros noui testamenti hic solummodo prophetia nominatur; Quamque obseruauerit: beatus est prohibetur; At quod et subiungit. TEM-
PS PUS ENIM PROPHETA EST; Iudicium scilicet quando red daturus est unicuique iuxta opera sua; Ac si dicere; Felix qui fidei sacramentis imbutus: & que in his iubentur custodit: atque prohibetur non presumit: quia & obseruationis tempus non longas moras innectit: et retributionis dies quodammodo inianuis consistit; Iohs. vii. ecclesis que sunt in asia; Ad hec due sunt: maior scilicet & minor; Que minor est in sortem uenit beato iohi:

inqua sunt ^{vii} ciuitatis me-
tro politane: quarum ca-
put ē ephesus; Sed cum ma-
ior minori iungit: pene
medietate mundi occupat:
Huic tante regionis. Is omps
per suam nuam p̄posuit p̄-
dicatorem beatum ioh̄m;
Et ideo ille sp̄aliter ecclesiam
suam dirigit p̄phetiam;
Verum quod loquit̄. vii. ec-
cl̄e diē; Que cum una sit:
septenario numero cōp̄hen-
ditur: quo sepe solet uni-
uersitas designari; Iuxta
illud. Septies indie laude
dixisti; Vt p̄t̄ innume-
ra dona que p̄cipit̄ asp̄ūscō
quicum sit unus sp̄s replet̄
orbem terrarum; Id̄ uni-
uersā eccl̄am: d̄r̄ etiam sep-
tiformis app̄ha sup̄ d̄nm
requiesisse p̄pter. vii. id̄
multiplicia sua dona que
p̄t̄ stat̄ fidelib; Vna est
itaq; eccl̄a sicut unus est
sp̄s. Unde eccl̄a catholica grece
d̄r̄. idest uniuersalis: sed
septiformis sp̄s m̄nere
est repleta; Vnde et in za-
charia legimus. Cande

labrum totum aureum ha-
bens sup̄ se ^{vii} infusoria &
vii. lucernas; Quam etiā
septiformē eccl̄am xp̄o con-
iungi: elias commemorat
dicens; Ap̄prehendent vii.
mulieres indie illa uirum
unum dicentes. Panē n̄m
comedemus. & cetera. Vir
iste unus xp̄s ē quem septi-
formis eccl̄a complectitur.
dicens. Panem n̄m come-
demus: corpus sc̄ilicet tu-
um nob̄ adō datum man-
ducabimus; Vestim̄tis uir-
tutum ornabimur: tan-
tūmodo uocet̄ nōm̄ tuum
sup̄ nos: aufer ob̄p̄rium n̄m
ut sis uir n̄r n̄c̄p̄perando
dicant nob̄ iudei quod
non habeamus uirum. Vn-
de et salomondicit: quia
sapientia excidit sibi co-
lumnas. vii. Columnas
vii excidit. et domum fecit:
quia ab amore presentis
sc̄li dura corda gentiliū
septiformi sp̄ū implenda
separauit: atq; ad forti-
tudine celestis edificii gre-
xit; Recte etiam hoc nu-

mero septenario qui constat
ex tribus et iiii. ecclesia compre
henditur. que in quattuor
mundi partes diffusa. in
concuſſamente obseruat ſcē
trinitatis fidem; Cuius
numeri mysterium etiam
unus hō in ſe continet. qui
utiq; membrum est huius
eccleſie; Dum ex quattuor
constat mundi elementis.
iiii pollet uirtutibus. et diligit
dñm ex toto corde suo. et ex
tota anima sua. et ex tota
uoluntate sua; Nam tribus
ſpiritualiter & iiii corpora
liter uiget. In dilectione
eñdē tribus qualitatibus
ſp̄aliter excutitur; Ipſe uō
corporaliter ex materia
cálida et frigida. humida.
et sicca componitur; Asia
interp̄tatur elatio; Elatio
autē. et in bonā partem po
nitur. et in malam. Hec
ſemp̄ p̄ uicio ponitur. ſed
aliquando culmina uirtu
tum designant; In bono
ponitur. ut illud ysaie;
Ponante in ſup̄biam ſcōꝝ.
ſuſtollante ſup̄ altitudinē.

terre; Altitudines terre.
ſunt. diuitie honores di
gnitates; Sup̄ altitudines
dñs om̄ps poſuit petrum.
et ceteros. qui primum fun
damentum eccleſie ē meruit.
Nam ſicut cum monte quis
quis conſcendit eo paulo
p̄cepta ſubiactia deſpi
cit. quod ad altiora plus
greſſus tendit. ita qui in
tentione figere nituntur
in ſummis. eo amplius ter
rena deſpiciunt. quo amplius
elevant ad celeſtia; Et qđ
prius in imo poſitus ſuper
ſe. & cēdidit. poſt ascenden
do p̄ficiens ſub ſe ēē cogno
ſcit; Lybae ergo bona ela
tione conſiſtit eccleſia. quia
om̄ia calcans mente celeſtia
inhabitat. Dicentis cum ap̄to;
Nra autē conuerſatio in celis
eſt; Quod ſi etiam elationē
in contrariā partem intel
ligere uoluērimus. neq;
in hoc ſano intellectu re
cedimus. quia multi a ſua
ſup̄bia deiecti ſunt per
grām atq; humilitatē;
Ad quos etiam quia membra

sunt eccle hec p tunc reuelatio;
Impletum hoc cogno scimus in
paulo: qui prius fuit sup by
eccle per secutor: deinceps
factus est pusillimus predica
tor; Desup bis eni atq; ela
tis: cotidie xpc suam eccles
p inter nam gram uocans
mittissimam reddit atq; humi
lem. GRA VOBIS ET PAX AB EO.
Gra dr: gratis date. Non meri
tis reddita: sed uenia gra
tis collata; Que gratia spe
cialiter in hoc est accipien
da: quia sine merito homi
num misit ds filium suum q
no sua sanguine redemit:
et ad filiatione dcp dux;
Vnde et sequit. Et pax; Quia
uidelicet ip sep suam passio
nem: genus humanum do
patri pacificauit; Et notan
dum quod non dicitur pax
& gra: sed p mittit gra
Ac deinde sub iungit pax;
¶ Quia nullus ad pacem re
conciliationis uenire po
terit: nisi hunc gramie p
cesserit; Qui aut ad pace
di uenire possemus: hac
di gra preuenti sumus;

Genera liter aut omia que a
do pcepimus siue infide si
ue in opere; In ab stinencia
in ieiunio. Et ceteris: gratis
ad nos tribuunt sola ipsi
us mia. Querendum est in
hoc loco: cur in dato gre no
minato filio & spu sco per so
na patris reticetur; Nam cu
dicit ab eo que est: et cetera:
filium in his uerbis ostendit;
Quod maxime ex hoc pbat:
cum sub iungit qui uentu
rus est ad iudicium scilicet
ut reddat unicuique iuxta
opa sua; Pater eni non iu
dicat quemquam: sed omne
iudicium dedit filio; Qui
solus cum patre et spu sco
habet ee: quia semp e in
mutabilis; Vnde psalmi
sta; Tu aut idem ipse es;
Sunt eni angli: sed muta
bilitate passisunt: quan
do unus eoz motus in sup
bia cum suis sequacibus
eccidit; Sunt homines
sed mutabiles sicut prim
homo mutatus est & ex iu
sto: factus est iniustus; Ex
bono impius. Ex immor

tali factus est mortali; Ovis
enim creatura mutabilis com-
parata trinitati qualinone;
Ideoque specialiter esse habere
dicitur: qui semper idem est; Erat
vero: quia antequam de beata
uirgine nasceretur in tempore:
cuncta cum patre fecit tem-
pora. Iuxta illud. In prin-
cipio erat uerbum. Et omnia
per ipsum facta sunt; Ven-
turus est ad iudicium. Iuxta
illud angloꝝ promissum;
Sic ueniet: quem ammodo
uidistis eum euntem in celum;
Cum itaque hec non nisi filio
congruere uideamus; Et
hanc gratiam ecclesia iustorum a
patre & filio atque spiritu sancto per-
ceperit: quia quorum insepa-
rabilis est unitas: insepa-
rabilis est etiam operatio;
Quid sibi uult quod solo
modo nuntio fit filii ut spiritus
sancti; Sed sciendum quia mos
est sacre scripture ut ubi
unus fit mentio persone de
trinitate: tota simul tri-
nitas intelligatur; Ergo ubi
per personam filii fidelibus
gratiam tribuere legitur au-

dimus: simul in ipsa da-
tione patrem et spiritum sanctum intel-
ligere debemus; Iterumque
ritur cum sit unus spiritus qui
replet orbem terrarum; Cur
uero in hac reuelatione
unus spiritus uero ducit? Nimi-
rum propter septenariam id
multiplicem eius operationem;
Simplex itaque est proprietate
nature: multiplex uero distri-
butione; Hinc salomon di-
cit eundem spiritum unicum &
multiplicem esse. **ETIA VII.**
SPIRITIBUS. QUAE SPECTU
THRONI EIUS SUNT. Thro-
ni dei sunt angeli sancti et ho-
mines iusti: in quorum mentibus
per fidem requiescit; Unde
est; Anima iusti. sedes sapi-
entiae; In cuius throni con-
spectu: spiritus sanctus est: quia in
sanctorum memoria requiescit:
ut diximus: et illos possidet
eorumque opera disponit: et ad
deum amore & proximorum ac-
cendit dilectionem; Ad quem
etiam specialiter pertinet re-
missio peccatorum que fit in
baptismate opere spiritus sancti; Un-
de dominus dicit apostolis; Accipite

sp̄m sc̄m. quoz remiseritis pec-
cata. remittunt̄ eis; Quare
vii. sp̄s dic̄tur. supra dic-
tum est. **ET AB IHV XPO**
QUIE TESTIS FIDELIS; Quia
de xpo erat plura locutus.
iterum repetit eius p̄sonā
dicens; Et ab ihu xpo quiē
testis fidelis id est uerax. qm̄
patri p̄hibet testimonium
dicent̄ iudeis; Pater in me
manens. ipse facit opa.;
Et hec est uita et̄na ut cogno-
scant̄ te. Et sic d̄s dilexit
mundum. ut unigenitū
suum daret; Ergo a me ip-
so non ueni. et multa huius-
modi similia. Sed sicut filius
est testis fidelis. ita pater
ita etiam sp̄s sc̄s; At cū pa-
ter de filio testimonium il-
li p̄hibet. Hic est filius me-
us in quo mihi complacuit;
Ipse etiam filius de sp̄u p̄hibet
testimonium cum dicit;
Sp̄s est qui uiuificat. et sp̄s
ubi uult spirat et paracly-
tus ipse. uos docebit om̄ia.
Sp̄s quoque sc̄s de filio testimo-
nium dicit. quod situeri-
tas. sicut scriptum est;

Sp̄s est qui te stificatur. qm̄
xpc est ueritas; Et ipse filius
dic. ille testimonium p̄hi-
bet de me; Unde sciendum
est. quia sicut tres sunt u-
num sunt. sic horum testimo-
nium unum est quamquā
alterius testimonio alter in-
sinuatur; Specialiter autē
filius testis uocatur. quia
p̄ testimonio ueritatis usq̄
ad mortem uenit carnis;
Quia et cum om̄is eccl̄a impre-
dicatorib; xpo testimo-
nium p̄hiberet. illi speci-
aliter testes uocant̄ qui p̄ xpi
testimonio morunt̄; **PR-**
MO GENITUS MORTUOR. Pri-
mus hō ex conditione crea-
tus est. ut nisi peccasset im-
mortalis mansisset; Sed
quia peccauit mortuus ē
credidit in matrem suā; hoc est
in terrā de qua fuerat con-
ditus; Dicente sibi d̄no;
Terra es. & in terrā reuertere
de qua sumptus es; Quia
formatus ex limo terre ma-
trimā uiuentē quasi ex ma-
tris uero uiuus p̄cesserat;
Postquam autē factus est ille

mortalis. genuit filios mortales et peccatores. qui omnes mortui in matrem suam reuertuntur; Veniens ergo dominus in carne eadem lege mortuus est atque in utero matris sepultus; Sed quater tertia die amotus iam uicturus in eternum surrexit. et mors illi ultra non dominabitur; primo gentium mortuorum appellari debuit; Licet enim surrexerunt alii ante. sicut lazarus. tam non surrexerunt in eternum uicturi; qui iterum mortui debentur carnis soluti; Unde non surrexisse nec uixisse computandi sunt. Ille ergo primogenitus mortuorum recte uocatur; qui sic surrexit amotus ut ultra non moreretur; Potest et aliter intellegi; Omnes electi qui se in mortificatione cum uitiis et peccatis & uoluptatibus carnis in se occiderunt. mortui sunt peccato & uiuunt deo; Quorum primogenitus digne uocatur christus. quia peccatum non fecit. & mortificationem uitae carna-

lis in se ostendit. ET PRINCEPS REGVM TERRE. Reges terre appellantur omnes electi. qui uitioꝝ tyrannidem in se confurgere non sinunt. sed eis iure dominantur; Possunt autem et reges terre specialiter intellegi predicatorum. quod dum corda carnalium a prauiditate restringunt supra. ut reges imperant. Ceterum in bonis & spiritualibus iuris in nullo se praeferrunt; Hinc est quod petrus cornelio se coequalem faceret. ananiam uero animam gladio uerbi percussit; Sciendum est autem quia predicatorum ecclesie etiam ipsi carnalibus ita dominari appetunt. quatenus & compassionem naturae. ex uitiis rectitudinem exhibent. Eorum itaque princeps est christus qui est rex regum & dominus dominantium. De quo ad huc sequitur. **QUAE X̄P̄S NOS ET LAUIT HOS A PECCATIS H̄R̄IS IN SANGVINE SVO;** Quo enim amore filius dei nos dilexit. passiones

illiū ostendunt qualē p nob
per tult. De hac dilectione.
Att apłs. xp̄c dilexit eccliam
ettra didit seip sum pro ea;
Ac de seipso. quid dilexit me
ait. ettra didit seip sum
p me; Ad cuius etiā dilec
tionem imitandā hortat̄
fidelis dicens; Ambulate
in dilectione sicut et xp̄c
dilexit nos; ettra didit se
metip sum p nob; Et etiā.
Dilexit aut nos. pulcher fe
dos. pius impios. sine pec
cato peccatores; Nec qua
les gramus dilexit nos. sed
quales ipse dilectione nos
fecit; Vnde sub dicitur; Et
lauit nos a peccatis nr̄is in
sanguine suo; Iste est amor
ineffabilis et incomprehensibilis.
quia cum p iusto
uix aliquis moriatur;
xp̄s scđm tempus mortuus ē
p impus. ut nos offerret do;
Iustus utiq; p iniustus; Et
cum cōm maculati in delictis.
lauit nos suo sanguine;
Vt exhiberet sibi eccliam. non
habentē maculam aut rugam
ut aliquo huiusmodi;

Quetiā sanguine sue passio
nis. uertit nob in misterio
ablutionis. ut infidemor
tis eius. baptizati ab omib;
mundemur peccatis. hinc
apłs dicit; Quicumq; bap
tizati sumus in xp̄o ihu. in
morte ipsius baptizati sum;
Est aut et scđm baptismum.
effusio lacrimarū. quando quis
singuli baptizant̄ publica
in peccatores. quō uide
licet maripost multas crimi
num maculas. et petrus ablu
tus est. post trunam negati
onē. **ET ECCE CUI N^{OS} R^{AM} RE
GNū ET SACER DOTES D^O
ET PATRIS UO;** Per hanc
sententiā om̄s electi sacer
dotes demon strantur. qui
supra reges fuerunt appel
lati; Quia enī caput fide
lium rex est. et sacerdos. ē
gruenter. & membra capi
tis reges et sacerdotes uo
cant̄; Quib; p petrum dicit;
Vos estis genus electum rega
le sacerdotum. Ipsi enī
sunt reges. ipsi et sacerdo
tes. & sacrificium. & altare;
Quia etiam uultus carnaliū

uoluptatum contra se insur-
gentes ut reges refrenant. **H**
et sacrificium laudis. & mor-
tificationis deo immolant.
Corpusq; suum acupidita-
tib; mortificant p̄ sentis **H** ^{of dēdic}
scti. ut hostia uiua fiant; ^{tos sacdo}
Ipse itaq; unigenitus patris ^{tes uotari}
fecit suos electos. reges et
sacerdotes. quos reges terre
constituit & ipso ope sacer-
dotes monstra uit; Quod
aut dicitur. deo et patri.
H onduē nature necduē p̄ so-
ne. sed una ostendit. Vbi
etiam sp̄sses iuxta regulam
p̄ misse intelligentie pari-
ter intelligitur. **IP SIGLA.**
ET IMPERIUM IN SCILASCTOR
LOREN. Filio scilicet qui
nos sacerdotes fecit. et pa-
tri quinos sacerdotes fieri
uoluit; Vbi etiam amboꝝ
karta ē que est sp̄sses. Be-
ne aut non sibi. sed ei a
quo accepit p̄ his ecclā tri-
buit glam. **B**icens cū
psalmista. Non nob̄ dñe
non nob̄. sed nomen tuo
daglam. **V**t impleat illud;
Vide aut opauā bona. &

H SCUMBAR
TUM LACRI
MARIL EFFUSIO

glori ficent patrem uirum
qui in celis est; **E**CCE VENIT.
CUM NUBIBUS. In nube uen-
turus est dñs ad iudicium.
quia in nube ascendit ince-
lum; **S**ic enī dixerunt an-
geli ap̄tis; **Q**uid inquit sta-
tis aspicientes? **H**ic ibi sic
ueniet quem animo dum ui-
distis cum euntem in celum;
Nubium aut sepe fit men-
tio in sacro dōquo; **V**nde
legimus in exodo. quod
om̄ps d̄s in nube filios isrl̄.
eduxit de egypto. Taberna-
culum quoq; moysi. et
templum salomonis nubes
impleuit;
Et in dñi transfigura-
tione. moysen & heliā
nubes obumbrat. In nu-
bib; etiam sciuenturi sunt
ad iudicium. **J**uxta illud
ap̄ti; **Q**uia rapientur ob-
uiam xp̄o in nubibus. **I**lla
aut nubes que filios isrl̄
inluminabat. et egyptios
tenebris circumdabat.
dñi significat clementiā
que illuminat perfectos.
& obcecat rēp̄bos. **I**ta q̄ppe

ueniens dñs ad iudiciū. ap-
parebit blandus iustis. quō
etiam illuminabit dum
ad contuendam suā maie-
statem eos pduxerit. Et ter-
ribilis reprobis. quos in tene-
broso carceris loco constitu-
et. De quo in euanglo dicit.
Inutile seruū picte intene-
bras exteriores. Illis enī di-
cet. Venite benedicti patri-
 mei. Et cetera. Istis autē te-
nignē eternū qui paratū ē
diabolo et angelis ei. Nā et
hoc quod egyp̄ti et filii
isrl̄ ad se non poterant ac-
cedere. hoc significatur
qđ abraham diuiti R̄.
I nō nos et uos chaos magnū
firmatū est. Et cetera. Ali-
quando etiā nubes. corp̄
xp̄i significat. Ut illud.
Ecce dñs ascendit sup̄ nubē
leuē. et ingredietur egyp̄-
tū. Et cetera. Sup̄ nubē q̄ppe
leuem ascendit et in egyp̄-
tum uenit. quando car-
nē nr̄e humanitatis as-
sumens. sine grauedine
peccati in mundo apparu-
it. Nubes autē pluraliter

scōs significāt p̄dicatores.
qui pluuunt uerbis et coru-
scant miraculis. De quibus
p̄propham dī. Et nubibus
mandabo ne pluant sup̄
eā. hoc est sup̄ uineā h̄ym-
brem. Cū his nubibz hoc est
cū multitudine scōy. uen-
turus est dñs ad iudicium.
q̄a in eoy cordibz habitabit.
Unde est. Dñs uenit ad iudi-
ciū cū senibz ppt̄i sui. et uide-
bit eū om̄is oculus. Om̄e
oculū usitato more locu-
tionē p̄ om̄i homine posi-
tū hic accipiamus. Om̄is
itaq̄ oculus. id̄ om̄is homo
q̄ tunc surrexerit. uidebit
eū corporalit̄. siue ad uitā
siue ad mortē. Non autē
animaliū. quoy uita in
sanguine ē. Et cū moriunt̄
eē desinunt. oculus eū ui-
debit. sed potius oculus ho-
minū. Nam trans latius dī.
Uidebit eū om̄is oculus. talē
qualem scilicet despexerunt.
et qualē credere noluerunt.
Et tunc implebit̄. Uidebit
om̄is caro salutare dī. et q̄
eū pupuger̄ uidebunt eum.

uidei scilicet q̄ crucifixer̄ eū
lingua sicut marcus dicit.
Er̄at aut̄ hora tertia: et cru-
cifixer̄ illū clamantes. Re-
us est mortis. Et milites pila-
ti uidebunt eū. quē illuden-
tes crucifixer̄. Videbunt
aut̄ non ut iam contēpnant.
sicut prius: irrideant. insultent.
adspiciant: sed ut paue-
ant. Gemant. lugent. et
tristent. Unde et subditur.
» Et plangent se sup̄ eo om̄s tri-
» bus terrę. Om̄s rep̄bi t̄rena
desiderantes: et p̄ desiderū
terrā inhabitantes. honori-
bus semetipsos extollentes.
in luxuriis degentes. Quibz
dn̄s dicit. Ne uob̄ diuitibz q̄
habetis consolationē ur̄am.
p̄cipue aut̄ hū plangent se sup̄
eū q̄ eū ^{pu} p̄ger̄. Magis autem
dolebunt miseri: quia talem
p̄dent dn̄m. quā quod tam
atrocissimū inciderint torm̄-
tum. **ΕΙΛΑΜ ΛΩΕΝ.** Quod
apud latinos etiā: hoc apud
hebreos **אמן.** Utrūq̄ aut̄. ad
uerbiū est adfirmantis. Dic̄
ergo etiā **אמן.** Ac si geminan-
do diceret. Verū est uerū est

et mutari non potest. quia
plangent se sup̄ eū om̄s tribz
terrę. Cognoscat etiā p̄cer-
to futurū: quod talis senten-
tia firmat.
ΕΓΩ ΣΥ Α. ΕΤ Ω. Hic iam
manifeste ostendit̄: quia
angls q̄ hec hic w̄hi osten-
debat: p̄sonā dū in se habe-
bat dū dicit. **ΕΓΩ ΣΥ Α. ΕΤ Ω**
principiū et finis. Similit̄
et ipse ioh̄s qui hec dic̄ nob̄.
Tale ē et quod paulus dicit.
ΑΝ ΕΞ ΠΕΡΙΜΕΝΤΟΥ ΚΕΡΤΙΣ ΕΙ:
quime loquit̄ x̄ps̄: Et d̄d̄.
ΑΝ ΤΕΝΔΙΤΕ ΠΡΟΣ ΜΕΣ ΛΕΓΕΜΕΝΑ.
ΕΤ ΕΤΑ ΑΛΦΑ. Apud grecos
et latinos et hebreos: prin-
cipiū est elementoy. Quod
enī apud nos. **Α.** hoc apud
grecos. **Αλφα.** Apud hebreos
Αλεφ. Porro **Ω:** finalis est
elementoy. apud hebreos.
Quid aut̄ sit. **Α. ΕΤ Ω:** mani-
festat cū subiungit. princi-
piū et finis. Principium
scilicet ante quē nullus:
finis uō post quē nullus. ut
p̄ncipiū a quo om̄a sumunt̄
initū: Finis uō: in quem
cuncta terminant̄. **Vel**

dn̄s. Beati erit cū uos oderit
homines. et eiecerunt nom̄
ur̄m p̄pt̄ me. Et cetera. It̄alibi.
Gaudete quod nomina ur̄a
scripta sunt in celo. Omnis
enī qui idcirco passionē pa
titur. quī diuinitatē et hu
manitatē fili dī predicat:
fide et ope. beat̄ erit. It̄alibi.
Secreta celestia reuelabuntur
cū ad uisionē suā p̄uenerint
creatoris. Fui in sp̄u indie
dn̄ica. Hic iam apt̄ ad mon
stratur beat̄ ioh̄m hanc
uisionē non corporalit̄ sed
in sp̄u uidisse. Non tam in
somnia hoc uidit. sed in ex
tasi raptus est. sicut etiā
iezechiel qui cū sederet in
domo sua et senes iuda se
derent corā illo. ductus ē
mente in hier̄m. Itaq̄ sic
dictū ē. nichil p̄ corp̄ uidit.
ut audiuit. t̄ sensit. aut
intellexit. nec ipsam car
nem fundit̄ deseruit quan
do hanc reuelationē uidit.
Spiritus et eternitati adhe
sit mens ioh̄s. A sp̄u docen
te assumpt̄ fuit sp̄s docendus.
ideoq̄ tā magna. tā alta.

tā mystica. tāq̄ p̄funda po
tuit ei sp̄s intueri. Notandū
aut̄ quod se non indie sabba
ti aut̄. uis̄. sed indie dn̄ica.
raptus fuisse dicit. Solet enī
qualitas rerū. ostendi p̄ qua
litatē tēporū. Hinc est quod
Abraham in seruire fidei sue
Anglos meridie uidit. Et loth
in pditionē sodomoy uespe.
Noam post meridiē. Salomon
quoq̄ sapientiā non serua
turus. In nocte p̄cepit. Ita
ergo in hoc loco p̄ diē dn̄icam.
apte fides intelligit̄ quē iā
manifesta erat in toto mun
do. quando ista uidebat be
atus ioh̄s. Iam enī apt̄ p̄fecti
p̄dicauer̄ ubiq̄. etiam cor
poralis illius uacatio sabbi
in sp̄alem transierat. cetera
quoq̄ quā beatus ioh̄s signi
ficabat. Iam facta carnis
mortificans in lucē sp̄s ad sur
gebat. Et om̄s electi indie
dn̄ica sunt. q̄ ad gaudia
future resurrectionis hila
rescunt. Et audiui post me
uocem magnā tāquā tube
dicentis. Quod uides scribe
in libro. Sicut in sp̄u positus

spālia uidit: sicut quā audiū
uox spālis fuit. Sed q̄ extracor
pus p̄^{con}templationē fuerat e
ductus: quē admodū dorsū
habebat. Non enī p̄ corp̄ ista
uidit: ut postergū corporis
aliquid uideret: sed facies illi
us intelligit ipsā uis contēpla
tionis quę extendebatur: ad
ea quę uidebat. Dorsū uero.
obliuio de presentibz. ex quibz
diuino spū eductus uidebat.
Qui idcirco celestibz intent̄ uocē.
in his quę oblitus fuerat audi
uit. ut facie m̄tis ad ea con
uerteret. et quę uidebat au
dioribz p̄fūta scriberet. Ita
et sc̄i post se om̄a p̄sentis uitę
gaudia habent. et inanis se
extendunt. p̄ nichilo ducentes
om̄a tēporalia dum conside
rant future uitę gaudia.
Juxta illud apti. Unūquod retro
est obliuiscens. in anterioribz
me extendendo sequens bra
uiū sup̄ne uocationis. Sicut
d̄r ei. Qd̄ uides scribe in libro.
Ac si diceret. Qd̄ uisus es. Hec dū
enī aliquid uiderat. sed tantū
ad uidendū eleuatus fuerat. Li
brū autē memoriā ei appellat.

idē hec quę uides reconde in
m̄te tua: & alius etiā manife
sta. Nam qd̄ liber significet
corda hominū et conscientia.
testat̄ danihel quidē. Ant
quus durū sedit et libri apu
sunt. et alius liber q̄st uis.
Sicut etiā fidelibz d̄r. Ut qd̄ uiderit.
id̄ quod intelligunt et ipsi in
cordibz suis recondant. et alius
etiā manifestare studeant.
Uox enī hec siue in ioh̄e siue in
actā recte magna uocatur:
quā d̄ mediocribz sed desūmis
quibz q̄ sacramentis loquitur.
Quę etiā quasi tuba d̄r quia
p̄ ora p̄dicatoꝝ sonat. Quibz
esaias dicit. Quasi tuba exal
ta uocem tuā. Nā et bene uox
quā audiuit ioh̄s. et in illo
actā tāquā uox tube dicit.
quę ab interioribz sine strepi
tu sonū recipit quę p̄fert ex
terius: quia uidelicet ille sine
sono uocis audiuit prius in
corde quod post modū sonuit
exterius in uoce. Sic et p̄di
catores sc̄i multa uis sine
sono uocis audiunt quę foris
p̄ lingue officium p̄fer̄. Jam &
ad p̄phas alit̄ diuina uox

sonuit. atq; alit̄ ipsi postea
locuti sunt. D̄s enī locutus est
ad illos in corde sine sono uo
cis. Ipsi aut̄ postea locuti sunt
formantes uerba cū lingua car
nis. Quod aut̄ dictū ē sup̄ius.
q̄a ioh̄s audiuit post se uocem.
potest etiā et ita intellegi ut
p̄ ioh̄m accipiam̄ eccl̄am q̄
de x̄pi ac sua coniunctione in
uocē audit post se. idē a lege
et p̄ph̄is. At est illud. Erunt
duo in carne una. Et illud.
Quasi sponso imposuit michi
mitrā. et quasi sponsam de
» corauit me coronā. Et mit
» te septē eccl̄is. Id̄ generali
eccl̄e. Quia sicut supra dic
tū ē. In septenario numero
uniuersitas exprimit̄ fide
lium. Nā̄ quod unus illoꝝ lo
quit̄. utiq; om̄ib; eccl̄is lo
q̄t̄. Unde et in sequentib; dic̄.
» Qui habet aurē audiat. qd̄
» sp̄s dicat eccl̄is. Et f̄eso. C̄esus
inter p̄tat̄ uoluntas. siue
consiliū meū. Quoniam ne
generalit̄ om̄is eccl̄a cōp̄
hendit̄. In qua est d̄i uolun
tas p̄ fidem. spem et carita
tem. ceterisq; bonis operib;.

Vnde et ipsa non sua. sed potius
uoluntatē fieri optans dic̄ coti
die in oratione ut n̄ sua sed d̄i
inea fiat uoluntas. Cui etiam
p̄ p̄ph̄am d̄r. Non uocaberis
ultra derelicta. et t̄ra tua n̄
uocabit̄ amplius desolata.
sed uocaberis uoluntas mea
inea. Quē etiā bene consiliū
meū d̄r. Quia uidelicet non
suū. sed dei sui sequit̄ consili
um. Audiens illud salomonis.
Audi consiliū et suscipe discipli
nā. ut sis sapiens in nouissi
mis tuis. Et iterū. Om̄a fac
cū consilio. et post factū non
penitebis. Quo contra re p̄b̄ d̄r.
Despexistis om̄e consiliū meū.
Et alibi. Non est uoluntas mea
in uob̄ ait d̄s. Sciendū ē aut̄
q̄a uoluntas p̄tinet ad carita
tē. quā sc̄a eccl̄a non timore
cogente d̄no seruit. sed spon
te creatori se subdit. Dicens
cū psalmista. Voluntarie sacri
ficabo. Consiliū aut̄ ad correc
tionē quia cū quidā p̄manere
in suis scelerib; om̄imodis ue
lunt. sit ad eos p̄ d̄nū miām
sermo correctionis ut reiecto
errore consiliū salutis p̄cipi
ant.

Sicenū correct^{us} ē saulus. cui
erat consiliū ut nomⁱⁿ xpī
deleteret de terra. et ex lupo
factus ē agnus. Consiliū autē
xpī scā ecclā accipit. Quia
et a peccatis se custodit: et ut
pfectionē consequat^{ur}. seqt^{ur}
ei consiliū quo ait cuidam.
Si uis pfectus ee: uende omā
que habes et da paupib^{us}. et
habebis thesaurū in celo. &
uenu sequere me. SMYRNA.
Smirna d^{icitur}. canticū eoy. Idē
est canticū. de quo psalmista
dicit. Cantate dno canticū
nouū. Verū hec uerba non
uni tantū ecclā^{re} uniuersa
li conueniunt. Ad cuius
mēbra ptinebant apti. qbz
dn̄s dicebat. Mandatū no
uū douob. Ipsa enī diligen
do dnm et pximū canticum
nouū cantat: q̄ adimplet
hoc mandatū. Cantat etiā
canticū nouū: quando my
steriū incarnationis passio
nis ei celebrat. Pfectū autē in
futuro cantabit: quando ui
debit in re: quod nunc uide
tur in spe: et implebit illud.
Beati q̄ habitant in domotua.

Et cetera. Unde et Zechabeldic.
se uidisse librū. in quo scrip
tū^{erat} carm̄ laminationis et
uē. Qui enī ibi uoluerit
carm̄ cantare: hoc est can
ticū nouū. necesse ē ut in
p̄senti habeat laminationē
deflendo sua et aliena
peccata. Qui uō contēpse
rit in p̄senti habere laminationē:
uē illi sine dubio
erit in futuro. ut illis sine
fine habentib^{us} uē: istis sine
termino aut decantent.
Pgamū. Pgamū ut̄ pretat^{ur}
diuisio cōnu. Cornua si
gnificant regna: ut habes
in libro danihelis et in Za
charia. Cornua ergo xpī:
intelligunt^{ur} sc̄i ad regnū
illius uenturi. Sed sicut
xpī cornua ei mēbra sunt.
quib^{us} regnū daturus est
p̄petuū: ita sunt cornua
diaboli eius mēbra que
cū eo dāpnabunt^{ur}. Inter
hec itaq^{ue} cornua id̄ inter
iustos et reprobos: ut̄ regnū
xpī et diaboli scā ecclā fac
diuisionē. Quia segregat
malos ab onis: supbos ab

humilibus, iudicio sententię
dicens. Omnis qui se exaltat
humiliabitur. De his cornibus
& psalmista dicit. Omnia pec-
catorum cornua confringantur.
et exaltabuntur cornua iusti.
Hinc enim discernitur regnum christi
et diaboli humilitate scilicet
regnum eleuatur. superbia
uero regnum diaboli deicitur.
Et eleuatur siquidem cornu superbie
contra humilitatis cornu.
Sed quālibet eleuetur ab eo su-
peratur quia christus princeps
humilitatis in humilibus re-
gnans mansuetudine sua
diabolū in reprobis exsuperat.
» **ΙΥΛΙΥΡΑ**. Dicitur illuminata.
Quo nomine ecclesia generalis
dicitur: que illuminata est ab eo
qui illuminat omnem homi-
nē. Et cetera. Cuius apostolus. Fui-
stis aliquando tenebre. Et
reliqua. De qua esaias. Po-
pulus qui ambulabat in
» tenebris. Et cetera. Sardis.
sonat in latina lingua prin-
cipium pulchritudinis apta
sub audis atque ornata. Cui
scilicet nisi illi de quo psal-
mista dicit. Speciosus for-

ma. Et cetera. Et in canticis
canticorum. Ecce tu pulchra es
dilectamini. Huic itaque prin-
cipium pulchritudinis est apta
et preparata ecclesia per ornata
uirtutum. Unde et per
psalmistam dicitur. Assit regi-
na ad dextris tuis inuestitudo
aurato. Et cetera. Et in canticis
canticorum. Ore nulas aure
as faciem tibi. Et reliqua.
» **Phyladelphia** dicitur saluans he-
reditatem dei. Ipsa enim ecclesia. he-
reditas dicitur. De qua patet ad filiū.
Postula a me. Et cetera. Et de qua
coloni uidentes heredem. dix-
erunt. Hic est heres. Et reliqua.
usque et nostra erit hereditas.
Ipsa est ager dei. ipsa et uinea.
que per predicatorum suos ita sal-
uare satagit semet ipsam.
ut fide et opere deo placeat &
ab illius uoluntate nunquam
» recedit. **Laodicia**. uertitur
in nostra lingua tribus amabilis
domino. siue fuerit in uomitu.
Tribus nomine. sacra scriptura
sepe utitur. Unde est. Illuc a-
scendet tribus tribus domini. A tribus
scilicet ordinibus que forsitan
erant in populo iudeorum. sicut

fuerunt apud romanos. in se-
natoribus scilicet. militibus &
agricolis. Ita et ecclesia eiusdem
tribus modis paruit. In sacerdotibus
militibus et agricultoribus
que tribus amabilis dicitur in se-
cis. Iuxta quod apostolus dicit. Qui di-
lexit nos et lauit nos a pecca-
tis nostris. Et ipse dominus. Sic dominus di-
lexit mundum. ut unigeni-
tum filium suum daret. Porro quod
dicitur fuerit in uomitibus. ad reprobos
pertinet qui simul permixti sunt
bonis et malis sicut in arca gra-
na cupaleis. Quia etiam sua pre-
sentia grauant sanctos. ueluti
noxia cibi. Unde et necesse est
ut eiciantur de corpore christi.
Tales. utique fuerunt heretici. qui
eiciuntur ab ecclesia. De quibus
iohannis dicit. Ex nobis exierunt. Et ecclesia.
Et psalmista. Expelle eos. quoniam
irritauerunt terram. In quorum
etiam persona insequentibus huius
prophetiae uerbum dicitur. quia tepidus
es. incipiente euomere ex
» ore meo. Et conuersus sum ut ui-
» dere uocem que loquebatur mihi.
Hic ligido daret. non corporale
sed spirituale uocem iohannis audisse.
quam non ut audiret sed ut ui-

deret dicitur conuersum. Quod utique
iuxta corporis sensum. impos-
sibile esse cognoscitur. Non enim
uox unquam uideri potest. sed
ille raptus spiritu diuinitatis ad
summa contemplananda nichil
aliud minus audiuit. Quia
uidit. quia hoc est illi audire
quod uidere. hoc uidere quod
audire. Unde et insequentibus
sepius dicitur. Et uidi et audi-
ui. hoc ut illud. Accerta quoque
quam in ioseph figura. post se ui-
det uocem. quia mysteria que
in se uidet completa. in lege &
prophetis uiderat pre-nuntiata.
Sic enim scriptum est in genesi. Er-
gō duo in carne una. Deus scilicet
et ecclesia. Unde paulus. Ego
autem dico in christo. et in ecclesia.
» Et conuersus uidi septem can-
» delabra aurea. Et in medio
» septem candelabrorum aureorum. simi-
» lem filio hominis. Septem can-
delabra hoc ipsum significant
quod in ecclesia. id est uniuersalem
ecclesiam donis septiformis spiritus
referta. sed non incongrue in
septem candelabris aureis figu-
ratur. Habet ecclesia aureum co-
lorem. quia refulget diuina.

sapientia. De qua scriptum
est. Ihesurus desiderabit
requisit in ore sapientis.
Habet lucernam. que lucet
uero & exemplo. Iuxta quod
paulus ait. In medio nati
onis prave et puerse. in
quos lucetis sicut lumina
ria in mundo. uerbum uite
continentes. Habet quoque
longa nimitate spei et perse
uerantia. Dicente domino. Qui
perseuerauerit usque in finem
hic saluus erit. Quia etiam
candelabrum eadendo produci
tur. Satis conuenit ecclesie
que diuersis afficitur in hoc
seculo perisuris. in quos conso
latione adhibet illi dominus di
cens. Cum ambulaueris in ig
ne non combureturis. flamma
non ardebit uite. Et per pro
phetam. Conuertam manum
meam ad te. et excoquam ad
purum sonantiam. Et bene
in medio uicem candelabrorum
uidet uobis simile filio homi
nis. quia christus qui a te sus
penderit. & presidendo tam
pregit in medio electorum
suorum est. Secum illud. Aibi

fuert duo ut tres in nomi
ne meo congregati. ibi sum
in medio eorum. Et alibi. Exulta
habitatio syon quia magni
in medio tui scilicet isrl. Intuen
du autem quia non absolute
dicit se uidisse filium hominis. sed
similem filio hominis. Ille enim
angelus ut sepe dictum est persona
christi gerbat. quidcirco non
iam filius hominis sed similis
filio hominis appellatur. quod
deuicta morte iam non mo
ratur. mors illi ultra non do
minabitur. Vel certe similis
filio hominis uocatur. quod et si
carnem nostram accepit. tam
non fecit peccatum. sed appa
ruit in similitudinem carnis
peccati. Proprium enim est homi
ni peccato non carere. Unde
et quia ipse peccatum non fecit.
Per psalmistam dicit. Ego autem sum
„ uermis et non homo. Vestitum
„ podere. Poderis uestis est talis
ris. quia greci podas pedes di
cunt. Per podere itaque debemus
intelligere carnem christi. quam
ipse uerus sacerdos optulit.
quando se crucis patibulo pa
ti pro nobis preparauit hostiam

scām in odore suauitatis. Que
scilicet uestis usq; ad talos p̄
nuit: quia ipse suos usq; ad
mortē dilexit. Dicente iohē.
Cū dilexisset suos quierant in
mundo: in finē dilexerunt. Siue
p̄poderē possum̄ intelligere
generalem et uniuersalem
ecclesiam que uestis est dñi.
Iuxta quod dei uoced̄r p̄ pro
pham. *Uuo ego dñs quia
his om̄ib; uelut uestim̄to uesti
eris.* Et paulus fidelib; dicit.
Quot quot in xp̄o baptizati estis.
xp̄m induistis. Que uestis usq;
ad pedes tendit: id usq; ad
nouissima mēbra fidelium in
» fine sc̄ti nascitura. Et p̄cinc
» tū admamullas Zona aurea.
In ueteri testam̄to legim̄ da
nubeli dñm apparuisse pre
cinctū in renib; Ipso at testan
te quia ait. *Leuaui oculos me
os et uidi et ecce uir unus ue
stitus lineis et renes ei accinc
ti.* Hic aut̄ ioh̄i anḡls n̄iam
in renib; sed admamullas p̄
cinctus ostendit̄. Precinctio
renū: cohibitionē signat
luxurie. Unde ē. *Sunt libi
uri p̄cincti.* Anḡls itaq;

danubeli apparet̄ iure in
renib; cinct̄ fuisse refer̄t.
quia scriptura ueteris testa
menti ipsū op̄ luxurie damp
nat. Ioh̄i uō bene in p̄pectore:
quia nouū testam̄tū etiam
cogitationes nefarias cul
pat dicens. *Qui uiderit mu
lierē ad concupiscendū eā
iā mechatus est eā in corde
suo.* In p̄pectore enī cogitatio
nes uersant̄. Nā et quod
fidelib; dicit̄. *Sunt libiuri p̄
cincti.* sciendū nob̄ est quia
quisq; ad huc fornicationē
carnis non refrenat: ad uitę
ueteris hominē p̄tinet. Pos
sumus etiā hoc alit̄ intelli
gere. P̄ duas mamullas: duo
testam̄ta designant̄. P̄ zonā
uō aureā: electoy. figurat̄
ecclesia. Que bene p̄ mamullas
iungit̄ anḡlo: q̄a p̄ obserua
tionē utriusq; testam̄ti ec
clesia copulat̄ xp̄o in uincu
lo caritatis. hoc est in dilec
tione di et p̄ximi. Aut certe
admamullas anḡls Zona
cingit̄: quia ex duob; pptis.
una electoy. ecclesia p̄ carita
» tis cōpagē de p̄o unit̄. Caput

» aut ei et capilli. *Et cetera.* Legimus in danubelis uolumine quod antiquus dierum sedit. Cuius uestimentum erat quasi nix candidum. Et capilli eius tanquam lana munda. Ibi itaque his uerbis eternitas designatur patris: quod insequentibus aperit eum deinde persona filii commemoratur. Dicente eodem danubele. Aspicebam in uisione noctis. et ecce cum nubibus quasi filius hominis ueniebat. et usque ad antiquum dierum peruenit. Idem usque ad deum patrem. Hic autem candore capitis & capillis albis. Candor innocentie filii dei designatur. Et bene ipse candor planam exprimit. Lana quippe ouium est uestis de quo esaias ait. Tamquam ouis ad occisionem ducetur. Quia secundum quod dicit apostolus. Cum malediceret non maledicebat. cum patere retur non comminabatur. Et quia caput et membra unum sunt corpus. caput intelligimus ipsum christum. De quo paulus dicit. Caput uirum christus. Et iterum. Ipse est caput omnium

ecclesiarum. Capillos autem perfectiores qui capiti suo artius adherent. Qui etiam candorem lane habent. quia imitantur simplicitatem et innocentiam capiti sui dicentis. Discite a me quia mitissimus. *Et cetera.* Et quibus ipse dicit. Ecce ego mitto uos sicut agnos in medio luporum. Per nuem uero nouitas designatur resurrectionis. Unde dominus claritatem future resurrectionis. nuem candore expressit coram tribus discipulis. quando resplenduit facies eius sicut sol. et uestimenta eius sicut nix. Hinc est quod testis resurrectionis eius. Angelus mulieribus apparet. uestimenta alba tanquam figuratim exhibuit. Et oculi eius uelut flamma ignis. Oculi domini dona significant spiritus sancti. De quibus in zacharia dicit. Super lapidem uiuum septem oculi sunt. Et insequentibus dicit quod uiderit iohannes agnum tanquam occisum. habentem cornua septem. et oculos septem. qui sunt septem spiritus dei missi in orbem terrarum. Et bene flammae dicuntur. quia accendunt nos

ad amorē dī. et illuminant co-
gnitione diuina. De hoc igne
ōnis diē incugtio. Ignē uenit
tere intrā. Possunt et poculō
angli. intellegi eminentiores
et spāles uiri in cetera. Apti sci
licet quibz dñs diē. Vos estis
lux mundi. Qui nō solū lucet.
sed etiā ardent. dū uerba eoz
lum̄ scientiē simul et amoris
incendiū p̄bent. Possunt etiā
poculos eloquia diuina intel-
legi. De quibz scriptū ē. Lucet
na pedibz meis uerbū tuū. Et
de ioseph. Eloquiū dñi inflā
» maute eū. Et cetera. Et pedes ei
» similes auri calco. Pedes dñi
Aliquando significant stabi-
litate aīnitatis. Aliquando
uō humanitate p̄ quā nōs ue-
nit cognitio diuinitatis. Ali-
quando p̄dicatores. De quibz
scriptū ē. Quā speciosi pedes
euangelizantiū pacē. Aliquan-
do uestigia imitationis eius.
Aliquando uō nouissima mē-
bra. In hoc autē loco p̄prie mē-
bra ei significant. que tēpo-
re anti xpi igne tribulatio-
nis p̄babit. Nam sic auri-
calcū multis medicaminibz

exere p̄ductū ad colorē auri.
ita et illi tribulatione nouis-
sima tēporis exurent. ut p̄-
bent uelut mundissimum
aurū. Et sicut anti xps crude-
lor om̄ibz erit p̄secutoribus.
ita et illi sc̄i fortiores er̄ om̄ibz
retro ante martyribz. Nam et
ipse caminus. ualidissimā tri-
bulationē significat. De qua
ōnis diē. Er̄ tunc tribula-
tio qualis non fuit. neq̄ fiet.
Quod autē alia translatio auri-
calcū libanū posuit. p̄ eo qd̄
mons ipse in iudea eē p̄hibet.
ligdo manifestauit nouissima
corporis xpi mēbra. in illis
tunc regionibz uehementius eē
uexanda camino tribulatio-
nis. ubi et dñs eoz crucifixus
» est ab impijs iudeis. Et uox
» ei tamquā uox aquarū mul-
» tarū. Sup̄ius legim⁹ quod au-
dierit uocem angli tāquā
tubę. hic autē tāquā uocē
aquarū multarū. quia uide-
licet prius p̄ paucos p̄dicato-
res sonuit quē tubę uocabu-
lo designant. De quibz dñs diē.
Messis quidē multa. operarii
autē pauci. Et postea poploz

multorum officio resaltauit.
Aque enim multe populi sunt. Sic
insequentibus legimus. Quod enim
primum pauci predicatorum. hoc
postea totus mundus clama-
uit. Potest et uox similis aqua-
rum multarum caritas intellegi.
que est fons et origo omnium do-
norum spiritualium. Sicut ipse dominus
manifestat cum dicit. In his du-
obus mandatis tota lex pen-
det et propheta. Unde et ipse in
die magno festiuitatis stans
clamabat dicens. Quis sitit ue-
niat et bibat. et de ventre eius
fluent aquae uiuae. Ac si dice-
ret. Qui intelligentiam scriptu-
rarum sitientem cupit. fidei gressus
sibi ad me ueniat. Veniens
spiritum caritatis bibat. De enim
caritas est. Bene itaque uox
singularis christi. tanquam uox
a quarum multarum dicitur. quia cum
una sit caritas. si mentem re-
pleuerit. hanc ad innumera
uirtutum opera multiformiter
» accendit. Et in dextera sua
» habebat stellas septem. Quid
sint septem stelle. ipse angelus
insequentibus aperit dicens. Sep-
tem inquit stellas. Angelus

septem ecclesiarum. Hoc ipsum etiam
et superius comprehendit incande-
labris id est uniuersalis ecclesia.
siue omnes predicatorum. Quod enim
singulis angelis dicitur. ad uniuersos
itaque refertur. Hoc quippe
dominus manifestat. qui cum de signi-
lis angelis dicat. Angello illius
scribe. In fine itaque concludit.
Qui habet aures audiat. qui spiritus
dicat ecclesiis. Stelle enim in noc-
te lucent. sicut et candela-
bra. Atque ideo non inconueni-
entem personam ecclesie in his uerbis
exprimitur. maxime uero doctorum
qui in nocte huius seculi lucent
uero et opere. Quisq; exemplum
sanctitatis et luminis ostendunt.
Quibus itaque dominus dicit. Si luceat
luxura coram hominibus. Et cetera
usque glorificent patrem uerum qui
in celis est. Dextera autem christi in
hoc loco. intelligitur summa bea-
tudo. et prosperitas future uite
que nunc manet in spe. tunc
autem erit in re. In hac dextera
iam sancti consistunt. quia in dei
predestinatione iam certum manet.
qui sunt in dextera collocandi.
quando agnus seperabuntur ab
hæcibus. Vbi nequaquam pars

sinistra erit. quia infelicitas ut
aduersitā nulla eos nocebit. Quibus & dic
turus est. Venite benedicti
patris mei. *Et cetera.* De hac dex
tera propheta dñs dicit. Nati
meas qm auxiliatus sum tui. &
suscepit dextera iusti mei.
» Et de ore eius gladius utraq;
» parte acutus exiebat. Gladi
us utrinq; acutus. scriptura noui
et ueteris testamti intellegitur.
Hinc paulus dicit. Et gladiū
sp̄s. quod est uerbū dī. Quia gla
dius. de ore dī pcedit. Iuxta qd
dñs dicit. Non in solo pane uiuit
homo. sed in omni uerbo quod
pcedit de ore dī. Utrāq; autē
parte acutus dicitur. quia uideli
cet hinc culpas operis. illinc
resecat peccata cogitationis.
Vt enī testamti dicit. Non occi
des. non furaberis. *Et cetera.*
» Nouū uō. qui irascit̄ fr̄i suo
reus erit iudicio. Et quidit̄
mulierē ad concupiscendū eā.
» *Et cetera.* Uocāt̄ etiā sermo dei
gladius utraq; parte acut̄.
quia diuidit bonos a malis.
Unde dñs dicit. Non ueni pacē
mittere sed gladiū. Veni
enī separare patre aduersus

filium. filiā aduersus matre.
» *Et cetera.* Ut certe ideo gladius
bis acutus uocatur. quia &
imperfectos scdm litterā ex
terius informat. et perfectos
iuxta mysticū intellectū
interius erudit. Audite enī
simplex quisq; ibi. Non ad
ulterabis. non occides. *Et cetera.*
» Et ponit in animo suo
hec custodire. Dū autē hec fac.
abscedit se p̄ diuērbū a
carnalib; delectationib;. ut
hec diuini uerbi custodiē
do. p̄cepta possit saluus fie
ri. Sapientior quoq; consi
derat altiora mysteria cū
audit. In principio erat uer
bū. *Et cetera.* Quibus subleuat̄
nihil in hoc mundo ambit.
quia desiderat iam frui ei
p̄sentia. cuius tanta indi
uino eloquio p̄dicat̄ magni
ficentia. Et facies ei sicut
» sol lucet in uirtute sua. Quia
» xps et eccl̄a una est p̄sona
caput uidelicet et mēbra.
» Et faciem ei. possum̄ intellige
re scōs. non tamē tales qua
les nunc sunt. sed quales post
modū futuri sunt. cū ad sui

creatoris uisione puenent.
Unde et ipse dñs in euangliodñ.
Tunc uisti fulgebunt sic sol in
regno patris sui. Quod uideli-
cet n̄ de isto sole uisibili intel-
ligere debemus. cū et ipse
multo tunc maius lum̄ ha-
biturus sit. Iuxta illud pphe-
ticū. Oriet lux lunę. sicut lux
solis. et lux solis sicut lux vi-
dierū. Sed potius de illo de q̄
scriptū est. Nob̄ tūc tūc nom̄
meū. oriet sol iustitię. Si autē
sci maius lum̄ habebunt
quā sol iste uisibilis. quantū
putam̄ excelsiore et sublimi-
orem caput claritatem a
quo membra illuminabunt.
Unde et cū de sole hic loqueret̄
ioh̄s. Addidit sicut sol lucet
in uirtute sua. quando scili-
cet meridiano tempore in
centro ē celi. ita resplendet
ut nullatenus human̄ aspec-
tus ferre ualeat claritatē
luminis ei. Hanc claritatē
ostendit in monte corā trib̄
discipulis quando facta ē fa-
cies ei sicut sol. Centies tan-
tū. sic dicit beatus hylarius
fuit. Sed n̄ habuit euglissa

creaturā splendidiorē cui cō-
parare posset eandē clarita-
tem. idcirco dicit sicut ^{sol} resplen-
duisset facies eius. Et qualis
tunc apparuit dñs. tātūq̄
uenturus ē ad iudiciū. Quo
in loco queri potest. si dñs ad
generale resurrectionē cū
tanta claritate uenturus est.
quare non in eadē claritate
post suā resurrectionē appa-
ruit discipulis? Ad quod dicen-
dū est. Ideo post suā resurre-
ctionē claritatē sui uultū discipulis
abscondisse. ut eū ut ferre q̄-
uissent ut cognoscere. Quod si
non fecisset. mortaliū oculi
eū uidere n̄ possent. Si enī cū
adhuc mortale corp̄ gestaret.
ferre non potuer̄ claritatem
uultū ei quando transfiguratus ē
in monte. quanto minus hoc
possent fieri post suā resurre-
ctionē ipse n̄ ut sol. sed septem-
plicit̄ sole fulgente suā mani-
festaret claritatē. Quid autē
de dño dicim̄. cū etiā nos mi-
seri atq̄ mortales claritatē
animarū sc̄arū cū et̄no sole
fulgentiū sustinere n̄ ualem̄.
Porro quod dicit sol siue luna ma-

iolem luminis claritatē habere
post diem iudicii. utiq; ad lap-
sum et reparatiōne primū ho-
minis p̄tinet. Post quā om̄i ho-
modi mandatū transgredien-
do peccauit. tenebras incurrit.
Et idcirco etiā ipse sol qui ad ob-
sequiū fuerat hominis condit.
claritatē sui luminis ex maxi-
ma, ^{parte} pdidit. Sed cū reparatus
fuerit homo. atq; post genera-
lem resurrectionē renouatus
tunc et ipse sol renouabit. et
septē plicat. ut multoties quā
modo lucebit. Unde etiā nec
postea occasū patietur. sicut
ysidorus testatur. ne impu-
luminis eius claritate fruam̄.
Alit̄. Sol habet ortū et occasū.
Ideoq; congrue cōparatur xp̄o.
qui habuit ortū nascendo tē-
poralit̄ ex matre. et occasū
p̄ mortē. Porro facies illius ma-
nifesta in carne presentia in-
telligit. que abscondita ē quan-
do in cruce occubuit. Sed iterū
resurgens a mortuis cept̄ lu-
cere in uirtute sua. In multitu-
dine scilicet miraculoy. et p̄di-
catione doctoy. Nam et de hoc
occasu psalmista dicit. Iter fa-

cite ei qui ascendit sup occa-
sū. Sup occasū nāq; ascendit.
quia inde occubuit. inde sur-
rexit. Et quando ista cernebat
iōhs iam ortus. iā ad occasum
uersus. iā surgens. iterū luce-
bat in uirtute sua. Id iam in
carne natus. passus. & suscitatus.
Ipsaq; eius natiuitas passio &
resurrectio, totū claruerat or-
bem. et idcirco facies angli non
simplicit̄. sed sicut sol lucet in-
» uirtute sua splendebat. Et cū
» uidissem eū. cecidi ante pedes
» eius tamquā mortuus. Iōhs
in hoc loco om̄em significat e-
lectoroy multitudinē. Angls
aut̄. solius ~~capitis~~ capitis p̄sonā
gerit. Non aut̄ hic pedes dñi
sicut superius aīnitatē diuini-
tatis eius. n̄ p̄dicatores. non
deniq; cetera mēbra. sed tantū
indicia passionis ei et humilita-
tis significat. qua se humilia-
uit usq; ad mortē. Ad pedes
ergo angli iōhs cadit. dū scā-
recta uestigia passionis ipsius
imitat̄. Iuxta illud petri. Xps
passus est p̄ nob̄ uob̄ relinquens
exemplū. ut sequamini uesti-
gia eius. Et hoc mortificando

se cum uitiis et concupiscentiis.
Ad pedes eius cadit: qui adu con-
siderat redeptorem suum mortu-
um mox moriendo mundo ad
imitanda eius uestigia semet
ipsam humilitate prosternit. Bene
autem iohannes non mortuus: sed
tamquam mortuus cecidisse dicitur
ad pedes angelus: quia electi imi-
tantes uestigia passionis christi.
Et si moriuntur mundo: uiuunt
tamquam in deo. Hinc apostolus dicit. Qui ui-
uit iam non ego: uiuit uero in me
christus. Et iterum. Obsecro uos ut
exhibeatis corpora uestra: hostia
am uiuentem sicut cetera. Hostia
quippe immolatur: et uiua est:
quia sancti et sancte mortificant cum
uitiis et concupiscentiis: non
tam penitus a corpore recedunt.
Ut certe tamquam mortui sunt:
cum se mortificant: quia in spe
future resurrectionis iam ui-
uunt. Iuxta illud apostoli pauli.
Mortui enim estis: et uita uestra ab-
scondita est cum christo in deo. Et cum
christus apparuerit uita uestra: tunc
et uos apparebitis cum illo in gloria.
Et posuit super me dexteram suam
dicens. noli timere. Non semper
in sacro eloquio: unus sermo. p

uno accipitur sensu. Legimus quippe
superius dexteram significari
summam beatitudinem future uite
et prosperitatem in qua sancti iam con-
sistunt in dei predestinatione.
Non ergo bic taliter accipienda est
dexteram: sicut et in superiori
uersu pedes non priora in se con-
tinent superiora mysteria: sed
tantum exempla imitationis christi
et passionis significat. Itaque in
hoc loco per dexteram angelus: de-
bemus intelligere sanctos predicato-
res. Unde per moysen dicitur. In dex-
tera eius ignea lex. Ac si diceret.
In sanctis predicatoribus doctrina spiritus
sancti. Notandum autem quia nondum
iohannes quid angelus fecerit: ponens
dexteram suam super illum: utrum ui-
delicet leuauerit eum a terra:
an detraherit illum ad terram.
Sed ex clamoribus uolumine di-
scimus: quod a terra eum leuauit
quod dicit quod angelus gerat ac-
cinctus auro obrizo: et corpus
eius quasi crisolitus. posuit
dexteram suam super eum: et erexit eum
super genua sua. Ponit itaque an-
gelus manum super iohannem iacentem
ad pedes suos tamquam mortuum:
et erigit illum: quando christus ecclesie

suę que se mortificat. auxiliū
consolationis porrigit p̄ suos
p̄dicatores. Quasi enī dextera
xp̄i sup̄ fidelium corda p̄suris &
angustis p̄ssa. positus erat pa
ulus ap̄t̄s ut eos subleuaret. cū
eis consolationē adhibeāt dīcs.
Non sunt condigne passionis hu
ius tēporis ad futurā gl̄amque
reuelabit̄ in nob̄. Non aut̄ acētā
ita erigūt̄ a terra. ut penitus
ab om̄ibz angustis submoueat̄.
sed cū talia et hūsimilia audit
p̄l̄. lat̄ passionibz cor eū ad
gaudia celestis patrię suble
uetur. Tale quippe ē illud eu
angelī. Nolite timere eos q̄
occidunt corp̄. s̄c̄t̄ā. Et ali
bi. Gaudete quia nomina ur̄a
scripta sunt in celis. Bene aut̄
illuc ad dīc̄. Nolite timere. Ac si
electoꝝ eccl̄e diceret̄. Orige
mentis obtutū in passionis cer
taminiē ad futura p̄mia &
accepta desup̄ fiducia timorē
audac̄ t̄ humanū p̄p̄ssa.
„Ego sū prim̄ et nouissim̄. s̄c̄t̄ā.
huic manifestissime apparet
q̄ anḡls quib̄ beato ioh̄i appa
ruit. figurā xp̄i tenuit. Non
enī alio. quā xp̄o nato. passo

ac sepulto et resuscitato hec
uerba conueniunt. Ipse est
primus. in quo facta sunt om̄a.
Ipse nouissimus. p̄ quē restau
rata sunt uniuersa. Ipse p̄m̄
qui ante sc̄ta genitus. In p̄n
cipio erat uerbū. Ipse nouis
simus. quia in fine tēporū nat̄.
Uerbū caro factū ē et habitauit
in nob̄. Et uiuus fuit ait. Uel
ante om̄a sc̄ta indiuitatis
essentia. ut ante mortē in car
ne. Et mortuus. sub audis
post natiuitatē carnis. Et
ecce sum uiuens in sc̄ta sc̄toꝝ.
Post resurrectionē sic ap̄t̄s dīc̄.
Xp̄s resurgens a mortuis iam
non mort̄. mors illi ultra
nō dominabit̄. Quo in loco ma
gna consolatio intelligenda
est adhibita beato ioh̄i. Cui
iacenti tāquā mortuo dicit̄.
Uiuus fuit et mortuus. et sum
uiuens in sc̄ta sc̄toꝝ. Nichil
enī affectione congruentius.
quā quod sibi similem in mor
te d̄m audiret. Qui tāquam
mortuus iacebat. Ac si dice
ret xp̄s. tā ip̄si quā om̄ibz fi
delibz. Nolite timere p̄ me pa
ti quęstis mēbra. cū ego q̄sū

caput p uob mori n̄ dubita
uerim. Quia sicut ego post
mortē uiuo. ita et uos uiue
tis resuscitati a capite. Adien
tūte ergo quia post mortem
uiuit uita uerā. que constat
in capite. exemplū uob osten
dens quandoq; in gl̄am resur
gendi. si modo uano timore
non recesseritis de corpore.
Et habeo claues mortis et in
ferni. Per claues. potestas et
na et iudiciaria designatur.
Vnde petro dictū ē. Tibi dabo
claues regni celoy. Neq; enī
puerilit̄ intelligere debemus
claues eē in celo. quē ad mo
tū sunt in hostio. Sed p̄ cla
ues potestas ostendit̄. ligan
di atq; soluendi. Ita ergo et
hic clauis nomine. potestas
et̄na ostendit̄. Vnde alibi
d̄r. Qui aperit et nemo clau
dit. claudit et nemo ap̄t.
Porro mors diabolus intelli
gitur. quia in uiciā diaboli
mors introiit in orbem ter
rarū. Infernus autē mēbra
illius ad penas inferni uen
tura. Habet itaq; filius dei
claues mortis et inferni. q̄a

sua occulta reseruatione dat
potestātē diabolo ut eī mēbris.
ut seruant in p̄secutione sc̄oy.
Et iterū. Cū uult facit om̄em
eoy. conquescere tēptationē.
His clauib; conclusit̄ diabo
lus. cū d̄no ad eū diceret. Nū
quid considerasti seruū meum
iob qd̄ non sit ei similis in tra.
uir simplex et rectus. Tēptan
dum eū appetuit dicens. Nūquid
frustra timet iob d̄m. Nonne
tu uallasti eū ad domū ei. Et c̄ta.
Usq; manū tuā nisi in facie bene
dixerit tibi. Reserauit ei d̄ns
clauē. cū potestātē tēptandi
dedit dicens. Ecce in manu
tuā ē. et ille accepta potesta
te. egressus p̄cussit ^{ei} uulnere pes
simo. Sed postea cohibitus ē
et sub clauē reclusus. quando
ipsa tēptatio p̄fuit beato iob
ad gl̄am. et restituta sunt ei
om̄a duplicia. ipsi tēptatori
eadem tēptatio creuit ad cu
mulum d̄pnationis sue. His
clauib; fuerat dimissus. quan
do petrū timore concutiens
compulit negare d̄m. Reclu
sus est iterū. quando d̄ns re
spexit petrū. et ille fleuit

trine
amare. ac maculas, ~~et~~ negati
onis. lauit amarissimis lacri
mis. His etiā clauib; fuerat re
laxatus. quando mariā mul
tis criminib; sibi deūctat. Sed
clausus est quando dimissus fuit
ei peccata multa. quia dilexit
multū. His quoq; clauib; apertus
fuerat dimissus. quando tēp
tabat paulū. cui nemagnitu
dine reuelationū extolleret.
datus fuerat stimulus carnis.
His diuini iudicii clauib; refera
tur. cū electos tēptationib; fa
tigare pmittit. Iterūq; restrin
gitur. cū n̄ supra modū sed ad
mensurā ipsas tēptationes exag
gerare pmittitur. Iuxta illud.
Fidelis d̄s qui n̄ patietur uos tēp
tari. supra id quod potestis. Et
» cetera. Scribe ergo que uidisti.
» et que sunt. et que oportet fieri
» post hec. Hic ioh̄s typum tenet
ordinis predicatorū. cui dicitur.
Scribe que uidisti. idē que intelle
xisti in lege scilicet et p̄ph̄is de
me. ut ea in corde teneas. et a
liis p̄ futura pandas. Ut etiam
specialit̄ hec uerba referim; s̄
ad aptos. dicit illis ut miracu
la xpi que uider̄ scribant. et

alios annuntient. et p̄ hec ad
fidem xpi alios trahant. Et
que sunt nunc impleta in me.
et que oportet fieri post hec
in membris meis. Quod autē
superius iam dictū ē ut scribere
debeat ea que uidit. et nunc
iterata uoce ad scribendū cō
pellitur. In repetitione uerbi
negligentia corporis a p̄dicatoꝝ
studio remouet̄. ut que sepi
us admonent̄ sine tarditate
» impleant. Sequit̄. Sacramētū
» septē stellas quas uidisti in dex
» tera mea. et septē candelabra
» aurea. septē stelle. angeli sunt
» septē ecclesiarū. Et candelabra
» septē. vii ecclesie sunt. Sacra
mentū. mysteriū est. ubi ali
ud uidet̄ et aliud intelligitur.
Sicut uerbi gratia in xpi corpore. ubi
cū uideatur panis uera ē caro.
Unde ipsi sacerdotes dicunt. Sa
cramēta que sup̄ sumus dñe p̄fi
ciant nob̄ ad salutē anime &
corporis. Ita ergo et hic sacra
mentū erat. quia in septē stellis
ut septem candelabris uniuersa
salis ecclesie exprimebatur.
Quod enī significat̄ p̄ septē stellas.
id ipsū significat̄ et p̄ septem

candelabra id om̄is ecc̄la. ut
specialiter sc̄i doctores. qui
nimirū recte p̄stellas designan-
tur et p̄anḡlos. quia in huius
sc̄i nocte lucent p̄munditiā
uitę et alius celestia nuntian-
do anḡli ueritatis existunt.
Quibz paulus dic̄. In meditatione
tionis prauę et puerse. In
quos lucetis sicut luminaria
infirmam̄to celi. Hoc etiā sci-
endum. quia hoc est. un̄ anḡl̄s.
quod septē. Hoc septē qđ unus.
quia qđ uni loquit̄ ad om̄s pu-
net. Et iterū qđ om̄ibz dicit̄.
ad singulos refertur. Quod aut̄
idem anḡl̄s quib̄ beato ioh̄i ap-
paruit. quędā expo sūt. que-
dam uō signata reliquid. Nimi-
rum idcirco hoc egit. ne nobis
lectio illius ualesceret. et ut
haberemus etiā ubi sensū nr̄m
exercitare possemus. Exposuit
quędā. quasi extoto nob̄ clau-
sus est liber. tederet nos eū le-
gere. Ad cuius mysteria inti-
ma n̄ potuissimus puenire.
Iterū si p̄om̄a eū aperet. facilis
nob̄ est ad intelligendū. et id-
circo etiā minus studiosę illū
legeremus. Anḡli aut̄ qbz

scripsit sicut insequentibz
inuenimus. n̄ celestes intelli-
gunt̄ sp̄s. quia absurdum est
credere aliquid eē in celestibus
spiritibz dignū rephensione.
sed potius fideles in ecc̄la confi-
stentes. De quibz scriptū est. An-
geli pacis amare flebunt. Et Za-
charias. Labia sacerdotis cu-
sto diunt scientiā. et legē req-
runt ex ore ei quia anḡl̄s dñi
exercitū est. Et anḡlo ephesi
ecc̄lę scribe. Hęc dicit qđ tenet
vii stellas in dextera sua. qđ am-
bulat in medio vii candelabroy.
aureoy. Ephesus int̄ p̄t̄ uo-
luntas sicut inuenimus in se-
quentibz dicente eodem anḡlo.
Scio op̄atua. Et cęta. Et consiliū
correctionis. in hoc quod sub-
iungit. habeo aduersus te pau-
ca. qđ caritatē tuā primū re-
liquisti. et om̄i ecc̄lę generalit̄.
Qđ enī dicit̄ anḡlo. id sacerdoti
ipsius ecc̄lę. in illo om̄i ecc̄lę
d̄r. et in ecc̄la ephesioy uni-
uersali ecc̄lę fidelū. Nā et p̄
septē stellas quas tenebat in
dextera sua. om̄s sc̄i intelligunt̄.
qui in p̄p̄eritate et̄ne beati-
tudinis iam tenent̄. in d̄i p̄re-

scientia. Ipsi quoque designant
et septem candelabra. in quorum
medio ambulat xps. quia dona
grae suae eis particulatim diffu-
dit. Alii scilicet sermonem sapi-
entiae. Alii scientiae. Alii gene-
ra linguarum. Alii uero praedicationem
sermonum. Hospitalitatem. absti-
nentiā. contemplationem. et cetera
huiusmodi. quae operantur unamque
idem spiritus. Qui cum ubique praesens sit.
omnium donorum gratiam eis discrete lar-
gitur. quasi in medio candelabrorum
cotidie ambulat. Ut
certe per manus possumus intelli-
gere potentiam diuinitatis eius.
quam nullus potest euadere.
quia in manu eius sunt omnes fi-
nes terre. In hac dextera con-
tinentur bonum et malum. Bonum
quidem comprimunt. ne ultra
mensuram acceptae uirtu-
tis. per inanem gloriam transeant.
ut ad uitiosum illecebras ru-
ant. Mali autem ne quantum
uolunt nocere possint. ac
uirtutis dextera retinentur.
sed tamen quia serui sub potestate
omnium ad mensuram filios uerberare
cogunt. Sunt ergo quidam
ad quos dominus uenit per fidem

quam habent. et aliquando
per bonam uoluntatem. Sed quia
inter reprobos moribus eum exciunt
et ad uitia labuntur. non po-
test ibi manere. Idcirco am-
bulat et ad electos transitum
facit. apud quos diu manet
et in eorum cordibus moratur. Facit
quidem ad uentum sui praesentiam
sentire reprobos. sed quia fide
illorum opera non secuntur nequa
quam apud eos manet. sed ad
electorum corda ab eis transit.
In quibus opera uirtutum inhabi-
tet. Hoc enim indicat coluba
ex arca dimissa. quae super
aquas diluuii uolitantem cum
non inuenisset ubi requiesce-
ret pes eius ad arcam reuersa
est. Hinc in euangelio ipse dominus
dicit. Siquis diligit me ser-
monem meum seruetur. Cetera
usque et mansionem apud eum
faciemus. In quibus uerbis offen-
dit. quia ad eos etiam uenit in
quibus mansionem non inuenit.
Bene itaque dicitur qui ambulat in
medio septem candelabrorum
aureorum. Ac si apte diceretur.
Tandem uenit electos et reprobos
exortationis uerbo discurrit.

quo usq; inueniat apud que
p̄ opa uirtutū mansionē faci
at. Nō certe dū quēlibet elec
toy in timo discretionis exa
mine p̄bandū ad tēp̄ intēp
tatione deserti. atq; ut aliū
x̄tēptatione eripiat. p̄ uolū
uore p̄sequit̄. tāquā in me
dio septē candelabroy. discut
rere uidet̄. Scio opatua. Et
cetera. Hoc n̄ unum specialit̄. sed
generalit̄ omib; electis con
gruit. quoy opa labor et pa
tientia dō sunt cognita. Sci
re autē dī. eligere est. Unde in
libri moysi frequent̄ p̄pto
d̄r. Nōs scit̄ d̄s ex omib; gen
tib; id uos elegit. Et ipsi mo
ysi. nō uis̄ ex nomine. id
tē elegi ex omib; specialiter.
Aliquando autē scire d̄r d̄s sci
entes reddere. Unde ē. Temp
tat uos d̄n̄s d̄s ur̄. ut sciat
si diligitis eū annon. Id scire
uos faciat. Et abrahe. Nunc
cognoui quod timeas d̄m. id
cognoscere tē feci. D̄r quoq;
scire d̄s. ^{q2} ex ipsa scientia uis di
uine subtilitatis accipitur.
cui nuda et apta sunt om̄a.
Luxta illud. Tu cognouisti om̄a

nouissima et antiqua. In istis
itaq; locutionib; actē; p̄ locoy
qualitatib; scire dī debem̄ acci
pere. D̄r ergo actē; a xp̄o. Scio
opatua. Id est scire tē facio mer
cedem opū tuoy. Et laborem.
Qui homo operans laborat. id
circo post opa uirtutū. recte
etiā subiūgit̄ & labor. Quia
sc̄a act̄a sicut magnā ē in opib;
ita magnā ē et in labore. Cuius
etiā patientia specialit̄ p̄di
catur. que cunctos tolerat
labores patient̄. et eos quos
male agentes portat sincerit̄
amat. et usq; ad finē uite in
hoc p̄seuerat. Luxta illud. Qui
p̄seuerauerit usq; in finē hic
saluus erit. Opa enī et labores
cōmunia sunt bonis et malis.
Patientia autē uera singulare
munus collatū ē electis. que
sidesit̄. multa opa multiq;
labores subito ad nichilū redi
gunt̄. Patientia autē uera est.
que & mala p̄ximoy equanimit̄
tolerat. et eos quos p̄raue agen
tes portat. sincerit̄ amat.
Et quia n̄ potes sustinere malos.
subaudi libent̄. et hic iungen
dum est. scio. sicut supra. In

hacemū uita simul mixtusunt
boni et mali. idcirco necesse est
qualit̄ eē non potest ut ipsi mali
tolerentur abonis. Deben̄ esse
nullis odio habere quod mali
sunt. et debent eos diligere p̄
hoc quod homines sunt. Hinc
psalmista ait. Iniquos odio ha-
bui. Non quo naturā iniquoꝝ.
sed opa iniquitatis odio habue-
rit. Non nūquā itaq; infirmi
quiq; maloꝝ prauitates dum
nolunt sufferre, eoꝝ consortia
gressib; corporis conant̄ fugere.
ignorantes quā impiū sit p̄p̄t̄
pauoꝝ. aduersitatē relinque-
re scōꝝ unanimitatē. Quasi
patientis studerent. q̄a alibi
locus deest in semet ipsis inue-
nient. ubi eos euadere possent.
» Et temptasti eos qui se dicunt aptos
» eē. et n̄ sunt. Tempore beati ioh̄is
surrexer̄ falsi apti. id heretici.
martino. & cherintus. et ebion.
in asia. uolentes corrūpere
rectā fidē. et p̄dicantes xp̄m
minorē patre. qui utiq; falsi
apti erant. Apti enī int̄ p̄t̄
missus. Sed isti n̄ erant missi a
xp̄o. sed a diabolo. transfigu-
rant̄ se in aptos xp̄i. a quo se

missos dicebant. cū n̄ ueritatis
sed falsoꝝ dogmatū eēnt doc-
tores. De talib; dñs p̄ propham
dicit. Ipsi ueniebant cū ego n̄
miserim eos. Dicit ergo. Tēpta-
sti eos qui se dicunt aptos esse
et non sunt. id est p̄bati fidē illoꝝ
& doctrinā. et inuenisti eos in-
uaces. Temptationes enī dux
sunt. sed hic tēptatio ad pro-
bationē p̄tinet sicut et ibi.
Tempta nos dieb; decē. Sic et
sc̄a eccl̄a cotidie tēptat. ut
p̄bat corda singuloꝝ. ut qui
rectā n̄ tenent fidē. aut corri-
gant̄. aut ab eccl̄e societate
pellant̄ sicut eiec̄ti sunt he-
retici. Isti enī ut ebion et ceteri
ante quā examinarent̄ occul-
ti erant. sed p̄bati sunt tā
ab eato ioh̄e. quā ab anḡto
illius eccl̄e. Et quos p̄uersi doc-
tores rept̄ sunt dāpnati sub
anathemate. eiec̄ti ab eccl̄a.
Similit̄ sabellius. forinus. et ceteri
latrones qui non possunt intra
sinū eccl̄e intrauerant late-
bant. quo usq; ab eccl̄e pasto-
rib; p̄bant̄. Et patientiā habet
— Tollerando scilicet patientiū illoꝝ
p̄uersitatē quib; mala inger̄.

Et sustinuit propter nomen meum nec
defecisti. Ac si dicitur. omnia
ecce diceret. Quia in omnibus
patientiam habuisti. idcirco
utique ea que tibi ab impiis sunt
inlata tormenta sustinuisti. quod
nisi patientiam habuisses. ut tot
aduersus defecisses. Et ideo
patientiam habens non succu-
bis. quia non pro eterna gloria. sed propter
nomen meum hoc sustines. Sed ha-
beo aduersus te. quod carita-
tatem tuam primam reliquisti.

Superius locutus est sanctis. nunc
autem loquitur reprobis. Quia sicut
supradictum est. sicut sunt ma-
li et boni mixti. in presenti uita.
ita communiter eos alloquitur di-
uinus sermo. habeo inquit ad-
uersus te. id est aduersus reprobos
qui inter sunt. quia primam ca-
ritatem reliquisti. id est fide et di-
uinationem. et subdidisti de-
lectationibus secularibus et terre-
nis. sicut mulier deserit pri-
mum uiri amorem coniungit se
ad alterum. Dum enim a quibusdam
caritas dei inchoata repellitur.
per manus cupiditas seculi introdu-
citur. fitque modo miserabili.
ut nec ad memoriam illam re-

deat. cum haec mentes plene possi-
derit. Memor esto itaque unde
excideris. id est aqua gratia separa-
sis qui prius michi coniunctus
splendore sanctitatis fulgebas. Et
age penitentiam. pro eo quod me
dereliquisti. et terrenum amorem
tamquam mulier ad alterum susce-
pisti. Et prima opera fac. id est redi-
to amore prioris uiri. Si uenit.
uenit tibi. et presentiam ire mee
tibi ostendam. Et mouebo can-
delabrum tuum de loco suo. nisi
penitentiam egeris. Id est mouebo
te de loco uirtutis tue. et de
societate fidelium. Notandum
autem. quando dicitur candelabrum
de loco suo. sed tantum mouebo.

Quia uidelicet quis peccet. ta-
men si penitentiam egerit perfec-
tam. non a mutatur dignitatem
suam aut gradum. Unde petrus
licet negauerit christum. non perdit
apostolicum gradum. Sed dicam hoc
exemplo. Si enim quilibet hominum
graue peccatum admittit in con-
spectu hominum. de loco suo mo-
uetur. At tamen si cito pro peniten-
tiam surrexerit. non est motus
in conspectu dei. Quia licet pro
peccatum in conspectu hominum

motus et uideret. tamquam
indū p̄scientia resurrecturus
erat. motus n̄ est. Quia ne
quaquā minoris sc̄itatis lo
cū habebit. si p̄fectā peniten
tiam egerit. Dicat itaq; in
penitentiā. Et addm̄ redire no
lenti. Mouebo candelabrū
tuū de loco suo nisi peniten
tiā egeris. Ac si ei diceretur:
O unus sc̄itatis post lapsū cri
minis a me nequaquā recipi
es. sicut ad penitentiā emol
» lire curaueris. Sed hoc habes
» bonū subaudi. Quia odisti
» facta nicolaitarū que et ego
odi.
Ierū in hoc locū ut sermone
ad p̄sonā fidelium dicens. Odi
sti facta nicolaitarū. Nicolaus
unus fuit ex septē diaconi
b; q̄ electi et ordinati sunt
ab aptis. Sed ceteris p̄manen
tib; in ministerio sc̄o. ille re
cessit ab eorū fide et doctrina.
Qui cū culparet eo quod habe
ret pulcherrimā mulierē
et nimium zelaret eā. ut se ex
cularet ab hac suspitione. n̄
est in inq; cure quid faciat.
quib; inat illa. Unde tran

sit in cōmune usū. Quod fac
tū. ceper̄ etiā multi sectato
res ei imitari. Quia etiam
idolatriā cōmedebant. &
cibos suos cibis gentiliū cō
mischebant. Dicebant quoq;
hunc mundū n̄ ad d̄o. sed p̄n
cipib; ^{tenebrarū} factū. Contra quod
in genesi d̄r. In principio fec̄
d̄s celū et terrā. Et hec facta
nicolaitarū ab om̄ib; repudi
antur. et ueluti stercore de
testant̄. Uideam̄ autē. quos
isti spiritalit̄ significant. In
terp̄tat̄ enī nicolaus popl̄s
stultus. Quoniam gentiles
figurant̄. q̄ stulti sunt. Qm̄
uerā sapientiā. id est xp̄m cre
dere nolunt. Unde paulus
dicit. Nos p̄dicam̄ xp̄m cru
cifixū. iudeis quidē scanda
lum. gentib; autē stultiā.
Nā h̄ij cōmunit̄ utunt̄ uxo
rib;. & idolotriā cōmedunt.
Atq; huius sc̄i conditores
homines fuisse affirmant.
Id iouem. saturnū. et reliq;
quos licet ab illis d̄i putentur.
homines tam fuer̄. et in hac
terralicet turpē uitā du
centes regnauer̄. Significat

quoque nicolaus hereticus. qui
cum de sapientia dei patris quae
est filius uera nesciunt. li-
cet secundum seculum sapientes uide-
antur. tamen secundum deum stulti
sunt. Dum enim arrius ut secta-
tores eius. christum creaturam
esse affirmant. fatui atque
stulti sunt. Quia dum trinita-
tis substantiam confundit.
christum esse deum contradicunt.
De quibus psalmista dicit. Dixit
insipiens in corde suo. nescis.
Quorum facta duo specialiter no-
tantur. qui et idolorum cultores
et fornicarii sepe uocantur.
Quia enim rectam fidem non ha-
bent. suus ipse error quem
secuntur. pro cultura idolorum illis
imputatur. Fornicarii quoque
sunt. qui in munditiis carnis
seruiunt. et ob hoc maxi-
me pereunt. Iudei quoque sunt
stulti. quia in christum qui est sa-
pientia patris nolunt cre-
dere. Frustraque iactant se
habere patrem cuius filium
odius insecuntur. quoniam qui non
habet filium nec patrem habet.
Sed et si diligenter inspicimus.
intra ecclesiam nicolaistas in-

uenimus. eos uidelicet. quos
in terreno amore thesauri-
zare uidemus. Quid enim stul-
tius esse potest quam in loco to-
ta mentis anxietate pecuni-
as recondere. quoniam licet im-
perpetuum habitare. Unde dominus
discipulos orat dicens. Nolite
thesaurizare uobis thesauros
intra terra. In hoc stultorum
numero computatur ille qui cum
diceret destrua porta mea et
maiora faciam. Quia non ha-
beo quo fructus congregem.
Audiuit ad domino. Stulte. ac noc-
te animam tuam ate repetent.
Quae autem congregasti cui erit.
Quae scilicet lucra hominum in-
sipientium. paruntur illis genimi-
na omnium uitiorum. Quia secundum
apostolum. radix omnium malorum
est cupiditas. Quia uidelicet
phanc alius ad rapinam. alius
ad falsum testimonium. Alius
raptur ad perurium. atque ad
caetera crimina. Quae etiam iuda
ad hoc perduxit. ut dominum mor-
ti traderet. Nam et phanc homo
cupidus animam suam uenale
facit. et idolatra efficitur.
plus amando creaturam quam

ertatorē. Qd̄ enī dicit ap̄t̄s de
gulosis: quoz̄ d̄s uenit̄ est. po
tēst̄ intelligi et de cupidis simi
lit̄. Quoz̄ d̄s nūm̄ est argenti
ut auri. Hec sunt facta nicolai
tarū. id̄ hominū stultoz̄. pa
ganoz̄ scilicet. et exterorūq̄ in
fidelū et falsoz̄ xp̄ianoz̄. Que
d̄n̄s et si ex parte illius sunt. o
dire p̄bat̄. **N**ota aut̄. quia n̄
naturā sed opa hominū d̄n̄s se
odio habere dicit. **U**nde d̄n̄s d̄c̄.
odisti nicolaitas quos ego odi.
sed odisti facta nicolaitarum.

Homo enī diligendus est: opera
aut̄ illius mala odio habenda.
» Qui habet aures audiat quid sp̄s
» dicat eccl̄is.

CUM in principio locutionis hui
unū anḡlo. unūq̄ ephesi eccl̄e
scribere d̄n̄s iusserit. Hic aut̄
non unū anḡl̄m ut unā eccl̄am
ad audienda dicta sp̄s inuocat.
patet p̄fecto q̄ quod unū dicit:
omib̄ dicit. Et in unū anḡlo
unūq̄ ephesioz̄ eccl̄a: unitatē
eccl̄e depingit. Verū quotiens
hec admonitiuncula ponitur
siue in libro hoc: siue in euange
lio: qd̄ sequit̄ siue qd̄ p̄cedit.
sp̄alit̄ ē intelligendū quia non

corporis hic aures requirunt sed cor
dis. Quā uidelicet aures nisi q̄s
habuerit: eloquia sp̄s nequa
quā capere ualebit. Hinc d̄n̄s
loquens turbis in parabolis.
cū om̄s qui illic aderant aures
haberent: monet ap̄t̄os dicens.
Vob̄ dico qui auditis. Ac si dicat.
Verba eccl̄iū sacramentoz̄ illis
ap̄to: quos eadem interna cor
dis aures percipere cognosco. Car
nis itaq̄ aures: auditu tantū
consistit. Cordis uō: auditu si
mul et intellectu uiget. Intu
endū quoq̄ ē: quia cū anḡls
in principio harū locutionū
ex pl̄ona filii d̄i. immo certe
p̄ anḡl̄m filius d̄i loquat̄. non
dicitur hic qui habet aurem
audiat quid filius dicat. sed
quid sp̄s. Quia uidelicet uerba
filii: uerba sunt sp̄s sc̄i. Quo
nomine etiā tota trinitas in
telligit̄. de qua d̄r. sp̄s est d̄s.
Ideoq̄ dū xp̄s loquit̄: pater et
sp̄s sc̄s in eo partē loquit̄. Quia
sicut sunt inseparabiles unita
te: sic inseparabilit̄ locuntur
et docent sc̄oz̄ unitatē. Scien
dum uō quia in hac reuelatio
ne: sicut in sequentib̄ aperte

monstrat. Aliquando loquitur
ex persona sua quod illi solū mo-
do conuenit. Aliquando uero ex
persona trinitatis. Ideoque singu-
le locutiones considerandae sunt.
quae licet referendae sint solū
modo ad humanitatem filii dei.
quae autem ^{ad} totā trinitatē. Un-
centi dabo edere deligno uitae
quod est in paradysio dei mei.
LIGNUM uitae. sapientia est dei pa-
tris. Salomone attestante qui
dicit. Lignum uitae est his qui ap-
prehenderint eam. et qui tenuerint
eam beatus. Quam utique apostolus christum
esse testatur dicens. Christus dei uirtus
et dei sapientia. Quae recte lignum
uitae dicitur. quia fidelibus suis uitam
aeternam tribuit. quos in praesenti sa-
tiat suo corpore. in futuro
autem satiabit sua contemplatio-
ne. Unde psalmista dicit. Sati-
abor dum manifestabitur gloria tua.
Bene lignum uitae uocatur. quia &
in praesenti uita electos suos ab
estiuo uitioꝝ umbra protectionis
defendit. & in futura beatitu-
dine cibum aeternae contempla-
tionis desiderantibus praebet. Dicitur
itaque uncenti in centum a car-
nissus temptationes demonum.

aduersitates prauorum hominum.
dabo edere deligno uitae. Idem
ipsum dabo illi in remuneratione.
cum perduxero ad meam contempla-
tionem. Paradysus autem ut praesens
intelligitur ecclesia. in qua cotidie
comedunt fideles eius corpus
et sanguinem bibunt. ut uita aeterna
quae ipse christus est. Sicut ipse dominus
dicit. Necesse est uita aeterna ut cogno-
scant te. & quem misisti ihesum christum.
Quod autem dominus se habere dicit. in
cuius paradysio hoc esse lignum
asserit. secundum humanitatem loquitur
quam assumpsit pro nobis. Quod ergo un-
centi oblectamenta peccati. in
hoc paradysio ecclesiae illi ad capi-
enda corporis et sanguinis sacra-
menta digne participant. et ad
dei contemplationem perueniunt.
Ipsamque lignum uitae in remunera-
tionem accipient. quia et ipse est
lignum uitae quod datur. Et ipse
deligno uitae uincens dat. &
in ipso ligni fructus est quod datur.
Et angelo symone ecclesiae scribe. Smyr-
na. interpretatur canticum eorum. Can-
ticum ad uoluntatem pertinet. Quod apte
congruit fidelibus quibus in persona
istius ecclesiae loquitur dominus. Non enim
haec uerba tantum unidicuntur.

» sed magis unitati scōꝝ. hęc dicitur
» primus et nouissimus. Primus
scilicet ante quē nullus. Nouis-
simus post quē nullus. Primus
a quo om̄is creatura sup̄sit in-
uicem. Nouissim̄ a quo om̄ia re-
» flaurata sunt. Qui fuit mor-
» tuus et uiuit. Quia et si fuit
mortuus ex infirmitate. ut
ait ap̄t̄s. uiuit ex uirtute di.
Hoc est enī prim̄ et nouissimus?
Quia qui sēp uiuit in sua substan-
tia primus existendo. mor-
tuus est in humanitate nr̄a.
in fine tēpōꝝ. ut homo nascen-
» do. Scio. id ad p̄bo et eligo tri-
» bulationē tuā. Licet uō hic
tribulatio singularit̄ ponat̄.
tamen om̄ifaria et multiplex
intelligit̄. Unde psalmista.
Oulte tribulationes iustōꝝ. Sc̄a
enī eccl̄a in cuius p̄sona hęc
loquit̄ sermo diuinus eccl̄e
smyrnē. multas tribulatio-
nes sustinet. et exterius cū ad
uersariis p̄bra. uincula. car-
ceres. ceterāq; huiusmodi tor-
menta excipit. Aut cū etiā
ademonib; interius inuisibi-
lit̄ cruciatur. cū etiā a se ip-
sa ieiunius. et orationib;. et

uigiliis lassata pene succūbit.
Affligit̄ quoq; et tribulat̄ a se
ipsa. cū caro resistit sp̄i.
Has om̄s tribulationes scit dñs
et ad p̄bat. de quib; om̄ibus
infuturo eos liberabit quando
auferet om̄em lacrimā ab
» oculis eorū. Et paupertatē tuā.
sub audis & ad p̄bo. Sed diues
es in dñm. iuxta illud. Eā quā
nichil habentes. et om̄ia pos-
sidentes. Mirū ē aut̄ quomo-
do electi pauperes diuites sunt.
Qd̄ duob; modis potest intelle-
gi. Fuer̄ enī sc̄i multi diuites
in hoc sc̄to. sicut dauid. Abra-
ham. et multi alii. Sed quasi
nichil habentes erant. quia
terrenas diuitias contempnen-
tes se peregrinos cognoscebant.
celestes diuitias iam tē tenen-
tes. Expleta quippe sua suorūq;
necessitate. ex his que habe-
bant. reliqua in usus paup̄ū
consumeabant. Ut certe pau-
peres rē sicut sunt ap̄t̄i. di-
uites aut̄ in fide p̄spem iam
celū possidentes. Quib; dñs
dic̄. Beati pauperes. qm̄ ipsorū
est regnū celorū. Dicat̄ itaq;
Scio paupertatē tuā. sed diues es.

Ac si diceret. Vnde te phum
litate sps pauperi existima
inde poma diues copbaris.
Vnus eni idemq electus. &
paup. & diues est. Paup sci
licet adhuc peregrinus.
Paup trena comotione. di
ues beata p destinatione;
Et blasphemariis ab his qui
sedicunt iudeos ee. & non
sunt. sed sunt synagoga
satane.

HEC non solummodo adu
na ptinet smyrne eccliam.
sed generaliter ad omem
eccliam que e in uniuerso
mundo. Que et in singulis
locis et in toto orbe blas
phemant ab impiis. qui se
dicunt ee iudeos & n sunt.

Quia iudeus int pretatur
confitens. sed sunt congre
gatio satane. Qui eni uere
confiteatur xpm. ipse est iu
deus. De talibus dñs dicit. Qui
me confessus fuerit cora ho
minibus. confitebor et ego eu
cora patre meo. Iudeoy.
ergo nominis expressio. me
diatoris nri est confessio.

tas nomine censent. spaliu
iudei appellant. Qd nom
utiq generalit iudei pdider
te. quando xpm negauerit
dicentes. hunc nescimus
unde sit. Quiq modo ap
te. modo occulte. sepauit
corde. eccliam di blasphemant.
ad quoy societate ptinet
etia falsi xpiani. qui xpia
nu qui de nom habent. sed
opa xpianitatis n habent.

De quibus p paulu dr. Confi
tent se nosse dm. factis au
negant. Blasphemant itaq
a iudeis falsis. qa electoy
uerba & opa a reprobis diu
dicant. et eloquia & facta
iustoy contraria sunt sep co
gitationibus reproby. Qui
licet in trasinu ecclie c sistant.

Vita tam et moribus in multis
satane synagogas se ipso
diuidit. quia quot uitis
inseruiunt. tot de se par
tes reddunt. Tales itaq
falso iudeoy sibi nomen
usurpant. quiq uehementi
Zeli flammis succensi graui
us eccliam blasphemare e
sueuer. quabi qui nuquam

adeius consortiū accesserit.
Sed usq̄ quo Lilama nouissime
atrico separentur: nullus horū
deserendus est: sed om̄is animo
nendi. Om̄is sunt tollerandi,
in exemplū redetoris nr̄i: qui
sacilegū impiūq̄ iudam
p̄ditoreū usq̄ ad passionem
mortis tolerauit. Ad quoy
uidelicet mala p̄ferenda ex
ortat̄ eccl̄a: & quasi armis
potentibz accingit sermo
diuinus cū subdit. Nichil
horū timeas que passurus es.
I d̄ quicquid audeas falsis:
quicquid a falsis fr̄ibz: uel
paganis iniurijs: lesionūq̄
ptuleris: hec q̄ transeunt
ne formides. hoc est qd̄ in eū
fidelibz dicit. Nolite timere:
eos q̄ occidit corpus: animā
aut̄ n̄ possunt occidere.
» **E**cce missurus est diabolus
» ex uobis in carcere: ut tem
» temini: & habebitis tribu
» lationē diebz decem.
Hinc liquido iā claret di
uersas in uno Anglō p̄sonā
alloqui. p̄misit enī diuina
uox quasi ad unū loquens.
Nichil horū timeas que passur

es. nunc uō cū adiungit tā
quā ad multos: ecce missur²
est diabolus ex uobis: & c̄ta.
Carceris aut̄ nomine om̄is tri
bulatio passionū intelligit̄:
Quā sc̄isunt p̄pessi a diabolo
quop̄mēbra sua diuerso modo
eos cruciat: recludens in car
ceribz & diuersis acuatū af
ficiens tribulationibz. Qd̄
aut̄ n̄ ait missurus est diabo
lus uos in carcere: sed ex uob.
non ad om̄e corpus Angli p̄
tinet qd̄ constat ex sc̄is: et
re p̄bit̄. Sed illos uult intel
legi que ex illatis tribulati
onibz uictores existunt.
Quidō temptant̄ ut p̄bent̄:
tōō p̄bant̄ ut coronentur:
Dicat̄ itaq̄: ecce id̄ impre
senti t̄p̄r missurus est diabol²
p̄mēbra sua: sicut fuit nero
domitianus: et cet̄i ex uob
in carcere: id̄ in diuersas af
flictiones ut temtemini: &
post temptationē uictores
effecti coronemini. Juxta
illud. Beatus uir qui suffert
temptationē: sit c̄ta. Et
habebitis tribulationem
diebz decem. Per decē dies

quibus ecclā tribulat^r. omne pre-
sens tempus intelligit^r. in q^o
decalogi mandata sunt neces-
saria. Sicut enī uerbigtā mit-
tens quilibet imperator mi-
litē contra hostes omni genere
armoy. munit. Sic dī om̄ps
mittens suos electos ad bellū
in hoc mundo contra demo-
nes. uel p̄uersos homines. de-
calogi mandatis eos instruit.
quibz muniti eis resistere pos-
sint. Et quia quādiu decalo-
gū habent necessariū. in pro-
cinctu sunt. Recte dī. ha-
bebitis tribulationē diebus
decē. Ac si dicat^r. Nolite que-
rere in bello uite p̄sentis re-
quiem. quādiu contra tem-
tāta inimici. siue ap̄ta.
siue occulta. decē p̄ceptis
tāquā q̄ milites armamini.
Nec enī gaudiū locus est. ubi
uita hominis tota temptatio
est. Dic̄ beatus beda. qd̄ q̄
dā c̄ temptationes. ad decē
p̄secutiones gentiliū refer^r.
et cōputant a Nerone cesare.
usq̄ ad diocletianū. Quod
quomodo sit ipsi uiderunt.
quibus hoc dicunt. Potest autē

et hic denarius numerus. Ali-
ter intellegi. Cunctis enī le-
gentibz. liquet tribz temptati-
onibz principalit^r. primū hō-
minē a serpente in paradiso
temptatū ac supatū. Quibus
etiā tribz modis post scd̄ hō-
mini temptato succubuit. id
auaritia. uanagltā. & cupi-
ditate. Contra quas scilicet
principales temptationes. co-
tidie ecclā diuicat. Septe-
narius autē numerus & p̄sens
tēpus refertur. qd̄ septē diebz
uoluit^r. Quia igit^r in om̄i ui-
te huius peregrinatione tri-
naita temptatio n̄ potest decē.
In quibz c̄ta uita potissimū
obtineat principatū. Et
hec ipsa mortalis uita. p̄ sep-
tē dierū curricula euoluit^r.
Recte decē dierū numero p̄n-
cipalis ecclē tribulatio expri-
mit^r. Hęc enī trina temptatio
nē septē diebz applicita.
denarius numerus adimplet^r.
Dicat^r itaq̄ de electis. habe-
bitis tribulationē diebus
decē. Ac si diceret^r. usq̄ quo
p̄sens uita finiat^r. que p̄. vii.
dies uoluit^r. contra diuersas

temptationes que in tibi sui
maxime obtinent principa
tū certam habebitis. Esto
fidelis usq; ad mortē & da
bo tibi coronā uitę.
Hic iā ostendit apte. ad
qd̄ decē dies ptineant. Id̄
ad omē tēpus quā diu fidē
seruare electi debent. hoc
aut̄ et generalit̄ om̄i ecclē.
et specialit̄ d̄r̄ unicuiq; fide
li anime. Hinc est qd̄ in eū
dñs dicit. Qui p̄ seuerauerit us
q; in finē hic saluus erit.
Esto itaq; fidelis usq; ad mortē.
et inter multas pressuras. et
inter innumeras clades. sēp̄
uictorię triūphū adtende.
Quia hoc dicturus erat p̄misit
sup̄ius. Hęc diē qui mortu
us fuit & uiuit. Ac si diceret.
Noli fidem regis relinquere.
quia si me cū totō belli dimi
caueris t̄p̄r. post mortē me
cū coronaberis. id̄ regnan
di sortē accipies. Nunc enī
est tēpus decertandi. tē aut̄
coronandi. unde in sequen
tib; d̄r̄. Qui uicerit faciam
eū sedere in throno meo. sic
et ego uici & sedeo cū patre

meo in throno eius. Qui habet
aurē cordis. id̄ intelligentiā
m̄tis. audiat. id̄ intellegat
ad se ptinere qd̄ dictū est.
et quid sp̄s dicat eccl̄is.
Qui uicerit temptata diabo
lica inuentiua carnis sue. n̄
ledet̄ a morte scd̄a. Id̄ ad a
natione p̄petua. In sacra enī
scriptura. tres mortē sepe
ponunt̄. Una scilicet pecca
ti. altera carnis. tertia uō sup
pliciu aet̄ne damnationis.
Quę mors hic scd̄a n̄ tertia
nō at̄. quia uidelicet de his
tantū modo agit̄ sermo quę
nocent. De morte scilicet
peccati. & morte aet̄ni sup
plicii. Ad quoy cōparatio
nē ista quę cōmunis est. mors
non est dicenda. Unde &
ap̄t̄s carnaliter mortuos.
dormientes uocat dicens.
Nolumus uos ignorare de dor
mientib;. Et cetera. Mors
itaq; quę ledit peccatū est.
huius aut̄ quę ledere possit.
nulla alia nisi et̄na d̄natio
succedit. Ideo p̄termissa
quę non ledit. illa debuit uo
cari scd̄a. quę peccatū ledit.

Dicitur itaque. Qui uixerit non ledetur
a morte secunda. Id est qui mor-
te peccati in hoc tempore, anima
necatur antea superauerit. ad lesi-
onem eius. que post hanc & cor-
pora & animas sine fine cru-
ciatur non pueniet. Quem mors
sepe occidit. & nunquam ad in-
tegrum extinguit. In lesio-
nis autem uerbo miseriam de-
bet intellegi. corruptio.

Ledi enim non potest. nisi quod
corruptioni subiacet.

Et angelo per gami ecclesie scribere.

Per gamus interpretatur diuisio
cornuorum. Quod tamen illi quia
omni ecclesie apte congruit.
in qua sunt simul & boni et
mali. & que iudicando facit
distantiam inter bonos & ma-
los. ut confringantur peccatorum
cornua. et exalten-^r cornua
iusti. hec dicit qui habet rom-
pream ex utraque parte acu-
tam.

Romphea est gladius u-
traque ^{parte} acutus. Gladii
autem nomine. scriptura sa-
cra intelligitur. Dicente
apostolo. Et gladius spiritus quod est
uerbū di. Qui gladius ue-

teris testamenti bene utraque
parte acutus dicitur. quia uide-
licet hinc peccata operis. illic
refecat peccata cogitatio-
nis. Vetus quippe. instru-
mentū dicitur. Siquis adulte-
riū fecerit. mortemoriatur.

Non uero. qui uiderit mulie-
rem ad concupiscendū eam.
iam eebatus est eam in corde
suo. Et multa huiusmodi.

Vel certe utraque parte acutus
id est dicitur. quia sicut gladius
bices carnem diuisit et
membra a membris separat.
ita gladius uerbū di separat
bonos a malis. Unde &
omnis dicitur. Non ueni pacem
mittere sed gladium. Et
cetera. Siue etiam idcirco dicitur
utraque parte acutus. quia
& simplices per historiam.
et perfectos instruit per alle-
goriam. Scio ubi habitas
ubi sedes. cetera.

Et hoc generaliter uniuersali
ecclesie dicitur. que mixta
cū rebus ubique per bonam sane-
tationibus exercetur. Sicut
enim sedes disunt omnes electi.
ita sedes sunt diaboli cuncti
republice.

In quoy. medio habitat ec-
clesia. Juxta qđ apls dicit.
In medio nationis prave. et p-
uerse. Inter quos luccis sic
luminaria infirmamto celi.
uel immundo uerbū uite con-
tinentes. Et in canticis can-
ticoy. dñ. Sicut liliū inter
spinas. sic amica mea inter
filias. Et inde lau. selectoy.
amplius crescit. & ubiq; dif-
fundit̃. qm̃ in medio maloy.
innocentie seruant opera.
hinc est qđ loth scriptura
teste laudat̃. qđ cēt uisu &
auditu iustus habitans apud
eos qui cotidie affligebant
animā eius. iniustis operib;.
hinc etiā electoy. ecclā dicit.
Circū dederunt me sicut apes.
A pjs quippe ~~nomine~~ mel por-
tat in hore. & in cauda uenenū
occultat. Sic nuntū hi frau-
des molliunt̃. dulcia p̃po-
nunt. ut amaro inficiant.
Et tenes nom̃ meū. Jđ nom̃
xp̃ianitatis integra fides co-
lis. etiā in p̃r tribulationi.
Et non negasti fidem meam.
afflictionib; p̃fidoy. pressa.
Et in dieb; antiphās testis m̃s
fidelis qui occisus ē apud uos.
Cuius latinitatis sit hec locuti-
o non facile patet. nisi forte
p̃ sub audiciones intelligat̃.
Si enī dixissem non negasti fidē
meā in dieb; antiphē. testis
mei qui occisus est apud uos.
plenus est sensus & facile in-
telligeret̃. At uō cū dñ. non
negasti fidē meā. & in diebus
antiphās meus testis. & cetera.
O b̃ cura est sententia. J̃oq; ne-
cessarie sunt sub audiciones.
ut ita hanc sententiā p̃nu-
tiamus. Et tenens nom̃ meū &
non negas fidē meā.
Et in dieb; illis in quib; exiit
antiphās testis m̃s fidelis qui
occisus est apud uos. non ne-
gasti fidē meā. Tale ē & illud
in psalmo. Nolite extollere
in altū cornu ur̃m. & cetera. usq;
qm̃ dñs iudex est. Cū enī dicit.
nolite extollere in altū cor-
nu ur̃m. nolite loqui aduersū
om̃ iniquitatē. Si subiunge-
ret statim qm̃ dñs iudex est.
apta sententia uideretur.
Sed cū in medio int̃ponit. qđ
neq; ab oriente. neq; ab occi-
dente. & inde subiungit qm̃

si iudex est. Obscura senten-
tia redditur. Aut ergo uitio
scriptorū ista talis factae locu-
tio. aut certe more scripturay.
ut dictū est necessarias habet
quasdam orationū particulas.
Sed hinc sensū uideamus. Fuit enī
quidam martyr qui occisus est
in ecclesia p̄gamū. p̄ quē utiq̄ oēs
martyres intelliguntur. quicūq̄
in hoc mundo siue ap̄to. siue
occulto martyrio patiuntur. ⁊
Quasi eunt in una ecclesia om̄s. ita
in uno martyre om̄s xp̄i mar-
tyres reperiuntur p̄ conuolau-
tis ad tolli. Quasi autē apud sc̄o
suū testem interfectū eēt cō-
memorat. sic intelligendū ē
non qd̄ ab illis. sed quod inter
illos fuerit interuentus. Ab his
uidelicet in quibz satanas ha-
bitat. id est arch̄p̄ qui sedes sunt
satane in quoy p̄sona statim
fuit. Sed habeo aduersus te
pauca. Qui habes illic tenen-
tes doctrinā balaam. quid o-
cebat balac. Mittere scan-
daliū corā filiis israhel. edere
& fornicari. hec enī uerba
non ad eū p̄tinent cui supra
dictū ē tenes nom̄m. Gitta.

Sed adeo qui simul mixti erant
reprobis quos anḡls p̄gamū.
id est ep̄s ipsius ciuitatis p̄tina
docere p̄mittebat. hystoria
patet. qualiter scilicet balaam
abalac ad maledicendū fili-
is isrl̄ fuerit euocatus. quē
maledicere noluit. cui se si-
mule etiā fieri in morte opta-
uit. Sed postea muneribus
uictus. in eiusdem ppli mor-
te consiliū dedit. Prauidit
enī filioy isrl̄ animos ad for-
nicationē p̄mitos. idōq̄ e-
siliū dedit balac ut mulieres
pulcherrimas corā eis pone-
ret. Quas speciebz illecti ad
inlicitos amplexus ruerent
illayq̄ blanditijs delinuti. de
sacrificijs phigor manduca-
rent. P̄ qd̄ uidelicet factū.
adō derelicti corā eis caderent.
Cōpletū ē hoc consiliū. et fili-
i isrl̄ facile decepti sunt.
Egressaq̄ ita ad nō. p̄cussit
exillis xx milia. donec
fines ielo dī actus. uindic-
tā exercuit in aduulteros.
hec tē facta sunt docente
impio diuino et mago. hec
postea specialit̄ imp̄gamū ecclesia.

generalit̄ aut̄ sit sp̄alit̄ in
to mundo . Balaam aut̄ inter
pretat̄ uanus ppl̄s . Balac he
lidenf . Iſrl̄ uo ut uidens d̄m .
Balaam itaq̄ ſignificat hete
ricos . qui pondus fidei . & uir
tutē in ſe non habent . ideoq̄
uanis ſunt . Balac aut̄ qui he
lidenf d̄r . huius ſc̄li ſignifi
cat principes . Nimirū bene c̄
gitur hoc qd̄ balac helidenf
uocat̄ . Quia p̄culdubio dū
huius t̄re principes ſemper
aliis ſuperiores exiſtere quer̄t .
ſiue que ad dignitatē ſue cul
men aſcendere nitent̄ con
ſpiciunt p̄uibus ad t̄ā he
lidunt . Vide licet ad humilia
deponunt . Qui plerūq̄ ſua
dentib; hereticis contra iſ
rahelitas . id̄ uiros uidentes
om̄ pugnare . ut de idolo
thiis edant & fornicent̄
ad nō praua dogmata ſe
quendo . Dū enī ſuaſioni que
dā & dulcia p̄ponunt in ſua
falſis dogmatib; . quali p̄ pul
chras mulieres eos ſeducere
cupiunt . ut comedant ido
lota . id̄ ut ſequant̄ eorū
doctrinā plenā om̄ſpiciant .

ibiq; fornicent̄ . id̄ ut relic
ta ueritatis doctrina . arden
tiſſimo libidinis . incendio
mendacis p̄uerſorū doctorū
inhereant . Aliē . Balaam q̄
ut diximus interpretat̄ ppl̄s
uanus . ſignificat demones
p̄ inania diſcurrentes . Bala
ac aut̄ qui helidenf d̄r . ſignifi
cat carnem . Que plerūq̄
animā elidit ad uerſa op̄tra
hendo . que debuerat d̄m ui
dere mente . Et hoc p̄ mulie
res . id̄ p̄ huius ſc̄li . delectati
ones & uoluptates . quaz a
more plerūq̄ anima demo
nū inſidiis illecta . ad con
ſenſū utendi illicitis trahi
tur . hiſt̄ enī ſignificat ani
mā om̄ contēplante . Docen
te igit̄ balaam . miſit balac
uoluptatū matrices corā
filis iſrl̄ . quaz ſuaſionibus
edant de immolatis & for
nicent̄ cū eis . Quia uidelicet
ſp̄ium immundorū ſuaſioni
b; caro delectata . ad ſpec
tū inſipidit ipſā cupiditatū il
lecebris deducit . quaz amo
re ut dictū ad conſenſū
rapitur . Ita habet & uir

neres doctrinā nicolaitay;
De factis nicolaitay.
uel quos significauerunt. su
uq̄ actionib; . satis supradictū
est. Itababes inquit & tute
neres doctrinā nicolaitay.
I d̄ sicut sunt inter quos secunt̄
doctrinā balaam . ita sunt
quos secunt̄ doctrinā nicolai
tay. Q d̄ utiq; illis d̄r quibus
erant imitatores . qui et ad pe
nitentiā orant̄ cū d̄r. Simu
lit̄ penitentiā agite . de factis
scilicet nicolaitay . sicut de
factis & doctrinā balaam .
S in aut̄ uenio tibi & pugnabo
cū illis in gladio oris mei.
Occidit̄ fuerat iā in superiorib;
angl̄m penitentiā agere .
eo qd̄ pmitteret quos dā te
nere doctrinā balaam uel ni
colai . Vnde cū dicit̄. S in
aut̄ uenio tibi . & deinde sub
iungit̄ pugnabo cū illis. Ita
est accipiendū tāquā dice
ret̄ pugnabo tecū . Quia ui
delicet hec uerba . & ad eos
p̄tinent qui p̄ dictā doctri
nā sequebant̄ . & ad eos etiā
quos n̄ corrigebant . Pari
enī reatu astringit̄ . & ille

qui praua docet . & ille qui
praua docere tacens p̄mittit̄.
T alib; itaq; dicit̄ d̄s . Venio
tibi . id̄ aduentū n̄ mee &
uindictā te sentire faciam .
Et pugnabo cū illis in gladio ori
mei . I d̄ est acutus eloquoy me
oy . sententis illos damnabo .
G ladius enī oris d̄i . sermonis il
lius ualida p̄cepta significat .
P aulo ad testante quid dicit̄ .
E t̄ gladius sp̄s qd̄ est uerbū d̄i .
Q uis habet aurē audiat qd̄ sp̄s
dicat̄ eccl̄is . Quis uis qd̄ uni
illay . dic̄ . om̄s eccl̄as audire
cupit . Vincenti . Desideria
pp̄ria & doemonū temptant̄ .
D abo manna absconditū . id̄
me ipsū tribuā illi . qui sup̄ panē
uiuus de celo descendens . .
Q uisq; id̄o factus sū homo .
ut panē angl̄oy . manducaret
homo . h̄ uic significat̄ panē
olm̄ illud manna . qd̄ filius
isrl̄ datū ē in heremo . Q d̄
quis p̄ alit̄ manducauerunt .
sicut moyses . & aaron . & io
suc . & si mortui sunt corpore .
immortales fuer̄ m̄te . Qui
aut̄ nichil aliud p̄ter qd̄ ui
debant ibi intelligebant .

mortuisunt morte aeterna.
De quibus dominus dicit iudeis. Patres
uestri manducauerunt manna & mor-
tuisunt. Sicut & nunc quidigne
corpus & sanguinem domini accipi-
unt. vitam sibi sumunt. Quia uero
indigne manducant. iudicium
sibi manducant & bibunt.
Istud autem manna quod hic promit-
titur fidelibus. modo quidem
in sacramento accipiunt pro fide.
quandoque autem in ueritate pro
speciem sumetur. Et quod nunc
manet absconditum. tunc erit ma-
nifestum. Qui itaque uicent
dabo illi manna absconditum.
I demum post finitum huius uite la-
bores contemplationem illi con-
cedam. Hinc psalmista dicit.
Satiabor dum manifestabitur gloria
tua. Manna & enim inter pre-
tiosa quod est hoc. Nos autem ne-
quaquam dicimus quod est hoc.
nisi dicitur quam ante non uidimus.
Istud enim manna. nunc manet abs-
conditum. Iuxta quod apostolus dicit.
Quod oculus non uidit. nec auris
audiuit. nec in cor hominis
ascendit. que preparauit disdi-
ligentibus se. Et dabo illi cal-
culum candidum. Calculus

lapis est pretiosus. qui et car-
bunculus appellatur. eo quod
in tenebris constitutus sicut
carbo succensus fulget prohi-
beat. Per hunc autem lapidem ipse
intellegitur christus. qui inter huius
seculi tenebras refulsit. Quan-
do uerbum caro factum est. & ha-
bitauit in nobis. Unde bene
candidus dicitur. quia sine ulla
peccati obfuscatione mundus
inter homines apparuit. &
diuinitatis sue luce tenebras
nostre mortalitatis inlustrauit.
Dicit itaque. Dabo uicenti cal-
culum candidum. id est dabo illi me-
ipsum quidem mundo atque aucto-
re mortis triumphat. ut scili-
cet michi frater & coparticeps
regni in gloria. Unde iohannis dicit.
Quotquot autem receperint eum. de-
dit eis potestatem filios dei fieri.
Ut sicut est filius dei ipse
per naturam. ita sint isti per gratiam.
Nomen etiam nouum datur. Id est
nomen christianum prius inauditum.
A christo enim fideles christiani uocantur.
Sicut ab israel. israelite. Au-
tota iudei. De hoc nomine per pro-
phetam isaiam ecclesie sue ante
ipse dominus dixit. Vocabitur

tibi nomē nouū qđ os dñi nomi
nauit. In calculo itaq̄ habet
nomen hoc . quia ab ipso cepit
exordiū a quo om̄s xp̄iani no
minam̄ . Et hoc nomē solis dat̄
uictoribz . id̄ om̄ibz ad uitā
et̄nā p̄destinatis . quibz uis
nominis dignitatē op̄ibus
exornant . Vnde subiungit̄ .
Qđ nemo scit sub audis digne
nisi qui accipit . Scire enī po
sitū est hic . p̄ eo qđ dicitur ni
si uirtutē huius nominis ex
ptus fuerit . Talimodo dicun
tur mulieres necdū cognouis
se uiros . id̄ necdū fuerant
expte uirtutibz . Nemo ergo
scit nomen hoc nisi qui accip̄ .
id est nemo uirtutē huius nois
et dignitatē moribz & uita
defendit . nisi qui ante fuerit
p̄destinatus . ut filius dī non
solū noetur . sed et̄a sit .
Nō esse & enī xp̄i nomē . ad custo
diam mandatorū . p̄tinet .
Quo contra ioh̄s de quo libet
reprobo dic̄ . Quidic̄ se nos
se dñm & mandata ei non cu
stodit . mendax est & ueritā
in eo non est . Nemo itaq̄ scit
hoc nomē . nisi qui accipit . id̄

quia hoc est p̄destinatus ad o
ut iure xp̄ianus & uocetur et
sit . Potest & p̄ hunc lapidē
ignitū & candidū . caritas intel
ligi . que candorem habet . per
hoc qđ uertis est op̄iens nigre
tatem peccatorū . Jgnē autē
p̄ amorē qđ diligit dñs & homo .
Datur igit̄ uincetibz calculus
candidus ut diligant dñm &
p̄ximū . Dat̄ in calculo nomē .
ut ipsā dilectionē ad imple
ant in mandato nouo . Scrip
tū quippe est . Mandatū nouū
douiō . ut uos inuicem diliga
tis . Cuius nominis uirtutem
solus scit qui accipit . id̄ qui
in nouo mandato illud custo
dit . qđ discipulis est colla
tū . Et anḡlo tyathire ecclē
scribe . Hyathyra sicut sup̄
dictū ē in luminatōrē . Sig
nificans uniuersam ecclām
que in luminata ē p̄ xp̄m qđ
lux uera . illuminans om̄em
hominem uenientē in hunc
mundum . Ideo qđ unū spe
cialiter ecclē dicere sermo
diuinus uidet̄ . generaliter
ad om̄em ecclām p̄tinet .
Hec dicit̄ filius dī . qui habet oculos

uelut flama ignis.
Hic iam aperte ostendit cui
typum angelis gerebat quibus
ostendebat iohanni cum uerba
pfitetur filii dei uerba dicens.
Hec die filius dei. Cuius oculi uel
ut flama ignis existentes sunt
donas patris qui totum corpus
ecclesie inluminant. Vel certe
diuina eloquia de quibus et
scriptum est. Lucerna pedibus
meis uerbum tuum. Et iterum.
Ignitum eloquium tuum uehementi.
Vnde etiam oculi domini intelligunt
doctores. qui nos doctrina
et exemplo inluminant & lu-
minis scientie prebent. Et pe-
des eius similes auricalco.
Pedes domini sunt uel sancti predicator
res. per quos mundum circuit.
igne tribulationis probati.
Vel certe ultima ac nouissima
illius membra. extrema persecu-
tione candentia. Noui opera
tua. Id est uel bene gesta appro-
bata. Ut pote quia eadem ageres
gratuita contuli. In hoc autem
loco generaliter ecclesie persona
introducitur. Et caritatem
& fidem. Subaudiis noui eo
modo quo et opera tua. Carita-

tem scilicet quodam ex toto con-
te & proximum diligis sicut te
ipsum. Et fide quod credis deum
trinum in personis. unum in maie-
state. Est autem hic pro posterus
ordo. dum prius ponuntur opera.
postea caritas. dehinc fides.
Cum prius utique sit credere inde
quod quisque credit amare. In-
de etiam quod credulitas & amor
docuerit operari. Subiungitur
autem adhuc in laudibus ecclesie
& dei. Et ministerium & pati-
entiam tuam. Ministerium illud
intelligitur. quod ministrabas
ecclesie illis qui erant in heretico
nichil habentibus de suis fa-
cultatibus illis exhibentes o-
pera misericordie. Apud monente ut
erant memores fratrum. Patien-
tia uero in hoc intelligitur quod
omnia istius sancti aduersalibenter
per christum sustinebant ut per
seuerantes usque in finem hic
saluarentur. Et opera tua nouis-
sima plura prioribus. Quan-
tum ad ecclesie infantiam pertinet.
bene opera illius plura priori-
bus commemorantur. quia uide-
licet ecclesia prius facilius
et leuoribus preceptis solidata est.

Vnde et ap[osto]litantū .iii. capitula
illis qui credebant imposuer[unt].

Videlicet ut abstinerent se a suf-
focatio . et sanguine . et forni-
catione . Deinde cū eccle-
siae multitudo creuisset . ad hoc
usq[ue] p[er]uenit . ut omnia sua
relinquerent p[ro] xp̄o & ad cul-
men p[er]fectionis tenderent .
habita pauperib[us] tribuerent .
fr̄s . sorores . patres . & matr̄e .
uxoresq[ue] relinquerent . Ab
hinc etiā exordiū sumit mo-
nachoy religio . Vel certe
potest hoc fieri addiem iudi-
cii . quando immanissima
crebescere tēporib[us] anti-
p[er]secutione . amplior mea
virtus erit op[er]ationis . dū
iudei et gentiles parit[er] infide-
xp̄i fundati duplo quā nunc
laborabūt . Sed habeo aduer-
sus . qui p[er]mittit mulierē
ie[re]label que se dicit p[ro]pheta do-
cere & seducere seruos meos
fornicari . & manducare de
idolotritis .

Nulla ratio p[er]mittit . ut hec
uerba ad eos p[er]tineant quos
sup[er]ius tanta laude fuerat p[er]-
secutus . Sed a generalicor

porē electoy uertit sermonē
ad partē rep[ro]boy . que in doc-
torib[us] intelligit[ur] . qui sua ne-
gligentia fornicationē & ido-
latriā in eccle[si]a eē sinunt sub
uno nomine xp̄iano . Sed iā
nunc uideamus sensū . Fuit
enī ie[re]label uxor achab regi
isrl̄ idolatra simul & forni-
catia . que etiā di seruos inse-
cuta ē . Verū hec mulier non
iuxit usq[ue] ad aduentū dñi .

Nam & unguis equoy . legimus
illam conculcata . Sed que-
rant in eadē eccle[si]a . quia op[er]a
illius mala imitabantur . id-
circo in eis ipsa mat[er] fornicati-
onū ie[re]label notatur . Sicut
enī om̄s electi unā uitā ducen-
tes . unū corpus xp̄i faciunt .
si om̄s rep[ro]bi unū corpus diabo-
li dese reddunt . Sicq[ue] fit .
ut p[re]cedentia mēbra sequentib[us]
& sequentia p[re]cedentib[us] inue-
niant[ur] conuincta . Vñ scrip-
tū est . uellit quia cam abier[unt] .

Et ioh̄s dicit . Nē multi antichri-
sti facti sunt . Potest etiā fieri
ut tunc tēporis sic & quidam
ad firmant . & aliatans latio
declarat . fuerit hec mulier

in eadem ecclesia. uxor uidelicet
angeli ipsius que docebat discipulos
uolens edere de idolotitis & fornicari.
Ex cuius forma speciali ad generalem totius orbis
ieſabel sermo figurate trans-
fertur. Fornicatio istius iela-
belis. quatuor formis intelligitur.
Primum uidelicet in animo. de
qua scriptum est. Qui uidet mulierem
ad concupiscendum eam. Et cetera.
Deinde etiam cum animi uoluntas ad effectum
ducitur. hoc in paulo dicitur.
Fugite fornicationem. Omne enim
peccatum quodcumque fecerit homo.
extra corpus est. qui autem fornicatur
in corpus suum peccat. Tertium genus forni-
cationis est. quando simula-
cra peccati coluntur. De qua
dominus per prophetam contra hierosolimam
loquitur dicens. Mechata est
cum ligno & lapide. Quartum
genus est. quando terrene
diuitie immoderate concu-
piscuntur. et creatura plusquam
creator diligitur. De qua
etiam paulus dicit. Et auaritia
que est idolotia. seruitur.
huius fornicationis genera

tria. non in ecclesia huius
mundi uigent. id est in appeti-
tu luxurie corporalis & in
affectu ipsius obscene com-
mixtionis. atque in auaritia
terrene felicitatis. Sed nec
quartum genus ad plenum extinc-
tum est quod constat in simulacrorum
culturis. Non standi uero quod
ieſabel propheta dicit. hoc quod
peccatum multi imitantur qui
uitis deseruientes ^{diu} quod
fieri deus noluisse. masculinum
& feminam non fecisset. Non ex cor-
poris membrata uisum apta for-
masset. Stultum est ergo ab-
stinere ab huiusmodi delec-
tatione qua fruuntur non so-
lum alie pecudes aut uolucres.
sed etiam mussce. Dumque hec di-
cunt. fit aliquando ut carne
delectari compellant. et ad
sensum libidinis pertraant.
Sicque perueniunt ad opus malum.
intantum ut in processu temporis
nullam reuerentiam habentes
pudoris. quod turpiter gesserunt.
coram aliis laudibus effertant.
Unde bene ielabel sanguinis
fluxus. aut fluens. uel ster-
quillini uideri. Mulieres quod prope

ur
p[er] singulos menses die beatus
hieronimus in libris prophetarum.
fluxum sanguinis sustinent.
quia cum menstruum aduenit
tempus superabundans san-
guis egeritur. Sanguinis au-
tem nomine peccata designantur.
Unde dicitur dicitur. Liberame-
de sanguinibus. id est a peccato
adulteri & homicidii. De
itaque iezabel sanguinis flu-
xus. quia uidelicet reprobam
malam uoluntatem quam prius ce-
cipiunt. mox ut tempus ad-
uenit peccandi iniquita-
tis ad effectum producit opera-
tionis. Dumque opus deside-
rate uoluntatis producit
ad effectum. fit mens uehemen-
tius anxia quam fuerat.
Et auget in corde flammam libi-
dinis. totamque se in uoluptate
corporis deicit. sicque ut ita
dixerim totus humor pari-
ter liquefit. Et hinc est quod
iezabel fluens de. Quia uero
opus malum in consuetudi-
ne peccandi uertunt. Unde
et absque ulla reuerentia opi-
nionem malam desecantunt.
Bene etiam iezabel sterquilium

mundum. quia uidelicet ex ip-
sis peccatis luxurie inqui-
natis longe lateque malum odorem
desecantunt. Unde per prophetam
dicitur. Coputruerunt iumenta in
stercore suo; Jumenta quippe
in stercore suo coputrescere.
Dicit beatus gregorius. Luxu-
riosum quem liber inceno libidi-
nis uitam finit. Talibus quippe
congruit illud psalmiste.
Homo cum in honore esse non in-
tellexit. comparatus est iumen-
tis insipientibus & similibus fac-
tus est illis. Tertio quoque
genere fornicationis multi
hec sectantes. solent fide-
les decipere ducos mutant
per quibusdam rerum euentibus
ad arbores. ad fontes. Ce-
teraque huius modi. dicentes
quia hoc agendum est. & ta-
le quasi piculum. taleque con-
secutus est prosperitatem. Dumque
hec agunt. quasi ad spales
fornicationes diabolos in-
uitant. Sed & in alia fornica-
tionis specie reprobi multo
decipiunt. dum pueris psua-
sionibus quosdam ab amore di-
vertunt. et de dederunt tamen

seruire cōpellunt. Ideoq;
ut illis quotiens fornicant.
quotiens plus tertena quā
celestia appetunt. Plus cre-
aturā. quā creator ē. diligēt.
Et dedi illi tēpus ut penitēret.
et non uult penitēre a forni-
catione sua.

Detalib; paulus ap̄t̄s dicit.
Dedit illi d̄s locū penitētię.
et ille abutit̄ eo in sup̄biā.
Quisquis enī delinquit et uiuit.
idō hunc diuina pietas iniqua
agentē tolerat. ut ab iniqui-
tate resipiscat. Vñ & talis
quo amplius expectat̄. & n̄
uult penitēre arctius rea-
tus sui uinculis astringet̄.
et iusto iudicio puniet̄. Vñ
est. Puer centū annorū mo-
rietur. & peccator centū
annorū. maledictus erit.
Sed querendū nob̄ est. cū in
p̄cedenti uersiculo negl̄-
genti predicatori. atq; ab
exortatione torpenti dic-
tū sit. Hābeo aduersus te
qd̄ p̄mittis mulierē ieſa-
bel que se dicit p̄ph̄endoce-
re & seducere seruos meos.
Cū non subiungit̄. dedit tibi

et illi. aut certe sub uno uer-
bo dedit uob̄ tēpus ut peni-
tentiā agerētis. Ad qd̄ dicen-
dū est. quia in euanḡlio om̄e
corpus eccl̄e cōp̄henditur.
Et quando ipse increpat̄ ad eō
increpatio p̄tinet qui resunt.
ideoq; a specie p̄dicatorū. qui
sup̄ius fuerant reph̄ensi. re-
dit sermo ad generalitatē
pp̄li. Et in eo parte speciei
rep̄bā quasi ex occulto impe-
nitentē redarguit. quā sup̄
ap̄te increpauerat. Hoc autē
idcirco ne pars speciei que
in sc̄is p̄dicatorib; consistit
illi que in rep̄bē. uiderēt̄
ēē coniuincta. In p̄uersis ita
q; doctorib; idemq; unus
anḡl̄s & p̄tatu tacit̄ n̄tati
ap̄te corripit̄ in specie. &
p̄mittis obdurate occulte
increpatur in genere. In eo
enī qd̄ diuina uox ait. Hābeo
aduersus te qd̄ p̄mittis ie-
zabel que se dicit p̄ph̄en se-
ducere seruos meos. ab ex-
ortatione torpentiū p̄di-
catorū. innotescit silentiū.
In eo uō qd̄ subiungit̄. et de-
dit illi tēpus ut penitentiā

agerit et non uult penitere
a fornicatione sua. a specie
ad genus transiens & speciem
et genus simul a sub uno cō
prehendit. Ecce pono eā inlec
to. et qui mechante cū ea in tri
bulatione maxima erunt. ni
si poenitentia egerint ab o
pib; eius. & filios eius interfi
cia in morte.

QUOD est ie Zabel. hoc sunt
qui mechante cū ea. hoc etiā
filii eius ex fornicatione pro
creati. Id unū corpus satane.
Sed quia rex rē rēbi succedit.
diuidit genus in species. ut
ostendat quib; successib; to
tū corpus diaboli pficiat.
quib; incrementis eius soboles
calescat. Plectū autē quoie
Zabel cū suis omib; ponitur.
intelligit audacia & securi
tas peccandi. Poni autē ista
uniuersalis meretricis inlec
to. ut non quiescat. sed ut
febre languescat. & ut fre
nesim sustineat. Quatinus
ea iadicat uel agat. que a
lii audire erubescant. Sepe
enī iusto dī iudicio ppter pec
cata p̄terita homines ad

maiora ruunt facinora. diuq;
sine timore audacit̄ peccant.
quasi inlecto. id in peccandi
securitate quiescunt. In qua
securitate dī eos ponere dē.
quia iusto iudicio pmittit ut
ibi ponant̄. Tale est ut illud.
Indurauit dñs cor pharaonis.
id non emolliuit. Sicq; et
hic dē. Pono eā inlectū. id
non tetra hamilla. sed pmit
tā ppter transacta peccata li
bere. et sine timore peccare.
Et qui mechante cū ea. hoc est
cū seipis. quia sicut supra dic
tū ē qd̄ est meretricis. hoc sunt
et illi qui cū ea fornicantur.
In tribulatione maxima erūt.
hoc est in augmentū peccatorū.
ppter que uenturi sunt ad maximā
tribulationē gehennę. Quasi
enī quedā sunt peccatorū. sup
plicia. ipsa uitiorū incrementa
Et hoc fiet nisi poenitentia ege
rit ab opib; suis. Dū enī pec
catores quidā de peccatis cri
minib; nolunt agere poeniten
tia. fit ut ad alia ruant cri
mina etiā grauiora. Vnde
paulus de quib; dā dñm cogno
scantib; & n̄ glorificantib; dic̄.

Propter quod tradidit ^{eo} deus impij
bū sensū. ut faciant que non
conueniunt. Et filios eius.
id est imitatores illius inter ficiā
immortē. Non istā cōmunitē
hic mortē debemus accipere
quam moriuntur et iusti. sed illā
que post mortē corporis
sequitur animā. Id est damnationē
p̄petuā. Nā et p̄lectū quo ier
zabel mit̄ q̄ cōminat̄ aet̄
na poena potest intelligi.
qua miseri re p̄bi cruciandi
tradent̄. Et q̄ mechani cū
ea. hoc ē q̄ fornicationē illi
us quo cūq̄ m̄ imitant̄. erūt
in tribulatione maxima p̄
mortē carnis. Vbi uer miseri
n̄ moriet̄. et ignis eorū n̄ ex
tinguet̄. Et hoc idō quia
penitentiā agere negligūt.
donec eis repentinus supue
niat interit̄. Porro filii se
cundū p̄cedentē sententiā
uel imitatores idoloy. p̄uer
sa. que tē damnabunt̄ in
mortē. quando post lētitiā
tēporalē. p̄his miseri peccato
res p̄petuis tormētis tradun
tur cruciandi dū p̄ impuni
tate scelerū ad mortē p̄ue

nerunt animarū. Quo conuicta
electi affligunt̄ hic. ut p̄
modū lētitiē. Quibz p̄ p̄pham
or. I s̄t ianōn m̄scartibi.
q̄ zelus m̄ recessit a t̄. Et
in hac apocalypsi. Ego quō
amo arguo. & castigo. Pro
sperant̄ siq̄dē ad tēpus iniq̄.
aet̄na morte p̄lectendi. af
fugunt̄ ad modicū dēt̄. p̄
benibz bonis uegetandi.

Dicit ergo quos amo arguo &
castigo. p̄ flagella scilicet cor
poris. p̄ dāna tēporaliū tēp̄.
-P̄ uarias & diuersas afflictionē.
corporis. & animarū. Et cont̄
quos despicio. in lecto. id est
in securitate peccandi ma
nere p̄mitto. Argit uō om̄ps
t̄s. morte p̄i patris duos fi
lios habentis.

Quoy alterū quidē sue po
testatis ē p̄mitto. sinens
eū libere dormire. mandu
care. bibere. ceteraq̄ que
sibi uident̄ facere. q̄ auult
eū hereditate priuare. Ac
cont̄ alterū ex cōmunicat.
uerberibz afficit. aliquan
do tota nocte uigilare fac̄.
& iunctis pedibz stare. quia

uultu sibi herede substituere:
Iam itaq modo de suis electis
quibus datus est hereditas
caelestis patrie. arguit & casti-
gat. ut post finitos huius la-
boris. ad eterna pueniant posses-
sione. Repbol aut pnat ut
sue uoluntatis ee. et in lecto
secutitatis quiescere. quo po-
stea damnerit omni inquisi-
tu cuius iniquis patrib. Vbi
erit tribulatio magna. qua
nulla carnis explicat ualeat
lingua. Vbi & deficiens qsq
non deficit. & morrens sep-
uuit. Et sciens omni ecclē.
gaegolu scrutans renes &
corda.

In renibus. delectatio designa-
tur concupiscentie carnal.
quia humane conceptionis
semen de tubis egreditur utroq.
In corde uo. cogitationes ex-
primuntur que corde pdeu.
-Iuxta qd dñs dic. De corde
exiunt cogitationes male.
-A uultera. fornicationes.
furta. falsa testimonia. Et
cetera. Quia eni pcedenti uer-
siculo dixerat omps ds. non
apta sed occulta idolatras

& a uultera morte damnan-
dos. Ne fide ecclē demonstrat.
que etiā nouisa iacredite.
Nō aut eni omni fidelium ecclē dñi
omni scire. quilibet tolerare
repbol uideat. tam occulte
in sua pscientia iacos damnat.
At ergo. Sciens omni ecclē. ga-
egolu scrutans renes & corda.
-Idest facta et cogitationes.
intueen singuloy. Homini-
bus quippe opera et dicta.
possunt ee nota. Dō aut etiā
et cogitationes manifestant.
qm ipse uidet qd quisq cogi-
tet. uel quid delectat. Vñ
ille sapientissim orator ait.
Tu solus nosti cor da filioy.
hominū. Nā et ueniens ad
iudiciū non solū opa. sed
etiā ipsas damnabit tenuis-
simas cogitationes cordis.
-Iuxta qd p propham dicit.
Et uenio ut opa & cogitatio-
nes singuloy. congregem.
Potest. & hoc qd ecclā in rep-
boy. ultione. dñi sentiatore
ee renū & cordiū scire phibet.
-Non incongrue. ita intellegi.
ut qd nē fide retinet. certa
infuturū cernat rerū. experi

entia. Vñ psalmista. Cogno-
scēt dñs iudicia faciens. Non
qd̄ ante p̄fide. n̄ sit cognitus
cū occulte iudicaret. sed qd̄
ipsa tunc iudicioy. experientia
cognoscat̄. Et dabo unicui
q̄ uīm scdm̄ opa uīa. Hic ap-
te demonstrat̄. quia nomine
fornicationis sup̄ius om̄ia
crimina cōprehendit̄. Quia
p̄ hanc sententiā unius op̄is.
nō unius scdm̄ multoy. futura d̄natio
predicit̄. P̄ uerit̄ enī mani-
festa crimina. puniuntur
et occulta. atq̄ idō fornicā-
tionē quā sup̄. quadri formē
intelleximus. hic om̄iariā
cogim̄ confiteri. Vnde psal-
mista. P̄ des om̄s qui fornicā-
t̄ abite. Dicat̄ itaq̄. Dabo
unicuiq̄ uīm scdm̄ opa ^{sua}
Iustis scilicet p̄mū laboris.
impis uō suppliciu ētne d̄n-
nationis. Vbi qd̄ amplius ex-
poni debeat. non est sed ma-
gis timeri. Nā & hinc p̄ pro-
pham̄ dr̄. Qd̄ noe. danibel.
et iob. ipsi soli animas suas
saluab̄t. Vobis aut̄ dico &
cētis qui athyr̄ estis. q̄n̄
habent doctrinā hanc. q̄n̄

cognouer̄ altitudinē satane.
Sup̄ius increpauerat reprobos.
nunc aut̄ ad electos uerbum
uertit. Ideo q̄ benedicit. Vob̄
dico & cētis. Id̄ iusti qui sup̄ta
non estis cōphensi in numero
reprobos. qui n̄ habent doc-
trinā hanc. Id̄ quos praua
p̄suasio ie. zabeli non inclinat
ad malā op̄ationē. ut malō
uidelicet imitent̄. qui n̄ cog-
nouer̄ altitudinē satane.
Id̄ sup̄biā ipsius n̄ sunt imita-
ti. Sicut enī dicunt̄ altitudi-
nē satane. ignorate. sicut
sacra scriptura dicit. Mul-
eres n̄ cognouisse uiros. que
nec dū expt̄esunt uiriboy.
uel sicut nos cotidiana locu-
tione dicimus hominē ue-
racē. ignorare m̄tiri. Al-
tudo aut̄ satane. sup̄bia
intelligit̄. quia timens ē
tiam. uoluit fieri similis
altissimo. P̄ quā uens ad
t̄rā. multas legiones anḡloy.
sibi consentientes secū dere-
xit. Cuius altitudinē tunc
homo cognouit. cū hanc
imitando deo simile fieri
concupiuit. Juxta p̄missi

onē scilicet deceptoris dicen-
tis. In quacūq; die comederi-
tis. eritis sicut di. hancq; q;
altitudinem illicognouerant.
quātū se usq; ad celū erigere
gestabant. Sed electi nota-
tia altitudinis satane non
habent. quia incunctis se
metipsos humiliant. uesti-
gia redemptoris sequentes
quid dicit. Discite a me quia
mitis sū & humilis corde.

Ad ostendunt enī qd̄ dñs dicit.
Quia om̄is qui se exaltat hu-
miliabit̄. & qui se humiliat
exaltabitur. Hinc ergo ra-
tionis accepto consilio hu-
militatis semitā arripiunt.
p̄ quā ad celsitudinis culmen
ascendant. Quem admodū
dicunt n̄ ponā sup̄ uos aliud
pondus. tam̄ id qd̄ habetis
teneite donec ueniam.

De illis hoc d̄r qui inflati
contra dī filiū. altitudinē
satane cognoscentes. nite-
bantur eos qui crediderant
in xp̄m ex gentib; ad ueteri
legis ceremonias trahere.

De q; lucas dicit. Quia quidā
descendentes a iudea doceban̄

fr̄s. quia nisi circūcidāmini
scdm̄ legē moysi. n̄ potestis
saluari. Propt̄ qd̄ etiā mi-
ser̄ paulū & barnaban̄ ad a-
pt̄os in hierl̄m. a quib; & didi-
cer̄ posse sufficere gentib;
ut abstinerent ab immolato
et sanguine suffocato. ^{7 fornicatioe.} Cūq;
quidā eis de gentib; dicerent
nisi circūcidāmini scdm̄ legē
moysi. non potestis saluari.

Ad petrus. Quid t̄tatis impo-
nere iugū ceruicib; discipuloy.
qd̄ nec nos neq; patres n̄r̄ por-
tare potuimus. De illis itaq;
hec dicentib; . hic dñs eccl̄e
dicit. Non ponā sup̄ seruos
meos. aliud pondus. hoc ē
obseruantia ueteris legis.
quē admodū dicunt illi q̄t̄
synagoga satane. sed suble-
ui sarcina uos manere p̄mit-
tā. Idōq; id qd̄ habetis tene-
te. id̄ onus leue ad qd̄ uo-
cati estis nolite abicere.

De hoc honore. id̄ gr̄a redem-
toris n̄r̄i. Petrus dicit. Quia
p̄ gr̄am dñi n̄r̄i ih̄u xp̄i credi-
mus saluari. Ad hoc honu-
ipse fideles suos inuitat dicens.

Tollite iugū meū sup̄ uos.

Et cetera. Atque post pauca. In
genium meum suauis est. et omnis
meum leue. Abonere igitur ad bo-
num uocat. sed aggrauat leue.
Idest a lege ad gratiam. per quam
non solum impletur lex. uerum
etiam transcenditur. Sed dum
hoc dicimus. questionem nobis
ipsi ligamus. Si enim secundum pre-
dictam beati petri sententiam
lex importabilis est. quomodo
transcendi potest. Sed scien-
tiam nobis est. quia in obserua-
tione carnalium preceptorum.
eadem lex importabilis est.
In custodia uero spiritualium manda-
torum. que in decem constant
uerbis duarum tabularum. adimple-
tur. In actione autem quam ille
uictime futuram signabant
transcenditur. quia comparatio-
ne illarum. que in ueritate a-
guntur. uilissima apparent. que
sola littera exterius placita ab
auditoribus impleri nequeunt.
Alia enim fuerunt in ueteri testamento
precepta uite figurande. id est
carnalium uictimarum. oblatio-
nes. Alia uero uite pagende.
Idest decem legis uerba in tabu-
lis lapideis digito dei scripta.

In mandatis igitur uite pagen-
de. Impletur lex a credentibus.
in mandatis autem uite figu-
rande. iuxta litteram quidem
importabilis est. Sed iuxta
spiritum transcenditur lex. Quod
autem dominus hac ex pleca senten-
tia ita concludit iudicat
donec ueniat. nimirum often-
dit usque ad restaurationis tem-
pora ecclesiam permanere sub
gratia. ac nequaquam iuxta manda-
cium iudeorum. ultra honorem legis
credentium humeros aggraua-
re. Et qui uicerit deside-
ria carnis & demonum tenta-
tiones. et qui custodierit usque
in finem opera mea. id est infide-
meam perseuerauerit usque ad ter-
minum uite. Dabo illi potesta-
tem super gentes et reges illas
in uirga ferrea. Et cetera usque
sicut ego accepi a patre meo.
Filius dei potestatem hanc non
per diuinitatem que equalis est pa-
tri super gentes accepisse. cre-
dendum est. sed per humanitatis
formam quam innotatus est. etiam
ab angelis. Secundum quod in euan-
gelio dicit. Data est michi
omnis potestas in celo et in terra.

-S cdm quā pat̄na uoce ad eū
d̄r; Postula a me & dabo tibi
gentes. Ceterū de po
testate quā cū patre habet.
D aniel testat̄ dicens. Potesta
eius. potestas aīna que non
auferet̄. Illaigit̄ potestate
quā in xp̄i homo xp̄e factus
a patre accepit. electis suis se
dare p̄mittit. sed in se a quo
totū regit̄ corpus. & cū to
tū aeccl̄e adheret corpus.
Cū enī ipse sit caput electoy.
electi uō mēbra ipsius qd ip
sū caput habet. Hoc mēbra
illius hereditario iure possi
dere uident̄. Dicat̄ itaq.
vincenti dabo potestate sup
gentes. et reges eas in uirga
ferrea. hanc potestate ipsi
ap̄l̄i primū. deinde sequaces
eoy. acceperunt quib; data ē
potestas ligandi atq; soluen
di. Sciendū aut̄ aut̄ quia cū
predicatores potestate sup
alios accipiunt. sibi met ip
sis prius dn̄ant̄. Quasi se
ab inlicitis cōpescunt. sicut
subditos cōpescere sata ḡt̄.
Nam & illoy. regim̄ p̄ uirgam
ferreā exprimitur. que recti

tudine habeat molliem n̄
habet. quia uidelicet sc̄i pre
dicatores nec sibi nec aliis c̄
tra iustitiā parcere nouerunt
quic in se & in aliis tantum
iustitię ut a m̄te dirigere stu
dent. Vñ capiti eoy. d̄r. Vir
ga recta est uirga regnitiui.
Q d̄ p̄tinus qd sit. ap̄t̄ cū d̄r.
Dilexisti iustitiā & odisti ini
quitatē. Quo contra mollis
et distorta est uirga quoy.
tā p̄latoy. ipsa iustitię p̄
mutatio. Dū enī equalit̄ grex
pastorq; peccat. & tam̄ quis
p̄est mollit̄ delinquens se
palpat. subditos uō tēpora
li potentia grauit̄ exagerat.
mollē p̄culdubio. et flexibi
lem portat uirgā. Contra
om̄s admonet dicens. Noli
te iudicare. & n̄ iudicabimi
ni. Ceterū. Quia uidelicet
equalit̄ quisq; p̄latus sibi
et gregi subiecto parcere.
atq; aequalit̄ se subiectūq;
gregē. debet corrigere. Be
ne aut̄ ḡt̄ in xp̄m credentes
uasib; cōparant̄ fictilibus.
quia infirmitate carnis the
sauri a sc̄lis absconditū ha

berit. hinc paulus dicit. ha-
bemus thesaurū istū in uasib;
fictilib;. Qd̄ aut̄ uasa tactu
uirge confringi dicuntur.
dupliciter potest intellegi.
Quia quidā dissipant̄ ut̄ medio-
ris uitæ studiū cōmutentur.
quidā uō ut̄ eternalit̄ p̄eant.
atq; ideo una eadēq; uirga
regit ad uitā p̄ordinatos. de-
struit & confringit ad mor-
tē p̄scitos. hinc est qd̄ dñs
hieremiā ad domū figuli ire
iubet ibiq; uas dissipatum
atq; ad figulo in melius refor-
matū ostendens. dicit. Ilū
quid sicut figulus iste non
potero facere uobis domus
isrl̄. ecce sicut lutū
in manu figuli. sic uos in ma-
nu mea. hinc etiā alibi ipsi
figulo humani generis dicit̄.
Verte impios & non er̄. id̄ post
euerzionē n̄ impii sed p̄u per-
manebūt. Quo contra alibi
dicit̄. Destruet illos. & n̄ edi-
ficab̄ eos. Et dabo illi stellā
matutinā. Qui habet aurem
audiat. qd̄ sp̄s dicat eccl̄is.
STELLA matutinā quantū
ad litterā. appellat luciferū.

Qui orientis suo ortu uicinū solis
demonstrat aduentū. Sp̄alit̄
uō. stella matutina xp̄s intel-
ligitur. Qui surgens a mortuū.
tenebras huius sc̄li fugauit et
luce fidei totū repleuit mun-
dū. Et fulgore sui luminis il-
luminauit tenebras n̄r̄e morta-
litas. De hac stella. petrus
fidelib; dicit. Donec dies in luce
scat. & lucifer oriāt̄ cordib;
ur̄is. Nā in scriptura sacra cū
singulari numero stella matu-
tina ponit̄. Hanc homo xp̄s
ih̄c figurat̄. Cū uō pluralit̄
astra matutina int̄serunt̄.
anglicā creaturā designant.
Unde est. Cū melaudarent si-
mul astra matutina. Sed &
cū simpliciter. ac sine addi-
tāto stelle ponunt̄. docto-
res eccl̄e non nūquā expro-
munt. Unde est. Qui docti
fuerint fulgebunt sicut stel-
le firmamenti. xp̄s itaq; uiuū
apparetis post mortē. matu-
tina nobis stella factus est.
Quia dū in semetipso exēplum
nobis resurrectionis p̄buit.
que lux sequeret̄ indicauit.
Stella ergo matutinā uincen

tibi dare se pfitetur. id est semet
ipsum & gloriam future resurrectionis.
Quod tunc implebitur. quan-
do qui in monumentis sunt. au-
dient uocem filii dei. Et confi-
guratum corpori claritatis sue. »
corpus humanitatis nostre re- »
formabit. Mortalitatibus & »
enim tenebris resurrectione. »
insurgente deprecatur. quasi q- »
uid lucifer apparebit. qui p- »
fectum eternitatis diem demon-
strat. Et angelo ecclesie sar-
dis. scribe.

SARDIS ut supra dictum est
interpretatur principi pulchri-
tudinis. apta sub audis atq-
ornata. Et hic quoque dicen-
dum. Quasi sicut superius exha-
bundanti disseruimus. quod
uni ecclesie dicitur. utique omnibus
conuenit. Hec dicitur. Qui habet
septem spiritus dei. et septem stellas.
Filius dei septem habet spiritus. ui-
delicet septiformem spiritum ac-
qualem sibi in natura unitati.
Vnde etiam. Requiescet in quo
spiritus domini super eum. spiritus sapientie.
& intellectus. Et cetera. ha-
bet quoque septem stellas. septi-
formem. ecclesiam sibi subiectam

quasi ancillam in ditione potesta-
tis. Et bene cum unius sit sub-
stantie filius dei cum patre & spiritu
santo habere dicitur septiformem spiritum
secundum. Quia omnis gratia eiusdem
spiritus. pro christum tribuitur. Scio
operatua quia non habes quod
uiuas. sed mortuus es. Esto
uigilans & confirma cetera
que mortuura sunt.
Scio non ponitur hic pro quod
est eligo. sed scio dicitur id co-
gnosco operatua. Cum dicitur
non habes quod uiuas. sed mor-
tuus es. Atque subiungit. esto
uigilans & confirma cetera
que mortuura sunt. ex parte
tunc iam mortuum. ex parte
tunc uero adhuc uiuum esse demon-
strat. Id est ex parte criminibus
mortuus. ex parte autem operibus
bonis uiuus esse ostenditur.
Dicat ergo. Non habes quod
uiuas. sed mortuus es. Ac si
diceretur. Ideo te uiuere pu-
tas. quia in quibusdam bonis operibus
exercitium habes. Sed ad ten-
de quia uiuere non uales.
si uirtutes preualuerint uirtutibus
quibus uiuere uidebaris.
Sunt enim nonnulli qui elemosinam

insistunt. pauperū curā gerunt.
sed ipsi rapina manus non coher-
cent. Nonnulli autē elemosyna-
rū largitati inserviunt. et a
rapina paupū manus retra-
unt. sed ap̄ peccatione for-
nicationis se ipsos non restrin-
gunt. Nonnulli uō & bele-
mosynis inserviunt. et a ra-
pina manus coercent. atq̄
ab adulteri peccatione
se cōhibent. sed ire atq̄
inuidie stimulis agitati
quorū dā uitā extinguere
querūt. Sic quoq̄ in similibz
dū se quibz dā bonis opibz
uiuere putant. uno quolibet
facinore multi moriuntur.
De quibz per iacobū dicitur. Qui cū
q̄ seruaerit totā legem.
offendat autē in uno. factus
est omniū reus. Ad quos. ui-
delicet p̄sonā benigna exor-
tatio dirigitur. quae dicitur.
Esto uigilans & confirma ce-
tera que mortua erant.
Ac si diceret. si uis ut in illis
que bene gessisti uiuas. ab-
his que male operaris p̄peni-
tentiam euigila. quia simi-
lis mortuus p̄manes. in istis

nullatenus uiues. hinc p̄fal-
mista admonet dicens.
Declina a malo & fac bonū
nā et in hoc quod dicitur. Confir-
ma cetera que mortua erant.
Ostendit quia si a peccatis om-
ni p̄pōnitentia & lāntū p̄-
fecte quis euigilat. nec il-
la que etiā mortuus bene-
gessit. post uiuens opera a-
mittit. atq̄ in eo illa uiui-
ficat. quo ipse a peccatis som-
no euigilat. Si enī dicitur. Esto
uigilans. et confirma cetera
que mortua erant. Ac si
diceret. Si ex ea parte qua
mortuus es reuiuiscas. cetera
que adhuc in te uiuent
nē moriantur confirma. .
Possunt & hec aliter intelligi.
Sunt enī multi qui uitā ab
omni crimine cui studium.
uirtutibz etiā seruiunt.
sed tam laudē humanam
requirunt. Ideo q̄ quia recta
intentio non p̄cedit inco-
gitatione. p̄trauē omne
opus quod sequitur in ostensi-
one. P̄ hoc ergo quod exte-
rius p̄cedit in publicum.
uiui apud homines arbi-

erant. J deoq nom habent
qdiuuant. Hoc aut qd late
interius. apud dm mortui de
putant. vnde pia admoni
tio subinfertur quadicitur.
E. sic uigilans et confirma ce
tera que mortura erant. Ac
fidicere. Si uis uiuere. caue
ne laude ab hominib requi
ras ne intentione opis. cla
tio uindicta cordis. Hinc
in euanglio dicit. Attendi
te ne iustitia uram faciat
cora hominib. Non enim in
uenio opata plena cora
domeo. Illius opa plena
non sunt cora do. qui uir
tutes a do sibi datas coma
culat. uel quide bonis que
opati exteriur humanam
glam querit p elatione finis.
Hinc in euanglio dr. Siocu
lustruus fuerit simplex. to
tucorpus tuu luciduerit.
Siaut nequa fuerit. etia cor
pus tuu tenebrosuerit. Cun
cta aut hec que sub duplici
intellectu discussimus. pos
sunt de his intelligi qui sine
caritate uirtutes reliquas
habere se iactant. Notan

diuo qd unigenitus difilius.
unus scilicet ds cupate. et
spuco dm habere dic phuma
nitate. qua ex nobis atq p
nobis assumit. scdm qua etia
in cruce clamabat. Dsmf.
Dsmf. quare me dereliquisti.
Inimice ergo habe qualite acce
pis & audieris. & serua. &
penitentia age.
Hec sententia singulis su
prioris intelligentie, consentit
sibi. Et illis enim potest aptari.
qui reliquis uirtutib uigent.
sed uno facinore tabescunt.
Et illis qui uita ab omni crimine
custodiunt. sed glam inde
humanam requirunt. Sed et illis
qui sine matre uirtute que est
caritas. licet gemina opatio
nu pariant. non optam ad psec
tionem prouocunt. Dicant q.
Inimice habe qualite accepis
a scis pdicatorib. Quia si
quis tota lege obseruauerit
offenderit aut in uno. factus
est omniu reus. Vel inimice ha
be ut praua intentio non p
cedat uirtutu opa. scilicet.
ut glam reqras humanam.
Si uis ut ad mercede retribu

tionis ipsa opa pueniant.
Vel in mente habe qualiter acce-
pisti & audieris. quia si omnibus
virtutibus habundaueris. ca-
ritatem autem non habueris. ni-
chil uales. vnde est illud apti.
Si linguis hominum loquar &
angelorum. Caritatem autem non
habeam factus sum uelut es so-
nans. aut cymbalum tinniens.
Et serua qualiter accepisti et
audisti a sanctis predicatoribus.
et poenitentiam age ut et ea
qua mala sensisti. lacrimas
gemitibus deluas. Et que a pre-
dicatoribus accepisti. operum
executione adimpleas. Si
ergo non uigilaueris. ueniam
ad te tanquam fur. et nescies
quando ueniam.

Vigilat. qui ad aspectum di-
uini luminis. oculos mentis
apertos tenet. Vigilat. qui
seruat operando quod credit.
vigilat qui a se torporis ne-
glegentiam ^{tenebras} repellit. vigi-
lat. qui et bona desiderabi-
lia prouidet. et mala solertiter
cauet. Vigilat. qui ex his que
gerit non humanam laudem.
sed dignitatem requirit. Si ergo

non uigilaueris ut solo con-
toris amore cuncta pagam.
sine negligentia. torpore
ate non excusseris. atque ad-
uentum superni iudicis non pre-
stolari studueris. ueniam ad te
tanquam fur. subito. et inspera-
te. Vnde sequitur. Et nescies quan-
do ueniam. Sic enim fur in pulsu
adueniens dormientes iugu-
lat. et bona illorum depredatur.
Siccelestis iudex uel cotidie
specialiter quibusdam reprobis
insperatus occurrit. eosque
a felicitate presentis seculi im-
penitentes animi aduersio-
nis sententia punit. Vel ge-
neraliter iudicium hoc fac-
turus est. quando repente
ueniens ad iudicium omnium re-
probos damnabit. eorumque acta
uelut fortissimus prodo dis-
pudet. Secundum quod in euangelio
ipse loquitur dicens. Si sciret
paterfamilias quahora fur
uenurus esset. uigilaret utri-
que & non sineret proferri domum
suam. Et admonendo sub-
iunxit. Idcirco & uos estote
parati. quia nescitis quahora
filius hominis uenturus est. Sed

habes pauca nōa in sardis q
non inquinauer̄ uestim̄ta sua
et ambulabunt tecū in albis
quia digni sunt.

PER nōa. ipsos homines in
telligere debemus. Idō aū
nōa ponit. ut ostendat se
non solū numerū. sed etiam
nōa scire suoy. electoy. —
Quimōyses nouit ex nōe.
et suoy scribit in celo nōa
scōy. ut ipse eis dic̄. Gau
dete qd nōa uia scripta s̄
in celo. habes pauca nōa.
id̄ paucos homines cōpa
ratione ceteroy. criminibz.
et immunditie carnis de
seruentiū. Quinonconq
nauer̄ uestim̄ta sua. hoc
est uestē baptismatis. Ve
stē scilicet immortalitatis.
atq; innocentie. Ista sunt
nimirū uestim̄ta. quibz di
abolus in paradiso primū
homine expoliauit. cum
sibi hunc peccati consensu
strauit. Quibz uestim̄tis
tē hō ornatus extitit. cū
immolationē uituli sagi
nati iunior filius patri re
conciliatus. prima stola

rursus induit meruit. hinc pa
ulus dicit. Exuentes uos ue
stē hominē. et induite cū
quis renouat̄ magnitudinē di.
Ille autē uestim̄ta sua sordibus
non tinguit. qui post bap
tismi sacramētū mortalem
crim̄ non admittit. Sed quia
pauci sunt qui a contagione
criminis se post baptismum
inmaculatos custodiunt. id
circo p̄mittit̄. habes pauca
nōa in sardis qui non conquin
nauer̄ uestim̄ta sua. De quibz
adhuc subdit̄. Et ambula
bunt tecū in albis. quia dig
ni sunt. Illi ambulant cū eo
in albis. qui innocentia & sci
tate illius quantum eis possibi
le ē imitant̄. Precedit quip
pe xp̄c exempla dando. se
cunt̄ electi exēpla eius imi
tando. unde petrus. xp̄s
passus est p̄ nobis uobis relin
quens exēplū. ut sequamini
uestigia eius. Qd̄ autē seq̄t̄.
quia digni s̄. Sub audis qd̄
mundi. uel quia mea dig
nitate condigni. Sed nūq̄d
illi desperandi sunt. qui post
baptismū maculis criminū

uitā coinquinant. Non utiq;
quia et illi si poenitentiam
egerint. lacrimay. fletib; pri
oris uitę maculas detergūt.
qd̄ est scđm̄ baptis̄m̄ genus.
Sicut enī sunt duo martyri
genera. sic sunt & duo bap
tismata. hęc itaq; uestimta
in alius immaculata seruant̄.
in alius post maculas candi
dant̄. Quia et alii ut dictū ē
post lauacri undā nullum
crim̄ mortale admittunt.
& alii admissū poenitentię
fletib; abstergunt. Vnde
et ad monendū sunt illi. ne
post baptis̄m̄ maculas cri
minis eidem sup̄ inducant.
Exortandū sunt isti quib; hoc
contingit. ut sine tarditate
easdem maculas lacrimay. un
dis deluant. Vnde in hęc
apocalipsi dicit̄. Beat̄
qui uisio dit uestimta sua. ne
nudus ambulet. Qui uiderit.
sic uestiet̄ uestib; albis. Ac
sialius uerb̄ diceret̄. Qui p̄
recipiendis uestib; cū inimico
fortit̄ dimicauerit. dimicas
uiderit. Itarursus eisdem
indutus splendebit. ut illi

quales aut immaculatas ser
uauer̄. aut post maculas ab
luerunt. Potest etiā hęc ex
ortationis sententia & illis
aptari quatenus hęc diabolice
dominationis iugo detenti.
fide. necdū fuerunt uestiti. Quę
hortat̄ ut uincant. id̄ ut in
xp̄m credant. Quia hęc est uic
toria que uincit mundum.
fide sc̄m̄. Quatenus in abre
nuntiatione antiqui hostis
plauacrū regenerationis ce
lestis uitę munditiā ab ip
so in quem crediderunt p̄ci
pian̄. Et non delebo nom̄
eius de libro uitę.
Sic enī dicit̄ non delebo.
tāquā diceretur scribam.
Quo contra de seph̄is qui non
uincunt dicit̄. deleant̄ de
libro uiuentiū. Qd̄ exponens
sub iungit. sc̄cū iusti non scri
bant̄. Librū autē uitę quo
scribunt̄ electi p̄destina
tionē omnipotentis dī debe
mus intelligere. quia p̄sc̄i
ti & p̄destinati sunt om̄sci
ante om̄a sc̄la ad uitā p̄e
ordinati. Sicut scriptū ē.
Nouit dñs quis sunt eius. De

hoc ergo libro uite repro-
boy nomina dicuntur deleri-
pro quod est pro merito reprobatio-
nis nequaquam scribi. Sicut
et pharaonis coram domino indu-
xit iudicium: pro quod duritia
cordis eius pro gratiam non emol-
uit. ^{merit} Dicat ergo de uictore.
Non delebo nomen eius de libro
uite: quod tale est. quasi diceretur.
Quem uictorem futurum
scio. nomen eius scriptum in celis
teneo. Et confitebor nomen
eius coram patre meo. & coram
angelis eius.

Uisus nomen coram patre suo christe
confitebitur in futuro. cuius
approbat opera in presenti. Que
confessio tunc coram patre & an-
gelis eius implebitur. cum ad dex-
teram positus dixerit iustis.
Venite benedicti patris mei.
Et cetera. Que tunc abeolanda
bilia in publicum preferentur.
Hinc in euangelio idem dominus ait.
Quia me confessus fuerit coram
hominibus. confitebor et
ego eum coram patre meo qui est
in celis & coram angelis eius.
Et in angelo philadelphie ec-
clesie scribe. Philadelphia

dilectio fraterna. uel saluans
hereditatem domini. Philadelphia
iuxta quod beatus beda exponit.
In nomine preterit dilectio fraterna.
Quo nomine uniuersalis ecclesia de-
signatur. que in dilectione dei
et proximi uersatur. que et ad domino
diligenter prebat quod dicit. Narrabo
nomen tuum fratribus meis. Et cetera.
vel secundum ^{beatum ambrosium}
philadelphia in nomine preterit
saluans hereditatem domini. Quo
nomine ipsa quoque ecclesia exprimi-
tur que semetipsam seruat.

Cum infide et bono opere proficit.
et a uoluntate sui creatoris
numquam recedit. Ipsa enim
omni hereditas. De qua pater
missa patris ad filium uocatur.
Postula a me & dabo tibi gentes
hereditatem tuam. Et cetera.
Hec dicit sanctus et uerus qui habet
clauem dei. qui aperit et nemo
claudit. claudit et nemo
aperit.

SCIO operatua. id est eligo opera
tua. Idcirco principaliter
ac singulariter semetipsum et uerum
omnis seipsum appellat. quia
et ipsi quosdam in nomine homi-
nes sanctos dicimus et uetaces.

A d cōparationē tāmēi . nullus
est sc̄s et uerus . quia ipse est
sc̄tas & ueritas . Unde scriptū
est . Ecce inter sc̄os nemo im
maculatus . Itemq; ap̄l̄s . Om̄s
homo mendax . solus autē d̄s
uerax . Clauē d̄d̄ debemus
intelligere incarnationē x̄i .
quidē sit pedē sc̄dm carnē
descendit . hostiū autē qd̄ ea
tōē clauis ap̄it uel claudit .
ipsū intelligimus d̄i & homi
nū mediatorē . p̄ quē ad uitā
aet̄nā que ipse est ier̄amus .
ipso docente quia . Ego
sū hostiū . p̄ me si quis uero
ierit . saluabit̄ . Et cetera .
S icenū ipse clauis simul &
hostiū dicit̄ . sicut pastor
hostiarius simul & hostiū
uocat̄ . Quare . Cū clauis
dauid hostiū ap̄it seipsū
utiq; ap̄it que est sc̄dm car
nem ex semine d̄d̄ . Ecce de
ti corāte hostiū ap̄tū qd̄
nemo potest claudere .

Hostiū ap̄tū est .
ipse x̄pc sc̄dm carnē natus .
et passus . ac die tertia susci
tatus . Qd̄ hostiū prius cla
usū fuit om̄ib; . exceptis p̄

ph̄is & sc̄is patrib; qui p̄ sp̄m
sc̄m cognoscebant eī aduen
tū . Modo autē om̄ib; uic̄p̄m
credentib; patefactū est .
- Clausi uō infidelib; manet .
Istud hostiū nemo potest cla
udere . nisi cui x̄pc illud uult
ap̄ire . Unde legimus in ac
tib; ap̄tōy . quia cū ceteri di
scriptis denuntiauerit iudei
ne loquerent̄ in nōē ih̄u .
P rotinus illo ap̄iente . nemo
potest claudere . Unde re
sponder̄ . Non possum̄ que
uidim̄ & audiuimus n̄ loq̄ .
H oc asianus clausū ap̄ire tē
tauer̄ ap̄tū . sed q̄a eo clau
dente nemo ap̄it . ph̄ibuit
eos sp̄s ne in asia loquerent̄
uēbū d̄i . Si uē hostiū istud
possum̄ intelligere . sacram
scripturā . quā ipse ap̄it x̄
fidelib; in se credentib; et ne
mo claudit . Claudat iude
is in infidelitate p̄manenti
b; . & nemo ap̄it . quando p̄
resurrectionē suā duob; in
uia ambulanti; ut intel
ligerent scripturas . sen
sū ap̄uit . atq; in se ad im
pleta que scripta erant in

Lege moysi & prophetis. et psal-
mis edocuit. Quia modicā
habet uirtutē. et seruasti uer-
bū meū. et non negasti nomen
meum.

Causā ostendit quā idō hec
dona pmerent ecclā. quia
non in suis uirib; sed in regi
xp̄i grā confidit. Et seruasti
uerbū meū. id uerbū fidei.
Et non negasti nomen meū. inter
angustias & perturbationes
istius sc̄i. Idcirco autē sc̄i
in perturbationes istius sc̄i
insuperabiles & inuicti mo-
dica uirtutē habere dicunt.

cū multa sit. quia multa p
xp̄m. parua p se posse p̄su-
munt. Unde et dicunt.
Indō faciemus uirtutē. et
ipse ad nichilū deducet
tribulantes nos. Unde et
ap̄t̄s paulus. cū dixisset se
plus om̄ib; laborasse ap̄t̄s.
custos sue humilitatis sta-
tim subnexuit dicens. Non
autē ego. sed grā dī meū.
Et talibi. Om̄ia inquit possū.
in eo quā me confortat. Sic
itaq; dicit. Modicā habes
uirtutē. tāquā diceretur.

Parua te putas habere uirtu-
tē. sed in hoc magnā habes
quā me largiente. tenes uer-
bū fidei mee. & non negasti
nomen meū. Et idō p̄ me multa
potuisti. quia in colatis uir-
tutib; non tumuisti. vel cer-
te modicā uirtutē habet
sc̄a ecclā imp̄ senti. cōpara-
tione illius uirtutis quā
habitura ^{est} in futuro. quando
nulla tristitia. nullo labore
affliget. Ecedabo de sy-
nagoga satanę quise dicit
iudeos eē & n̄ sunt. sed men-
tiunt.

Hoc ex parte quidem iam
cōpletū est illis qui p̄ grām
xp̄i illuminatis ex iudeis
et datus sunt uniuersali ecclē.
Id in unitatē fidei illius col-
lecti. Generalit̄ autē in fine
sc̄i cōplebit̄. quando sicut
dicit ap̄t̄s. Cū plenitudo
gentiū intauerit. t̄cōm̄s
isrl̄ saluus fiet. Modo autē
sunt synagoga satanę.
hoc est congregationes di-
aboli. Et dicunt se iudeos
eē. hoc est consuetos. sed
mentiunt. Quia cotidie d̄m

blasphemant in suis synagogis. Iudei interpretantur confidentes. Et ideo iudeorum nomen expressio christi est confessio. Dicunt itaque se iudeos esse. sed mentiuntur. Quia sicut dicit apostolus. non qui in manifesto iudeus. neque qui in carne circumcisio. sed qui in abscondito iudeus & circumcisio non carnis. sed spiritus. huius nominis dignitatem temporamperdidit. quando christum negantes dixerunt. hunc nescimus unde sit.

Ecce faciam illos ut ueniant gressibus fidei. & adorent ante pedes tuos. Id est uenerint opera tua. & uenerantes imitentur. Quomodo quia non credunt ecclesie opera. non solum non uenerant. sed etiam despiciunt. Et scient quia dilexite. **T**unc scient quod christus pedilexit ecclesiam suam. quando ipsi cum ea una fuerint effecti ecclesie. unde per prophetam ad hieronimum dicitur. uenient ad te curui filii eorum. qui humiliauerunt te. Et adorauerunt uestigia pedum tuorum. & omnes quid trahebant tibi. Et uocabunt te domini ci-

uitatem syon sciunt. Quia seruasti uerbum patientie mee. et ego te seruabo ab hora temptationis. que uentura est in uniuersum orbem terrarum habitantes in terra. uerbum patientie est. quod ipse dominus exemplum monstrauit. cum positus in cruce pro persecutoribus exorauit. Quod diuidelicet patientie uerbum in omni pressura & angustis sibi proponit christi sponsa. Propter quod principaliter quoque hanc ab hora temptationis seruatum se esse permittit. hora autem temptationis. intelligitur omne presentis tempus. In quo et si ecclesia temptationibus uariis exercetur. tamen non superatur. De qua temptatione precamur cotidie libertati dicentes. Ne inducas nos in temptationem. id est in lapsum deceptionis quo temptantur inhabitantes terram. id est terrena diligentes. mundi desideris estuantes. et uincuntur. Electi autem. quorum conuersatio in celis est. Ad hoc temptantur. ut probati coronentur. Non ut seducti damnentur. Possumus & hanc

horā quē non iā uenisse aut
in p̄sentia ē. sed futura ē. p̄d̄r.
Re ferre melius ad tēpora an
tixpi. Tē enī ueniet illa tem
tatio quē p̄ partes. sed totū
simul examinabit mundū.
Et hinc tormenta se uent. il
linc miracula sua debunt.
Vnde merito de illo tēpore
ad nō d̄r. Erit tē tribula
tio. qualis non fuit. sed nec
fiet. Aqua tētatione libe
rabunt̄ electi. id̄ non deci
pient̄ p̄pterea utiq; quia
electi sunt. V enio cito. ne
electi cū uiderint se tribu
lacione tētationis ātteri.
succūbant.

Quo sed n̄s ad remunerandū
uenire p̄mittit. cito enī sit
om̄e qd̄ transit. Et id̄ oē
p̄sens tēpus inde citius ad
finē tendit. unde quasi
crescere uidet̄. Inde q; de
fectū patit̄. unde augm̄
tū p̄cipue uidet̄. Tene qd̄
habes. Id̄ celestis uite con
uersationē. & fidē p̄ quam
regni p̄cipias decore. Vt
nemo alius accipiat coro
nā tuā. In hac sententia

ostendit̄. qm̄ muneratio que
sup̄bientib; aliquib; iustodi
iudicio aufert̄. alii misericor
diā tribuit̄. Cū enī certus sit
dō numerus electoy. suoy. dū
alii remunerationē sibi p̄mis
sam. ob sui p̄dunt negligē
tiā. ne illoy. locus uacuis re
maneat. alii in locū eoy. sub
rogent̄. Sicut uerbigrā. gen
tes iudeis in infidelitate p̄ma
nentib;. in locū eoy. substitu
tesunt. Id̄ uidendum est
unicuiq; quistat ne uel sup̄bi
endo. uel alio quolibet modo
cadat. ne uidelicet alius co
ronā eius accipiat. Quia ut
aliquo lapsu cecidit. surgat
ut ad p̄missā coronā p̄ueniat.

Qui uicerit faciā illū colūnā
in tēplo d̄i mei. et foras non
egrediet̄ amplius.

Templū d̄i electoy. ē. eccl̄iam
nullus ambigit. Juxta il
lud apti. Templū d̄i est.
qd̄ estis uos. Et beatus pe
trus loquit̄ fidelib;. Et uos
tāquā lapides uiui sup̄ edi
ficamini in domū sp̄ālem;

Colūne aut̄ huius tēpli. n̄
solū sunt quiq; p̄fectiores;

Iuxtaquē paulus dicit. Petrus
et iacobus. & iohannes qui uideban-
tur colūne ēē. Et cetera. Verū
etiā et auditores illoꝝ de an-
tiquo hoste triumphantes. atq̃
operationis firmitate pollen-
tes. Vnde & ipsa eccl̃a genera-
lit̃ ab ap̃to columna & firma-
mētū ueritatis appellat̃. Dic̃
ergo dñs. Qui uicerit. subau-
dis tentamēta diabolica. &
concupiscentias mundana.
et delectationes carnis.
faciā illū colūnā in tēplo
dī mei. Idē faciā eū fortē
in op̃e bono. ut nullā ti-
meat iacturā. sed in super-
robore fortitudinis suę.
idē exemplo & doctrina
eccl̃am sustineat. Qd̃ autē
d̃r. et foras non egrediet̃
amplius. apte agnoscit̃.
quia iā dudū humani gene-
ris ^{multitudo} in p̃cedentibꝫ mēbris exi-
erit. In illo scilicet iuniorē
fr̃e qui relictā domo pat̃
na. habitū in regione lon-
ginquā. ibiqꝫ substantiā
suā uiuendo luxuriose
cū meretricibꝫ dissipauit.
Ab unitate siquidem fidei

atqꝫ operationis eccl̃a recesser-
at in edificatione turris.
sed occisione illius utuli-
saginati reuocata foras ul-
tra non exiit. idē agr̃ ap̃i
non separabitur. Possumꝫ
& hoc de utroqꝫ intelligere
p̃pto. Primus enī homo ad
imaginē dī conditus in pa-
radysi deliciis positus est.
quasi quēdam colūna fir-
mitatis. Sed audiens dia-
boli uocem. a paradysi feli-
citate ad erūnā sc̃ti. & a
quiete ad laborem exiit.
Quo scilicet ruente. nos qꝫ
simul exiuimus. Vnde est.
homo quidā descendebat
ab hier̃tm̃ in hiericho. Et
cetera. Cuius miserā in-
tuens humani generis auc-
tor. ad hoc unde exierat
effusione sui sanguinis.
hominē cū sua p̃genie re-
duxit. Quę uidelicet intro-
ductio. non solū in his in-
telligenda est. quia exu-
tior poribꝫ in specie le-
tant̃ in celis. Verū etiam
de his qui adhuc cōmoran-
tes in carne p̃ fidē ābulant.

spe gaudentes in terris ;
Ab hoc gaudio spei non egre
dientur amplius . quia in
supernascenti gratia solidantur .
quā in primo adam amisit
se ac foras exisse probantur .
Vnde dominus in euangelio dicit .
Et tunc quum uenit ad me non
eiciam foras . Et psalmista .
In patre effudit misericordiam & salutatis
misericordiam . in susceptorem misericordiam non in
uebor amplius . Dicatur
ergo . Qui uicerit faciam
illum columnam in templo domus
meae . Et cū diceretur . Et lectus
numerum quem uictorem esse pro
nosco . mandatorum meorum
preceptis adstringens . in ce
lestis patrie edificio quod
utique constat ex apertis e
lectis . inflexibiliter amore
solidabo . Et foras non
egredietur . sub audis nullis
inimici suasionibus uel
terroribus ; ab illa celestis
patrie communi felicitate
cuelletur . Quod autem filius dei
dominus se habere dicit . sicut
impedimentibus iam diximus
secundum humanitatis formam
accipiendum est . In qua

etiam non solum patre . sed etiam
seipsum innotet esse probatur . Et
super illud scribam nomen domus
& nomen ciuitatis domus
ue hierusalem que descendit de
celo ad meo .
Clamamus quoniam nomen istud
in scribitur . gratia spiritus sancti intelli
gitur pro qua filius dei efficiuntur .
hoc est enim quod dicitur . Scribam
super illud nomen domus . id est faciam
illum esse filium dei . ut sicut
ego sum filius per naturam . pater
et ille sit per gratiam . Quod autem
hoc per spiritum sanctum fiat . paulus
manifestat quod dicit . Misit
omnis spiritus filius sui in corda nostra .
clamantem abba pater . Et
ipse spiritus testimonium reddit
spiritui nostro quod sumus filius dei .
Quod autem dicit nomen ciuitatis
noue hierusalem . Subauditur
scribam super eum qui uicerit . et
ita est intelligendum . quia
in numero sanctorum . per donum
spiritus sancti consortium merebitur .
hierusalem autem que uisio pacis
interpretatur . de celo ad deum
descendere prohibetur . In
capite scilicet suo cui uni
ta est per fidem . secundum quod ali

bidicit. Nemo ascendit in celum.
nisi qui de celo descendit. Et ce-
tera. Vel certe in eo de celo de-
scendit. Quia quicquid habet
in fide & in opibus bonis celum
ad se precepit. Juxta illud
apostoli iacobi. Omne datum opti-
mum. Et cetera usque descendens
a patre. lumen. Bene autem noua
uocatur. quia uidelicet per lauam
cruem regenerationis simul et
spiritum dilectionis uetustate
uestitur. hinc apostolus dicit.
Exuentes ueterem hominem. in-
duite nouum qui renouatur in
agnitione dei. Et alibi. Vete-
ra transierunt. et facta sunt omnia
noua. Et nomen meum nouum super
eum qui uicerit scribam. ut
scilicet amicum. qui christus uocor.
ex tempore uocetur ipse christianus.
In deo gratia spiritus sancti unctus. Quod nomen
nouum non secundum diuinitatem qua
equalis semper spiritus sancto mansit.
sed secundum formam serui accepit
quam in tempore unctus spiritus sanctus gratia.
et a suo nomine nobis hoc priuilegium
legit dedit. ut ab ipso christiani
appellemur. De quo nomen
ne. ysaia propheta dicit. Et
seruos meos uocabo nomine alio.

id christiano. Hinc certe dignitas
nobis. hinc celsitudo peruenit.
hinc reges. hinc sacerdotes.
hinc christiani uocamur. Vbi autem
totius summa salutis sonat.
hinc tandem libere debitum finem
accipiat. Sequitur. Et angelo
laudacie ecclesie scribe.
Explicit liber primus.
Incapitulum libri secundus.

LAODICIAIN
interpretatur tribus amabilis
omnino. siue fuerit in uoluntate.
Que utique interpretationes
ambae. ecclesie laodicensium in-
terpretantur. In qua erant quidam
spiritu feruentes & de amore de-
diti. atque alii tepidi. Ideoque
ut noxi cybi euomendi.
Hec autem uerba que ecclesie laodicensium dicuntur. generaliter
ecclesie conueniunt. In qua
simul sunt mixti boni cum
malis. quorum quidam a deo
diliguntur. quidam uero ab
heredi repelluntur. Sed pri-
mum considerandum quod dicit iohanni.
scribe. id est literis manda ad
utilitatem fidelium futurorum.

siue qd illudicit. omni ordini
predicatorum congruit. Cui
dicitur. Scribe. id est in mente
tua reconde. uel in mentibus
auditorum tuorum. que audis.
Libri enim et scoli significant.
et ipsum dominum. unde est. Libri
apti sunt. et alius lib aptus
est que est uita. Idcirco dicitur
scribe in cordibus scilicet bonorum
auditorum. quia ipsi sunt
libri. Diligent ex parte que in
telligit. hec dicit amen testi-
fis fidelis. Amen. ^{hebraicus} sermo est. Latine autem inter-
pretatur uerum siue fideliter. Qd
uerbum. nemo inter pretatum
in aliam linguam transiit.
sed eisdem litteris
apud omnes gentes
habetur. ueritas autem.
ipse est xpc. qui in euangelio
dicit. Ego sum ueritas. Vn
et ipse maxime in euangelio
hoc iuramento. sui sermonem
confirmat. Ac sic dicit. Quia
ueritas sum incommutabilis.
phius orationis particula
demonstro. Ipse est enim sin-
gulariter am. id est sempiterna
ueritas. A quo ideo ut inco-

mutabilis ista ueritas eterna
ostendat. etiam ipsum uerbum
a nullo commutatum est inter-
prete. De quo etiam subditur.
testis fidelis. Sed nunquid non
fuerunt alii testes fideles. id est
ueri. Nam iacob testimonium
prohibuit. de xpo dicens. Non
deficiet princeps de iuda.
Et cetera. Moyses quoque ait.
Propheta uobis suscitabit dominus
describitur. Et cetera. Sic
isaias. hieremias. Et cetera.
qui utique omnes testes fuerunt
et ueri. quia uerum cum sint etiam
multi testes ueri. atque fide-
les. Quia uidelicet ipse sin-
gulariter est uerus testis. qui
non mutatur aliquando. Sic
etiam specialiter sanctus dicitur. cum
& alii multi sint sancti. Quia
uidelicet conparatione illi-
us que est sine peccato ho-
mines iniusti sunt. Licet
enim sint sancti. tamen quia homi-
nes sunt puri. peccato ca-
tere non possunt. & ali-
quando mentiuntur.
Xpc autem essentialiter sanctus et
uerus. quia peccatum non
fecit et mendacium quibus ore

suo nullū ptulit. Testis autē
est xp̄s qui sibi & patri testimo-
niū phibuit dicens. Ego et
pater unū sumus. Simuliter
et ipse pat̄ ait. hic est filius
m̄s dilectus. Nec non etiā
et i p̄s sc̄s. quo idē dñs dic̄
discipulis. Cū uenerit para-
clitus quē ego mitto uobis
a patre. ille testimoniū phi-
bebit de me. Principiū cre-
ature dī. Quēst principiū
creature dī. idē a quo om̄s
creatura sumit initium.
Om̄ia enī quę sunt in celo et
in terra. in mare & in om̄ib;
abyssis. p̄ uerbu dī facta s̄t.
- Iuxta illud iobis. Om̄ia p̄ ip-
sum facta s̄t. Cū ergo om̄ia
p̄ illū facta sunt. utiq; pa-
tet. quia ipse est ante om̄ia.
Neq; enī pater filiū precessit
tēpore. sicut nec radius so-
lis uel ignis suū precedit
calorem uel splendorem.
Semp̄ enī fuit pater. semp̄
cū eo filius. Qui utiq; a pa-
tre non est creatus sed
genitus. Principiū quē
loquor uobis. Unde & pau-
lus dicit. Qui est imago dī.

inuisibilis primo genitus om̄s
creature. Quem etiam nepu-
temus creatū. statim sub-
iunxit. In quo condita s̄t
uniuersa. Primogenitus ē
ergo om̄s creature. a quo
et p̄ quem om̄s creatura ex-
orta est. Ariani dicunt
qd̄ filius dī creature indi-
uinitate. negantes eū an-
te mariā fuisse. sed m̄tū
untur. filius enī dī ipse est
sapientia. Dicente paulo.
- Xp̄m dī uirtutē & dī sapien-
tiam. Et psalmista ad dñm
patrem. om̄ia in sapientia
fecisti. Cū ergo ipse sit sa-
pientia patris. & isti adfir-
mant cū creatum
intem pore. atq;
idō dicunt. Quia erat
tempus quando non erat.
p̄ hoc uidelicet qd̄ p̄ sa-
lomōnem dicit ipsa dī sapi-
entia. Dominus possedit
me uel creauit me. sed m̄
qd̄ alia translatio habet.
in initio uiaj. suaj. Si hoc
uerū est. utiq; qd̄ nefas est
cogitare. Dī pat̄ stultus
erat antequā suā sapientiā

generaret. Et certe ipsi ne-
gare non possunt quod ipse
sit deus sapientia. Sicut ap-
tostolus dicit. Ideoque illis stultis-
simum hominibus & ratione
carentibus dicendum est. Si deus
stultus erat. Unde ergo tam
sapienter omnia condidit.
Et nos quem admodum crea-
uit sicut ^{filium} quem ante
aretur sine sapientia fuit.
utpote ut insipiens et ne-
sciens quod faceret. Non ergo
ipsa sapientia creata est a
patre. sed ante quam cuncta
fierent erat cum patre. Neque
ex alia substantia deus pater
genuit filium. sed ex se ipso
ueluti consilium generatur
in mente. Nam quod dicit salo-
mon ex prologo christi. Dominus pos-
sedit me in initio viarum suarum.
id est in principio actionum
suarum. ante quam quicquam
faceret. Talis est intellegen-
dum. Quod deus pater ante om-
nem creaturam tam humanam
quam angelicam suam posse-
dit sapientiam. per quam
et omnia condidit siue in
celo & in terra. Si autem sic

in quibusdam codicibus. et in a-
lia translatione habetur
legerimus. Qualiter sit intel-
legendum dominus creauit me.
Dominus creauit me. ita est intel-
legendum. quia ante quam quicquam
quam faceret suam sapientiam
predestinavit incarnandam.
et sua sapientia et morte ge-
nus humanum redimeret. et
ad patriam reuocaret. Tunc
in principio viarum suarum. acti-
onum indiuitate suam sapi-
entiam possedit. uel creauit
sibi equalē quam carnem post-
modum suscipere uoluit. Solet
enim plerumque sacra scriptura
eaque futura sunt quasi iam
facta narrare. Nam et de no-
bis dicit apostolus. quod elegerit
nos in ipso ante mundi con-
stitutionem. Si ergo omnipotens
deus secundum apostoli sententiam omnes
electos ante mundi consti-
tutionem elegit. Quomodo
rursus in ipso caput electorum.
in sua predestinatione ante
quam quicquam faceret ordi-
nauit. ut esset caput elec-
torum. De ipso enim dicit apostolus.
ut sit in omnibus ipse prima

matū tenens. Scio opatua.
quia neq̄ frigidus es. neq̄
calidus. Et cetera. Manifestū
est. quia ea que sunt frigida.
cōmedere. et bibere possum.
Tepidū corpus n̄m. pp̄t
uomitū ferre. non potest.
Tali itaq̄ modo accipiendū
est. qđ hie dñi dicit. Vtinā
frigidus es. aut calidus.
Sed quia tepidus es. incipiam
te euomere ex ore meo.
Frigidi itaq̄ sunt iudei ut
pagani. ab eis scilicet glaci
ali rigore constricti qui
ticit. Ascendam sup̄ altitu
dinem nubiu. ponāq̄ sedē
meā. ad aquilonem. et erosi
milis altissimo. Aquilo enī
uentus frigidus. diabolus
est. Cui in canticis canticoy.
dicitur. Surge aquilo et ue
ni auster. Surge aquilo.
id̄ recede diabole. Veni au
ster. Veniat sp̄s sc̄s qui suo
aduentu calefaciat. et il
luminet corda hominum.
ut pariant op̄a iustitum.
Calidi sunt. qui in seruo sp̄s
et di. ac pximi dilectione
consistunt. Tepidi. qui nec

ex toto infideles sunt. nec
auide ad xpm̄ adtendunt.
Sunt aut̄ et quidam qui pri
us quidem fuerunt frigidi
et multis criminibus obno
xii. sed plerūq̄ sp̄s sc̄s tali
um corda tangit. quo in
flammati feruentes efficiunt.
- Quia quanto peccatores
se fuisse recordant̄. eō am
plius liberatōrē suū dilige
re appetunt. cū cedente
iniquitate ignescit caritas
eoy. De talibus in euanglio
dñs dicit. Gaudiū est in ce
lo super uno peccatore pe
nitentiā agente. Et cetera.
Sunt aut̄ et quidā iusti
intra scām ecclām constitu
ti qui uitā quidē ab omni
crimine custodiunt. sed
tam̄ in agenda quolibet bo
na non adsurgunt. Et
hi tales nec calidi nec frigi
di sunt. & quia mala caue
re nisi studeat quis & bo
na facere. Juxta illud
psalmiste. Declina a malo
et fac bonū. Tales quippe
de suis opibz̄ fisisolent di
cere. Ecce aliena n̄ rapio.

illicita nulla committit. Non
adulteriū. non homicidiū.
non deniq; his similia mala
facio. Sufficit michi mala
non agere. ideoq; & propriis
fiducialit̄ utor. Dūq; hęc
dicit. indigentib; propriā
tribuit. Et qui tenet rapi
nā. non metuit tenere te
naciā. nec recor datur quia
diues ille non idō damna
tus est qđ aliena rapuit. sed
quia propria non distribuit.
Sunt quoq;
et alii qui aliena non rapiunt.
propria distribuunt. sed hoc
non causa dilectionis dī
& pximi. sed ppt̄ manē
iactantiā ut ab hominib;
laudentur. Sicut facie
bant scribe et pharisei qui
dantes elemosynas ante
se canebant tubas. Et
talē etiam nec frigidū nec
calidū eē cognoscuntur.
quia qui indigentia paupū
subleuant. Cū amore ca
ritatis hoc facere debent.
Audientes illud apti. Sicut
dixit. Tribuero om̄s facultates
meas in cibos paupū. scilicet.

Sunt quoq; & alii qui opes
terrenas facultatū dimit
tunt. et ad monasterium
uenientes habitū religionis
sumunt. De inde torpen
tes hac sibi sufficere ad sa
lutem posse credunt qđ sua
dimiserunt. qđ uaria crimi
na sub habitu religionis cō
stituti non admittunt.
atq; idcirco dormiunt. bi
bunt et secrete uiuunt. Dūq;
hęc faciunt. tepidi existūt.
Meliusq; fuerat illis moratē
in scō haberi et sua peccata
recognoscerent. & aliquā
do cōpuncti bonis opibus
studerent. quā in monaste
rio manere. Et ita bonis
opibus cessare. Alii quoq; sūt
qui ab infantia sua in mona
steriis consistunt. bonis
opibus abundant. in seruire
sp̄s manent. Et circa ulti
mū tempus uite sue torpe
scunt. et tepidi efficiunt̄.
Et talibus utiq; om̄ib; satius
est. ut uel p̄fecte boni
erūt. uel ex toto mali. quā
nec boni nec mali. Atq; idō
subiungit̄. Qui tepidū diues.

incipiantē euomere ex ore
meo. Nullus inuenitur ca-
lidus. qui prius non fuerit
frigidus. Quia nemo est bo-
nus. qui non fuerit malus.
O mī enī peccauerūt. et egerūt
glāriā. Tepidus ex calido
solet fieri. et frigidus. Quia
et alius ex frigore infide-
litatis conuersus. ad p̄fec-
tū iustitie feruorē non
transit. et alius ab ipso in-
fuit calore quo prius fer-
uebat animū actusq; de-
flectit. Om̄s autē sicut
dictū est cognoscimus q̄
frigidū uel calidū. facile
in corpus traicitur. Tepi-
dū cū magna nauēa exuo-
mit. ab ipso etiā ore p̄-
icit. O s̄d̄i sunt sc̄i p̄redi-
catores. v̄nde sc̄i p̄ph̄e
dicebant. Os enī d̄ni locu-
tū est hoc. Quia tanta sc̄ia
erat nullus. ut in eorū cor-
dib; d̄i habitaret. & p̄ eos
loqueret̄. Ora ergo d̄i s̄t
euanḡlie. et ceteri docto-
res p̄ quorū ministeriū co-
tidie d̄i incorpussū qd̄ ē
eccl̄a traicit. Et calidos.

id̄ feruentes dū meliores ad
huc efficiunt̄ p̄ diuinā pre-
dicationem. & infideles
quando qui libet ut iudei
uel pagani ad eius fidem cō-
uertuntur. et numeroscōy
sociantur. De hoc esu. pe-
tro d̄r. Occide et mandu-
ca. Tepidus autē non con-
uertunt. quia eorū uerba
despiciunt. dū in sua se-
cuntate torpescunt quo
& exortari desistunt. et
ueluti infructuosā t̄ram
deserunt. quia ad medio-
tā uitā nequaquā posse
reformari conspiciunt.
Facilius enī est quēlibet
paganū ad fidem xp̄i ad-
ducere. quā talē quem
libet a suo torpore. ad
feruorē sp̄s reuocare.
Quia dicit qd̄ diu esse sum-
mū. Multisunt qui
occidunt. Diues sū infi-
de. quia d̄n̄s dicit. Qui
crediderit & baptizat̄
fuerit. saluus erit. Et
locupletatus sū. quia &
recte dōctō. & malis o-
perib; non seruo. Alius

dicte. nullius ego. quia
recte credens. Non solum
mala non appetat. sed etiam
bona quaelibet licet non appetat
omnifacit. Unde adhuc sub
dit. Nescis quia tu es miser.
omnium temetipsum decipis. Quia
putas te saluari per fidem
solummodo. cum scriptum sit.
Fides si non habet opera. mor
tua est in se metipsa. Misere
rabilis. quia nec illud intel
ligis quod temetipsum deludis.
Pauper. qui non habet opera quibus
dixeris in celo. neque etiam
rectam conscientiam. Nudus.
quia spoliatus virtutibus.
Cecus. quia non habet lumen
scientie. Verum. quia miser
ticors est. Etiam tales ut
ad feruorem redeant. orat
ur cum subiungit. Sua
deo tibi emere anime aurum
probatum. Ignitum. ut locu
ples fias & vestimentis albis
induaris. ut non appareat
confusio nuditatis tue.
Per aurum ignitum. id est igne pro
batum. debemus intelligere
dominum Iesum Christum. qui probatus est
igne passionis. Spiritus est.

flagellatus est. derisus. Ad
ultimum crucifixus. et mor
tuus. Tamen hec omnia pati
enter ferens orabat pro suis
persecutoribus dicens. Pater
ne statuas illis hoc peccatum.
Dicitur ergo cui libet. Suadeo
tibi emere anime aurum. Et
cetera. Id est si uis uirtutibus ha
bundare. studeto imitare
Christum. Siue cum ad deum flagella
ris. siue cum proximis inlata
mala sustines. ut et ipse fi
as aurum incendio tribulati
onis decoctum. Juxta illud
psalmiste. Probastinos in
quit deus. igne nos examina
sti. Et cetera. Et iterum. Kar
suumus pignem & aquam.
ut locuples fias. id est ut mit
tis uirtutibus habundes.
Et uestimentis albis induaris.
ut non appareat confusio nu
ditatis tue. Vestimenta in hoc
loco. intelliguntur innocen
tia baptismatis. et orna
menta uirtutum fidei scilicet.
Caritatis ceterorumque bonorum
operum. quibus cooperitur con
fusio nuditatis. id est tempor
prime conuersationis.

Possumus quoque pauperum
igne probatum intelligere.
caritatem. quia qui habuerit
locupletabitur. Qui omnibus
virtutibus habundabit. Ipse
factus est enim ratio omnium bonorum.
Que igne probatur. qui pro amore
res spiritus ueraciter accenditur.
Quia qui habuerit uestimtis
albis induetur. quia a pecca-
torum nigredine mundatus.
per eandem caritatem que copit
multitudinem peccatorum.
multis uirtutibus decorabi-
tur. Albus dicitur caritas.
quia peccatorum maculam
aut aliquam duplicitem
habere non nouit. Et col-
lyrio inunge oculos tuos.
ut uideas.

Per collyrium quod ex terra na-
scitur. et puluere te ab o-
culis aufert. Debemus in-
telligere dominum in christum. qui
natus est de terra. hoc est
de maria uirgine. Juxta
illud. Dominus meus operatus est
salutem in medio terre.
Collyrio inunge oculos
tuos. id est imitare paupe-
tatem filii dei qui cum diues esset.

pro nobis pauper factus est.
Id est manum ut non haberet
sicut uulpes ubi caput re-
clinaret. Unde in hospitio
onatus est. uilissimis pan-
is obuolutus. et in prese-
pio positus. quia non erat
ei locus in diuersorio.

Collyrio ungue oculos tu-
os ut uideas. id est quia ocu-
los tuos terrenis clau-
serant & excecauerant
delectiones. redemptoris
tui egestatem considera.
et sic euigila ad sanctorum fu-
tura premia. hinc ipse
in euangelio dicit.

Qui sequitur me nonambu-
lat in tenebris. sed habe-
bit lumen uite. Vel certe per
collyrium quo in luminantur
oculi. possumus intelli-
gere diuina eloquia. Qui-
bus mentis oculi in luminantur.
Juxta illud. Preceptum
domini lucidum. in luminans
oculos.

Collyrio ungue oculos tuos.
id est adhibe precepta diuina
menti tue ceteris. ut uirtu-
tibus quam pateris nuditate.

uideas . et uidens p̄ bona
opa . op̄¹⁷ festines ut post
modum dñi uideas . Beati
enī mundocorde . qm̄ ipsi
t̄m uidebunt . Cū enī quili
bet sup̄na aspiratione p̄ sin
gulas scripturas . paginas .
qd̄ dñs iusserit legendo .
audiendo . adm̄tē reuocat .
Videt nimirū quantū exur
tibus minus habet . uel
certe si ex toto nichil ha
bet . sicq̄ quasi exunctio
ne colliri ī reparatur ad
uidendū clarius . dum p̄ uer
bum dñi illuminatur in tin
secus .

Quo quos amo arguo . et
castigo . multis modis dñs
om̄p̄s misericors & mise
rator arguit et castigat .
quos amat . Ideoq̄ libentē
tolle randa sunt eius uer
ba et uerba . Aliquando
hoc agit p̄ flagella . Ali
quando p̄ occulā et diui
nam inspirationē . seu q̄b̄
cūq̄ et uariis tribulati
onib̄ & angustiaj affecti
b̄ . hinc p̄ salomonem d̄r̄ .
Quem diligit dñs corripit

flagellat om̄em filiū quem
recipit . faciūq̄ hoc dñs
sibi humana cōparanda sunt .
diuinis . more piissimipa
tris duos filios habentis ;
Quorū unū quem uult sibi
substituere heredem . di
uersis modis flagellat .
ac cibo et potu excomuni
cat . Aliquando etiā iunc
tis pedib̄ tota nocte im
mobilem stare facit . inces
santib̄ contumeliis affic̄ .
Et aliquando ueluti extra
neū . alieno obsequio sub
dit . Alterū uō quem sibi
destinat futurum . sine uo
luntatis eē p̄mittit . cōme
dendi & bibendi licentiā
tribuit . ad ambulandū
quo uoluerit liberos gres
sus concedit . Ita et dñs om̄i
potens facit iustos p̄ innu
mera torm̄ta et uarias tri
bulationes affligit . ut
postmodum in celo requi
escant . et hereditatem
eternę beatitudinis con
sequant̄ . E contra rep̄b̄
in suis uoluptatib̄ p̄ma
nere p̄mittit . Juxta illud .

Dimisi eos scdm desideria cor-
dis eorū. Repros itaq; quinc̄
mundi desideris & uolup-
tatib; sunt dediti. eterna
expectant supplicia. Iusti
uō quinc̄ flagellis tēporali-
b; atterunt̄. ab eterno uerbe-
re sunt liberandi. Quia et
uitulus qui occisioni pre-
parat̄. liberius pascuis sa-
ginati pmittitur. Quuō
adhufus necessarios refer-
uat̄. iugo doloris domat̄.
stimulis pungitur. uerbe-
rib; cedit̄. Et egrotus cui
uita desperat̄. quicq; d
animo concupierit. etiā
saluti eius contrariū ame-
dico non negat̄ immo etiā
conceditur. Cuius uero
recuperanda salus estimat̄.
queq; sunt animo eius de-
siderabilia. salutiq; con-
traria om̄ino negant̄. Licet
aut̄ multis modis dñs agat
hoc. tamen quinq; sunt mo-
di specialit̄ quib; a dño fla-
gellantur homines. Ali-
quando ad augm̄tanda
merita. sicut iob. et to-
bias. Aliquando ut pecca-

ta preterita corrigantur.
Sicuti paralyticū cui dictū
est. Ecce sanus factus es. ui-
de ne pecces. ne tibi deteri-
us aliquid contingat. Ali-
quando non ut em̄ dent̄.
sed ut duplici perant̄ p̄di-
tione ut antiochus & ero-
des. de quibus dicit̄. Et dupli-
ci contritione conterere eos
dñs. Aliquando ut diglā
p hoc ostendatur manife-
sta. sicut lazari & cecus na-
tus. Sed electi quo cūq; mo-
do flagellantur. melio-
res efficiunt̄ ex flagello.
Vnde & exortatio sub infer-
tur cum dicit̄. Emulate
ergo. et age penitentiam.
Emulus. studiosus. et emu-
lus inuidus. et emulus imi-
tator dicitur. hic autē
pprie p̄mitatione ponit̄.
Erant enī in eadem laodice-
num ecclā. quos xp̄c fla-
gellauerat. ideoq; ut eos
ceteri imitarent̄. orant̄.
Ac sicut diceret̄. Dumquōli-
bet ex uobis flagellat̄ cō-
spicitis. eorū penitentia
imitamini. Sufinentes

patientē flagella in p̄senti.
ut postea eorū consortiū
mereamini. Et age peni
tentia p̄p̄t hoc qd̄ dixi
sti. Diuēssū. et nullius ego.
Et cetera. Ecce stō ad hostiū
et pulso. Cū dī om̄p̄s ubiq̄
sit p̄p̄sentiā suē diuini
tatis. et celū et terrā im
pleat. Quid hoc loco ho
stiū debemus intelligere.
nisi intelligentiā cordis.
Stat ergo dñs ad hostium
et pulsat. quando cor ho
minis siue p̄ internā in
spirationem. siue p̄ predi
catorū doctrinā illuminat.
Pulsantem aut̄ illū audit.
quis quis illius monita cu
stodit. Siquis ergo inquit
audierit uocē meā. uel ip
se diuina eloquia legendo.
uel ab alio exponendo.
et aperuit michi ianuam
cordis sui ut eaq̄ intelligo.
ope p̄ficiat. intrabo ad illū.
id̄ illuminabo secretā cor
dis illius. Et cenabo cū ipso
et ipse mecū. De hoc in euan
gelio loquit̄ dicens. Siquis
diligit me. sermonē meum

seruabit. et pat̄r̄m̄s diliget
eū. et ad eū uenemus. et
mansionem apud eū faciem̄.
Sicut̄ querimus quid sit
cib̄ x̄pi quo eū reficimus.
ipse utiq̄ manifestat qui
dicit. M̄s cib̄ est ut faciā
uoluntatē patris mei. Vñ
legimus in euangl̄io. quia
ad p̄p̄inquans passioni.
Dixit discipulis suis. Venit
princeps mundi huius. &
in me non habet quicquā.
Et quasi diceret aliquis.
Quis ergo morietis. Sta
tim subiunxit. Sed ut co
gnoscat mundus quia di
ligo pat̄rē. et sicut manda
tū dedit michi pat̄r sic faciā.
Surgite eamus. uoluntatē
itaq̄ patris impleuit. qñ
do p̄ nobis ad mortis pas
sionē p̄uenit. Cenadicit̄
cōmunis refectio. Quia
cenadē cōmune. Cenat
itaq̄ caput cū membris.
et mēbra cū capite. q̄ a
et x̄ps mortuus est p̄ elec
tis. et electi motiunt̄
cū illo ut & ipsi p̄ficiant
uoluntatē patris. Pascit

nos xpc. quia inluminat nos
fide sua. Pascimus et nos
uicissim xpm. quia letificam^{us}
eum m^{ra} fide & operatione.

➤ Dicatur itaq. si quis audierit
➤ uocem eam. et aperuerit mihi
➤ ^{cenabo} intrabo, cū ipso. et ipse me cū.

Ac si diceret. Qui operando
et amando sermones meos
fuerit exsecutus. et ad p^{ri}ncipi
endam e^{ss}e diuinitatis dulce
dinē dilatus. Hunc p^{ri}ncipit
nā grām tangens. intrabo et
cenabo cū illo & ille me cū. Quia
in faciendo uoluntatem pa
tris et ego illius. et ipse meis
passionib^{us} concorporatus.
utriq^{ue} delectabimur. Qui
➤ uicerit faciam illum sedere
➤ in throno meo. Quia thron^{us}
est iudicis. p^{ri}ncipit thronū iudi
caria designatur potestas.
- In qua uenturi sunt scī ad iu
diciū cū capite suo. Dicatur g^o.
Qui uicerit tentamina diabo
lica et desideria carnis sue.
faciam illum sedere in thro
no meo. Id est faciam illum reg
nare et in iudicio iudicare.
Sicut et ego uici diabolū
et sedeo cū patre meo in thro

no eius. Vicit ipse diabolū.
quia sicut legimus in euan
glio. temptauit eū tribus
modis. sed superatus est ab
illo. Unde & angeli acce
deres. ministrabant ei.
Vicit iudeos que cū morti

tradiderant. quando post
tres dies de uicta morte
surrexit in g^{ra}uū uictur^{us} c
sed et in throno patris. id
coequalis illi et coeternus
manet in eadē potestate.

Nec moueat quēquam qd
unus thronus iudicaria
potestas intelligit^{ur}. cū in
euanglio legimus. dno
dicente discipulis. Vosq^{ue}
secuti estis me. Etcetera.

Insequentib^{us} quoq^{ue} hui^{us}
libri uerbis. Legimus
viginti quattuor thro
nos. Duodenarius enim
bis ductus. uiginti quat
tuor reddit. In quo nu
mero comprehenduntur
om^{nes} patri archie & ap^{osto}li.
et om^{nes} p^{ro}fecti qui cū dno
uenturi sunt ad iudiciū.
Nam in xii. patriarchis o^m
patries p^{ro}fecti in ueteri te

stanto comprehenduntur.
Per duodecim aplos . omnes
innouo . sicut per duodeci-
m tribus israel omnes gentes . Di-
citur itaque unus thronus .
singulariter propter unam
potestatem iudicariam . Di-
cuntur duodecim propter
perfectiorem electorum . qui
iudicaturi sunt . Dicuntur
viginti et quattuor . propter
eos qui in utroque testa-
mento perfecti . Cum domino ad
iudicium sunt uenturi . Sy-
cut cum constet quia non omnes
qui uincunt in iudicio
cum domino sessuri sunt . sed
tantum perfectiores . Meri-
to queritur quare hic
omnes permittat . qui uice-
rit faciam illum sedere in
throno . Et cetera . Et ut
apertius hoc fiat . ponamus
duos homines sub exem-
plo . Quorum unus passus pro
christo . Alter tantum diabo-
lum . et incentiuam carnis .
Munda namque uicit conuer-
sationem . & sic ad eternam
peruenit beatitudinem .
Numquid ergo aequales erunt

in futuro . quinon equaliter
uicerunt in presenti . Non
utique . quia stella a stella
differt in claritate . Sic et
resurrectio mortuorum . Ve-
ritatem sciendum est . quia quod
illiales & ceteri subiecti
non habebunt in se . habebunt
in suis prelatiis . Qui ergo pro
se non iudicabunt utique pro
suis prepositis . Tanta enim
erit in illis caritas . ut quod quisque
uiderit in altero suum depu-
tet . Idemque quod non habebit
in se . habebit in altero . Sic
quod omnes electi potestatem
habebunt in prelatiis . Sic
etiam habet potestatem to-
tius corpus hominis loqui pro
his . uideri pro oculis . au-
dire pro aures . odorare pro na-
res . operari pro manus . Cum sin-
gula membra certa habeant
officia . quia quod unum membrum
non habet in se . habet in al-
tero . Sed ut ad hanc digni-
tatem ecclesiam perueniat . humi-
liata gemit . Nec querit
celsitudinis culmen . sed
tamen ubi tota uita sanctorum . hu-
miliationis obtinet nomen .

Qui habet aurē . idē intellegentiā cordis . Audiatur . idē intelligat . quid sp̄s dicat ecclesiis . hic apte ostendit . quia qd unicuiq; eccle dicū est . omnibus ecclesiis generalit̄ conuenit . Notandū autē quia nondicit anglis audiatur . quid filius dicat ecclesiis . Cū specialit̄ in p̄sona illius apparuerit . sed quid dicat sp̄s . in quonōe tota trinitas intelligitur .

una ē uolūtas

Quia quoy una est & locutio . Quod enī in nomine sp̄s . tota significatur trinitas . Dñs in euangelioma nifestat dicens . Sp̄s edf̄ et eos qui adorant eū . in sp̄u et ueritate oportet adorare . Aliquando autē loquit̄ filius dī de sua humanitate specialit̄ . vñ ē . Oportet filiū hominis pat̄ crucifigi . mori . sepeliri . Qd̄ solū modo ad eū pertinet . quāuis et hec sine sp̄u dīci non possint . hic autē ex p̄sona dītat̄ loquitur . ideoq; uerba filii . uerba sunt patris & sp̄s sc̄i .

POST hec uidi . Et ecce hostiū aptū in celū . Et cetera . Moyses p̄ph̄a antiquoy . uisionis sue t̄p̄a describere p̄reges et numerū annoy . et mensū . et dierū . vñ et ierlechibel dicit . In anno quinto transmigratio nis ioachim . in m̄se quinto . decimo die m̄sis . factum aose uerbum dñi . Similit̄ danibel . Anno tertio regni nabucho donosor . Et cetera . Iste autē nouus p̄ph̄a tempus sue p̄ph̄e nequaquā descripsit p̄ t̄p̄a . idē p̄ annos aut menses . sed tantū mentionem facit unius diei cū dicit . fui in sp̄u in die dñica . unde datur intelligi . quia omē hanc p̄ph̄etiam in die uidit . Ideoq; in eo qd̄ d̄r̄ possit hec uidi . non ad uicissitudinē tempoy referendū ē . sed ad ordinem uisionū . Postea que sup̄ius uiderat . uidit et ista que secunt̄ . Vidit

aut hoc non corporeo in
tuitu. sed mente sicut post
uidebimus. Et ecce hosti
ū aptū in celo. Celū in hoc
loco. eccliam significat.
Dicit enim dñs p̄ p̄pham. Ce
lū mihi sedes est. Salomon
quoq; ait. Anima iusti. se
des sapientię. Si ergo ani
ma iusti sedes sapientię.
quę est xp̄c. Iuxta qđ paul⁹
dicit. xp̄m dī virtutē. et
dī sapentiā. Et celū sedes
est dī. utiq; ecclia est celum
in quo ipse sedet. In hoc
celo. id est in ecclia est hostiū
aptū hoc est xp̄c quid dicit.
Ego sū hostiū. p̄ me si quis in
troierit saluabit̄. Et cetera.
Vsq; et pascua inueniet. Ne
mo enim uenit ad patrē. nisi
p̄ ipsū p̄ quem ingreditur
ad fidem. egredit̄ a fide.
āspeciem. & inueniuntur
pascua et̄nē refectiois.
hoc hostiū prius erat clau
sum. quia ante aduentum
ipsius eius mysteria late
bant om̄ib; . nisi tantū mo
do p̄ph̄is qui sp̄m̄ illumi
nati uidebant eius incar

nationem. mortē. et resur
rectionem. Quando autē
hec dicebat ioh̄s. iam erat
aptū in celo hostiū. quia
eadem mysteria iā erant re
uelata p̄ totū orbem. p̄ pre
dicationē ceterorū ap̄torū.
Vidit autē ioh̄s hoc hostium
dupliciter. uel oculis scili
cet corporeis. uidit hec oīa
ut pote qui illi adherens.
miracula illius uidit. quan
do suscitauit mortuos.
illuminauit cecos. & hūi
milia presente illo cōple
uit. At nouissimū quan
do mortuus est. & matrē
eius uirginē. in suam cura
accepit. uel oculis m̄tis
sicut in hac p̄pheta apte
ostendit̄. Et uox prima
quā audiuit. tamquam
tubę loquentis mecum dicens.
Ascende huc & ostendā
tibi quę oportet fieri cito.
Vox prima quā audiuit ioh̄s.
uetus testam̄tū intelligit̄.
Vbi mysteria xp̄i ecclie. q̄
sunt p̄dicta. Om̄ia enī
quę in hac p̄pheta uel iā
impleta. uel in proximo im

plenda cognouit ante le
ge & pph̄is . ceterisq; scrip
turis ueteris testam̄ti sunt
prenuntiata . que uox t̄a
quā tube fuisse dicit̄ . quia
pot̄a p̄dictoy . sonuit .
Quib; d̄r . Clama ne cesses
quasi tuba exalta uocē tuā .
Tubis quoq; iudei uteban
tur in p̄lio . Et nos sacra
scriptura admonet imbel
lo dū pugnamus contra
diaboli tentationes et c̄
tra incentiua carnis nr̄e .
Sed uideamus qd̄ ipsa uox
dixerit . Ascende huc . id̄
ad hostiām . Om̄is enī scrip
tura ueteris testam̄ti . ad
mysteria xp̄i contuenda
nos inuitant . vnde est il
lud inimichea . In nouissi
mis diebus erit mons dom̄
dn̄i preparatus in uertice
montiū . et fluent ad eū
om̄s gentes . Mons iste
xp̄e est quem uidit danibel
precisū sine manib; . qui
creuit . et impleuit uniuersam
terram . Domus aut̄ iacob .
eccl̄a est fidelium . hoc ē
itaq; ioh̄m ad hostiū aptū

ascendere qd̄ eccl̄am ad
montē . id est ad xp̄m con
fluere . Dicatur itaq; ioh̄i .
et in illo om̄i choro doctoy .
Ascende huc non gressibus
corporis . sed gressibus fidei .
Et uide n̄ om̄a in xp̄o cōpleta .
que prius p̄ pph̄as prenun
tiata . Et ostendā tibi que
oportet fieri cito . Id̄ impre
senti tempore qd̄ eternitati
cōparatū . breuissimū hore
momentū est . Sciendū uō
quia qd̄ dicit̄ . ostendā tibi
que oportet fieri non quōiā
non erit denegat̄ . sed qm̄
deinceps mansura erit decla
rat̄ . Dignitas enī eccl̄e iā
exaltata et at̄ que usq; in finē
sc̄li quocūdn̄o ad iudican
dum uentura est hac senten
tia p̄duranda monstratur .
Post hec statim sui insp̄ū .
Non est ita intelligendū qd̄
sp̄s eius a corpore fuerit
ablatus . et sic uiderit istā
uisionē . Sed sicut iam su
pius dictū est mente totū
hoc uidit . v̄ is enī sp̄s sc̄i .
subleuauit mentē illius ad
contemplandam mysteria

celestia ecclesiastica nichilque
per corpus uel audiuit uel
uidit. sed a spiritu in extasi
raptus eductus est. Ut et
uideret & audiret possetque
describere. & ad posterum
mittere. Si uero hoc ad lec-
tos referre uolumus. spatium
in hoc eorum conuersatio de-
clarat. Quibus per paulum dicitur.
Non estis in carne. sed in spiritu.
Et alibi. Spiritus ambulate. Et
ecce sedes posita erat in ce-
lo. Si sedes est ecclesia sicut
supra diximus anima iusti
sedes sapientie. et celum
etiam ipsa ecclesia. uiden-
tium est quem admodum sedens
sit in celo. Quod ita simpli-
citer dicere possumus. quia
ecclesia que est sedes dei licet
in hac carne adhuc uer-
setur. tamen iam mente
celum inhabitat. Juxta il-
lud apostoli. Nostra conuersatio
in celo est. Et taliter pre-
sens ecclesia que adhuc in cor-
pore peregrinat a christo.
in ecclesia est mente que iam
regnat cum illo. Sed melius
est ut subtilius hec uerba

perscrutemur. quod exemplo
ueteris testamenti melius ui-
debimus in quo legimus
octo animas in arca diluuii
tempore saluatas. Quo in loco
octo anime. multitudinem
significat fidelium. Arca
quoque uniuersalem ecclesiam.
Sicut itaque ibi quod est arca.
hoc sunt octo anime. Et
quod octo anime. hoc est ar-
ca. id est generalis ecclesia.
ita et hic quod est sedes. hoc
celum. hoc est sedes. Sicut itaque
dicitur sedes posita erat in
celo. qua significat ecclesia in ce-
lo. Et supra sedens sedens.
Consuetudo est istius prophete.
ut aliquando per sedentem
omnem patrem intelligat. ali-
quando filium. Patrem quippe
ibi sessorem intelligit.
ubi dicitur. Vidi in dexte-
ra sedentis librum apertum.
Dextera scilicet sedentis
in throno. filium appellans
per quem facta sunt omnia.
Ipsi uero sedentem deum patrem
intelligens. hic autem per se-
dentem. debemus intelli-
gere deum in christum. sicut

sequentia uerba aperte do-
cent. Superius legimus quod ui-
derit ambulatorem similem
filio hominis in medio sep-
tem candelabrorum aureorum.
hic autem dicitur quod uiderit eum
sedentem. Ambulat itaque
omnis in medio electorum suorum.
quando dona gratie sue
illis diffudit. Sedet uero
quando singulorum merita
diuudicat. De quo subditur.
Et qui sedebat similis erat
aspectui lapidis iaspidis
et sardinis. Per lapidem
iaspidem qui utique uiride
habet colorem. debemus
intelligere claritatem
diuinitatis filii dei. In cuius
contemplatione constat
satietas. & summa refectio
omnium sanctorum. Unde est illud.
Per me si quis introierit. sal-
uabitur. et pasca inueni-
et. hoc enim erit remunera-
tio electorum. presentis scili-
cet dei uultus. In cuius uisi-
one satiabuntur omnes boni.
Unde est. Oues mee uocem
meam audient. et ego dominus
uitam eternam do eis. Sardius

autem lapis. terre rubre simi-
litudinem habet. atque id
circo eum humanitas filii dei
designatur. quia rubore san-
guinis profusa est tempore passio-
nis. Unde et angeli interro-
gantes aiunt. Quare rubrum
est indumentum tuum. et ues-
timenta tua sicut calcantium
intortulari. Qui itaque ha-
bet uiridem diuinitatis
claritate. habet etiam ru-
morem inhumanitate. per
quam & adam qui rubra
uita interpretatur ad cele-
stia reuocauit. Aliud enim
est quod uiret. & aliud quod ru-
bet. Sed hoc totum non duo.
sed unum. Quia aurum homo
etiam. ex duabus constat na-
turis. Perfectus enim deus. per-
fectus est et homo. Et ideo quod
in eo uiret. potentia est.
Quod dicitur rubet. misericordie. Et qui ex eo
quod uiret nos creauit. ex
eo quod rubet redemit.
Possumus & per hos lapides
ecclesiam intelligere que
uiridem iaspidis habet.
in contemplatione dei manens.
Atque ideo iam huius mundi

ps̄pa p̄ nichilo deputat.
dum pascuus aēne uiridita
tis ineret. Cui incanticis
canticoy dicitur. Que ha
bitas in hortis. amici auscul
tant fac me audire uocē
tuam. habet quoq; et sar
diū ^{sardi} lapis rubrū ut dixim
habet colorem. qm̄ electi
ne diuina extollantur ui
sione fragilitate humani
tatis monentur. vnde
danubeli. uel ezechiheli
diuina mysteria contuen
tib; angl̄s dicit. fili ho
minis. Ac si eis diceret.
Et si claritatem sup̄ ne gr̄e
aspicitis. tamen meiores
estote quia homines estis.
et de p̄ pagine peccati
hominis descendistis. Ide
oq; ex humana infirmia
te tr̄a rubra estis. Et hy
ris erat incircutu sedis.
Eccētā hyris grece. lati
ne dicitur arcus. Arcus
aut̄ indie pluuie parat.
& est signū p̄ p̄tationis.
Diceret dño tēpore diluui
a noe. Pona arcū meū
in nubib; & recordabor

federis mei. Eccētā: Quid
itaq; p̄ arcū debemus intel
ligere. nisi dñm ih̄m xp̄m.
Quocerte si solleter inspi
citur. effectus ipsius hy
rin indicare uidetur.
Nam ingreditur radius sol̄ nubē
imbriferā. et sic format̄
arcus. Qd̄ utiq; ualde xp̄o
congruit. Ip̄s est enī sol
p̄ diuinitatem. De quo
scriptū est. Vobis t̄m̄tib;
nom̄ meū. orietur sol iu
sticie. Radius istius solis.
id est claritas lucis eterne.
ingressa est nubē. quando
in utero uirginis accepit
carnē. De hac quippe nu
be p̄ p̄ph̄am dicitur. Ec
cedn̄s ascendet sup̄ nubē
leuem. et ingredietur e
gyptum. Que nubes id̄
caro dñi recte ymbri fera
dicitur p̄pter multitudi
nem scilicet doctrinae.
Est aut̄ arcus signū p̄ p̄t̄a
tionis. quia uidelicet in
xp̄o om̄is nr̄a salus & p̄ p̄t̄i
atio consistit. vnde an
gl̄i in eius natiuitate pa
con adnuntiauer̄ dicentes.

Gl̄a in excel̄sis dō. Et cetera.
Et ipse ascendens ad patrem
dicit discipulis suis. Pacem
meam do uobis. pacem relinquo
uobis. Unde hyrini si adda-
tur una lit̄a tera in greco. id̄
ut hyrini dicat̄ hoc ipsū
sonat. que hyrini pax d̄r.
Hyris itaq; erat incircutu
sedis. quia ipse est corona
et p̄pitiatio scōy. suoy.
Nam & marci duo sunt co-
lores principales uiridis
scilicet. id est aquo sus. et
rubeus. In quibus nimirū
designat̄ apte aqua bap-
tismi. et sanguis redem-
tionis. uel gr̄a sp̄s sci. P̄ hec
duo ab om̄ib; emundam̄
peccatis. Quib; duobus
mysteriis tota eccl̄a cin-
gitur. Et p̄ hec innouitate
gr̄edi renouatur. uel p̄ hos
duos colores. possumus
intelligere duo iudicia.
Unū uidelicet qd̄ factū est
p̄ aquam. atq; aliud qd̄
faciendū est per ignem.
Sicut p̄ nubē umbriferā pos-
sumus intelligere scōs qui
pluuunt uerbis. coruscant

irradiati et illustrati. p̄issimus
miraculis. Et claritate
sup̄ni luminis. supplicatio-
nib; p̄ nobis iustitiam con-
ditoris ad pietatē inflec-
tunt. Sicut moy ses qui
intercedens p̄ p̄plo isrl̄ dice-
bat. Aut dimitte eis hoc
peccatū. aut dele me deli-
bro tuo. Qd̄ aut̄ sequitur
similis uisionis Imaragdi-
ni. quia Imaragdus lapis
d̄r est uiridis coloris. P̄
hunc lapidem. diuinitas
filii exprimit̄. p̄ quam
tota eccl̄a mundatur et
gubernat̄. Et incircutu
sedis sedilia uiginti. iiii.
Et cetera. Dñs in euanglio duo
decidit tantū thronos.
sup̄ quos & duodecim testa-
tur sessuros in iudicio a
postolos dicens. Sedebitis
sup̄ sedes duodecim. Et
cetera. Quare ergo ioh̄s xx̄
iii. cōmemorat. Nimirū
p̄pter geminū testam̄tū.
uetus. uidelicet & nouū.
Dicuntur itaq; xii. p̄pter
dignitatem ap̄licam. Di-
cunt̄ & uiginti quattuor.
p̄pter patres utriusq; testa-

menti quicū dno uenturi sunt
adiudiciū. Nam & duode-
cim tribus isrl. om̄s gen-
tes intelligunt̄. Induode-
cim aut̄ apt̄os. om̄s p̄fecti
qui exemplū apt̄oy. in p̄sen-
ti uita sunt secuti. sicut
in petro ecc̄tis. apt̄i & p̄di-
catores acceperunt clauē
regni celoy. Est quoq; unus
thronus sicut supra legim̄.
J d̄ iudiciaria potestas. Sunt
et uiginti quattuor p̄p̄t̄
numerū p̄ph̄ay. & apt̄oy.
ceteroyq; fidelium. Isti quip-
pe erunt sedes. in quoy. cor-
dib; d̄s sedebit. ipsi & sede-
debunt quia alios iudica-
bunt. vnde psal. missa.
I lluceni ascendentur. sedē
in iudicio. Et cetera. uel ut
aptius dicatur. Sedet uel
sedebit. ecc̄lā iudicans
duodecim tribus isrl. Sedet
in xp̄o atq; p̄ xp̄m. cuius ē
corpus. De quib; adhuc sub-
dit̄. Circū amicti uestib;
albis. hoc enī non solum
ad apt̄os p̄tinet. sed gene-
raliū ad om̄s qui uestim̄ta
baptis matis in uiolata

acapitalib; criminib; custo-
diunt. Baptisati enī xp̄m
sunt induiti. Juxta illud
apt̄i. Quot quot baptisati
estis. xp̄m induistis. Ipsi que
habent uestim̄ta alba sicut
uiolata seruant baptis matis
sacram̄ta. Et in capitib; eoy.
coronas aureas uidi subaudit̄.
Quia uictores accipiunt co-
ronā quando triūphant de
hostib;. Non in merito p̄ co-
ronas sc̄oy. regnū & remune-
ratio intelligit̄ eoy. quide
mortis auctore triūphant.
Sed sicut in illos sedentes iu-
dicant. ita p̄ illū uictoriā pos-
sident. Quid dicit. Confidite.
ego uici mundū. Potest &
sub alio intellectu eadem
ecc̄lā figurari. in uiginti. iiii.
seniores. Constat enī hic nu-
merus ex senario. et quater-
nario. Quia quat̄ seni. xx
iiii. sunt. Senarius refert̄
ad opationē. quia sex die-
b; om̄p̄s d̄s om̄ia op̄a sua fec̄.
et sexta die atq; sexta hora
hominē redemit. Quater-
narius uō. ad quattuor li-
bros sc̄i euanglii p̄tinet.

Quia ergo sc̄a eccl̄a siue inue-
teri testam̄to. siue innouo.
oī opationē recolit et uene-
rat̄. Et libros sc̄i euangl̄i
custodit. Recte in uigin-
ti quattuor seniores cōpre-
henditur. Vel certe ppter
uiginti quattuor libros ue-
teris testam̄ti quib; utitur
sc̄dm̄ canonicā auctorita-
tem. in quib; nouū testam̄-
tū. & ea que in ea completa
sunt. prenuntiata cogno-
scit. Vnde & euangl̄ista di-
cit. de duob; latronib; qui
cū dñō sunt crucifixi. ideo
hoc factū. ut impleretur
scriptura quae dicit. Et cū
iniquis deputatus est.
Et de throno pcedunt fulgu-
ra. et uoces. et tonitrua.
Thronus dī ipsa est eccl̄a elec-
toy. de qua pcedunt fulgu-
ra. id est signa miraculoy.
De quib; dicit. Illuxer̄ ful-
gur tua orbi terre. Quae
bene fulgurib; cōparantur.
que terrent & illuminant.
fulgura etiā ex nubib; de-
scendunt. Et sc̄i ipsi sunt
nubes qui pluuunt uerbis.

et coruscant miraculis.
Vnde illis ad dñō dictū est.
Ite docete om̄es gentes. Et
c̄ta. Et mit tunc quoquo
ces et tonitrua. Id̄ uerba
p̄dicationis. & cōminatio-
nis dicentes. Om̄is arbor
que non facit fructū bonū
excidetur. Et c̄ta. Vnde
est. uox tonitruu tui in rota.
Et quia de sede dicit pcedē
fulgura. uoces. et tonitrua.
Cū hec non sedi. sed nubib; ē
ueniant. ipsā sedē. nubē
uult intelligi. De qua im-
bres. fulgura. et tonitrua
pcedunt. Et septē lāpa-
des ardentes antechronū.
quesiunt septem sp̄s dēi.
Quid sint septem lampades.
ipse exponit cum subdit.
quisiunt sp̄s dēi. Septē autē
sp̄s dicuntur. cū unus sit
pp̄t̄ septi formen grām
que sup̄ dñm̄ requieuisse
narrat̄. Dicente proph̄a.
Requiescet sup̄ eū sp̄s dñi. sp̄s
consilii & fortitudinis.
sp̄s scientie. et pietatis. et
replebit eū sp̄s amoris dñi.
Bene autē lampadib; cōparat̄

sp̄s sc̄i . quia addi amorem
sc̄os accendit . et lumine fi
dei inluminat . ne foueam
erroris incurram . Lampas
quippe grece . latine flama
or̄ . Neq̄ alibi nisi ante thro
nū lucet . quia uidelicet sp̄m
sc̄m non possunt . quicūq̄
extra eccl̄am sunt . sicut he
retici . Vnde & in canonib̄
dicit̄ . Ut sitales eccl̄e ite
rū coniūgi p̄fectā fidem
uoluerint . accipiant ma
nus ap̄oy . impositionem .
quatenus sic possint recipere
sp̄m sc̄m quem p̄diderunt .
Et in conspectu sedis tā
quam mare uitreū simile
christallo .

Mare appellat̄ luterem . Le
gimus enī qd̄ salomon fece
rit mare . id est luterem .
P̄ mare aut̄ debemus intel
ligere baptismū . Ap̄tote
stante quid dicit . Qm̄ patre
nū om̄s subnubefuerunt .
et om̄s baptizati sunt in
nube & in mari . Vtro aut̄
cōparat̄ qd̄ p̄spicūū est me
tallū . p̄p̄ puritatem fidei
que in baptismo demonstrat̄ .

Cū baptizandi credere se
ind̄mpatre filiū et sp̄m sc̄m
faterent̄ . Mare uitreum
intus & foris splendet . q̄
corde creditur ad iustitiā .
ore aut̄ confessio fit in salu
tem . Notandū aut̄ qd̄ idē
mare simile christallo d̄r̄ .
Christallū enī ex aqua na
scit̄ . et multo frigore du
rescit ad lapidem . Ita et
sc̄i p̄ tribulationē p̄sentis
uitę ad firmitatē p̄ducunt̄ .
Ante thronū sunt septē sp̄s .
et mare uitreū simile chri
stallo . Quia in eccl̄a tantum
modo ardet sp̄s sc̄i . & tri
tatis baptismi tribuitur .
Ibiq̄ fides electoy manife
statur . utaq̄ illoy con fla
tur . et a sordib̄ uitioy pur
gatur . Et in medio sedis .
et in circuitu sedis quattu
or animalia plena oculis
ante et retro . Nullū du
biū quin hec animalia .
om̄n̄m ih̄m xp̄m significant .
& om̄s sc̄os . Precipue in̄
euangl̄istas qui in medio se
dis . & in circuitu eē dicunt̄ .
quia incipientes ab hier̄lm̄

predicando . puenent usq
ad fines t̄re . h̄ier̄tm̄ quippe
in medio est orbis t̄re . Sicut
p̄proph̄am dñs̄ testatur . In
medio gentiū posuit eā . et in
circuitu ei t̄ras . P̄ oculos aut̄
animaliū diuinay scripturay
sacram̄ta significant̄ . Ple
na ergo oculis sunt anima
lia . quia q̄t̄ sunt scripturay
eloquia . quasi tot sunt sc̄oy .
lumina quibz̄ illi corda suoy .
illuminant̄ auditoy . Ante
et retro oculos habent . q̄a
t̄a de his que facta sunt quā
de his que ^{sūt} faciendā loquunt̄ .
h̄aec enī orationis particula
aliquando p̄p̄terito poni
tur . vt est illud . Antequā
abraham fieret ego sum . Ali
quando uō p̄ futuro . vt est
illud apti . Unū qd̄ retro est
obliuiscens . manū me exten
do . Ante itaq̄ et retro ani
malia plena sunt oculis . q̄a
p̄fecte ueteris ac noui testa
m̄ti uniuersa continent̄ sa
cram̄ta . que scilicet princi
paliter triū tēpoy causas
enarrant . Id̄ p̄teriti . p̄te
sentis . et futuri . Et alia qd̄

predicta . alia aut̄ iā imple
ta . alia uō adhuc implenda
p̄nuntiant . Predicta scili
cet mysteria dñice incarna
tionis . Impletā aut̄ eiusdē
iā redēptoris n̄i dispensatio
nem . Implendā uō iustoy
atq̄ impioy . separationem .
Concordant aut̄ sibi isti o
culi . quia qd̄ lucet in ueteri
testam̄to . hoc fulget in no
uo . Vel certe animalia ante
et retro oculos habent . quia
om̄s electi redemptorem suū
& iudicatū in primo humili
tatis sue aduentu . & iudica
turū in sc̄do celsitudinis sue
semp̄ attendunt . Cū etiā
quilibet electi uerbis euan
ḡliay edocti . p̄terita
peccata recolentes deslent .
et que subsequi possunt sol
licite p̄cauent . ante et
retro oculos habent anima
lia . et ultra hinc dici poss̄t .
que breuitati studentes omit
timus . Et animal primū
simile leoni . & sc̄dm̄ ani
mal . simile uittulo . & ter
tiū animal . habens faciem
quasi hominis . Et quartū

animal. simile aquile uolan-
tis. Mirū ualde est quare
iobis alio ordine hec anima-
lia ordinat. quā ierlechibel
primū ponens leonem. cum
ille faciem hominis posuerit.
At qd̄ dicendū est. quia pro-
phetia non seruat ordinem
hystorie. Qd̄ si faceret. non
iam ppheta. sed hystoria eēt.
Qd̄ ex libris pphay. facillime
cognoscitur. Et quibz ut unū
ponamus. p̄ omibz p̄spicien-
tū est. qd̄ idē ierlechibel
cū sup̄ius dixerit ad se factū
uerbum dñi anno uicesimo
sexto deinceps loquens con-
tra pharaonem regē egypti
undecimo anno eandē pro-
phetiā ad se factā dicit.
S̄ p̄ senisc̄ locutus est p̄ pphas
sicut uoluit. et quando uo-
luit. Ideoq; non est ibi req̄-
rendus ordo. sicut in libro
genesis. uel regum. Et in ce-
teris hystoriis. Primū ergo
ierlechibel faciem hominis.
id̄ matheus ponit seruans or-
dinem hystorie. qui idcirco
p̄ hominē intelligit. quia
humanitatē filii descri-

bit in p̄r̄ dicens. Liberge-
nerationis ih̄ xpi. Et cetera.
De indē martū pleonē intel-
ligit. quia clamore incho-
at ueluti leo dicens. Factū
est uerbum dñi sup̄ iobim inde-
serto. sicut scriptū est. Ego
uox clamantis in deserto.
Tertū ponit uitulū id̄ lucā.
qui a sacerdotio cepit dics.
Fuit in diebus herodis regis sa-
cerdos quidā. et deinceps etiā
maxime circa templū uersat̄.
A quo et euangliū suū ita ter-
minat. Quia erant semper in
templo laudantes et bene-
dicentes dñm. Quarto loco
ponit aquilam. que utiq;
iobim significat. Quia di-
uinitate cepit. qm̄ xps̄ pri-
us natus est ut homo. De in-
de p̄dicauit. et terribilem
uocem emisit ut leo. & sic
passus est ut uitulus. Ac p̄
modū ascendit ad celos ut
aquila. Ideoq; in hoc ordine
ordo seruatur hystorie.
Iobis uo primū ponit leonem.
quia xps̄ iam surrexerat a mor-
tuis. Qm̄ non idō credider̄
in eū p̄pli. quia natus est hō.

aut qui passus ut utulus.
sed quia surrexit a mortuis.
Hinc paulus dicit. Et si no
ueramus xpm scdm carnem.
sed iam nunc non nouimus.
Ac si aliis uerbis diceret. Non
iam in animalibus hominem
morturum. sed leonem ad ten
dimus post mortem in xpm
uicium. Unde in sequentibus legimus.
Vicit leo de tribu iuda. Et
iacob imp sona illius loquitur
iude. Ad predam filii maseu
disti. requiescens accubui
sicut leo. & quasi catulus
leonis. Qui suscitabit eum.
Nā dicunt quidem natura be
stiarum disputant. qd leo a
pulis oculis dormit. Et xpc
si mortuus est ex humanita
te. tamen uigilauit et im
passibilis mansit. ^{ex} diuinita
te. Dormiens quoque leo na
scitur. & ad uocem patris exci
tatur. ita et uocem ^{xpc} patris ex
citatus est. Juxta illud psal
miste. Exurge glā mea. Et
cetera. Quia ergo inde creditur
unde surrexit. Bene iohis
primū leonem ponit. Primū
itaque est in ordine. homo et

utulus. sed primus in uirtu
te leo. Leo quoque rex est besti
arum. Atque ideo non immerito p
eū marcus intellegit. qd nō
ex regia stirpe descendisse de
scribit. et frequenter eū in suo
euanglio regem cōmemorat.
Unde est. Simile est regnum
celoy. homini regi qui fecit
nuptias filio. Et homo qdā
nobilis habit in regionem
longinquam accipere sibi
regnum. Et multa huiusmodi.
Scdm ponit utulū. qui
utiq; ut dictū est lucam sig
nificat. Quia utulus hostia
sacerdotū erat. et in tēplo
offerebat. Et ipse in sua
narratione maxime circa
templū uersatur. Tertium
hominem. id est matheum.
qui tēporalē mōxi describit
natiuitatē. Quartū a glā
id est iohis qui in uerbis
oculis transcendens oem
altitudinem celi. & ipso
etiā choros angloy. diuini
tatem filii dei intuetur dicit.
In principio erat uerbum.
haec quattuor animalia. si
gnificabant quattuor flu

mina paradysi. de uno fon-
te xpo in ecclesia manantia.
similitur et quattuor cir-
culis arce. quibus portatur
ecclesia. Significant quoque
hec quattuor animalia.
ipsu dnm ihu xpm. qui
natus ut homo. passus est
ut uuluis. resurrexit ut
leo. ascendit super omnia celo
ut aquila. Designantur
etiam per hec animalia omnes
sai. Nam unusquisque electus
in quantum rationabiliter
secundum uoluntatem uiuit.
homo est. quia homo est
rationabile animal. In
quantum ad uersa istius saeculi
equanimiter tolerat leo.
vnde scriptum est. Iustus
quasi leo confidens. absque
terrore erit. In quantum
se mortificat cum uitiis &
concupiscentiis uuluis.
In quantum meritis contem-
platione celestia petit.
aquila. Et quattuor ani-
malia. per singula eorum ha-
bebant alas senas. Alae
animalium. significabant
duo testamenta. quibus ecclesia

subportantur^{ad} celestia. Sed cum
duo sint testamenta eiusdem
ecclesie spalia lae. propter
geminum testamentum. quod in
duodecim tribus^{bus} israel. uel
in duodecim apostolis inuenitur.
I per se alae per binarium duode-
cies multiplicantur. & uin-
ginti quattuor alas red-
unt. Bis enim duodecim uin-
ginti unum sunt. Aliter.
Duodenarius numerus. est
stat ex partibus septenarii
id est ex tribus et quattuor.
Si uenire dicamus ter quatuor.
sive quatuor^{ter} duodecim fi-
unt. Qui numerus sacra-
tus est numero duodecim
apostolorum. Internatio autem
numero. fides secretinita-
tis intellegitur. In qua-
ternario. quattuor mun-
di partes. Ducantur ergo
duodenarius per binarium.
et efficiuntur uiginti et
quattuor. Quoniam numerus
electorum. exprimitur. quibus
fides secretinitatis qua
dripartitum orbem predicantibus.
totus mundus ad celestia
sustollitur. Possumus &

has alas senas aliter intellegere.
Prima ala intelligit lex natu-
ralis. scda. lex moysi. Tertia
pphe. Quarta euanglm. Quin-
ta. epl'e apl'oy. Sexta. cano-
nica auctoritas. siue doctri-
na catholicoy. uiroy. hiero-
nimi. augustinu. ceteroyq;
sc'oy. patrū. his alis. cotidie
sc'a eccl'a substollit. et ad ce-
lestia subleuat. Alit. Senariū
numerus ptinet ad omē xp'i
opationem que in sex dieb;
et sex huius sc'i etatib; pacta
est. uel pagit. Quat tuor.
ad mām naturā que ex quat-
tuor humorib; constat.
Quattuor ergo senis alis u-
tant sc'i. quia quamdiu in
hac uita consistunt. ean-
tū possunt comprehendere
que p septem huius sc'i etates
paguntur. hinc est qd apud
ysaiā cherubin. caput et pe-
des. alis uelare referuntur.
Quia uidelicet sc'i neq; ea
que fuerunt antemundicon-
stitutionē. neq; ea que post
finem sc'i futura sunt. cog-
noscere possunt. hiezechiel
helnaq; adiungit. una simi-

litudo. ipsoy. quat tuor.
Quia uidelicet unā fidē do-
cent. p quadri p'tū orbem.
etiā et in uno euangelio inue-
nuntur quat tuor. sicut
et in concordia textu apte
manifestat. Et incircutu
et intus plenasunt oculis.
hęc animalia sicut supra dic-
tū est. omīscos predicatores
significant. Qui incircutu
& intus pleni sunt oculis.
quia sua predicatione et cō-
uolunt qui in medio ec-
cl'e consistunt. Et eos qui
in fines t're morantur. uel
incircutu & intus pleni sūt
oculis. Quia p litterā simpli-
ces. et p spāle intelligentiā
pfectiores instruunt. Qua-
sieni foris habebat oculos
paulus. cū dicebat quibydā.
Non potui uobis loqui tāquā
spāliter. Et cetera. Quasi in-
tus habebat oculos. cum
alibi diceret. Sapientiam
loquimur inter perfectos.
uel incircutu. & intus ple-
ni sunt oculis. quia & in co-
gitatione. & ope. mundos
secustodiunt. aliosq; dep-

fectione fidei et opus infor-
mant. Quod dicitur in psalms
breuitate comprehendit dicens.
Omnia gloria eius filie regum ab in-
tra. in fimbria aureis circum-
amicta uarietate. Quia ui-
delicet ecclesia interiora cordis
sollicite in conspectu diuini
muni studet. et exteriora e-
tiam sua irreprehensibiliter
custodire probatur. Quare
nisi putramque sententiam et
alios pulchrasit foris & in-
tra sibi. Vel in circuitu & in-
tra plenis oculis. Quia fide
quam habent in corde. foris
manifestant in ore. Juxta
illud. Corde creditur ad iusti-
tiam. ore autem confessio fit
ad salutem. Et regnum non
habebant die hac nocte di-
centia. sanctus. sanctus. sanctus. Et cetera
Omnia ecclesia que in his anima-
libus designatur. hoc facit
die ac nocte. quia & in ipse
ris & in aduersis. siue etiam per
continuum laudes creatori
suo agere satagit. Notan-
dum autem quia cum sancta animalia
ter dixerint. sanctus. sanctus. sanctus.
Ad singularem numerum rede-

unt dicentia. Dominus deus omnipotens.
quia licet trinitas sit in personis.
unita est in maiestate qui
erat ante omnia secula. Et qui est
immutabilis sicut psalmista
ait. Tu autem idem ipse es. Et
qui uenturus est ad iudicium.
ut reddat unicuique iuxta
opasua. Quo in loco questio
oritur. Cur uidelicet sancta a-
nimalia cum trinitatem pre-
miserint. Subiungunt. qui
uenturus. Nam quippe fides
habet. quod in iudicio solum
modo persona filii uidebitur.
Quia in ea forma qua iudi-
catus est. iudicabit. Et pater
non iudicat quemquam.
Sed sciendum est. quia licet
persona tantum filii uideatur
in iudicio. Tamen ibi erit
cum illo pariter et spiritus sanctus in
unitatis diuinitate. et ip-
sa inuisibilis trinitatis na-
tura per assumptam filii humani-
tatem iudicabit reprobos.
Et tunc darent illi animalia
gloriam & honorem. Et cetera.
In hoc loco animalia non ge-
neraliter uniuersalem ecclesiam
significant sicut supra.

sedantūmodo quattuor
euangelistas. Quiddam glām
et honore. et benedictionē
omnipotentis dō. quando oā
que a deo pceperunt ad ipsū
referunt. Dabant glām et
honorem dō cū dicebant.
Sēf. sēf. sēf. dn̄s dñs. Et cetera.
Qui apredicabant et lauda-
bant in his uerbis deitate.
magnificentiā. eternita-
tem. & dñationem. Sed qd̄
illi faciebant. amenonem
utiq; ut et nos faciamus.
laudantes dñm p om̄ib; que
ab eo ~~u~~ pcepimus. utq;
quid uidelicet habemus in
glā fidei. et honoris. & opa-
tionis. & spei. Et in bene-
dictione supne remunera-
tionis ad ipsum referamus.
Paulus ap̄ls dicit. Glā et ho-
nor. om̄i opantib; bonum.
Iudeo primū & greco.
Non qd̄ iudeo et greco. id̄
gentili sit illud bonū. uel
glā illa. sed dō quia ipse
dicit. Si in emē nichil po-
testis facere. Et ap̄ls. Om̄e
datū optimū. & om̄e do-
nū pfectū de sur̄sū est. Et cetera.

Itemq; precipit̄. ut qui glā
tur in dñō gl̄t̄. Sedenti
sup thronū. xpm debem̄
ut supra ecclē p̄sidentem.
Prōcidunt uiginti quat-
tuor seniores. Et cetera.
hic p̄ uiginti quattuor se-
niores. uniuersalis ecclā in-
telligitur. Jam imp̄positi.
quam in subiectis plebibus.
Prōcidunt uiginti quat-
tuor seniores. quia humi-
liant se ipsos. & om̄e bonū
suū ad illū referunt dicente.
Non nobis dñe non nobis.
sed nō tuo da glā. Nichil
q; de suis meritis p̄sumus.
sed om̄e bonū suū ab illo
sciunt se habere. Unde
et sequitur. Quia adorabāt
uiuentem in sc̄l̄a sc̄l̄oy. Ad-
orant nāq; eū. quando in
suis opib; n̄ suā. sed illius
glām querunt. Mitteres
coronas suas ante thronū.
Quia coronā uictores acci-
piunt. Non in merito hic
p̄ coronas. sc̄oy. triūphū
& uictoriam debemus acci-
pe. hoc est itaq; coronas
ante thronū ponere. qd̄ ē

in facie cadere et adorare.
A nte thronū quippe electi
suas coronas mit tunt. quia
quicquid uirtutis et forti
tudinis habent. ipsi inse
cuto mentis sue tribuunt.
A quo ut uincere possent di
abolū. et tenta mta sue
carnis fortitudinem pce
perunt. hoc deniq; figura
tū est quando dño hieroso
limā uenienti turba que
obuiā illi uenit. palmas
quib; uictoria significat̃
ante pedes asine cui sede
bat. pstrauisse legitur.
Q denū p palmas ramos in
uastratos. hoc significat̃
p coronas ante thronum
positas. Mit tentes autē
coronas dicunt. Dignus
es dñe dñr accipe glām.
G t̃ xpc accepit. quando
tertia die surrexit amon
tus. honore. quando
quadragesimo resurrec
tionis die. eleuatus est ad
dexterā patris maesta
tis. uirtute. quando oā
illi subiecta sunt. Sic ipse te
statur dicens discipulis.

Data est michi om̃is potestas
in celo et in t̃ra. Et cetera.
Quia tu creasti om̃ia. Ac fidi
cant. Hoc cuncta tibi
que atuis gerunt̃ adscri
benda sunt. quia ut eē pos
sent. quia que tua sunt
agerent. acceperunt.
Sed mirū est qd sequitur. pp
ter uoluntate tuā et crea
ta sunt. Si enī et ante quo
modo creata sunt. Sederant
in predestinatione om̃i
potentis di. et creata sunt
in ope uisibili. Et que p̃
erant inartificis uolunta
te sine t̃pore. creata s̃t
scdm qd in arte creatoris
disposita erant in t̃pore.
Tale quoque ex ioh̃s in euanglio
suo ponit. Qui cū dixisset
om̃ia p̃ ipsum. et sine ipso
factū est nichil. continuo
subiecit. Qd factū est.
in ipso uita erat. Et ap̃t̃s
paulus de electis. qui ele
git inquit nos ante mun
di cōstitutionē. Et cetera.
Et uidi in dextera sedenti
in throno librū scriptum
intus et foris. Et cetera.

Sedente in hoc loco . debemus
intelligere dñm patrem . Dex
tera uero illius filium . p quem
omnia facta sunt . De quo psal
mistadicit . Dextera dñi fe
cit uirtutem . Et cetera . Lib aut
in dextera sedentis uetus &
nouū . testamentum significat .
Quibene in dextera sedenti
fuit sedicitur . quia principalis
intentio sacre scripture ad
xp̄m pertinet . Cuius natiuita
te . mortem . re resurrectionē .
ascensionemq . et scdm ad
uentū ad iudicium conti
net . De quibus omib . ultro
sequenti . exempla offer
Jocirco aut uetus & nouū
testamtu . unus lib appel
latur . quia nec nouum aue
terē . nec uetus a nouo ualet
disiungi . Sed quicquid pre
dictū est in ueterē . comple
tū constat in nouo . Nā uet
testamtu nuntiū est et ue
lamen noui . nouum uō re
uelatio et adimpletio est . ue
teris . Quilibet bene intus
et foris scriptus ē dicitur .
foris scilicet ppter uetus te
stamtu . intus ppter nouū .

vel foris ppter ficiem littere .
intus ppter allegoricos sen
sus . Siue foris et intus . quia
unū testamtu trā pmutat
dicens . Si uolueritis et audi
eritis me . bona trā comed
tis . Et alia multa . Aliud in
ternā regni celestis beatitu
dinem . dū dicit beati pau
p̄re sp̄u . qm̄ ipsoy . est regnū
celoy . Quicquid libet septē
sigillis ostendit signari . id
sigillari . Septenarius nume
rus . ut sepe dictū est . ad
uniuersitatem refertur . P
septem ergo sigilla . plenu
tinen obscurotatis . et my
sterioy . que in ueteri latebant
testamtu debemus accipere .
Vnde & abbauc dicit .
Nā alibano ueniet & sc̄s de
monte umbroso & conden
so . Mons quippe libanus um
brosus et condensus . libri
sunt ueteri testamtu . ad op
ti figuris allegoriar . A qui
bus om̄s uenire phibetur .
quia ibi predictus fuisse co
gnoscitur . Siue septenarius
numerus . ad septiformem
sp̄m sc̄m refertur . Septem

siquidem sigillis liber sig-
natus erat. quia uidelicet
omnis scriptura per gratiam spiritus
eiusdem et data est. et refe-
rata. In septem sigillis sep-
tem modos locutionum pos-
se intelligi. Unde et lex
digitodi. id est spiritus sancto descrip-
ta legitur. Et dominus resurgens
a mortuis. & aperiens
sensum discipulis ut intelli-
gerent scripturas. Dicit
eis. Accipite spiritum sanctum. Pos-
sumus & in septem sigillis.
septem modos locutionum
intelligere quibus omnis con-
stat scriptura. Aut enim
indicatiuo loquitur. ut
illud. ego dominus deus tuus do-
cens te utilia. Aut per mis-
seriui. ut indicabo tibi
homo quid sit bonum. Et
cetera. Aut imperatiuo.
ut audi iacob seruum meum.
et audi israel. dominus deus tuus deus
unus est. Aut oblatiui. ut
utinam attendisses uerba
mea. Aut coniuunctiui. ut
si audieris uocem meam. cu-
sto dieris pactum meum.
erit michi in speculum.

de cunctis populis. Aut infiniti-
ui. ut scire et intelligere
dominum. intelligentia est. Aut
impersonali. ut quis loquetur
potentia domini. vii. modi locu-
tionum. In praeterea sacre scrip-
turae locutio septiformis.
quasi sub septem sigillis intel-
ligentiae continetur. Dum
per septem modos distinguitur.
Inquirentibus enim nobis scrip-
turae. per unum gestum reuertitur
nobis occurrunt. Qui uideli-
cet ea tantum scripturae elo-
quia comprehendit. quae nihil
misticum significant. sed tan-
tum simpliciter rerum causas
euoluunt. ut est illud. Au-
di israel. dominus deus tuus. deus unus
est. Sed et allegoricus gestus
occurrit. quilibet aliquid
gestum narret. gestus tamen
ille. totus reputatur allego-
ricus. unde nec usus frequen-
tatur. Hinc est quod moribus
suis israel puella queritur.
regidauit. & inuenitur tam
feruens. ut argenteae senis me-
bra calefaciat. Calefactum
tamen ad libidinem non puocat.
per quam designatur sapientia.

que etiā in senib; non sentierit.
sed in sup; eos igne diuini amo-
ris accendit. Adhuc pertinet
etiā modū. qđ p̄p̄t̄ isrl̄iticū
inde seruo a serpentib; p̄cus-
sus. aspectu aenei serpentis
sanabatur. Per quē redem-
tor nr̄ intelligitur in cru-
ce suspensus. quino amor-
su diaboli liberans. beate
immortalitatis remedia fi-
delib; tribuit. hec enī si ad
litterā discussa tractentur.
ludicia p̄tempore putabun-
tur. Si uō mysteriis appli-
cent̄. magna insinuant sa-
cramenta. Tertius modus utiq;
est. hystoricus scilicet atq;
allegoricus. quo scribitur
qm̄ abraham duos filios ha-
buit. Quisicut ap̄l̄s dicit.
Duos significant testamenta
Intra hunc modum. et illud
concludit̄. qđ ysaac pat̄na
deuotione dispositus. lig-
na sibi baiulasse d̄r. singu-
larit̄ xp̄i passionem desig-
nans. quem pater p̄ om̄ib;
tradidit. p̄p̄riamq; baiula-
re passus est crucem. Quod
etiā modo de latere dor-

mentis uiri formata mulier.
eccl̄a significabat ex latere
xp̄i in cruce pendentis edi-
ficandā. Quartus modus est.
quo nobis aliquando p̄p̄rie.
aliquando uō mystice crea-
toris nr̄i diuinitas. sacris in-
tuitibus oraculis. p̄p̄rie sci-
licet sicut ipse moysi dicit.
Ego sum qui sum. hec dices filius
isrl̄. que est misit me ad uos.
Mystice uō ut om̄p̄s d̄s sicut
plaustrū honuisti foeno stri-
dere sedicit. cū gta uia ho-
minū peccata portare se
indicat. uel sicut esaias
sup; solū excelsū & eleua-
tū sedere describit. ange-
licas significant potestates
quas sibi ad qđ uoluerit
subicit. Quintus modus ē
parabolarū. quā relatu
uerboy. quā actu conficit̄
operū. Quis uero est mul-
tiplex atq; occultus. ut n̄
solū multa que iuxta lit-
teram non possunt admit-
tari. uerū etiā quibusdam
in locis mystica narratur.
testimoniū de hystoria as-
sumens ipsū littere gestum

inmutet. Parabolis enī uer
boy. hic modus conficitur
ex quib; est illud. Ierunt
ligna ut ungerent sup se re
gem. Ecce tā. Neq; enī ligna
ambulare possunt. aut sibi
regē constituere. sed alio
quiddam p congruā signifi
cationē metaphoricē talib;
scripturay sententiis pfer
tur. Immutat aut ipsius
littere textus. Aliquando
ppter mysticū. ut dictū est
intellectū. ut in titulo tri
cesimi psalmi tertii dicitur.
psalmus ipsi dauid quan
do comutauit uultū suum
coram abimelech. & dimi
sit eū & habit. Cū hoc fac
tū sit corā achis regem gēh
sicut lib regū narrat. Cū
ergo phachis abimelech
ponitur. utiq; ostenditur
ex ipsius inter pretatione
nominis latens altius pe
netrate mysteriū. Abime
lech quippe. inter pretat
patris mei regnū. signifi
cans iudeos in quoy con
spectu uerus dauid id est
manu fortis dñi ih̄s xpc in

mutauit uultū suū. quando
apparetis in forma serui. hu
miliauit semetip sū usq; ad
mortē crucis. Vnde scriptū
est. Vidimus eū non haben
tē speciem neq; decorem. &
quasi absconditus uultus ei.
et despectus. unde ne crepu
tauimus eū. Dimisit eū abi
melech & habit. quia uide
licet xpc a iudeis minime
receptus. ad gentes cū ap̄t̄is
transiit. Vnde ip̄s paul⁹
dicit. Vobis quidem por
tebat loqui uerbū dī. sed q̄
repellit illud. ecce con
uertimur ad gentes. Ali
quando uō idem modus in
parabolis rerū de ip̄s etiā
peccatis hominū & trans
gressionib; adulteroy. p
phetiam insinuat operū
futuroy. Sicut factum
in dauid constat qui uxo
rem uirē sibi assūpsit. quā
desolario uidentis concupi
uerat. ipsūq; gladio per
emit. Significat quippe
in hoc loco dauid xpm qui
de celo misericorditer cer
nens eccliam in sua prede

stinatione lauacro aque in
uerbo mundata concupiuit
eam puidus iustificata sibi
iungeret legimus. Sed ut beatus
saber dauid coniungitur.
urias ureius interficitur. quia
ut iustoy. ecclesia celestis non so
adherat. antiqui hostis
virtus confringit. & pedibus
electoy. calcanda pstermit.
Vnde et per euanglium illis ad no
dicatur. Ecce dedi uobis po
testatem calcandi sup omem
uirtute inimici. Sextus
modus est de gemino salua
toris aduentu. quo uigilans
discretio est adhibenda. non
sicut ut primus accipiat pro
secundo. aut secundo pro primo. Cui
iudei ignari. ignorantie ce
citate nunc usque laborant.
nescientes quid ad primum. quod
ad secundum pertineat aduentu.
Primus itaque humilitatis sibi
uindicat locum. Vnde est. Pro
pheta uobis suscitabit de de
fratribus uestris. Et cetera. Et alibi.
Post hec uirtus uisus est. ce
teraque huiusmodi. Sed si autem.
celsitudinis ad terroris obti
net loca. Vnde scriptum

legimus. Dominus manifeste ueniet.
Et tunc uidebitur filium hominis ue
nientem in nubibus. Et cetera.
Hinc ipse per malachiam dicit.
Accedam ad uos in iudicio. et
ero testis uelox maleficis.
et adulteris. & per iuris. et re
liqua. Sicut optimus modus est.
qui geminam preceptorum. retinet
qualitate. id uirtute agende.
uirtute figurande. Et quidem
uirtute agende. precepta nunc
usque manent. Vt est. Diliges
dominum deum tuum ex toto corde.
et proximum tuum sicut te ipsum.
Et cetera talia. que etiam nunc
euangelica auctoritate ser
uari iubentur. Vnde si
figurande. manifesta uirtute
transierunt. Vt est circuci
sio. sabbatum. oblatio ue
nimay. Que sicut dictum est
cessante umbra. in uirtute
spalitur. paguntur. Sed quia
hic liber intus et foris scrip
tus fuisse. asseritur. uiden
dum est de his septem modis.
quod debent intus qui forin
secus reputari. Primus itaque
historicus idemque simplex.
nichil in se mysticum retinens

totus est foris. Scd̄ allegoric⁹.
totus omnino intus. Tertius uō
utriusq; geminā in se conti-
nent formā. ex parte foris.
ex parte deputatur intus.
Quartus quoq; de dō. Apud quē
non est transmutatio. nec
uicissitudinis obumbratio.
Vtq; sensus intus debet acci-
pi. Pax enim di exuperat omnem
sensū. et eius clem̄tia qua
de se figuratim multa nar-
rauit. & nullius competen-
ter. attingit. Quintus por-
to imparabolis uerboꝝ dif-
fusus. in quibusdam etiam
gestum littere immutans.
et de peccatis & adulteriis
hominū. uel pphetiam opū
uel secreta sp̄aliū sensuum
multa p̄signans. intus mo-
dis omnib; est reputandus.
Sextus etiā de gemino sal-
uatoris aduentu. certis
claris testimoniis foris im-
p̄ntu positus. Ceteris int⁹
late occultus. ut et dubi-
tationē auferat. & fides
exerceat. Septimus ad
extremū in p̄ceptis uite
agende foris. in p̄cepti⁹

aut figurande intus late.
hōs modos ante redemptionis
quidem tempus abscondi-
tos. ipse uō redemptoris tē-
pore. p̄ xpm atq; in xp̄o no-
uū reuelatos. de quibus
huius reuelationis exposi-
tor. luculento & pulchro
stilo quamplura loquitur.

ET uidi anḡlm̄ fortem p̄-
dicantem uocem magna. Qui
est iste anḡls. Admirū quili-
bet doctor ueteris testam̄-
ti. Labia sacerdotis custodi-
unt scientiā. et legem re-
quirunt ex ore eius. quia
anḡls dñi exercitūū est.
Anḡli quippe ueteris testa-
menti. id̄ sc̄ p̄ph̄e. et pa-
triarche requirebant
anxie quis posset legem
sp̄aliū intelligendam re-
serare. Qd̄ aut̄ dicit.
quis est dignus accipere li-
brū et soluere signacula ei⁹.
preposterus est ordo. Prius
en̄ dicit librū ap̄ire et sig-
nacula eius sic reuolui.
cū prius signacula sunt re-

uoluenda posteaq; libere
aperiendus qd̄ tamen ita fac
tū est. Ordo enī littere pre
posterus. ordinē sensus de
cretū ostendit. quia prius
dn̄s librū apertū. id̄ scrip
turā ueteris testam̄ti in se
factus homo cōpleuit. Vñ
et ipse dicit. Non ueni sol
uere legem. sed adimple
re. Et sic demū surgens a
mortuis reseruit sigilla.
quando discipulis suis apert
que scripta erant. de illo
in lege moysi & p̄ph̄is &
psalmis. Et nemo pote
rat neq; in celo id̄ est in an
ḡlis. neq; in t̄ra. id̄ in ho
minib; . neq; in inferno.
id̄ in animab; iā corpore
exēptis. aperire librum.
id̄ mysteria scripturay re
serare. quia necdū plenitu
do temporis aduenerat
quando talia p̄colegis im
pleri flagitabat. Quod
uōd̄r. neq; respicere illū.
mirū est. cū d̄ se sup̄ius ioh̄s
dixerit. Vidi in dextera se
dentis librū. Si enī nemo
neq; in celo. neq; in t̄ra:

neq; sub t̄ra poterat
respicere librū. quomodo
ille potuit euidere. Aut
ubi fuit. Aut nūquid ei soli
concessū est. qd̄ nemiū aut
hominū aut anḡloy p̄mis
sū est. Sed respicere hic po
sitū est. p̄ eo qd̄ est digne cō
prehendere. Qui enī ange
loy. uel hominū cōphende
potest. quomodo ille non
in circūscriptis et u. i. i. i.
cator sp̄s intra uetū matri
uirginis sit animatus. quo
modo qui celū & t̄rā impleo.
intra sinū unius mulieris ē
conclusus. quomodo ip
se post resurrectionē. ue
rū corpus & palpabile ha
bens. clausis ianuis intra
solidos parietes ad disci
p̄los intrauit. Nullus utiq;
qualit̄ ad̄ filio completer̄
ratione n̄tis poterat cōp̄
hendere. Sicut est illud.
Generatione meius q̄ senar
rauit. Grego fleb̄m̄tū. ^{ta}
quia nemo dignus inueni
t̄ ē in t̄ra. Et cetera. Que
ritur cūā quando beatus
ioh̄s ista uidebat. ille lib

de quo supra scriptum est p
myfteriū natiuitatis pas
sionis . & aduentū sp̄sificū
erit reuelatus . cur se fle
uisse dicat . eo qd̄ nullus sit
inuentus qui librū posset
aperire . Sed sciendū . quia n̄
ex sua p̄sona beatus ioh̄s .
sed ex p̄sona patrū ueteris
testam̄ti flet . Quis lebant
desiderantes aduentum
filii di inmundū . Quorū
unus dicebat . Vt n̄a d̄srū
periret celos & ueniret . a faci
etua montes turbarentur .
Vnde & d̄sr̄ in euanḡlio di
scipulis suis . Beati inq̄t
oculi qui uident que uos
uidetis . Dico enim uobis .
quia multi p̄ph̄e et reges
uoluer̄ uiderē que uos uide
tis & non uiderunt . Et
unus de seniorib; dixit mi
hi . Ne fleueris . Ecce uicit
leo . & cetera . P̄ hunc senio
rem quēlibet patrē ueteri
testam̄ti debemus accipere
quia aduentū filii di prenun
tans . ceteris consumationē
p̄bebat . quorū unus dicebat .
Non auferet̄ sc̄pt̄rū de iuda .

et cetera . Ceterū . Salutare
tuum expectabo d̄ne . Dū enī
ista diceret . ostendebat utiq;
librū illū p̄ aduentū filii di
referendū . Vnde et subiun
gitur . Ecce uicit leo de tribu
iuda . et cetera . Leo appellat̄
xp̄c p̄ significationē . quia
uictor a mortuis resurrex̄ .
Agnus p̄pter uictimationē .
quia oblat̄us est p̄ nobis in
cruce . De tribu iuda . q̄a
uidelicet ex semine iude
descendit dauid . de cui
stirpe fuit beata uirgo ma
ria . Ideo q̄ radix dauid
appellatur . Iuxta qd̄ esa
ias dicit . Egrediet̄ uirga
de radice iesse et flos de
radice eius ascendet . Ecce
inquit uicit leo . quid ui
cit iste leo . id̄ xp̄s . Diabo
lū . mundū . mortē . & in
fernū . Ideo q̄ librū aperit
et sigilla eius soluit . q̄a
omnia prius prenuntiata
de se . ueniens inmundū
impleuit . Nec moueat
quemquā . quare non di
cat uincet . cū sit uox p̄
cedentiū patrū . q̄a sacra

scriptura sepe preteritū po-
nit p̄ futuro. v̄ est illud.
foderunt manus meas et pedes
meos. Pro eo qđ est fodient.
Et uidi & ecce in medio throni
& quatuor animalū. et in
medio seniorū. agnū stantem.
Sicut supra dictū est. hoc est
thronus qđ quatuor anima-
lia. hoc etiam seniores qđ
quatuor animalia. Et thro-
nus id̄ om̄is eccl̄a. In cuius
medio est xp̄c. Juxta illud.
Ecce ego uenio & habitabo in
medio tui. Superius dicit ioh̄s
qđ uiderit similem filio homi-
nis ambulante in medio sep-
tem candelabroy. aureoy. ~
Deinde qđ uiderit sedentem.
nunc aut̄ subiungit. qđ ui-
derit agnū stantē. qđ talit̄
est intelligendū. Ambula-
bat dñs. quando dona miāe
sue electis suis tribuit. Alii
scilicet gr̄am linguay. Alii int̄-
p̄tationes sermonū. cetera.
Sed et̄ qđ quando singuloy
facta di iudicat. stat. quan-
do eos certantes adiuuat.
Stare enī. iuuare est. vnde ste-
phanus int̄ manus lapidan-

tum stantē illū iudicis in celo.
Recte aut̄ non occisus. sed tam
quam occisus in eccl̄a cernit̄.
quia et si mortuus est ex infir-
mitate. uiuit ex uirtute di.
vel certe in medio electoy suoy.
tāquā occisus stat xp̄c. quia
cotidie in suis moritur electi
qui se mortificant cū uitiis
et concupiscentiis. habentē
cornua septem. Cetera. Qđ
p̄ septem cornua. hoc etiam si-
gnificatur et p̄ septem oculos.
id est sp̄s sc̄i sicut ipse mani-
festat cū subiungit. qui s̄t
septem sp̄s di missi in om̄em
t̄ram. Et cū unus sit sp̄s.
iuxta illud. Sp̄s dñi reple-
uit orbem terray. Dicuntur
septem oculi. uel septem cor-
nua. p̄pter septiformem ip-
sius gr̄am. Qui bene p̄ septē
oculos figuratur. quia suos
illuminat. discurrens p̄ uni-
uersam t̄ram sicut zacharia
dicit. Sed et hoc consideran-
tū. quia cornua incapite s̄t.
et carnem excedunt. J̄ dōq̄
p̄ cornua. eminentiores sc̄i
intelligi possunt. quia ual-
de ceteris precellēt & ca-

patet xpi adherent. In quo
etiam et regnum preceperunt. Nam
per cornua. etiam regna intelli-
guntur. sicut in Iacharia legitur.
Quia quatuor cornua. quat-
tuor sunt regna principalia.
Tunc in paulus spiritus sancti munere que-
dam membra ceteris eminere pre-
spiciens ait. Vos in carne non
estis. sed in spiritu. Ac si alius uer-
bis diceret. Nequaquam ut cetera
corporis membra ossa carne
circumdamini. sed tamquam cor-
nua super carnem & ossa erigimini.
Et uenit & accepit librum de
dextera sedentis in throno.
Cum patet spiritus sanctus & filius indi-
uinitate unius substantie sunt.
Quartum diem agnum accepisse li-
brum de dextera sedentis.
Propter hoc uidelicet. quia
agnus factus est tamquam occi-
sus. Ipse enim homo assumptus
ad uerbo non solum a patre
accepit & spiritus sancto. sed etiam
a diuinitate ipsius uerbi.
quem suscepit. Accepit autem
librum quando ea que de se
erant predicta. opere compleuit.
Et cum aperuisset librum quattuor
animalia. & uiginti quattuor

seniores ceciderunt coram agno.
Agnus librum aperuit. quando ea
que multo ante de ipso fuerant
pre-nuntiata. opere impleuit.
Unde omnes sancti cognoscentes illum
ueraciter dominum suum de quo tanta
mysteria sunt predicta. cadentes
id. humiliades se sentiunt &
ipsum imitantur. Unde sequitur
habentes singuli cytharas. Et
cetera. In cythara est lignum et
corde. sed tamen diuerso in-
tenso. Per lignum ergo debemus
intelligere crucem christi. Per cor-
das ipsam carnem sanctorum. Tenduntur
corde in ligno. quia sancti imi-
tantur christi crucem & passionem.
Iuxta illud petri apostoli. Christus
passus est pro nobis uobis relin-
quens exemplum. Et cetera.
Sed tamen diuerso modo tendun-
tur. quia non omnes aequaliter
patiuntur. Dum alius crucifi-
gitur. alius decollatur. Alius
ustulatur. atque alius lapidatur.
Et cetera. Huiusmodi discrete
sustinent tormenta. Unde tamen
sonum omnes reddunt. quia unam
fidem omnes confitentur. Et sic
christus mortuus est pro illis. ita
et ipsi moriuntur pro illo.

Et fialas. etcetera. Fialas autem
caritatis illorum latitudinem
debemus intelligere. Unde
bene aromatibus plene fuisse
referuntur. Odoramenta quippe
mundas significant ora-
tiones. Unde psalmista.
Dirigat oratione mea. etcetera.
Congruè itaque post cytha-
ras psalyale ponuntur. quia
prius dominus passus est. & sic pro
inimicis oravit dicens. Pater
ne statuas illis hoc peccatum.
Et sua passione taliter offen-
dit latitudinē caritatis.
Tum prius oravit crucifi-
xorum dicens patri. Pater
ne statuas illis hoc peccatum.
quia nesciunt. etcetera.
habent itaque sancti cytharas.
quia imitantur passionem
habent et psalyalas. quia non
solum pro amicis. sed etiam pro
ipsis orant inimicis. Sic
legimus in actibus apostolorum.
Stephano. qui positus
genibus orabat dicens. Domine ne
statuas illi hoc peccatum.
Aromatibus comparantur
ipse sanctorum orationes. quia
nulla magis dogmata po-

testis est oratio. quia ea que pro
inimico funditur. unde dominus pre-
ceptum impleat quod dicit.
Diligite inimicos vestros. etcetera.
Et cantabant canticum novum
dicentes. dignus es domine ac-
cipere librum. Canticum
novum. Novum est testamentum in
quo novitates continentur.
In carnatio scilicet eius passio.
mors. resurrectio. ascensio
ad celos. missio spiritus sancti. In
quo etiam sub gemino pre-
cepto. tota lex comprehenditur
et propheta. In producente. Man-
datum novum do vobis. De hoc
canto psalmista dicit.
Cantate domino canticum novum.
cantate omnia. hoc can-
ticum sancta ecclesia cantat. quia
hoc iugiter recolat et talia
cum se pergerit cognoscit.
In psalms quoque operibus hoc confi-
tetur. tunc in nomine eius. fon-
te baptismatis regeneratur
secundum vitam & concupiscentiam
mortificat. spe & fide cum
illo resurgit. & ad celestia
subleuatur. Dono spiritus sancti
locupletatur. ad iudicium
patris secundum capite suo ven-

uirā. p̄fiteat̄. Quo aut̄ ipsa
animalia et seniores dicant.
audiamus. Dignus inquit
et dñe dñm̄ accipere librū.
Et cetera. Accepit dñs librum.
et signaculacius soluit. quan-
do factus homo quedesē fue-
rant predicta opere imple-
uit. Vnde in euanglio legi-
mus. quia cū gustasset ace-
tū dixit consumatū est. O ē
scilicet qd̄ in mē oportebat
fieri usq̄ ad mortem. Ac si dice-
rent. Hoc cōparationē uicto-
riay. m̄ay. tuasola iudicat̄
digna uictoria. cuius singu-
lari passione. de mortis p̄n-
cipe. a maledictis legis sum̄
redempti. Siquis aut̄ dubita-
uerit in quattuor animal-
ib. uel uiginti quattuor seni-
orib. totā eccl̄am posse com-
p̄hendi sicut supra dictū ē.
attendat istoy. uerba qb̄
dicunt. Redemisti nos dō
qui captiui tenebam̄ a dia-
bolo. ex omn̄ tribu. id̄ ex oī
ordine. Quia sicut supra
dictū est. trib. a trib. dicun-
tur ordinib. Et lingua.
Quia cū sint septuaginta due

lingue. ex omn̄ib. his ad fidē
sunt collecti qui fuerant p̄
destinati. Et p̄ptō. qui aptu-
res p̄pti. quā lingue. ut po-
te cū una lingua. multe sunt
gentes locutur. Sicut ro-
mani. itali. franci. burgun-
diones. Aquitani. Gotti.
licet quas dā unaqueq. gens
abeat p̄prietates. Qd̄ aut̄
subiungunt. & natione. id
ipsū qd̄ p̄miserat & p̄ptō ga-
uidelicet nullū est genus ho-
minū. ex quo in eccl̄a non cō-
prehendant̄. Non enī est a
pud illū p̄sonay. distinctio.
sed in om̄i gente. qui timet
eū. et op̄atur iustitiā accep-
tus est illi. Et hos non uili
p̄tio. sed suo redemit sang-
uine. Vnde ap̄ls. Empti enī
estis pretio magno. Et cetera.
O m̄s electi regis appellanti.
quia tiranni dem̄ uictioy. in
se consurgere non sinunt.
Luxurie appetitū frenant.
ignem furoris extinguunt.
Et cetera. huiusmodi tenta-
m̄ta in se consurgere uolen-
tia obruunt. Sacerdotes
quoq. dicunt̄. quia se ipso

cotidie in arcordis sacrifici
cui contribulatio offerunt.
ut hostia uiua fiant. **S**ecum
uitius et concupiscentiis mor
tificantes. **I**n epaulus dicit.
O bsecro uos p^rmiā dī ut exi
beatis corpora u^ra hostia uiuen
tē. scā dō placentē. **E**t cetera.
Dūq; hec faciunt. sup^r t^ra regē
existunt. quia carnalia et
t^rena desideria cōprimunt.
et ueluti sup^r iectā t^ra. lege
uirtutis regnāt. Que utiq;
electoy. ecclā. sicut redemp
ta est xpo. ita in illo que eā
redemit potestati. ut librū
apertū accepit. Et uidi & au
diui uocem angloy. multoy.
Et cetera. Qd̄ hec uisio tota spā
lis fuerit. **H**ic manifestissime
iobis ostendit cū dicit. Vidi
& audiui uocem angloy. mul
toy. Neq; enī uox uideri po
test. sed uidere positū est
p̄ intelligere. **S**icut in exo
dodr̄. Videbat p̄t̄s uocē dñi.
id̄ intelligebat. **S**ic enī sole
mus nos dicere cuiquā aliqd
ostendere cupientes. utrum
uideat. id̄ utrum intelligat ea
que dicimus. **T**otus quippe

uisus uel auditus iobis in spū
fuit. atq; idō spālis. **I**n hoc
autē loco qd̄ significant ani
malia. throni. et seruoies.
Hoc significant & angli. id̄
om̄s scōs. **N**ec solū modo illi
appellant̄ angli quia alios
docent. sicut ep̄i. p̄bri. et
cetera. **S**ed etiā om̄s iusti qui
bonū qd̄ intellegūt. alius ma
nifestare student. **N**am idē
iobis dicit in suo euanglio.
quia q̄t̄ quot crediderunt
meū. dedit eis potestatem
filios dī fieri. **E**t psal mista.
Ego dixi di uertis. **I**dem quoq;
in euanglio dñs ait. Vos
autē quidū estis quē me cē
dicitis. **S**i ergo sc̄i filii di uo
cant̄. nec solū filii di. sed
etiā tui. qui tui si appel
lant̄ angli. **N**ebis quippe
anglis. **E**saia dicit. Angeli
pacis amare flebunt. **E**t la
charias. Labia sac̄dotis cu
stodiunt scientiā. et lege
requirunt ex ore eius. q̄a
angl̄s dñi exercitū est. **I**sti
in circuitu throni & anima
liū sunt. quia ipsi sunt thro
ni. & animalia. ipsi quoq;

angli et seruotes. Possimus
& hos anglos intelligere su-
p nos sps qui circūcūtu eccle-
consistunt ipsamq; custo-
diunt. Juxta illud apti;
nonne om̄s sps ministratoru
sunt missi in ministeriū pp-
ter eos qui hereditatē capi-
unt salutis. Non est enī du-
biū. qd̄ de reparatione hu-
manū generis. Ipsi quoq;
angli sunt letati. quipri-
us homines a suo consortio
deputabant extraneos.
Vnde nato dño. affuit mul-
tudo militie celestis exer-
citus laudantiū dñm & di-
centiū. Gta in excel sis dō
et in t̄a pax. Et cetera. Siue
aut̄ hoc de om̄ib; sc̄is. Si-
ue de celestib; dicat̄ spiritib;
ostendit̄ multitudo innu-
merabilis. cū subiungitur.
Et erat numerus eoy. milia
milium. Si enī certū nume-
rū posuisset. sūmā eoy. ex-
primens. & diceret decem milia.
aut centū milia. aut si qd̄
huius modi. utiq; finitū o-
stenderet numerum. Tale
quoq; legim̄ in danubelis

uolumine. quid dicit. Milia
milium ministrabant ei. Et cetera.
Innumerabilis itaq; nume-
rus angloy. innumerabile
significat multitudinē elec-
toy. Innumerabile aut̄ di-
cimus nondō. sed nobis. Ce-
terū apud ipsū. certus est su-
oy. numerus electoy. Tot
quippe sc̄i homines ascensuri
sunt in celū. quotabi reman-
serunt angli. pereunt di-
abolo. Qū in nom̄ib; ange-
loy. ordinib; ipsi sc̄i locum
habebunt. Dignū est ag-
nus qui occisus est. accipe
virtutē. Et cetera. Qui appel-
latur leo pp̄ter fortitudi-
nem. ipse appellat̄ & agn̄
pp̄ter innocentia et simpli-
citatē. Et quia in sacrifici-
ū est oblatus. Dignus est
accipe virtutē. ut eadem
sc̄ilicet uirtus & fortitudo
que est in uerbo. sit & in ho-
mine assumpto. ut om̄ia pos-
sit d̄ et homo. Et diuinitatē.
quia in ipso habitat oīs
plenitudo diuinitatis cor-
poraliter. Et sapientiam.
ut sicut om̄ia scit uerbum

ante scilicet a patre genitum. ita
hoc sciat ipse homo in unu-
tatem persone uerbo coniunc-
tus. nec quicquam sit quod deum
latere possit. Ipse est qui per
diuitias. & di sapientia.
sicut apostolus dicit. Qui et si
crucifixus est ex infirmi-
tate. sed uiuit ex uirtute
dei. Unde apostolus. Et si noue-
ramus christum secundum carnem.
sed iam nunc non nouimus.
Quod dicitur premissa uirtute. sa-
pientia. et diuinitate.
fortitudo subiungitur
repetita sententia est. cum
hoc sit uirtus. quod fortitu-
do. Ubi adhuc subiungitur.
Et honorem et gloriam. & be-
nedictionem sub ^{audis} dignus est
accipere. honorem scilicet
in resurrectione. glo-
riam. in ascensione. be-
nedictionem. quia suble-
uatus ad dexteram patris
maiestatis. Benedicitur.
id est laudatur ab omni crea-
tura. Dignus est enim. ut
humilitas filii quecuncta
sustinuit cruciantia. post
spina. post alapas. post

mortem. post sepulturam resur-
gat. in dexteram patris col-
locetur. ^{ab} omni creatura laude-
tur. Adoretur. et glorificetur.
atque benedicatur. Et omni
creatura que in celo est. Cetera.
Dignus est accipere. Ut uide-
licet ipsa humanitas. omnia
possideat in celo. id est in an-
gelis. in terra. in hominibus. sub-
terra. in inferno. & in mari.
& que sunt in eo. Hoc est
quod ipse dominus surgens a mor-
tuis dicit. Data est michi
omnis potestas in celo et in
terra. Et apostolus. In nomine
iesu omne genu flectatur.
Cetera. Possumus & mare
allegorice intellegere hunc
mundum. In quo comprehen-
dit centum quinquaginta tribus
piscibus. omnis comprehendit
numerus decem toy. Omnis
audiui dicentes sedenti in
throno & agno. Benedic-
tio. & honor. & gloria. & po-
testas in seculis seculoy. Omnis
id est animalia. seniores. &
angulos. audiui dicentes
sedenti in throno domini patris.
& agno filio illius. Quo in

loco cū personā patris & filii
solūmodo ponuntur. ibi
partē & sp̄s sc̄i intelligit.
quia ubi filius & sp̄s sc̄i.
ibi etiā sine dubio cōphen
dit & pat̄. Hoc itaq; nō
sc̄a eccl̄a generalit̄ facit.
que in his animalib; senio
rib; & anḡlis demonstrat.
quia laudat creatore suū.
cui solidebetur. Honor.
benedictio. laus. & gl̄a. in
sc̄l̄a sc̄l̄oy. Et quattuor
animalia dicebant amen.
Et uiginti quattuor seniores
ceciderunt & adorauerunt
uiuentē in sc̄l̄a sc̄l̄oy.
Sicut sepe dictū est. Hoc ē
animalia qđ seniores. id
totū corpus eccl̄e. Quā
obrem & seniores cū ani
malib; amen respondent.
& animalia cū seniorib;
adorant & cadunt. Vna
enī eademq; eccl̄a. diuer
sis uocabulis figurata. &
om̄ collaudat. & ipsam
fidem interposito amen.
uerit̄ē confirmat. & eū
quem uō laudis p̄conio
at tollit. cadens humi

lit̄ adorat. Quis sit autē
iste casus & hec adoratio.
supra iā exposuimus. Sc̄a.
Et cū apuisset agnus unū
ex septē sigillis. Et cetera.
A p̄tio sigilli. reuelatio est
sacram̄ti. Verū septem
sigilla sicut supra dictū
est. plenitudō mysterioy.
designatur absconditoy.
que latebant antedni ad
uentū. Que cū multa sint.
& multis modis p̄nuntiant
ut ap̄ls. ^{alt} Multifarie mul
tisq; modis oblyndis loques
patrib; in p̄ph̄is. Possunt
tam̄ uniuersarib; modis
cōprehendi. Locutione.
actione. & opatione.
Ut uerbi gr̄a ecce uenio.
Locutio est. In capite libri
scriptū est de me. cogni
tio est p̄missa locutioni.
xp̄m demonstrans. de quo
p̄ph̄a ait. Ecce ueni et de
sideratus cunctis gentib;
et cetera. Nam & in capite
genesis eos deo dicit. qđ
in principio id̄ in filio fe
cerit d̄s celū et terram. Qđ
idē filius de se ostendit

in euanglio . dicens iudeis .
Ego principium quiet loquor
uobis . Actione . cum sequitur .
ut faciam uoluntatem tuam di-
mi . Quia operatione . idem
quoque filium suam esse ostendit .
cum in euanglio loquitur dicens .
omni cibus est . ut faciam uolunta-
tem eius qui misit me . id est
patris . Ceterum ut breuiter
dicamus . Tunc agnus sep-
tem sigilla nobis aperuit . quoniam
de patre uentura . sicut etiam
in scripturis sanctis de eo pro-
missum . nasci . et mori . & a
mortuis resurgere . nec non
ad celos ascendere uoluit .
et se ad iudicium uenturum
esse predixit . Unde et re-
surgens a mortuis . aperuit
discipulis sensum ut intelligen-
ter omnia que de ipso con-
tinebantur in scripturis sanctis
dicens . Quasi oportuit
patrem . & resurgere a
mortuis . Inde est etiam quod
discipulis spiritum sanctum se missu-
rum promissit . qui eos doceret
omnia . & quae uentura
sunt . annuntiares . Au-
di uero unum ex quatuor

animalibus dicens . Veni et ui-
de . In hoc loco unum animal
primitiuam ecclesiam signifi-
cat ex iudeis . De quibus scrip-
tum est . quod unam diem crediderunt
triangula . & aliam diem quinq-
milia . & deinceps multa
milia . Iohannes autem ecclesiam se-
quentem . Dicit . & angelus
iohanni . Veni et uide . quia ui-
delicet ecclesia primitiua
sua doctrina & predicatio-
ne . inuitat ecclesiam sequen-
tem dicens . Veni ad fidem
scilicet christi . non gressibus
corporis . sed fidei & ueritatis .
et transiens a mystico legis
et prophetarum . eloquio . ad cog-
nitionis intellectum . ui-
de ea que ante sunt predic-
ta . iam aperte completa .
Hinc est illud . Audi filia et
uide . Audi scilicet predic-
ta . uide esse completa . Et
ecce equus albus . Ecce .
Per equum album . debemus in-
telligere corpus dominicum ab
omni peccato mundum . &
sessorum illius . diuinitatem
uerbi . Quae utique super equum
ascendit . quando uerbum di-

carnem et animā sibi inuicē
rū uirginis coniunxit. Vn
de & ipse p̄ psalmistā loquit̄
ad impatē. Vt iūm̄tū fac
tissimū apud te. Cetera. Per
arcū autē duo significantur
testamēta. ex quo tot p̄cedunt
sagittę q̄ sunt diuina elo
quia. Sagittę enī interfici
unt̄ homines. Et his sagit
tis diuina sententię. in
terficiunt̄ rēpbi. ut mori
ant̄ peccato & uiuant dō.
Vnde psalmista. Sagittę tue
acute. Cetera. His sa
gittis p̄cussa fuerat ecclā
quę dicebat. Inueni me cu
stodes qui circū meunt ci
uitatē p̄cusserunt me. uul
nerauerunt me. P̄ coronā
uō que illi data ē. Possū
intelligere credulitatē om̄i
ū gentiū in circuitu huius
soli cōmotantiū. Surrexit
enī a mortuis. p̄dicatus est
ab aplis. creditur a totomun
do. Et exiit. Vnde nisi
ex aperto sigillo. id̄ ex reue
lato scripturaj sacramēto.
Tunc exiit de sigillo. quan
do sicut p̄dictū fuerat.

incarnat̄ est. hoc est quando
uerbū caro factū est. Exiit
autē uincens diabolu primū
in se ipso ut uinceret. de in
cept̄ inimicis suis. Possū
et p̄ equū albū intelligere
generaliter uniuersam ecclām
quę dealbata est in baptisma
te. Cui xp̄c p̄sident. qui
dicit in psalmo quinquage
simo. Asp̄ges me dñe yscopo
et mundabor. lauabis me
et sup̄niue dealuabor. Spe
cialit̄ in equo albo. ordo
p̄dicatorij exprimitur. De
quibz abba cūe dicit. Ascen
de sup̄ equos tuos. et equita
tus tuus sanitas. Quare
equidñi uocantur. quia
on̄s illis p̄sident. p̄ illos
gentes uniuersas circuiuit
p̄dicando atq; aofidē suā
colligendo. quando illi p̄
fecti p̄dicauerunt ubiq;
De qua etiā sessione dñs dicit.
Ecce ego uobiscū sū om̄ibus
dieb; usq; ad consumationē
scti. Eques ergo quis sedebat
habebat arcū. quia p̄di
cationem doctorij sententi
is diuini uerbi xp̄c p̄cussit

corda gentiliū. & interfecit in eis
uita et peccata ut posset sur
gere sanitas uirtutū. Coro
na autē scdm hūc sensum. du
pliciter potest intelligi. uel ui
delicet scōy. uictoria de dia
bulo & persecutorib; huius mun
di. uel etiā multitudo subiec
toy. fideiū; p quib; ipsi re
munerationem cōtinuē recipiunt. Sicut apłs suis au
ditorib; dicit. Quid gaudiū
autē que corona gaudium ei.
Non omnes uos estis. Exiit hic
ordo predicatoroy. a iudea.
cū suo equite. hoc est cū xpō
sibi dicente. Ite in mundū
uniuersū. etcia. Vincens
primū diabolu in se ipso. ut
uinceret illū postea in aliis
quos a idolatria traxerunt.
ad xpī culturā. Et cū ape
risset sigillū scdm. etcia.
usq; exiit equus rufus.
Sicut supius p equū album
intellexi mus corpus xpī.
hoc est scām ecclām a pecca
to mundam p baptismū
& passionē xpī. sic et in
hoc loco p equū rufū debe
mus intelligere omē cor

pus diaboli. hoc est rep bo.
quia sicut xpī est caput
omniū fideiū. & omīs fidele
corpus eius. inquit ipse p
fidem habitat. Ita caput
omniū rep boy. est diabolus.
& omīs repbi corpus eius in
quib; ipse habitat. Nequū
itaq; rufus. antiqui hostis
est corpus peccatis cruenta
tū & animay interfectioni
b; sanguineū. Qdēni san
guis peccata significat.
psal mista manifestat cū di
cit. Liberame de sanguini
b; dī. Ipsienī repbi ē in pec
catīs sunt cruentati. et
etiā homicidius foedati.
Vnde p propham quib; dā
tōis dicit. Cū clamaueritis
ad me. non exaudia uos.
Manus enī ur̄e sanguine ple
nesunt. Hinc est qd inferiū
bestia sup quā meretrix se
det. coccinea ē perhibēt.
Et qui sedebat sup eū. da
tū est illi ut sumeret pacē
de terra. Datur diabolo
potestas ut sumat pacem
de terra. quando pmittit
iustodi iudicio ut hoc pos

fit facere. Tale est hoc. quale & illud. Induravit dñs cor pharaonis. Notandum autē quia non de celo sed de terra. auferit ille pacem. Celi quippe significat scōs. quib; dñs ascensurus ad patrem dicit. Pacem eā douob; Ecceia. Ab his non potest auferre diabolus pacē. q̄ celestes sunt et terrā calcant. habentes principē pacis habitatorē. De quo paulū dicit. Ipse est pax nra. De terra autē idē dicitur tenus hominib; sumit pacē. facti eos eē discordes. et in inuicem diuortia inter eos seminat. quātra sunt. idē terrena & transitoria inmoderate ambiunt. De quo adhuc subiungitur. Et ut inuicē se interficiant. datus est illi gladius magnū. Gladiū non corporeum debemus intelligere. sed spālem. quo non tantū corpora. quantū anime iugulant. Gladius enī hic intelligit. mala persuasio. locutio praua. deceptio iniqua.

Quo gladio. Duob; modis homines diabolus interficere. Cū uidelicet occulte mala suggerit p̄ seip̄sū. uel etiā cū apte p̄ mēbra sua iustos p̄sequit. Vnde in euanglio habemus. cū diabolus se inuisisset in cor iude. ut traaderet dñm. Primum quippe gladio male persuasionis eū interfecit in anima ut dñm traderet. deinde persuasit. ut semetipsum interficeret. Vnde & ille miser desperans. seip̄sū laqueo suspendit. Similit̄ quoq; & mulier locutus est p̄ serpentem dicens. Cur p̄cepit uobis dñs necō mederitis. deligno uite. Ecceia. Et p̄ eū interfecit adam. hoc est enī qd̄ hic dicitur. ut inuicē se homines interficiant. P̄ mēbra sua etiā iugulat multos. & spālit̄ separando a fide & corpora lit̄ sibi trahendo ab hac luce. sicut p̄ neronē. p̄ domitianū. Ecceia. De talib; quippe psalmista dicit. Exacuerunt ut gladiū linguas suas. Et rursus. Lingua

7 eoy. gladius acutus. Et cum
7 apuisset sigillum tertium.
Et uoxa. usq; equus niger. Pax
quā nigrū omē corpus diabo
li intelligit. sicut & supra
prufū qd̄ fuscatus est nigredi
ne peccatorū. sēp̄q; patitur
esuriem. quia cupit deuora
re alios atq; in malitie sue
uentre traicere. Et sicut
caput eoy. nequaquā dicit
sufficit. ita et isti nūquam
satiant̄. Vnde bene subdit̄.
Et quiescebat super eū. habebat
stateram in manu sua. Mer
catores solent ^{hīc} staterā in ma
nu. quā mercant̄ ea que sibi
placent. penantq; ea que
dant & accipiunt. Sed
diabolus pessimus est mer
cator. quidam uilia. & au
fert pretiosa. Staterā itaq;
puer sa eius suasio intell
git. quia uitā multoy. mer
cari querit. ut suā esuriem
saturare queat. et ut hoc
possit facere. prius eis quib;
temporalia pmittit. Alim
tū uerbidi subtrahit. quo
necatos in corpussuū assu
mens famem malitie sue augē

prufū quā depellat. Dat ui
lia quedam et temporalia. et
aufert pretiosa et eterna.
Sicut ad eū dedit pomū. & to
tū pillū in filiū suū accepit
mundum. Et audiui tāquā
uocē in medio quattuor ani
malium. Ceterā. Hec uox
quam audiuit ioh̄s. Vox in
telligit di omnipotentis. quā
do ad uocatis ad fidē genti
by a lesione electoy. tōnsan
tiquū ad uersariū cōpescuit.
ip̄sasq; docuit quē ad mo
tū infestationē illius pos
sent euadere ciuit. peniten
tiam agite. Ceterā. Ap̄lis
quoq; iussit ut euntes bap
tizarent om̄s gentes. docen
tes eas ut ab idolorū cultura
ad uerū dī conuerterentur
cultum. Tunc enī diabolus
p̄otit frumētū. ordeū. uinū.
et oleū. id̄ om̄s fideles. cōe
pitq; comedere paleas. ui
nacia bibere. & amurcam.
Vnde & ipsa uox subdit
dicens. Bilibris tritici de
nario uno sub ualeat. et ce
tera. Sed prius iuxta lit
terā sunt consideranda.

Bilibris itaq tritici intelligun-
tur duo sextarii. Et tres bili-
bres ordei. sex sextarii. et p̄-
cipit̄ illi qui sedebat in equo
nigro. hoc est diabolo. Ne
frum̄tū tangat aut or deum.
quia duo sextarii tritici. id̄
bilibris denario uno ualet.
Et tres bilibres ordei. simul
denario uno. Sed nunc
uideamus quid ista signifi-
cent. Licet om̄is eccl̄a frum̄-
tū sit. iuxta qd̄ ap̄t̄s dicit.
Unus panis unū corpus mul-
tisumus in xp̄o. Tamen spe-
cialit̄ hic frum̄tū debemus
intelligere p̄dicatores utri-
usq̄ testam̄ti. qui in uoluntur
tribulatione presentis uitae.
et excocunt̄ igne passionis.
et efficiunt̄ pulcherrimus
panis eū imitantes quid dicit
de se. Nisi granū frum̄ti ca-
dens in terra mortuū fuerit. et
c̄ta. Vna ergo bilibris ex
duob; sextariis. quia solet
hō uas habere quod capit
duos sextarios. Intelligit̄
una eccl̄a ex duob; ppl̄is in
unū collectis iuxta illud.
Aliae oues habeo quae non sunt

ex hoc ouili. & illas oportet
me adducere. et fiet unum
ouile. & unus pastor. Subdu-
ali aut̄ numero cōprehendit̄
p̄p̄t̄ duo testam̄ta. uel p̄p̄-
ter geminū dilectionis p̄-
ceptū. Bilibris itaq tritici
denario ualet. quia om̄is sc̄i
p̄t̄io solo xp̄i sanguine redēti sūt.
Vnde paulus. Empti enim estis
pretio magno. Eccl̄a. Vel
p̄denariū possumus intell̄-
gere. Ip̄sū d̄m̄ ih̄m xp̄m quē
accepturi sunt in remunera-
tionē. Laborantes enī in
uinea denariū acceperunt.
Sive p̄denariū uita eterna
intelligit̄. quae cunctis da-
bitur cū audierint. Venite
benedicti patris mei. Eccl̄a.
Tres aut̄ bilibres ordei. sub-
iectos significant. & simpli-
ces auditores. qui sub terna-
rio numero cōprehendunt̄.
quia fide trinitatis ornant̄.
Unū itaq est pretiū frum̄ti et
ordei. quia & si alius alium
suo iudicio & dignitate
precellit. tam om̄is unū
sanguine sunt redēti. Et
si alius plus alius minus in

uinea dñi laborat . unū tamē
denariū . om̄s post laborem
recipiunt . Et si erit ibidē
uersitas mansionū . tamen
una erit remuneratio . quia
om̄s incōmune unū posside
bunt dñm . & qđ in se quis nō
habebit . habebit utaq; in
altero . quia erit illis dñs oīa
in om̄ib; . Et uinū et oleū
nē leseris . Qđ sup̄ius sig
nificat̄ p̄fructū . hoc hic
p̄uinū . Et qđ sup̄a p̄ordeū .
hoc nunc p̄oleū . id̄ om̄is sc̄i
in eccl̄a generali . Recte enī
p̄uinū & oleū ipsi expri
munt̄ . quia sicut uinum
& oleū ex multis botris in
p̄lo pressis p̄ouciunt̄ . ita il
li multis tribulationibus
istiūs uite premunt̄ . & a
pothecis tñici cellarū con
dunt̄ . Et quia uinū sunt
baptizati infide tñice pas
sionis . & postea acceperūt
etiā oleū sp̄s sc̄i . p̄hibet diui
na uirtus antiquū hostem
nē eos ledat . ut suadendo
mala aliquando eos ad
peccatū p̄trahat . Et cū
ap̄uisset sigillū quartam .

Et cetera usq; equus pallidus .
Qui superius p̄ equū rufū & ru
grū . ipsi designant̄ & hic p̄
pallidū . id est om̄s rep̄bi ad
pallorem eternemortis uen
turi . Mortis enī p̄prie pal
lor accipit̄ . nec mirū si per
equi pallorē mors expri
mitur . Cū etiā ipse sc̄ssor
mors uocetur . Vnde subdi
tur . Et quis sedebat sup̄ illū .
nomen illi mors . Quo nomine
diabolus intelligitur . qđ
inuidia diaboli mors intro
iuit in orbem t̄raj . Qui sup̄
eos sedēt qui pallidi sunt .
hoc est qui operamortis ha
bent . & cū ipsi sint mor
tui etiā alios extinguere
querunt . Vnde et sequitur
quia inferus sequebat̄ eū .
Ipsi enī bene inferus appel
lantur . quia sicut inferus
nequaquā dicit sufficit .
sed semp̄ ad recipiendas a
nimas sinū laxat . ita &
isti m̄tē dilatant ad ambi
endam̄ terrena . nec tantū
adquirere possunt . quan
tū cupiunt . Vnde sequun
t̄ diabolu . id̄ imitantur

illū qui est caput om̄is mali-
tie. Vnde scriptū ē. Imitan-
tur illū qui sunt ex parte ei.
Auctor itaq; mortis contra
uiuos pugnaturus super equū
pallidū sedet. quia nimirū
possiciū eoy. quos iā spali-
ter occidit uitā electoy. ex-
tinguere querit. Et data
est illi potestas. et cetera.
Hic apte demonstrat. quia
singulis gentib; dī om̄p̄s an-
gelos scdm̄ meritū suū p̄po-
suit. Et sicut bonis bonū.
id est michabelē p̄fecit an-
gelm. Vnde est. Nemo ad-
iuuor n̄r nisi michabel p̄n-
ceps ur̄. Itamalis. malos p̄-
preposuit. Itēoq; quattu-
or angeli. qui quattuor re-
gnis principalib; sunt p̄-
positi. non boni fuerunt.
sed mali. Data est illis po-
testas sup̄ quattuor partes
tr̄e. id est sup̄ om̄s rep̄bos qui
in quattuor partib; terre
morant̄. In oriente scilicet.
occidente. aquilone. &
meridie. Vel p̄ quattuor
partes tr̄e possumus intel-
ligere quattuor regna p̄n-

cipalia: assyrioy uidelicet.
et chaldeoy. medoy. et p̄-
saj. macedonū. atq; roma-
noy. siue etiā quattuor
partes tr̄e. in quib; potesta-
tē accepit diabolus. Intel-
ligamus hereticos. paga-
nos. iudeos. et falsos xp̄ia-
nos. Super has quattuor par-
tes terre. id est terrenoy ho-
minū & p̄ desiderū terrā
inhabitantū. habet pote-
statē diabolus. Et cū his
contra unā xp̄i pugnat ec-
cl̄iam. quam idō scindere
non potest. quia fide xp̄i
est unita. Juxta illud. Vna
est colubamea. Et illiqui-
dem diuisi. istud inueni-
untur uniti. Interficiunt
has partes tr̄e gladio male-
suggestionis ut supradic-
tū est. Et fame audiendi
uerbū dī. De qua fame d̄n̄s
p̄ amos p̄ph̄am. Mittā in
is famen. non panis. nec si-
tim aquā. sed famē audi-
endi uerbū dī. Quo in loco
questio oritur. Si idē hanc
famē mittit. qui peccat
diabolus. Que questio facile

dissoluitur: quia quod deus facit
iusto iudicio. diabolus fa-
cit inuasione & malauo-
luntate. Et morte datum
est illi interficere homines.
Spali scilicet atque interio-
ri. Et bestiarum. Bestiae
effratos homines et bestias
significant. pro quos
diabolus interficit mul-
tos. Sicut fuit nero. do-
mitianus. et ceteri. persecuto-
res sanctorum martyrum. De ta-
libus dicit apostolus. Cretenses.
sepmendaces. male bestie.
Et alibi. Sicut in homines ad
bestias pugnaui ephesius.
Et cum aperisset sigillum quintum.
et cetera. In tabernaculo moy-
si. duo altaria fuerunt. Primum
scilicet cooptum subdiuo.
ubi sacrificia cremabantur.
aliud uero interius anticum
in quo tantum sanguis pone-
batur & thymama. et erat ue-
stitum auro. Scisso autem uelo.
arca que erat in throno sanctorum.
coniuncta est altari autem
ut iam nulla esset distantia in-
ter altare & arcam. Per hec duo
altaria. duo significantur

populi. Unus scilicet patiare
exterius. id est carnalis in iu-
diciis quantum modo pro legis
opa et sacrificia putant se
saluari posse aut iustificari.
Per altare uero autem quod erat
interius. spirituales patres usque
testamenti. qui non pro
legis aut opa sacrificiorum. se
putant posse saluari solum
modo. sed potius pro fide christi
futuri. Quoniam sicut nostri docto-
res spiritualiter intellexerunt. ita
faciebant & illi. prophete scilicet
patriarche. et ceteri.
Quod indicat datus apostolus proba-
re possumus. qui ab adulte-
rio sciens se non posse pur-
gari pro legis sacrificia. dice-
bat. Si uoluisses. sacrificium
uedissem utique holocaustis
non delectaberis. Ideo hoc
fieri non posse considerans.
Ad iungit. Sacrificium uero spiritus
contribulatus. Sciendum uero quod
altare illud autem de quo nunc
agitur. prius quidem ante
arcam erat. sed uelut pendebat
ante hoc. & illam quod sanctam &
sanctorum diuidebat. In throno
sanctorum. uero erat arca. in qua

due tantū erant tabule di-
gitodi scripte. P quā artā
xp̄c significat̄. in quosunt
om̄s thesauri sapientie et sci-
entie. Postquā uō uerus pon-
tifex uenit et uelū scidit̄.
facta est arca & altare unū.
quia scilicet caput & membra
ioem xp̄c et eccl̄a unū cor-
pus sunt. huius itaq; alta-
ris in hoc loco mentio fit.
cū d̄r. Vidi subtus altare
animas interfectoy. Iam
enī non duo sunt altaria.
sed unū. quia xp̄c coniunc-
tus est corpori suo. Ipse
enī est altare. ipse & sac̄do.
et sacrificiū. Sacerdos.
quia p̄ illū munerant̄a d̄o
patri om̄igimus. Vnde &
sac̄dotes in singulis oratio-
nib; semp̄ om̄m exauditi o-
rantes. sub nōe ipsius suas
finiunt orationes dicentes.
P̄ om̄m m̄m̄m̄ xp̄m. Eccl̄a.
Altare. quia se metip̄sū op-
tulit d̄o patri in ara crucis.
Non ergo iā sunt duo altaria
sed unū. Postquā uerus pon-
tifex ingressus est sc̄a sc̄oy.
cū parte corpori sui. & sic

illius cū illo int̄e. ita cū
insp̄e. Itaq; ipse animę oc-
cisorum sunt altare. et tamen
subtus altare sunt. quia p̄ oīa
coequari capiti suo non poss̄t.
quia ipse f̄id̄. illi homines.
I ued̄n̄s. isti serui. Ideo & al-
tare capiti suo coniuncti.
& sub altare. quia non illi
p̄ oīa coequant̄. Aliter. Ip-
si quosunt altare subtus alta-
re sunt. hoc est sub se. Quia
non dū p̄ uenerunt ad eam
gl̄am ad quā uenturi sunt
quando erunt similes angl̄is
d̄i. Diuisus est quippe adhuc
desideriū illoy. qm̄ expectant
re-surrectionē corpori sui.
ut sicut cū corpore & anima
ser uerunt xp̄o. Ita cū cor-
pore & anima remunerent̄.
Quia uera sic est dignū. Id̄o q;
quia nec dū illā dignitatē
atquā uenturi sunt p̄ uer̄t̄.
sub se sunt. quia p̄ oīa modū
maiores futuri sunt. Cū aut̄
uenerint ad tantā gl̄am. iā
non erunt sub se. sed in se.
Q̄ d̄ tali exemplo cognosci po-
test. Ponamus quēlibet in
monasterio nutritū. & postea

abbatem constitutum. quam
diutius sub prioribus uiuit.
quasi sub se est. cum autem abbas
fuerit electus. iam non est sub
se. Talimodo tamen iam anime
fidelium sub se non erunt. quando
anime simul cum corporibus
immortalitate gaudebunt.
Anime occisorum dicuntur anime
martyrum. Duo quippe sunt
genera martyrum in hoc mun
do. Vnum scilicet apertum quod fit
in corpore. sicut martyriam
tulit petrus. paulus. & ce
teri. Alterum uero occultum. quando
sancti ab impiis. obprobria. ir
risiones. & contumelias su
stinent. De his duobus generi
bus martyrum. dicit dominus filius
zebedei. Potestis bibere ca
licem quem ego bibiturus sum.
Et deinceps. Calicem quidem
meum bibetis. cum unus eorum fu
erit decollatus. Alter uero in
pace uitam finiet. Et ta
men non sine martyrio fuit.
quam multa obprobria & aduer
sitates pro christo sustinuit. Vnde
legimus eum in actibus apostolorum
flagellatum cum ceteris. quan
do ibant gaudentes a con

spectu concilii. Et cetera. Prop
ter uerbum dei. Et cetera. Istud est
uerbum. de quo iohannes. In prin
cipio erat uerbum. Cum uerbo
qui habebant illud in corde.
testimonium etiam preferbant
in ore. Iuxta illud. Corde
creditur ad iustitiam. ore autem con
fessio fit ad salutem. Vel quia
uerbum digestabant in corde.
et ore ostendebant testimo
nio in ore. nolentes idola
colere. & propter hoc interfi
ciebantur uel apertum martyrio.
uel occulto. dum eos simula
tores. & hypocritas esse dice
bant. Et clamabant omnes
qui apertum siue occultum marty
rium fuerant pro pessis. uoce ma
gna dicentes. Usque quo dominus
sanctus & uerus non iudicet &
uindictam sanguinem nostrum.
Et cetera. Questio oritur in
hoc loco. cur sancti iam cum domino ma
nentes. uindictam de iniu
ris expectant. cum dominus in eu
angelio dicat. Diligite
inimicos uostros. & orate pro
sequentibus & calumniantibus
uobis. Sed sciendum est quia
illis sancti iam in conspectu sui

creatoris consistentes. uident
uoluntate illius & ideo ab ip
so accipiunt quod uelle fa
cere nouerunt. & de ipso bi
bunt quod ab ipso sitiunt. Pe
tunt autem uindictam de inimi
cis duobus modis. & hoc cau
sa caritatis. ut scilicet qui
ad uitam eternam sunt prede
stinati. conuertantur a ma
lo ad bonum. Qui uero presci
ente deo damnandi sunt.
moriani. & peccare desi
stant. ut pro hoc minorem
penam in inferno habeant
ubi unusquisque secundum quali
tatem operum sustinebunt ma
gnitudinem penarum. quod pe
tere utique caritatis est & misericordie.
Non autem putandum est quod il
lic corporeo modo uocem
emittant sicutinos quia
ereum flatum in folle uentris
traieciunt per organum guttu
ris. Sed uox illorum deside
rii est ipsorum. Et tunc ma
gis quisque illorum clamat.
quanto magis desiderio
flagrat. De hoc psalmista
ad deum. Desiderium cordis
eorum. audivit auris tua.

Petunt autem de reprobis uindic
tam. quia obtant uenire die
extremi iudicii. & resurrec
tionem suorum corporum prosto
lari. Et datur sunt illis sin
gulae stolas albe. Et cetera.
Pro stolas albas. debemus intel
ligere mercedem baptismi.
primum martyrii. mercedem
actuum operum. & gaudium ce
lestis patrie. habent ergo
ante resurrectionem. scilicet singu
las stolas. quia in sola anima
etiam adhuc beatitudinibus
perfruunt. Postea autem ac
cepturi sunt binas. quando
receptis corporibus immuta
biles erunt in anima. et in
corruptibiles in corpore.
De hoc esaias. In terra sua dup
plicia possidebunt. Et
dictum est illis ut quiescerent
tempus adhuc modicum.
donec impleatur numerus
conseruorum & fratrum eorum.
Dictio ista. inspiratio est
diuina. quantum illorum de
siderantibus diem iudicii. in
mittitur uirtus patientie.
ut patienter ferant omnia. ex
pectantes numerum illorum qui

simuliter interficiendū sunt p
xpo. cū eis post modū reg
natura. ut desiderant recipere
sua corpora. gaudeant ex
numero colligendoy. fr̄m.

I alimodo loquit̄ d̄s omnip̄s̄s̄.
ueluti quilibet pater famili
ar̄ habens multos filios.

Singulis q̄ de agro reuertē
tib; etrogantib; ut cibū
sibi tribuat̄ respondet. Re
fectio quidem unā parata ē.
sed expectate fr̄s uros. ut cū
in unū positi fueritis. om̄s
in cōmune cōmedatis & e
pulemini gaudentes. Qui
interficiendū sunt sicut &
illi. uel ap̄to scilicet mar
tyrio uel occulto. Et cum
ap̄uisset sigillū sextū. ter
remotus factus est magnus.

Et cetera. Quid hoc loco p̄ter
remotū debemus intell̄ge
re. nisi ualidissimā p̄secuti
onē que futura est temporib;
ant̄ xpi. Vnde bene non sim
pliciter dixit terre motus.

S; terre motus factus est magnus. Quasi cū
d̄s dicit. talis tunc erit tri
bulatio. qualis neq; fuit ne
q; fiet ex quo homines esse

ceperunt. Et sol factus est
niger tāquā saccus cilicini.

Cilicio peccatores homines
et rei induunt̄. Sol aut̄ xpm̄
significant. De quo scriptū ē.
Vobis t̄m̄tib; nom̄ meū. orie
tur sol iustitie. De quo etiā
impudicitur sunt gentes.

Et sol iustitie non luxit nob̄.
Fiat itaq; t̄ sol tāquā saccus
cilicinus. quando hi in quo
rū cordib; lucebit xpc; p̄
ni chilo ducentur. et uelut
peccatores et rei interfi
cientur amittitis ant̄ x̄.

Aliet. Sol ipsos significat
p̄dicatores. quib; d̄s dicit.

Vos estis lux mundi. Qui utiq;
t̄s fient sicut saccus cilicini.
quia celabunt corā impiis
quicquid habent luminis
et uirtutis. In illis quoq; ob
scurabit̄ sol qui timore ē
cussi. aut blanditiis deli
nti negabant xpm̄. & ad
tenebras erroris deuoluen
tur. que cuncta in extremo
tempore uentura iob̄ p̄
ph̄a testat̄ dicens. Sol con
uertēt̄ in tenebras & luna
in sanguine ante quā ueni

at̄ dies dñi magnus . Et
luna tota facta est sicut san-
guis . Luna . ecclā signifi-
cat quæ tunc tota fiet sicut
sanguis . quia non in uno lo-
co sed in omnib; mundi par-
tib; p̄secutio anti xp̄i con-
tra ecclā erassabitur .
Et stelle celi ceciderunt sup̄
terram . Et cetera . Celi est
sc̄a ecclā . de qua dñs dicit .
Celi michi sedes est . Et salo-
mon . Anima iusti sedes est
sapientiæ . Stelle ergo celi
sc̄i sunt . qui in tenebris isti
us uite lucent uelut stelle
infirmam̄to . Qui tunc utiq;
de celo cadent . quando
sub illa p̄secutione ualidis-
sima . a fide recedent . qui
prius fide recta & opibus
iustis uidebantur lucere .
In terram cadent . qui a ter-
renis delectationib; inhe-
rebunt . & ex ipso amore
terreno ad iniquitatem ru-
ent . Vnde sequit̄ . Sicut
ficus mittit grossos suos .
Cū autem uentus magnus mouer̄ .
Licet ficus in euanglio sina-
gogam significat . specialit̄

hic tam̄ omnem ecclā signi-
fic̄ . de qua tunc cadent qui
in fructuosi fuerint & ab o-
ni opib; uacui . Grossos enī
fici . appellat fructus p̄ti-
mit̄poris . qui ante quam
ueniant ad maturitatē uen-
to concussi int̄rā cadunt .
Ita & illi qui necdū p̄uener̄
ad maturitatem bonorum opū
& uacui sunt . concussi uen-
to . id̄ extrema p̄secutio-
ne decident in terrā . hoc
est interrenas delectatio-
nes . Qui uentus bene ma-
gnus uocatur . quia ut su-
pra dictū est . p̄secutio illa
om̄s mundi partes occupa-
bit . Et celū recessit sicut
lib̄ inuolutus . et cetera . Qd̄
est celū . hoc est et lib̄ id̄ sc̄a
ecclā . Quia dū dīn̄ habet
habitatorē . habet quoq;
& dī scriptā non in tabuli
lapideis . sed in tabulis cor-
tis carnalib; . Intuendum
aut̄ . qd̄ ipsa ecclā sicut lib̄
inuolutū recessisse dicit .
In libro enī inuoluto qd̄ in-
terius continet̄ . non ui-
detur . nisi ab illis quibus

uoluntarie aperit̄. Sicut
mitū sc̄i illius temporis. et
suis se manifestabunt. et
excitant̄ se celab̄. Sic
legimus factū in passionib̄
sc̄oꝝ. martyꝝ. cuius uide
licet mēbra. Ioh̄s alloquit̄
dicens. Nolite om̄i sp̄i uere
dere. sed p̄bate sp̄s si ex
ō sunt. Recedet aut̄ ec
cl̄a in suis electis atq̄ p̄bis.
non abscessu corporis sed
fide. et op̄atione. Juxta
illud. Egre dimini de me
dio eius. & in mundū nēte
tigeritis. Et om̄s montes
et insule de locis suis mo
tesunt. Et cetera. P̄ montē
in hoc loco. debemus in
tellegere p̄cipuos sc̄os in
eccl̄a constitutos. qui e
minent ceteris. sicuti mon
tes planitiē t̄re transcen
dunt. Ad quos p̄tinet il
lud qd̄ dñs p̄ p̄ph̄am dic̄.
Sustollatē sup̄ altitudines
t̄re. Qui mouebunt̄ non
ut a fide recedant. sed
corpore & animo atq̄ o
p̄e separabunt̄. a socie
tate rep̄boy. Audientes

illud p̄ph̄e sicut supra die
tū est. Exite de illa p̄p̄s meus
hoc est de babilone. que pec
cata significat & societate
maloy. In insule quoq̄ eccl̄as
significant. quasi sicuti insu
le tunduntur fluctib̄. ita
et eccl̄e fluctib̄ p̄secutionū
istius uite tundunt̄. De q̄b̄
p̄. p̄ph̄am dic̄. Me in insule
expectabunt. et brachiū
meū sustinebunt. Quae simi
liter sicut et montes sepa
rabunt a malis. tū fide &
op̄atione disiungentur.
Et reges terre. & principes
tribuni. & cetera. Re
ges sunt. qui cor pora sua
bene regere nouerunt.
nescilicet ut uis insolescant.
ne penuriis succūbant.
Principes aut̄ sunt. mino
ris dignitatis sc̄i. qui non
om̄ib̄ ut reges. sed tam
quib̄dam p̄ concessis uir
tutib̄ resistunt. Tribuni
uō. qui ad huc minoris po
testatis. & ipsi in quantū
preualent contra uitia
carnis dimicant. Diuites
quoq̄ non op̄ib̄ sed bonis

operibus uocantur. Unde ap[osto]l[us]
admonet diuites fieri in o-
peribus bonis. Fortes. n[on] cor-
poris uirtute. sed animi.
S[er]uus. coniugio obligat[us].
Liber quoq[ue] a coniugio. &
a peccatis absolutus. Isti
om[n]es ultima p[er]secutione de-
prehensi. fugient & abscon-
dent se in speluncis. & ce-
t[er]a. Id[em] suffragia sc[ilicet] homi-
n[u]m & ang[el]or[um]. expectent.
Ad hos montes. nouissima
p[er]secutione comprehensio.
ortat[ur] fugere d[omi]n[us] in eu[an]-
gelio dicens. Tunc qui in
iudea sunt fugiant ad mon-
tes. Et dicunt montibus
et petris. id[em] angelis & homi-
nib[us] sc[ilicet]. qui recte mon-
tes appellantur. quia ter-
rena despiciunt. & celestia
contemplantur. Recte pe-
tre. quia d[omi]no qui est pet[ra]
roborant[ur]. Certe sup[er] no[n].
et c[eter]a. Id[em] m[en]ta animu[m] in-
flectite. & nos p[ro]p[ter] u[er]is in-
ter uenturib[us] iuuate ab
ira iudicantis. Qui in ueniet
dies magnus ire ipsor[um].
id[em] d[omi]natio reg[um]. Et q[ui]s

poterit stare. id[em] nullus.
S[ed] ieni sc[ilicet] illius ir[ae] te timeb[un]t.
et ang[el]i quoq[ue] timore con-
cutientur. quis u[er]im susti-
nebit. in quo et iustus uix
saluabitur. De hoc t[em]pore
p[ro]ph[et]a dicit. Dies ire dies
illa. Et c[eter]a. Possumus &
hec in contraria parte in-
telligere. Om[n]es eni[m] sepe
in sacro eloquio sup[er]bos
significant. Unde est illud
esai[ae]. Sup[er] montem cali-
gosum leuate signu[m]. Inq[ui]s
b[er] uerbis. balthasar uolu-
it intelligi. Infidelitatis
nebula cooptu[m]. Insule
aut[em] appellantur. qui sc[ilicet]
rii negotior[um] fluctibus
quatiunt[ur] & instabile s[un]t.
Istiales mouebuntur ab o-
no. ad malu[m]. a fide ad in-
fidelitate[m]. ut cupiditate[m]
sua[m] possint implere. Qui
etia[m] sub pacis t[em]p[or]e non so-
lu[m] ex ter[ra]. substantiam
p[re]cipiunt. sed etia[m] in mor-
te p[ro]p[ter] iniquor[um] gaudent.
atq[ue] eor[um] bona in suos usus
conuertunt. Reges aut[em].
principes. a tribuni. iuxta

qualitatē graduū om̄s re p
bos significant. Maioris
scilicet dignitatis homines
mediocres & minores. qui ti
mentes amittere regna et
honorem dū uiderint reg
nare anti xp̄m et mēbra illi
us timebunt. et transibūt
ad eos. ac mouebunt ad ma
lū ut eis parent. & diuitiā
nā admittant. Diuites q̄q̄
appellantur peccatis. qui
om̄e malū q̄ uoluerint
implere. libe poterunt.
nec in medio aliorū auxilio
indigebunt. Fortes similiter
in malo intelligimus. ad
miscendam scilicet ebrie
tatē. uel ad fidem aliorū sub
uertendam. Serui peccato
seruientes sunt. quia quifa
cit peccatum. seruus est pec
cati. Liberi a iustitia. id̄
alieni a iustitia. Vnde pau
lus. Cū serui eētis peccati.
liberi fuistis iustitię. Isti
om̄s imminente futuro iū
dicio. current ad auxiliū
demonū. cū desperati ad
scōy. quēlibet non p̄sumūt
accedere. dicentes. Cadi

te sup nos & abscondite nō
ab ira sedentis in throno.
id̄ modo liberate nos. quia in
uobis ac tenus confisus sum.
Et post hęc uidi quattuor an
glos stantes supra quattuor
angulos terre. Et cetera. Quat
tuor angli stantes supra
quattuor partes terre. prin
cipales sunt prepositi sup quat
tuor regna principalia as
siriou. uidelicet. & caldeoy.
medoy. et p̄sā. macedo
nū. et romanoy. Sup̄
quattuor partes terre sta
bunt quattuor angli nequā.
quia eos ad sui seruitiū dñi
inclinauerant. Tenentes
quattuor uentos. Et cetera.
Qd̄ sūt quattuor angli. hoc
sunt & quattuor uenti. id̄
quattuor demones princi
palitatem sup quattuor re
gna tenentes. Vnde in da
nibelis uolumine legimus
qd̄ quattuor uenti pugna
bant in mari magno. & iiii.
bestie consurgebant de terra
que sunt p̄phata quattu
or sc̄l̄ regna. Tenebant q̄
angli quattuor uentos. id̄

se ipsos in suis membris. Quia
enim diabolus & omnes iniqui
unum corpus sunt. profecto et
in angelis. et inuentis. ipse
intelligitur. Ipsi angeli te-
nebant quatuor uentos
terre. ne flarent super terram.
et cetera. Quia quatuor de-
mones singulis regnis pre-
lati. tenebant omnem populum
subiectum. ut nullus fla-
tum alicuius religionis au-
deret contra eos emittere.
aut uerbum contra illos.
et uerbum ueritatis efflare
aduersus ydola. et diceret.
Non sunt dii qui manibus ho-
minum efficiuntur. sed sunt
simulacra ad nichil utilia.
In terra autem diuersitas provin-
ciarum. In mari uero. in numero.
sitas designatur insularum.
Per arbores quoque intelliguntur
homines singuli. qui ad uni-
uersitatem redit ad speciali-
tatem quam ipsi demones omnes
homines in his quatuor
regnis degentes pro suo te-
nebant ad stricto seruitio.
Et uidi alterum angelum ascen-
dentem a ortu solis. et cetera.

Alius angelus. omnem significat
ihesum christum. de quo scriptum est.
Uocabitur nomen eius magni con-
siliarii angelus. A ortu solis as-
cendit. quia tertia die a mor-
tuis resurrexit. et sua resur-
rectione. totum mundum
illuminauit per euangelicam
doctrinam. Unde psalmista
dicit. Quia ascendit super oc-
casum. omnis nomen est illi.
Uenit ergo a ortu solis. et
precepit quatuor angelis
ne nocerent terre & mari.
quia surgens a mortuis. prohi-
bit demones a lesione eorum.
quia ad uitam eternam sunt prede-
stinati. Unde et ipsa quat-
tuor regna sibi subdidit.
et ad notitiam ac cultum uni-
us dirigit. Hinc est quod
nabuchodonosor uidit la-
pidem percisum de monte
sine manibus. qui percussit sta-
tuam in pedibus ferreis. et con-
minuit partem aurum & argen-
tum. et aes. In auro enim intel-
ligitur regnum assyriorum. In ar-
gento medorum. In aere per-
sorum. & macedonum. In ferro
regnum romanorum. significatur.

Xp̄c̄ en̄inatus de stirpe iuda
ica sine ope militari . p̄p̄
dicationē aptoy p̄cussit
extrematē regni roma
noy . Et tēprephata om̄a
sc̄li regna contriuit . que
illierant subiecta . Lapis
aut̄ creuit et suscitatus ē
in regnū qđ in eternū non
dissipabitur . Vnde et se
quit̄ . quo ad usq̄ signem̄
seruos d̄n̄i in frontib̄
eoy . Ubi intuentū . quia
cū sup̄uis unū anḡl̄m se ui
dissē dicat ioh̄s . Ipse an
ḡl̄s nunc pluraliter loq̄t̄
dicens . Quo ad usq̄ signe
mus . ego scilicet . & apti
mei . Qđ enī fecerunt apti .
ipse xp̄c̄ fecit qui in ip̄s
habitat . Iuxta illud .
Ecc̄e ego uobiscū sū om̄ib̄
dieb̄ . ecc̄t̄a . Signū aut̄
quo signāt̄ om̄s seruidi in
frontib̄ . ipsū signū est sc̄c̄
crucis . qđ fideles in eccl̄a
dupliciter corpore scilicet
& in animo portant . in cor
pore scilicet . quia signant̄
in fronte in nomine pat̄s .
et filii . & sp̄s sc̄i . In animo

uō qui xp̄i passionē imu
tantur crucifigentes se cū
uitiis & concupiscentiis .
Vnde in ueteri testamento
p̄ceptū est . ut sup̄ uitūq̄
limitem ponerent de san
guine agni . quia non p̄dē
est hoc signū exterius .
quē q̄a portare . nisi ip̄s
quis accipiat . Et iterum .
f̄ides enī si non habeat opa
mortua est . Dicit ergo .
Nolite nocere terr̄ . & eccl̄a
quo ad usq̄ signemus ser
uos d̄n̄i in frontib̄ eoy .
Ac si diceret . Illos nolite le
dere quia uita eternam
sunt predestinati ante
om̄ia sc̄la . Vnde apt̄s . qui
elegit nos ante mundicon
stitutionē in ip̄so in ad
optionē filioy d̄i . Et au
diui numerū signatoroy .
ecc̄t̄a usq̄ filioy isrl̄ .
In hoc loco finitus numer̄
p̄ infinita ponitur . Nec p̄
tinet solū modo ad duo
decim trib̄ filioy isrl̄ . sed
ad om̄em eccl̄am que p̄
hunc numerū cōprehen
dit̄ in suis electis . Quod

etiā ipsius numeri natu-
ra demonstrat. Ternari-
us enī sūmū bonū signifi-
cat. id scām trinitatem.
Quaternarius sūo sacratuſ ē
similit̄ ppter quattuor
libros euanglii. uel ppter
quattuor flumina pa-
radysi. Siue etiā ppter
quattuor partes mundi.
Sicut ppter quattuor uir-
tutes principales. Siue
igit̄ ducant̄ tria per
quattuor. siue quattu-
or ptria. duodecim faci-
unt. qui & ipse sacratuſ
est ppter duodecim tri-
bū isrl̄. & ppter duodecim
ap̄tōs. millenarius etiā
numerus. p̄fectionē sig-
nificat. quia sepe p̄ uni-
uersitate ponitur. vñ
est. verbū qđ mandauit
in mille generationes.
Ecclā quatrinitatis notitia
ex uniuersis generationib;
aggregat̄. Quattuor q̄
paradysi fluminib; irri-
gatur. et in quattuor
mundi partes distendit̄.
recte in duodecim milib;

figuratur. Sed ut in eo qđ
credidit p̄ficiatur. neces-
se est ut duodecim milia
ū numerus. quattuor solidi-
tate iungat̄. Ducantur
ergo duodecim milia p
quattuor. quadraginta
et octo milia fient. Vt uō
ad id qđ credidit. idem
ad trinitatis contēplatio-
nē p̄tingat. Rursū qua-
draginta & octo milia ter
multiplicent̄. & de se cen-
tū quadraginta quattuor
milia reddunt. Nā et cen-
tenarius numerus quide-
leua transfertur in dexte-
rā. generalē m̄ scōy signifi-
cat numerū. qui in p̄fecti-
one op̄is inuenta. in dex-
teris sunt collocandi. Et
quia sunt nonnulli q̄ hunc
numerū ^{ad} interfectos sub
herode p̄ ueros redigi pu-
tant. ad monendū sunt ut
considerent nequaquam
tunc herodem in duodeci-
m tribub; habuisse pote-
statem. Sed ut euangl̄m
loquitur quartā partem
obtinens regni in sui iuris

dominio . put uoluit par
uulos interemit . Si enī hic
numerus xvillos innocen
tes redigitur . quomodo
ex duodecim tribubus uen
turus dicitur . cū illi ex duabus
tantū fuerit occisi . Re
stat ergo ut scdm pmissis
expositionis sensū omniū
electoy sumā in eo noue
runt cōprehendi . Ex tri
bu iuda duodecim milia si
gnata . Manifeste ostendi
tur in hoc loco . non nos
debere hic carnalē acci
pe generationē . p hoc qd
non scdm ordinem natui
tatis sue filii iacob ponun
tur in hoc catalogo . Nā
iudas quibic primus pon
tur . utiq; quarto loco na
tus est . Gaad quoq; hic est
tertius . ibi octauus inue
nitur . Similit̄ deceteris e
intelligendū . Qd quart
factū sit . ipsa nomini in
ter pretatione manifestat .

Iudas quippe . interpretat̄ con
fessio . uel laudans . In quo
ecclesia cōprehenditur . que
de peccatis preteritis peniten

tiā agit . & a laude creatori
non cessat . Confiteor enī
equiuocū uerbu . et p confes
sione ponitur . & plaude .
Unde dicitur . Confiteor tibi dñe
pater celi & terre . Et psalmista .
Confitebor tibi dñe in toto
cordemeo . Ruben dicit̄ ui
dens filiū . Et in hoc loco
ipsa ecclesia significat . que
filios . id est sua opa . considerat .
et uidet quantū proficiat . ali
isq; exemplū bonoy prebet .
P filios enī . sepe . op bonade
signant̄ . Unde est . Videas
filios filioy tuoy . Filiiq; p
pe filioy . intelligunt̄ remu
neratio opū . Spalis itaq; ē
ista psapia . Et quia in iuda
precessit initiū confessionū .
In ruben succedunt incremē
ta uirtutū . Qui si primus
poneret̄ . ordo natiuitatis
eccleie confunderet̄ . Prius
enī p confessionē . recedim̄
amalis . deinde . pspicimus
ad subsequenda bona ut
informem̄ rectis & placit̄ .
Post ruben recte ponitur
gaad . que tentatio inter
pretat̄ . quia bene opantes

solet pbare tēptatio. vnde cui
dā orō: quia acceptus eras deo.
necesse fuit ut tēptatio pbare
tē. Et quia scī contra easdem
temptationes diuina uirtute p̄
cincti fortes existunt. recte
idē gao accinctus uocatur.
vnde psalmista dicit. Precinc
xissime uirtute ad bellum.
Et quia scī clauso hostio. pa
trem orant & sua opa in q̄n
tū possunt fauori humano
celant. ut qui uidet in abscon
dito eis reddat. recte eis etiā
conuenit. qd̄ dōe gao latrun
culus dicit. Et quia illata
tēptatio p̄bator coronat.
ēgrue postigat. aser ponit.
qui beatus interpretatur. vñ
est. Beatus uir qui suffert
tēptationē. Ceteri autē scī
de ista p̄missione. non solū
patienter illata sibi p̄fert
mala. sed etiā in ipsīs tribu
lationib; constituti. a lati
tudine caritatis non rece
dunt. atq; idcirco bene
post aser. neptalim ponit.
qui latitudo interpretat.
P̄ illud enī mandatū curr̄.
de quo psalmista dicit.

Latū mandatū tuū uimus. Et
quia hoc amplissimum
dilectionis p̄ceptū gra
tientes. eaque retrosunt
obliuioni tradunt. et inan
tesē extendunt. seq; rē
peregrinos in hac uita eē
conspiciunt. Ideoq; et m̄
dicos eē fatent. iure post
neptalim. manassef ponit.
qui oblitus int̄ p̄tat̄ uel
necessitas. Oblitus scili
cet. quia unūqd̄ retro e di
mitunt. Necessitas uō. q̄a
ad ea que desiderant nec
tū puenerunt. Hinc psal
mista. De necessitatib; mes
erueme. Unde & bene p̄
manassef. symeon collo
catur. qui uidiu tristitiā
appellatus inter p̄tat̄.
Quia uidelicet desiderū
illoꝝ. postulantiū dissol
ui ut possint eē cū xp̄o.
sepe differtur. non tam
aufertur. vnde necesse
est etiā ut nomen habita
culi retineant. qd̄ idem
symeon sonare uidetur.
qm̄ qui meretur in taberna
culo corruptionis. debet

gaudere de tabernaculo eterne quietis. Scientes quia si terrenarum habitatio dissoluitur. adificationem habent in celis domum non manufactam. Cui leui succedit. qui aditus dicitur. quia uidelicet tales iam omnia conculcantes terrena. super addunt sibi precepta non iussa. ut est uir quintas. erogatio dimidii bonorum. uel facultatum. Et cetera huiusmodi que non iussa. sed consilio sunt super addita. Quibus nimirum bene conuenit. quod ysachar post leui adnectitur. qui merces dicitur. quia talibus merces debetur remunerationis quorum. unum dicit hieremias. Quiescat uox tua a plane tu. quoniam est merces operum. Tales autem qui ita uiuunt et solummodo pre remuneratione eterne uite laborant. solent aliquando tentationes probare. Unde bene post ysachar labulon sequitur. qui interpretatur habitaculum fortitudinis. Non enim tales suc-

cumbunt tentationi. sed uirtus in infirmitate perficitur. De talibus dicit apostolus. Conualuerunt de infirmitate. forte facti sunt in bello. Quia corpus illorum. quia ab inimicis putatur infirmum. et quod anime parant uitium inueniunt. in uinctum. Quia etiam diuina malis persecuntur. talentum sibi creditum diuini uerbi. expendere quoque ipsis inimicis non cessant. Atque idcirco post labulon bene ioseph ponitur. qui augustinum uocatur. quia ut augustinus lucri de accepta pecunia referant. etiam inimicis hanc erogare non tepidant. Et quia iusti in dextera sunt eterni regis locandi. qui in uirginibus continentibus. ac bonis coniugatis. induo decem. istis inueniuntur perfectus ^{sunt} animarum. Bene post omnes hos. beniamin ponitur. qui filius dextere interpretatur. Quasi enim ab ipsa dextera generantur. qui uis uirtute in hoc seculo peragunt. hoc etiam non est pretereundum

cur dan de hoc catalogo fuerit eiectus. cū in ceteris libris sicut et ceteri fr̄s inueniatur. Manasses autē quoniam fuit filius iacob. & quidem alienigena natus est matre. id est de ascenez filia putiphaye sacerdotis elyopoleos. locū eius teneat. Ad quod sciendū. quia de dan nasciturus est anti xp̄s. Iuxta illud iacob. Fiat dan coluber inuia. et cetera usq; ut cadat ascensor eius retro. Eicitur itaq; ex hoc loco dan. ut ostendatur anti xp̄e ex omni numero scōy eiciendus. Alter. Dan interpretat̄ iudiciū transiens hebreoy. quia scilicet postquā ueritas apparuit. omnia illoy. sacrificia & uictime transierūt. et ueritas surrexit p̄ manassen. hoc est p̄ ppl̄m gentilem qui obliuioni tradidit idola. Finito enī sacerdotio qd̄ in figurā precesserat. statim surrexit uerū in eccl̄a sacerdotiū scd̄m ordinē melchisedech. De hoc enī

p̄ pph̄am dñs dicit. Ecedies uenient. et consumabo su p̄ domū iuda testam̄tino uū. Vnde & ap̄ls. Qd̄ enī antiquat̄ et senescit. p̄pe interitū est. Amen dñō ad ueniente. illud sacerdotiū iudeoy. in uetustate fuerat uersū. & ad senū declinabat. Ideoq; cito perit. ad ueniente uō sacerdote xp̄o. Recte ergo sexto loco pro dan quidem est eiectus manasses constituitur. quia uidelicet in sexta mundi etate ad ueniente dñō ihu xp̄o. iudaica plebs. & sacerdotiū. et omne bonū pdidit. Et in eius loco manasses id̄ ppl̄s gentilis est adscit̄. atq; in filiū adoptatus. Et sicut dan de hoc catalogo sp̄ali est eiectus. ita om̄s reprobi eicientur de consortio scōy. in die iudicii. Posthęc uiditur bā magnā. et cetera. hoc est postquā audiui numerū fidelium qui cōprehendunt̄ in duodecim trib; isrl̄. in turba magnā quā dnu

merare nemo poterat. Ipsa
est turba omnium fidelium. que
intelligit induodecim tribus.
quod dinumerare nemo pote-
rat. Numerus enim electorum.
apud deum finitus est. sed apud
homines est infinitus. Vnde
ad homines est referendum
quod dicitur. quod dinumerare ne-
mo poterat ex omnibus genti-
bus tribus. & cetera. Cum die
ex omnibus gentibus & dande
subinfertur tribus. Offen-
dit quia in omnium gentium
nomine comprehenduntur fideles
superius omnium tribuum. Et
contra in tribuum nomine. com-
prehenduntur fideles omnium
gentium. Scilicet ecclesia in tribus
ordinibus diuiditur. impre-
latos. coniugatos. & con-
tinentes. Numerus ergo pro-
missus. non est accipiendum
pro finito sed pro infinito.
Sicut ante thronum. Per
thronum sicut frequenter
dictum est. intelligitur ec-
clesia que est sedes dei. Secundum
illud. Numma iusti sedes est
sapientie. Stat ecclesia ante
thronum. id est ante ipsam.

quia conspecta est et sibi pro-
uidet. ne aliquo indecens
faciat. Stat. dum animus suus
in soliditate dilectionis et
fidei roborat. Hinc psalmus
iusta. Statuit supra petram
pedes meos. In conspectu
agni etiam stat. quia de sua
conscientia fida. omnia opera
sua. uult uideri a deo a quo
remunetur. Vnde & unus
ex his adstantibus dicebat.
Vult dominus in cuius conspectu
sto. A micis stolis albis. Pro-
stolas albas accipe. Sinceri-
tate & puritatem baptismi.
purgationem occultam uel
aperta martyrii. Ablutio-
nemque fontis lacrimarum. Ante
mediatoris aduentum cor-
da humani generis maculis
peccatorum erant respersa. sed
de albata postea sunt tri-
bus modis superius dictis.
Sunt multi qui albas stolis. pro
baptismi abluitione. muni-
das conseruant. quia nul-
lum mortiferum crimen ad-
mittunt. Alii sunt qui co-
inquinant diuersis scele-
ribus. Sed ut ad pristinum

decorē redeant. se occulto
uel ap̄to martyrio. et gemi-
tib; lacrima; candificant.
¶ itq; ut om̄s fideles stolas ha-
beant superius positas. Et
palme in manib; eorū. ¶ pal-
mas triumphus uictorie de-
signatur. ¶ manus uō. uirtus
operationis exprimit. Pal-
mas ergo in manib; habent
electi. dū quolibet modo
trūphant de antiquo ho-
ste & huius sc̄li uolunta-
tib;. uel p̄ manus. intelli-
ge potestātē. Qd̄ enī per
manus potestas designēt.
habes in euangl̄io dicente
dn̄o. Nemo potest rapere
oues de manu mea. hoc ē
de potestate. Potestātē
quippe quā accepimus
ut filii dī eēmus. Dicente
beato ioh̄e. Quot quot
crediderunt meū. dedit
eis potestātē filios dī fieri.
¶ Palmas habemus in manib;. hoc est uictoria; de diabo-
lo. de opib; nequā. de in-
centiis carnis. Cuius ni-
mirū uictorie sūma. in ca-
pite mēbrorū consistit.

Et clamabant uoce magna
dicentes. Vocē magnam.
non strepitu uocis. sed de-
sideriū sūmū sc̄orū accipi-
amus. Vnde est. Desideri-
ū pauperū exaudiuit dn̄s.
hinc moysi cū nichil exte-
rius diceret. sed intus tan-
tū gemens oraret. dn̄s ait.
Quis clamas ad me? Salus
dn̄o. Salus om̄is quecūq;
tribuit hominib; siue in cor-
pore. siue in anima. ipse est
deputanda. Vnde psalmista.
Dn̄s est salus. Salus dn̄o
qui sedet sup̄ thronū. id est
p̄ patri. & agno. id est filio.
quiagnus appellatur. pp̄-
ter innocentia; & uictima-
tionē. Sicuti aut̄ hic intro-
ducit patrē & filiū seden-
tem & intelligit̄ sp̄s sc̄s.
ita superius ubi solū filiū
cōmemorauit. pater & ip̄s
sc̄s parit̄ intelliguntur.
Tale quid legimus in euan-
gelio dicente. hec est uita
et̄na. ut cognoscant tē.
et quē misisti ih̄m xp̄m.
Ita est enī consuetudo diui-
ne scripture. sicut supra

dictū est . ut ubi ponit pa-
trē et filiū . simul intellē-
gatur sp̄s sc̄s . Sup̄ thronū
sedet . id est sup̄ eccl̄am que
est sedes dī . regnat in cor-
dibz fidelū habitando .

Et om̄s anḡli stabant incre-
cūtu throni . & senioꝝ . Qd̄
sunt throni . hoc sunt se-
niores . hoc et quattuor
animalia . Genus enī inge-
neret̄ in hoc loco . sicut
legimus supra de arca &
octo animalibus . Eccl̄a enī
pp̄t̄ diuersa officia . diuer-
sis modis exprimitur . Quia
enī dñs in eccl̄a regnans
singularit̄ cuncta exami-
nat . recte p̄ unū thronū
designatur . Quia uō ipsa
eccl̄a in capite suo alioꝝ
facta iudicat . digne p̄ se-
niores . quia q̄q̄ pascuis ui-
rentibz p̄ fidem iam in qui-
bzdam membris inheret in
quibz d̄a uō p̄ speciem finit̄ .
Bene p̄ animalia . Quia aut̄
uentura queq̄ predicando
annuntiat . apte p̄ anḡlō .
Quia ex diuersis gentibz ag-
gregatur . iure p̄ turbam

figurantur . Vnde et auc-
tor huius reuelationis . ut
hanc turbam innumerabi-
lem ipsos eē anḡlōs offen-
deret . solummodo eoy . casū
cōmemorat . Neq̄ enī con-
uenit ut anḡlis adorantibz .
homines rigidacervice sta-
rent . Anḡlōs itaq̄ hic ac-
cipiamus ipsos electos .
quidē signant̄ p̄ uiginti
quattuor seniores . Qui re-
cte anḡli uocant̄ . quia uitā
eternā adnuntiant . Elec-
ti enī qui ut diximus anḡli
sunt . Aliquando stantes .
Aliquando sedentes in thro-
no dicuntur . Stantes . sicut
hic . Sedentes ut ibi . Illic se-
derunt sedes in iudicio . Et
sedebitis sup̄ sedes duodeci
iudicantes duodeci tribz
isrl̄ . Ipsi sunt increcūtu
throni . quia eccl̄am doctri-
na . p̄ce . et exemplo . un-
dēq̄ ambiunt . Et cecider̄
in conspectu throni in faci-
es suas . Casus iste humilita-
tis iudiciū est . quia electi
quicquid boni habent . n̄
suis meritis sed dignē de

putant a quo omnia bona sumunt. Sedm illud. Omne datu optimu & omne donu pfectu de sursum est. Et nota. quod electi in faciem. reprobu retro cadunt. Quia uidelicet electi in futuro sibi pspiciunt. reprobi uo que eos in futuro sequantur. puidere negligunt. Et adorauerunt dnm dicentes amen. Benedictio et claritas. Et cetera. hec omnia cu ptineant ad scam trinitatem. que unius & uerus est ds. specialit tamen ad incarnati uerbi psona referunt. et infidelium ora iudeoy hac auctoritate clauduntur. Ipsi eni dicunt. xpcur purus homo & filius fabri fuit. & dignitati nomen. sibi falso usurpauit. Ergo mendax fuit. Sed nos contra respondemus. qd nec purus homo fuerit. nec mendax. sed ds & homo. uia ueritas. qd sonat am. Quia amen dicitur ueru. siue fideliter. Ipsi etiam dicunt. maledictio congruit cruci

fixo. quia maledictus homo. qui pendet in ligno. Nos contra dicimus. qd nulli melius conuenit benedictio. quam illi qui maledictu legis abstulit a nobis. et benedictione abrahe ad gentes puenire fecit. Ipsi qq dicunt. Non conuenit homini mortuo claritas. sed solidu uiuo. Nos contra dicimus. nemini magis quam illi ad scribendam claritate. quia indiuitate manens. ipse est auctor lucis eterne. & in humanitate a hora mortuus. tertia die surrexit p glam patris. & est illic claritatis coparticeps. & uiuit. ac sedet in dextera di patris. Ipsi nichil hominis dicunt. Non est xpc ur illa sapientia. que attingit a fine usq. ad fine fortiter. Et cetera. Qm paruulus extra sorore enatus. & p incremta tepoy sapientia pfectus ut homo. Nos aut contra. Non est illa sapientia passade trinitu in assuto homine.

cū idē scdm qd̄ homo erat p
fecit sapientia. sed magis
hec ab illa assumpta mansit
una sapientia, ^{p̄ quā} mundus est fac
tus & restauratus. homo de
tra creatus. de tra ad celum
subleuatus. Ipsi dicunt.
Nulla ei debetur gr̄a. actio
p̄ salute animā. qui suā
ipsam animā liberare non
potuit. Nos contra. Nul
li congruentius quā illi gr̄a.
actio debetur. qui ut asser
ret salutē animā nr̄a. Po
testate pp̄ria uoluit ani
mā ponere. qd̄ si nollet.
nūquā poneret. Ipsi etiā
dicunt. Nulla ratio p̄mit
tit honorem deitatis illi
ascribi. qui ex p̄batus. irri
sus. contemptu dignus. ha
bitus est. Et nos contra.
p̄ hoc dignus a nobis hono
randus est. quia indigna
p̄ nobis sustinuit. Nec mi
nuit honorē eius quē cū pa
tre possidet. irrisio atq̄ il
lusio ur̄a. quā in homine su
stinuit. Ipsi etiā nichil ho
minis dicunt. Non fuit xp̄c
eterna uirtus & fortitudo.

qui lassari potuit extirinare.
Nos contra respondemus.
quia qd̄ infirmū est dī. fortiu
est hominibz. Illius enī infir
mitas. totā mundi uirtutē
& fortitudinē p̄stravit.
Et respondit unus de seni
oribz dicens michi. hi quā
mictisunt stolis albis. Circa
quare dicit. Respondit. Nul
la interrogatione p̄missa.
consuetudo more. scripture
loquitur. que solet plerūq̄
nullo interrogante. itate
spondentis uoce p̄ferre sen
tentia. vnde in euanglio
legimus. quia respondens
ih̄s dixit. Confiteor tibi
dn̄e. pat̄ celi et t̄re. Et alibi
legimus. quia respondens
angls dixit mulieribz. No
lite timere. Nulla intro
gatione ipsa mulierum
premissa. Hoc autē in hac
reuelatione unius senioris
responsio dissimilitudinis
habet nullis. quia ista int̄
rogatiua. illa indicatiua.
Quo itaq̄ in uno seniore ac
cipimus. nisi ordinem p̄ph̄a
nisi unitatē om̄iū predicatorū.

Quingenti & enī .iiii. seniores.
ppter numerū duoy. testam
toy. que duo denario dupli
cato numero. Induodecim
tribub. ac duodecim aplis
exprimuntur. sepius hic
frequentant. In uno uō seni
ore. unitate toy. dem testam
toy. Vel certe ipse senior.
senoy. dñs uidelicet predi
catoy. designatur. Iōo autē
interrogat senior. ut querat
iobis. querens audiat. au
diens intelligat. intelligens
admiranda que querit. au
dit atq. intelligit. semetip
sū accendat. Deniq. osten
dūt. et acmētistolis alb.
ut talem habitū. tale con
cupiscat indumentū. Sed
statim requirit. quis sint. tales
aut unde uenerint. quatin
scilicet si uult in aliu tran
sire. numerum. Dū audit
quis sint. aut unde uenerint.
studeat talis eē. quales illo
cernit. Sata gat inde ueni
re. unde illos uenisse co
gnoscat. Quo uō sint stolis
albe. paulo supus dictū
est. Dicat igitur

H i qui amictisunt stolis alb.
quisunt & unde uenerunt.
Ac si predicator esset. uel dñs
predicatoy. pius auditorib.
diceret. Quotquot ante
muntū constitutionē. elec
tisunt. Numquid uolupta
tatū sux. exsecutores. Nū
quid ppter cupiditatis am
bulauer. Ad hec cū iobis
expsona bonoy. auditoroy.
uni ~~sen~~ seniori. R. Dñemi tu
nostri. Rursū expsona dñi.
ille uel predicatoy. eius sub
infert. Hi sunt qui uenerūt de
tribulatione magna. & la
uerūt stolas suas. et dealbauerūt
eas in sanguine agni. Cui
uidelicet uox. toto isto in
tēpore. per adocentū. ta
lia elamat. taliapredi
cat. Unde et in eo qd dñs
uenerunt. tū tēpoy. sū
mā concludit. Preteriti
scilicet. presentis. & futuri.
peo qd est uenerunt. ueni
unt atq. uenturū sunt. de
tribulatione magna. hoc eē
de aduersitatib. huius seculi.
Iuxta quod apls dicit. Opor
tet nos p multas tribulationē.

integritati introire. Et psal-
mista. Multe tribulatione
iustoy. Magnas quippe tri-
bulationes scriptule. dū ali-
os iugulo stravit gladius.
alios crucis patibulum affix.
alios in se subiectos aqua
absorbuit. alios edax flama
consumpsit. Nec solū illi pti-
nent ad hanc glām. quibui-
scemodi corporalit tormē-
ta p^{ter}fecerunt. sed et illi qui in
pacis tēpore. pie uiuere in
xpō cupiunt & psecutionē
obprobria. irrisiones. quia
alioy. pro xpō sustinent. uel
ieiunia adhibent. uigili-
is insistant. multiplicant
orationes. uoluntates p-
prias glorio pcepti inter-
ficiunt. Sicq; suas stolas.
hoc est sua corpora. in san-
guine agni candificant.
dū xpī capitis uidebit
sui imitantia exempla. uel
pillo patiendo. uel alioy
illata contumelia. patien-
ter tolerando. uel semetip-
sos uitius & concupiscentiis
mortificando. In dō sunt
ante thronū dī. & seruiunt

ei die ac nocte in tēplo eius.
Et qui sedet in throno habi-
tat super eos. Ac si diceret.
Pp̄terea ad numerū p̄tinent
electoy. pp̄terea thronus
dī. pp̄terea in tēplo dī.
pp̄terea in tēplo ei scām il-
li exhibent seruitutē. q̄a
talib; indumentis uestiti. q̄a
sanguine agni uidentur
abluti. Ipsi enī a condito
resuo tāquā thronus pre-
sidentur. ipsi tāquā tē-
plo inhabitantur. Ipsi et
ante thronū in tēplo dī dō
seruire p̄bantur. quia ip-
si sunt simul tēplo & thro-
nus dī. Nam qd̄ dixit sedet
in throno. hoc repetit dī.
habitat super illos. ubi et
thronū et tēplo eos demon-
strauit eē. Seruiunt autē
die ac nocte. id est in p̄speri.
& ad uersis fidei atq; opati-
onis rectitudine conser-
uant. Dies enī p̄speritatē.
nox uō significat huius
sc̄li aduersitatē. Sed in u-
trisq; dō deseruiunt. quia
eos nec p̄speritas. nec ad-
uersitas. ab eia instituti

one. ac libera conditoris sui
seruitute. ualet inclinare.
et hoc in ecclā. hoc est in se
ipsis. Non esurient. neq̄ si-
tient. & non cadet sup̄ illos
sol. neq̄ ullus estus. qm̄ ag-
nus qui in medio throni est
reget illos. & ad uite fontes
aquay. deducet eos. Cau-
sa redditur. cur non esuri-
ant. neq̄ sitiant. neq̄ so-
lem. uel estū patiantur. q̄
uestim̄tis albis coruscate
uidentur. cū dicitur. Qm̄
agnus qui in medio throni
est reget eos. Et ecclā. Non
esurient inquit neq̄ sitient.
f̄ amē quippe iā sc̄i non pati-
ent̄. qui presentia illius
saturabunt̄. qui est panis
uiuus de celo descendens.
hinc psalmista. s̄ atabor
tū manifestabitur gl̄atua.
S̄ itim quoq̄ non sustinebunt̄.
quia ipse est potus uitæ. Vñ
idē psalmista. Dñs regit me.
usq̄ sup̄ aquā refectiois
educauit me. Et n̄ cadet
sup̄ illos sol neq̄ ullus estus.
hoc est a uersio aliqua aut̄
tribulationis angustia. seu

p̄secutionis et tēptationis
molestia non eos grauabit.
quia ipsi his obumbratione
tegent̄. Cui psalmista dicit.
O buba caput meū in die belli.
Solis quippe et estus nomine.
sepe solet tribulatio p̄secu-
tionis accipi. vñ dē dñs de
seminib; iactis loquens in
euanglio dicit. Quia qd̄ su-
pra petra cecidit. ortus sole
estuauit. Agnus ergo qui in
medio throni est reget eos.
hoc est xp̄c in medio ecclē
sue consistens. eos guberna-
bit. Et ad uite fontes aquay
deducet eos. hoc est ad con-
templationē sc̄e trinitat̄.
hinc psalmista. A p̄d te ē
fons uitæ. & in lumine tuo
uidebimus lumen. Qd̄ tale
est. quasi dicit. In fonte tuo.
uidebimus fontē. S̄ p̄l q̄q̄
sc̄i fons appellatur. vñ in
euanglio ipse dñs dicit. Si
quis sitit ueniat ad me &
bibat. & de uentre ei⁹ fluent
aq̄ uiuæ. Vt quid aut̄ aquay
fons & non simpliciter fons
introducitur. nisi quia mul-
tiplicitas donoy. p̄ hanc

sententiā exprimitur. vnus
enī fons ppter unitatē naturæ
patris & filii & sp̄s sc̄i. Aquay
uō fons ppter numerositatē
ut diximus gr̄a. introducitur.
No uide: itaq; fontē aquay de
ducet eos. hoc est ad contuen
tiā sc̄e trinitatis maiestatem.
quo fame & siti depulsa. nec
solem. nec estū. patienter. id
uitoy. iam ut p̄ turbationū
nullo calore uent. Et ab
sterget d̄s omē lacrimā ab
oculis eoy. D̄s omp̄s miro
pietatis affectu. aliquando
patrem. aliquando uō matrē
se ostendit. q̄ plangentiu fi
lioy lacrimas absterget.
hic ut pater aduersos filios
reuocat filios dicens. Con
uertimini filii reuertentes &
sanabo aduersiones ur̄as.
Materna quoq; uiscera pietati
transcendens ait. Numquid
potest mulier obliuisci in
fantē suū ut non misereatur.
filio uteri sui. tam si illa ob
lita fuerit. ego non obliuis
car. Ecce amat ut pat̄. ecce
miseret̄ etiā ūtra matrē.
Lacrimasq; ab oculis electoy.

de tergit. Notandū autē qd̄
omē lacrimā absterge re d̄s
pmit tit. Varię enī sunt elec
toy lacrimę. qm̄ alius ppte
rea plangit quia malū fecit.
alius quia bonū non fecit. Ali
us quia dura correptionis fla
gella sustinet. alius autē quia
uitis impugnatur. Alius q̄
diu peregrinatur a regno.
taliq; modo uariisunt in hac
uita fletus sc̄oy. Quittunc
utiq; ad plenū abstergent.
quando instante t̄p̄ gau
dii. eterna iocunditas succe
det. Juxta illud. Beati qui
lugent. qm̄ ipsi consolabunt.
Et alibi. Sterū autē uidebouo.
& gaudebit cor ur̄in. Tunc
utiq; omē lacrimā abster
get. qm̄ nichil eis aduersi
accidere poterit. unde ut
modicū contristentur.
Et cū apuisset sigillū septimū.
factū ē silentiū in celo qua
si media hora. Celi ut fre
quenter iam diximus. iustoy
eccl̄a uocat. Que scilicet dū
se a frequentia rerū corpo
raliū contemplatione uita
ma cuiusdā secreti secessum

H lac
mas
et eoy.

petit. & cogitationū tumultus reprimens. interne quietis secretū penetrat. quasi quōdam dō silentiū in mente preparat. Sed quia in hac uita nequaquā contemplatio perfecte agitur. animoq; renitenti cogitationū tumultus se ingerunt. recte silentiū quasi media ora factum orā. Qd si in hac uita fuisset perfectū. nequaquā quasi media hora que infectionē significat. sed integra prohiberetur factū. que perfectionē demonstrat. Quasi ergo media hora silentiū fit in celo. cū electorū animus in hac mortali uita. & aliquo de supra quiete precipit. & tamen in eo quōdā cepit. diuisare non ualet. Et uidi septē
» anglos stantes in conspectu
» audi. & datus sunt illis septem
» tubas. Et cetera. Ordo preposterus est in hoc loco. quia prius uenit unus angelus ante altare. habens turibulum aureū in manusua. & sic septē angeli acceperunt septem tubas. P̄ septē uō anglos.

predicatores uniuersalis ecclesie intelliguntur. Qui bene angeli uocantur. quia aeternā uitam nobis annuntiant. De quibus scriptū est. Angeli pacis amare flebunt. Recte etiam septenatio numero exprimitur. quia uidelicet septiformis spū replentur. Recte septenatio numero terminantur. quia uniuersitati creature preponuntur. Septenarius enim numerus. et perfectionē. et uniuersitatem designat. Unde est. Septies in die laudem dixisti. In conspectuq; diuinitatis prohibentur. quia calcatis omnibus terrenis uoluptatibus. contemplationi diuinitatis adherent. eiusque uoluntatem quāuisquā deest. semper considerant. et quod ei placere sciunt. opere perficiunt. Hinc paulus dicit. Sicut ex dō corā dō in xpō loquimur. Et helias. uiuit omnis in cuius conspectu stō. P̄ septē quoque tubas. scriptura ueteris. Ac noui testamenti intelligitur. propter septiformem spū proque omnis scriptura

dictaē. et intelligentibus
reſerata. Que ſcriptura tu
be cōparat. quia magna
annuntiat. Vñ et ipſis p
dicatoribus dicitur. Quasi
tuba exalta uocent uam.
Dati ſunt illis ab anglo. id
xp̄o quom̄ibus doctoribus
intelligentiā tribuit di
uinoꝝ uoluminū in utroq;
teſtamento. Vñ ſequit̄.
Et alius uenit & ſtetit an
te altare. habens turibu
lū aureū. & cet̄a. Iſte alius
angls qui ſtetit ante alta
re. intelligit̄ homo xp̄s
ihs. De quo p̄ph̄a dicit.
Uocabit̄ nōm̄ eius magni
conſilii angls. Ipſe eñ
nuntius pat̄ne uoluntati.
Qui uenit & ſtetit ante alta
re cū auro turibulo. ut
oſtenderet. quia ipſe eſt ue
rus pontifex futuroꝝ ho
noꝝ. Sacerdotis quippe
miniſteriū eſt altari aſſiſte
re. & aptatū arom̄atibus
thymāma cremare. Ipſe
eñ angls angloꝝ. & pon
tifex pontificū. Porro al
tare. om̄em eccl̄a ſignificat.

que igne diuini amoris ſuc
cendit̄. et uerū ſacrificiū. id
cor contritū dñō offert.
ſemetipſā mactans. ut ho
ſtia uiua & rationalis fiat.
Ante hoc altare ſtat angls.
id uerus pontifex p̄ quē oīa
nr̄a munera dōpati miti
mus. Vñ et ſacerdotes ſingu
lis ſuis orationibus eius me
moriam faciunt. ut p̄ illū
exaudiantur dicentes p̄
om̄m nr̄m ih̄m xp̄m. Vnde
intuendū. qđ ioh̄s ita hec
ſollicite deſcripſit dicens.
Uenit & ſtetit. Venit quippe.
ad humanitatē p̄tinet. p̄
quā habuit tranſire de loco
ad locū. Stare aut̄ ad diui
nitatē. p̄ quā ubiq; p̄ſenſē.
Iuxta illud. Celi & t̄ra ego
impleo. Venit ergo ad nos
p̄ humanitatē. qui uerū
caro factū ē. qui ubiq; habet
ēē p̄ diuinitatē. ſcdm̄ qđ
om̄ia p̄ ipſū facta ſunt.
habens turibulū aureū. Qđ
p̄ turibulū aureū in quo ig
nis ponitur. niſi cor purū
intelligere debem̄. Tunc
enī accepit turibulū. quando

sue diuinitati nr̄am coniune
xit mortalitatē. Qd̄ turibulū.
bene aureū d̄r̄. quia uideli
cet in ipso sunt om̄s thes̄ au
ri sapientiē et scientiē. Ver
bū enī & homo una est sapi
entia. De qua scriptū est. Ac
cipite sapientiā sicut aurū.
Possunt & turibulū aureū
in quo cremant̄ aromata.
intelligere eccl̄am. que igne
diuini amoris accensa. mun
das ad d̄m dirigit orationē.
Dicent̄ cū psal̄ mista. Diriga
tur oratio mea sicut incen
sū in conspectu tuo. Nā et
ipsa sapientia est repleta.
quā ab ipso suo p̄cepit capi
te. Et data sunt incensa
multa. et cetera. Quo incen
sa significant. & supra
dictū est. & hic apte mani
festat̄. cū subdit̄. Ut d̄at̄
& de orationib; sc̄oy om̄ium
sup̄ altare aureū qd̄ est an
te thronū. Ipse enī anḡlo
dantur incensa. ut ea sup̄
altare. hoc est sup̄ se ipsū
offerat d̄o patri. p̄ quem
orationes & om̄a sua op̄a sc̄i
ad pat̄rē dirigunt. sicut

supra dixim̄. De quo scrip
tū est. Siquis peccauerit.
ad uocatū habemus apud
pat̄rē ih̄m xp̄m iustū. et
ipse est p̄pitiatio p̄ pecca
tis nr̄is. Et ascendit fum̄
incensoy. & cetera. Sicut fu
mus ex crematis aromatib;
p̄creat̄. sic uirtus cōpunc
tionis ex studio orationis
gignitur. Sed de manu an
ḡli corāto ascendunt. q̄a
redemptorē nr̄m que a fide
lib; cōmittunt̄ ad d̄m pat̄rē
p̄ueniunt. Quia uō ignis
mittit̄ in turibulo. ut de fum̄
generet̄. pat̄rē sicut dictū
ē. qd̄ p̄ turibulū & ipse d̄ns
& totū corpus eius intelli
gitur. in quo mittitur ig
nis sp̄s sc̄i. De quo d̄ns dicit.
Ignem ueni mittere in t̄rā.
Isto igne electi accensi. &
fumū cōpunctionis ad d̄m
p̄ xp̄m dirigunt. & ad d̄i
amōrē & p̄ximū accendunt̄.
Et accepit anḡl̄s turibulum
& impleuit illud de igne
altaris. Quia non ab alio
sp̄u. sed ipso de quo imple
ta est eccl̄a. ipse suū reple

uit corpus. Verū ceteros ad
mensurā. ipsū autē plenitudo
sp̄s repleuit. Tunc enī angls
tribulū accepit. cū dñs sibi
intra uterū uirginis naturam
humanā coniunxit. uel cū
primū in uide ad discipulos ele
git. & misit in terrā. Hoc du
pliciter potest intellegi.
P̄rimū enī misit sp̄m sc̄m in
terrā. hoc est in ap̄t̄oy cor
dib; quando die resurrecti
onis sue surgens a mortuis
in sufflauit & dixit eis. Acci
pite sp̄m sc̄m. Deinde misit
eundem sp̄m sc̄m in terram.
hoc est in cordib; gentiliū
qui crediderunt in illū p̄p̄di
cationem ap̄t̄oy. Primū
fecit hoc p̄ se in uideis quos
collegit a fide sua. dein
de gentib; ad quā salutē
misit ap̄t̄os que credentes
in eū meruerunt accipere sp̄m
sc̄m. Et facta sunt toni
trua & uoces. & fulgora. &
terremotus. Predicantib;
ap̄tis. facta sunt ista Toni
trua. id est cōminationes. & ter
rores. ut est. Om̄is arbor que
non fac̄ fructū bonū. excidet̄

et in igne mittet̄. Et tū dicit
rex his qui a sinistris eius erūt.
Discedite a me maledicti in ignem
eternū. Et uoces exor
tationū. ut est. Beati mundo
corde. qm̄ ipsi dñm uidebunt.
Et beati qui habitant in domo
tua. in sc̄ta sc̄toꝝ laudabunt
te. Et fulgura. & terrores mira
culoy. qb; fideles & ad uitā
p̄ordinati illuminabunt̄.
ali; autē ceca bant̄. assignan
tes e ad diabolo potius quā ad
Terremotus. id est p̄secutiones
contra credentes quib; illi
exercebant̄. Et septē angli
qui habebant septem tubas.
Id est om̄is predicatorēs uni
uersalis eccl̄e. qui habebant
scientiā duoy testam̄toy.
Parauerunt se ut tuba cane
rent. Id est ut euangeliū doctri
na in sonarent. Quob; mo
tis se preparant electi ad p̄
dicandū. Primo quia ante
quā uerbū predicationis ad
publicū p̄ferant. cogitant
quē ad modū singulis p̄so
nis uerbū habent̄ sc̄d̄m qua
litates singuloy. quomodo
scilicet seruis. quomodo dñis

quomodo subiectis. quomodo
prelatis. quomodo simpli-
cibus. quomodo, ^pfectionib.
Sicut paulus qui benignos
hortabat^r dñs. ut miām
impenderent seruis. scien-
tes quia cōmunis omniū dñs
in celo est. seruos quoq; mo-
nebant. ut debitū seruiti-
ū impenderent dñs. non
ad oculū seruientes. vel
certe preparant se quia &
que predicaturisunt. prius
ipsi faciunt. primūq; ea in
se ostendunt factis. dein-
de etiam & uerbis. ut simpli-
ces exemplo erudiantur
opis. p̄fectiones uerbo ex-
hortationis. Sicut enī fecit
& dñs. Juxtaq; lucas dicit.
Quecepit ih̄s facere & docere.
Primū enī posuit facere po-
stea docere. Et primus an-
gls tubacecinit. etc̄tā.
Quod est primus angls. hoc se-
quentes. quia qd unus. hoc
sunt & septē. id om̄s ecclā
electoy. Et facta est gran-
do. etc̄tā. P̄ grandinē. ira
om̄is dī designatur.
Vñ scriptū ē. Ira dñi sicut

grando descendens. Per ignē
autē. odiū & inuidia intelligit^r
reprobos. & uersus sc̄os.
Statim enī ut ap̄li ceperunt p̄-
dicare grandinem. id uin-
dictā dī. reprobis accensis sunt
zelo & odio qd p̄ ignem de-
signat. Qd autē post ignē
sanguis sequit^r. Ad dāpnati-
onē reproboy. p̄tinet. quia
uidelicet ueluti homicide.
humanū sanguinē funden-
tes. Infatales qui insecutus
ueros predicatorum. peribit.
Dicente dño. Qui odit fr̄m
suū. reus erit iudicio. Et
iōh̄s. Qui odit fr̄m suum
homicida est. Non autē mirū.
si unde electi clem̄tā inue-
nunt. inde reprobis irā incur-
runt. Juxta qd ap̄ls dicit.
Quia alius sumus odor mor-
tis in mortē. Alius odor uitę
in uitā. Et symeon de ipso
dño. Ecce positus est hic
in uinā. & in resurrectionē
multoy. in isrl̄. Et missū
est in terra. et tertia pars
terre combusta est. sicut etiam
p̄ terrā. terrenoy hominum
corda designantur. super

quos ita omnipotens dica-
tor. Sed cū dicit qd̄ ^{fit} tertia pars
terre cōbusta. sic uident̄
hec uerba sonare. Quasi
induab; partib; electoy plu-
res remanserunt. quā int̄-
tia perierunt. Sed non est
ita. quia scriptū est. Multi
sunt uocati. pauci uō elec-
ti. Induabus itaq; partib;
cōphenduntur om̄s boni
quid uis sunt indualinu-
mero. id̄ in bonis p̄latiis &
subiectis. In p̄dicatori-
b; & auditorib;. De quib;
supra dictū est. Beatus qui
legit. & qui audiunt uerba
pphetie huius. Intertia
aut̄ parte om̄s repti. id est
heretici. pagani. iudei. &
falsi xp̄iani. Super hos om̄s
grando. id̄ iratiō uenit &
ignis aterne dāpnationis.
cū sanguine. id̄ uindicta
homicidii. et ceteroy pec-
catoy que p̄ sanguinē in-
tellegunt̄. Juxta illud.
Liberame de sanguinib;.
Verū hoc est trā qd̄ arbores.
id̄ maloy sūma. Ipsienist̄
tra. terrena querentes.

Ipsiq; sunt arbores instabilitate
nutantes. De quib; p̄ aplindr.
Hic sunt arbores autumnales in
fructuose eradicatē. his
mortue. Qd̄ aut̄ addit. &
om̄es genū uiride cōbustūe.
repetita sententia ē. Intitia
scilicet parte sicut & supra
id̄ memorata pars maloy
qui fenū sunt. hoc est ille
cebrofi. & uoluptuosi lu-
xuriā suam sequentes. De
talib; p̄phadicit. Om̄s caro
foenū. & om̄s glaciū ut
flos feni. Quo contra quide
panib; dñi reficiunt̄. sup̄ fe-
nū discubunt. quia om̄s in
se carnales uoluptates cō-
primunt. Et scd̄s anḡls
tubaccunt. & tāquā mons
magnus igne ardens mis-
sus est in mare. & cetera. Mons
magnus. diabolus est. qui
se extollit in altitudine
sup̄bie. Vñ & in principio
sue creationis uoluit fieri
similis illi. De quo scriptū
est. Erat in nouissimis dieb;
p̄paratus mons domus dñi
dicens. Ascendam sup̄ alti-
tudine nubū. & ero simili

altissimo. Vel etiā, ppter ea
mons appellatur. quia in
nouissimo tēpore ingredi
tur p totū hominem. et
ipē dō similis ēē despiciet.
iuxta qđ apls dicit. Ad uer
satur & extollitur supra
omē qđ dicitur dī aut qđ
colitur. Igne ardet. hoc
est malitia. & inuidia
torquetur. Vñ et primū
homine. idcirco decepit.
quia inuidit ei locū quē
ipse pdiderat. missus ē
in mare. hoc est in hunc
mundū & in cordib; repboy
habitare cepit. Canente
itaq; anglo tuba. Mons
magnus igne ardens mis
sus est in mare. qui apre
dicante ecclā in suis pre
dicatorib; exclusus est di
abo luf ab his qui ad uitā
erant pordinati. & cō
pulsus redire ad suos.
Non quo in eis ante non
fuerit. sed quo eiectus
ab istis. amplius repbis.
onare cepit. facta ē ter
tia pars maris sanguis.
Sicut uē est illi factū in mare.

sicut olim fuerat factum
in egypto a degressu filioy
isrl. Porro p aquā in sangui
nē uersam. sapientia car
nalis intelligitur. que in
sanguinē uertitur. quan
do apte agere male p sua
det. Non solum eos qui extra
ecclā sunt. sed etiā hereti
cos. & falsos xpianos. qui
suis uoluntates sequi de
siderantes defendere se
conantur p suā sapientiā
et philosophiā inanem.
Vnde scriptū est. Litera
occidit. & sic ad pueritatē
erroris reuertitur sapien
tia carnis. Tertia autē pars
creature que mortua est
in mare. scđm predictum
sensum intelliguntur
heretici. falsi xpiani. pa
gani. & iudei. qui licet ui
uant corpore. mortui
in anima. Et in hoc mundo
uersi sunt in sanguinē. id
in perpetuationem maloy
opū. que p sanguinē desig
nantur ut diximus. Et
tertia pars nauū interit.
Nauis & in bonā partē ponit.

et in malā. In bonā sicut legimus in euanglio quod dominus ascendens in nauem habuit trans fretū. In malā. ut hic. Tertia autem pars nauis in predictis hereticis & ceteris intelligitur. qui absque gubernatore fuerunt. In eoque in mare istius seculi fluctibus tunduntur. & submerguntur. Et tertius angelus tubaccinit. & cecidit de celo stella magna. & cetera. Quod est primus angelus. hoc secundus. & hoc tertius. cetera. Id est uniuersalis ecclesie predicatorum. Sed quasi sibi inuicem succedunt sicut martyres. Apóstolis. ipsisque martyribus. confessores. uirginesque. In omnino taliter distinguuntur. ut dicantur. Primus. secundus. tertius. cetera. Ipse autem designatur per stellam. quae per montem. Antiquus uidelicet hostis. qui inter cetera celi clara lumina creatus. primum adhuc tantum nomen retinet. Non quod luceat. sed quae se in angelum lucis transfigurat. Nam & in celo stella magna lucifer appellatur. que

preceperis luceat. et ad ipsum per isaiam dicitur. Quod ^{mo} cecidisti de celo lucifer. qui mane oriebaris. cetera. Et quia cetera preceperis syderibus. id est angelicis spiritibus luxat. recte non simpliciter stella. sed cum ad uitam stella magna uocatur. Cecidit de celo. hoc est de societate angelorum. uel de cetera. iuxta illud. Videbam satanam. quasi fulgur de celo cadentem. Quia uero postquam cecidit. humano generi inuidit. tanquam facula ardens appellari debuit. Quia uidelicet ardens inuidia. totum mundum confuruit. Unde est. Inuidia diaboli. mors uitio uitio morbum terrarum. Et cecidit tertia pars fluminum. in fontes aquarum. Quod sunt flumina. hoc sunt & fontes. flumina enim a fontibus oriuntur & sic ad mare currunt. Aquae autem multe. propter multos sunt. ideoque hic flumina uel fontes. ipsos significant hereticos & ceteros qui sub tertia parte comprehenduntur.

In quo diabolus cecidit et p
cos doctrinā erroris semina
uit. Quod tale est. quasi dice
ret in tertiam partē hominū.
Vnde subdit. Et nomen stelle
est Absinthii. Per Absin
thiū que amarissima est her
ba. doctrina hereticoy. ex
primit pueris. qui p suam
falsitatē. dulcedinem fidei.
conuerter in amaritudinē
p fidei. & erroris atq; male
opationis. quia omis illoy
opatio & doctrina in ama
ritudinē uersa est. Sicut
enī ab electis antiquis hosti.
dū repbos inuadit. menda
ciu illos ueneno inficit.

Mendaciū autē non solū puer
se crudelitatis. uerū etiā
male opationis noxā intel
ligere debemus. Qd enī scā
ecclā in sacris paginib; rec
te fidei congruere docet.
hoc heretici. iudei. atq;
philosophi in prauū dog
ma conuertunt. Et quot
illa ad incrementa uirtutū.
hoc prauē uiuentes catho
lici ad incrementa uitioy. u
tuntur. Quāuis autē & illi

multa de deo intelligant.
& isti quedam salutaria p
gant. totū tam amara est.
qd et illoy uerba sonant.
et istoy. opa clamant. Et mul
ti hominū mortui sunt ex
aquis. quia amare facte est.
id est ex doctrina hereticoy p
fida & amara. multiplicet.
Multos siquidem habuerunt
discipulos. quicoy. exēpla
et doctrinā sunt secuti. qui
omni mortui sunt. non tantū
morte corporis. quantū
morte eterna. Et quartū
angls tuba cecinit. & percus
sa est tertia pars solis. & ce
tera. P. solem. lunam. &
stellas in hoc loco. ecclā
intelligere debem. que obscu
rata est inter sui parte dua
bus partib; pmanentibus
in claritate. in bonis sci
licet prelati & sub
ditis. in doctribus.
& auditorib;. Ipsa enī ecclā
solis nomine nuncupatur.
sicut in canticis canticoy.
dicit. Que est ista. que ascen
dit quasi aurora. consurgens.
pulchra ut luna. electa ut sol.

stellay quoq. noē eadē ecclā
nuncupatur. iuxta qd̄ apt̄s
dicit. In meditationis pra
ue et puerse. Inter quos
lucetis sicut luminaria in
firmamento celi. Quādiu
itaq. erant heretici in ecclā.
quasi lux eē putabantur.
Sed statim ut error illoꝝ
detectus est. & a catholici
fides illoꝝ explorata. ag
nita est illoꝝ. cecitas & ob
scurati sunt. quia ab ecclā
abiecti sunt. Sicut uerbi
grā. Cecus si ponatur in tra
dio solis qui lippientes ha
bet oculos. statim cecitas
illius manifestatur. qm̄ ip
sū modicū lumen q̄ uide
batur habere pdit. Ita
illi statim ut in conspectu
examinantiū positi sunt.
cognitus est eoy. error.
et qui prius ui de
bantur lucere p̄ fidem.
ceperunt obscurari ab ec
clā depulsi p̄ p̄t̄iā infi
delitatē. Qd̄ die tertia
pars solis percussa est. so
lis percussio ad diem. In ue
l aut̄ uel stellay. referenda ē

ad noctem. Significatur
aut̄ in sole. apertus error
hereticoꝝ. In luna aut̄ ut
stellis occultus. quia qui
oā illoꝝ. apt̄s. quidā autē
occultis p̄suasionibz in ab
ditis quos possunt decipi
unt. Notandū aut̄ quia n̄
dicat percussa est tertia pars
illoꝝ. & obscurata. sed p̄
cussa est ut obscuraretur.
A hoc scilicet percussa. ut
postea obscuraretur. q̄
illi prius uulnerabantur
in mente occulte. postea
uō obscurabantur. quan
do ab ecclā expellebantur.
& anathemati zabantur
aperte. Sed ne talium p̄di
tio xodm̄ referatur. hoc
qd̄ de prephatis luminari
bz d̄r. percussa est tertia pars
eoy ut obscuraretur. sic
intelligat̄ sicuti cor pha
raonis ab ipso induratum.
cuius duritia p̄ p̄sū mise
ricorditer non emollitur.
Neq. em̄ solis culpa est qd̄
suis rationis lippientibus
oculis cecitatē infundit.
sed magis ad uitia oculoꝝ

redigendū est . qui ex lumi
ne tenebrescunt . Om̄ps
autē dī bene utens etiā ma
lis nr̄is . multa bona ex his
opari consuevit . Excitauit
enī doctores error scisma
ticoꝝ . ad defendendā ueri
tatē fideiū . quia p̄cul du
bio nequaquā ad differen
tas scripturas tanto stu
dio uacassent . si erroris
mendaciū ueritati resi
stent . non increuisset . hinc
scriptū est . quia oportet
hereses eēt . Et uidi et
audiui uocem unius aq̄le
uolantis p̄mediū celū . di
centis uoce magna . Ve .
ve . ve . habitantibꝫ iur̄a .
Et cetera . Qd̄ significant an
geli . hoc etiā & aquila .
Idest uniuersā eccl̄am . siue
doctores specialiter . Qui
uolant p̄mediū celū . hoc
est p̄mediam eccl̄am pre
dicando currunt . que celū
appellatur . quia sedes est
di . Qd̄ autē dicit ioh̄s sc̄ui
uisse & audisse uocē unius
aquile . ostendit p̄cul du
bio quia in sp̄ali uisione .

hoc est uidere qd̄ audire .
hoc audire qd̄ uidere . Kia
ve . significant damnatio
nē . quā in triū angloꝝ uoci
bꝫ . sed detriū subsequentiū
querant canituri . uocem
unius aquile uolantis atq̄
lugentis uidisse & audisse
dicit . nimirū apte innuit .
quia electoꝝ . eccl̄a uentura
diuerse calamitatis plagas
lugere simul ac p̄dicare se
uidet . Ac si ipsa eccl̄a dice
ret . Rep̄boꝝ p̄ditionē p̄to
tū tempus presentis uite
lugere simul ac p̄dicare
mē cerno . Bene autē una aq̄la
uolans p̄mediū celū . eccl̄am
significat . que in uirtute
fidei consistit . & calcatis ter
renis uoluptatū deside
riis . ut in a contemplatio
ne ad celestia subleuatur .
Cuius uidelicet membra cū
ap̄to dicunt . Nra conuer
satio in celis est . Bene quoq̄
p̄mediū celū uolat . quia
hinc inde orbem tr̄ax̄ ine
lectis possidet . Cuius p̄di
catio non simpliciter uox
sed cū ad durānto . uox ma

gna uocat. quia in toto mun-
do sonuit. sicut de primis
p̄dicatoribus eius dictū est.
¶ In nomē trā exiit sonus eoy.
¶ Vel certe magna uox. p̄ mag-
ne ~~line~~ libertatis audacia
ponitur. Et notandū quia
non celū. sed terrā inhabitā-
tibz uē futurū lamentando
denuntiat. terrenis scilicet
desideriis atq; oblectatio-
nibus deditis. Et quintus
angls tuba cecinit. & uidi
stellā cecidisse de celo in trā.
¶ Hec stella diabolum
significat ut supra dictū ē.
quise trans figurat in ange-
lū lucis. Vnde quibz dā ap-
parens. dicit se ēē xp̄m. sic
beato martino. De celo ceci-
dit. hoc est de numero ange-
loy. Vel de celo. id est de ec-
clā cadit cotidie. quando
ex gentilitate quidā conuer-
tuntur ad fidem. siue ex pa-
rentibus xp̄ianis nati. fonte
baptis matris regenerantur.
et diabolo renuntiant & oī-
bus opibus & pompis eius. In
trā cadit. hoc ^{est} in eis qui ter-
renis renuntiant. Non enim in celo.

id est in sc̄is potestatem habet.
¶ Et data est illi clauis putei abyssi.
¶ Quid p̄ abyssū. nisi praua desi-
gnantur corda reprobōy. pec-
catis tenebrosa. De hac abyssū
dicitur in genesi. tene-
bre erant sup faciem abyssi.
¶ Per puteū autē heretici intel-
liguntur. qui sua p̄uersa doc-
trina et profunda. homines
inimō trē demergunt. Cla-
uis uō putei abyssi. potestā
intelligitur diaboli quia
dominat. hereticis. paga-
nis. & ceteris impiis. Legim⁹
enī qd̄ petro datus sunt cla-
ues. id est potestas ligandi atq;
soluendi. Ita ergo in hoc loco
clauis que data est diabolo.
potentia intelligitur quā
exercet in reprobis. Que illi da-
tā ē dicit. ¶ Propter hoc qd̄
non est ablata. sicut indu-
ratū est cor pharaonis. id est
non emollitū. Et apert
puteū abyssi. Quia ipse in-
spirat hereticis. ut tenebrā
sue doctrine p̄ferant ad
decipiendū quos possunt.
¶ Ipse hoc facit. quia eo insti-
gante fit. Siue p̄ clauem

possimus intelligere poten-
tia temporalem. id est reges.
et principes. quos sibi con-
iungebant heretici. quia non
auderent tanta et talia loqui.
nisi temporali potentia futuri
fuissemus. Et ascendit fumus
putei. ecclesia. Id est pravorum.
hereticorum doctrina mani-
festata est. Quae bene fumo
comparatur. quia lumen ve-
ritatis caecit. Et quod sanctus in
scriptura sacra lumen pre-
bet. hoc hereticis caecitate
infundit. qui etiam in aliis
fidei lumen obscurate non
cessant. Fornax autem ma-
gna. nouissima est. uexatio
tempore antichristi futura.
De qua uidelicet fumus egre-
ditur. id est aduersa dogma-
ta quae mentes pereuntium
in caliginem uertant. Cuius fu-
mus putei comparatur. quia
sicut nunc & eo amplius er-
ror. ita nunc seminatur
ab impiis. Unde dominus dicit.
Erit tribulatio qualis non fuit.
neque fiet. ecclesia. Quo in lo-
co questio oritur. quare dici-
cat fumus putei similis fu-

mo fornacis magne. Si enim
tunc tribulatio erit qualis
non fuit. quomodo est simi-
lis nunc doctrina hereticorum.
similis doctrina antichristi.
Sed sciendum quia illa persecutio
et falsa doctrina antichristi.
et ceterorum. Ex parte erit simi-
lis. & ex parte dissimilis.
Similis erit in persecutione scilicet.
in hore mendacii. Dissimilis
uero in hoc quod illi tunc mira-
cula facturis sunt. cum sint fal-
si doctores. quod isti face-
re non possunt. Idcirco in-
manior erit illa. quia pu-
traque decipiet. Et obscura-
tus est sol. & aer. cetera.
Id est ecclesia. quia quod pro sole. hoc
significat praetera. Et hoc
inertia super parte. id est in omnibus
republicis est intelligendum. ut
supra de fumo putei. id est he-
reticorum doctrina. exierunt
locustae uirtute. Discipuli li-
cet erroris nati sunt. qui et
terrena corda hominum decipe-
rent. Nam locustae neque rec-
tos gressus habent. utque
tam animalia. neque uolant
ut aues. quia discipuli here-

uicoy. uel ipsi heretici. neq
recta fide habent ut uolent
et celestia cum se sperant. De
quibus isaias dicit. Qui sunt
isti qui ut nubes uolant.
Neq rectos gressus operatio
ni. ut cum psalmista dicere pos
sint. Statuit supra petra
pedes meos. et cetera. Saltus
dant locuste. & uirentia
queq conrodunt. quia illi
practantia eleuantur. &
animas quas possunt que
uicore fidei habent. necan.
Et data est illi potestas.
sicut habent potestatem
scorpiones terre. Potestas
nocendi scorpionum incauda.
Hanc enim percussit. & uenena
diffundit. Scorpio quoq
in facie est blandus. sed occul
te cauda percussit. Tales sunt
heretici. qui falsis uera promi
scent. ut facilius auditore
decipiant. sicq ueneno ma
le doctrine decipiunt sim
plices. De quibus psalmista.
Sepulchrum patens est guttur
eoy. et cetera. Et sacra scrip
tura testatur. quia propheta
docens mendacium. ipse est

cauda. Et preceptum est illi
ne lederent foenum terre. et cetera.
Superius dictum est. quod omne fe
num uiride combustum est. quod
in superius parte intelligitur.
Ergo hic foenum. in
bona parte ponitur. Sig
nificat enim lactantes. & qui
non possunt capere solidum
cibum. sed uelut animalia
literarum superficie delectan
tur. Quibus apostolus dicit. Non
potui uobis loqui quasi sp
alibus. sed tamquam paruulis in
christo. lac uobis potui dedi non
escam. Omne autem uiride. in
telligunt proficientes. quia
iam possunt intelligere &
capere quod iohannes dicit. In prin
cipio erat uerbum. & cetera.
Porro arboreis perfecti quoq
et fortes. atq infide robu
sissimi. quoniam hi tales iam
temptationum uentis proferre
possunt. et firma stabili
tate possunt. De quibus
psalmista. Plantati in do
mo domini. in atriis domus
domini florebit. Sed &
hic atoto pars est intellig
genda. ut supra. Quod

duab; feliciter partib; pmanen
tib; in ecclā aqua lesione p
hibentur locuste. tertia pere
at. vnde & statim sub iun
gunt. Nisi tantū homines
qui non habent signū dū fron
tib; suis. sub audis digne.
Quā non solū excludunt illiq;
extra ecclā sunt. id pagā
ni. & iudei. sed etiā falsi xpī
ani. qui signū portant in cor
pore. quia baptizati sunt.
& in ecclā consistunt. sed ta
men fidem quā habere uiden
tur opib; maculant. ideoq;
rei sunt corporis et sanguinū
omī. Et alibi dicitur. sub eodē
sensu. Nemo dicit dñm hūm
nisi in spū scō. cū itiq; multi
eū tantū uerbis fatantur.
sed habentes formā pietatis
uirtutem eius abnegant.
Quia confitentur se nosse dñm.
factis autē negant. Et da
tū est illis ne occiderent eos.
& cetera. Ad superiora respici
unt ista. id est ad finē. ad
omē uiride. ad arbore; quo
in bonū intelleximus. & a
quoy. morte & lesione p
hibite sunt locuste. Sed ut

cruciatentur mensib; quinq;
p quinq; menses. intelligitur
omē ptesens tēpus a omī sci
licet ascensione. usq; ad finē
scti. In quo heretici. & cete
ri infideles. & impii. ad uer
sus ecclā grassantur. Nā
quia quinquarius numerus ad
quinq; corporis sensus pti
nēt. recte p quinq; menses
omē ptesens tēpus intelligit.
quia tādū impii. scīs nocere
possunt. quādiu quinq; cor
poris sensib; subsistunt.
Et cruciatu; scōy. ut cruci
atu; scōpi cū percussit homi
nem. Sicut enī scōpio apō
steriorib; uenena diffundit.
ita illi repbi ab his que cito
transeunt. & in ptesenti relin
quuntur. atq; idō postero
ra nuncupantur nocent.
Et hoc incauda. id est impo
testate huius scti. uel minus
quoslibet confringentes.
uel cōmodis blandientes.
Et in diebus illis querent ho
mines mortem. & non inue
nient. et cetera. Dies isti
in quib; electi querunt mor
tem. intelliguntur ab ascen

tionedni usq; ad finē scli.
Specialiter autē. fiet hoc tem-
porib; antixpi. homines in
hoc loco accipiamus sacerdo-
tes. & ecclā prepositos.
Quicū uiderint tēpore illo ē
surgere tantū prauitatis dog-
ma sicut ex parte iam factū
est temporib; hereticoy. que-
rent mortē. Quia scilicet
obtabunt in dei contēpla-
tione consistere ut sint
mortui mundo. & omnib;
scli actionib;. & uiuant dō.
Sed istis querentib; fugiet
mors ab eis. quia insolubi-
le uinculū regiminis astrin-
get illos. nec poterunt gre-
gem sibi cōmissū relinquere
inter ora lupoy. Ne forte
damna gregū super eos reuer-
tantur. & illis in peccatū
deputentur. si eos errare aut
pire p sui quiete pmiserint.
Cupiant mori et fugiet mor.
Ab eis. quia scī uiri uictū
tū est inter scandala hui'
scli secreta conuersatione
dō p contemplationē inhe-
rere cupiunt. sed ppter
alioy. lucra quib; dam occu-

pationib; incertamine desū-
dant. Nolentes itaq; uiuere.
sed dilatā mortem ppter ali-
oy. salutem equanimiter fe-
runt. Attendentes illud
apli. Non que suauis sin-
guli querentes seque alioy.
Et similitudines locustay.
similes equis paratis in p-
liū. Et cetera. Equis assimi-
lantur heretici ppter uelo-
cem ubiq; discursū. quia
subito totū repleuerunt
mundū. Locustis uero. ppter
uacuitatē. In preliū uadūt.
quia contra rectā electoy.
fidem pugnant. Et sicut
iamnes. & mābrēs resistēt
moysi. ita et isti resistunt
ueritati. Et quāuis ratio-
ne subsistere aduersum
pdicatores nequeant. se-
p tam irrationabiliter ac-
pstinaciter ueritati resistūt.
Et in capitib; eoy. tāquam
coronę similes auro. Su-
pius dictū ē de senioribus
qd habebant coronas au-
reas in capitib; suis. p quas
triumphus uictorie illoy.
significat. Isti autē non ha-

bent coronas . sed quas dā
figuras tāquā coronas . Nec
sunt auree . sed sunt similes
auro . Quia scilicet quasi fal-
sitas figmentū . quia uide-
licet ipsi se uictores simula-
bant . & remuneratione di-
gnos . Sed nec coronas . nec
ex auro habent . Quia ut apłs
dicit . habentes formā pie-
tatis . uirtutē eius abnegan-
t . Et facies eay . subauditur
locustay . sicut facies homi-
nū erant . Quia homo est ani-
mal rationale . p̄ faciem ho-
minū rationalitas eoy . in-
telligit̄ . quia licet sint doc-
tores error . tamen etiā mi-
ta uera dicunt . & dialecti-
ci sunt . ceterasq; artes libe-
les sciunt . Et habebant
capillos sicut capillos mu-
lierum . Fluxū mulierū . in
capillis eē . dinoscitur . ou-
lier inquit apłs . si comā nu-
triat glā est illi . P̄ capillos
ergo mulierū . effeminatos
illoy . animos intelligere
debemus & lasciuos . Quia
sunt homines sibi placentē
& uoluptates suas sequentē .

Siue p̄ facies hominū . et capil-
los mulierū uterq; sexus ex-
primit̄ . quia illi non solum
deceperunt uiros . sed etiam
mulieres . vñ & ipse mulierē
defendebant eos . sicut soror
constantini que artium reuo-
cauit ab exilio . Et sicut iu-
stina que eandem artium
doctrinā . doctrinā defendit .
contra ambrosiū . & aliamul-
te . Locuste ergo facies hu-
manas & capillos mulierum
habent . ut in heretica p̄fi-
dia uterq; sexus sibi . ut ita
dixerim nequius adplaudat
tue atur . atq; defendat .
Possunt etiā p̄ capillos muli-
erū ipsi intelligi . quos heretici
deceperunt animos scilicet
habentes seductibiles & mol-
litie femine flexibiles . Et
dentes eay subauditur locustay .
ut leonū erant . Dentes leonū
habent lanatū . et foetorem
naturalem . Tales erant here-
tici . qui animas hominum
interficiebant . Et sicut bonū
xp̄i predicatorib; conuenit . qđ dicit̄ .
xp̄i bonus odor sumus . sic
e contrario istis . et ita p̄ suau-

odore fetor. Quia enim heretici ad hoc ut locuste saluantur ut equi discurrunt. ut sibi temporalē famā adquirant. Et tamen in omnibus ueritati resistunt. recte illoꝝ opinio fetor esse describitur. Et habebant loricas. sicut loricae ferreas. Per loricas obfirmatae & durae uersos hominū corpora monstrantur. quia sicut homo lorica munitur. ne re tibus telos uulneretur. ita illi sua obstinatione muniuntur. ne ^{sa} negitauerit ad eos illoꝝ ueniat. et ita defendunt perfidiam ueluti fideles ueritatem. Sicque mendacio dediti. contemnunt nunc obedire ueritati. Et notandum quā apta sit hereticos comparatio in singulis speciebus. quia in locustis elati & uani & incaudis scorpiōnū uenēnati. & inequis lasciu ac uani. Et in humana facie simulatione callidi. & in capillis mulierū moribus incōpositi. Et in dentibus leonū foetidi. et in loriceis ferreis cordē notant perfidi.

Et uox alay ay. sicut uox currū equos multos currentiū in bellū. Quod superius per caudas. hoc designatur hic per alas locustay. id est potentia hereticos. uel doctrina data quā ipsi eligunt. Quay uox etiā bene similis dicitur currū equos currentiū in bellū. Nam currus quando ab stabulis perdeunt. diuisi ab inuicem & se iuncti incedere solent usque quo ad locū certaminū uenientes coniungantur. et pariuoto pugnant. Ita et heretici semetipsos diuidunt. & contrarios sibi errores preferunt. Ut uerbi gratia. Fotinus negat xp̄m ante mariā fuisse. sed ex ipsa uitiū dicit eum assumisse. & uerū corpus habuisse. Et contra Arius dicit eum ante sc̄lā natū. sed creaturā esse. Similiter & ceteri uarios inter se. & contrarios mendacii inueniunt errores. ualde sibi contrarios. Sed quāuis inter se disident. tamen contra unitatē ecclē.

unanimiter pugnant.
» Et habebant caudas similes
» scorpionū. et cetera. P. cau-
» das ut supra dictū est. po-
» tentia temporalis intellē-
» gitur. p. quā nocent con-
» iungentes suo errori prin-
» cipes huius seculi. Verū qd̄
» superius fuerat premissum
» de caudis scorpionū. hic ad-
» iungitur cū dicitur. Et
» aculei incaudis ex. Qd̄ sit
» aculeus incaudis locustay.
» paulus ap̄t̄s exponit cū
» dicit. Vbi est mors uic-
» toriatus. ubi est aculeus
» tuus. stimulus autē mor-
» tis peccatū est. Constat
» ergo. quia om̄is illoꝝ po-
» tentia & error. peccatū
» est. Qd̄ sequit̄ potestas
» ex nocere hominib; men-
» sib; quinque. Repetita sen-
» tentia est. p. quā presens
» uita iterato exprimitur.
» Et supra quidem potestate
» locustę accepisse refe-
» runtur. ut m̄sib; quinque
» homines cruciarent̄. hoc
» uō eorundem m̄sū nūme-
» ro hominib; facultatē abe-

» pibentur. quo utiq; ibide
» bonis. hic uō intelligendū
» est de malis. quia et illos cru-
» ciant. sed non occidunt.
» istos uō non cruciant. sed no-
» cendo phumunt. Et habe-
» bant super se regem anḡlm̄ a-
» byssi. id est diabolu. qui est
» princeps om̄iū rēp̄boy. Ip-
» se est enī rex super om̄s filios
» superbie. non quo ipse homi-
» nem creauerit aut regat.
» sed qd̄ super eos dñationem
» exercet quos sibi p. peccatū
» seruos addicit. Cui nomen
» hebraice labaddon. & cetera.
» Qd̄ in quibusdam codicib; in-
» uenitur scriptū abaddon.
» ubi scilicet primū est. A. fal-
» so scriptū est & uicio scriptoꝝ
» factū est. Sed. L. primum
» ibi est ponendū. & labad-
» don dicens. Sicut bea-
» tus hieronimus dicit. in he-
» braicis interpretationib;.
» Quo sit autē grece labaddon.
» hebraice apollion. exponi-
» tur cū subiungit. Latine
» habet nomen exterminans.
» In his quippe nominib; dia-
» bolus intelligit̄. qui homine

exterminat. id est extrapatiam
celestem emittit. qui auditu
risunt. Discedite a me male
dicti in ignem eternum. Ex-
terminabunt enim isti quibus hoc
dicetur. id est eiciantur ab omni so-
cietate sanctorum. Legimus in e-
uanglio. quod super omni crucem
scriptum est grece. hebraice.
& latine. quia iste tres lin-
gue tunc uigebant. hic est
ihesus rex iudeorum. Ita & hinc
nomen diaboli quinquissi-
mo tempore per totum hominem in-
greditur quique se ipsum emittit
tunc. **Quare** extermians dicitur.
Quia sicut christo congregandi.
sic diabolo congruit nomen
exterminandi. unde est. qui
colligit mecum. dispergit. ve-
num habuit. et ecce ueniunt
duo uere. Legimus supra quod a-
quila uolans per medium celum.
tristiter predixit uentura.
Quorum unum abisse describitur
in narratione precedenti. uel
in tribulatione que facta est
temporibus sanctorum martyrum. Ad
hunc uero duo restare dicuntur
uel narranda. uel posteriori

tempore sub antichristo ad im-
plenda. Et sextus angelus tu-
ba cecinit. & audiui uocem
unam ex cornibus altaris aurei
quod est ante oculos dei. & cetera.
Altare significat ecclesiam. de
qua sumus compositionis ad
deum dirigitur. Bene autem al-
tare aureum dicitur. quia perfec-
to ecclesia iustorum sempiterna sa-
pientia illustratur. De qua sa-
lomon dicit. Accipite sapi-
entiam sicut aurum. Recte quoque
ante oculos dicitur. qui super
no respectu semper illustra-
tur. Iuxta illud. Oculum dei
super iustos. huius altaris cor-
nua. sunt omnes predicatorum.
Vnde & in ueteri testamento sepe
legimus sanguinem super cor-
nua altaris positum. Signifi-
cabatur enim in hoc sancti mar-
tyres proprio sanguine perfun-
dendi. Vnde autem cornu alta-
ris hic specialiter positum.
debenus intelligere deum
in christum mediatorem dei & ho-
minum. qui precipit sexto an-
gelo. id est omni ecclesie. ut soluat
quattuor angelos per quos in-
terregna principalia. & quat

tuor potesta^{tes} ipsorū. atq; oē
corpus diaboli intelligitur.
Solutū uō accēta quat tuor
anglōs. id omēs demones in
capite suo. a quo audiuit in
petro. Qd cūq; ligaueris sup
t̄rā. ligatū erit et in celo. et
qd cūq; solueris sup t̄rā. so
lutū erit et in celo. Quātū
enī numerus. sepe p̄ uni
uersitate ponitur. vnde &
in fine sc̄li aqua tuor uenti
celi electi p̄ anglōs assumi p̄
hibentur. v̄t. oī ei solue.
id soluendos predicto tēpo
re anti xp̄i. Modo enī liga
tisunt. quia non possunt
nocere quantū uolunt. ex
quo dñs ueniens potestate
eis abstulit. Quo in loco cō
siderandum est quantū se
uierint si soluti erūt. quomo
do etiā ligati tantū se uiuunt.
Tale est et illud in euangl̄io
de ficulnea qd dñs cultori
dicit. Abscidite illā. id est
abscidendam p̄ dicite. Neq;
enī apli exciderunt iudeos.
sed abscidendos a romanis
p̄ dixerunt. P̄ flūm eufrā
ten in quo anglī alligati s̄.

potentia sc̄laris intelligit̄.
quia in principib; huius sc̄li
maxime diabolus habitat
& in eis regnat. Eufrates
quippe flūuus est babilonie.
atq; in multa flumina diui
sus. ingredit̄ babiloniam.
Medienū et p̄ si. diuiserunt hunc
flūuū in multis riuis. et p̄
eius alueū ingressi sunt ba
biloniā. Qd flumen sepe in
malā partē ponitur. In hoc
loco ut diximus. potentia
significat sc̄larē. in qua dia
bolus p̄ dicitur. quia & im
piis in quantū uult nocere
p̄mittit usq; quo nouissi
ma p̄secutio adueniat. et
soluti sunt p̄ eo qd est soluent̄.
No uissimā p̄secutione quat
tuor anglī. id omēs demones
et omē corpus diaboli qui
paratietant in horā & diem.
et cetera. P̄ horā uim diū annū
intellige. P̄ diem. mensē;
et annū. Res annos. quib;
anti xp̄e se uiet ^{cu regib;} ad uer sum
eccl̄iā xp̄i. In eo enī p̄ horam.
diem. & annū. illud tēpus
intelligi potest. quia et ho
ris gradatim diem. et dieb;

mensis. et mensibus certū est
annos expleri. Parati autē sūt
demonēs ut occidant tertiā
partē hominū. quia numerū
nocendi oportunitatem sep̄
p̄stolant. vnde nec inmeri-
to de locustis premissum est.
quod eēt similes equis parati
in plū. tertia autē pars ita
ut supra intelligit̄. Et nu-
merus equestris exercitus. in
censibus dena milia. audi-
ui numerū eorū. In hoc nume-
ro omīs intelligit̄ multitu-
do demonū & hominū. Equi
enī sunt diaboli omīs reprobi.
sicut equi omnipotentis dī omīs
scī. Equites itaq; in hoc loco
debemus intelligere. demo-
nes qui malis president & in
eorū cordib; habitant. Viciē
autē milies. nichil aliud sunt.
quā uiginti milia. Tale est
& illud. Non dico tibi usq;
septies. sed usq; septuagies
septies. Quod nichil est aliud.
quā septuaginta septē. Quan-
do enī numerus p̄ numerū tran-
sit. sicut uerbigrā cū dicitur.
septies septuaginta. summa nu-
meri multiplicatur. & effici-

unt. cccc xc. Quando autē
ad uerbialiter p̄fertur. ni-
chil aliud intelligit̄. nisi
quod ipse numerus sonat. Vñ
& in genesi dī. De lamēc uō
septuagies septies ultio da-
bitur. Viciē itaq; milies omīs
significant reprobos. Dena autē
milia. omīs scōs quidecem uer-
ba legis custodiunt. Et q̄
plures sunt rep̄bi quā iusti.
duplex numerus rep̄boy. ob-
ponitur contra simplicem
numerū iustoy. De ap̄sis elec-
tis dicitur. Curtus dī decem
milia. et cetera. Duplex quoq;
est rep̄boy numerus. quia
ex malignis spiritib; & re-
p̄bis constat hominib;. et con-
tra simplicē & paruissimū
numerum scōy. opponitur
innumerabilis multitudo p̄-
fidoy hominū & demonū.
Et ita uidi equos in uisione.
sub audis sicut dixerā. & scrip-
si. Et qui sedebant sup̄ eos.
habebant loricas igneas.
et cetera. P̄ sessores equitū in-
telligunt̄ demonēs uel ma-
gistri erroroy. Heretici scilicet
et potentes istius scī. quib;

¶ de numero solutione.

presidet diabolus. uelut dicitur
electis. De quibus scriptum est.
Ascendet super equos tuos. & equi-
tatis sanitas est. Impis autem
demonibus uel errorum magistri.
intelliguntur etiam omnes repro-
bi. Et ploricas. penes & tor-
menta figurantur. que amata
confirmata. ac nulla peccata
euacuanda. Dicent enim in in-
ferno gentes. Domine. domine.
a propius. Sed non idcirco misericordiam
inueniunt. quin potius au-
diunt. nesci uos. Quas pe-
nas inuitabiles non solum
sustinebunt demones. sed
etiam omnes reprobi. Iacinctinas
autem posuit. pro quod est fu-
meas. Ex igne enim fumus e-
greditur. hoc etiam ipse co-
lor iacinctinus indicat.
qui speciem eius tenet. quia
in inferno erit ignis inex-
tinguibilis. erit & fumus
qui miseris excecabit. Ne
ueram lucem iam uidere pos-
sint. Et sulphureas. id est
putidas. Erunt enim ibi du-
plex poena. caloris & fri-
goris. Unde iob. A calore
lorem nimum. transibit

ab aqua nimum. Erit & fe-
tor intolerabilis. quo cru-
ciabuntur igne & frigore ex-
usti. atque a uentibus come-
sti. & capita equorum etiam
ut capita leonum. quia & ani-
mas ut supra dictum est inter-
ficiunt. et fetore male fa-
me sese emittunt. Pro capi-
ta autem equorum. auctores in-
telliguntur errorum. Qui et
fortesunt ad conterendo
infirmos. & cum se similes
est bonum odorem. foetoribus
inueniuntur repleti. ut enim
supra meminimus. os leonum.
& cot potat dilaniat. & na-
turalem foetorem egerit.
De ore autem equorum. ignis & fu-
mus & sulphur egrediens.
tertiam partem hominum occi-
dit. quia uidelicet malorum
predicatio sequacibus suis &
terna supplicia preparat.
Quae recte tormentum impiorum uo-
catur. pro qua ad illud multi-
tudo impiorum peruenit. Quae enim
enim tropice locutionis est
ab eo quod percurat. illud quod per-
curatur ostendens. De ore
illorum percurat ignis. et cetera.

quia propter illorum doctrinam
hæc omnia uentura sunt eis quæ
eam suscipiunt. Cū uenit in illa
incurrerit. tunc experient
quæ amara mors sit semper ig
ne cremari. Nec funditus mo
ti. semper fumum patitur lucem nu
quam uidere. semper fetoribus
repleri. suauitatis nichil
odorari. Ideoque horrenda
per se ipsam uulgata. quæ
peruenit ad talia. Potestas
equorum in ore ipsorum est. et in
caudis eorum. Quia per suam pre
dicationem peruersam suam ten
to decipiunt. et temporalibus
potestatibus facti per se a quere
ntos sunt exaltant. Per caudam
quippe ut supra dictum est.
potestas terrena exprimitur.
que in temporalibus rebus letatur.
que post ponenda sunt omnibus
qui ad ea que inanis sunt. se
extendere nituntur. In hore
uero. illud quod per hos fit. intel
ligitur. Potestas ergo eorum in
hore illorum est & in caudis eorum.
per quos non possunt decipere
per prauitatem erroris. decipiunt
per principes huius seculi. unde
subditur. Nam cauda illorum.

similes sunt serpentibus habentibus
capita. et in his nocent. Legimus
in genesi quod diabolus serpen
tem induit. mulierem decepit
fraude male suasionis. Tales sunt
et isti errorum magistri. qui sua
peruersa doctrina decipiunt
quos possunt. & quia eos quod
subuertere nequeunt per prau
tatem erroris. deprimunt per po
tentiam seculi. Bene cauda illorum
similes serpentibus dicuntur
habentes capita. per quos prin
cipes huius seculi figurantur.
quos sibi heretici coniungunt.
ut catholicos a fide subuert
ant. Unde & aliam transla
tionem habet. cauda eorum simile
draconibus. Per dracones quippe
quippe inmaniores sunt om
nibus bestiis. aperte seculi designa
tur potestas. Quod ieremias
expersona domini loquens ad pha
raonem regem ægypti demon
strat. cū dicit. Ecce ego ad te
pharao draco magne. etc.
Et hieremias expersona hieronim
denabuchodonosor. Come
dit me. deuorauit me. ab
sorbit me. quasi draco.
Principium ergo patrociniis

fulti magistri errorum. amplius
nocent. quā si solo sermone
suaderent. Et ceteri homines.
id est pagani qui non sunt oc-
cisi his plagis. hoc est non sunt
decepti ab hereticis ut in ani-
ma morerentur. Et non egerunt
penitentiam et cetera. usque neque
a furtis suis. sub audis simili-
ter pibunt. igne. sulphure.
et fumo. Ac si diceretur. Et
heretici ad supra dictum pertinere
videntur numerum. heretici
quippe tantummodo christiano
occipiebant. uel iudeos. non
tam paganos. Sed quia ipsi
non cognouerunt dominum cum hoc
utique possent facere per natu-
ralem legem. similiter damna-
buntur. unde considerandum est
qua pena plectendi sunt. qui
habentes dei notitiam. fidem
et scientiam haec omnia contem-
nunt. si illi etiam damnabuntur.
qui cum horum omnium nichil habu-
erint. solummodo qui per na-
turalem legem dominum cognouerunt.
pibunt. Cum enim debuissent
considerare et attendere
ut creatorem celi et terre et om-
nium rerum colerent et adorarent

relinquentes creatorem. ceperunt
adorare opera manuum suarum.
aurea. lapidea. et lignea. et
cetera. quae neque uidere possunt.
neque audire. quia spiritus non est
in eis. Et non egerunt peniten-
tiam a suis homicidiis. quibus
interficiiebant multos. et san-
guinem filiorum suorum. et filiarum
suarum fundebant. Neque a forni-
catione sua duplici. ut ab
immunditia carnis cessarent.
aut ab idolatria. Neque a fur-
tissuis. quia inuicem sibi un-
quisque quae poterat furtabat.
De quorum perfecto conuersatio-
ne in penitentia. Nunc operis
intentio non sunt amplius
loqui praesertim cum et hic li-
ber in longum praefatus debi-
ti finis terminum expectet.
Sequitur. Et uidi alium angelum
forte descendente de caelo.
et cetera. Angelus christi est. qui est
nuntius patris uolunta-
tis. et quietis uitae nouus
nuntius aduenit. noua
nuntiavit. noua permisit.
noua fidelibus suis contulit.
unde et per prophetam magni con-
siliarii angelus dicitur. huius

sacerdotis membrasunt et
ā illi . de quibus scriptū est .

Labia sacerdotis custodiunt
scientiā . et cetera . In eo autē
quod aliū angelm iohis uidisse
sed dicit . non est rei diuersitas
sed ordo uisionis . & consue-
tudo recapitulationis . Ali-
ū enim angelm uidit . quia aliā
uisionem sub alio intellectu
enarrandā repetiuit . Fortis
autē dicitur . quia ad debel-
landas uenit aeras pote-
states . De quo psalmista ex-
p[ro]fona angloy . Quis est
iste rex gl[ori]e . Et responden-
tis uoce . Dñs fortis & potens .
dñs potens in pl[ur]imo . Sed cum
dñs ubiq[ue] sit . iuxta illud .
celū & terrā ego impleo . &
extra celū & terrā non sit locū
quomodo descendit de celo .
At quod p[ro]cul dubio dicendum .
quia descensio illius nichil
aliud fuit . nisi humilitati
eius incarnatio . Nube autē
amictus apparuit angli .
quia animū carnē indutus .
inter homines apparuit dñs .
De qua p[ro]ph[et]a . Ecce dñs ascen-
dit sup[er] nubē leuem . & ingre-

dietur egyptū . Sup[er] nubem
quippe leuem ascendit . quā-
do carnem sine g[ra]ue dine
peccati assūsit . Caput uō
angli . diuinitas intelligit
filii dei . Iuxta illud ap[osto]li .

Caput xp[ist]i d[omi]ni . In yris autē sic
et sup[er] arcum d[omi]ni dicitur grece . Latine
arcus dicitur . quia diuersis
coloribus in nube apparere ui-
detur . Et est signū p[ro]p[ri]atio-
nis a tempore diluuii positū
inter d[omi]nū & homines . Tuncq[ue]
fit arcus in celo . cū ratio so-
lis ymbri fera nubes fuerit
inlustrata . quia tū claritas
lucis eterne . et sol iustitię
carnē assūsit . reconciliatio
facta est mundo . In arcu q[ue]
tuo sunt colores principa-
les . certus scilicet & igneus .
p[ro] quos duo iudicia signifi-
cantur . In uno scilicet dilu-
uiū p[re]cedens . alter uero
ignis subsequens . Possunt
& in arcu mysteria figurari .
baptismatis quo bapti-
mur aquis . In memoriam
passionis filii dei . sicq[ue] p[ro]-
cipimus grām s[an]cti . De
quo dñs dicit . Ignē ueni

to alac[er]e .

mutere intra. Incapite
itaq; angli hyris erat. qa
impotestate uerbidi. p piti
atio filidi constabat. et
facies eius ut sol. Quia in fa
cie cognitio est hominis.

¶ faciem angli. incarnatio
intelligit filidi. Quia ni
si ille carnem assumeret.
nemo hominū illū agnosce
ret. hanc manifestā eius
in facie cognitionem. Psal
mista obtabat fieri cū dice
bat. Ostendefacientuam
& saluerimus. Non autē
ut sol iste uisibilis. facies
xp̄i fulget. sed multo am
plius. quia et de electis dic
tū est. Fulgebunt iusti sic
sol in regno patris sui.

Et quidem erunt electi simi
les angli di. non tam si
miles hi. equales filiodi.

Nam et in monte corā tribus
discipulis trans figuratus.
futura mēbra sua iam in
se ipso ostendit. Sed non
sine causa xp̄e soli cōparat.

Sol quippe habet ortum
& occasum. Vnde salo
mon. Orit sol & occidit.

& ad locū suū reuertitur. Ibiq;
renascens girat p̄ meridiem.
et flectitur ad aquilonem.

Sol enim ortus est. quando xp̄s
natus est. venit ad occasum.
quando p̄ nobis mortuus est.

Sicq; redit ad ortū. quia ei
humanitas ex passione mor
tis ad glām resurrectionis
redisse p̄bat. Ibiq; renascens.

girat p̄ meridiem. quia resur
gens a mortuis calore fidei
& sp̄s sc̄i corda discipuloy. il
lustrauit. Iure enī illi meri
dies uocantur. in quibus

sol iustitie ampliorē sp̄s fu
dit calorem. ¶ meridiemq;
girans ad aquilonē flectit.
quia ad colligendam genti
litatē ap̄toy predicatione

p̄ductur. In qua frigidus
uentus ille dñabat. qui in
supbiam elatus. prius di
xisse p̄batur. P̄ om̄a sedē

meam ad aquilonem. Qd̄q;
subditur. Lustrans uniuersa
p̄git sp̄s. ad hoc p̄tinet.
quia totus mundus p̄ dica
tione plenus ostenditur.

Vnde est. Vox tonitru tui in
rota. Illuxerunt coruscatio

nes tue orbi tre. eccetera.
Et ad circulos suos reuertit.
quia post aggregatione gen-
tiu illuminabit etiam multitu-
dine iudeoy. Et cum plenitudo
gentiu intrauerit. tunc ois
isrl saluus fiet. Possunt et
p faciem angli membra re-
dentoris intelligi. Non qua-
lia nunc sunt in terris. sed
qualia futura sunt in celis.
Vnde est. Tunc ius fulgebunt
sicut sol. Quia enim dñs et ec-
clia. una persona est. non incon-
uenienter ipsa in facie angli
ut sol lucere prohibetur.
Et pedes eius tanquam columna
ignis. P pedes angli. pre-
uicentes intelligunt. ad
by p totu mundu incarnata
di sapientia ambulauit.
De quibz dicit. Illi aut p se-
ti predicauerunt ubiq.
ecceta. Et alibi. Quas perie-
si pedes euangelii. tantum
pacem. Qui bene etiam colu-
ne igne co parant. quia
& more columnay. sup im-
positu edificiu eccle por-
tant. & spulco accensi cor-
ta. audito. ad amore mdi.

predicando infla manit.
Qui igit ad pdicationem
mit tunc. recte pedes. Qui
aut ad amore di quos pdi-
cant accendunt. bene igni.
Quia super eos edificiu eccle
construit. recte columnay
uocantur. Quia enim coline
sunt. testatur paulus quidē.
Petrus & iacobus & iobz qui
debantur columnay. dexteras
dederunt michi. & barnabe
societati. Hinc et p psalmi-
stam dñs dicit. Ego confir-
maui colunas eius. Et habe-
bat in manu sua libellum
aprtu. Superius legimus. qd
uiderit libru signatu sigil-
lis septem. P que uetus te-
stamentu significatur. Qd ap-
tu est in di manu. idē in o-
patione ipsius testatum.
Manus enim illa. opatio est nre
salutis. & quia in superio-
ri libro noscuntur latuisse
secreta. Apert nunc in libel-
lo apto. noui testamti re-
uelata clausisse. significa-
tur gra. Ipse enim apparen
in carne. qd intelligit
p faciem angli. eaque la

tebant. nascendo. mori
endo. a morte resurgendo.
Et ad celos ascendendo a
peruit. Et posuit pedem
suum dextrum super mare.
sinistrum autem super terram.
Per dextrum pedem illa signi-
ficantur membra quae nullis
aduersitatibus franguntur.
nec ullis excessibus extol-
luntur. sicut apostoli. marty-
res. & ceteri qui habent po-
testatem supra omnem pote-
statem inimici. Tales super
mare. hoc est super hunc
mundum constituuntur.
quoniam omnes malorum persecutio-
nes profertur & non subcu-
bunt. Per sinistrum autem pedem.
qui super terram ponitur.
intelliguntur confessores.
sicut germanus. martinus.
et ceteri. qui pacis tempore
uixerunt. nec publicum tu-
lerunt. martyrium. quia
super terram hoc est super
soliditatem fidei sunt lo-
cati. De enim omnipotens secundum ui-
cissitudinem temporum disposi-
tione sunt ecclesiae membra. For-
tiora scilicet super fluctus

maris infirmitate uero super soli-
tatem terre constituent. Sic
& huius scilicet principes ubi for-
tior est impetus belli. fortis-
simos milites preparant.
Et clamauit uoce magna
quae admodum leorugit.
Leo cum rugit. omnes bestiae timeant.
et ipse in sua fortitudine con-
fidere ostenditur. Clama-
uit christus. qui leo appellatur
propter fortitudinem suae perse-
sue pro suis predicatoribus. cum
dixit. Omnis arbor quae non
facit fructum bonum excidetur
et ignem mittetur. & iterum.
Penitentiam agite. appropin-
quabit enim regnum celorum. Et
haec sua uoce fortitudinem
sua. demonstrauit. dum mul-
tos sibi subiecit. Bestias quae-
que id est bestiales & feroces homi-
nes. timore concussit. Quod
uero fecit christus. fecerunt et eius
apostoli. aeterna tormenta predi-
cando peccatoribus. Et ferro-
ces homines ad fidem illius.
sua doctrina conuertendo.
Et cum clausisset. locutus est
septem tonitrua uocis sua.
Quot pro septem tonitrua. nisi

uniuersalis ecclā in suis pre-
dicatorib; intelligitur sep-
ti formi spū repletis. vnde
et bene prius leo clamauit.
ac postea septem tonitrua
sunt locuta. Quia uideli-
cet prius predicauit xp̄c.
deinde ap̄tī. & ceteri docto-
res ad eius uocem p̄fecti.
predicauerunt ubiq;. Be-
ne aut septem tonitrua uo-
cessual loqui p̄hibentur.
quia sc̄a predicatio. non u-
deoy fabulas. non philo-
sophoy nenas. non here-
ticoy uersutas in suis dog-
matib; recepit. sed p̄p̄riis
sensib; ut est edita. seme-
tipsum in auditoy cordib;
p̄scos predicatores diffudit.
Possunt aut & in septem toni-
truis. specialiter sc̄i ap̄tī
intelligi. quia in rota huius
sc̄i tonant. quia alta &
p̄funda. obscura. & terri-
bilia locunt̄. vnde & eoy.
numerus. ex partib; septe-
narij conficitur. id̄ ex pari
quaternario. & pariter na-
rio. Si ueni triap̄tū. si
ue. iiii p̄tria ducantur.

ad uod enariū numerū p̄ue-
nitur. Quia uidelicet p̄ ipso
duodeci ap̄tōs. fides sc̄e tri-
nitatis intonuit. p̄quadri-
partitū orbem qui missi sunt
predicare triasūma. p̄quat-
tuor infima. Et que locu-
ta sunt septe tonitrua scrip-
tura est. ~~et cetera~~ Quia au-
dierat ioh̄s sup̄ius. qd̄ in
des scribe in libro. uoluit
etiā eaq; audiuit a septe
tonitruis scribere. Sed dic-
tū est ei. signa. id̄ sigilla.
que locuta sunt septe to-
nitrua. & nolite scribere.
vbi merito queritur. quare
illi hoc dicatur. cū in ioh̄e
om̄s doctores figurer̄.
Quia utiq; non debent diuina
eloquia sigillare. ut non
ad alioy manifestentur
utilitatē. Verū sciendū ē.
quia nos qd̄ sub sigillo sig-
namus. non om̄ib; notū ēē
uolumus. sed solū modo
familiarib; & quib; credere
nos p̄certo debere scim̄.
Q̄o aut palā dicimus. & n̄
sigillamus. ad multoy no-
tūā ducimus. DR ergo ioh̄n

& in illo omni ordini doctorum
ne scribat que locuta sunt
septem tonitrua. quia non
omnibus sunt manifestanda
diuina eloquia. Contentio-
ribus enim abscondenda sunt.
ne fiat conuersionis preceptum.
quo ait. Nolite dare scilicet
canibus. neque mutatis mar-
garitais uestris ante porcos.
Simplicibus quoque debent dis-
crete. & secundum capacitates
singulorum distribui. quia
alii potulactis suscipiunt.
Alii uero solidum cibum percipi-
possunt. Unde & ipse disci-
pulis dicit. Adhuc mul-
ta habeo uobis dicere. sed
non potestis ea portare
modo. Unde & in euangelio
fidelis seruus & prudens
dominus. quidam seruus suus in
tempore tritici in iuram.
Dicitur ergo iohanni. Signa
que locuta sunt septem toni-
trua. & noli scribere. &
in illo omni choro doctorum.
Ac si diceret. Eloquor dei
sacramenta sic intra mentium
secretum tege. quatinus
ne aut hi qui non debent

ad ea cognitionem pue-
niant. aut hi qui debent.
cum discretionem et moderami-
nem. eius notitiam non capiant.
Et angelum quem uidistis in
supra mare. & supra terram.
et cetera usque sicut locutus est
per seruos suos prophetas. Cum
tamen in euangelio prohibeat
iurare dicens. Nolite iura-
re neque per celum. neque per terram.
et cetera. Sed sit sermo uerus.
est. est. non. non. quod enim
amplius est a malo est. Quod
est quod ipse manum ad celum le-
uans. Iurat per uiuentem in
scilicet sanctorum. sed sciendum
quia homines recte iurare
prohibentur. qui sepe in iuramen-
to falluntur. Non enim homines
a iuramento dei cohibuisset.
si in eo peccatum de esse cogno-
uisset. Deum itaque iurare po-
test. quia non mittit aliquan-
do. Iuramentum autem eius est.
omnis sermo illius. quia que-
quid loquitur deus. absque
ulla ambiguitate completur.
Per manum autem angeli ut supra
diximus. intelligitur opa-
tio filii dei. & dispensatio

humane redemptionis. Le-
uauit itaq; manū angls in
celū. quando filius dī carnē
quā p nobis assumpsit. ad
dexterā patris eleuauit.
Hinc scriptū est. Tollam in ce-
lum manū meam. & iurabo
p dexterā meā. Ac si dicerēt.
Assumtā a uerbo carnem. ad
celos eleuabo. et p uerūq;
naturā. idē uerbi & hominis
queq; futura sunt roborā-
bo. Iurauit p uentē in
sc̄ta sc̄toꝝ. id est p om̄ patrē.
quando se & patrem unū
ostendit dicens. Ego in pa-
tre. et pater in me est. & qn̄
do etiā om̄ia sua opa addm̄
patrem retulit dicens. Pat̄
in me manens ipse fac̄ opa.
De quo etiā subdit. Qui cre-
auit celū & ea que in eo sunt.
id est anglos. solem. & lu-
nam. atq; cetera sidera.
Et trā. et que in easunt. idē
homines. bestias. aues. &
cetera. usq; ad uermiculū. &
mare. et que in eo sunt. cetera.
scilicet & pisces. diuersi gene-
ris. Quo in loco hereticoy. p
fidia damnatur. qui non uerū

asserere quedā ab uno dō que-
dā uō facta a principe tene-
bray. Sed cū subiungit quia
tēpus iā non erit. questionem
nobis facit. Maxime cū psal-
mista de re p bis dicat. Inimi-
cidn̄i mentiti sunt ei. et erit
tēpus eoy. in sc̄ta. Si enī tēp̄
impioꝝ erit in sc̄ta. quem
ad modū tēpus iam non erit.
At qd̄ dicendū quia iustis n̄
erit tempus. idē non erit mu-
tabilitas aliqua. quia immu-
tabiles erunt in m̄te et in-
corruptibiles in corpore.
Tempus quippe est uicissitu-
do dierum ac noctū. Idēq;
ibi iam tempus non erit u-
bi nulla uarietas cuius libi
rei mutabitur. sed semp
apud eos claritas & lux
indeficiens p manebit.
Vnde psalmista. Ordinati-
one tua p seuerat dies. Im-
pii autē tempus habebunt.
quia semp p uaria tormenta
mutabuntur. & ad calorem
nūmū transibunt ab aquis
nūmū. Qd̄ ergo de iustis dñs
negat. hoc de iniustis psal-
mista adfirmat. Sed in

diebus uocis septimi Angelicū ce-
perit tuba canere. id cū cepit
scē ecclesia ultimā predicationē
diffundere. consumabitur
mysteriū dī. id p̄ficietur quic
quid modo latet. quia con-
sumatio hic. non abolitiō
nem significat. sed p̄fectio-
nē. Mysteriū autē appellat̄.
illud qđ oculus non uidit.
nec auris audiuit. nec in con-
hominis ascendit. Qđ tunc
utiq; consumabitur. id est
p̄ficietur cū & iustis bona.
et iniustis data fuerit tor-
» mēta antē preparata. Sic
» euangelizauit p̄ seruos suos
p̄phas. Om̄is enī intentio
p̄phay. principaliter de
om̄i fuit aduentū & sc̄li cō-
sumatione. Ideoq; tunc p̄-
ficietur. qđ ante predictū ē
» p̄ illos. Et uocem quam au-
» diui iterū de celo loquentē
» meū & dicentē. uade &
accipe libellū de manu an-
geli. etc̄ta. Et angelus qui te-
net librum aptū xp̄ce est.
& ipse qui inuocat ioh̄m
ut uadat ad anḡlū xp̄s.
Ipse enī tenet librū aptū.

quia ipse reuelauit om̄ia
que latebant in ueteri testa-
mento. de eius natiuitate.
passione. morte. et resur-
rectione. Vox ergo que fac-
ta est ad ioh̄m. nichil aliud
intelligitur. nisi interna
aspiratio quasi inspirat
cordibus fidelium ut accedant
ad eū. Iuxta illud. Accedu-
te ad eū & illuminamini.
Nam & qđ ioh̄i dicitur. utiq;
om̄ibus d̄r. qui reuelata fa-
cie gl̄i d̄ni specularunt.
Istien̄tales aptū habent
libellū. ideoq; illis d̄r.
ut accedant ad anḡlū.
non gressibus corporis. sed
passibus mentis & fidei.
Nec mirū si ipse xp̄s dese-
tāquā de alio loquitur.
cū et sc̄i in scripturis sepi-
sime dese. quotiens ma-
gna dicunt. sic loquunt̄
quasi de alio. vnde est.
Erat moyses uir mitissim̄
sup̄ om̄s qui morabantur
intra. Et iob. Vir erat in-
tra hus nomine iob. &
cetera. usq; simplex & rec-
tus & recedens a malo.

& ipse ioh̄s . hic est discip̄s
ille quē diligebat ih̄s . Be
nequoq; ip̄s uox non de
terra sed de celo sonuit . quia
quid de terra est de terra loq̄t̄ .
quid de celo uenit sup̄ om̄s ē .
Q̄ d̄ uero sequitur stantis su
pr̄ mare & sup̄ terrā . su
pr̄ius expositū est . Et habi
t̄ ad anḡl̄m dicens ei ut da
ret michi librū . Tubentis
quippe d̄i uocem . paratiss
simus sequitur sc̄oꝝ . effec
tus . Ex hoc iacob̄ . Si q̄s
diligit sapientiā . postu
let ad d̄o quidat om̄ib; & n̄
im̄petat & dabitur illi .
Et dixit michi . Accipe li
brū & deuora illū . et t̄a
usq; amaricatus est uent̄
m̄s . Acceptū libellū deuo
rare est . cū auiditate scrip
turā secretis recondere
uiscerib; . Vbi notandum
quia non dicit accipe &
bibe illū . sed deuora . id est
manduca auide . Scrip
tura enī sacra in quib; dā
locis potus . in quib; dā
uō ē cib; . In reb; obscuriori
b; que intelligi sine ex

positore n̄ possunt . cib; est .
quia ueluti mandendo .
legendo . & ruminando .
sūmit̄ . In aptiorib; uō que
intelligi sine expositore
possunt . ibi est potus . Potū
enī non mandendo gluti
mus . que etiā non exposi
ta intelligere ualemus .
Aptiora ergo ac manifesta
bibimus . Et quāquā sc̄i
ap̄li & ipse ioh̄s iā tunc a
p̄ta cognoscerent di sa
crām̄ta . tamen quia adhuc
expositione indigebant .
qualit̄ ad eū p̄tinerent ne
quaquā dicit̄ ioh̄i bibe .
sed deuora . Ac si aptius di
ceter̄ . P̄tracta & intel
lige . id̄ prius mande . &
sic degluti . Q̄ d̄ sc̄i pat̄re
fecer̄ . Augustinus scili
cet . hieronimus . & cet̄i
quorū nunc expositioni
b; utimur . Et faciet ama
ricate uent̄em tuū . & c̄ .
Preposterus ordo est in hoc
loco . Prius enī in ore cib;
assumitur . & sic demū ad
inferiora uentris mansū
trahitur . hec om̄a in se

quantibus exponitur. Et ac-
cepi libellum de manu Angli.
et cetera. Qui alii per os
ecclesie figurantur. nisi scilicet
predicatores quidie ac no-
cte in legem meditantur.
& possunt dicere. quia dul-
cia faucibus meis eloquiata
sunt mel & fauim. pueri
uero sancti homines intelli-
guntur uentri & uoluptati-
bus suis seruientes. De quibus
apostolus. Quorum deus uenter est.
Tales enim aliquando a uide per
os predicatorum. diuina uer-
ba suscipiunt. Sed quia tre-
mis uoluptatibus deseruiunt.
sermo qui in ore doctorum
fuerat illis tanquam mel dulce.
In uentre amare scit. Sicut
uerbi gratia. cum audiunt. non
concupisces uxorem proximi
tui. non domum. non agrum.
et nisi quis oderit patrem.
aut matrem. uxorem. & filios.
et filias. non potest meus
esse discipulus. Et iterum. Si quis
uult post me uenire. ab-
neget semetipsum. Amare
sciunt illis diuina eloquia.
quia desperant se hoc pos-

se facere. uoluntatibus suis
uolentes deseruire. Aliter.
In prophetis scilicet predicatoribus dul-
cis est sermo in ore ad pre-
dicandum. ad meditandum.
ad exponendum. sed dum cogun-
tur ea complere operibus que
docent uertitur illis in ama-
ritudinem. In ore quoque pre-
dicatorum dulcis est sermo
sicut diximus. ad legendum.
ad exponendum. sed cum per sua
ipsa predicatione contem-
nuntur. et insuper affligun-
tur. et diuersis modis cru-
ciantur. In uentre illorum
in amaritudine uertitur.
quia tristantur in mente si-
mul. et de sua uexatione
et de contemptorum damnatio-
ne. Vnde apostolus. Tristitia est
mihi magna & ingens do-
lor cordi meo. Quod enim uenter
secretum mentis significet.
Hieremias ostendit. Qui cum
dixisset uentrem meum. uentrem
meum doleo. continuo sub-
iecit. Sensus cordis mei. con-
turbatus sunt in me. Neque
enim ad salutem populi pertinebat.
si uentrem se corporeum dolere

predicaret. Sed uenturū dolo-
re. quia mētis afflictionē sen-
sit. Vel certe acceptus liber
et comectus in amaritudi-
nē uertitur. cū quilibet
doctor ex sua predicatio-
ne pōnitentes conuersos
aspiciens. mentis affectu.
illis coniungitur. Et cum
apto. Dolet cū dolentibus.
flet cū flentibus. Vel certe
dulcis est nobis. cū gaudia
celestis patrie. pmitit.
Amarus uō cū austerā pcep-
ta pque ad eandem patriā
pueniamus indicit. Dul-
ce est quippe audire. Ful-
gebunt iusti sicut sol in
regno patrum. Amara uō.
nisi efficia mini sicut paruuli.
non intrabitis in regnū ce-
lorum. Iterū dulce est audire.
Sicut quia cū apparuerit.
similes ei erimus. quia uide-
bimus eū sicut est. Amari
autē. Quid dicit se in xpō ma-
nere. debet sicut ille. am-
bulauit & ipse ambulare.
Dulce fuit ap̄tis audire. In
regeneratione cū sederit fi-
lius hominis in sede maiesta-

tissue. sedebitis & uos sup se-
des duodecim. & cetera. Amari
fuit illis. qui uult inter uos
cū maior. sit omniū seruus.
Et dixit michi. Oportet
te iterū pphare p̄tis & gen-
tib. & cetera. Ioh̄s p̄tis omnia
immo omnia que in libro hoc
pmissa sunt. non specialit̄
ex sua. sed generaliter ex
electoy. ptulit p̄sona.
Nunc autē ea que in hoc uersu
narrantur. & sue & alioy.
p̄sonis congruere docet.
Quando enī ista uidit. in
pathmos insula relegatus
erat. et idcirco ei dicitur.
Oportet te iterū pphare.
ut predicare p̄tis. & gen-
tib. et regib. & linguis.
Ac si uox diuina diceret.
Non morieris in hac insula ut
tū putas. sed iterū pphab.
& hanc apocalipsin quam
uidisti manu tua scribes.
& alios docebis. Nec solum
hanc pphetiā annuntiab.
sed altius ceteris ad erudi-
endā fidē scōy. euangl̄m
scribes. Iterū autē dicit. quā
uidelicet iam fecerat hoc

corā regibz & gentibz. Unde
& adomitiano impiissimo
cesarū inferuentis oleidoliū
missus. & in eadē insula exi-
lio fuerat deportatus. ubi
etiā hanc apocalipsin uidit.
factūq; est ita. Nam cū iā
eēt puerile aetatis & puta-
ret se celerius ad xpm e-
mundo migrare. interfee-
to ipso impiissimo cesare
et cunctis eius iussis cassatis
reuer suscit effesum ubi
& prefatā apocalypsin ce-
clius tradidit legendam.
In ebione aut. ualentiano.
ac cherinto. contra xpm
oblatantibz. episcopoy p-
cibz flexus. in die to tridu-
ano ieiunio. euanglm etiā
scripsit. Et idō tot genti-
bz & pplis predicauit. quia
eius predicatio ad multoy.
notitiā uenit. Sed que
illi specialiter ascribunt.
generaliter scis p̄dicatori-
bz deputant. ad quoy p-
sonā dicit. O portet te pe-
rū pphare. id p̄dicare re-
gibz. & cetera. Quia nimirū
aliis ad xpm migrantibus

electoy. ecclā in subsequen-
tibz p̄dicatoribz iterum
ne desinit predicare. Pro-
phare aut intelligere de-
bemus predicare. sicut &
paulus dicit. Prophie duo
uel tres dicant. & ceteri diu-
tinent. Vel certe p̄pterea
perū iohs pphare iubet.
ut qd̄ doctores ecclē ore
p̄dicant. factis iterato cla-
ment. O portet enī ut
qui uerba uite credentibz
nuntiat. opibz etiā uite
clamare non desistat. Et
datus est michi calamus. &
cetera. Hec uerba sicut con-
ueniunt iohi. similiter con-
ueniunt omni ordini predica-
toy. P̄ calamū aut. illud
qd̄ calamo efficitur intel-
ligere debemus. Id est di-
uinam scripturam. quia an-
tiqui calamo scribebant.
Unde debent ipse calamus
non inanis sed simulis uir-
ge dicit. In uirga enī. rec-
tudo sacre scripture in-
telligitur. In qua nullū est
mendacium. nullus error.
sicut in libri philosophoy.

iudeoy. & hereticoy. quoy
doctrina plena est menda
cioy. . . Sacra aut scriptu
ra ex om̄iparte est recta.
atq; idō bene uirgē cōpa
ratut. Juxta illud psalmi
stę. Uirga recta ē uirgare
gnitui. Aliter. Reges in si
gnū potentie sue. Virgā
in manu portant. p̄ quam
regia illoy potestas expri
mitur. Recte ergo calami
idē scriptura diuina uirgē
cōparat. que suis ob serua
torib; regnū p̄mittit dicēs.
Beati pauper spū. qm̄ ipsoy
est regnū celoy. Et simi
lia multa. Et istud regnū
qd̄ celestis predicatio pro
mittit. in inflexibili iu
stitia p̄seuerat. Postquā
aut̄ datus est ei calamus.
dicit illi diuina uox. Sur
ge ad p̄dicationis uide
licet officiū. & noli iacere
inimic uitiy. quia ut
supra dictū est. qd̄ ioh̄idr.
om̄ib; ueritatis p̄dicato
rib; conuenit. qui qd̄ uer
bis ore predicant. factis
iterato clamare debent.

Et metire tēplūdi & altare
& adorantes in eo. Tēplū
di. ipsa est ecclā. Cui paulo
ap̄ls dicit. tēplū enī di sc̄m
est. qd̄ estis uos. Altare aut̄
in tēplo. eminentiores si
gnificat in ecclā fideles. id̄
uirginē. continētēs & se
culo renuntiantes. Sicut
in tēplo altare est. ita uita
religiosoy. in plebe fide
liū consistens. in quib;
principalit̄ iugis atq; in
deficiens sc̄a compuncti
onis p̄manet ignis. Qd̄ aut̄
sequit̄. & adorantes in eo.
tale est tāquā subaudire
tur. & in altari & in tēplo
adorantes metire. Quo
nimirū dicto. illi nimirū
exprimunt̄. qui in spū &
ueritate. sicut dñs dicit
adorant patrem. Dicitur
itaq; om̄i ordini doctoy.
Surge ad potiora opa. me
tire tēplūdi & altare. & a
dorantes in eo. hoc est uni
cuiq; p̄fessionis & ordinis
sc̄dm suam dignitatem.
& locū. ad nuntia uerbū
dī. Ut uerbigā. Virgini

by dicat. Beati estis. quia
respuistis nuptiale confor
tium. unde & habebitis soci
etate angloy. **Q**uoniam habetis sponsum
mortale. habetis in celo sponsum xpm
om & hominem in eternum uic
turum. Dicitur etiam scilicet renun
tiantibus. Beati estis qui euan
geli precepta non in memo
ris. cuncta terrena pro pro re
liquistis. sequentes eum a quo
thesaurum in celo in defici
entem percipietis. Continen
tibus uero. Beati estis qui post
licitum nuptiarum consortium.
sectantes continentiam.
inter eos connumerari con
tenditis. De quibus merito
dicitur. Virgines enim sunt &
secuntur agnum quocumque ierit.
vel altare generaliter sanctam
ecclesiam accipiamus in qua
cotidie deo sacrificium lau
dis. & incensum orationis of
fertur. O etiam templum & al
tare. id est secundum capacitatem
unius cuiusque sermonem
preferat. Simplicibus simplici
ciora. perfectis alta. & p
funda committens. Atrium
autem quod foris templo est. eice

foras. et neme tieris illud.
Manda. prout locutio talis.
que illud foras eici precipit.
quod iam foras ostendit. Quo
modo enim foras eici potest.
si intus non est. Sed tale
est hoc. quale et illud. Dele
ant de libro uiuentium. id est
non scribantur in eo. Ita ergo &
hic dicitur. Atrium autem eice
foras. id est nolite eum computare
intus. Sic solemus & nos di
cite cotidiano usu dum que
libet ianuam pulsantem in
tro ire ad nos nolumus. eice
eum foras. Per atrium autem quod foris
est. intelliguntur heretici.
pagani. & iudei. quibus ad
sanctarum nullus patet ingres
sus. De quibus paulus. Quis
enim michi de his qui foris sunt
iudicare. Dicat ergo.
Neme tieris atrium quod est foris.
id est nolite eum computare
in numero sanctorum. quoniam datum est
gentibus. id est communi tormento
pibunt. & intus eos reputa
bunt qui idola colunt. quoniam
hi & illi simulacra colere
uidentur. in daciū pueritate
tenentes. Iudei enim dicunt

se credere in dñm patrem.
sed mentiuntur. quia quoniam
habet filiū. nec patrē habet.
Et qui non honorificat filiū.
non honorificat patrē qui
misit illum. mendacium
ergo colunt. quia uerita-
tē non adorant. Hæretici
quoque diuersos errores
de dño fatentur. Vñ quia
aueritate recedunt. simi-
les gentibz habentur. Ver-
bigra. Sabellius dicit. quod
idē sit pater qui filius. Et
quid uas non uult eē psona
in patre & filio. Similis est
& etiā deterior paganis.
Fortinus quoque affirmat eū
purū hominē. nē fuisse an-
te mariā. Et iste similis
est gentibz. qui simulacrū
hominis mortui se adora-
re fatentur. tū solū modo
xp̄m hominē fuisse dicit
& dñm negat. Et idō ista
les atq̄ eoy. similes. uelint.
nolunt. in illoy. transeunt
numerū. qui imagines mor-
tuoy. hominū adorant.
p̄sertim cū in singulis par-
tibz mendaciū sit quod tenent.

Similiter qui fidem quam ha-
bent operibz destruunt. in
numero infidelium reputantur.
Et ciuitatē sc̄am calcabunt.
ipsa scilicet atria. mensibz
quadraginta duobz. Ciuitā
sc̄a olim appellabatur hierlm.
iuxta illud euanglii. Multa
corporascōy. quidormuerant
surrexerunt. & apparuerunt
multis in sc̄am ciuitatem.
Uerū tamē hic non de illa dicitur.
sed potius de ecc̄a. de qua
scriptū est. Gloriosa dicta
sunt de te ciuitas dī. Hanc
ciuitatē calcant. idē cōpri-
munt atria. hoc est hæretici.
pagani. iudei. & falsi fr̄s.
et uerbo. & torm̄to. Sed si-
cut si lex calcata pedibus
hominū. eliminari potest. cō-
muni non potest. Et tan-
to magis eliminat̄. quanto
magis calcatur. ita sc̄a ecc̄a
ex p̄secutione p̄fidoy. ro-
bustior reddit̄ & luculen-
tior. vnde ap̄t̄s. Quando
infirmos. tunc fortior sū
et potens. Quadraginta
autē & duos menses. possu-
mus specialit̄ referre ad

spatiū triūannoy. et dimidiū.
quando sub antixpo acerbius
calcabitur. et cōptimeatur
eccclā ab impiis. Nam in
tribus annis & dimidio. qua-
draginta duo menses conti-
nentur. Quonumero intellē-
gitur etiā omē p̄sens tē-
pus. p̄p̄t sex. scilicet mun-
di etates. & septē dies q̄b̄
omē p̄sens tēpus uoluit.
Sexies enī septem quadra-
ginta & duos faciunt. Alio.
Legimus in ueteri testamto
qd̄ p̄p̄l̄s isrl̄t quadragesima
scdā mansione. ingressus
est t̄rā repmissionis. Et q̄a
in figura om̄a contingebat
illis. utiq; & hoc iter ad
nos p̄tinet. qui in itinere
motamur deserti. & ad pa-
triā repmissionis tendim̄.
Post maris rubri baptisimū
in quo submersus est pha-
rao cū suis exercitib; . id est
diabolus cū om̄ib; peccatis
originalibus. Qd̄ ergo ibi
quadraginta duas mansio-
nes in figura factū p̄cessit.
hoc hic p̄ menses figurata
locutio expressit. Mensib;

ergo quadraginta duob; cal-
catur ciuitas. quia quādiu
in p̄sens uita; itinet tran-
sit p̄secutionem ab impiis
sustinet eccclā. Et dabo duob;
testib; meis. et p̄phabunt.
id̄ dabo ut p̄ph̄ent dieb; mil-
le ducenti quadraginta. a-
micti saccis. Hic iam & innu-
mero dierū. qui iuncti faci-
unt annos tres. & dimidiū.
Et in aduentu etiā & p̄phe-
tiam duoy. testiu. manifeste
ostendit̄ p̄secutio antixpi.
De his quippe duob; testibus.
om̄s p̄ malachia p̄ph̄am dicit.
Ecce ego mitā uobis enoch.
et eliam. ut conuertant cor-
da patru ad filios. & cor fili-
oy. ad patres eoy. Et hoc
antequā ueniat dies dñi ma-
gnus & manifestus. Et in e-
uanglio ip̄sedñs. Helias
ueniens. restituet uob; oīa.
Iti ergo uenientes. p̄phabunt.
id̄ p̄dicabunt. Quia ut
supra dictū est. p̄ph̄are ali-
quando ponitur. p̄dicare.
Diebus mille ducenti quatra-
ginta. id̄ trib; annis & di-
midio. quousq; iustificiantur

Abanti dpo. Amicti quoque
erunt saccis. quia penitenti
a qua p̄dicabunt ore. etiā
habitu ostendent. Sicut fe-
cit beatus ioh̄s. qui erat in-
ditus pilis cameloy. Sed in
his duob; testib; om̄is eccl̄a
cōprehenditur in suis p̄di-
catorib; . que p̄ om̄e tēpus
istius uite p̄ficiat & predicat
mysteria filii d̄i. siue nunc
scilicet siue in extremis tē-
porib;. Bene aut̄ eccl̄a in duo-
b; testib; figuratur: p̄pter
duo testam̄ta uidelicet q̄b;
roboratur. uel quia ex duob;
p̄p̄tis constat. & in duob;
caritatis p̄ceptū uiuifica-
tur. siue etiam p̄pter duo
martyri genera. In saccis
uō uel testū humilitas ex-
primitur scōy. qui licet sint
magistri peccatores se eē
faterentur. Nam cilicium
criminosus conuenit. uel
certe quia scōy uita. rēp̄b;
uidebitur despecta. idō
saccis induti p̄hibentur.
Et hoc est q̄d in eādē apo-
calipsi dicitur. Sol factus
est niger. tāquā saccus cili-

cinus. Isunt due oliue & duo
candelabra. et cetera. Ip̄s duo
specialiter. enoch scilicet
et helias. due oliue appel-
lantur. p̄pter unctionem
sp̄s sc̄i quasunt delibuti.
Dicunt̄ etiā & candelabra:
quia lucebunt. aliiq; lūm̄
ueritatis ostendent. & uer-
bo. & opere. Generaliter
om̄is sc̄i. id̄ om̄is eccl̄e. In his
duob; cōprehendunt̄. qui
t̄p̄t baptismatis & manus
impositionis episcopoy.
acceperunt sp̄m̄ sc̄m̄. Due
aut̄ dicunt̄ oliue. cū una
sit oliua uniuersalis eccl̄a.
Iuxta illud. Ego aut̄ sicut
oliua fructifera in domo
d̄i. p̄pter duo testam̄ta.
& dilectionē d̄i & p̄ximi.
uel duo martyri genera.
Similit̄ & eādē eccl̄a cū sit
unū candelabrū. p̄pter uni-
tate fidei. dicuntur duo
candelabra. p̄pter p̄dic-
ta mysteria. Bene aut̄ in
conspectudn̄i testes stare
p̄hibent̄. quia sc̄i intima
contēplatione sui condito-
ris in suis p̄cordis inherere

probantur. & iugiter uoluntate
illius considerantes. ea faci-
unt in quibus creatorem suum non
offendant. Unde helias dicit.
Uult dominus in cuius conspectu
fuit. Et paulus. Sicut ex do-
cto in christo loquimur. Potest
etiam & de his duobus testibus
aliter intelligi. quod in cons-
pectu domini dei terrae stant. quia
in paradiso ubi quondam fuit a-
dam ante quam peccaret trans-
lati sunt. & ante conspectibus
ablatis. claritate uisionis dei
perfruantur. Et si quis eos uo-
luerit nocere. ignis exiet de
ore illo. et deuorabit inimi-
cos eorum. hoc ex parte iam im-
pletum est. quando sicut in li-
bro regum legimus ad uocem
beliae descendit ignis de celo.
et consumpsit duos quinquagenarios
cum suis quinquaginta.
Sed haec uerba specialiter.
sicut pertinent ad illos duos.
ita generaliter. & ad omnes sanctos.
Per ignem autem predicatio sanctae
figuratur. quia corda audi-
torum ad amorem dei accendit.
Ex isto itaque igne. boni profici-
unt. mali uero deficiunt. Unde

paulus dicit. Christus bonus odor
sumus deo. Et alius odor uitae
in uitam. alius odor mortis in
mortem. Dum enim sancti bona corda
ipsis proferunt. etiam nolentes
nocent. quia ipsi bona
que audiunt. in sua damna-
tionem conuertunt. Dumque
sanctos persecuntur qui sibi uitam
adnuntiant. hoc igne id est
doctrina que processit de illo
ore deuorantur. quia pro con-
tenti & persecutione sanctorum. di-
gni aeternis suppliciis agun-
tur. Et si quis eos uoluerit
ledere. ita oportet eum occidi.
Sententia scilicet uerbi dei.
vel certe de ore testium ignis e-
grediens inimicos eorum inter-
ficat. quia nimirum contraria
christo sentientes atque in malo
perseuerantes. anathematis
fulmine sanctae ecclesiae percussit.
Quod si & hoc in bonum accipere
uolumus. sanctae ecclesiae in suis doc-
toribus igne oris sui inimicos
deuorat. cum uerbo exortati-
onis & administratione ca-
ritatis. eos ad suum amorem pro-
cat ut moriantur inimici-
tia. & uiuant dilectionis gratia.

coaceruatis dilectionū carbo
nib; sup capud eoy. Juxta il
lud. Hoc enī faciens. carbonē
ignis congere sup caput eius.
H i habent potestātē claudere
celū nubibus. & cetera. usq;
pcutere trā omīplaga quo
tiens cūq; uoluerint. Et hoc
iuxta litterā impletū cogno
scimus in moyse & helia. quo
rū unus aquas nilifluminis ē
uertit in sanguinē. eo qd in
touratū ē cor pharaonis. Al
ter uō clausit celū ne plueret
trib; annis & dimidio. dū enī
regnaret achab; rex impius
qui cōsidi interfecit. & insu
p idola coluit. omīsq; pp̄ls
isrl̄ relinquentes dñm patrū suoy.
adoraret baal. & eos helias
reuocare addicū non po
tuit. dixit itatus. Qui ut
tōis sicut uobis ros aut plu
uia. nisi iuxta oris mei uerbū.
Q d̄ ita factū est. donec pop̄ls
penitentiam ageret. & petū
ille sua petitione obtineret
pluuiā. moy ses quoq; trā
egypti pcutit omīplaga.
quo tiens cūq; uoluit. quo
usq; liberat filios isrl̄ de

egyptioy. seruitute. Sp̄alit̄
aut̄ ipsi sc̄i appellantur celum.
appellantur & nubes. de quib;
scriptū est. Et nubib; manda
bo ne pluant sup eā ymbrem.
Claudent itaq; celū. hoc est se
ipsos. non quo omīmodis celi
ymbres non emittant. sed quo
sup terram que spinas & tribu
los germinat non pluant.
P luunt itaq; pfectis. abscon
dunt uō suā pluuiā impiis.
Q m̄ bonis & suscipere uolentib;
suam predicationem manife
stant. Contentiorib; uō & ir
risorib; abscondunt. Vñ est.
Nemiseritis margaritas ur̄as an
te porcos. & cetera. Et pote
statē habent sup aquas con
uertendi eas in sanguinem.
A qua. scripturas significat.
Vnde est. Aqua profunda. uer
ba ex ore unī. Ipsi itaq; aquā
in sanguinē conuertunt. cū
occasionē p̄ditionis illis qui
bene plura mala intelligūt
ad ministrant. & doctrinā
quā p̄ceperunt in sui p̄niciem
conuertunt. Quod id̄ circo
facere dicunt. quia ipsi eis
diuina uerba annuntiant.

que ea contemnunt. cupien-
tes eos instruere & ad uolun-
tatem reuocare. Habent quoque
potestatem percutere terram omni
plaga. quotiens cumque uolue-
rint. quia impotestate illorum est
ut quando uelint taceant. ut
scilicet fidelibus loquantur. in-
fidelibus autem taceant. Et ideo
quotiens cumque infidelibus diui-
na mysteria claudunt. totien-
sus illos insanabili plaga percuti-
unt. Quotiens cumque uero fidelibus
sacramenti pandunt. totien-
sus alios ad uitam. alios ad mortem
pertra hant. Et quod aliis proficit
ad salutem. aliis puenit ad
mortem. Dumque uerba coram ipsis
formant. sanguinem carnalis
intelligentie quomorian-
tes porrigunt. Et notandum quod
non dicunt. habebunt pote-
statem. sed habent. ut hoc non
de duobus tantum henoch. & be-
lia qui uenturii sunt. sed etiam
de presentis nunc temporis ecclesie
predicatoribus dictum intelli-
gamus. Et cum finierint testi-
monium suum. bestia que ascen-
det de abyssu faciet aduer-
sus eos prelium. Hoc testimoni-

um non ad ipsum regnum anti-
christi est referendum. sed ad pre-
cedens tempus quod illi predica-
bunt antequam ille incipiat re-
gnare. In reuelatione enim bestie
finiendum id proficientium & com-
plendum est testimonium illorum.
quod dicent non ipsum esse christum.
sed diabolum. pronuntiantes iu-
deis atque gentibus olim iam ue-
nisse christum & sua passione rede-
misse genus humanum. Unde
& ab eis tenti interficientur.
hoc est enim quod sequitur. Quia
bestia que ascendet de abyssu
faciet aduersus eos bellum. et
cetera. Bestie autem uocabulo non
solum damnatus ille homo. ue-
rum etiam habitator illius diabo-
lus. qui illum exaltatur & ex-
tollitur super omnia quod dicitur deus
aut quod colitur. sed et omne cor-
pus illius figuratur. Homo
itaque ille perditus ascendet de
abyssu. hoc est de multitudine
iudeorum. perfidorum qui impieta-
te perfundunt. nascendo. &
peritum momenta proficiendo.
Iuxta illud. Fiat dan coluber
in uia. cerasus in semita. & cetera.
Diabolus enim ascendet de abyssu.

hoc est de re pboy cordibz inqz
habitat . & ingreditur in illū
damnātū hominem . ut p eū
signa faciat . & eleuetur ita
ut sedeat in templo dī tāquā
sēdēs . Omne quoq; corpus illū
cū capite suo ascendet de abyf
so . quia diuino iudicio dī ef
fētari pmittēt . Iudicia enī dī
abyssus multa . In denāq; ascen
det . unde ad supbiā eleuari
pmittitur . faciet autē ētradi
testes bellū . & corporale . & spāle .
Exhibebit enī cunctaque in
precedentibz martyribz sūt
ad implēta . idē ungas . fustē
plūbataf . candentes ferrilā
minaf . ungas ferreas . be
stias . ignes & carceres . & si q̄
sunt similia tormētōy gene
ra . Iterū quo sic non potue
rit uincere . conabitur doc
trinā supare . exhibebit do
na . uerba p̄m & dulcia . ad i
bebit falsā miracula . & pu
taq; se uent . multos a fidei
rectitudine . ad errorē incli
nabit . Alios scilicet deci
piens t̄roribz . alios autē p
suasionibz . verū qd̄ dicitur
uincē eos . non ad scōs p̄tinē

qui non poterunt uinci . quiq;
ante poterunt occidi . quā
a fide separari . sed quedā pars
maloy intelligit̄ . que soci
ata est corpori xp̄i . queq; si
ue t̄roribz siue blandim̄
tis uinci posse narrat̄ .
Qd̄ uō adiungit . occide illos .
p̄tinet ad scōs quos interfici
et diuersis modis . et supare
n̄ poterit . Inter quos etiam
erunt ipse helias & enoch .
quia a bestia nec t̄roribz .
nec blandim̄tis supari ullo
modo poterunt . Inter eos
autē qui uincēt̄ . cōprehen
dunt̄ falsi xp̄iani . iudei . he
retici . & pagani . Si uō que
rimus que sint arma ecclē .
utiq; fides & innocentia . duo
dilectionis p̄cepta . duo
etiā testam̄ta . hinc pugnaf .
hinc uictores existunt . eti
am cū moriunt̄ . Et iace
bunt in platea ciuitatis mag
ne . Et cetera . Ciuitatē mag
nā . quantū ad literā p̄tinet .
appellat hierlm̄ . que olim
ciuitas magna dicebatur .
Sed postquā dnm̄ suū interficit̄ .
iā non dicitur ciuitas magna

H. 3 duplici bello.

aut hierlm. sed sodoma & a
gyptus. Licet enim persecutio. u
biq. crassetur. tam inmanior
& acerbior erit aecclē. uexa
tio. ubi dñs crucifixus tradi
tur. & ubi caput maloy. appa
rebit anti xp̄e. In cuius platea
specialit̄ dicuntur iacere cor
pora scōy. tanquā scilicet
ubi principale erit certamen.
ibi mortuoy. corpora multi
pliciter pereant. ubi etiā intel
ligit̄ quia iudaica plebs spe
cialit̄ adheret anti xp̄o.
quousq. enoc & helia p̄dican
tib. qui ex ea saluandi fuerint
reuertantur ad xp̄m. Bene
aut̄ illa ciuitas sodoma uo
catur & aegyptus. quia
opa sodomoy. atq. ab homi
nationes aegyptioy. sectas
se cognoscitur. vnde bene
dicitur. Vbi dñs illoy occi
sus est. Qd̄ enim dñs extra por
tas illius ciuitatis est passus.
significabatur quia in suis
membris. in toto mundo erat
passurus. Ista est ciuitas ma
gna que babilon uocatur.
in qua diabolus regnat. q̄a
est & ciuitas xp̄i hierlm. in

qua regnat ipse xp̄e. Illa cep̄
a cam. ista aut̄ ababel. So
doma aut̄ inter pretatur
muta. aegyptus tenebre.
Quib. nominib. cōprehendunt̄
illi. qui metu nimio concussi
tempore anti xp̄i. non audebūt
confiteri fidem xp̄i. sed tene
bris infidelitatis & peccatoy.
cecitati negabunt illum. in su
p̄ etiā & ciuitatē scām calca
bunt. id̄ eccl̄am cōp̄ment.
Iacebunt aut̄ multoy. corpo
ra. & illoy scilicet qui fuerint
mortui. & illoy etiā qui di
uersis affligentur tribulatio
nib. id̄ fame. nuditate. car
cerib. & ceteris exquisitis
tormentis. Et uidebunt de po
pulis. & tribub. & linguis. &
gentib. corporaleoy. trib. dieb.
& dimidio. & non sinent eos
poni in monumento. Hic etiā
manifeste ostenditur p̄secu
tio scōy. in omnib. gentib. fu
tura. cū dicitur. qd̄ om̄s pp̄
& trib. & lingue. uidebunt
illoy. corpora. trib. dieb. &
dimidio. id̄ trib. annis & dimi
dio. quib. regnabit anti xp̄e.
Ita enim hic dies. panno posit̄ ē.

¶ hic d̄ p̄secutio. ad
ad usq. scōy.

sicut & in ueteri testamento ubi le-
gimus quod uersi exploratores
qui quadraginta diebus terram
explorauerunt. fecerunt mur-
murare populum. Unde & postea
quadraginta annos permanserunt
in deserto. dominus dicente ad mo-
ysen. Diem panno constituam
uobis. Similiter & ad iericho
belem cui preceptum est. ut
^{trecentis nonagis}ccc. xc. diebus iaceret super
sinistram. Diem inquit panno
dedit tibi. Significata est enim
in his diebus captiuitas decem
tribuum. ^{tis nonaginta}ccc. xc. annis futu-
ra. Pro corpora autem totos ho-
mines accipere debemus. qui
non solum extincti. uerum
etiam diuersis pressuris at-
titi iacebunt. & conculcabun-
tur. Consuetudo quippe est
sacre scripture. ut aliquan-
do pro anima. aliquando uero
pro corpore totum hominem si-
gnificet. Pro anima ut ibi.
Descendit iacob in egyptum
in animabus. lxx. Pro corpore
uero. sicut maria in euangelio
dicit. Quia uiderunt dominum meum
& nescio ubi posuerunt eum. cum solum
corpus quereretur quod positum

fuerat in sepulchro. anima uero
usque cum diuinitate uerbi descen-
dente ad infernum. Verum ta-
men seuitia tunc erit. & tam
inmanis erit illa persecutio ^{ut} sicut
satiatur rex postquam inter-
fecerunt eos. sed etiam ad au-
genda sua malitia. neque post
mortem permittent eos poni in
monumento. Sicut enim legimus
factum & in persecutione sanctorum
martyrum. Quod tanto tunc am-
plius fiet. quanto grauior erit
persecutio. Alii. In monumentis
tunc circumponunt mortuorum
corpora. ut ibi quiescant. &
diem expectent nouissimum.
Unde & per quendam sapientem
oritur. Corpora eorum in pace se-
pulta sunt. Tunc itaque non si-
nent eos poni in monumentis.
hoc est non permittent eos qui-
escere ueluti quiescunt cor-
pora mortuorum. sed uariis
& in exquisitis eos cruciabunt
tormentis. Monumentum etiam dicitur.
eo quod moneat mentem. quia
& nos dum consideramus sanctorum
monumenta. quia sua corpora
pro populo tradiderunt. monemur
ueneratione illis impendere.

H duplex hōie.

Non itaq; sinent eos poni inmo-
nito . hoc est non pmittent
eos uenerari . sed uelud irrisio-
ne dignos in plateis pmittent
eos iacere . ut ibi comedantur
abestis . Et inhabitantes tra-
gaudebunt sup illos . & iocun-
dabunt . & muneramittent in-
uicem . qm̄ hi duo pphe; crucia-
uerunt eos . qui habitant sup
tra . Recte sup inhabitantes
tra uocantur . quide interitu
& nece scoy gaudent . nec in-
te ad contuenda premia elec-
toy . uel ad sua considerata
supplicia erigere nouerunt .
Tales itaq; ultimo tpre cum
ecclā traxit fuerit in manu
psecutoy . videntes enoch
& helie . ceteroyq; martyru
corpora in sepulta iacere .
gaudebunt ex eoꝝ humili-
atione & interfectione . qui
eos male uiuentes & peccan-
tes increpabant . Et mit-
tent sibi munera inuicē . eu-
logia scilicet . & datū tēpora-
le . uel sermonū congratula-
tionē tanquā diem festum
celebrantes . Qm̄ hi duo pphe;
cruciauerunt eos . sicut supra

dictū ē . In deuoratione scili-
cet ignis sp̄alis . in suspensio-
ne pluuie salutaris . In con-
uersione aquarū . in effusione
sanguinis . Licet ḡ toto tpe
tpe gaudeant impij detribu-
latione & humiliatione iu-
stoy . letantes cū male fecerint .
& exultantes in rebus pessimis .
tamen iam longa tunc erit &
maior taliū exultatio de af-
flictione uel morte iustoy .
ac sua crudelitate . Sed cū
dixerint pax et securitas .
tē repentinus eis sup uerū &
interitus . Unde hic quoq; ap-
te subinfertur . & post tres
dies & dimidiū . id est post tres
annos & dimidiū . post qua-
draginta scilicet quinque dies .
qui in danubelū libro . & ysaie
cōmemorantur . sp̄s uite . ad dō
intrabit in eis . non tam alie-
nus sp̄s ingrediet̄ in eis . sed
ut unusquisq; homo suam animā
recipiat . Et steterunt . pro qd̄
est stabunt . quia p̄teritum
tempus est positū hic p̄ futu-
ro . super pedes suos . Quan-
tū autē sit hoc futurū post il-
los . xl v . dies solus d̄s nouit .

Bene uero stare dicuntur sancti. quia iam
incommutabiles erunt in mente.
et incorruptibiles in corpore.
Et timor magnus cecidit. id est
cadet super eos qui uiderunt eos.
pro quod est uidebunt. id est super omnes
reges qui interfecerunt illos.
Ibi quippe recognoscent eos
in gloria. quos persecuti sunt in
presenti uita. et timebunt
cum uiderint illos glorifica-
tos. expectantes sententiam
diuine ultionis. uel etiam
ipsi sancti cum uiderint se in uice
glorificatos. et uiderint ce-
lum ardere. infernum aptum. de-
mones per hunc aerem discur-
rentes. Dominum uenientem ad iu-
dicium cum multitudine ange-
lorum. timebunt. Si enim uult dominus
dicere. uirtutes celorum moue-
buntur. quanto magis homi-
nes. de quibus adhuc subditur.
Et audiet uocem magnam
de celo dicentem illis. Ascendi-
te huc. et cetera. Vox ista que
eos uocat ut ad celos ascen-
dant. ipsa est de qua apostolus dicit.
Ipsi sedentes in uisu et in uoce ar-
changeli. et in tuba dei descen-
det de celo. Ascendite inquit

huc. id est ascendite ad deum et ad
caput uerum. quia membra illius
estis qui modo singulis reddi-
turus est iuxta opera sua. Idcirco
nolite morari intra. ne in-
uoluamini poenis miserorum.
Et ascenderunt in celum in nu-
be. Legimus in euangelio.
quod dominus in nube sit uenturus
ad iudicium. Si enim dixerunt
angeli testes illius ascensionis.
hic ihesus qui assumptus est a uobis.
sic ueniet quem ad modum
uidistis eum ascendente. id est
in carne et nube. Sicut ergo
christus uenturus est in nube. ita
et omnes sancti. unde ipse dicit. Tunc
uidebunt filium hominis ue-
nientem in nubibus. cum potesta-
te magna et maiestate. Unde
et apostolus dicit. Nos autem qui ui-
uimus. rapiemur in nubibus ob-
uiam christo in aera. et sic semp-
cum domino erimus. non in aere
sed in celo. Quod si quis hanc
pauli sententiam inuenit in-
quirit. qualiter generalis pri-
mo homini in lata compleat
sententia qua illi dixit. Sedes
traes et intra ibis. sed de-
bet ueraciter et di. et pauli senten-

tiā. quia & uiui repperient
homines. ex quorū p̄sona hoc
ap̄l̄s loquit̄. & tamen ut be
atus augustinus dicit in plo
raptu nubiu. & si momen
taneā. mortē tamen gusta
bunt. In terrā ergo reuertē
tur. quia hoc est corpus in
terrā reuertī. qđ exeunte a
nima remanere corpus. qđ
utiq; trā est. Itaq; securi dici
mus. quia in momento &
iunctu oculi in ipsi nubib;
sp̄m̄ uitæ accipient. hi qui
in aduentu dñi uiui reppe
rientur. In quib; ut dicit̄. tūc.
et momentaneā mortē gu
stabunt. Impii quippe re
manebunt in hac trā. elec
ti autē eleuabuntur ad glām.
In qua & inimici illorū eos
uidebunt. & sentient iudi
ces iustæ quos iudicauerūt
& damnauerunt iniustæ.
Et in illa hora factus est tre
motus magnus. Cū loquerē
tur de ipso iudicio. repente
redit ad ea que ante futurā.
id̄ ad p̄secutionē anti xp̄i.
De qua paulo ante sermonē
fecerat. Ipsamq; uocat ho

rā. quā ante in trib; diebus
& dimidio expresserat.
Quo autē mirū si eadem p̄se
cutio una hora uocet̄. cum
etiā omē p̄sens tempus una
hora appelletur. Juxta qđ
idem iob̄s dicit. Filioli no
uissimā hora est. Terremotus
itaq; significat illā p̄secuti
onē ualidissimā. Unde bene
non simpliciter tremotus.
sed cū additamento magnus
uocat̄. quia erit tunc tribu
latio ut dñs ait. qualis n̄
fuit. neq; fiet. hinc & dan
heli angl̄s dicit. Veniet tē
pus quale n̄ fuit ex quo gen
tes esse coeperunt. Et deci
ma pars ciuitatis cecidit.
& cetera. Hic locus ex euā
gelio exponitur ubi dñs dicit.
qđ quedā mulier habens drag
mas decem. p̄didit unā ex
illis. Nouē quippe sunt or
dines anglorū. sed homo de
cimus est creatus. qui locū
ca si diaboli euacuati reple
ret. Ista decima pars petit
nullis qui consenserunt &
crediderunt anti xp̄o. Non
autē tota decima pars perit

sed pars decime partis inhere-
ticis scilicet paganis. iudeis.
& falsis fratribus. Ciuitas quippe
hierusalem appellatur. que constat
ex anglis & hominibus sanctis.
Cuius ciuitatis pars decima ceci-
dit. scilicet que ad nouem an-
gloy. ordines non pertingens lo-
cum decimo ordinis cum electis
minime tenet. & cunctis ipsorum
perditoy. numerus infinitus.
sub infinito comprehenditur
cui dicitur. Quia mortuasti
interremotu nomina hominum
septem milia. Septenarius
enim numerus. sepe per uer-
sitate ponitur. atque ideo in
septem milibus hominum. omnes
republice intelliguntur. qui mor-
tuisunt in anima sub eadem
persecutione. & reliqui qui in
fide permanserunt. uel post ab-
negationem ad fidem redierunt.
siue etiam qui ex errore adue-
rsa doctrina sunt conuersi.
ut iudei predicantibus helia
& enoc. & in eadem fidem per-
stiterunt. in timore sunt mis-
si. Et dederunt gloriam deo. siue
quod eo gubernante. & fortitu-
dinem donante non sunt lapsi.

siue quod misericorditer post ru-
mam sunt erecti. Uel secundum abitur.
& ecce uel tertium uenit cito.
Superius aquila uolans tria uel
dixit futura. quorum duo in car-
natione precesserunt. ter-
tium adhuc restat. Primum quip-
pe uel. narrat prelium locustarum.
Secundum locutionem angloy. quat-
tuor usque ad ultimum locum in quo
multa pre capitulationem de-
aduentu antichristi dicuntur. Ter-
tium inchoatur hic. & tendit
usque ad presens locum. id est
damnationem omnium reproborum.
cum capite suo. Et septimus
anglis tuba cecinit. Et cetera.
usque aduentu iuxta. & te-
pus mortuorum. In septimo an-
glo nichil aliud nisi ut super
inceteris ecclesia intelligitur.
non iam predicans ut superius.
sed in conspectu sui creato-
ris consistens. Et hoc est quod
superius angelus stans super mare
& super terram. iuxta uel per uentem
in sancta sanctorum. quia tempus iam
non erit. sed in diebus septimi
angelus consumabitur in mysterio
iudicii. & cetera. Septimo autem
anglo. tuba canente. uoces

magne fiunt in celo. id est in ipsa
electorum ecclesia. Que uoces ni-
chil aliud sunt. nisi magnum
sanctorum desiderium laudantium deum
& gratiarum actiones personarum
atque dicentium. si actus est regnum
huius mundi. cui antiquus ho-
stis dominabatur. prius domini
omnium. id est patris & christi filii.
et regnabunt pater & filius.
qui in patris & filii nomine in-
telligitur cum omni electorum ecclesia
in sancta ecclesia. Hanc potestatem
filius dei accepit per huma-
nitatem. qui omnia cum patre pos-
sidebat per diuinitatem. unde
et ipse surgens a mortuis dicit.
Data est michi omnis potestas in
celo & in terra. Et uiginti. in-
seniores. id est predicatorum qui
in conspectu dei sedent in se-
dibus suis. id est in potestate iudi-
ciantia. Juxta illud. Ecce
omnes ueniet cum senibus populi sui.
- Ceciderunt in faciem suam omnia
sua ad eum referentes qui dicunt.
in enim. nichil potestis face-
re. Qui in conspectu dei sedent.
quia incunctas que agunt
uel dicunt. omnes sibi presentem
semper attendunt. Gratias tibi

agimus domine deus. quies immutabilis.
et quietas ante omnia secula cum patre.
ubi intuendum. quia non sub iun-
gunt. qui uenturus uisus ut super.
Presentem enim iam in iudicio quo
hec omnia agentur demonstrant.
quem uenturum minime predicant.
Quia accepisti uirtutem magnam.
quando resurgens a mortuis omnia
regna mundi tue potestati sub-
iecisti. Et hoc in humilitate.
quia uirtus indeficiens est in
tua diuinitate. Et regnasti.
regnas. & regnaturus es. & ita
tesunt gentes. que scilicet ui-
dent suam culturam ad nichilum
redigi. unde psalmista. Dominus
regnauit irascantur populi. Et
ad uentum iratus. id est tempus uin-
dictae. quando irascitur
populorum. ceruices confringes.
Et tempus mortuorum. ut scilicet
qui mortui sunt peccato. mo-
riantur damnatione perpetua.
In quibus uidelicet gratiarum
actionibus. uos domine ad uentum
comprehendunt. Primum scilicet
humile & occultum. quo sur-
gens a mortuis mundum sibi
subtrauit. Secundum uero excelsum
& manifestum. quando uirpus

irascetur . & se suosq; uindica-
bit . Non autē gaudent electi .
quia reprobis damnantur . sed idō
gaudent quia aduenit tem-
pus quo mali iustā damnati-
onē . et ipsi recipient bonoy .
opū dignam remuneratio-
nem . Antequā damnabuntur
impij . & sic remunerabuntur
pii . Nec poterunt puenire
ad regnū corpora piroy . ni-
si precesserit damnatio re-
pboy . Hinc psalmista dicō .
Letabitur iustus cū uiderit
uindictā impioy . Qd autē
dicunt iratus es . non ita
intelligendū est . ut irasca-
tur dī sicut hō . sed sic
uidebitur reprobis quosdam-
nabit . Talis quippe in sin-
guloy conscientia erit .
qualē tū uidebunt . vnde
inimicis electoy uidebitur
benignus . inimicis reproy
iratus . Judicare & redde-
re mercedem seruis suis . pro
phīs & scīs . Sic uidentur hec
uerba sonare . quasi prius
precesserit meritū electoy .
pro quo mercede sunt recepturi .
Non enim redditur . nisi qd de-

betur . Sed non est ita . quia
scriptū est . Qui prior dedit
illi et retribuatur ei . Et ali-
bi . Grā salui facti estis . & hoc
non ex uobis . ne quis glōretur .
Sciendū est itaq; quia ut ali-
quo dō darem . prius ab illo
accepimus . cuius mīa preue-
nit ut uelimus . subsequitur
ut opemur . Vnde psalmista .
Mīa eius preueniet me . & mīa
illius subsequatur me . Itaq;
qd accepimus & dicit . quia ip-
se dedit . & nōm quānos ab
illo pcepimus . Et idō cum
dn̄s mercedem reddit . sua
ipsa dona in electis remune-
rat . Sub hac intelligentia
cotidie dicimus . Panem nōm
cotidianū danob̄ hodie . Pa-
s nōm est . cur ut detur petim .
sed sit nōm accipiendo . qd
non erat habendo . Querit
autē cur nominatis pphīs .
& ceteris scīs . apti sunt relic-
ti . Sed sciendum quia in pphīs .
ibi sunt cōprehensi & apti .
qui pphēsunt . quia uentura
reproy supplicia . & scōy
p̄mia p̄nuntiant . De quib;
ipsedn̄s ait . Ecce ego mitto

ad uos pphas. & ipsi iohidic
tū est. oportetē pphetate gen
tib. et ecclā. Et quia non omīs
sunt pphē. remunerabunt
& isti. Tūmēl quoq; nomen
illius. idē reuerentiā habentē
nominis eius. & idō peccare
tūtes. cū pusillus & magnus
mercedem recipiēt. Magni
quippe sunt. quibonū qd̄ in
telligunt iuuante se diuina
grā. facere possunt. Pusilli.
qui non ea possunt implere que
intelligunt. quia nec locum
habent. Sicut uerbigrā q̄
libet in monasterio cōstitutū.
uult miām impendere pau
pib. uult etiā aliis sermonē
p̄dicationis & doctrine imp
tū. sed quia ad hoc non ua
catur. non illud qd̄ intell
git & uult ope p̄ficere ua
let. Ideoq; tales in numero
p̄fectoy. habent. Ideoq; nul
la subripit de imp̄fectione
desperatio. licet non fuerit
omib; attributa p̄fectio.

Hinc enī ecclā. sponso incanti
cis canticoy. dicit. Vn quē
tū effusū est nōm̄ tuū. ideo
adulescentulę dilexerūt te.

Et quia talū numerosior sūma
inuenitur. idō in subsequen
tib; salomon ait. Et adole
scentulę. quōy non est nume
rus. Et ex terminandi eos q̄
corruperunt terram. sub au
ditur tempus uenit. Quēnī
corruperunt t̄rā. idē carnem
suā maculauerunt diuersis
uitiis & peccatis. uel qui alio
maculauerunt exemplo &
maladoc̄trina. extermina
bunt. idē t̄rā uiuentium
separabunt. & ab hereditate
scōy. exilio aeternę p̄ditio
nis damnati. Et aptū est
tēplū di in celo. & ecclā. Celū
est ecclā. que est sedes dī.

Templū in celo. corpus intell
gitur xp̄i. de quo ipse dicit
iudeis. Soluite tēplū hoc.
& in trib; dieb; excitabo illud.

Vn euanglīsta exponendo
subdit. Hoc autē dicebat de
templo corporis sui. Qd̄ tem
plū apertū est. nascendo.
moriendo. resurgendo. atq;
ad celos ascendendo. Templū
& enī dī est ipsum corpus. q̄
in eo habitat omīs plenitu
do diuinitatis corporalit̄.

In celo hoc templū apertū . quia
in ecclā hęc mysteria predicantur
et retinentur . Vel apertū est
hoc templū . quando sicut in
euanglīo legimus . Lancea lat
eius p̄foratū est . In celo autē se
cundū hunc sensū ioh̄s ap̄tū
dicens templū . in conspectu suo
intelligi uoluit . cognoscens
sē ē de illo . numero de quib̄
scriptū meminerat . Celi
enarrant gl̄am dī . Et uisā ē
arcā testam̄ti in templo eius .
Qd̄ significatur p̄ templum .
hoc & p̄ arcā . id̄ scōy . ecclā .
Gen̄ est enī in genere . sicut oc
to anime in arca . Que p̄ p̄te
rea arcā testam̄ti uocatur .
qui ad uoy . testam̄toy . habet
cognitionē . Non in tabulis
lapideis . sed in tabulis cor
tis carnalib̄ . Ibi est urna ha
bens manna . id̄ corpus xp̄i in
quo uetus est panis quid ex celo
descendit . ibi est uirga Aaron
p̄ quā sacerdotiū designat̄ .
quia & illud sacerdotiū in fi
gura p̄cessit . Significabat
enī regale sacerdotiū qd̄ agi
tur nunc in ecclā . Haec ar
ca quattuor portabat̄ cir

culis . quia quattuor instrui
tur euangelistis . Ap̄to ergo tem
plo uisā est arca . quia eo mori
ente . dū latus eius lancea p̄fo
rat̄ . mysterio sanguinis & aq̄
ecclā aedificatur . In cuius rei
figura in principio mulier de
latere uiri dormientis fabri
cata esse describitur . Et fac
ta sunt fulgura & uoces & to
nitrua . & terre motus . & gran
do magna . P̄ fulgura . mira
cula intelligunt̄ . quib̄ in
creduloy . m̄tes p̄cisse . fractis
mox sup̄bie uirib̄ humilita
ti se subdiderunt . hinc psal
mista . Fulgura multiplicab̄
& conturbabis eos . Per uoces
uō . predicationes . & exorta
tiones . Bene autē prius fiunt
fulgura . ac deinde subse
quuntur uoces . quia nimirū
sc̄i predicatorēs . prius mira
cula faciebant . et sic ad no
ua credenda loquendo suos
auditores inuitabant . vñ
petrus prius ad portā specio
sam sanauit paralyticū . et
deinde iudeoy . mentes ad
fidem uerbo exortationis in
forma uit . Tonitrua quoq̄

significat cōminationē terro-
ris diuini iudicii. P uoces to-
nitrua fiunt. ut hi qui forte mi-
racula contemnuunt. uerba de-
spiciunt. terrore iudicii q̄-
tiantur. Terremotus uō. p̄se-
cutionē significat. que exci-
tata est contra scōs. Vnde et
bene post trē motū. grando
sequitur. Nam grando eos si-
gnificat. qui p̄secutionem cō-
mouent. Grando quippe. &
fruges trē cōminuit. & ipsa cō-
minuitur. Fitq; ut et grando
funditus deficiat. et denuo
trā fructificet. Sic nimirum
principes huius sc̄i dum p̄se-
quebantur scōs. et affligebant.
et ipsi pariter confringebant.
& ad nichilū redigebantur.
Aut uirib; scilicet aut cōmu-
tatione in melius. Plures &
enī debis qui ecclām dīp̄secu-
ti sunt. ad fidem conuersi & ce-
perunt pati que prius alius
inferebant. Porro romalis pere-
untib; aut etiā qui fuerunt
predestinata. conuersis ad ui-
tā. aecclā fructificare in
bono ope. & crescere cepit
in fide. Et signū magnum

paruit in celo. mulier amicta
ta sole & luna sub pedib; ei.
Istud est signū de quo admo-
nitus est achaz. ut peteret
signū ad dō in pfundū inferni.
siue in excel sū supra. sed cū
ille diceret. Non petā & non
tentabo dñm. Conuersus p̄
p̄ba ad domū dauid dixit.
P̄pter hoc ecedn̄s ipse uobis
dabit signū. Ecce igitur con-
cipiet & pariet filiū. et cetā.
O agnū quippe fuit signum.
quando uirgo concepit. et pe-
p̄it. & post partū uirgo p̄-
manit. Et in celo hoc fac-
tū est. id est in ecclā. cuius.
& ipsa mat̄ dñi. mēbrū erat.
O uier amicta sole. id est cū
data diuinitate altissimi.
Vñ anḡls ait. s̄ p̄sc̄s supueni-
et in te. & uirtus altissimi ob-
umbrabit tibi. Illa scilicet
de qua paulus ap̄t̄s dicit.
xp̄m dī uirtutē & dī sapientiā.
I p̄sant̄ beata dī genitrix. in
hoc loco p̄sonā gerit aecclē.
Neq; enī om̄ia. que hic narrant̄.
iuxta litterā beate uirginis
specialit̄ congruere possūt
sed electorū ecclē scdm̄ mysticā

narrationē generaliter ē
ueniunt. In qua cotidie fit
hoc signū. quia cotidie ē
cipit̄ in xpc & nascitur.
Ipsa est enī mā. ipsa est & fi
lius. Vñ dñs dicit. Si quis
fecerit uoluntatē patris mī
qui in celis est. ipse mī fratr̄.
soror. & mā est. Dū enī
cotidie nouos p̄ptos ecclā
generat. in illis nascitur
xpc. Ipsa est etiā amicta
sole. id̄ xpc̄o circū data. De
quo scriptū est. Vobis tim̄
tibz nom̄ meū. oriet̄ sol iu
sticie. Hinc paulus dicit.
O mī quotquot in xpc̄o bap
tati estis. xpc̄m induistis.
De hoc sole. impij dicitur
in inferno. Sol iusticie n̄
luxit nobis. P̄ lunā aut̄ que
mutabilis est ut pote que
a principio usq; ad plenum
orbem crescit. & inde de
ficit usq; ad tricesimā aeta
tem. om̄a istius sc̄li muta
bilia de signantur. Ideoq;
tā beata dī genitrix. quam
etiā om̄is ecclā. lunā sub
pedibz habet. quia cuncta
tēporalia despicit. & om̄a

mutabilia p̄ nichilo ducens
celestia m̄tis tenet in circuitū
tu dicens cū ap̄to. Nra con
uersatio in celis est. Aliter.
In hac muliere possumus in
telligere p̄fectiores in ec
clā. qui iuxta dñi consilium.
sua om̄a relinquentes secuti
sunt xpc̄m. P̄ lunā aut̄ sim
plices qui laborant ad alioy
usuf. in plantando. aedifi
cando. & agricolando. hos
itaq; habent illi qui sunt p̄
fecti. quasi sub pedibz. quia
longe ab eoy. merito distan̄.
Non tam illi mercede careb̄t.
licet illis non p̄ om̄a coequent̄.
si fideliter ministeriū suū. im
pleuerint. Et in capite eius co
rona stellay duodecim. Quia
p̄ mulierem ut diximus ecclā
intelligit̄. caput illius dñs
ih̄s xpc̄s accipit̄. De quo pa
ulus dicit. de dō patre loquen̄.
Ipsa dedit caput supra om
nem ecclā. que est corpus
eius. In duodecī uō stellis.
significantur duodecī ap̄ti.
qui sua predicatione tene
bras infidelitatis fugant.
& lumine ueritatī suos au

ditores illuminant. Unde
angl' darubelidicit. Quidoc
ufuerint & alios erudiunt.
fulgebunt quasistelle in
pecuas aeternitates. In capi
te eius corona est stellay duo
decim. quia p' predicatione
ap'loy. duodecim omnes gentes
que in creuitu istius mundi
sunt crediderunt in xpm.
et primu p' eos ipse caput ue
toriam de toto mundo repor
tauit. Et in utero habens cla
mam parturiens. & cruciatu
ut pariat. hec iuxta lit
tera beate marie aptari ne
queunt. que sicut sine de
lectatione concepit. ita si
ne dolore peperit. nulluq
cruciatu in partu habere
potuit. que nullu peccatu
libidinis in conceptu con
traxit. Sed iuxta mysticu
intellectu hoc ad ecc'lam
refertur. que mulier uoca
tur. non ppter effemina
tu animu. sed quia predica
tione & lauacro sp'ales fili
os do gignere cotidie n
desistit. Vn ipse die in e
uanglio. Siquis fecerit uo

luntate patris mei. & cetera
usq' & mater est. In p' sa. ecc'la
reputatur in matre. reputa
tur in filiu. quia du quoslibet
ad fidem adducit. aut fon
te baptismatis regenerat.
mater est. In illis aut quacce
dunt ad baptismu. & confiten
tur se credere in xpm. filius
est. hinc paulus. p' euang'lm
ego uos genui. De hac muliere
tr'ndicit. mulier cu parturit.
id est cu parere uult. tristitia
habet. quia uenit hora eius.
Sicut eni mulier du parturit.
affligit' & uexat'. ita & sc'a
ecc'la du in hoc seculo est. & ui
det suos affligi. & uariis mo
dis tribulari. tristat'. affligit'.
et uexat'. & clamat ad dm.
postulans liberari. ne uicta
tot tribulationib' succubat.
Sed cu ad tempus uel ora pue
nerit quauitima corporis
membra ad luce aet'na nascen
do pcedent. tunc cessabit
cruciat' de parturitionis
clamor. Et uisus est aliud si
gnu in celo. & ecce draco
magnus rufus. habens capita
septē. & cornua decem.

7
d' p' s'
m' a' s'
a

Per draconē ut supra quoq; iam
diximus . diabolus intelligitur .
qui apte quos cūq; potest de-
glutire non cessat . Et quia
diu ē ex quo homines nocet .
pp̄ter multiplicatam infidi-
arū . magnus uocatur . Rufus
uō pp̄ter homicidiū . quia ille
homicida erat ab initio . ex
quo scilicet primū hominem
interfecit . Cū autē ipsa eccl̄a
intelligitur . que sup̄ius signi-
ficata est p̄ mulierem . In celo ē
draco . quia etiā in eccl̄a dia-
bolus quib; ualet nocere non
desinit . Neq; enī ipse celum
possidet . sed celo aduersatur .
Per septē autē draconis capita
om̄s intelligunt̄ reges illi
subiecti quicūq; contra septi-
formē aeccl̄am pugnant . P̄
decē uō cornua . om̄ia regna
illi subiecta . Nam qđ incor-
nib; regna significantur . La-
charias manifestat . & danubel .
quorū uterq; dicit se uidisse
quat tuor cornua . que sunt
quat tuor regna principalia .
Cū enī his cornub; hoc est cū ista
scl̄i potentia et regnis sibi sub-
iectis . pugnat diabolus cōtra

qui decem precepta legis tenent .
Et in capitibus eius . septē diade-
mata . Qđ significat̄ p̄ capita
hoc & p̄ septem diademata . id ē
om̄s huius scl̄i potentatus .
qui illi adherent . & p̄ fraudem
uersimilem . contra septē eccl̄ā
& contra septiformem sp̄m di-
micant . Et cauda eius trabe-
bat tertiam partem stellę celi .
& misit eas in terrā . P̄ caudam
draconis ut supra dictū est .
p̄trai intelliguntur doctores .
P̄ p̄trā enī dicens mendacium . ip-
se est cauda . Potest etiā & cau-
da specialiter . ipse anti xp̄c
intelligi . qui om̄e mendaciū
dicturus est . habens eū habita-
torem . de quo dñs dicit . In ue-
ritate non stetit . Tertia autē
pars stellę quā traherat ca-
uda draconis . in hereticis . pa-
ganis . iudeis . intelligitur .
ac falsis xp̄ianis . quid celo .
hoc est de societate scl̄orū eici-
untur . & in consortio malorū
hominū trahuntur . Illerū de-
signant̄ p̄ stellas decē celo ab-
stractas . qui prius lucere uide-
bant̄ in eccl̄ā . Sed ad uenire
anti xp̄o . decepti blandiuntis .

tormentis . & falsis miraculis .
obscurabuntur . Fit autē cotidie
hec stellay deiectiono . sed amplius
tunc fiet quando inmanior
erit persecutionis seuitia . Qd
autē traherat . more scrip-
turae sacre . praeertim ponitur
pfuturo . Stellae nāq; intam
traheret . eos qui uidebantur
studio uitae caelestis inherere .
ex amore tēno iniquitate
apti erroris inuolui . Quae
men stelle . idcirco apte ru-
unt . quia & si exterius luce-
bant . tamen interius iam ob-
scure erant . Ut uidebitur p
apū errorem . cognoscant
tenebre . que simulationem
lucem scēe fingeant . Ut ni-
mirū tales etiā foris in actio-
ne appareant . quales apud
semetipsos in diuino patere
iudicio non formidabant .
Vel bene etiā dicit . traherat
tertiā partem stellay . quia
qd ammodo retro aspiciens .
de toto transacto hoc tēpore
istaloquitur . Ab aduentu enī
dnī quo stelle spāles in celo
splendere ceperunt . & iste
cadere inchoauerunt . Et draco

stetit ante mulierē que erat
paritura . ut cū peperisset
filium eius deuoraret . Quam
ad beatā mariā p̄tinet . ste-
tit diabolus ante eā uolens
p̄ herodem filium eius interficere .
quando ille megyptū fugit .
& lactentes p̄ eo sunt inter-
empti . Sed qd non potuit fa-
cere p̄ illū . fecit p̄ filium eius .
herodē quibus diebus sicut
euangl̄ indicit . hierosoly-
mis erat . Uoluit autē eū de-
uorare diabolus . quia esti-
mans eū purū hominē . puta-
bat qd cū ceteris in inferno
eū tenere possit . Sed non po-
tuit . ut in sequentibus dicit .
quia surgens a mortuis . ascen-
dit ad dñm patrem . Sic coti-
die . immo omī hora stat di-
abolus ante scām aecclām .
ut possit eos decipere . qui
fonte baptismatis renati
efficiuntur filii dī . sed non p̄
ualet quia rapiuntur ad dñm .
a quo p̄tegnunt . Iuxta illud .
Vbi fuerit corpus . congrega-
buntur & aquile . Et uolo
ut ubi ego sū . illic & minister
m̄ sit . Non autē ut xpc ut mēbra

illius tunc solū modo draco
nē uincunt cū ad celos ascen
dunt. sed potius eū uincunt
in hoc & ipse dñs. & electi
illius. quia mandata uite cu
stodiunt. Vñ in euanglio
legimus. qđ cū tentaret dñm.
testimonia ei diuina ipse
ptulit. & sic eū confudit.
Et peperit filiū masculinū.
& cetera. Beata maria peperit
masculū. id dñm ih̄m xp̄m
fortem. qui ad hoc uenit ut
principes huius sc̄li debel
laret. De quo psal mista.
Dñs fortis & potens. et cetera.
Masculus aut aliquando po
nitur in malā partē. aliqñ
do in bonā. In malā ponitur.
ut illud hieremie. Maledic
tus sunt qui adnuntiauit pa
tri meo dicens. Natus est ti
bi puer masculus. Quo in lo
co p̄ph̄a. p̄sonā humanū ge
neris. genu dicens. O ale
dictus uir. diabolus scilicet
qui adnuntiauit patri mō
mundo. natus est tibi puer
masculus. id̄ ppl̄i fortis in
malo. De hoc patre psal
mista dicit. Audi filia & ui

de. usq; & domū patris tui.
In hoc aut loco. masculus in
bonā partem ponitur. quia
significat dñm ih̄m xp̄m. ut
certe membra illius que coti
die sc̄ciparitur eccl̄a. Recte
aut sc̄i sub nomine masculi
no cōprehendunt̄. quia for
titer contra aduersa istius
sc̄li dimicant. sicut fecerūt
sc̄i apl̄i & martyres. quia
ipsa corpora tradiderunt
p̄ xp̄i nomine. Quib; psalmi
statio. Virilit̄ agite. & cō
fortetur cor ūr̄m. Qđ aut sub
ditur. Qui rectorus est gentē
in uirga ferrea. tā de xp̄o q
in potestate inflexibili om̄i
gentes regit. vñ illi in psal
mod̄. Postula a me & da
bo tibi gentes hereditatē tuā.
quā de om̄ib; electis potest
intelligi. qui in suo capite
acceper̄ potentia. ut regnat
gentes in uirga ferrea. et ha
beant potestatē confringen
di eas tāquā uas figuli. ut fa
ciant ex uasis ire. uas am̄ie.
Nam qđ xp̄e facit potentia.
faciunt etiā sc̄i dono illius
adiuti p̄dicatione sua.

v irgaliū ferrea. restitudo in
telligit iusticie. quæc dili
gunt bonū qd dī fecit. & in
secunt malū qd homo ne
quam gessit. Sicq; sua ut ali
ena. sic aliena facta librant
exiudicant ut sua. Et rap
tus est filius eius ad dñm. & ad
thronū eius. Iste raptus ut
supradictū est. non est solū
modo corporalis. sed etiā spā
lis. Quasi enī quidam raptus
scōy. fit ex hoc mundo ad dñm.
dū fidem quā habent interius
mandata uitæ custodiendo
etiā exterius ope exornant.
Vñ & psalmista dic. Ascensus
in corde eius dispositus. Et
mulier fugit in solitudine.
& cetera. Solitudinem ad quā
mulier fugit. secretū menti
debemus intelligere. quia
Abiciens primū tēnoy de
sideriū tumultus. & mundi
supfluas curas se ipsā deser
tū quietis facit. ibiq; inuenit
locū ad dō paratū. hoc est se
ipsū dñm omnipotentē. qui in
corde illius requiescit. Iste
est locus de quo psalmista dic.
Estomichi in dñm p̄tētorē. et

in locū refugii. ut saluū me
facias. In solitudine ergo cor
dis locū scī inueniunt quos sal
uentur. quia dū insolentias
cogitationū non patiuntur.
solaq; æternæ petunt. con
ditorem suū in secreto cordis
habent habitatorem. In qua
solitudine pascunt eam.
nullidubiū quia predicato
resscī. qui ecclā pascunt sua
doctrina & predicatione die
b; mille cē lxx. Quāuis hic
numerus specialiter p̄tineat
ad tēpora anti dñi. quid duob;
necessario pascetur ecclā.
ad doctorib; precipue helia
& henoch. tamen ad om̄e p̄
sens tēpus potest referri.
ad dñi scilicet ascensione usq;
ad finem sc̄li. In hoc tēp̄ mo
rante ecclā in solitudine
sui cordis. & acuris tēporaliū
rerū quiescente. pascite eam
exemplo & doctrina. p̄ suas
aplās. euanglīm. & exposi
tiones libroy. p̄ abulo diuini
sermonis. Nam sicut anti
xp̄c mille ducentis xl dieb;
regnabit. Ita & xp̄c mille
ducentis sexaginta diebus.

id tribus annis & dimidio p̄di-
cauit. In deoq̄ totū p̄sens
tempus possumus accipere p̄
hunc numerū. a quo diuina
p̄dicatio cepit. in quo & p̄
nouissimos predicatores ter-
minabitur. Hanc etenim mu-
lierē significabat olim p̄p̄
ex egypto egressus. qui fa-
raonē. traconē scilicet q̄
in medio fluminū suoy. cu-
babat fugiens. In deserto
p̄ductus est. quo manna ue-
scebatur. & amor su igneoy.
serpentū. aspiciens enē ser-
pentē in ligno suspensū liba-
retur. Desertū quippe illud
significabat p̄sentem uitā.
et secretas mentū solitudi-
nes. In hac quippe uita.
pascimur uō manna. id est
corpore xp̄i. quid dicit. Ego su
panis uiuus quid de celo descen-
di. At sunt quoq̄ igniti ser-
pentes. id est demones qui ui-
tus nequitię suę nobis in-
fundere conantur. Sed non
p̄ualent. quia liberamur p̄
cū qui suspensus in cruce.
nos a diabolo liberauit. Qui
& si similitudinē m̄x̄ habuit

mortalitatis. tamen non ha-
buit maculā peccatū. In deoq̄
nos ab omibz p̄ualet munda-
re peccatis. Et factū ē p̄liū
magnū in celo. Non tunc so-
lū modo factū est p̄liū. quan-
do in initio temporis diabo-
lus p̄superbiā eiectus est de ce-
lo. sed & quando ad n̄p̄ passio-
ne eiectus de cordibz fidelū.
cepit amplius se uere contraos.
Et hec pugna p̄seuerat usq̄
ad finē sc̄li. quando cū fuerit
solutus consumabitur. Celū em̄
sc̄a accēta est. in qua fit hoc p̄-
liū. maxime ut diximus ex
quo p̄fidei eiectus est de cor-
dibz credentiū. ap̄tis p̄dican-
tibz. Iuxta illud. Non est no-
bis conluctatio ad uer̄ suę car-
nem & sanguinem. Sic enī d̄r.
factū est p̄reliū magnū in ce-
lo. ut ab initio fidei xp̄iane
usq̄ ad finē. totū tēpus uite
p̄sentis cōprehendi sine ali-
qua dubitatione credatur.
quatinus & factū p̄teritis.
et esse in p̄sentibz. & consu-
mandū in nouissimis asserat.
Michael & anglicus p̄liaban-
tur cū dracone. Angli micha-

helis uel draconis dicunt illi
subditi. et ad obediendum missi.
Non tamen ab eis creati. sicut quidam
uani loqui dixerunt heretici. uel etiam
qui sub uno rege in unaciuitate militare
credunt. Sicut enim solemus & non
dicere. uidentes eos qui ex ea
dem societate sunt. Eccemei
aut nri. Hinc enim dñs de pusil
lis in euanglio ait. Anglicoy
semper uident faciem patris mei.
qui uincit est. Hinc iosue prin
cipem exercitus dñi interrogat
dicens. Nri es an aduersarioy.
omni enim angli boni dicuntur
angli michahelis. qui ad eius so
cietate pertinet. In quo nume
ro angloy bonoy. etiam homines
iusti comprehenduntur pugnant
cū diabolo. Porro angli dra
conis. dicuntur omni quotquot
ei consenserunt. quando sup
biens dixit. Ascenda supra alti
tudine nubiu. & cetera. Vbi
etiam pariter maloy. hominum
forma comprehenditur. Pugnat
itaque michahel & eius angli in
celo. hoc est in ecclesia. & pugnat
oraco cū suis demonibz. qm
sicut demones sunt parati sep

ad impugnandum. ita & sci an
geli ad res ostendū. Notamen
nec nos sine angloy. nec uisū
angli sine nro conflictu con
tra antiquū hostem dimicant.
Erigamus ergo arma securi. quia
fortissimi nos nre patrie conci
ues & inuictos adiutores ha
bemus. Iuxta quod apłs dicit.
Nonne omni sps administratoru
sunt missi in muru steru. ppter
eos qui hereditate capiunt sa
lutis. Inde aut illi fortes.
unde et nos. Inde illi inuicti.
unde & nos. id est ex diuina uir
tute. sine qua nec illi aliquo
ualent. nec nos. Pugnat enim
nunc michahel. qui est accēte
p̄positus cū suis anglis. p̄ccēta.
Pugnabit etiam amplius t̄p̄ an
taxpi. Iuxta illud. In t̄pore
illo consurget michahel p̄n
ceps magnus. & cetera. Et non
ualuerunt. neque locus eoy. am
plius inuentus est in celo.
Quare dixit non ualuerunt.
cū etiam post baptismū & suā
abrenuntiationē diabolus
multos decipiat. sed licet
uideantur preualere ad t̄pus.
tam in eos quoad uitā sunt p̄

destinati non preualet. quia
ablato peccato. per peniten-
tiam. Non inuenit in eis locum
diabolus. Ille namque fit eius
habitatio. in cuius mente re-
gnat peccatum. Tolle ergo re-
gnum peccati. & non inuenit
locus diabolo. Sunt autem &
nonnulli in quibus nec a tempore
preualet. quia ad nullum
mortale crimen eos possunt
impingere pro quod illorum corda
debeant possidere. Quibus
paulus dicit. Nolite locum
dare diabolo. Potest autem
& hoc specialiter referri ad
diem iudicii. quando omne
illorum certamen ab adventu
domini initium terminabitur.
Quo pacto. Ista sententia com-
pletur. Non ualuerunt scilicet.
quia in fine certaminis
succubent. Neque locus eorum
amplius inuentus est in celo.
quatenus funditus ab electis
exclusi. decipiendi ultra tem-
pus non habebunt. Et pie est
est draco ille. & cetera. Ipse
antiquus hostis. ut iam dictum
est. draco appellatur. propter
umanitatis scelus. Magni

propter occultas insidias. & quia
ex multo tempore nocet. Ser-
pens antiquus. quia per serpente
primum hominem decepit frau-
de. et sic eum ueneno nequiti-
e interemit. Vocatur quoque
diabolus. id est deorsum fluens.
sive criminator. quia cotidie
de cordibus fidelium fluit. & re-
probos inuadit. Quibus sibi subiec-
tus. contra exercitationem in-
torquet. quos inuitus deserit.
Et inde dicitur satanas. id est contrari-
us. quia bonos insequitur.
quorum illi operasunt contraria.
Quis ducit orbem uniuersum.
in his uidelicet qui perireunt.
id est parte orbis. Nam a toto par-
tem intelligere debemus. quia
quamquam multos electorum
plerumque seducat. non tamen
impetuum nec aeternam mortem.
Piecus est autem de celo in terram.
id est demeritis electorum. in corda
reproborum. non quod in eis san-
te non erit. sed quo ab istis
exclusus. amplius illis dominari
cepit. Ruinae est terra excipit.
quia terrena querentium. terre-
na sapientium mentes inuadit.
De qua scilicet terra eidem serpen-

ti in prima maledictione figu-
ratum dicitur. Terram comedet
cunctis diebus uitae. Namque
propheta dicit. escaui electa.
De illis intelligendum est. qui e-
stimatione hominum electi ap-
parebant. sed in conspectu di-
i iam traierant. Et audiui uocem
magna de celo dicentem. Ne
facta est salus & uirtus dñi.
& cetera. Hec uox ad omne pre-
sens tempus pertinet. que ceptum
ab aduentu redemptoris. sed ut
usque ad consummationem perue-
niat. clamare non desinit.

Vox itaque ista in celo. magnam
est electorum. in cetera desiderium.
Nunc facta est salus. Sub audis
omni tempore uite presentis. ab ad-
uentu scilicet mediatoris.
usque ad finem eiusdem predica-
tionis. salus facta est. quia
grati bonitate saluati. unde
& psalmista dicit. Dominus est sa-
lus. Facta est uirtus. quia
per illum sumus roborati. Reg-
num quoque & potestas factae
omni. sicut ipse resurgens a
mortuis dicit. Data est mihi
omnis potestas. Quia peccator
est accusator fratrum nostrorum.

Accusatio diaboli. nichil aliud
est. nisi ad malum precipitatio.

Tunc enim accusat. quando dig-
nos accusatione reddit. non
loquendo exterius. sed loqui-
endo interius. Sed ab aliquo accu-
satione ille libere apparet. qui
hoc in se accusare studet. quo
ab aduersario suo accusari pos-
se cognoscit. Angeli itaque de
nostra conuersatione gaudentes.
letantur etiam de casu diaboli.
unde in die natiuitate dicebant.
Gloriam excelsis dō. Quid enim mi-
rum. si angeli homines frateruocant.
tunc et nuntia etiam ipsi dominum hoc
facere. Surgens a mortuis
dicit marie. Vade dic fratribus
meis. Neque enim iam indignatur
habere homines fratres. quod dominum
habere hominem fratrem. In
die autem & nocte. uel conti-
nuum tempus intelligitur. ut
prospere & aduersa. In die & noc-
te diabolus accusat. quan-
do alios in prosperitatibus extol-
li. atque alios facit aduersita-
tibus frangi. Et hoc ante cons-
pectum dei. quia ubique est. Iux-
ta illud. Celum & terram ego im-
pleo. Et ipsi uicerunt illum.

idē scī qui in ecclā sunt . & in ce-
lum bellū contra draconē fa-
ciunt . hoc est in societate fide-
liū . ppter sanguinē agni .
Cuius uidelicet passionem imi-
tant . mortificantes se cum
uitiis & concupiscentiis . Et
ppter uerbū testimonii sui .
quia fidei rectitudinē custo-
diunt . Et non dilexerunt
animas suas usq; ad mortē .
quia ante elegerunt mori in
hac uita . ut post modū cū
xpō regnarent . quā hic tē-
poraliter uiuere . & postmo-
dū eternaliter perire . Vsq;
ad mortē enī se posuerunt .
ne animas suas nequiter
amarent . Hinc paulus dicit .
Ego enī non solū alligari . sed
& mori paratus sū . p xpō . nec
facio animā meā p̄tiosiorē
plurā quā me . Et dñs . Qui
amat animā suā p̄det eam .
Imitant enī dñm suū . quem
sciunt . p̄ sua redēptione
non percisse animē suā . Pp-
terea letamini celi . Idē omīs
eccle . Plurali enī numero
utuntur . quia numerosita-
tem eccle . ad signant .

Et qui habitatis in eis . idē omīs
scī qui in congregatione scōy
moramini . Vt habitatores ce-
loy . anglos intelligere pos-
sumus . quib; concorditer in
dnō conuenit gratulari . tū
et homines ad illos confor-
tiū redeunt . & angli redin-
tegratū numerū suū istis re-
ceptis aspiciunt . Vbi non est
aliud qd̄ exponi debeat . nisi
ut hac manente letitia .
hic lib̄ debitū finem accipiat .
sequit̄ . Vt terre & mari . qd̄
descendit diabolus ad uos
habens irā magnā . Scies qd̄
modicū tēpus habet . Terra
& mare . unū idemq; signifi-
cat . sicut danibel ap̄te de-
monstrat . Qui cū dixisset se
uidisse quattuor uentos pu-
gnantes in mari magno . ad-
iecit . Et quattuor bestie . a-
scenderunt de terra . hoc sig-
nificans p̄ trā qd̄ et mare .
idē hunc mundū . in quo mi-
seri fluctuant . qui sep̄ trena
petunt . Ita ergo & hic trā
& mare . rep̄ boy . significat
corda . quib; est uis . idē enī
na p̄tio . ad quos uersus

inimicus expulsus ab electis
descendit. Non quo nullis an-
te non eēt. sed quia exclusus a
non suis. amplius in suis domi-
nari cepit. Qui recte tra & ma-
re nuncupant^r. quoadū semp
terrena petunt. superbie fluc-
tibus tumidi. & uitioy ^{illice bns.} ~~in cele~~
~~bris~~ amarissimi inueniuntur.
Talibus itaq; ue immunet. id
eterna damnatio. quia deiec-
tus a fidelibus diabolus. cūtra
magna seuit aduersus illos.
& tanto utiq; hoc agit fer-
uentius. quanto uicinior em
sibi seuit ad eē penā. vñ
subditur. Sciens quia modicū
tempus habet. modicū q; ppe
tempus. p̄sens intelligitur
uita. de quo ap̄l̄s dicit. filio
li nouissima hora est. Et sicō
putemus om̄e tēpus ab exor-
dio mundi usq; ad finem sc̄li-
citatū comparatū. breuis
simū est. Quā ergo diabolus
in proximo se scit eē damnan-
dū. ad exercendam malitiam
suam. angustū ei uidetur hoc
tempus quālibet p̄locis mo-
ray spatium p̄teletur. Consi-
derat quippe qd iuxta sit ut

licentiā nequissime liberatis
amittat. & quanto breuita-
te temporis angustatur.
tanto multiplicitate celeri-
tatis expanditur. Hanc autē
eius ruinā. & in aduentu uñ
redemptoris factā. & nunc usq;
fieri debemus credere. Habet
autē diabolus iram contra eos
qui p̄ terrā & mare figurant^r.
sed ^{et} contra eos qui in celo habi-
tant. a quibus uictus excludit^r.
Nam & p̄ ipsos seuit uersuti-
us aduersus istos. Et post
quam uidit draco quod p̄iec-
tus eēt de celo. hoc est decore
tibus electoy. in terrā. id̄ irre-
p̄boy. corda. p̄secutus est
mulierem que peperit mascu-
lum. Sc̄a eccl̄a designatur
p̄ celū. similiter & p̄ mulierem.
Appellatur autē mulier. non
p̄pter animi molliam. sed
quia cotidie sp̄ales dō filio^r
gignere non cessat. Ipsa eē
& enī sponsa. anulo fidei in
baptismo subarrata. De qua
paulus dicit. Despondenti
uos uniuerso uirginem castā
exhibete xp̄o. Et alibi. De
sponsa autē si bixp̄e eccl̄am.

non habentē maculā aut rugā.
Et insequentib; huius libri uerb
or. Veni ostendā tibi sponsā
uxorē agni. Ipsa est etiā uxor.
in pfectione opū & mōrum
constituta. & quia sua predi
catione et doctrina multos
filios dō generat. Vñ ipse dñs
dicit. Siquis fecerit uolunta
tē patris mei. ipse m̄s fr̄ soror
& mater est. Credendo ergo
sponsa. opib; inherendo uxor.
uocibus predicando mater
efficitur xp̄i. Totiens enī pa
rit xp̄m. quotiens officio p
dicationis membra eius que
nos sumus ad fidem & gratio
nem informat. Postquam
itaq; uidit draco quia p
iectus est de celo. maximeq;
post aduentū filii dī. De q̄
dñs ait. Videbā satanam
sicut fulgur de celo cadentē.
psecutus est mulierē que
pcepit masculū. idē pp̄t̄m for
tem. sicut fuerunt sc̄i mar
tires. quante mori potue
runt quā a fide separari. P
secutus quippe est hanc mu
lierem in ipsa adolescentia.
quando inter fecit abel.

sed hanc post aduentū filii dī
actius psequi aggressus est &
ad argumta psecutionū calli
dius semetipsū conuertit.
alios per mēbra sua crucifi
gens ut petrū. alios lapidib;
obruens ut stephanū. alios
igne consumans ut laurentiū.
alios quoq; serpentib; tradidit.
ungulis lanauit. in mare pre
cipitauit. & p uaria hissimi
lia tormta transire coegit.
Et hec quidem facit ligatus.
sed uehementius contra eam
exurgit quando damnatū
hominem ingreditur. et pu
gnabit tormtis. et falsis mi
raculoy signis. ita ut merito
rem inducantur si fieri potest
etiam electi. Quoy tanto ro
bustior tunc erit constantia.
quanto immanior psecutoy.
seuita. Et date sunt muli
eri due; alę aquile. & cetera.
Induab; alis mulieri datis
duo intelligunt̄ testamta.
duo caritatis precepta. in
quib; tota lex pendet & p
ph̄e. siue etiā actiua &
contēplatiua uita. Quib;
acceptis effecta est aquila.

petens p̄ mentis contemplationē
celestia. Juxta illud ap̄li. n̄ra
conuersatio in celis est. Sic
enī dicit̄. Datus sunt mulieri
duē^{ale} aquile. magne. tamquā
diceretur. hoc donū ipsa mu-
lier meruit. ut aquila mag-
na efficeretur. Desertus autē
locus. corda scōy. intelligit̄
guntur remota a terrenis de-
sideriis. Prius autē a semetip-
sis inordinatos desiderioy.
motus eiciunt. & sic semet
ipsos desertū quietis effici-
untur. ut habeant locum
quo fugere possint. quia dū
nulla huius mundi diligunt. —
Sed solū modo aeternā patriā
appetunt. magna m̄tis tran-
quillitate p̄fruantur. In qua
solitudine locū inueniunt
quo fugiant. id̄ om̄ qui in se-
cretis m̄tis a quietibus inue-
nitur. Cuius sal̄ mista dicit.
Est michi ind̄m̄ptectorem. &
in locū refugii ut saluū me
facias. Duabus ergo alis muli-
er utens. draconis p̄secutio-
nem euadit. quia sc̄a eccl̄a
duoy. testam̄toy. cognitio-
ne. siue duobus p̄ceptis carita-

tis fulta. et ad celestia suspen-
sabilis. occultas inimici insi-
dias p̄cauere & apertas
p̄secutiones nouit contem-
nere. remouens se ab om̄ib;
terrenoy. rerū tumultibus
et infecte to mentis d̄no ua-
cans. Vbi alit̄ p̄tempus
et tempora. id est p̄ om̄e tē-
pus istius uitę. ad n̄i p̄redica-
tione usq; ad finē sc̄ti. Illo
uō pane quid ex celo descen-
dit. Ip̄s est enī fugientibus
p̄secutoy. se uitiā uia. Ip̄s
se ad solitudinē p̄uenien-
tibus locus. ip̄s in exōe so-
litudine esurientibus cibis.
De hoc tempore. satis supra
dictū ē. Nam quia p̄redica-
tio xp̄i tribus annis et dimidi-
o tenuit. & tribus annis et
dimidio terminabitur. rec-
te p̄ hoc spatū. om̄e tēpus
presentis uitę intelligit̄.
in quo sub eadem doctrina
eccl̄a morat̄. In huius mu-
lieris figura. olim p̄ pl̄m isra-
helicū columnam nubis p̄-
cedebat p̄ diem & columna
ignis p̄ noctē. In nube q̄ p̄
pe blandim̄tū amoris. In

gne autē terror exprimitur
timoris. Per has quippe duas
columnas. duo significan-
tur testamta. Per nubē indie-
nouū significatū testamtum.
in quo uindicta peccantium
sedmē lenitas ostensa est. Vñ
est. n. emote condempnauit mu-
lier. Per ignem uō in nocte.
uetus testamtu intelligit.
qd supplicium peccantib; mi-
natur. Vnde est. Siquis hoc
uel illud fecerit. morte mo-
riatur. Fugiens autē pplis
pharaonem qui est draco mag-
nus cubans in medio flumi-
nū suoy. ueluti mulier fugit
draconem. puenit in deser-
tū. in quo dñm ptectorem
repperit. Et marina celesti
pastus est. et p suspensionem ser-
pentem àeneū dñm uideli-
cet ih̄m xp̄m saluatus est.
qui uenena peccati curauit.
Quia & si apparuit in similitu-
dine carnis peccati. tamen
peccatū non fecit nec dolus
inuentus est in ore eius. Potest
autē deserti nomine illare-
gio designari. quā apostata
angl̄s & homo deseruit. in

qua certū refugii locū inue-
nit ecclā. que undiq; psecuti-
onib; angustatū int̄ra. Vbi ci-
biū inde ficientē repperit.
que hic dū affligitur. iustitiā
esurit. In alis autē mulieris.
ipsa suspensio intelligitur cō-
templationis. Solet enī hoc
pprium cē scōy. donū. ut q̄
magis pressuris angustantū
int̄ra. eo amplius contem-
plationis penna leuentū ad sū-
ma. hinc paulus dicit. Quan-
do infirmor tunc fortior sum.
Et misit serpens ex ore suo
post mulierē aquā tāquā flu-
men ut eā faceret uti a flumi-
ne. In scriptura sacra sepe
aquay. impetus. psecutionē
significat. vnde psal mista.
Cum irasceret furor eoy. in nō.
forsitan aqua obsorbuisset nō.
Per os uō antiqui serpentis.
suasio illius intelligitur. qua
re. pbi instigantur. ut cont̄
ecclām seuant. Post mulierē
ergo in desertū uolantē. ser-
pens ex ore suo flumen emi-
sit. quā maxime post aduen-
tū filiū dī. & postquam ecclā
celestia petere cepit. infide-

lū multitudinē diabolus
in eius necē comouit sicut
neronem. domitianū. et ce-
teros. ut eam faceret tra^ha
flumine et in corpus suum
hoc est in societate reprobōy
posset eā traducere. Sed nō
ualuit. quia si moriunt^r mar-
tyres in carne. tam post mor-
tem carnis ueraciter dicunt
Tortentē p^rtransiuit anima
n^ra. Quia uō hanc p^rsecuto-
res traicere in corpus suū nō
ualuer^r. funditus delere co-
nati sunt. Et ad^{iuuit} terra
mulierem. et cetera. Terra in
sacro eloquio aliquando na-
turā humanā significat. Vñ
primo homini dictū ē. Ter-
ra est & in terra ibis. Terra itaq^{ue}
in hoc loco. caro redemptoris
n^ri intelligitur. Quam in
forma serui accepit. De hac
terra. psal mista dicit. Benedi-
xisti dñe terrā tuā. hęc terra mu-
lierem adiuuit. quia ipse p^r-
mū omīs fluctus humane p^r-
secutionis p^rtulit et deuicit.
Et aperuit terra ossuū. & ab-
sorbuit flumē qđ misit draco
ex ore suo. Quia tēpore pas-

sionis habundantia uite sue.
mortis principē deglutiuit.
resurgensq^{ue} amot^{us} in un-
dantes fluctus absorbit di-
uinitatis potentia. quia et
ad hoc mortuus est. ut et ui-
uoy et mortuoy tōnetur.
Vñ ap^ls. Dedit illi dñs nomen
sup^{er} omē nomen. ut in nōe
ihū omē genua flectat^r. Et
unde ipse fluctus in se p^r-
secutionū sup^{er}auit. inde ecclām
nē uinciposset adiuuit.
Ac si diceret suis fidelib^{us}. No-
lite timere mortē. nolite
timere etiam fluctus huma-
nā subire p^rsecutionū. sed
confidite quia ego uicimū-
dum. Principem quoq^{ue} mun-
di debellauī. fluctus uite
mortalis resurgendo calca-
uī. quia prior ego p^rsecutio-
ne eius. bibi. bibensq^{ue} sup^{er}-
auī. Ideoq^{ue} sicut ego me hu-
miliauī. & p^r humilitatē ad
uictoriā p^rueni. ita et uos
humilitatē sequimini. ut me-
cū post modū regnare pos-
sitis. qđ diabolus nichil am-
plius p^rualebit in corpore.
quā qđ p^rualuit in capite.

» Et dicitur est draco in muliere.
id contra scām eccleā. que sic
dicitur mulier appellatur q̄a
sp̄ales dō filios generat. ha
bit facere p̄ lū cū reliquis
» querant de semine eius. fēc
» quidem draco p̄ lū cū his qui
fuerunt antedn̄a aduentum
boni. sicut fuit abraham.
ysaac. iacob. & multi alii.
Sed amplius post aduentū filii
dī. cepit seuire cū reliquis q̄
erant de semine eius. id cum
ap̄tis. martyrib; . quos p̄ mē
bras sua crucifixit. ut uuln̄.
ignitratidit. & uariis tor
mentis cruciauit. Sem̄ quip
pe mulieris. uerbū intelligit
gitur p̄ dicationis. quonā
scuntur homines. et filii dī
efficiuntur. Tanto enī dia
bolus amplius seuit aduer
sus eccleā mēbra. quanto
a precedentib; diuino uel
munere ^{ul} numero robotatis
uictus est. Hinc est qd̄ ex
pulsus ab homine cū septē
aliis nequorib; redire de
scribit̄. Qui custodiunt
mandatū quib; scilicet
in lege p̄cipit̄. non occides.

non furtū facies. et cetera.
» his similia. Et habent testi
» moniū ih̄u. idē fidem illius re
tinent corde. et ornant ope.
Cū his quippe diabolus maximū
habeat conflictū. Juxta illud
ap̄tū. Om̄is qui pie uolunt uiue
re in xp̄o. p̄secutionē patiun
tur. Sustinent quidē et rep̄bi
mala. sed non aduersus eos di
abolus intorquet bellum.
Qd̄ nequaquā fieri potest. nisi
inter duas partes contrarias.
Sed cū dicit̄ primū. qui custodi
unt mandata dī. et deinde
infertur. et fidem ih̄u. sicut
uenit̄ hęc uerba sonare. quasi
ante fidem bona opa possint eē.
cū prius sit credere. ac sic ean
dem fidem opib; fulcere. Sed
sciendū qd̄ dō mandata prius
ponit̄. quia caritas que man
datū constat. maior ē om̄ib;
uirtutib; . licet fides sit uia
ad d̄m. vñ ap̄t̄s. Nunc ma
neant. fides. spes. caritas.
tria hęc. maior aut̄ horū est
caritas. Quare maior. q̄a
cetera transibunt. caritas
p̄ manebit in electis. No
tandū aut̄ qd̄ idē draco n̄

sup petra. sed sup arenā stetit
sedicitur. Cunctis enī liquet.
quia serpens in petra uestigiū
habere non ualet. In arena
uō queq; loca tetigerit. sig
na siue corporis relinquit.
Quia uidelicet in cordib; scōy
que uoluptates nulle emol
liunt. Locū nullū diabolus
inuenit. Contra in harena
gressū figit. quia nites
quas humor carnalis concu
piscencie emollit. inhabitat.
Hinc ad nō iob dicitur. Sub um
bra dormit in secreto cala
mi. in locis humectib; id est
in lubricis & uoluptuosis
requiescit. Quē ergo dñs
in locis humectib; dormire
phibet. Hinc ioh̄s super
arenā stare affirmat. Et ui
didemari. hoc est de mul
titudine reprobōy. uel de
p̄funda p̄fidia iudeoy. be
stiā ascendente. id est an
taxp̄m. Vbi enī in facto elo
quio singulariter bestia po
nitur. ip̄se malignoy spūū
princeps p̄ illā designat.
Vnde est. Bestia agri scindet
eos. Et ysaias. O malabestia

n̄ transibit p̄ eā. Vbi uō plura
liter. uel uniuersa demonū
potentia. uel bestiales homi
nū motus exprimunt. Vñ ē.
Oms bestie agri. ludent ibi.
Et ap̄t̄s. Si scdm̄ hominē ad
bestias pugnaui ephesi. Et
ceteri semper mendaces ma
le bestie. hic itaq; sicut dixi.
bestia que ascendit de mari.
diabolū significat quia scen
dit de cordib; reprobōy ut
amplius seuiat solutus. et
hoc p̄ ip̄sū p̄ditū hominem
quiascet de plebe iudaica.
Iuxta illud. Fiat dan coluber
in uia. ceterā usq; cadat a
scensore eius tetro. Et in illo
etiā om̄e corpus eius figurat.
Per septē eius capita. om̄s re
ges intelligunt illi subditi.
Per decē cornua. om̄a regna.
om̄as enī huius sc̄ti potesta
tes habebit sibi subditas.
quib; & honorē dabit. &
mundi regna dñō p̄mittente.
Vñ in cornub; eius decē sunt
diademata. hoc enī signifi
cat p̄ decē diademata. qd̄
p̄ decē cornua. non numero.
sed significatione uniuers

Hic dicitur quod
nascitur est

statim posita inuenimus ;
Et sup̄ capita eius nomen scrip
tū blasphemie . quia maxime
potentatus istius sc̄li blasphe
mat dñm uerbo & ope . Blas
phemabit aut̄ ip̄ sedm̄ & ta
bernaculū et nomen eius . sic
insequentibz inuenimus . Facies
etiā hoc illi . qui eius mēbra s̄t
quia ei placere cupient . De
hac blasphemia Ap̄t̄s dicit .
Qui aduersat̄ & extollit̄ sup̄
om̄e qđ d̄r̄ d̄s̄ aut qđ colit̄ .
ita ut sedeat in tēplo d̄i tam
quā sit d̄s̄ . Et mēbra illius
adorab̄t̄ eū . qui a honore illi
diuinū dabunt . Et quia in
bestia non solummodo caput .
sed om̄e quoq; eius figurat̄
corpus subdit̄ . Et bestia quā
uidi similis erat pardo . et
cetera . Pardus . bestia ē seuis si
ma atq; impatientissima &
uarietate cutis discolor .
Vrsus quoq; rapacissima ē . et
ea que capit primū pedibz ē
culcat . & cōminuit . & sic
om̄a deuorat . Leo uō . terro
rē suo rugitu . om̄ibz bestis
inmittit . Et cū sit fortissi
mus bestiaz . atq; nullius

paueat occursum . tam insidian
do p̄dā sibi preterit . Tales
utiq; sunt heretici . pagani .
et ceteri qui ad corpus anti xp̄i
p̄tinent . In uarietate siquidē
pardi . diuersitas nationū o
stendit̄ . que illi creditur aē .
vel etiā multitudo diuitiaz
quibz ille suos ornabit sub
iectos . uel certe om̄iū hypo
critaz . atq; om̄iū reproborū
fictae actiones . quibus na que
faciunt semp̄ uideri cupiunt
ut laudem ab hominibz ac
cipiant . Vnde e contra tōnis
fidelibz dicit . Orantes . noli
te multū loqui . sicut hypo
crite faciunt . Et cū facis
elemosynā noli tuba canere
ante te . sicut hypocrite
faciunt . sed nesciat sinistra
tua . quid faciat dextera
tua . Iustus quoq; op̄a sua
ostendere iubent̄ . sed non
ad hoc ut ipsi p̄ ea sed pater
celestis glorificetur . In uis
so aut̄ . potestas exprimit̄
sc̄laris . unde in libro regū
legimus . qđ cū reuerter̄
heliseus in Bethel . pueri in
ludentes ceper̄ dicere . Ascen

decalue. ascende calue.
Maledixit ergo eis innoēdñi.
et egressi duo ursi de siluis.
deuorauer^t ex eis quadragin
ta duos pueros. h. discus in
hoc loco. significauit
vñmñm ih̄m xp̄m. Quicū
reuerteretur ad dñm patrem
ppassionē mortis. Clama
uerunt ei pueri insultantes
idest iudei pueriliter sapi
entes atq; dicentes. Vah.
quid destruit tēplū dñi. et in
triduo illud reedificat.
et cetera. Sed ipso dñi sangui
ne uindictā expetente.
exierunt duo ursi. titus ui
delicet & uespasianus de sil
uis omniū gentiū cū multitu
dine exercitiū. post qua
tragesimū scđm annū dñice
passionis. ipsāq; iudaicam
gentem p̄emer^t. Sicut ergo
ibi p̄sum potestas trena
exprimitur. ita et hic. Tales
quippe sunt in corpore anti
xp̄i. qui pedib; sc̄laris poten
tie conculcant pauperes.
debiles. et orphanos. cete
rosq; di seruos. Leo quoq;
ut diximus. quāuis sit forti⁹

simus bestiarū. et ad nullius
pauere occur sū. tam insidi
as tendit cū p̄cedam sibi p̄ripit.
Cuius ~~et~~ rugitu. om̄s bestie
pauere dicuntur. & ideo n̄
inmerito p̄ leonē anti xp̄c in
telligitur. quia quosdam
terrorib; decipiet. quosdā
autē fraude. vnde psalmi
sta. Sublingua eius labor
et dolor. sedet in insidiis cū
diuitib; in occultis. De quo
rur sū p̄ eundem psalmistā
vñ. Insidiatur in abscondi
to sicut leo incubilis suo. Rec
te enī antiquus aduersarius
contra electos incertamine
positos leo appellat⁹. quia
p̄ utraq; seure p̄mittitur et
fraude scilicet & uirtute.
Virtute p̄ potentia sc̄larē.
fraude p̄ signa miraculoy.
Vt enī col qui iniqui aptesunt
p̄trabat. sc̄larē potentiam
ostendat. vt uō etiā iusto
fallat. signis sc̄larit̄e simu
lat. Illis enī suadet elatio
ne magnitudinis. istos de
cipit ostensione sc̄laritatis.
Et dedit illi draco uirtutem
suā & potestatem magnam.

Sicut in xpo plenitudo diuinitatis requiescit. Ita in illo plenitudo nequitię. Et sicut xpc p uirtutē uerbi omnia sua facit opa. Ita et ille homo pditus. p diaboli potestatem qui in eo habitabit omnia sua opa faciet. Draco itaq; id est diabolus dedit illi uirtutē suam ut miracula faceret & signa inaudita. Et potestatem magnā dedit illi. per quā eleuatus sup gentes & regna. contra bonos de se uictor. nec erit ulla difficultas p agendum malū. quia ille eū inhabitabit qui p se omnia malū adinuenit. Et uidi
unū decapitib; suis quasi occisū in mortem. et plaga mortis eius curata est. Diximus supius. quia p septem capita. omnes reges illi subditi designant. P unū autē caput qd hic singulariter tāquam occisum se uidisse dicit iohs. ip sum principē maloy. intelligere debemus. Vñ recte dicit tāquā occisū eū uidisse in mortē. quia uidelicet ipse simulabit se

occisū & post mortē resurrexisset. Vñ subiungitur. Et plaga mortis eius curata est. Tanta quippe temeritas erit in illo damnato homine. ut ad deludendos animos paruuloy in imitatione ueritatis xpi. occisū se dicat et resurrexisse post mortē. Idōq; ne forte ueritas & non illusio putaretur. idcirco nequaquā affirmando dicitur.
Et unū decapitib; suis occisum in mortem. & plaga mortis eius curata est. sed premititur quasi ad uerbiū scilicet similitudinis. ut per hoc sicut dictū est apte ostendatur non eē illud ueritatis psecutione. sed ueri similem fraude. Quāquā illa particula. non semper p ad uerbiū similitudinis. sed aliquando etiam p affirmatione ueritatis inscribitur aponitur. Vnde est. Et uidimus glāmeius glāma quasi unigenti a patre. Et ad mirata est uniuersa terra post bestiam. Nulli dubiū quin pter tā terrenū intelligunt.

qui admirant^r post bestiam
estimantes eam resurrexisse
a mortuis. et facere etiam pu-
tantes miracula in uirtute
diuinitatis. Et adorauer^t
draconem. id est diabolum. quia
dedit potestatem bestiae ut fa-
ceret miracula potentialiter.
Et adorauer^t bestiam id est ipsum
antichristum dicentes. Quis si-
milis bestiae. ut se ostendat
resurrexisse a mortuis.
Aut quis poterit pugnare
cum ea. ut uoluntati illius re-
sistere possit. sub audis
nullus. hic iam apte demon-
strant. quid sit admiratio
uniuersa post bestiam. id est
omnes reprobos. et terrena sa-
pientes. In eo itaque dracone
adorauer^t. quod bestiam illam
uidelicet antichristum. non so-
lum diuitis & potentatibus.
uerum etiam signis & uirtutibus
falsum christum esse putauerunt.
forsitan enim contemnenda
esset. si solum modo potentia
sclari et non uirtutibus fulta
fuisset. Rursumque despicien-
da fortassis esset. si solum uir-
tutibus simulatis. & non etiam

potentia sclari usa fuisset.
At cum signis & potentia uide-
atur suffulta. quis non solum
reproborum uerum etiam electorum
non trepidat. unde et ado-
rantes dicunt. Quis similis
bestiae est. et uerum dicunt isti
qui hanc bestiam adorant. quia
neque in sclari potentia. neque
in miraculorum fraude in retro
actis temporibus similis ei ap-
paruit. Et datus ei os loquens
magna & blasphemias. Di-
uino & iustodum iudicio. ad
illudendos animos reproborum.
permittitur antichristo magna
loqui. Magna uirtus non quia bo-
na. sed quia inaudita. & terri-
bilia. Et blasphemias loquitur.
quia dicit se esse christum. & pro illo
se adorari faciet. Datus est
autem hoc illi a deo ut hoc face-
ret. id est permittitur illi. Tale
quippe est hoc. quale est illud.
induratum est cor pharaonis.
Et data est illi potestas face-
re mensibus quadraginta duobus.
In tribus annis & dimidio. qua-
draginta duo menses sunt.
atque idcirco speciat in his
mensibus ultimam tempus & pse-

Hic quia per p[er]d[er]e
m[er]it[um].

cutio significatur anti xpi . Ge-
neraliter autē omē tēpus hui'
scti . a omī predicatione . usq'
ad finē scti . sicut et supra p'
dies mille ducentos quator-
aginta . Quia ergo p' quator-
aginta duō menses . omē tēpus
quod diabolus contra eccliam
pugnat . siue etiā quo apte
solutus acrius pugnabit intel-
ligit . Videndū est in ipsius
numeri natura . quare non eo-
iunctat . Constat enī hic nume-
rus . ex denario . quaternario .
et binario . Quatuor ergo
referunt . ad quatuor libro'
euangeli . siue ad quatuor
virtutes principales . Dena-
rius ad decalogū legis . Bina-
rius . ad duo dilectionis pre-
cepta . idcirco itaq' siue in
omī tēpore p'sentis uite . si-
ue etiā sub anti xpo . Insuper
biles existunt . quia quattu-
or libro' euangeli facti .
quatuor virtutib' princi-
palib' roborati . decalogū
legis opere cōplent . et duo
dilectionis p'cepta custo-
diunt . Diligentes omnimō
ex toto corde tuo . & p'xi-

mū sicut se ipsos . Nam et
qd' omē tēpus huius uite de-
signetur p' quatoragesimum
scdm numerū . Hinc patet qd'
filii isrl' quatoragesima scda
mansione ingressi sunt t'ra
re p'missionis . Notū quippe
est omib' . qd' p' ipsū pet' his
rabelitici populi . p'fens ui-
ta significetur . in qua pere-
grinifumus . & ad patriam
tendimus . Et apert' os suū
ad blasphemare nomen ipsius
et tabernaculū eius . et eos
qui in celo habitant . Ipse
quinunc apert' ora reproboy
ad blasphemandū omī . uel
omī seruos . Ipse tunc apert'
os corporaliter . cū illo dā-
nato homine habitare ce-
perit . Tale est enī hoc quale
et illud qd' in euangelio de
redemptore nro licet p' con-
trariū dicatur . Quia apert'
os suū docebat eos . Ac si
diceret . Quid dudū aperu-
erat ora p'ph' . in presen-
tia carnis apprens' os
suū apert' . Sed agnus ad
doctrinā . bestia apert'
os suū ad blasphemias .

Vel certe quoniam per membra sua
metu fidelis populi aperte non
sument blasphemare. os eius
obstruitur. Palma dicitur.
obstruendum est os loquentium
iniqua. in futuro aperire os
eorum. quando per ipsum hominem
damnatum. scilicet potentia con-
traxerit et ecclesiam eleuatus. pu-
blice ausus fuerit blasphema-
re nomen eius. Illud scilicet de
quo paulus apostolus dicit. Prop-
ter quod os illum exaltauit. et
cetera. usque dominus ihesus christus in gloria
patris. Blasphemabit os
nomen. quia dicit ipsum non
fuisse christum. sed potius anti-
christum se esse aut christum fatebitur.
Nec iam similem deo. sed sicut
apostolus dicit extollitur. et
eleuabitur supra omne quod dicitur
aut quod colitur. Hoc etiam
in nullo deterior omnibus blas-
phemia inuenietur. Et ta-
bernaculum eius sub audis
blasphemat. Id est in ipsa
carne redemptoris nostri. in qua
habitat omnis plenitudo di-
uinitatis. Dicens non her-
ita se habere. sed magis
fuisse. et per demonum potestatem

te tanta agere potuisset. Sed
autem confitebitur uerere filium
dei. et filium hominis. ita ut se
deat in templo dei tanquam sit deus.
Et quia in se diuinitatem ha-
bitare dicit. idcirco etiam
adorari se facit. Et eos qui
in celo habitant. hoc est in ec-
clesia. si uenerunt. siue etiam quam
precesserunt blasphemabit.
Dicens omnes hos fuisse ministros
anti christi. et pseudo prophetas.
et apostolos ab ipso deceptos. af-
firmans nullum ante se christia-
num fuisse. Sed omnes anti christos
extitisse. Et daturus est illi
id est promissus est ei a deo iusto iu-
dicio bellum facere cum sanctis. et
uincere illos. faciet bellum
aduersus sanctos. qui pugnabit
aduersus eos. et muneribus et
tormentis. Et quos non pote-
rit inclinare ad suam fidem.
uincet. id est occidet eos. non
tamen animas illorum decipiet.
Sed fortassis querit aliquis cur
deus omnipotens ita sanctos suos per-
mitteat affligi. Cui breuiter re-
spondendum est. quia filii sunt
et paterna hereditate do-
nandi. atque a deo dilecti.

Vnde scriptū ē . Flagellat dñs
omēm si lūq̄e recipit . Nā
sup se dñs p̄secutionē susti
nuit . ut ad gl̄am pueniret .
qui est om̄ino sine peccato .
quantomagis sc̄i iusto iudi
cio affligunt̄ hereditatem
celestis patrie consecuturi .
Quilicet sc̄i sint . tam̄ n̄ sunt
sine peccato . Contra rep̄bi
aduersus eos se uunt . iugi
ter mala opantur . tam̄ mi
nime corrigunt̄ . Sed in iu
dicio isti quib̄ n̄ uidetur ita
tus . inuenient illū placatū .
rep̄bi aut̄ experient̄ iratū .
Et ita quē nunc misericordiā
asc̄i inchoat . in rep̄bi sine
m̄iā conquesceat . Hinc
petrus dicit . Tempus est ut
incipiat iudiciū de domo dī .
Possumus sc̄os intelligere eos .
quic̄ simulatā in conspectu
hominū uideantur habere
sc̄itatē . Quos uincet . quia
sup̄ati donis aut̄ torm̄tis .
a fide recedent . quā nunc
fide tenent . Et data ē ei
potestas in om̄em tribū . et
p̄ptm̄ & linguā . & gentem
& adorabunt eū om̄s qui ha

bitant terrā . In tribu . et po
p̄to . accipiamus iudeos . q̄a
pop̄l̄s in tribub̄ erat distinc
tus . In lingua . & gente . om̄s
nationes . Non solū enī in iudeis .
sed etiā in om̄ib̄ gentib̄ er̄t
sc̄i . aduersus quos potestātē
accipiet . ut eos interficiat .
et temporaliter contra eos p̄
ualeat . Similit̄ etiā erunt
& in iudeis . & in gentib̄ . q̄
uicti succubent . Vnde sub
ditur . Adorabunt eū . idē
anti xp̄m̄ . & in illo diabolū .
om̄s qui inhabitant terrā . id
quod tenet̄ desiderius in ser
uunt . & quoy nō anō sunt
scripta in libro uite agni .
sed potius in trā . Juxta il
lud heremie . Recedentes a te .
in trā scribentur . Quis uero
sit agnus . ioh̄s manifestat
dicens . Ecce agnus dī . ecce
qui tollit peccata mundi .
Occisus est aut̄ iste agnus
a origine mundi . non in
se sed in suis mēbris . sicut
fuit abel . & multi alii .
Quasi uero in suis pascitur .
ita in suis occiditur . Vnde
est . Saule saule . qui om̄e

persequeris. Vel certe in prede-
stinatione occisus est. quia
ante omnia secula decrevit deus pa-
ter cum filio & spiritu sancto. ut in fi-
ne temporum ueniret & occide-
retur. ut suam mortem. mortem
nostram redimeret. Vel in ipso
agnos quem abel obtulit.
aut certe ut uetus dicamus.
ipse abel innocens a fratre
penitus eum figurauit. Si quis
habet aurem cordis audiat.
Iam spiritum quem dicuntur intel-
ligat. Quotiens cumque enim hec
particula ponitur. siue in
euangelio. siue in hac apo-
calypsi. eaque precedunt. aut
que sequuntur. spiritum intel-
liguntur. Qui in captiuitate
duxerit. in captiuitate
uadet. Hec uerba sicut perti-
nent ad omne corpus anti christi.
ita ut ad ipsum principem
malorum. anti christum. quod duobus
modis captiuabit hominem.
Primum uidelicet a fide christi eos
separans mente. deinde ab
eternorum societate fidelium.
quod a quibus ob audierint. perpetua
& captiuitatis exilio danna-
buntur. ita et ille prius cap-

tuabitur in anima. dum diabolo
tradetur ad possidendum. De-
inde damnabitur in inferno
captiuitate perpetua. Et qui
gladio occiderit. oportet
eum gladio occidi. Et hoc si-
militer duobus modis est accipi-
endum. Primum enim gladio ma-
le persuasionis interficiet ho-
mines in anima. deinde quos
sic non potuerit superare. inter-
ficiet gladio materiali. Cum
quibus etiam heliam & enoc gla-
dio trucidabit. De hoc gla-
dio spirituali. psalmista liberati
optat. dicens ad dominum. De gla-
dio maligno eripeme. Ita &
ille occidetur gladio senten-
tie diuine. Juxta illud.
Quem dominus ihesus interficiet gladio
ortus sui. Prius enim interficietur
occulte a diabolo. deinde
aperte damnabitur. percussus ab
angelo. Ac si diceret sanctis mar-
tyribus. Nolite terreti. nolite
per timere. nolite pu-
sillanimes existere. sed ex-
te fortes contra robustos. quod
et hoc quod patimini cito tran-
sire. et hiis quibus patimini sine
tarditate uindicta recipiens. -

Id est diabolus eiusque damnatus
homo . seu omnis reproborum multi-
tudo . qui unum utique sunt . Hic pa-
tientia et fides sanctorum est . In cir-
co uirtutem patientie . etiam
inter aduersa sancti custodiunt .
quatuor phariseos se post pau-
lulum sciunt . Damnatoque eo
qui sibi ad tempus preuaue-
rit . ipsi in perpetuo letabuntur .
Et tunc est fides sanctorum : quia pro certo
ita implebitur et eorum . remunera-
tio & impiorum damnatio .
Et uidi aliam bestiam ascendente
de terra . et habebat cornua
duo simili agni . Et cetera . Prior
bestia antichristi . ipse scilicet ma-
loy . caput . Sequens uero corpus
illius intellegitur . maxime
que cum qui predicaturus sunt .
Qui de terra ascendere dicuntur .
quia de terrenis commodis & di-
uitiis . quas possidebunt in sup-
biam eleuabuntur . De terra que pro-
pe ascendere est . pro terrenis re-
bus in superbiam erigi . Et ha-
bebat cornua duo simili agni .
Agnus christus est . De quo iohannes dicit .
Ecce agnus dei . cetera . Duo
eius cornua . sunt innocentia
et uita pura . doctrina . & mi-

racula . In studio cornua simu-
labunt se . habere . ministri an-
tichristi . innocentiam scilicet . et
uita puram . doctrinam et mira-
cula . Quinque autem & eius ministri
habent in ueritate . isti habebunt
simulate . Et loquebantur ut
draco . id est . sicut olim diabolus
per serpente mala persuasione lo-
cutus mulieri . pro quam decepit
uisum . ita et isti sua praua doctri-
na . omnes quoscumque possunt se-
ducunt . & a fide christi separant .
Et cum sint seuisissimi dracones . ui-
tus nequitię suę auditoribus
infundentes . agnos se esse si-
mulant . ut agnos decipere ua-
leant . Non sumunt agni speciem .
ut draconis possint explere
operationem . Et potestatem pri-
oris bestie . omnem faciebat in
conspectu eius . Quasi cum an-
tichristi uis & fraude . blandimenti .
et doctrinis . terroribus et tor-
mentis decipit . ita et omnes eius
ministri . Qui est autem quod dicit
in conspectu eius . Nunquam enim
predicatores antichristi semper
in eius presentia manere po-
tuerunt . Non . Quin potius dis-
current per uniuersas mundipar-

tes predicando. Sed ubicūq;
sunt. ita ea facere studebunt
que illi sciunt placita. quasi se
p̄ ab eo uideantur. et in eius cō
spectu consistant. Intantum
quippe illum honorabunt. ut
quicquid acturi sunt corā ipso
se agere dicant tāquā nichil
eī latere possit. Sicut enī sci.
quia eius uoluntatē iugiter
custodiunt. in conspectu dī
se manere fatentur. iuxta il
lud. *uiuit dñs in cuius cons
pectu sto.* Et ap̄ls. Sicut ex
oō corā oō in xp̄o loquimur.
ita et illi in omē qđ locuturi
sunt & acturi. caput suum
sibi preponunt. quasi in cons
pectu eius potestatē sup̄ p̄tōs
exerceant. Et fecit t̄ra
id̄ t̄ra corpora hominum.
& inhabitantes in t̄ra. id̄
animas incorporib; quiescen
tes. et omē suā sollicitudi
nem in terrenis rebus ponen
tes. Adorare bestia p̄tīmā.
id̄ anti xp̄m. de quo supra
dixerat. Vididē mari ascen
dentem bestiam habentem
capita septem. Et cetera.
Cuius plaga mortis curatā ē.

id̄ quis se fingit resurrexisse
amortuus. sicut supra dictū ē.
Om̄s enī qui eū receperunt.
utiq; p̄strati & corpore & ani
ma illum adorabunt. & in ip
so damnato homine. adora
bunt diabolū in eo habitan
tem. Quo loco grauissima
uis seductionis ostenditur.
que et animas & corpora mi
serabiliter sibi mancipat.
Qui enī ui cadit non seductus.
solo corpore captiuatus est.
Qui autē seducitur. & n̄tē &
corpore captiuat̄. Et fecit
signa magna. Quia n̄ solum
uerb; sed etiā falsis miracul
multos seducet. Ita ut ig
nem faciat de celo descendē
in conspectu hominū. De hoc
om̄s in euanglio dicit. Con
surgent pseudo p̄ph̄e. et
cetera usq; electi. In t̄ra que etiā
signa et miracula. hoc erit
maximū. qđ dignē faciet de ce
lo descendē. Legimus in ue
terē testam̄to qđ diabolus
iustodi iudicio & p̄missu.
fecit descendere ignem de
celo sup̄ peccorā beati iob. q̄
tactas oues puerosq; consup

lit. Quid ergo mirū si facturus
est p̄ antixp̄m qđ iam fecit
p̄ semetipsum. tam non faci
et hoc in sua potestate. sed
dī p̄missione. ut hi qui ei s̄t
crediduri. iusto dī iudicio de
cipiant̄. Aliū. Legimus in
hactibz ap̄tōy. qđ die pente
costes sp̄s magnis uisione de
scendit sup̄ ap̄tōs. Quo reple
ta. ceper̄t loqui uariis linguā
magna latōi. Qui etiā eis quo
baptizabant. deinceps sp̄m
sc̄m dabant. ut simul̄ om̄i
bz linguis loquerent̄. Sicut
legimus fecisse petrū & alio.
Vñ & symon allata pecunia
dixit. Date m̄ hanc potesta
tē. ut cui cūq; imposuero
manū. accipiat sp̄m sc̄m.
ut possit loq; om̄ibz linguis.
De celo itaq; id̄ de se ipsis fa
ciebant descendere ignem.
hoc est sp̄m sc̄m. De quo dñs
dic̄. Ignē ueni mittere in t̄rā.
super̄ eis q̄ ante fuer̄ t̄reni. sed
tunc renouabant̄ p̄ grām sp̄s
sc̄i. unde & ip̄s dñs. In sig
nū credentiū specialiter
hoc dicit futurū. Signa in
quit eos q̄ crediderint hec

sequentur. In nomine meo de
monia eicient. linguis loquen
tur nob̄. Ita ergo hec bestia
ignem faciet de celo descendē.
quia p̄dicatores anti xp̄i falsa
imitatione p̄ impositionem
manus dare suis sequacibus
sp̄m sc̄m se fingent. Et hinc
uehementior erit p̄secutio. quo
illud sp̄s sc̄i donū bestia uel da
re uel habere putabitur.
quo eccl̄a m̄ suā dñs eminere
uoluit sup̄ om̄ia mundi regna.
Nam cū multa nob̄ cū heretici
uideant̄ habere cōmunia.
hoc specialit̄ donū sola se
gloriat̄ habere eccl̄a. Sed
illi forsitan agent q̄b̄dam
prestigius. ut illi quibz manū
imposuerint. loquant̄ lin
guis multaz gentiū. Et hoc
in conspectu hominū carna
liter sapientiū. homines enī
uocantur quia non diuina
sed humana sapunt. quia
p̄ hanc similitudinem. non
oculos sp̄aliū sed carnaliū
ludificare p̄bantur. Aliter.
Legimus in ueteri testam̄to.
qđ ad uocem helis descen
dit ignis de celo. & consum

sit duos quinquagenarios cum
suis quinquaginta. Sermo
itaque helie ignis fuit. & ipsi
excitauerunt contra se ipsum ignem
irrisorie clamando. homo
dei descende. rex uocat te.
Ignis ergo intelligitur feruor.
et zelus. quo accendentur scilicet
helias scilicet et enoch. & ce-
teri predicatorum aduersus eos
quos uiderint recedete a fide.
Et zelus feruore succensi. con-
demnabunt eos suo anathe-
mate. In ipsa itaque bestia faciet
ignem descendente de celo. quia
ipsi regum puer se agendo ac-
cendent aduersum se flamas
zeli in celestibus animis elec-
toy. ut eos condemnent. Et
hoc est quod iam supra dictum est.
quasi quod eos uoluerit nocere.
ignis exibit de ore eoy. et de-
uotabit inimicos illoy.
Et seduxit inhabitantes terram
et cetera usque que habet pla-
gam gladii & uixit. Per terram
ut sepe dictum est. terram in-
telliguntur. quidcirco se-
duci poterunt a ministris an-
taxpi. quoniam plus terram quam
celestia diligunt. In imaginem

bestie facient. hoc est fidem
illius tenebunt. & simulationem
illius imitabunt. Neque enim hoc
pueriliter intelligere debemus.
quod facturi sint aliquam imagi-
nem. quam secum ferant. sed ima-
ginem illius facient. id est
fidem eius habebunt. & simu-
lationem eius imitabunt.
tamquam uere filius dei. & uera-
citer resurrexerit a mortuis.
Habet autem plagam gladii & ui-
xerit secundum quod supra dictum est.
qui ante christum dicit se inuenerit
tum. & resurrexerit a mortuis.
In conspectu huius bestie
multa signa facient. quibus se-
ducent terram. quia ubicumque
fuerint ita eius uoluntatem
implebunt. et ea que illi pla-
cere cognoscunt facient. qua-
si semper illi presentes adstant.
Et datum est illi ut daret spiritum
imagini bestie. id est ipsis
ministris ante christum datum est
a deo. hoc est promissum est. ut
daret spiritum imagini bestie.
In mago bestie. ipse homo datus
natus intelligitur. in quo
diabolus habitabit. Cuius
dicatores falsi spiritum dabunt.

hoc est plenitudinē sp̄s̄c̄i in
eo requiescere dicent. Dicimus
enī nos. dare honorē dō. Et
rursus. Exaltabo d̄m̄ rex.
Quomodo enī illi honorē dare
possumus. aut quomodo illū
exaltare ualemus qui non ha-
bet quo exaltet. sed exalta-
mus illū. quando excelsū pre-
dicamus. Talimodo isti dabūt
sp̄m̄. imagini bestie. predican-
tes eū plenū ēē diuinitate. Nā
et fortinū dicit. Ego xp̄o prin-
cipiū ex maria tribuo. id est
hoc annuntio qd̄ ex maria in-
itū sumsetit. Et ut loquat̄ ima-
go bestie datū est illi sup̄bia.
Nam non solū sp̄m̄ sc̄m̄ in eo re-
quiescere dicent. sed etiā pre-
dicabunt illū loqui. id̄ uen-
tura p̄dicare p̄ sp̄m̄ p̄phete.
Intantū quippe signis & mira-
culis p̄ualebit. ut a suis &
sp̄s̄c̄o plenus credat̄. et uen-
tura p̄dicere posse estimetur.
Diabolus enī p̄ os eius loquet̄.
& suis cultorib; multa fallacia
dabit responsa. sicut olim
loquendo p̄ ora idoloz. . .
» Et faciet ut quicūq; n̄ adora-
uerint imaginē bestie occi-

dant̄. id̄ quicūq; n̄ audierint
eos ut colant̄ anti xp̄m̄. p̄ dō.
interficiant̄ ab illis. & ab huius
sc̄li principibus. qui eos sequen-
tur. sicut helias. et enoc. et
multi alii. Et faciet om̄s pusil-
los. et magnos. & diuites. et
pauperes. et liberos. et seruos.
habere caracterē in dextera
manu. et in frontib; suis. Pu-
sillissimi sunt qui malū qd̄ intell̄g-
unt. et uolunt p̄ficere. sed
non possunt. Magni. qui sc̄dm̄
suū libitū opant̄ malum. Diui-
tes t̄renarū ^{rerū} possessores. uel etiā
sup̄bi. Quo contra beati pau-
peres sp̄s̄ dicunt̄. Nam ille su-
os ministros multos dabit
diuitiis. p̄ quib; in sup̄biam
nimiam eleuabuntur. Pau-
peres fide & bonis opib; intell̄g-
unt̄. Quo contra ap̄t̄s dicit̄
de se & sibi similib; . Tamquā
nichil habentes. et om̄a possi-
dentes. Liberi et serui sunt.
Alieni a iustitia. et serui pec-
catorū. facti. Talib; quippe
dicit̄ ap̄t̄s. Cū serui essetis pec-
cati. liberi fuistis iustitię. id̄
alieni a iustitia. In om̄ib; ha-
bent caracterē bestie. in dex-

tera manu . et in frontibus suis .
et sunt etiam tunc extra ecclesiam .
quam uita . Extra ecclesiam sunt
iudei . intra falsum christianum . Quo
autem pro extra manu intelligitur .
nisi opatio illorum . et quod pro fron-
tem . nisi fides exprimitur .
habent ergo caracterem in dex-
tera manu & in frontibus suis .
quia ubi debuerant habere
pura opera . uirtutum & fidei . ibi
inueniuntur macula et immis de-
tur patri . In manu habent iu-
dei eius caracterem . quia opera di-
aboli fiunt in fronte . quia in
eum credunt . et illum recepturi
expectant . Iuxta illud . Ego
ueni in nomine patris mei & non
suscepistis me . Alius ueniet in
nomine suo . illum suscipietis .
Similiter habent & illi qui fidei
uerbo tenus habent . sed opera
fidei non habent . Proprie
autem ad illud tempus pertinet
hoc : quando mali aperte illum
sequuntur . reprobam fidei . et
reprobam actionem . Ne quis pos-
set uendere aut emere . nisi
qui habuerit caracterem
aut nomen bestie . aut nume-
rum nominis eius . Negotium

istud . spiritualiter est agendum
Dominus quippe committens suis fide-
libus talenta doctrine . Dicit .
Negotiamini dum uenio . Et bene
predicatio . negotio comparatur .
Sicut enim predicatorum doctrinam
protogant . et fidem apostolis
reportant . fidei in partem .
et eorum partem uitam sumunt .
Tempore itaque ante christum . nemo
talium idem predicatorum bonorum
poterat uendere aut emere .
id est nemo poterat predicare li-
berum christum . quia a carceribus
recludentur . et insuper inter-
ficiuntur . nisi qui habuerit ca-
racterem bestie . id est fidem illius
tenuerit . & nomen illius . et nu-
merum nominis eius . De quo in
consequentibus dicemus . Ca-
racter autem & nomen bestie . et
numerus nominis eius . unum est .
Verum ista mercatio non cessabit
in his qui electi fuerint . quoniam ut
ualuerint . talentum diuini uer-
bi erogare curabunt . Ad enim
nundinas illi negotiatores
occurrent eximii . belias ui-
dedit . et enoc . qui tantum
mercedem ecclesie preclaras o-
stendent . ut non solum christiane

fidei dediti . uerū etiā ipſe aſ
concupiſcant . quic aracte
rem beſtie uidebantur habe:
-D nō de uino eoy . dicente . he
liaſ ueniens . ipſe reſtituet
uob om̄a . Qui habet intellec
tū . quoſcilicet poſſit hec in
telligendo penetrare . com
putet numerū beſtie . Obſcu
ritatē huius loci conſiderans
beatus ioh̄s . intentū uoluit
facere lectorem . atq; idcirco
eū premonuit . ut numerū
beſtie pſpiceret . Et qui apu
riſ homo erit anti xp̄e plenus
tam demone . ſubiungit .
Numerus enī hominis eſt . Ac ſi
diceret . Attendite diligenti .
quia homo erit purus . non dī .
Sicut ipſe iactando dicit . &
numerus eius . ^{ſexcenti ſexaginta ſex .} de lxxvi . Om̄s
libri noui teſtām̄i . greco ſer
mone ſunt ſcripti . preter
euangl̄m mathei . et epl̄m pau
li ad hebreos . Quia ergo hic
liber ut ceteri ſcriptus eſt .
Iocirco ſenſus huius loci mo
re grecoy eſt requirendus .
A pud quos littere numeroſ
in ſe continent . Dicamus
itaq; ^{antemos} ANTE MOC . qd̄ inter

¹³ p̄tat̄ contrariuſ . Qd̄ nom̄
bene illi conuenit . q̄ anti x̄
id xp̄o contrariuſ dī . hoc et
enī nomen p̄cedentē in ſe c̄
tinet numerū . hoc modo .
^{r . l . cccv . xl . lxx .}
AN̄ TE M O C . Dicam̄
adhuc & aliter . ^{r . c . l . lxx cccc xlv .} A P N O Y M E .
qd̄ inter p̄tatur nego . Et hoc
nom̄ bene illi aptatur . qui xp̄m
negabit dīcē . ſeq; dīm conſue
bitur in uſit̄ . Et hoc quoq; no
mine . numerus ipſe continet̄ .
^{r . c . l . lxx cccc xl v}
Nam A P N O Y M E . qui
ſimul ducti . faciunt . de lxxvi .
Dicamus et alit̄ . ^{ccc v . xxxc i l} T I T A N̄ .
qd̄ latine ſoldā . Sol aut̄ xp̄e
eſt p̄ ſignificationē qui in lu
minat om̄em hominem ueniens
tem in hunc mundū . Titan
quoq; appellatur gigas .
Vnde et in uirgilio legimus .
titaniaq; aſtra . xp̄e eſt enim
gigas . de quo pſalmiſta dicit .
Exultauit ut gigas . Ipſe itaq;
anti xp̄e hoc nomen ſibi fal
laciter uſurpabit . & dicit
ſeē ſolem illū de quo ſcrip
tū eſt . uob̄ tūtib; nom̄ meū .
orietur ſoluſtitie . Littere
aut̄ huius nominis . totum
in ſe continent p̄cedentē

sexcenti sexaginta sex.

numerū . id est . ^{sexcenti sexaginta sex.} dc . lxvi . quod
 nomen sibi antixp̄e sicut dixi
 mus usurpabit . audient se ho
 minibz lucē pfiteri . cū sit in eo
 apostata angls . trans figurant
 se uelut anglm lucis . Quam
 ab causā si etiam hoc aliquis
 intelligere uult . Latinis lit
 teris . ponamus nom̄ in quo
 idē numerus inueniat̄ hoc
 modo . Dic Lux . Ipse enī ut
 dictū ē . fatebit̄ se cē lucem .
 Nam . d . apud nos quingentos .
 .i . unū . c . centū . l . quinqu
 ginta . v . quinq . x . decem .
 exprimunt lit tere . que inu
 nū collecte . faciunt similit̄
 . dc . lxvi . Possumus ad hoc
 eundē numerū sup grecas lit
 teras scribat̄ gotico nomine
 reperire hoc modo . ^{iii v l . cc .} T E N C
^{viii . c . x . xx . lxx . cc .} ^{iii . v . l .} H I P I I K O C . Nam . T E N
^{cc . viii . c . x . xx . lxx . cc .} C H I P I I K O C . ostendit . qui
 simul iuncti faciunt . dc . lxvi .
 Inter pretatio aut̄ nominis ei
 dem est seductor gentiū . In eo
 xp̄o contrariū . quo ille seduc
 tor . istū dē gentiū salua
 tor . Siue ergo hoc . siue illo
 modo . siue in greca . siue in
 latina . siue in gothica lingua

hic numerus accipiat̄ . non in
 congrue ad antixp̄i psonā
 refert̄ . Sed est adhuc qd̄ eodē
 numero subtili inuestigatione
 pensemus . ut plura de eo offe
 rentes lectori plenius satis
 faciamus . Dicat̄ ergo numerus
 sexcenti . dc . lxvi . Senarius quippe
 numerus apud sc̄are scientiā
 idōpfectus est . quia primus
 in numeris cōplet̄ partibz suis .
 id̄ sexta sup̄ parte . tertia et
 dimidia que sunt unū . & duo .
 et tria . que in summa ducta
 sex faciunt . Nec alius ante se
 nariū numerū inuenit̄ . qui
 suis partibz dū diuidit̄ . tota ei
 summa cōplectit̄ . Quisq̄ dum
 a sexta sup̄ parte . id̄ ab uno in
 denariū . a tertia aut̄ in cente
 nariū surgit . quasi quatuoratiū
 denariū reddit . Sed ut solidet̄
 rursū a sexta sup̄ parte que in
 denariū surgit . ad centenariū
 puenit . sicq̄ in suis partibus
 multiplicatus . sex centos
 consumat . Sed q̄ acuncta hec
 p̄ sacre scripture celsitudinē
 pficiendo transcendimus . ibi
 senariū . ibi sexagenariū . ibi
 centenariū . unde sit p̄fect̄

inuenimus. In scriptura etenim
sacra numerus senarius ideo
perfectus est. qui in mundi origi-
ne dominus eaque primo die cepit.
sexto die opera impluit. cum
hominem propter quem cuncta crea-
uerat ad imaginem suam fecit.

Denarius numerus in eo perfectus est.
quia lex inde decem preceptis con-
cluditur. omnisque culpa non am-
plius quam per decem uerba cohi-
betur. atque enarrantem ueritate
operatores uine et denario remu-
nerantur. Sexagenarius in eo
perfectus est. quia omnia que in
sex diebus operantur. eisdem deca-
logi mandatis concluduntur.
atque euangelico prestante elo-
quio. Terra bona fructum sexa-
gesimum reddit. Centenarius
in eo perfectus est. quia uidecalo-
gi mandata decies multipli-
cata comprehendit. omnem
operationis summam concludit.

Nisi enim centenarius numerus
perfectionem designaret. ne-
quaquam dominus ad discipulos dice-
ret. Omnis qui reliquerit do-
mum uel fratres aut sorores. &
centum. usque centuplum accipiat
& uitam eternam possidebit.

Quia uero sex diebus de cuncta opera
sua fecit. et sex sunt huius mundi
etates. recte per hunc numerum
possumus intelligere omnem tempus
presentis uitae. Quia ergo
homo ille filius perditionis
christi in se esse fallaciter affirmat
tamquam ipse sit conditor omnium
que in sex diebus per acta uoluntur.
seque. A. & W. princi-
pium & finem. & omnem scilicet ante
scilicet. & hominem mentitur
in fine scilicet. recte numerus
bestie per intellectum computatur.
sex centesimus. Ac sexagesi-
mus sextus. omne tempus uitae
presentis comprehendens. & dia-
bolice fraudis nequitiam. &
finale scilicet terminum ostendit.
Et uidi & ecce agnus stabat
supra montem syon. & cum eo
centum quattuaginta quattuor
milia. habentes nomen eius.
Iesu christi. & nominis patris eius. id est
omnipatris. scriptum in frontibus
suis. Syon que inter presentium
speculatio. ecclesia est. que
bona futura incessabiliter
contemplatur. et que etiam
malas uitae cauenda denun-
tiat. Mons syon nihil aliud

est. quā ipsa syon. id ecclā. de
qua psal mista dicit. Mater
syon dicitur hō. et cetā. Et alibi.
Qui confidunt in dño sicut mons
syon. Agnus autē xp̄s est. de
quo ioh̄s dicit. Ecce agnus dī.
Agnus stabat supra montē syon.
quia ipse xp̄s presidet ecclē
sue. Sed in hoc loco finitus nu
merus ponit̄ p̄ infinito. id
centū quatoraginta quattu
or milia. p̄ innumerabili elec
torū multitudinē. Specia
lit̄ uō hic numerus eos siḡ.
qui uirgines sunt et mente
et corpore. quamultis t̄
uirgines corpore. non tam
m̄te. Nam & ipsa uerba q̄b̄
dicunt̄. c. xl. iiii milia cū
dn̄o uisi. non carent myste
rio. Centenarius enī nū
merus in diuina scriptura
sepe p̄fectus ostenditur.
Vñ et tr̄ abona fec̄ fructum
centuplū. Qd̄ scilicet ad
uirginū p̄tinere p̄batur
p̄fectionē. Rursusq̄ homo
quidā habuit centū oues.
Quo in loco sūma anḡlorū &
hominū intelligit̄. Centū
quippe oues d̄ somp̄s habuit.

quia anḡlorū & hominū naturā
ad se uidendū creauit. & itū.
Qui reliquerit domū uel fr̄s. et
cetā. centuplū accipiet & uitā
eternā possidebit. Quatorage
narius quoq̄ numerus. in mi
sterio est consecratus. vnde
et ipse dn̄s. xl. dieb̄ ieiunauit.
sicut olim fecerant moyses.
et helias. Constat enī ex qua
ternario & denario. Quater
narius sacratus est. p̄pt̄ quat
tuor flumina paradysi. siue
p̄pt̄ quatuor libros euanḡlii.
uel p̄pt̄. iiii. mundi partes. siue
etiā p̄pt̄. iiii. uirtutes princi
pales. Denarius quoq̄ similis
est consecratus. p̄pt̄ decē legis
p̄cepta. Tē enī decalogū legis
p̄ficimus. Cū quatuor libros
euanḡlii. in fide & ope custo
dimus. Millenarius etiā sepe p̄
p̄fectione rei de qua agitur.
ponit̄. vñ scriptū ē. uerbiq̄
mandauit in mille generationis.
Cū enī credendū sit qd̄ nequaquā
usq̄ ad centū generationes
mundus extēdat̄. quid aliud
in mille generationib̄. nisi
generationū uniuersitas de
signat̄. vñ & in hac apocalypsi

sc̄i cū xp̄o mille annis dicunt̄
regitare. id̄ sēp̄ & in om̄ia fu-
tura t̄p̄a. In hoc itaq; numero
ut dictū ē. sūma eorū exprimit̄.
qui uirgines sunt m̄te et cor-
pore. Id̄ eorū considerandū
est. quia sita t̄p̄a erit eorū. nu-
merositas. qui uirginitatem
seruaer̄ ut ioh̄s. & paulus.
multo plures erunt etiā cet̄i
sc̄i. Quo in loco etiā hoc n̄stan-
tū. qđ s̄i supra montē syon
stare dicunt̄. cū p̄s̄ sint mon-
tes syon. Quia uidelicet nisi
quis etiā supra semetipsum
ascenderit. bestia non triū-
phabit. In magna enī mentis
celsitudine stare debet. qui
contra sc̄i principem certam̄
inhiit. In tuendū etiā quod
agnus hic stare perhibetur.
cū lucas de eo dicat. Dñs hic
ascendit in celū. & sedet a
dextis d̄i. vñ sciendū. qđ
sedere regnantis est. uel iu-
dicantis. Stare uō. laboranti.
uel iuuantis. Quia ergo post
de uictā mortē xp̄c̄ surgens
amortuus. data ē ei potestas
in celo & in t̄ra. iure eū lucas
sedere dicit. Quia uō eccl̄am

suā laborantē in hoc mundo
tuet̄ et defendit. benedū
ioh̄s stantē se uidisse p̄hibet.
hinc etiā & stephan̄ in t̄ manū
lapidantiū positus. in celū
intuens dixit. Ecce uideo
celos ap̄tos. et ih̄m stantē
ad ext̄is uirtutis d̄i. Stant̄
qđ cū illo electi. qui labo-
rant in p̄senti uita. et uicet̄
tamē sunt c̄stituti. habē-
tes nom̄ eius. Non debemus
hoc carnaliter intelligere.
qđ sc̄ilicet habeant quedam
pictaciola frontib; suis cir-
cūligata. in quib; sit nomen
agni uel patris eius scriptū.
Sed in suis frontib; nom̄ agni
et patris portant. quorū fidē
tenent & opib; ornant. Et qđ
in nomine patris. & filii signat̄.
& hoc signo crucis ab om̄ib;
tuent̄ ad uert̄is. Et audiui
uocē de celo. tāquā uocem
aquarū. multarū. et c̄c̄ta. Celum
ipsa est eccl̄a. Quā ob causā
& illi quicū agno sedent. ipsi
sunt celū. Et qđ multi p̄ om̄i-
niām uirgines & ex om̄ib; gen-
tib; sunt colligendi. id̄ circo
eorū. uox similis uoci a quā

multa or. Aque enim mulieres
ut idem iohis dicit. populum
sunt. Et quia tales ad nu-
merum iudicium pertinent. quia
et predicatorum existunt. ut
ipse scilicet iohis & paulus qui
dicit. Volo omnes homines esse
sicut me ipsum. idcirco dicit.
et tanquam uocem tonitruum mag-
ni. Ipse quoque sunt citharedi.
imitantes dominum in passione.
Nam sicut supra dictum est. In cy-
tharae lignum. et sunt corde
diuerso modo tense. lignum
hoc. lignum domine passionis
uel crucis. Porro corde de-
uotissime sanctorum corda. qui imi-
tantes et recolentes eius pas-
sionem. mortificant se cum
uitis & concupiscentiis. ad im-
plentes ea que desunt pas-
sionum christi in corpore suo.
Et cantabant quasi canticum
nouum. Canticum nouum can-
tant est. de incorrupta uirginitate
et corporis integritate gau-
dere. Sed cum sit sine sedes.
et quasi tuorum animalia & se-
miores quid est quod ante sede
& quattuor animalia & se-
miores cantare dicuntur.

Quia uidelicet sepe ante se confi-
stunt. quia nulla rerum mutabilium
uarietate a contemplatione con-
ditoris. animos reflectunt.
Et non poterant dicere can-
ticum. idcirco non poterat gaudere
de incorrupta uirginitate & corporis
uirginitate. nisi illa centum & al-
timalia. Non petrus scilicet.
non quilibet alius apostolus coniu-
bia ex petrus. Nam et in ipso con-
iugio peccatum psalmista est
siderans dicit. Ecce enim in ini-
quitate conceptus sum. et
in peccatis peperit me mater mea.
Dicere tam possumus. quod uera
cum affirmare non audemus.
quia non omnes uirgines in illo
beato regno coniugatos pre-
cedunt. sed his specialiter qui
et uita et moribus ac tormento
passionis uirginitate in super-
custodita coequantur marty-
ribus coniugatis. Verbi gratia.
Si nobis apostolus in cruce fuisse et
leuatus ut petrus. si uerum est
quod petro dicitur. id quod uxorē ha-
buerit. utique precelleret eum.
quia ille uirgo. hic uero non est
uirgo. Vnde canticum illud
dicere cum iohis. nec agnum quod

ierit potest sequi. Qui enim
destra. Quod primo. Utique primo
languine christi. pro cuius amore
a terra sunt elevati. et celibet
effecti. Hi sunt quicum mulie-
ribus non sunt coinquinati.
id est non sunt polluti aut ma-
culati cum mulieribus mente
ne corpore. si contingit
mente corruptum quem piacet.
Virgines enim sunt. Ideo secuntur
agnum quo cumque ierit. id est imi-
tabuntur illum. Sequi etenim christum.
imitari est. Unde ipse dicit. Qui mihi
ministrat me sequatur. id est
me imitetur. Secuntur istum christum.
quia sicut ille virgo. ita et
isti virginitatem custodiunt.
Et quia cum in presenti pro ceteris
secuntur. in futuro familiariter
adherent. Sequentur quoque
illum ceteri fideles. qui vir-
ginitatem corporis amiserunt.
non quocumque ille hietit. sed quocumque
ipsi potuerunt. Quae
etiam multitudo sanctorum. et si
non potuerit dicere canti-
cum illud. audire tamen
poterit et condelectari
tam excellenti illorum dono.
Hi enim sunt ex omnibus pri-

mitiae domini et agno. Sicut
enim ex multo grege. opti-
mus dicitur agnus. et sicut
ex multis fructibus dicitur
primitiae. Ita isti dicitur
ex multitudine electorum.
quia primitias semet ipsos
offerentes. centesimum re-
fert fructum. Et timore
ipsorum non est inuentum men-
dacium. Quae tamen hic oritur.
quare hoc dicat iohannes. cum
psalmista dicat. omnis homo
mendax. deus solus autem
verax. quod ita soluitur. Quia
omnis homo quantum ex se.
mendax est. in quantum autem
verax est. ex deo est. Unde cum dominus
interrogasset discipulos dicens.
uos autem quem me credidistis.
Respondit petrus. Tu es christus filius di-
uini. Et ille. Beatus es symon
bariona. Ecce homo in confes-
sione filii dei verax. immo
veracissimus homo. Sedun-
de verax. Non a se sed a
patre qui in caelis est. Cum autem
alibi dominus per suam passionem
predicaret. Respondit petrus. Absit
a te domine ut moriaris. ego
moriar pro te. Ecce homo men-
dax.

Sed unde mendax. utique quia
non sapit ea que sunt dei. sed
que hominum. Ergo omnis
homo quantum de se mendax.
tantum de deo uerax. Sed cum
hoc ad omnes sanctos pertinet.
quare de solis uirginibus
specialiter dicitur. in ore eorum non
est inuentum mendacium.
Sine dubio. quia ad comparati
onem aliorum. solum uirgines di
cuntur ueraces. Sunt quidem
et alii ueraces ex deo. sed ut
dictum est ad comparationem
uirginum non sunt ueraces.
Sed nec mirum si illi specialiter
ueraces dicuntur qui ueritati
que est christi uirginitate mentis
et corporis amplius inhe
rent uidentur. Sine macula
sunt. Et hoc similiter est in
tellectu gentium. qui acuti sunt etiam
sancti sine macula. id est sine
corruptione. ut poterant
a peccatis omnibus expurgati.
ad comparationem tam ceter
orum. solum uirgines sine ma
cula sunt. Sed ipsi compara
tione dei. mendaces sunt. et
maculati. Et uidi alterum
angelum uolantem per medium

celum. Primus angelus. ipse est
agnus de quo superius ser
mo habitus est. Est enim nun
tius patris uoluntatis.
Alter autem angelus. ordo predi
catorum. intelligitur. Dicitur
autem aliter non quod ipse. eiusque
predicatores unus non sint.
quia ipse est caput. electi uero
membra. Sed quo in narratione
non unus. Nam hoc est iste
angelus. quo etiam sequens.
id est ordo predicatorum. Sed
quia unus succedit alteri.
idcirco alius post alium come
moratur. Volat angelus per
medium celum. id est sancti predica
tores incedunt uelociter pre
dicando christum per ecclesiam. Volat
per medium celum. quia mentis
contemplatione celestia petunt.
Non terrenis inherent. et sub
iectos etiam populos ad cele
stia et uerbis et litteris in
uitant. De his quippe uolan
tibus predicatoribus isaias dicit.
Qui sunt isti qui ut nubes uolant.
et cetera. Ut nubes enim uolant.
quia a terrenis desideriis
pennis uirtutum subleuati.
pluuie uerbis. et cotuscant

miraculis. Ad fenestras suas
uelut colūbesunt. quia p hoc
qd̄ exterius conspiciunt.
nichil terrenū concupiscunt.
sed gaudia p̄petua iugiter
contēplant̄. Ipse quoq̄ an
gls euangl̄m aternū habere
d̄r. quia uidelicet illud qd̄
euangl̄m p̄mittit. et̄nalit̄
manebit. Per illū enī qd̄ nūn
tiat̄. illud exprimitur qd̄
nuntiat. ut euangl̄zaret
sup̄ trā. & sup̄ omē m̄ gentē.
et̄c̄tā. hoc est qd̄ dñs in e
uangl̄o dicit. Oportet p̄
dicari euangl̄m in toto mun
do. & t̄c̄ueniet finis. Time
te dñm. id̄ habete reueren
tiā nomini ei. Et date illi
honorem. id̄ adorete eum
et subicite ^{uof} illi. qm̄ uenit hora
iudiciei. ut reddat uni
cuiq̄ scdm̄ op̄ sua. Et ado
rate eū qui fec̄ celū et̄ terrā.
Ac si diceret. Nolite adorare
an̄t̄ xp̄m. qui tantū modo
ad tēpus p̄ualebit corpore
by hominū. sed eū qui post
quā occiderit corpus. ha
bet potestātē animā mitte
re in gehennā. Et nolite

adorare eū q̄putat̄ condi
tor eē creature. sp̄s̄ educ
tionis repletus. sed potius
ipsū de quo d̄ an̄hel dicit.
Potestas ei potestas aīna.
qui non aufert̄. & c̄tā.
Et ap̄ls. Propt̄ qd̄ exalts illū
exaltauit. & donauit illi
nom̄. et̄ c̄tā usq̄ quā dñs
ih̄s xp̄s in gl̄aē d̄ patris.
Illi inquit date honore
& non an̄t̄ xp̄o. qui contra
rius honori in caractere
et̄ nom̄e. ac numero no
minis eius eē cognoscit̄.
In celo aut̄ tract̄ mari. oīs
creatura in xp̄o condita
demonstrat̄. Et aliud an
gls secutus est eū dicens.
Cecidit. cecidit. babilon.
illa magna. et̄ c̄tā. In eo
qd̄ iste angls primū secu
tus asserit̄. subsequens p̄
dicator. ord̄ mutat̄. Be
ne aut̄ angls angl̄m seq̄t̄.
quia eādem annuntiat.
Ille enī dixit. qui uenit
hora iudiciei. hic aut̄
dicit. cecidit. cecidit.
babilon. Nomine aut̄
babilonis. confusio mun

dane conuersionis intelligit.
D ue quippe ciuitates sunt in
hoc mundo. id ierlm que ha
bet regem xpm. & babilon
que habet nabuchodonosor
regem. id diabolū quā uina
cepit ab abel. altera canit.
Vna ē corpus xpi. altera cor
poris diaboli. Cū autē dicunt
scī predicatorē. cecidit. & M
cecidit babilon. preteritū
tempus ponit p futuro. Ceci
dit uidelicet pro qd est ca
sura uel cadat in eternā sci
licet damnationē. Qd dia
bolus cū omibz suis membris
damnabitur. cū audierit.
Ite in igne eternū quiparat
est diabolo & angls eius.
Qd autē angls ad predicatorē
ruinā p fide ciuitatis conge
minando denuntiat. p con
firmatione refacit id ipsū.
aut certe simul cū p sīs re
pbi omēncōy glām peritu
rā demonstrat. Juxta illud.
Peribit mundus & concupi
scentia ei. Ac si diceret. Et
sclāris glā & amatores eius
de tēporalis glē. pariter
cecidit. Magna tōr hec ci

uitas. ppter innumerabile
republicoy multitudinē. uel
ppter enormitatē uitioy.
Vni autē fornicationis. in
telligunt omnia uitia. et pec
cata. quibz repbi alios inqui
nant. P recipue aut philo
sophi & principes huius scī.
omīs subiectos debriant uino
erroris. Vn & sensū ab eis
auferit. ut relicto creatore.
creature seruiant. Nam et
fornicatio specialitē p idola
ortia ponit. Vn est. Perdesōs
qui fornicant abste. hec
babilon. id mundana conuer
satio. Auino fornicationis
sue potauit omīs gl. qd a oīs
uitioy. sūma intēporalis glē.
ambitu retinet. Pro quibz
omibz irati sup eā manet.
Nō solum quiqz repbi p se dam
nabunt. sed p omibz quos
uino erroris & peccatorū.
debriant punient. Et
tertius angls secutus ē illō.
uocemagna dicens. Siquis
adorauerit bestia & imagi
nē eius. sicutia. usqz & hic
bibet decalice ire ipsius.
Tres angli. hic ponit ppter

fidem trinitatis quā annun-
tiant. sed tamen ut dictū ē.
quod est primus. hoc sunt se-
quentes. id est ordo peccatorum.
Uocem magna clamant. quia be-
stia se despiciere. et pro nihilo
ducere in libertate uocis o-
stendunt. Siquis adorauerit
bestiam. id est diabolū. et imagi-
nem eius ante christum. Et acce-
pit caracterē in fronte sua.
id est fidem illius in mente sua.
aut in manu sua. ut eius imi-
tetur opera. & hic bibet de uino
reūti mixto mero in calice
reūti. Videam⁹ quis sint qui
habent caracterē bestie in
fronte & in manu. quia et
in eū credunt. vñ eū receptu-
ri sunt. Juxta illud. Nisi ue-
niet in nos suo. ipsū suscipi-
etis. Et opera illius imitantur
blasphemando christum. & ne-
quissimis de seruiendo opibus.
Falsi autem christiani habent ei⁹
caracterem in manu. qui e-
sunt se nos sedm. factis
autem negant. Dū ergo opibus
christum denegant. procul dubio
ante christi sunt. pro eoq; carac-
terē illius in manu portant.

idcirco dicitur et hic. quia ui-
delicet damnabuntur falsi
christiani qui opibus imitantur
christum. quomodo & iudei
qui illū secuntur fide & opere.
Quod est autem uinum. hoc est calix.
id est uindicta & irati omni-
um uentura super eos qui ante
adorant et illū imitantur.
Nam & nos cum uinum in calice
dam⁹. non dicim⁹ ecce uinum
et calix. sed tantū aut uinum
aut calix. Sed tamen circo po-
sunt uinum & calicē ut osten-
deret quia quod erat in calice
cum mero mixtū de comparati-
onē meri turbidū erat.
Merū quippe dicim⁹ purū.
Sunt enim in hoc calice simul
mixte feces cum uino mero.
id est puro. Pro uinum itaq; merū.
uindicta diuini examinis
intelligit⁹ circa iustos qui
flagellantur in presenti. ut pro
modo uigilificentur. Per
feces autem dānatio peccatorum
exprimit⁹. qui in extremo
examine damnabuntur.
nam uinum supra ē. feces autem
in fundo latent. Quia uide-
licet scī in presenti puniuntur.

et quasi aptū contra eos sunt
diuinū iudiciū. Reprobī autē
in fine damnabuntur. quī nō
sine flagello deserunt. Bi-
bent reprobi qđ remaneat
in fundo. id est feces. & non bibent
electi. Quia & reprobi p̄ uolup-
tatis lasciuā. eternis cruci-
atibz damnabuntur. et electi
post tēporaneā disciplinam
in potentia regni erigentur.
Ideoq; si quis adorauerit anti-
xp̄m aut imaginē illius acce-
perit in fronte. aut in manusua.
non hic ad presens flagella
recipiet. tāquā uino potat.
sed in futuro p̄ henni uindicta
plectetur tāquā fecibz debi-
tatur. Et cruciabitur igne &
sulfure. Cū sint in inferno
tāquā innumera bilia tormenta
quanta nec dici nec estimari
possunt. breuit̄ tamē in his
duobz om̄a cōphenduntur
tormenta. Erunt enī ibi ignis
non ad lucendū. sed ad mise-
roy. corpora conctemendū.
Erunt quoq; ibi & sulphur.
qđ et foētū p̄rabit igni.
et p̄ fetorē gignet intole-
rabilem. Aep hoc ex igne

fetor. et ex fetore ignis p̄crea-
bitur. Cū unū horū. ad tor-
mentū miseroy. satis sufficere
posset. aut ignis uidelicet.
aut fetor. Sulfur quippe
ut diximus fetorē. ignis ha-
bet calorē. Qui enī ad puer-
sa desideria. ex carnis fetore
ardent. nō maxime libidini
deseruiendo. dignū est ut p̄
modū igne et sulphure p̄eant.
quatenus ex iusta p̄oena discant.
quō ex iniusto desiderio fa-
ciunt. Angloy. autē uocabulo
in quoy. conspectu cruciari
dicunt. non solū anglicis sp̄s.
uerū etiā electoy. ecclā ex-
primit. Qđ idō fiet. ut dū
impioy. cruciatus iusti con-
spiciunt. in dī laudibz cre-
scent. p̄ cuius misericordiam euaserūt
qđ miseri patiuntur. Qua-
et in se cernunt bonū quo
gratis remunerati sunt. &
nullis aspiciunt supplicium.
qđ misericordit̄ euaserūt.
Eruntq; ut maloꝝ. tormentum
ad electoy. ficiat laudis in-
censū. Subiungunt autē.
Et ante conspectū agni.
Non quo eū ultra uisuri sint.

cū scriptū sit. Tollat impius
ne uideat glā di. sed tanto
timore terrebunt. ut uide
ant illis dī omnipō sepeē p̄sens.
eisque irā suē iudicē infli
gere. Vñ iob dicit. Dimitte
me ergo. ut plangā peccata
mea. Ante quā uia dā. tūta
tenebrōsā. ubi umbrā mor
tis. & sempiternus orror in
habitat. Et fumū tormētōy
eoy. ascendet in sc̄lā sc̄lōy.
Magnus fumus. iudiciū est p̄
magnā flāmā. quā quā
uis sine nutrimento lignoy. u
corporeus tamē ibi erit ignū
repyoy. ideoq; fumūci sem
piternū dicit in eē. Quam
quā repbol sine fine ardere
conspicit. idcirco fumus
tormētōy. in sc̄lā sc̄lōy. ascen
deredicit. Quoin loco. et p̄
origenis apte destruitur
quidā. post mille annos p̄
repyoy redire ad uitā. illico
aut. iterū reuertituro ad pe
nā. Alioqn falsū ē. qd̄ uertitā
dicit. Ibanthi in suppliciu
etnū. iustiaut in uitā etnā.
Qd̄ si q̄ uito querere. cur tem
porali peccato sine t̄p̄ re

pybi cruciabunt. dicendū ē.
quia districtus iudex ueni
ens non facta pensauit. sed
uoluntates. Nam repbi si
fieri possēt. semp in hac uita
uoluerē cupent. ut nequaquā
peccare desisterent. Et idō
nūquā carebunt supplicio.
quā nūquā uoluerēt cedere pec
cato. Et nullus erit inimico
t̄minus ultionis. quā nūquā
uoluit habere t̄minū crimi
nis. Si enī ut illi aiunt fini
enda sunt supplicia repoy.
quandōq; finienda sunt &
gaudia iustoy. Si igit hoc
uerū non est qd̄ minatus est.
neq; illud uerū est qd̄ p̄mi
sit. At inquit. idō ac̄nā
penā minatus est peccatorib;.
ut eos appetitione pecca
toy. cōpesceret. quia crea
turae sc̄lā eterna supplicia
minari debuit. n̄ inferre.
Quib; citius respondemus.
Si falsa minatus est ut ab in
iustitia corrigere. etiam
falsa est pollicitus. ut ad ui
uitā p̄uo ceter. N̄ et habet
requiem diey & nocte q
agonauerit bestia. Et cetera.

In die et nocte . continuū tēp
intelligit . siue etiā uicissi
tudines penarū iuxta illud .
Ad calorem nium . transibit ab
aquis nium . vñ est . et tēp
corū in sc̄a . Deficient enim mi
seri sine defectu . sēp q̄ erit
qd̄ crucietur . quia sēp ad
cruciamta reparabitur qd̄
defecit . Hic idō in p̄senti
uita . patientia sc̄oy ē . qui
dū considerant quesint sc̄oy
gaudia . & rep̄boy supplicia
patientē om̄a p̄ferunt . ut
in fine saluent̄ . Qui custo
diunt mandata dī . id̄ p̄re
cepta legalia . ut est illud .
Dilige dñm tuū . et non
adulterab̄ . non furtū facies .
et cet̄a huius modi . Et au
diu uocem de celo dicentē
Scribe . Beati mortui . qui
indnō moriunt̄ . Hec uox
tā ad ipsū ioh̄m p̄tinet . quā
ad om̄s fideles qui remunera
tionē sempiternā expec
tant . Scribe in corde tuo .
et in cordib̄ auditorū tuorū .
uel litteris cōm̄da ut ad
posterorū ueniat . Beati mor
tui q̄ indnō moriunt̄ . Que

sententia . dupliciter potest in
telligi . Beati mortui sc̄o .
qui indnō moriunt̄ uiuentes
uirtutib̄ . qui scilicet pleni
fide & ceteris bonis uirtuti
b̄ . de hoc mundo migrant .
V el beati mortui qui indnō mo
riunt̄ . id̄ . qui imitantes ca
put suū non timent p̄ eomol
tem subire t̄palem . ut in et̄nū
possint uiuere cū illo . A modo
id̄ . ap̄senti t̄p̄ . iā dicit sp̄s .
id̄ . tota trinitas que est d̄s . ut
requiescant a laborib̄ suis .
Q d̄ sup̄ius d̄r . Beati mortui qui
indnō moriunt̄ . om̄ib̄ elec
tis congruit . Q d̄ aut̄ sc̄o .
A modo iam dicit sp̄s ut requi
escant a laborib̄ suis . Specia
lit̄ p̄tinet ad p̄latos . qui diuer
so modo laborant . in hoc qd̄
gregem dī cōmissū habere ui
dentur . Ad quorū p̄sonā dñs
specialit̄ dicitur esse . Cūge
serue bone & fidelis . quia
sup̄ pauca fuisti fidelis . sup̄
multate constituam . Op̄a enī
illorū sequunt̄ illos . id est
merces op̄ū suorū sequetur illos .
cū unus quisq̄ receperit sc̄dm
suū laborē . Quia enī post op̄

merces sequitur opus. ipsum opus
electorum. eos committaridicitur.
Vbi autem finis annuntiatum opus.
ibitandem huius libri sit finis.
Sequitur. Vidi et ecce nubes
candida. et super nubem seden-
tem similem filio hominis.
Subauditur. Vidi Nubes candi-
da. caro & anima redem-
toris intelligitur. quam non fu-
scavit macula peccati. De
hac nube. per prophetam dicitur.
Ecce dominus ascendet super nubem
leuem. et ingredietur egyptum.
Super nubem quippe leuem ascen-
dit. & in egyptum uenit. quando
carnem mortalitatis nostre
accepit. et in hoc mundo na-
tus apparuit. Super nubem
uidetur sedentem. qui christi di-
uinitatis potentia persistet
etiam humanitati sue. Vel
certe per nubem candidam.
ecclesia intelligitur. fonte
baptismatis a peccatis mun-
data. Per fidem enim christi. et bap-
tismum illius mundantur ab
omnibus peccatis. iuxta illud.
Fide mundantur corda eorum.
Hinc nubi persistet christus. suaque
sessione ecclesiam uelud gal-

lina pullos suos protegit & gu-
bernat. Quare autem ipse non
iam simplicitate homo. sed simi-
lis filio hominis dicatur. Supra
dictum est. Quia uidelicet sur-
gens. metas humanitatis tran-
scendens. iam non moritur. mors
illi ultra non dominabitur. Et nubem
autem. et super nubem sedens. unum
sunt. id est caput & membra.
Unum & cum dominus super nubem sedet.
utique ipsa nubes cum sedet.
Habentem in capite suo coronam
auream. per quam uictoria christi de-
signatur. qui primum de diabolo
triumphauit. & ecclesie sue tri-
umphum uictorie contulit.
Legimus etiam quod angelus habebat
in capite suo coronam stellarum.
xii. ubi per angelum in christo. per xii.
stellas. xii. intelliguntur
apostoli. & per illos omnis ordo pre-
dicatorum. quo coronatur christus.
id est ornatur et circumdatur. & ex
quorum societate letatur in
capite. id est in mente sua. Et
in manus sua falce acuta. id est
in potestate sua iudiciali
potestate. uel dignitate.
quam ipse christus etiam suis fidelibus
dedit. dicens discipulis. Se-

debitis sup sedes xii. iudicantis.
xii. tribus isrl. Potest etia falx
intelligi diuina p̄dicatio. quā
alibi dñs gladiū appellat. dicens.
Non uenipacē mittere in terram
sed gladiū. Quare gladium di
uina p̄dicatio. quā alibi dñs
gladiū appellat dicens. Non
uenipacē mittere in terram.
sed gladium. Quare gladium in
diuina p̄dicatio appellatur.
Qua p̄p̄tā separant̄ bona amat.
uelut mēbra amēbris. hanc
falxē habet xp̄c in manu. id est.
in sua op̄atione. quia ea que
docuit uerbis. primū in se
impleuit op̄ibz. iuxta illud.
Primū quidem sermone feci
de omnibz que cepit ih̄c facere
et docere. uolens quippe
dñs instruere predicatorē.
quom̄ p̄dicare debet. pri
mū in se ipso formā uerbi
ostendit. Quā etiā falcem.
id̄ diuinā p̄dicationem cō
mendauit eccl̄e sue dicens
ap̄t̄s. C̄ uites docete om̄sq̄.
baptizantes eos in nomine
patris et filii. et sp̄s sc̄i. do
centes eos seruari quecūq̄
mandau uobis. Acuta est

ista falx. quia uelocit̄ homi
nē āt̄enus desiderius. & a so
cietate maloy. disiungit.
Et al̄t̄ anḡls exiuit de tēplo.
clamans uoce maḡa ad seden
tem supra nubem. Ipse designat̄
p̄ al̄terū anḡlm. qui et p̄primū.
id̄ xp̄c. Sed p̄p̄t̄ ordinē uisio
nū d̄r̄ al̄t̄. cū idem sit. Exiuit
de tēplo. hoc est de sua inui
sibili maiestate. quando uerbū
caro factū est. & habitauit in
nob̄. quia cū eēt inuisibilis in
sua natura. accepit carnem
& animā in utero uirginali.
& factū est uisibilis in m̄a sub
stantia. hinc paulus ait. Qui
cū informa d̄ieēt. ex inaniuit
semet ipsum. factus obediens
usq̄ ad mortem. Et ipse dñs.
exiuit a patre. et ueni in mundū.
Templū quippe patris est filius.
et tēplū uerbi. ipse homo as
sumtus & tēplū patris & filii.
eccl̄a de qua paulus dicit. Tem
plum d̄i sc̄m̄ est. qd̄ estis uos.
Exiuit ergo de tēplo. quando
uisibilis ad humanos p̄dit aspectus.
Clamans uoce magna.
ad sedentē supra nubem. &
cetera. In hoc loco quid designat̄

pnubē. ipse et per sedentem
supnubē. Est enī genus inge-
nere. sicut supradictū est de
arca et octo animabz. Sedens
ergo supranubem. ecclā est
in suis predicatoribz. ad quō
loquit̄ xp̄c precipiendo dicēs.
Mittē falcē tuā acutā. id̄ p̄
dicationē diuinā in iudeis;
hoc est enī qd̄ eis ipse dicit.
Ite tantū ad ues que pier̄t̄
dom̄ isrl̄. Et metē. id̄. sepa-
ra iudeos a t̄no sensū. ut
a t̄no desideris. ne iam
carnalit̄ accipiant. si uolu-
eritis & audieritis me. bona
t̄re comedetis. Quia uenit
hora ut metat̄. id̄ t̄pus in-
minet qd̄ predictū est p̄ os
pp̄h̄ay. quō iam colligi debet
ad sp̄alem sensū. & fidē xp̄i.
Qm̄ aruit messis t̄re. id̄ p̄para-
tas̄ corda ppl̄oy. ad creden-
dū. Et idō t̄pus ē ut exci-
dant̄ a t̄ra. & colligantur
ad fidē om̄p̄tis di. De hac
messe. ipse in euangl̄io dicit.
Mensis quidē multa. op̄ari aut̄
pauci. Et misit qui sedebat
supnubē falcē suā in terra;
Quia ad uocē xp̄i. ceperunt

p̄dicare iudeis primū. quo
usq; eicerent a finibz suis eos.
Vñ & paulus & barnabas dixer̄t̄
eis. Vob̄ quidem oportebat
primū loqui uerbū dī. & ce-
tera. Et messā ē t̄ra. id est
collecti sunt om̄s quotquot
fuer̄t̄ p̄ ordinati ad uitā et̄nā.
De quibz scriptū est. Si fuerit
numerus isrl̄ quasi arena ma-
ris reliquie salue fient.
Et alius anḡls̄ exiit de t̄-
plo qd̄ est in celo. Sup̄ius di-
xerat anḡlm̄ de t̄plo exisse.
nō aut̄ ubi hoc t̄plū uisum
fuerit indicare curauit.
hic q̄q̄ anḡls̄. xp̄c est. Porro
celū hic simplicit̄ debemus
intelligere habitationem
celoy. ubi ē t̄plū. id̄. sc̄i
anḡli. in quibz dī habitat.
Si enī in hominibz licet pecca-
toribz habitare dignatur.
Iuxta illud. inhabitabo in
illis. & inambulabo. quanto
magis in anḡlis. q̄ sine pec-
cato sunt. Ipsi itaq; sunt
templū dī. qui neq; iugiter
p̄sistunt cont̄platione.
Exiit ergo de t̄plo. qd̄ est
in celo. non quo a cont̄pla-

tionem angloꝝ recederet.
sed quia assumendo carnem:
hominibus uisibilis apparuit
Habens et ipse falcē acutā.
idē iudicariā potestatem.
Quia pat̄ non iudicat quēquā
sed omē iudiciū dedit filio.
uel sicut dictū ē. in falce a
cuta p̄dicatio intelligit̄
sup̄na quē diuidit patrem
a filio. filiū a patre. et cetera.
Sicut in euanglio dñs dicit.
idē. reprobos ab om̄ib. Et ali
us angls exiit de altari.
Qui p̄ sup̄iorē. ipse designat̄.
& p̄ hunc euangl̄m. idē xp̄c.
nuntius pat̄ne uoluntati.
Altare autē. ipse est q̄ p̄pon
tifex. xp̄s scilicet p̄ quē mu
nera m̄ adō pat̄ri q̄ dirigim̄
petent̄ nos exaudiri p̄ x̄.
Om̄is quoq̄ decti altare suū.
q̄b; ap̄t̄s dicit. Obsecro uos
p̄ miām dī. ut exhibeat̄ cor
pora ūra hostiā uiuentē. scām
dō placētē. Angls quoq̄
exiit de altari. idē xp̄s e
lectus est singularit̄ princeps
ex om̄i multitudine fidelū.
Qui habet potestatē super
ignē. Ignis sp̄s est. de quo

dñs dicit. Ignē ueni mittere
in t̄ra. Quia etiā sup̄ electos
in linguis igneis descendit.
Unde merito querit̄. quomodo
angls. qui utiq̄ xp̄c. intell̄g
gitur potestatē habeat sup̄
ignē. idē sup̄ sc̄m sp̄m. cū unius
substantiē sicut cū pat̄re &
sp̄s sc̄o. Non enī ut heretici
dicunt. dī pat̄ ex nonnullis
rebus subsistentibus filiū creauit.
aut iterū ipse filius sp̄m sc̄m
minorē se creauit. quia quorū
una est deitas. una ē etiam
et exentia. Et idō pat̄ & fi
lius et sp̄s sc̄s. unius substan
tiē sunt. unius potestatis &
maiestatis. Sed in hoc habet
filius dī ^{potestatem} sup̄ ignem. quia ne
mo angloꝝ & hominū acce
pit sp̄m sc̄m. nisi p̄ filiū. Vñ
ipse surgens a mortuis. in
sufflauit & dixit discipulis ill̄.
Accipite sp̄m sc̄m. & alibi.
Nisi ego habiero paraclitū
n̄ ueniet ad uos. sicut abi
ero. mittā eū ad uos. Et cla
mauit uoce magna ad eū
qui habebat falcē acutā.
idē ad ordinem p̄dicatoꝝ.
qui habent in se diuinā p̄di

cationē dicens. Mitte falcem
tuā. & uindemia botros uine
trē. qm̄ mature sunt uue eius.
Qd̄ supra p̄maturas segetes. hoc
& hic p̄ botros uine trē desig
nat̄. id̄ om̄s fideles. Mature
sunt uue. id̄ parati sunt ppli
ad credendū. Tēp̄cepit hoc
om̄s. quando post resurrectio
nē suā apparet̄ discipulis s̄
ait. Ite docete om̄s q̄. Et mi
sit falcē suā intra. quia p̄fecti
p̄dicauer̄ ubiq̄. Et uindemi
auit botros uine trē. id̄ ho
mines a t̄reno sensu. & pristino
separauit errore. & unitati fi
dei coniunxit. Et misit in la
cū uedi magnū. Quid p̄ lacū
siue ^{ut} alia ~~ut~~ translatio habet
torcular intelligit̄. nisi an
gustia humane tribulationis.
in qua om̄s mittunt̄ & boni
& mali. In hac tribulatione
sci tritulant̄ tāquā segetes.
ut apales separent̄. et cele
stibz ortus rec̄dant̄. Tundun
tur etiā calcibz tāquā uue
in p̄lo. ut auinacis expressi
cū p̄mutatis includant̄.
Misit ergo falcē et botros quō
uindemia uit misit in lacū.

quia missa ecclā p̄ dicatione eos
quos a t̄reno sensu. amore ut
pristino errore separauit.
magnis tribulationibz tradi
dit. quibz tribulant̄ ab impiis.
et affligunt̄ diu et somodo.
Hinc ap̄ls dicit. Non sunt con
digne passionis huius t̄p̄is
ad futurā gl̄ām que reuelabit̄
in nob̄. Et alibi. Oportet nos
p̄ multas tribulationes intro
ire in regnū d̄i. Lacus uedi d̄.
q̄ app̄t peccata hominū iste
tribulationes aguntur.
Nisi enim primus homo. in quo ōs
peccauer̄t peccasset. nemo
hominū in lacū mitteret̄.
et nemo has tribulationes &
angustias sustineret. Sed post
quā peccauit eiecit̄ de para
dyso. missus est in lacū tribu
lationis. Quia lacus magnus
ōr̄. p̄p̄t̄ amarissima electoy.
tormenta. quibz affliguntur
in p̄sentia uita. Quia t̄n̄ maior
pressura angustie et tribu
lationis ē potest. quā cruci
figere hominē ut petrus cru
cifixus ē. uulnari ut lauren
tius. Affligunt ergo iniusti
t̄p̄oralit̄ iustos. ut sint q̄bz

oī misericors. postea in eū
parcere possit. Et calcatus ē
lacus extracuitatē. **P**id qd
continet. illud intelligam
qd continet. id ē placū. eos
qui in lacu sunt. Ciuitas aū
ista extra quā calcatis sunt
ecclā est. Si itaq; ut supra
dictū ē in lacu tribulatio
qua et boni tribulantur intel
ligit. Quō ē qd modo dicit.
calcatis sunt extracuitatē.
Si enī ipsa ciuitas calcatur. qm
extracuitatē calcantur.
Sed sciendū qd hic a genere
redit ad speciem. & loquitur
solū modo ex persona reprobū;
de quib; insequentib; plura
erat dicturus. qd statim ma
nifestat cū subditur. Et exi
uit sanguis de lacu usq; ad
frenos equorū. p̄stata nulle
dē. Scienī pressi n̄ sangui
nē de se reddunt. sed purissi
mū unū. qd in dñicis apothecis
reconditur. Reprobū qui
uidebantur in traecclā eē &
non erant nisi in lacū. sangui
nē reddiderūt. hoc est infide
litatē. Sanguis enī diuerso
modo intelligit in sacro elo

quo. Aliquando significat p
paginē humane sobolis ut ibi.
Quotquot crediderūt in eū. de
dit eis potestatē filios dñi fieri.
qui non ex sanguinib; sed ex
dōnatisunt. Aliquando adul
teriū. & homicidiū. ut ibi.
Liberame de sanguinib; dñi
m̄s. Aliquando etiā peccata
cēta ut est illud. Sanguis. san
guinē tetigit. Sanguis quippe
sanguinē tangit. cū peccatū
peccato dicitur. Aliquando in
fidelitatē ut hic. & in exodo.
Cūaque in sanguinē cū uerſe
referuntur. Exiuit q; sanguis
de lacu. id ē peccatū infidelitatis
de pressura tribulationis.
Tacet enī deūino qd egreditur
in dñicis p̄ntuaris. & dicitur
de sanguine qd egreditur de
labris uiscis ut h̄yemalib; ut
ita dicam̄ tacemus. de reprobis
scilicet qui simul mixti cum
u uis non pueniunt ad ma
turitatē. sed aliqua tribula
tione tacti. uel p̄secutionis
angustia grauati. continuo
recedit a fide & p̄fidie errore
infecti. foras dilabuntur. Atq;
ideo extracuitatē calcari

dicunt. p̄manentib; electis in
trinfecus uino fidei debriati.
I. Misit porphyrius et plures
alii quia p̄secutorib; celi re
cedentes a fide xpi & facti re
pbi. Et q̄ a talimodo. n̄ solum
minimi quiq; sed etiā princi
pes p̄eunt. Recte subditur.
Vsq; ad frenos equoy. P̄ equo
enī subiecti. p̄ frenos uo. p̄n
cipes intelligunt. et p̄lati.
qui alios regere debuerant.
Qualis fuit iulianus apostata.
& imp̄r. Ac si diceret. Tanta
fuit afflictio t̄p̄alis. ut ipsos
etiā qui alios regere uideban
tur. ad infidelitatē p̄duce
ret. Siq; sanguis usq; ad fre
nos equoy p̄uenisset. Tā
quā aptediceret. Afflictio
t̄p̄at̄ intantū p̄ualuit. ut
ipsos etiā qui plebes regere
uidebant. cruore infideli
tatis macularet. Perstadia
mille. ^{sexcenta.} Stadiū greca est
m̄sura. & t̄r̄ stadiū a stando.
eo qd̄ ubi hercules uno an
helitu currens. cxxv passus.
Qua mensura greci m̄teban
tur loca in quib; ludos ex
ercebant. Ibiq; ludentes

spatiando. & ludicra exer
cendo deambulabant. In
mille itaq; ^{sexcentis} dc. stadiis oīs
sūma t̄p̄boy cōphendit̄.
que in quattuor mundi par
tib; consistit. p̄p̄t̄ quat
tuor huius mundi plagas.
Quat̄ quippe. ^{quadringenti.} cccc. sunt
mille ^{sexcentis.} dc. In centenario
numero sepe sūma alicuius
rei intelligit̄. Quaternarius
aut̄ p̄tinet ad quattuor mun
di partes. Ideoq; in mille. ^{tr̄} dc.
oīs designant̄ repbi. quip̄
quattuor istius mundi partes
p̄uoluptatū ludibria curr̄t.
& p̄spatio famiā incedunt.
que ducit ad mortē. Atq; idō
stadioy uocabulo. eoy sūma
cōprehendit̄. Sed qd̄ dictū ē
de primo aduentu. potest
referr̄ ^{ad} et̄. scdm̄. Iudicium
quippe futurū p̄ anḡlos exer
cendū. nullus ignorat. qui
ad tendit qd̄ dñs dicit de
tempore messis messoribus.
At enī. Messis quidem. ē sūma
tio est scli. messores aut̄. an
gl̄it̄. Parabola quidē zila
noy. huic loco concordat.
n̄ e non & illud. q̄ simile est

regnum celoy. sagene misse in
mare. et omniū generapiscium
congregantis. de qua dixerunt
bonos in uasa. malos autē foras
miserunt. Sed quod illi facturi sunt
officioministrantiū. hoc christus
et ecclesia facient potestate.
Dicat ergo de angelo quod habe
bat falcem acutam in manu sua.
id est iudiciariā potestatem.
Fabrem quod quod incidit intra
se colligit. quia uidelicet
examen diuini iudicii. nul
lus ualet euadere. Intra ip
sum quippe fumus quolibet fu
gere conemur. Recte ergo iu
dex uenturus. falcem tenere
prohibetur. quia cum potencialiter
ad omnia obuiet. utique cunc
ta incidendo circumdat. unde
psalmista. Si ascendero in
celum. tu illic es. & alibi. Neque
ab oriente. neque ab occiden
te. ecce tu. Sub audis. est
locus fugiendi. quoniam iudex
est. Ac si diceret. fugiendi
uia undique deest. quia ille
iudicat qui ubique est. Et ali
us angelus exiit de templo.
Christus ut supra dictum est. ipse est
angelus qui exiit de templo. quoniam

in iudicio ex secreto diuinita
tis sue in forma humana omni
bus apparebit. Clamans uoce
magna ad sedentem supra
nubem. Sicut supra dictum est.
quod nubes hoc est angelus cui cla
mat christus. id est ecclesia. que propter
unitatem carnis. etiam supra
nubem. hoc est supra se ipsam
sederet. Non enim erat con
ueniens ut diceret. Clama
uit angelus qui sedebat supra
nubem ad eandem. ideoque
mutauit nubem. id est ecclesia an
gelum in omen. Tam quod nubes.
hoc est angelus sedens supra
nubem. Mitte falcem tuam. hoc
est quod alibi ipse dominus dicit apostolis.
& nullis omnibus perfectis. Se
debitis supra sedes. xii. tribus israel.
Quoniam uenit hora ut metantur. id est
tempus et electi remunerari.
et reprobis iusto diuinitatis iudicio de
bent damnari. Quoniam aruit
messis terre. id est finis unius cui
usque ad uenit. quo & palee.
id est reprobis tradentur igni. et fru
menta in domum cellario recedant.
Et misit qui sedebat falcem suam
intus. et cetera. id est ecclesia cum
domino sedens in iudicio. iudicio.

inter bonos malosq. iudicant.
et cuncta examinant. Et ali
us angls exiit de templo qd e
in celo. cetera. Qui habet fal
cem messoria. ipse et uindemia
toria. et quid dicit messori.
mette. ipse et uindemator i di
cis uindemia. Na qd sunt se
getes. hoc sunt et botti. Si
militer qd sunt palee. hoc et ui
nacia. cetera sup dicta sunt.

Uindemauit omnes bottos uineta
rite. id collegit omnes atra
bonos et malos. Fruentiu uide
licet. et liliana. et uinum mun
tu. id scos recondidit in dnu
cu pmutariu. Vinacia uero.
id repbol. misit in lacum
ireti magnu. Per lacu uo ire
dei. damnatio intelligitur
inferni. id sententia diuina
iudicii. Inque lacu mittunt
rephi. cu audierint. ire in
gne etnu. Nisi enim uocabulu
laci infernu designaret. ne
quaqua ppha diceret. Os
infecti ruerit q gladio
quid descendet in terru casi
a terra ultima. et portauerit
ignominia sua. cu his quide
scendit in lacu. Et psalmista

Saluatime ad descendentiab
in lacu. Un ex qd subiungit
magnu. iuxta hunc sensu
ne referendu ad locu. sed
ad diabolu qui magnus ap
pellatur ppt supbie iactan
tia. Magnu enim. id diabolu
cu omi corpore suo mitit
in lacu ireti. cu omis repbi
ut dictu e damnabunt. cu
diabolo & anglise. Et cal
catu est lacus. id calcati
sunt qui erant in lacu. hoc e
in eterna morte depressi sunt.
Non omnia ut purgentur. sed ut
penitus intereant. Extra
ciuitate. id. extra discor. so
cietate. cu qb ia nulla
erit repboy. comunio. Et
exiit sanguis de lacu. usq
ad frenos equoy. P sangui
ne quiete die de lacu. id.
de sententia districti iu
dicis. uindicta intelligit
sanguis. uel omiu uitoy.
p quibz damnabuntur impii.
Usq ad frenos equoy. p ue
nit. Quia n solu subiecto.
sed etia ipsos reges & pn
cipes qui sanguinescor. fu
erunt. uel diuersis uitis

seruier. sententia diuini iudi-
cii comprehendit. Porro quod
sequitur. pftadia mille. lxx.
In hoc numero ut supra dic-
tum est. omnis summa reproborum.
exprimitur. quia per be quadrati
partem. latitudinem istius uite
securit. Et uidi aliud signum
in celo magnum & mirabile.
anglos. vii. habentes. vii. pla-
gas nouissimas. quoniam in ipso est
summata et ratio. Quisquis scorum.
partem sensibus inuigilat. minu-
me posse hanc apocalypsin
iuxta litteram accipi facile
cognoscit. Celum itaque ut sepe
dictum est. ecclesie. de quatuor
per prophetam dicit. Celum michi
sedes est. traui scabellum pedum
meorum. Et alibi. Anima iusti.
sedes est sapientie. ipsa enim
ecclesia terrena. cuncta despi-
cens. per misericordiam desiderium ad
superna uolat. Unde paulus
dicit. nostra conuersatio in ce-
lestibus est. Et rursum. Qui con-
resuscitauit et confedete
fecit in celestibus. In hoc celo.
id est in ecclesia. uidit uobis signum
magnum. & mirabile fuit illud
signum. Quo sit aut ipsam

signum apertum cum subiungit. An-
glos. vii. uidi. habentes. vii.
plagas nouissimas. Quia sep-
tenarius numerus sepe per uer-
uetitate ponitur. propter hoc ui-
deditur tempus quod septem diebus
uoluit. Per vii. anglos. id ipsum
quod predictum. id est uniuersalis ecclesia
intelligitur. Sed quia auctor
huius historie frequenter
agenere redit ad speciem.
Per vii. anglos intelligamus in
hoc loco specialiter omnes predica-
tores. de quibus scriptum est. An-
glos pacis. amare flebit. Et alibi.
Labia sacerdotis custodiunt
scientiam. & cetera. Quo uoluit
vii. plagas. insequentibus ma-
nifestat. cum ipsi angli vii. phy-
las accepisse dicuntur. plenam
rationem. hoc est enim phylas est
angli. id est sancti predicatorum. qui
vii. habent plagas. hoc est
notitiam uniuersae scripture
qua uoluerunt corda impiorum.
ad prouocem. Audiant enim quod
non in diuino eloquio predican-
tibus angelis. Neque auari. neque
adulteri. et cetera quos com-
memorat apostolus regnum dei possi-
debit. et tunc gehenne

im

igne uulnerantur in corde. et
redeunt ad dampnata peniten
tia. Talique modo uulnerant
se ad suam salutem. Vnde et ipsa
ecclesia in canticis canticorum dicit.
Uulnerata caritate ego sum. Et
iterum. Inuenerunt me custodes.
qui circumcuntur ciuitatem. percus
serunt me. & uulnerauerunt me.
E contra cum audiunt reprobis &
uerba predicatorum despiciunt.
quod dicitur est ad salutem. illis est ad
damnationem. Quo in hoc loco
questio oritur. quare dicat an
glos habere. vii plagas nouis
simas. cum ab ipso mundi initio
usque ad finem seculi ita inueniamur
quosdam uulneratos ad salutem.
quosdam ad mortem. Primus
quippe homo in paradiso est
constitutus. accepit preceptum
a domino ne tangeret pomum lig
ni scientie boni et mali. quod
preceptum si seruasset. ad uitam
illi profuisset. Verum contempsit
hoc preceptum. & quod illi fuerat
datum ad uitam. uersum est ei in
mortem. Sicque ex salubri pre
cepto uulneratus est & mor
tuus. Moyse quoque dedit
precepta legalia dicens. Non

occides. non adulterabis. & talia
similia. Que quidam seruantes
sicut moyses. iosue. & mul
tali abuect uita in eis.
E contra ceteri contemneres
uulneratis. quod dederunt pre
sentem uitam. et futuram. Ipso
quod predicante. quidam credide
runt in eum. quidam autem non. Illi qui
crediderunt penitentiam agen
tes de peccatis preteritis.
saluati sunt. quia uoluerunt cre
dere damnatis. Vnde ipse se
dit. Si inuenissent & locuti
essent se. peccatum non habe
rent. Nec autem excusationem
non habent de peccato suo.
hoc inest et illud. Qui credide
rit saluus erit. qui uero non
crediderit. condemnabitur.
Alii quoque predicantes. facti sunt
quibusdam odor uitae inuita.
quibusdam uero odor mortis in
mortem. Similitudinem est modo.
uerbi gratia. Predicat angelus.
non concupisces uxorem proximi
tui. & talia huiusmodi.
Audit hoc quilibet hominum.
& uidetur esse durum. nec uult
audire eius consilium. Vnde et sper
nat uerbum illius. faciens

qd̄ sibi uidet̄. hoc itaq; qd̄
illi p̄desse poterat ad salutē
suo uoluisse credere. uertit̄
illi indignationē. Similit̄
et quilibet paganus audit
dicentē angelū. Quoniam cre-
dit̄ iā iudicat̄ ē. audit ille
& c̄tenet̄ credere. ideoq;
uulneratus ē ex ipsius diui-
nā p̄dicatione. in qua iā dam-
nat̄ assetit̄. Cū ergo iste pla-
ge ab ipso mundi sunt prin-
cipio ut dictū ē. q̄ ē qd̄ ioh̄s
angl̄os se uidisse dicit.
habentes vii plagas nouis-
simas. Quia uidelicet tunc
maior erit damnatio infide-
litatis reprob̄oy. cū p̄dicanti-
by helia & henoch. pauci
eos audient. Multi uō in-
fidelitate sequentes. adhe-
reb̄t̄ anti xp̄o. Vñ subiun-
git̄. Qm̄ in his consumata ē
p̄ eo qd̄ est. c̄sumabit̄ irā d̄i.
Statim enī ueniet xp̄s ad iudi-
ciū post ultimā eoy p̄dicati-
onē. & damnabunt̄ miseri-
p̄ sua infidelitate & animi
p̄tinacia. quā relinquentes
xp̄m. secuti s̄ anti xp̄m. & in
sup̄ d̄i seruos interfecerunt.

Et uidi tāquā mare uitreū.
igne p̄mixtū. & c̄tā. Ipsi
qui septē habent phylas.
& vii plagas. ipsi sunt qui stant
sup̄ mare. Mare itaq; bap-
tis-
mū significat. testante paulo
quidē. Patres n̄r̄i om̄s sub
nube fuer̄t. & om̄s mare tran-
sier̄t. & om̄s baptizati s̄ in nube
& in mari. Vitreū d̄r̄ p̄pter
p̄ritatē fidei qd̄ manifestat̄
in bap-
tismo. dū confitent̄
se credere in d̄m patre & fi-
liū & sp̄m sc̄m. Corde enī cre-
dit̄ ad iusticiā. ore aut̄ con-
fessio fit ad salutē. Sed ip̄sū
mare mixtū ē igni. & p̄ hoc
coagulātū est. In igne autē
sp̄s sc̄i intelligit̄. siue etiam
passionē redemptoris. Egr̄a
enī sp̄s sc̄i. baptizant̄ fideles
in memoria d̄n̄ice passionis
Vñ ioh̄s d̄t̄ eodem redemptore
n̄r̄o dicit. ip̄s eos baptizauit
in sp̄s sc̄o. & igni. & paulus.
Quot quot baptizati sumus in
xp̄o ih̄u. in morte ipsius bap-
tizati sum̄. Coagulātū est
mare in igne. quia p̄ritatē
sp̄s sc̄i firmantur fideles ne
fluctuent. aut ulli p̄secutionū

prunus immolitiem conuer-
tant. De hac aqua psalmista
dicit. Dñs regit me et nichil in
de erit. usq; sup aqua refectio
nis educauit me. Et eos qui
uicer' bestia. id' diabolū & y
maginē illius anti xpm. & ui
merū nominū eius. quia nō re
tuler' illū solē nec lucē. ui
di. sub auditō stantes supra
mare uitreū. Qui sūt quistā
sup mare uitreū. qui uideli
cet hoc qd' p'fessit' in bab
ulino tenent. & grām baptil
mi in libatā custodiunt. ab
stinere sūt. ab omib; graui
rib; criminib; habentes cy
tharas dī. Ipsi sūt cythare
. quia in memoria dñice passio
nis. semet ipsos mortificant.
Sicut enī iam supradictū ē.
in cythara lignū ē & corde.
In ligno. Crux intelligit'.
In corde autē. corpora scōy. q
se mortificant cū uitis &
concupiscentiis. De quibus
paulus dicit. Qui autē sūt
xpi. mēbra sua crucifixerūt
cū uitis & concupiscentiis.
Et cantantes canticū moysi
seruicōi. et canticū agni. In

cantico moysi. uetus testa
mētū. In agnū. nouū in
telligitur. Ceterū hoc ab in
feriorib; intelligendū. Nā
quod sit canticū moysi. ut
canticū agni. aperunt cum
subiungunt. Magna et mi
rabilia sūt iudicia tua dñe.
ut ompf. iuste et uere uetue
rex scōy. Vt utiq; due
testamēti pagine hoc nobis
cōsonauoce testant'. quia
magna et mirabilia sūt opera
ompf. dī. Moyses quippe
narrat. quomōd' fecerit
celū & terrā. & omnia que in eis sūt.
qd' spī dī ferebat' sup aquas.
qd' q' uiderit ardere rubrū.
et rubrū nō comburebat'. Virgā
q'q' die cūersā in draconem.
aqua' egypti mutatas in
sanguinē. egyptū. decē
plagas p'cussion'. Mare ad
ingressū filioy isrl' diuisū.
deinde aquas amarissimas
in mitione' ligni dulcoratā.
sitienti p'p aqua de petra p
ductā. & multa huiusmodi
que in ueteri testamēto. hoc
est in moysi cantico cōme
morant'. In nouo q'q' testa

Hic
gum
bilis oīp
teris dī.

into narrantur. Similit̄ magna
et mirabilia dī opa. Quis enī
digne explicare ualet quā
magnum sit opus qd dī homo
factus est. qd ille qui ē cyb
omniū. lacte mulieris nutrit̄
ne fame moriat̄. qui celū &
t̄ra implet. in t̄ra corpuscu
lū. unius uirginis concludit̄.
Qui hec & his similia digne
dicere uelē s̄ditate suffici
at. Sed cū hec om̄ia diuina
pietas pateret̄. Cūq; mor
tuos suscitaret. infirmos
sanaret. ad ultimū qd̄ p̄ci
pue ē mirandū. factū ē ut
uita moreret̄. uirtus infirma
ret̄. et his similia multa su
stineret. donec post triduiū
resurrectionis triūphū ex
altat̄ ^{est} sup̄ om̄ia. Hec itaq;
opa dī. scī angli. id om̄s p̄
dicatores decantant. hec
suis auditorib; narrant. hec
et nos s̄digne. tam
p̄modum om̄o debem; agere
dicentes. Magna & mira
bilias t̄ opa uad̄ dī om̄ps
rex sc̄lorū. Qui cū esset uer
bū in principio manens a
pud pat̄rē. nouo ordine

indutus et hominē. mortuus
et p̄ nobis. mirabilē suscitāt.
sup̄ celos eleuat̄. ad iudiciū
uenturus. Iuste et uere ue
ritate rex sc̄lorū. Legim; in genesi.
qd̄ dī om̄ps recessit ab om̄i
genere humano. qd̄ cū aquil di
luui deussit̄. adhesit noe
et filiis ei; qui iusti sunt.
Deinde in sup̄biā eleuati post
quā multiplicati sunt. volu
er̄ corrump̄ h̄ edificare tur̄rē.
ibi q; recesser̄ ad uicula. p̄t̄
abrahę p̄uenem. Reliquit
ergo eas dī om̄ps. & adhesit
abrahę et semini ei;. q̄ eū longo
t̄p̄t̄ coluer̄. Sed postquam
filius dī uenit. & eū negauer̄
dicentes. Hunc nescimus un
desse. et demoniū habet. vñ
eteū mortua uidet̄. recess
itq; ab eis et transiit ad ḡl.
Iste uis dī om̄ps iuste et uere
sunt. Quasi c̄st iustū apud
om̄p̄t̄m d̄m. ut qui illi adhe
rent p̄ fidē & dilectionem.
cū eis maneat. Qui aut̄ ab eo
recedit̄. eos relinquit. Nisi
enī dī. debem; intelligere
actiones ipsius. que iustē s̄t.
q̄ ad̄ in iuste nil agere potest.

Nā qđ alios damnat. alios mi-
sericorditē liberat. in hūmā.
in hūmā iustus iudex eē dno
scit. Ponam' ut hoc manifesti-
us fiat pocalis duos peccato-
res. Audunt ambo diuina
pcepta. quibz & pmiā iustoy.
et supplicia cōtinent' repboy.
Quoy. unus p' oī mīacō pungit'
aget penitentiā & saluatur.
Atē in suis sceleribz p' seuetant.
damnāt' iusto iudicio dī p' p'
peccatū suū. Ite itaq' ius-
t' actiones dī iustesunt. qđ
oī iustus est iudex. & in uno
mīa. in altero aū eius apparet
iustitia. Nisi enī repboy dam-
naret iniquitas ei qđ absit
placere uideret'. Quā ob rē
qui psumit blandiendo sibi
demīa. uideat etiā quia iust'
iudex est. Bene ergo debetia
trūphantes. in laudibz dño
dicunt. iuste & uere iustue-
rē rex isrl'oy. Ac sic dicant.
Et cū gī qb' nā irrogare de-
buerat. a omīam reducis.
nequaquā iustus eē defistis.
Et cū iudeos quibz plegis ob-
seruantiā mercedē tē dare
p'miserat irat' repellis. nul-

laten' ueritatē amittit.
Quis nō timebit tē dñe & magni-
ficauit nomētū. Sensus est.
iam qđ tua iudicia uera sunt.
& sine ullis hominū preceden-
tibz meritis libat' quos uis.
Alios autē p' suis debite pecca-
tis punit. Quis iudeoy. aut
gentiū nō timebit tē. idē. quis
non habebit reuerentiā no-
minis tui. Et quis nō magnifi-
cabit nomētū. iuxta illud.
Magnus dñs & laudabilis ni-
mus. quia tu solus pius. qui
gratuita pietate quosdam
qui digni fuerant ad uitā p'
destinans saluans. Qm omīs
gentes uenient gressibz fidei
cordis. quia iudei tē nega-
uer'. Et adorabunt in con-
spectu tuo. hoc est in corde
puro quos tu solus iubes. De
hac oratione dñs mulieri
samaritane dic. Veniet hora
quando ueri adoratores
adorabūt patre in spū & ue-
ritate. Qm iudicia tua ma-
nifesta sunt. Questio oritur
in hoc loco. quare trium-
phantes debetia dicant.
iudicia tua manifesta sunt.

cū apt̄s dicat—O altitudo di-
uitiarū sapientie et scientiēdi.
quā inscrutabilia sunt iudicia
ei. & inuestigabiles vię eius.
Que questio ita soluit̄. Subti-
litate quidē iudiciorū di.
quare scilicet hoc uel illud
fiat nemo cōphendere ualet.
Quis enī dicere potest. quare
oī prius libere, ^{gentes} uias suas in-
gredi p̄misit. iudeos sibi
asciuit. & deinde iudeos
repellens gentes aduocauit.
Manifesta uō sunt. in
hoc scilicet qđ iusta sunt.
qđ aq̄cqd̄ d̄ffac̄. iustū eē. &
a nob̄ & ab om̄ib; uera scien-
tib; intelligit̄. Post hec
uidi. et ecce apt̄ū ē tēplū
tabernaculi testimonii in
celo. Tabernaculū et celū unū
ē. idē eccl̄a. In hoc celo apt̄ū ē
tēplū. sicut dictū ē supra.
idē sacram̄ta xp̄i reuelata sūt
in eccl̄a. natiuitas scilicet.
mors. passio. resurrectio.
& cetera huiusmodi. In p̄sa autē
eccl̄a tabernaculū testimo-
niū d̄r. quia ^{h̄t} tabulas duorū
testam̄torū. habet etiā in se
om̄n̄ ih̄m xp̄m. in quo sunt

om̄s thesauri sapientie et sci-
entie absconditi. urnāq̄q̄.
ipsū d̄n̄ corpus. in quo est ue-
rus panis quidē celo descen-
dit. Ibi et uirgā ē aaron que
fronduerat. idē sac̄dotium
sp̄ale. qđ uerū sac̄dotium
eccl̄e p̄ signabat. Dicit autē
ioh̄s. Apt̄ū ē tēplū taberna-
culi testimonii in celo. cū
unū sit. dixerat tabernaculū
et celū. tāquā genus diuidens
p̄ partes. sicut supra dictū ē.
de arca & vii. animalib;. Et exi-
erunt. vii. angli de tēplo. ha-
bentes. vii. plagas. In septē
angl̄is sicut sepe dictū est.
om̄s intelligunt̄ predicatores.
quia septenarius numerus p̄
uniuersitate ponit̄. In si ha-
bent. vii. hoc est plenitudinē
doctrinę. quib; uulnerant̄.
ut sicut supra dictū est. quo-
rundam corda ad salutem.
quorundā ad perniciem. Tēplū
autē de quo exier̄ angli. secre-
tū cordis illoꝝ. intelligitur.
Quando enī sc̄i p̄dicatores. c̄
templationi inserviunt.
ab om̄ib; sc̄i actib; se alienos
reddunt. diuina eloquia

meditantur. quasi in templo. hoc est
in secreto mentis sue morantur.
Sed quia non ita debent insistere
propriis ut relinquunt etiam aliorum
necessitates. quando iterum proce-
dunt ad publicam predicationem
ad carnalium morum componendum.
sive ad temporalia ministranda.
qualiter de templo egrediuntur. Sicque
fit ut intus inhiantes in templo
sedent. et rursus curam proximorum.
non negligentes de templo exeant.
Verbi gratia. Est quilibet doctor
uel homo processurus ad publi-
cum. ut faciat sermonem ad populum.
qui prius resident. colligit se
intra semetipsum. meditando
qualiter & quomodo debeat loqui.
quibus inchoare sermonem. qua-
liter ue finire. Ecedunt ita in-
tra secretum mentis sue inhabitant.
quasi in templo morantur. Cum
autem procedit ad predicandum.
eaque mente tractauerat pub-
lice profert. quasi a templo. id est
a secreto mentis sue foras egreditur.
Vestiti lapide mundo & candi-
do. id est. ornati. & a consuetudine
in christo. iuxta illud. Omnes
qui baptizati estis. christum indui-
stis. Qui bene lapis dicitur. quo

electi circūdantur. quia murus
est impenetrabilis. mundus. quia
peccatum non fecit. nec dolus inuen-
tus est in ore eius. Candidus uoca-
tur. quia candor est lucis eterne.
et lux uera que illuminat
omnem hominem uenientem in
hunc mundum. Vel si legamus
uestiti lapidibus mundis. sicut
in quibusdam codicibus inuenitur.
per hos lapides designantur
uirtutes. Spes uidelicet. fi-
des. castitas. caritas. humi-
litas. & cetera huiusmodi quibus
ornantur fideles. Mirabilis la-
tio habet. uestiti luteo mun-
do. pro quod puritas uite. & in-
nocentie castitas intelligitur.
Nam linteum ex terra nascitur. &
multo labore. ad candorem
uenustatis producit. Quia ui-
delicet castitas. siue uita
pura. cum multo labore & mor-
tificatione carnis acquiritur.
Ex his uestimentis. Salomon dicit.
Omnia prope sunt uestimenta tua can-
dida. Et tempore cineti ad pectora
ionis aureis. Per iona qua prope cin-
gebantur eorum pectora. uincu-
lum castitatis ostenditur. Et sig-
nificatur per hoc. quia in nouo testa-

nōto non solū opus libidinis . sed
etiā ipsa restringitur cogitatio
uigore mentis . Vetus enī dicit .
qui aduulteriu cōmiserit p uniat .
nō uūō qui uidet mulierem
ad concupiscendū eā . iam me-
chatus est eā in corde suo . vel cer-
te p zonā aureā uinculū carita-
tis intelligit . quia scī non ti-
more penali . sed p caritatē se
in uicē solodū amore stringit .
Sive etiā p zonā aureā . sapien-
tia significat . de qua scriptū ē .
Accipite sapientiā sicut aurū .
Zona aurea cingunt angloy .
pectora . quia supna sapientia
replentur . helectoy . corda .
quia & ipsi iugit dñm laudant .
& alios ad laudandum puo-
cant . Et unū ex quattuor
animalibz . dedit septē anglis
septē phyalas aureas plenas
ira cundia tōi uiuentis in scā
scloy . Supius legimus qd ui-
dedit . iiii . animalia . que tū
quattuor euanglistas . quā
om̄s scōs . siue etiā dñm sig-
nificant . qui factus est homo
temporaliter nascendo ex
uirgine . factus est uulū in
passione . quia semetipsum

optulit dō in ara crucis . fac-
tus est leo . resurgens . iiii die a
mortuus . Aquila . xlmo die
^{quadragesimo}
ascendendo ad celos . Istud unū
animal . id dñs ih̄c xp̄c . dedit
vii . anglis . vii . phyalas . Qd
sunt aut . vii . angli . hoc sunt
etiā . vii . phyale . hi sunt scī p̄
dicatores pleni diuina p̄ dica-
tione . ut enī possent eē angli .
hi sunt nuntii uite et̄ne . fac-
ti sunt phiale repleti uerbo
sapientie . Sed quia absurdū
erat dicere . minusq̄ conue-
niens unū animal dedit . vii .
anglis . vii . anglos . uaria ut
sermonem dicens . unū animal
dedit . vii . anglis . vii . phya-
las . Vel etiā p istud animal
qd dedit . vii . anglis . vii . phy-
alas . possum̄ intelligere or-
dinē doctoy . aptos scilicet
et ceteros . Qui suis sequacibz
deder̄ phyalas . id diuinā p̄
dicationē cōmiser̄ . Qm̄ non
solū eos baptizauer̄ . sed etiā
ordinauer̄ . et in loco suo se-
dere fecer̄ . sicut petrus . cle-
m̄te . linū & cletū . Quibz etiā
potestatē ligandi atq̄ soluen-
di quā a tōnō accepit tradidit .

et in cathedra sua sedere com-
pult. Quod etiam cotidie agit.
cum in positione manuum inci-
uitatibus per suales animarum consti-
tuuntur. Bene autem phylas quas
accipiunt auree describuntur.
quia ut predicationis officium
implere, ^{possit} cedit sapientie ful-
gore inlustrantur. Sed cum super-
ius de senioribus dixerit. quod
habebant phylas plenas
odorantis. Quod est quod hic
dicitur de angelis. quod acceperunt
phylas plenas iracundiae
iuuentis in sanctis. Ipsi enim
sunt angeli. qui sunt seniores.
Quia uidelicet in illorum doctri-
na. & plena est electorum salus.
et plena reproborum damnatio.
Et unde illi uitam. inde isti ac-
cipiunt mortem. Unde apostolus;
Aliis sum odor uitae in uitam.
aliis odor mortis in mortem.
hinc et enim ipse dominus quibusdam in
rumam positus dicitur. quibusdam
in resurrectione. Et imple-
tum est templum fumo a maiestate
domi. Templum in hoc loco. significat
infirma corda simplicium
fratrum. Quibus iniustum uidetur
quod dominus omnipotens reprobos in hac

uita permittit regnare. & omni
honore & diuitiis & san-
tate corporis uigere. & contra
suoos patitur crucifigi. la-
pidari. uisulari. et per uarias
tormenta presentem uitam finire.
neque unquam possunt in pre-
senti uita habere quietem.
Sicut uerbigratia. Nero impuissi-
mus. qui etiam masculum conuer-
tit in uxorē in pabatur toto
orbem. Petrus uero princeps
apostolorum. ab eo tentus est. &
crucifixus. Paulus decolla-
tus magister omnium gentium.
qui plus omnibus laborauit. fu-
mus siquidem cecitate ignoran-
tie. quo replentur talium corda.
qui nesciunt considerate quod
illis dicitur. et filii hereditate
est daturus. Ideoque permittit
eos affligi ad tempus. ut post
modum letentur cum illo sine peccato.
Et hoc a maiestate & uirtute
dicitur. magna quippe est in hoc
domi uirtus. quod sustinere potest
hominem malum. ut sit impius
totius mundi. et ut electi
illius malum patiantur ab illo.
Et nemo talium subauditur po-
terat intrare templum. id est

¶ Hoc prout *

pscrutari subtilitatē iudicio
rūdi. Donec ē sument̄ septē
plage. septē angloy. idest
donec om̄is ecclē p̄dicatio
terminet̄. Cū aut̄ consumate
fuerint. vii. plage. id. cum
terminū accepit om̄is ecclē
p̄dicatio. & uenerit xp̄c ad
iudiciū. ut reddat unicuiq̄
scdm̄ op̄a sua. t̄ manifestabun
t̄ ista dī iudicia. quēc̄ sunt
occulta. cū et rep̄bi quib̄
honore & dignitatib̄ polleat.
ducent̄ ad suppliciu. & iusti
quib̄ hic sustinet̄ tormenta
ab illis illata. deuabunt̄ ad
regnū. Ex taliū p̄sona. psal
mistat dicit. Existimabā ut
cognoscerē. hoc labor ē ante
me. donec int̄rē in scūa rūdi.
& intelligā nouissima eoy.
S c̄i aut̄ quib̄ habent p̄hyalas. in
trant̄ int̄plū dī. quia consi
derant dī iudicia. & cognos
cunt om̄ia iusta eē. Vñ sci
unt & istoy tormenta quib̄ in p̄
senti exaltant̄. & dñationē
tenent. et illoy p̄mia quib̄ hu
miliant̄. & dñationē illoy su
stinent. Et ideo nemo ad eos
referendū est. quid iudicia
rephendere conant̄. Tale ē
et illud ioh̄is de xp̄o loquen
tis. Testimoniu nemo accipit.

Et illud psalmistę. Non ē qui
faciat bonū. non est usq̄ ad
unū. Et in sequentib̄ dicit
idem ioh̄is. Qui uō accipit ei
testimoniu signauit. quia d̄
uerax ē. Quia uidelicet sunt
nonnulli. quoy nemo testimo
niu signauit. quia d̄ uerax ē.
Quia uidelicet sunt nonnulli.
quoy nemo testimoniu xp̄i ac
cipit. sicut sunt miseri iudei.
Et iterū sunt nonnulli. qui ac
cipiunt testimoniu ei. & sci
unt q̄ ad̄ uerax est. Sic ergo
et hoc loco intelligendū est.
qd̄ dicit̄. nemo poterat int̄rē
int̄plū. Alit̄. Templū. corda
siḡ sc̄oy. Fumū uō. cōpuncti
onē cordis. quia cōpungunt̄
corda peccatoy. usq̄ ad lacri
mas. Implet̄ tēplū fumo. q̄n
do corda quorundā implent̄
penitentię lānto. Verbiḡa
audit qui libet peccator lo
quentē p̄dicatōrē. et dicen
tē qd̄ ap̄ls dicit. Neq̄ adul
teri. neq̄ immundi. et ceteroy
regnū dī possidebunt. Dum
hec audit & considerat que
tormenta inferni sibi imineant
cōpunctus corde. effundit fu
mū. id cōpunctionē cordis.
oū cū lacrimis c̄fitec̄ peccatū
suū. Fumus quippe. multum

ignē precedit . quia uidelicet
ex confessione cordis . nascitur
ignis caritatis . Prius enī homo
confiteatur peccatū suū . po
stea incipit ualde diligere dñm
& proximū . Et hoc maiestate
et uirtute dicitur . quia dñs sua
uir tute illuminat cor illius .
ut agat penitentia quā in cor
dibz hominū confessionē gi
gnit peccatorū . Vñ psalmista
Confessio & magnificentia in
sctificatione eius . Et alibi .
Quaerit montes et fumigabit .
id est in tē sctariū hominū & su
p boy . respectus sue miseratio
nis compungit . et lamēta pe
nitentiae p̄fert . Sed quāuis
ita sit . nemo potest in tate
intēptū . id est . nemo potest eē
sēcurus de sua conscientia .
cū scilicet indulgentiam
consecutus sit . Nescit enim
utrū odio an amore dignus
sit . donec finiatur vii . plagis .
id est om̄is p̄dicatio ecclē t̄minū
accipiat . quando ueniet xp̄s
reddere unicuiq; scdm̄ op̄a sua .
Et audiui uocē magnā de tēplo .
& ecclā . Vox ista . uox dī omnip̄tis .
que recte magnatorū . quia mag
na p̄cipit . Templū autē sc̄a ecclā
est . ut sup̄ dictū ē . Porro . vii .
angli . om̄s sunt predicatorē .

De tēplo fit uox ad anglos . quia
de ecclā loquitur xp̄s predica
toribz . quia et ipsi sunt ecclā .
aut q̄ . Itē effundit phylas
in tēdi . quas accepistis in tērrā .
hoc ē qd̄ ipse dicit discipulis suis .
quasi primis anglis . Itē ad ues
que p̄ier̄ domū isrl̄ . Et alibi .
Legim̄ qd̄ amittit eos ante faciem
suā in om̄em locū ad quē erat
uenturus . . . Quare quō phylas
in tēdi dicunt̄ . sup̄ dictū ē . quia
uidelicet . unde alii ueniā pla
cationis . inde alii sumunt
ira ultionis . P̄ tērrā autē . tērra
designant̄ corda hominū .
In tērrā q̄ angli phylā effundit̄ .
quando sc̄i p̄dicatores contra
tērranos homines locunt̄ . Vñ
sc̄o . Abiit prim̄ . & effudit
fialā suā in tērrā . & cetera . Questio
oritur in hoc loco . Si p̄ceptū est
illis . ut phylas suas in tērram
effunderent . qd̄ est . quasi man
datū transgredientes . Alius
in tērrā . alius in mare . alius in
flumina & fontes aquarū . ali
us in solē . alius sup̄ sedem be
stie . alius in flum̄ magnū eu
phraten . alius in mare fialā
effudit̄ . Quasi enī quartū ad
litterā p̄tinet . mandatū ui
derit̄ transgredi . Sed non
faciunt quartū admitticū

sensū. quia qd̄ est trā. hoc et
mare. Et cetera. id̄ om̄e corp̄
diaboli cū capite suo. Simi
lit̄ qd̄ ē unus anḡls. hoc et
septem. & qui septē. hoc unū.
Sicut enī xp̄c cū capite suo
unū ē. quia ip̄s ē caput elec
torū & mēbra. Ideo q̄ nil aliud ca
put quā mēbra. neq̄ aliud
mēbra quā caput. Ita diabo
lus & om̄s iniqui unū sunt
corpus. et unione maligni
tatis uniuert̄. Quāuis aut̄
p̄ trā om̄is multitudo re p̄
boy. Accipiat̄. de qua ad dia
bolū d̄r̄ in primordio. Terrā
comedes cunctis dieb̄. tam̄
specialit̄ in hoc loco. trā in
quā prima effusa ē phylā pos
sumus intelligere plebē isra
helicā. De hac quippe trā
iob dicit. Terra de qua orie
bat̄ panis. in loco suo igne
consumpta ē. hi sunt iudei aq̄b̄
p̄cedebant eloqui diuina. q̄
peccato incredulitatis & ig
ne in iudic̄ in loco suo igne
occisi sunt. Effudit itaq̄
anḡls fialā in terrā. quia
ap̄t̄i ad uocē xp̄i ceperunt
p̄dicare remissionē peccatorū.
incipientes ab hier̄lm̄. Nā
et ip̄s xp̄s. qui ē anḡlōy p̄n
cip̄s. p̄dicauit in eadē trā.

Vñ qui noluer̄ meū credere.
d̄nati s̄t peccato infidelita
tis sue. Vñ s̄c̄o. Et factū est.
uulnus seuū ac p̄s̄ simū.
in homines. qui abent̄ caracte
rē bestie. & quā d̄t̄ant̄ yma
ginē eius. Hoc uulnus non ē
corporis sed m̄tis. Est enī pec
catū infidelitatis. quo uulne
ratis̄t̄ iudei. nolentes credere
in xp̄m. Vñ d̄n̄s d̄c̄. Si n̄ uenis
sem & locutus fuisset̄ eis pec
catū non haberent̄. n̄c̄ aut̄
excusationē non habent de
peccato suo. Hoc uulnus mor
tuū ē iudei. hoc ex gentib̄
infideles morti uidentur. Sed
misericordius iudei quā ḡs.
quia illi habuer̄ legē. et dei
notitiā acceperunt. Ip̄s un
etiā in carne p̄dicantē audier̄.
Gentiles aut̄ nichil hōy. habu
er̄. nisi tantū p̄dicationē xp̄i c̄
tēp̄s̄et̄ quā p̄ ap̄t̄os audier̄t̄.
Ideo & isti d̄nabunt̄. sed illi
crudelius. hinc & enī scriptū ē.
Qui non credit iam iudicatus est.
Vñ bene n̄ d̄c̄t̄ simplicit̄ seuū
uulnus eē factū aut̄ pessimū
sed uincit̄ duo nōa. id̄ seuū
ac pessimū. ad exaggerandū
huius uulneris magnitudinē.
quasi diceret. Inremediabile
atq̄ mortiferū. quo solo etiā

si alia defint. qui libet uulnera
ti et nunciari. plec tendipana.
Et quia nouissima iudeoy ceci-
tate describit. qui p xpo
anti xpm sunt suscepturi iuxta
illud. Ego ueni in n partem
et non suscepistis me. alius ueni
& in n suo. & hunc suscipietis.
- Bene homines dic predicatione
xpi pessime uulnerati. qui ca-
racterē bestie uident habere
eiusq ymaginē adorare. Ca-
racter uo bestie ut sup dictū ē.
fide se uel intelligit. Quē ca-
racterē iam habebant iudei
credentes nullū & eū expectan-
tes suscepturi illū cū uenerit
cū omni cordis deuotione. Itēq
apte suscipient. quē nē toto
uoto tenent. Adorant quoq
ymagynē eius. id. ipsū anti xpm.
- In uoto & desiderio. tē autē
& mte & corpore pstrati in
conspectu illius. Reuera enī
dignū ē. ut qui uulū sagina-
tū tumet despiciunt. edū
accipiant. Contemnentel ui-
delicet xpm. suscipiant anti xpm.
Quā ob rē specialit̄ hoc de ipis
intelligamus. quā quā hoc &
incredulis gentib generalit̄
congruere uideamus. Multo
enī & innumerabiles ipsi iudei
in susceptione anti xpi. ex in-

credulis gentib habebt sequa-
ces. Sicut apti infide xpi mul-
tos habuerunt imitatores.
Sciendū p̄ terea. quia sicut iu-
dei atq gentiles p eo qd ecclē
p̄ dicationē despiciunt. tam-
quā uulnus additū uulneri
suscipient anti xpm. sic repbi
in t̄ scām ecclām ē stituti. qd
xpm uoce confitent. opib
denegant. dignū ē ut inmi-
nente p̄secutionis articulo.
p̄ fessionē amittant. quā
sola gerit lingua. et caracte-
rē habebant infidei abnega-
tione. quē dudū occulte ha-
bebant in opib manuū. eun-
dēq anti xpm manifeste se-
quant. post quē dudū occul-
te ambulabant. Et scd̄ ef-
fudit phyalā suā in mare. et
factū ē sanguis tā quā mor-
tui. & omis anima mortua ē
in mari. Videam̄ primū
quid sit aqua. & postmodū
quomodo conuersa sit in san-
guinē. Lex enī ueteri testam̄
ti aqua ē. conuersa deinceps
in uinū p̄ xpi nuptias. Data
est itaq iudeis scriptura. id
p̄ dulcis aqua. qua saluari
possent credentes in xpm sibi
p̄ missū. sed illi ueritē eandē
scripturā in amaritudinem

infidelitatis. Negantes xpm
et morti tradentes. et in sangui-
ne hoc est carnale intellectum.
Factum est q̄ illud mare sanguis.
sicut sanguis qui est in corpore
mortui hominis. quia ueraciter
in sui p̄niciem. ipsi uerterunt
legem. dū eā semp carnaliter
uoluerūt intelligere. et nūquā
ad sp̄ale sensū transire. Sed
hac labe illi piculo suis p̄re-
p̄bant. qui in sui condēnatio-
nē ante faciē pilati negan-
tes xpm. dixisse referuntur.
Sanguis huius sup̄ nos & sup̄ fi-
lios m̄os. Et om̄is anima mor-
tua ē in mare. hic a toto partē
intelligit. neq̄ enī om̄is sub
carnali sensu legis moriuntur.
quia nē multi deo gr̄as ea que
illis in figura contingebant.
sp̄alit̄ intelligunt. Tale est
& illud. Om̄s declinauerūt. si-
mul inutiles facti sunt. n̄ est
qui faciat bonū. non ē usq̄ ad
unū. Nā et in hoc mare. id est
in sacra scriptura. continetur
piscium uita. cl. triū. qui
capti sunt rety ap̄loy. hoc ē
enī pisces. rety ap̄loy. capi. qd̄
in electoy. parte aqua in san-
guine minime conuertit. Oīs
ergo anima mortua in mare.
ph̄stantū accipiendā ē. qui

in lege nichil aliud nisi litterā
ad tendunt sicut iudei. qui ma-
xime excepte sunt mortui.
quo ceperūt uiuere fideles. p̄ sen-
sus sp̄ales. Et trius effudit phy-
ala suā sup̄ flumina & fontes
aquay. et facta sunt sanguis.
Qd̄ est primus angls. hoc & sc̄s.
hoc et tertius. hoc deniq̄ om̄s
id̄ p̄dicatores cuncti. Porro p̄
flumina & fontes aquay. gen-
tiles significant. sicut & mare
iudei. Fluuus enī ab initio
sui. ad inferiora tendit. & in
mare diffundit. sic et gentilitas
in infidelitate p̄uenta. cucur-
rit ad mortē. sed et ipsa genti-
litas in suis philosophis accepit
phyala. id̄ sacra scripturā. et
ōi notitiā. Sicut uerbi gr̄a.
plato ab hieremia in egypto po-
sito. cognouit qd̄ d̄s om̄s fece-
rit celū & terrā. mare et om̄a que
in eis sunt. Sed hanc phyala
uertit in sanguinem. id̄ in pra-
uitatē erroris. dicens qd̄ celites.
id̄ angli. fecerunt cet̄a mi-
norē creaturā. Virgilius q̄q̄
ex danubelis uolumine didic̄.
iū. regna. ad d̄o p̄ordinata.
ex quib; unū est aureū. Sed c̄
uertit in sanguinē. cū retulit
hec regna. ad saturnū. & iouē.
ipsoiq; dixit c̄ditores ipsoy.

regnoy. hinc doctor
gentiū loq̄t̄ dicens. Sapien-
re scdm carnē. mors est.

Et rurſū. Sapiencia carnis. in-
mica ē dō. Et audiui anḡlū
a quarum. id̄ nuntiū. p̄ p̄p̄oy.
quia in ſequentib; legim; . aquę
multę. p̄p̄l̄ multę ſunt. Dicentē.
Iuſtus eſ quęral ſc̄l. Pręteritū
tēpus poſitū ē hic. p̄ p̄p̄oy.
by tēporib; . id̄. p̄terito. p̄ſenti.
et futuro. Quęral. ſc̄l. ſc̄l.
cet iuſtus. eſ. et cetis. quęral.
iuſtitia in hoc manifeſtat̄. cū
ſubdit̄. Quęral inquit. iudica-
ſti. quia ſanguinē ſc̄oy. & p̄-
p̄h̄y effuder̄. et ſanguinem
pediſtis bibere. Iuſtus eſ enī
apud d̄. ut quia ſanguinem
ſc̄oy. tuoꝝ. effuder̄. ipſi ſanḡ-
nē bibant. hoc ē uindicta
effuſi ſanguinis ſuſtineant.
et intū cognitionem minime
p̄ueuant. hi qui bona ſibi an-
nuntiantes. non ſolū non au-
diunt. uet̄ etiā crude liter
p̄emer̄. Qd̄ intelligendum eſt.
tā de iudeis. quā de gentibus.
Iudei enī fuder̄ ſanguinē ſc̄oy.
p̄p̄h̄y. ſicut interemer̄ hielech
belē. & hyſaiā ſecuer̄. hie re-
miam lapidauer̄. vñ & ſtepha-
nus eiſ in contentione quā cū
illis habuit inpperat dicens.

Quę p̄p̄h̄y. non ſunt p̄ſecuti patre-
m. et occider̄ eoſ qui p̄nuntia-
bant de aduentu iuſti. Gentileſ
quoq; ſimilit̄ multū ſc̄oy mar-
tyrū ſanguinē fuder̄. ſicut
nero. crucifixit petrū. decol-
lavit paulū. et multoſ alioſ.
hi om̄iſ iuſto di iudicio poſtea
biber̄ ſanguinē. id̄ uindictā
ſanguinis p̄tuler̄. uel in p̄-
ſenti ſicut iudei et ipſe nero.
ut p̄derent. & p̄ſentē & futura
uitā. uel in inferno damnati.
et p̄ petrus cruciatib; traditi.
vñ d̄ in euanḡlio dic̄. Requirit̄
ſanguis ſc̄oy. a generatione hac.
id̄ a generatione re p̄boy. qui
effuſus eſt ſup̄ t̄rā. A ſanguine
abel iuſti. uſq; ad ſanguinē
zacharie. Aut̄. Sanguis ſc̄oy.
p̄p̄h̄y. intelligit̄ ſp̄aliſ ſenſū
illoꝝ. Qui guttat ſanguinem
p̄p̄h̄y. uel ceteroꝝ. ſc̄oy. fuder̄.
id̄. qui ſp̄alē illoꝝ. ſenſū. in t̄re-
nū intellectū conuertit.
ſanguinē bibit. id̄. uindictā
ſanguinis ſuſtinebit. hoc eſt
quicq; d̄ uitale habere uidet̄
p̄ter. et incarnali ſenſu rema-
nebit iuſto di iudicio. Dignū
eſt enī ut hiſ qui ſp̄ale unum
bibere nolunt. corruptionib;
uitioꝝ. tāquā ſanguinibus
debetur. Et audiui alterū.

subaudis . uerbū dicens . Etia dñe
dñs omps iusta et uera sunt iudi
cia tua . Non dixit audiui alte
rū dicentē ut anglm̄ intellige
rem̄ . sed audiui alterū anglm̄
dicentē . id̄ alterū uerbū ab eo re
petitū . Ipse enī angls̄ qui p̄ce
dentia dixerat . adiunxit et
hoc uerbū dicens . etia dñe dñs
omps . iusta & uera sunt iudicia
tua . Quia iustū ē . ut qui sangui
nem fuderunt . sanguinē bibant .
id̄ . uindictā sanguinis sustine
at . Potest hoc specialit̄ de he
reticis intelligi . ex quorū ho
re abundantia eloquorū . tā
quā flumina decurrere uident̄ .
Sed hi qui sanguinē scōrū . & p̄ph̄ā
fundunt . sanguinē bibūt .
quia dū uerba legis & p̄ph̄ā
eloquia . dictaq; ap̄tōrū . in fal
so sensus cōmutant . agente
p̄secutionis articulo . ipsū
nom̄ xp̄i qd̄ falso tenebant . a
mittunt . seruendo publice
uitis carnis . Dicatur ḡ . Lu
stus ē quies . & quies sc̄s . Et
cētā tāquā diceretur . Quia uer
ba legis . eloquia p̄ph̄ā . dic
taq; ap̄tōrū . deprauantes . qua
si ipsos occider̄ . dignū est
ut p̄temporalia que ante calca
uerūt flagella . ipsū sangui
nē que effuderūt . quo & amas

sual̄ eruentauerunt corā hominib;
bibant . id̄ nom̄ tuū qd̄ falso co
lebant . publice negent . et cor
ruptiones carnis quas inanis gl̄e
appetitu refrenauerant . iterare
p̄sumant . Et quartus effudit
phyalā suā in solē . Sol in facto
eloquio . diuersas habet signifi
cationes . ponit̄ quippe in bono
et in malo . Aliquando significat
xp̄m . de quo scriptū ē . Vob̄ tim
tib; nom̄ meū . oriet̄ sol iustitię .
Aliquando significat & tribula
tionē presentis uite . iuxta qd̄
in parabola iactati seminis d̄r .
quia aliud cecidit sup̄ terrā . et
statim ut ortus est sol ex aruit .
hic aut̄ solē . intelligamus . ipsū
damnātū hominē . qui se inno
uissimis dieb; solē iustitię intiet̄ .
cū sint in eo tenebre densissime .
& umbra mortis . In solē itaq;
angls̄ phyalam effudit . quan
do predicatorēs aduersū anti
xp̄m & eius ministros . uerbū pre
dicationis p̄ferunt . Et datur̄
illi estu afficere homines . hoc
ad utrūq; potest referri . Estus .
p̄secutionem significat grauiē
qua anti xp̄c afficiet homines .
id̄ scōl qui infide p̄manserunt .
sicut heliam & henoc . Datum
est illi a d̄o . id est p̄missū ē afficere
homines estu & igni . id̄ p̄secutione

ualidissima. qualis nūquā fuit
neq̄ fiet. Sicut dñs in euangl̄io
dicit. Vñ subdit̄. hestua uert̄
homines estu magno. qualis
dictū est. erit tē tribulatio
qualis non fuit. neq̄ fiet. ita ut
inertorē inducant̄. si fiet po
test etiā electi. Aliē. Ipsi qui cru
ciabunt̄ afficient eos estu. id̄.
nam magna & angustia. a quibus
sibi inlata fuerint tormēta. q̄
ante poterunt occidi. quā
a fide xp̄i separari. Dūq̄ in sepa
rabiles eos uiderint. ipsi magis
estuabunt̄ estu iracundie. in
dignant̄ illis quos in tormēta
ēstantes uiderint. Q̄ etiā fac
tū ē in persecutione scōy. marty
rū. Sed tē tanto fiet ualidius.
quanto grauior erit tribula
tio. Amplius quippe isti. id̄.
xp̄i cruciabunt̄ in anima. quā
sc̄i in carne. Illi in tormēta
ridebūt. istudentibz studebunt.
illi dñm laudabunt. isti pene
exanimē fient. Sicq̄ estu af
ficient homines humana sapien
tes. id̄. flāmis inuidentię &
maliguitatis eō consumari fa
cient. insupabiles usq̄ ad mor
tem manentes. Vñ subditur.
Et blasphema uer̄ nom̄ dī. haben
tis potestātē super has plagas.
Dū enī scōl̄ patienter et firmiter

uiderint pseuerare infide ad
mortē. et gaudent̄ p̄gere ad
passionē. blasphemabunt dñm.
Qui p̄pterea super has plagas po
testatē habere dicit̄. quia quos uult
amouet eas. & sup̄ quos uult
iusto iudicio p̄mittit. iuxta
illud. Indurauit dñs cor phara
honis. id̄. indurati p̄mittit.
Neq̄ eger̄ penitentiā ut darent
illi claritatē. Quare non
eget̄ penitentiā. quia non
potuer̄. quare non potuer̄.
quia noluer̄. et ideo noluer̄
quia non potuer̄. Aliud dicit
beatus othbertus. ambrosius.
Similes ame queratur. n̄ respon
deo. Ut darent illi claritatem.
id̄ ut se peccatores recognosce
rent. & dī iusta iudicia collau
darent. Ille enī claritatē dō
dat. qui se p̄ suis iniquitati
bz accusat. & eius iusta iudicia
collaudat. At contra iniquoy
mos ē. ut suas iniquitates.
defendant. & dī iudicia re
prehendant. Et quantum effu
dit phialā suā sup̄ sedem bestię.
& factū ē regnū eius tenebro
sū. Quid ē sedes bestię. hoc
est regnū ipsius. id̄. om̄e mē
brū diaboli. mali uidelicet p̄
positi. cū subiectis sibi plebibus.
Diabolus aut̄ bestia uocat̄. q̄

aut latent insidiat. aut aperte
seuens. agnū. id. corpus xpī
inuadere nititur. Qd aut dicitur.
factū ē regnū eius tenebrōsū.
tale est quasi dicat. Non est il
luminatū. quia uidelicet pcc
tentibz meritis. n̄ merēt illu
strari. Et ipse tenebre pceden
tū delictoy. uulnerasunt.
quibz illoy. corda uulnerant.
Vñ seq. Et cō manducauerunt
linguas suas p̄ dolore. Qd
iuxta litterā nullatenus sta
re ualet. ut alterius linguā
quis laniare possit. quā suā
p̄ doloribz manducat. Sicut
enī dicit. Cō manducauerunt lin
guas suas. nichil est aliud nisi
publice & aperte blasphemias
ētra xp̄m. ptulerunt. hortan
tesse inuicē ut an xp̄m. con
fiterentur iuste. & xp̄m blas
phemarent iniuste. Vñ et
subiungit. Blasphemauerūt
dm̄ celi p̄ doloribz. & uulner
ibz suis. Cū enī p̄dixerit. cō
manducauerunt linguas suas
p̄ dolore. & deinde subiunxit.
blasphemauerūt dm̄ celi p̄ do
loribz. hoc ē ostendit lin
guas cōmanducare. qd est
mutua exortatione dm̄ celi
blasphemare. Dolor quippe
iste insensibilis est. id peccatū

infidelitatis. quom fideles
dolent. n̄ sentientes dolorem
suū. ueluti frenetici patiunt
iniuriā. & putant se eē sano.
Et quia a peccato infi
delitatis noluerūt recedere. ad
hoc scelus usq; p̄ labisunt. ut
dm̄ celi blasphemarent. Ista
aut blasphemua. dupliciter
agit. Voce scilicet. & cordis
obduracione. Equāuis p̄ncio
sa sit oris blasphemua. tamen
p̄nciosior ē cordis obduratio.
Et n̄ eget penitentiā ab opibz
suis. Ac si diceret. Ita uehe
menti dolor explaga blasphe
mie eos depressit. ut ad stue
tuosā penitentiā surgere nul
latenus possent. quia semet
ipsos obdurantes. ad peniten
tiā noluerūt reuerti. Et sextus
angls effudit phyalā suam
in flumen illud magnū. eufra
ten. & siccauit aquas. ut p̄
pararet uia regibz abortiuis.
Eufrates. flumen ē babilonie.
qui fertur babiloniā ingre
diens. plures diuidit in uos.
Qui flumen. sepe in mala parte
ponit. Vñ est illud. Sup flu
mina babilonis. illic sedimus.
& flebimus. Hieremias quoq;
dicit. Sacrificiū dñi sabawth
in uia aquilonis. in flumine

magno eufraten. Per flumē itaq;
magnū eufraten potentia istū
scli exprimit. & omīs maloy;
multitudo. contra quos sc̄ip̄
dicatores in desi. nent
locunt. Diuidit hic fluuius
in multos riuos. quia maloy;
multitudo p̄ multa diuiditur
crimina. Alii enī sunt homici
de. Alii adulteri. alii diuersis
criminib; maculati. Siccabitur
aqua eius. quia possibilitas pec
candi auferet. Cū enī damna
ti cū diabolo & angelis eius fue
rint reprobi. omīs facultas pec
candi auferet. Non tam uolun
tas mala dērit. quia si fieri pos
set. cōnalit̄ uiuere. cōnaliter
peccare. cōnalit̄ etiā uellent
sc̄os p̄sequi & tribulare. vñ & dñs
nequaquā dicitur esse. illis re
pulsis. discedite a me qui opati
estis iniquitatē. sed qui opamini.
tamquā dicat. qui nunc usq; uo
luntatem male opandi habetis.
vñ psalmista p̄icit. Considerat
peccator iustū. & querit p̄dere
eū. Si enī fieri posset. sicut nero
int̄ fec̄ pet̄ū in hac uita. sic illū
ueller̄ int̄ ficere in iudicio.
Dicatur ergo de anglo. effudit
phyalā suā in flumē eufraten.
& siccauit aquā eius. ac sic dice
ret. Oblata uite celestis predi

catio in tantā reprobos malitiā
excitauit. ut cū eis de exercen
da malitiā nichil remanserit.
uoluntas tam iniqua p̄manse
rit. ut p̄pararet̄ uia regib;
Abortu solis. Reges isti sc̄i intel
ligunt. quise & alios bene re
gunt. & motus sue carnis re
gendo restringunt. Quidcir
co Abortu solis uentre dicunt.
quia a tonō uocant. quē uerus
sol iustitię. ut aut̄ his regibus
p̄pararet̄ uia. prius exsiccant̄
aqua eufratis. qua nisi prius
maloy. nequitia fuerit cōsu
mata. nequaquā ad iudican
dū apparebunt. P̄ hos qui p̄
petranseunt. cū impleta eoy.
nequitiam di iudicant. abla
taq; omī potestate peccandi.
ip̄s p̄p̄osoy damnationem
remunerabunt. quiseos sunt
iudicaturi. Prius enī audient
isti. discedite a me male dic
ti. & c̄tā. Deinde illi. ueni
te benedicti patris mei. In a
lia translatione habet. ut
p̄pararet̄ uia uenienti regi
abortu solis. x̄po sc̄alicer de
quo p̄ph̄a dicit. Ecce uis ori
ent̄ nomen eius. Cū uenturo ad
iudicandū. ip̄so quo dicitur.
modo uia p̄parat̄. Et uidi
de ore draconis. et de bore

» pseudo pphe . et de ore bestie .
» sps tres immundos . in modum
» ranarum exisse . Qd est draco .
hoc et bestia . hoc et pseudo pp
pha . id est diabolus cum omni corpo
refuo . Tam ppt distantia p so
na . & potestati illa comemo
rat que maiore potestate
habent in ipso malo corpore .
Dracone scilicet ad diabolū
bestiā antixpm . pseudo pphe
tā . doctores eiusdem damnati
hominis . cum subiectis plebibus .
De omni ore egreduntur
tres sps . qd nichil est aliud ni
si unus sps . Tanta quippe uni
tas malitie ē in omnibus demo
nibus . ut cum multis potesta
te & malitia in unū redigan
tur . Sed tam quia diuersi om
nes homines impugnant . unde
unus sps in dicitur . alius sps for
nicationis . tertius sps immun
dus . idcirco tres sps se immun
dos dicitur uidisse . p numero sci
licet artū eiusdem corporis .
Bene aut sps immundus dicitur .
pppter peccata graua quibus
sordidatus est . et alios coin
quinare non cessat . Sed quia
caput et membra unū sunt . id
est diabolus . et omnes iniqui . ipsi
quidē sps immundi . ipsi sunt
draco . bestie . & pseudo pphe .

Exeunt ergo de ore draconis .
bestie & pseudo pphe . id est de
seipsis adaptā blasphemiam
ē traxerunt . & adaptā psecutio
nē ē traxerunt illius . Nō enim dū
latent & apte seute nō audent .
quali intra semet ipsos ē qui
escunt . Cū aut diabolus in
gressus fuerit hominē p totū .
I ē egredientē adaptas blasse
mias sicut diximus & scōy . p se
cutiones . Nec uacat qd idē
sps in modo dū ranarum dicuntur
egressi . Rane quippe mole
stia hominibus inferunt . strepi
tū faciunt . quietē hominibus
auferunt . & in cenno uersantur .
Tales erūt ipsi ministri antix
qui non loqui . sed potius gar
rulis uocibus strepe uidebantur .
Omniē quoque quietē auferent
ab electis . dū eos ubique grauit
insequerentur . et in cenno . hoc est
in immunditia peccatorum . uer
santur . Sunt enim sps demoniorum .
facientes signa . ipsi quippe
demonēs p eos quos inhabitabunt
facient signa . aut uerit
ati pmissu . aut falsa quibus rep
bi iustodi iudicio decipiantur .
Sicut olim faciebant magi qui
uidebantur homines resuscitare
a mortuis . Sicut symon fecit
in cōspectu nerōnis . Nā et de hoc

dn̄s in euanglio dicit. In illis die-
bus conſurgent pseudo xp̄i. et
pseudo pp̄he. & facient ſigna
magna. ita ut in ſertore indu-
cantur. ſi fieri poteſt etiā electi.
Sed non ſine cauſa iſti qui ſigna
faciunt. in modum ranarum p̄ce-
dere dicuntur. Legimus quippe
in hiſtoria ueteris teſtamenti.
quod moysi faciente ſigna. fecerunt
et magi ſimilit̄. uſque ad ſignū
ranarum. Vt uerbigtā. Primū
moysi p̄cepit uirgā. uerſa ē
in chironē. fecerunt et malefici
ſimilit̄ ſuis incantationibus.
licet uirga moysi deuorauerit
uirgas illoꝝ. Deinde c̄uer-
tit moysi aqua in ſanguine.
fecerunt et magi ſimilit̄.
aqua cisternarum quaſi ſibi fode-
rant aegypti. non ualentes
bibere de aqua fluminis. Fecit
moysi ranas aſcendere ſup̄
t̄rā. ſed illi non potuerunt. unde
& ſup̄ati dixerunt. Dixerunt
Digitus d̄i hic eſt. Ita ergo & iſti
uſque ad ſignū ranarum p̄uenient.
ibique deficient. nec poterunt
ranas facere. ſed ſup̄ati qui-
eſcent. vñ & ap̄t̄s dicit. Quem
ammodū iamnes & mābres.
reſtiterunt moysi. ita et iſti reſi-
ſtunt ueritati. Sed iſta ſigna
ſicut dictū eſt. aut erunt uera

ex d̄i p̄miſſu. aut falſa quibus
republici p̄p̄t peccata p̄terita de-
cipi merentur. Unde n̄ in con-
ſpectu hominū ſicut ſup̄radic-
tū eſt. id̄ in conſpectu illoꝝ
qui non ſciunt ea que diſunt.
ſed que hominū. At in conſpec-
tu h̄ electoꝝ. muti apparebunt.
nec poterunt p̄cedere ultra de-
ſinitū ſignū ranarum. Et p̄ce-
derunt ad bellū congregare illos
reges t̄rē. ad magnū d̄i omnip̄tis.
Quod in tribus inmundi ſpiritibus.
unus diabolus deſignet. ex
hac p̄ceſſione manifeſtat ut.
de qua alibi ſcriptū eſt. Cū con-
ſumati fuerint mille anni.
ſoluetur ſatanas de carceribus ſuis.
& exibit ſeducet gentes. que
ſunt ſup̄ angulos t̄rē. Reges
aut̄ hic in malā partē noue-
rimus poſitos. id̄. principes &
duces iſti uſſi. qui ſunt me-
bra anti xp̄i. Quomodo ergo
p̄cedent ad eos. ſup̄ ſiſunt in
quibus demones habitant. Sed
p̄ ip̄ſos p̄cedent ad ip̄ſos. ad
ap̄tas ſcilicet blaſphemias.
ad p̄ſecutionē cō mouendā.
vñ ſeq̄. Congregare illos in p̄-
luū. ſcilicet contra d̄m & ſcōſ
illius. Quō aut̄ loco congre-
gautur. Numquid in unū uentu-
ri ſunt. q̄ ſunt in occidente. tran-

seant in oriente. aut rursus
aboriente in occidente. non
sed in unum consensum. in unam uo-
luntatem congregabuntur. Prop-
ter unitatem quippe malicie
eorum hoc dicitur. quia quod unus facit.
hoc & reliquid. Dies autem ista
ad quam congregabuntur in pluri-
mo uisissima intelligitur persecu-
tio. quando diabolus & me-
bra eius aperte blasphemant
contra christum. & persecutionibus
pugnauit contra eius ecclesiam
facit enim nunc bellum. sed occul-
tum. quia ligatus est. Si ergo
tanta fecit ligatus. quanta pu-
tamus eum facere solutum. Tunc
congregabit eos in pluri-
mo grauissimas persecutiones
excitabit aduersus illos.
Vnde bene ipsa dies magna &
diuocatur. quia uidelicet
tunc agnus uictor cum suis. con-
tra ferocissimas bestias pug-
nabit. Ecce uenio sicut fuit.
Et cetera. Prophetia est. hic liber-
totus. idcirco ordinem non ser-
uat historie. Premisit enim
ipsi scilicet. que dicitur erat de
republica. quos dixerat congre-
gandos in pluri-
& nunc ex pro-
na loquentis dominus dicit. Ec-
ce uenio sicut fuit. Istum uero ad-
uentum. & cotidianum possumus

intelligere. et generale. Cotidie
quippe uenit christus ut fuit. quan-
do in ipsa morte subito non
dum sperat homo moritur. Indie
etiam iudicii sicut fuit. id est repen-
te ueniet. quia cum dixerint
pax et securitas. tunc repentinus
eis superueniet interitus. Beati
autem sunt illi. qui siue cotidie
dum transeunt per mortem. siue
etiam tunc uenientes ad generale
resurrectionem parati inuenti
fuerint. hinc in euangelio ipse
dicit. vigilate. ne cum uene-
rit dominus repente. inueniat uos
dormientes. Et alibi. Dies domini
sicut fuit. ita in nocte ueniet.
Vnde hic quoque subiungitur. Beatus
qui custodit uestimenta sua. ne
nudus ambulet. Vigilat.
quia ad aspectum superni luminis
mentis oculos aperte tenet. Vigilat
ut beatus gregorius dicit.
qui seruat operando quod credit.
hec autem uestimenta. que uigilanti
studio monentur seruari. sacra-
menta sunt baptismatis. uesti-
menta etiam si uacue custodit. que ea
que in baptismo promisit. imple-
re satagit. Ista sunt uestimen-
ta immortalitatis & innocen-
tiæ. quibus primus homo in para-
dyso expoliatus fuerat. Sed
iterum percussu uitulum saginat.

id' p passionē filii in baptis-
mo. eadem uestimta recepit.
S eruat igit' hec uestimta q'q'
grauiorib' peccatis se nō cōma-
culat. Q'ō sic hec peccatis in-
pedientib' . et fragilitate car-
nis cogente contingerit . ha-
bet ~~aliter~~ et adhuc baptis-
mū scdm̄ quē mundari possit .
cōpunctionē scilicet . fontēq'
lacrimarū . de quo gemino baptis-
mate . psal̄ musta dicit . Beati
quorū remissē sunt iniquitatē .
et quorū . testat' peccata p' cō-
punctionē cordis . Est et ali-
ud genus uestimti . quē uesti-
untur electi . Caritas scilicet .
de qua iacob' dicit . Caritas opit'
multitudinem peccatorū .

Hoc uestimto erat ille expo-
liatus . quā . erexit rex anup-
tiis . sicut euangelista dicit .
quia intravit rex ut uideret
discumbentes . & cetera . Beat'
igit' qui custodit uestimta
sua . id' fidem quā in baptis-
mo p'cepit . & innocentia uitę .
& caritatē . ceterasq' uirtutes .
ne nudū ambulet . hoc est ne
his expoliat' . turpitē cū dia-
bolo damnet' . Et uideant
turpitudinē eius . id' . omib'
appareant peccata illius .
Et congregauit eos in locū

qui hebraice dicit' armageddon .
Redit' ad eaque sup'ius p'et' mis-
erat' despiritib' immundis . qui
p'cesser' ut reges t're in plūm
conuocarent . Et quia in tribus
unus intelligi debet' a plurali
numero reuertit' ad singularē
dicē . Congregauit eos in locū
qui hebraice dicitur armaged-
don . Tale est & illud euangeli-
quando cū om̄s hominē a legio-
ne liberaret . interrogauit tā-
quā unū dicē . Q' d' tibi nomē est .
cū ipsa unitas respondens ait .
Legio michi nomē est . & subden-
do . multi sumus . Ipsa unitatē
ostendit ex multis constare .
Armageddon . in p'p'at' con-
surrectio testiu' iniquorū . uel
mons alatrunculis . siue mons
globosus . Testes iniqui . om̄s
sunt ministri anti xp̄i . qui be-
ne iniqui dicunt' . qm̄ iniqui cō-
fitentur xp̄m . & iniqui anti xp̄m .
confitentur eē xp̄m . In conre-
surrectione testiu' iniquorū .
cōgregauit eos anti xp̄m . quia
ad hoc eos ad partem suā tra-
het . ut contra xp̄m uerba
blasphemie . & iniquitatis p-
ferant . Ad numerū istorū . te-
stiu' iniquorū . p'tinent illi .
de quib' om̄s dicit in psalmo .
In surte xert' . in me testes iniqui .

et nūtiat iniquitas sibi. Dicitur etiam
armageddon. mons alatruncu-
lus. Omnis xpc appellat a fide-
libus. iuxta qd̄ in ysaia habetur.
Venite ascendam ad montem dñi.
excelsa. Et erit in nouissimis die-
bus p̄parat̄ mons domus om̄i in
uertice montium. id̄ xpc qui sup̄-
eminet meritis om̄ium electorum.
Et sicut xpc appellat a fide-
libus mons. ita antixpc appellabit
mons. id̄ alatrunculus. hoc ē
suis ministris. qui fugantur fi-
dem rectā a cordibus fidelium.
Mons quoq; globosus appellat̄
antixpc. p̄pter multitudinem
p̄p̄torum sibi adherentium. uel
quia quos cūq; praua seductio-
ne illicit. globosus hoc est te-
nebrosus redit. uel certe ut
uerius dicamus. ideo mons glo-
bosus uocatur. quia diuersos
ostendit errores in suo corpore.
Dū hinc apte seuit. illic frau-
dolenter decipit. Quasi enī
unū bellantium globum contra
electos emittit. dū eos p̄p̄a-
lem potentia affligit. Sed
dū eius insana potentia cōtem-
nitur. fortiozem dimittit cū
p̄miracula. et falsa p̄digia in
laqueis satagit. Et vii.
effudit sialā suā in aeternū. Et
cetera. Qui est vii. ipse ē et

p̄m̄s quia in unio om̄is intelligit
quod. et in vii. angelis ut sup̄
dictum est. om̄is p̄dicatores ec-
clē figurantur. Qui effundunt
syalam suam in aeternū. id̄. p̄di-
cationem suā contra demones
p̄ hunc aeternū discitentes spar-
gant. Iuxta illud apti. Non ē
nobis colluctatio aduersus car-
nem et sanguinē. sed contra sp̄a-
lia nequitiā in caelestibus. Et exi-
it uox magna de templo aethro-
no dicens. factū ē. Vox ista: uox
d̄m̄ptas intelligitur. Tēplū
autē aethronus unū ē. id̄ scā
ecclesia. quā om̄is inhabitando p̄-
sitet. et p̄ sidendo inhabitat.
Inhabitatur sicut in templo. p̄resi-
det sicut in throno. Et sedent
q̄ in throno. atq; inhabitant
in templo. uox ista p̄cedit. quia ei
iudicio consumantur om̄ia.
factū ē inquit. id̄. finitū ē reg-
nū antixpi. et cōpletā dam-
natio reprobū. Q dūo sequitur
factū ē fulgōra et uoces et
nitua. cetera. que sequuntur.
eiusdem p̄secutionis tēpus reca-
pitulatum cōphenditur. fulgō-
ra itaq; miracula significant.
que facturi sunt ministri antix-
ci. ut t̄rorem incutiant hominibus.
Voces autē exortationes illorū ap-
pellant̄. q̄b; suadent hominibus

antixpm credentem. At uero
tonitrua. cominationes. et tor-
menta intelligant. quibus multo
decipiant. Tremotus uero magnus.
persecutio illa ualidissima intel-
ligit. unde. Quia talis tremo-
tus nunquam fuit sic magnus. ex
quo homines fuerunt intra. Hoc
etiam scriptis manifestat. cum in euan-
gelio dicit. Erunt tibi tribulatio
qualis non fuit ab initio seculi.
Possimus etiam in bona partem.
hoc est ad predicatores ueritatis
referte. Quae ista omnia complebit
spiritus ad confirmanda electo-
rum corda. et terrendos animos
reproborum. Fulgora sunt eorum mi-
racula. quae inluminant fideles.
et terrent infideles. Uoces illorum.
exhortamenta pietatis. Tonitrua.
cominationes futuri iudicii.
Tremotus uero. motione illorum.
signus. qui per eorum predicationem
ab infidelitate ad fidem mouent.
Et facta est ciuitas magna in tres
partes. Ab exordio mundi usque ad
finem seculi. Duae ciuitates hae
edificatae uidentur. Quae una est dei.
altera diaboli. unaque ab abel
iusto cepit. et non nouissimum
electum tendit. Altera quae a Cain
impio initium sumit. et multi-
mo reproborum terminabitur. Hic
autem ciuitas magna. ciuitas in-

telligitur diaboli. quemagnatorum
propter multitudinem populorum. uel
propter enormitatem scelerum. haec
ciuitas in hoc loco. in tres partes
diuidi pronuntiantur. non quo & an-
te diuisa non esset. ut non solum
modo diuidat. sed quo certum sit
ex quibus hominum qualitatibus ip-
sa constet. hoc est paganorum. in
gentilitatis errore. adhuc ma-
nentium. atque hereticorum. et iude-
orum. qui primo accipiuntur. et al-
iorum. quoque christianorum. qui in sinu
ecclesiae modo latent. Et ciui-
tates gentium ceciderunt. hic ge-
nus in specie diuiditur. Nam quod
superius per unam. hoc non significat
per plures gentium ciuitates. hoc
est enim una ciuitas babilon.
quod multae ciuitates gentium.
sicut est una ecclesia. hoc est. vii.
Et quod dicitur ciuitates gentium ceci-
derunt. hoc est quod in sequentibus dicitur.
Cecidit. cecidit babilon. Quae
licet cotidie cadat in reprobis.
tamen generaliter in fine seculi dam-
nabitur. Et cadet cum domino au-
dierit. Ite in ignem aeternum.
Et babilon magna uenit in
memoria antedictam. dicitur illic
licet uini indignationis irae eius.
Deus omnipotens non patitur aliquando
obliuionem aut recordari. quia
inmutabilis est. sed confitetur

humane fragilitati. sermodiui
ni affectus. ueluti patres et
matres solent balbutiendo
conscendere filius. ut facilius
intelligantur ab eis. Sciendum
autem. quia omnipotens deus ex quadam
parte obliuiscitur. nunc electorum.
ex quadam uero recordatur. Dum enim
eos pro bonis actibus in presenti non
remunerat. quasi obliuiscitur
eorum. Dum autem malis illorum pro fla-
gella purgat. illorum recordatur.
In futuro autem iudicio aliter erit.
cum recordabitur bonorum illorum. ad
hoc ut eos remuneret. mala
uero illorum. quia hic pro flagellis
punita. obliuioni tradet.
Et tunc nunc obliuiscuntur.
tunc recordabuntur. Et tunc
recordantur. in deum obliuiscen-
tium. At contra reprobis aliter con-
tinget. quorum deus omnipotens in pre-
senti recordatur ad hoc. ut si
boni aliquo faciunt in pre-
senti remunerentur. Non recordatur
ad hoc. ut flagella pro suis
sceleribus sustineant. In fu-
turo uero iudicio recordabuntur.
ut pro suis peccatis igni perpetuo
tradantur. non recordabuntur
ad hoc. ut pro aliquo bono opere
remunerationem percipiant.
Vnde hic benedixit. Babylon magna
na uenit in memoria. antequam.

dare illi calicem uini indignatio-
nis ire eius. Pro calicem indignationis.
pena intelligitur infernalis. que
omnibus dabitur reprobis. cum suo capite
darnatis. In hac autem pena. in nu-
merabilia sunt tormenta. Ignis ui-
delicet. frigus. uermes immor-
tales. & fetor intolerabilis.
ceteraque huiusmodi cum densissi-
mis tenebris. de quibus scriptum est.
inutile seruum. mittite in tene-
bras exteriores. Et tomis in su-
la fugit. et montes. in hoc loco
in bona parte ponuntur. signi-
ficant enim sanctos qui fluctibus istius
uicie tunduntur undique scire
super eminentes. mente cum apertis
caelestia petunt. vnde per salmista.
Leuaui oculos meos ad montes.
& alibi. Montes in circuitu
eius. & propheta. Erit preparatus
mons domus domini in uertice mon-
tium. Isti fugiunt societatem
malorum non corpore. quia non
possunt. sed mente. Corpore enim
in medio peccatorum morantur.
mente autem ab eorum consortio
longe distant. Quibus per prophetam
dicitur. Exite de illa. hoc est de
deba babilone populi sancti. & in
mundum ne tetigeritis. Sed
quod tunc factum est in corpore. quoniam
deus ex toto ab eis separabitur.
hoc enim tunc faciunt. quia ab eorum

Montes

re pba uita longe pmeritū di
stant. Non sunt inuenti. idest.
in societate maloy. n̄ sunt p uita
cōmunionē repp̄ti. Et grando
magna. sicut talentū descen
de celo in homines. Et cetera. Ta
lenti generasunt tria. Vnum
scilicet. c. xxx. libray. aliud
l. xxx. duay. iii. l. Sed hic tan
tū modo medi talenti fit in
tio. qd̄ continet. l. xxx. duas
libras. Quid aut̄ p grandinē.
nisi sententiā & uindictam
om̄p̄tis d̄i intelligere debem̄.
Vn̄ scriptū ē. Iradn̄ sicut gran
do descendens. Que bene ut
talenti fuisse cōmemoratur.
Quia uidelicet ex. l. xxx. duab;
linguis peccantes repp̄bi dam
nabunt̄. nullusq; ad mortē
p̄scit̄ hanc mortē euadet.
Talentū enī pondus. p magna
tudine uindictē. ipsa gran
dinis irasuisse. p̄hibet̄. Que
uidelicet ira. n̄ nisi p̄cedenti
culpe merito infligit̄. Pre
cedit ergo peccatū in hominib;
cui merito grando descendit
de celo. Descendens aut̄ plaga
magna repp̄bos uulnerat. quia
ipsa districti iudicis ira agit̄.
ut p peccatū cōmissū ^{qd̄} manipe
nitentia cito n̄ tergant̄. in
liud deterius cadant. Ex illo

quippe iudicio culpa subsequens
oritur. ex quo cecata mens ducit̄
ut penit̄ & alio liget̄. Sed pecca
tū qd̄ ex peccato oritur. iam n̄
peccatū tantū modo. sed pecca
tū est simul & plaga. ac pena pec
cati. Quia iusto iudicio om̄p̄s
d̄i cor peccantis obnubilat. ut
p̄cedentis peccati merito etiā
in alius cadat. Quem enī liberare
noluit. deserendop cussit. Sed
ut manifestius hoc fiat. dicam̄
sub exemplo. P̄p̄ts iudeoy. de ac
cepta d̄i lege sup̄biens. p̄ timo
rē cordis puenit ad malū nega
tionis. Si enī ex sup̄bia quatū
muit penitentia ageret. pecca
tū solummodo fuisset. atq; p̄ tu
morē puenit ad x̄pi negationē. qd̄
n̄ solū iam peccatū est. sed pecca
tū simul & causa peccati. ut qui
x̄pi sibi p̄missū suscipere noluer̄.
suscipiant quandoq; anti x̄pm.
I p̄so d̄no dicente. Ego ueni in nōē
patris mei. & non suscepistis me.
Alius ueniet in nōē suo. & hunc
suscipietis. In timorē itaq; de ^{iudaei p̄ls}
legis obseruantia ^{et} anti x̄pi suscep
tione ^{est} positus. x̄pi ^{uenit} tēpe pecca
tū & plagā. et causa peccati.
Peccatū uō est p̄ se met̄ ipsū. plaga
aut̄ peccatū. quia p̄cedens cul
pa timoris. illud infligit.
Causa uō peccati. quia sub sequen

tem culpā quādiabolus ināntiā
adorandus suscipitur. ex se ge-
nuit. Et blasphemauerunt homi-
nes dñm. ppter plagā grandinis.
Ac si diceret. Ira districti iudi-
cis actū est. ut qui ueritatem
nō receperunt ut salui fierent.
operatione famulatū erroris
exhibeant. ut perant. Prop-
ter plagā quippe grandinis tōm blas-
phemare est. ppter precedent
peccati meritū. ira supni iudicis
pmit tate. plagā blasphemie in-
currere. Sic enī dē. Blasphema-
uerunt homines dñm. ppter pla-
gam grandinis. tāquā diceret.
Ideo blasphemauerunt. quia peccati
ipsius blasphemie. plagas gran-
dinis incurserunt. ut p gran-
dinē. ualidissima exprimit.
tribulatio. tēporibz anti xpi
futura. Mutato enī subito sen-
su cū loqueretur de dānatione
reprobōy. sup quos iraxi descen-
det. reuertitur ad tēpā anti
xpi. quo tūta erit grandinis
afflictio ut multi timet pe-
nas sibi ppositas recedant a fi-
de xpi. Et blasphemabunt dñm
ppter plagam grandinis. id est
ppter uerba ualidissima &
inexquisita. Quā magna facta
est uehēmē. ita ut nec ante ta-
lis fuerit. nec postea futura sit.

Sicut ipse dñs in euanglio dicit.
Erit tē talis tribulatio. qualis
non fuit neq; postea fiet. Nō
autē quāsimis earundē plagay.
ē affuturus dñs. & hic lib con-
gruo sine tēmēt. Sē.
Et uenit ad me unus ex septē
anglīs. et locutus est meū dicens.
Veni ostendā tibi dānationē
meretricis magnē. Anglīs
in hoc loco psonā gerit xpi. qē
nuntius patris uoluntatis. ioh̄s
autē typū tenet ecclē. Qd
ōr ioh̄s ab anglo. or cotidie or
ecclē. xpo. Vbi notandū qd
et idem ioh̄s ut do. tendo ueniat
mutat. Venit anglīs ad ioh̄m.
id. xpi ad ecclā. quando siue
p internā inspirationē. siue p
doctrinā ap̄tōy. & tēpōy.
scōy. tam inuitat xpo. ad con-
sideranda uerba rep̄b̄. iudicio
ōi iusto parata. Veni. inquit.
gressibz fidi. & intelligētē.
et considerā dānationē. me-
reticis magnē. ad. at tēde
dānationē omniū reprobōy.
Venit ioh̄s. quando scā ecclā p̄-
bet ad sensū. & intelligētē
uerba doctōy. siue ad monita.
inspirationē diuina. considerat
supplicia rep̄bis uentura. Porro
metretice hic babylon intelligit.
id. om̄is multitudo reprobōy.

Sive p anglm qui inuitat iohm
intelligit precedens ordo doc
toy. qui fuit in aplis. martyrib.
et ceteris ecclie principib. P iohm
uo. ecclia subsequens. Inuitat
itaq angls iohm ut ueniat da
natione p fide ciuitatis. quia
illi doctores qui p cesserunt.
o natione omiu reproboy su
is sequacib ostendere studuer.
quatenus du malos in hac uita
florere seq conspiciunt egere.
ex eo p speritatib nichil con
cupiscunt. du attendunt que
mala illis immineant. Vn paul
dicit. Multi ambulat. quos
sepe diceba uob. D ue au ciui
tates sunt in hoc mundo cum
suis regib. Sicut supra dictu e.
id hierlm et babilon. cu xpo
& diabolo. quia una e stituta
est sup firmam petram. Altera au
sup arenam. Atq ideo una
manet. id ciuitas xpi. altera
cadet. id. ciuitas diaboli. que
meretricis nuncupatur. quia
ueluti mulier meretricatur.
quando sup uiru suu introdu
cit alienu. & prioris sponsi
fada irrita facit. Ita omis
multitudo maloy facit et fecit.
quando relicto creatore de
monib se pstituit constu
pranda. Relinqt eni dnm suu

quiescit ut anime. et iungit se
adultero. id diabolo. idola co
lendo. uel plus trena qua celestia
diligendo. siue etia inmundi
tie carnis seruido. Et quia
maxime p carnis libidine quemat
est omiu uitioy genus humanu
perit. ideo ipsa maloy mul
tudo meretricis uocat. Sedit
sup aquas multas. Quia em aq
multe. sicut in sequentib legim.
ppli multi sunt. Sedere super
aquas multas. nichil est aliud
qua regnare sup ppls multos.
quia uidelicet luxuria carnis
multis onat & multos ad sua
miseriam trahit. sed tam diuer
somo. hinc est qd dms loquens
ad beatu iob de diabolo dicit.
Virtus eius in lumbis eius. et forti
tudo illius in umbilico uentris
eius. Seminatium quippe cottus
uiroy in lumbis est. mulieru au
in umbilico. Quando ergo ui
ros decipit. in lumbis uirtute
habere dr. quando au femina
in umbilico. Nam qd uis in
lumbis sit seminatium dms mani
festat quidie fidelib. Sicut
lubi uiri pincti. & apls de
leui qd adhuc in lumbis erat
abrahe. quando obtulit ei
decimas melchisedech. Qd
femina in umbilico. ppha

manifestat: qui suffigura mulieris meretricis loquitur ad ierusalem. Indie inquit ortus tuus non est percisus umbilicus tuus. Umbilicum quippe indie ortus percideret: conuersionis tempore carnis luxuriam resecare. Quia ergo diabolus utrumque sexum decipit: recte in libris uel in umbilico uirtutem: et fortitudinem habere dicitur. Sed sciendum quia propter diuersitatem causarum: diuerso hoc modo facit: sicut supradictum est. Verbigra. Sunt quidam qui uirginitatem suam deo deuotum: sicut monachi. canonici. et ceteri in gradu ecclesiastico positi: quam si postea concupiscentia carnis illecti corrumpunt: deterius peccant: quam si hec nunquam professi fuissent. Sunt & quidam coniugati: qui relinquentes proprium thorum: alienum uiolant: & adulterium perpetrant: & isti grauius peccant: quam hi qui proprias uxores non habent. Tale genus est eorum: qui incesta perpetrant cum propinquis aut sororibus: sicut fecit ammon cum thamar sorore sua. Sunt & alii quidam sceleratius & grauius relinquentes naturalem usum femine:

cum masculis se miscerent uel pecudibus. Et licet genus humanum in multis offendat dominum: tamen in nullo grauius agit: quam in isto quod contra naturam gerit. Ergo quia fornicatio que est mater uitiorum: in reprobis potestate exercet: recte temeritatis super aquas multas sedet. Et hec quidem fornicatio ad concupiscentiam carnis: spiritualis uero pertinet ad concupiscentiam oculorum: & in his omnem peccatum agit: iuxta illud. Omne quod in inuentione: concupiscentia carnis est: & concupiscentia oculorum. De hac spirituali fornicatione psalmista dicit. Pro deo omnes qui fornicantur absterge. Et breuiter dicam: quisquis plus terrena quam celestia diligit: & ea que sunt in immundo concupiscit: fornicationem perpetrat. Cum qua fornicatis sunt reges terre. Ipsi sunt & meretrices. Sed propter distantiam prepositorum: et subiectorum: diuiditur in regibus: terra inhabitantibus. Cum tamen ipsi reges sint: inhabitantes terram: hoc est terrena diligentes: libidini seruientes. Ipsi reges itaque fornicatis sunt cum meretrice: hoc est cum se ipsis: terrenos honores & uoluptates appetendo.

et in munditiā carnis sectando,
quia quo amplius comedunt et
bibunt. eo amplius luxuriant.
Vñ et se ipsos ipsum corpus mere-
triciis efficiunt. iuxta qđ apls
dicit. Nescitis. quia qui adhe-
rent meretrici. unū corpus effici-
tur. Et inebriati sunt qui habi-
tant trā. Reges et principes. ma-
li intelligunt. Per inhabitantē
trā. subiecti illorū. qui inebriantur
uino fornicationis. hoc est omni-
bus peccatis replentur. & reges
sunt malorū. auctores. inha-
bitantes trā. imitatores eorū
dem accipiunt. Recte autē in
centiua carnis et fornicationis.
uino comparant ebrietatis. Vino
enī ebrius ita insensibilis efficitur.
ut nō solū anime. sed etiā piculū
mortis non trepidet. Vñ & au-
dacter se in mortem mittit.
Sic nimirū libido hominis sensū
& rationabilem intellectū aufert.
ut non metuat damnationem
inferni. Ideoq; & audacter
etiā contra suā conscientiam malū
opat. nec timet iam pro peccato
damnari. qđ non potest pre-
uidere. quia ipse peccatū ad-
fert illi rationabilem sensum.
Et abstulit me: in deserto. &
in spū. hic manifeste ostendit.
quia hec omnia beatus ioh̄s non

corpore uidit. sed spū. & m̄tis
intellectu. Desertū in sacro do-
quo. Aliquando significat celū. ¶
Aliquando m̄tes scōy. Aliquando
om̄ om̄ipm. Aliquando uō corda
reprobōy. Celū significat deser-
tū. ut est illud in euanḡlio. Quis
est homo qui habet centū oues.
et cetera. usq; dimittit nonagin-
ta nouē in deserto. Et reliqua.
Quia uidelicet tē homo celū de-
seruit. quando peccauit. Cor-
da scōy. significat ut est. Ecce
elongaui fugiens. et mansi in
solitudine. id. in deserto m̄tis.
S̄cienti remouent se ab om̄ibus
istius sc̄i curis. et efficiuntur
ab his sollicitudinibus deserto.
in solitudine sue. m̄tis ac
actibus uacantes. Aliquando d̄m.
ut est illud hieremie. Quis da-
bit me in solitudine diuer-
sorū. uatorū. Significat
quoq; deserto corda reproborū.
ut illud. Quomodo sedet sola
ciuitas plena populo. Si enī sola.
quomodo plena. aut si plena.
quomodo sola. sed sola. id est
sine dō. hinc & ioh̄s dicit. Vox
clamantis in deserto. dirigite
uiam d̄ni. Jure enī deserto uocan-
tur hi quos om̄ps d̄s p̄grām n̄
inhabitat. In hoc autē loco.
desertū intelligere debemus

corda reprobay. absentia diuini
tatis uacua. Angl's uo. psona
xpi gerit ut sup. Joh's psonam
eccl'e. que in desertu ducitur.
quando siue pntia in spiratio
ne. siue etia p p'dicatione doc
toy. ad consideranda reprobay.
merita trahitur. Et ppt' eoy p
uersa opa. iusta illoy. inspicit
damnatione futura. Et uidi
muliere sedente sup bestia coc
cineam. et cetera. Ipsam uocat
muliere. qua paulo superius ap
pellauit meretricem. id. omem
maloy. congregatione. Bestia
aut' diabolū significat sup que
om's reprobi sedent. qm' cohor
tante p diuersa uita currunt.
Sicut em' ciuitas di sup xpm hedi
ficata est. sic illa ciuitas reprobay
sup diabolū. Que recte meret
rix appellatur. ut ostendat
ex qua parte regni diaboli am
plius preualeat. Bene etiam
mulier d'r. quia muliere pecca
ti sumit initium. p qua etia ut
scriptura testat' motum om's.
Sup bestia hec mulier sedet. qd
dicente diabolo. pna fertur
ad peccandum. Ut uerbigra.
Quando quilibet homo pgit ad
infricendum di seruu. aut ad
succendenda eccl'am. sicuti
modo faciunt hi qui in o tpr

paganis sunt iuncti. diabolus
cu portat cui ipse infidet. Qd
aut' bestia coccinea or. ta ad dia
bolū. qua ad omem corpus re
fertur. siue ppt' peccata innu
merabilia. quib' est cruentatū.
siue ppt' sanguine scōy. que fu
derit. siue etia p do quis diuinay scriptay
male intellectus. o equa adhuc
subditur. Plena nominib' blas
phemie. Ac si diceret. Nulla pars
mea blasphemis uacat. quia
uoce simul & opere d'm. & eius ser
uos blasphemat. Magis aut' hoc
fiet. postqua ille damnatus ho
regna re cepit. qui se xpm dic
et. cū sit anti xps. Tunc eni omē
corpus illius maxime d'm blas
phemabit. qm' omia que ante se
fuerit dicit fuisse cetera. Af
firmans xpm fuisse anti xpm.
aplos illius. pseudo aplos. &
anti xpi ministros. Et que qd
modo tenemus in ueritate. to
tū ille & membra eius negabunt.
et m'daciū fuisse dicit. Haben
te capita septē. & cornua. x.
P. vii. capita ut supra dictū est.
om's reges mali qui fuerunt ab
exordio mundi. usq' ad finem
intelligunt. Quia septenarius
numerus uniuersitate solet
ostendere. Per. x. aut' cornua.
om'a regna diabolo & anti xpo

subiecta. Vnde et daniel dicit.
Bestia quarta. regnū quartū erit
intra. qđ manifestū erit omnib; reg-
nis. Porro. x. cornua ipsius re-
gni. x. reges erunt. quos uide-
licet apocalipsis in septē bestie
capitib; . ac decē cornib; com-
memorat. ut ipsi reges & regna
partē bestie sint. quia xpm blas-
phemant & uoce et ope. Vñ
idem ioh̄s in ep̄stola sua dicit.
O m̄s sp̄s. qui soluit ihm in car-
ne uenisse ex dono non est. & hic
est anti xp̄s de quo audistis. qm̄
ueniet & n̄c iam in mundo est
Et alibi. Nō multi anti xp̄i facti
sūt. Nec mirū si hoc significant.
septem capita. qđ decē cornua.
cū mulier meretricis & aque
multe & bestia hoc totū unū
corpus eē ostendatur. Prop̄
diuersitatē enim scelerū. n̄c
in vii. bestie capitib; . n̄c in x.
cornib; ipsa bestia diuiditur.
que et fraude decipit. & uis-
ip̄mit. In uirtute scilicet. per
aptā potentā. In signis uō &
p̄uigijs mendacib; . ac seducti-
one iniquitat̄. p̄p̄oc̄tis in
simulate uirtut̄. Qđ et gene-
raliter de om̄i corpore maloy.
intelligere debemus. quāuis
quidā delirantes hoc referant
ad nonē. assentes eū ab in-

feris resuscitandū. et regnū futu-
rū accipiendū. Et mulier erat
circūdata purpura et cocco.
et inaurata auro et lapidib;
pretiosis. & margaritis. Pur-
pura regū est indumentū. et tan-
gitur sanguine pisciū mariti-
moy. Quo itaq; p̄ purpuram
qua circūdabatur mulier de-
bemus intelligere. nisi fucū
regūnis. Qđ enim eccl̄a habet
in ueritate. hoc isti simulate
habebunt. Eccl̄a n̄q; habet
purpurā et coccū. id̄ regiam
dignitatē. q̄ habet regem̄.
et habet ex se etiā reges plu-
res. qm̄ et ipsa eccl̄a regnat
p̄ xpm. Est enim genus electū
et regale. Sed ista mulier met-
rix. hoc est om̄is multitudo
maloy. dicit se habere purpu-
ram cū non habeat. id̄ fingit
se habere reges cū non habeat.
Sicut fuit nero. domitianus
et ceteri maloy principes. qui
diuitias istius sc̄li que maloy
animas illicunt. habuerunt.
Sed hi tales non fuerunt reges.
quā neq; se. neq; alios bene
regere potuerūt. Quin potius
et ipsi uitis seruerūt. & ali-
os suo exemplo ad uitia p̄pe-
tanda traxerunt. habet qđ
eccl̄a inauratā uestem. id est.

caritate: siue etiam sapientiam.
de qua scriptum est. Accipite sa-
pientiam sicut aurum. Ex psalmu
sta. Astitit regina ad dextris
tuis. in uestitu de aurato. Ita
et haec mulier meretrix. cum sit
stultissima ad deum ut negligat
que sibi in futurum prospera succe-
dere debeant. dicit se esse sapi-
entem. et gloriatur in libris philoso-
phorum. et sapientia humana
uerbi. In lapide pretioso seminat
gemmas. uirtutes significat
sanctorum. id est. fides. spes. caritas.
humilitas. mansuetudo. et
cetera huiusmodi quibus ornan-
tur fideles. Que ornamenta.
cum sola habeat ecclesia. fallaci-
ter sibi usurpare nititur haec
mulier puerfa. In circo autem
hoc se habere simulat quod non
habet. ut quos non potuerit
per potentiam trahere ad errorem.
decipiat per simulatam sanctitatem
et fraude uerisimilem. ha-
bens poculum aureum in manu
sua plenum habitatione.
et immunditia fornicationis
eius. Ipsa meretrix est poculum
aureum. propter simulatam sanctitatem
quam pretendit exterius. cum sit
interius plena omni iniquitate
et abominatione. Unde et hiero-
nimas dicit. Calix aureus ba-

bilon in manu dei. Aurum enim simu-
late sanctitatis pro se ypocrisin fin-
git. ut facilius ad immunditiam
fornicationis que libet bibendum
inuitet. Talibus dominus dicit. Ne
uobis qui similes estis sepulcris
dealbatis. Abominari quippe
est abici. Unde et in psalmo modicum.
Virum sanguinum et dolosum abho-
minabitur dominus. Haec ergo mulier
plena est abominatione. hoc
est operibus nequitiarum. pro quibus
digna est abominari. quod
statim manifestatur cum subditur.
Et immunditia fornicationis
ire eius. Ponitur enim hic forni-
catio. que est radix omnium ma-
loy. pro omnibus peccatis. Et in
fronte eius nomen scriptum blasphemie
mysterium. ~~mysterium~~ ^{mysterium} babylon mater
fornicationum et abominatio-
num terrarum. Et fronte babylonis.
manifestatio designatur
operis. Unde dominus dicit. A fructibus
eorum cognoscetis eos. Nam quia
babylon. id est omnis multitudo
reproborum. pro ypocrisin simulat se-
te quod non est. id est. ostendit se au-
tem calicem. cum sit plena iniquita-
te et abominatione. ne super-
stitione erroris et pallio simu-
lationis falleret incautos. ex
titulo frontis solliciti redduntur.
Cum ibi babylon. id est confusio scribitur.

uidendū unde quare ipsū nom̄
mysteriū appellatur. mysterium
quippe occultat̄ est. in qua a
liud uidetur. et aliud intelligit̄.
Opa itaq; babylonis. quibusdam
sunt in fronte. quibusdā in myste
rio. Simpliciorib; quidem qui
tam p̄uidere & intelligere non
possunt. mysteriū est. quia occult
ata sunt eis que a multitudine
re p̄boy. gerunt̄ interius. Per
fectiorib; aut̄ in fronte nomen
suū ostendit. quia om̄ia eius opa fa
cile cognoscunt. Et ideo nom̄ ei
in fronte quidē est. sed tam in mu
stero eē scribitur. quia quibusdam
in mysterio claudit̄. Magna dicit̄
babylon. p̄pter multitudinē re
p̄boy. uel p̄ enormitate scelerū.
mat̄ fornicationis. id̄ radix om̄iū
maloy. Nam et peccatū. a mulie
re sumit̄ initū. que suscepit
sem̄ diaboli. quasi adulteriū. id̄.
eius prauā suggestionē. et pepit
peccatū. contemnens di p̄cep
tum. Que etiā postea uirū decep̄.
et sic sem̄ peccati usq; ad nos mi
sit. Ambo ergo peccati genitorē
fuerūt. quia aduult̄ et meretricis
unū effici corpus meruerunt.
Vlcerte mat̄ fornicationū pre
cedens intelligit̄ generatio. que
imitatione p̄uersa et malo exē
plo. malos reliq; imitatores.

Sicut enī sem̄ iustoy. imitatores
dicunt̄ bonoy. ^{benedicēt.} ynest̄. Genera
tio rectoy. dicunt̄ imitatores illoy.
Iacob babilon in auctores transgres
soy. mat̄ appellat̄ fornicationū.
Et uidi mulierē ebriā de sangui
ne scōy. Q d̄ uidit ioh̄s. uidit
om̄is eccl̄a cuius ille figurā gere
bat. Dicit ergo. Vidimus mulierem.
id̄. maloy. congregationē. ebru
am de sanguine scōy. et de san
guine martyriū ih̄u. In hoc uer su.
tam iudei quā etiā gentiles comp̄
endunt̄. Illi enī fuderunt sangu
nē p̄ph̄ay. istiauit̄ ap̄toy. et ce
teroy. martyriū. Ideoq; uindictā
effusi sanguinis tā iudei. quam
gentiles sustinebūt. Vnde d̄ n̄s
in euanḡlio dicit. Am̄ dico uob̄.
requiritur sanguis om̄iū. que ef
fusus est sup̄ terrā. a sanguine a
bel iusti usq; ad sanguine iacha
rie. a generatione hac pessima.
Vlcerte sicut sup̄ dictū est.
sanguis p̄ph̄ay. sp̄alis illoy. sens̄
intelligit̄. que quimale int̄
pretando p̄uertit̄. incarnale
sensū non metunt̄. sicut faci
unt iudei. uindictā effusi san
guinis sustinebūt. quando q̄
q̄o uitale habent p̄dent.
Et miratūssū cū uidisset illam.
Sic & sc̄i dū considerant cotidie
d̄anationē om̄iū re p̄boy. mi

tantū cur miserī n̄ considerant que
tormenta sibi imminant. Et dixit
michi angelus. Cur miraris. Sicutiā
tū. ecce de xpo p̄ m̄nā aspira
tionē. Cur miraris tormenta re
p̄boy. et supplicia que illis sunt
futura dī iusto iudicio. Ego tibi
benedicā sacramtū mulieris. et be
dic que portat eam. Idē ego tibi
ostendā quō significet illa mu
lier. et quō bestia. et manifesta
bo etiā illoy. damnationem.
Que habet capita. vii. & cornua
x. om̄s reges re p̄bos. et om̄a
regna illi subiecta. Bestia quā
uidisti. fuit et non est. Bestia
diabolus est. sicut sepe dictū est.
qui fuit ab exordio sc̄i in hoc mun
do. ibiq̄ tenuit principatum.
usq̄ ad dñi aduentū. & in cordi
b̄ hominū male potiebatur po
testatis impio. Sed postquā xps
uenit. et sua morte destruxit
mortis impiū. abstulit ei pote
statē. et eiecit eū foras. ideoq̄
iam non est. quia cōparatione
prioris potentie p̄sens illius
potestas nulla est. Fuit ergo
in p̄cedentib̄ membris. non est
in sequentib̄. Et ascensura est
de abyssō. hoc est de profunditate
p̄fidie iudeoy. iuxta illud. Fi
at dan coluber in uia. Notan
dū autē qd̄ dicitur ascendit. quia

uidelicet ab ipsa infantia sua. in
supbiā eleuabit̄. extollens se
supra om̄e qd̄ dicit̄ d̄s. aut qd̄ co
lit̄. Et in uentū ibit. id̄ in dā
nationē p̄petuā. Iuxta illud.
quē dñs ihs̄ interficiet spū oris sui.
Qd̄ et generalit̄ de om̄i corpore
maloy. intelligere debem̄. quā
uis quidā hoc referant ad neronē
asserentes eū ab inferis resusci
tandū. et regem futurū. et post
vii. reges romanoy. accepturū.
Et mirabunt̄ inhabitantes t̄rā.
et p̄bi intelligunt̄. qui in t̄rā
inhabitans. et t̄renis inherens
rebus. p̄ desiderū animi. hi cū
uiderint damnatū diabolum
cui crediderūt. quia maxime
hoc ad eos p̄tinet qui ante xpm̄
p̄ dō sunt recepturi. ammitta
bunt̄. dicentes ad inuicē. hec
inherat spes n̄ra. Et ad ipsum
sē uerentes dicent. Ecce qui
putabamus tē eē xpm̄. decepti
sum̄. qui modo tē damnari uide
mus. Quoy non sunt scripta nōa
in libro uite. Liber uite ius di
uinitatis est. id̄. p̄sentia & p̄re
destinatio om̄ptis dī. hi enī qui
ante xpm̄ sequentur. non sunt
ad uitā p̄destinati. id̄ p̄reordi
nati. quia ex his nemo p̄ibit. quos
ab initio mundi d̄s saluandos
p̄destinauit. De quib̄ apostolus.

Quos presciuit et predestinauit
conformem fieri claritati sue.
Nouit enim quibus dicturus est.
ite in igne eternum. & quibus ve
nite benedicti patris mei. Vi
dentes bestiam. id est. diabolum que
erat in potentia magna. ^{an} aduen
tu filii dei. & non est quia ablata est
ei potestas. sicut supra dictum
est pro passionem filii. Ut fuit. quia
in nubris suis iam apparuit. Et
non est. quia adhuc ipsum in eorum
capite pro semetipsum necdum appa
ruit. Et hic est sensus. qui ha
bet sapientiam. hoc est intelec
tus est illi necessarius in hoc lo
co. qui habet sapientiam. hoc
est intelligentiam. Septem capi
ta. septem montes sunt. frequen
ter dictum est. in una quaque specie
genus plerumque posse inueniri.
sicut hic. Quod dicitur bestia. hoc. vii.
capita. & vii. montes. vii. re
gessunt. uniuersa malorum pars.
que in propositis tanquam in regibus
constat. & subiectis plebibus.
Quinq; ceciderunt. In quinq; regibus.
accipe quinq; sensus corporis.
qui infantiam nostram regunt. quia
naturaliter lenia tactu pecum.
sapora amamus. canora & con
sona querimus. odoriferis de
lectamur. & pulchris uisu. Reli
qua his contraria omnimodis re

fugimur. que sunt amara. disso
na. phetida. aspera. et turpia.
Accedente uero aetate matura.
hi quinq; reges superius dicti desi
nunt. et succedit alius rex. aut
intellectus. aut error. hi sunt
etiam quinq; uiri de quibus dominus sa
maritane dicit. Quinq; uiros
habuisti. & nunc que habes non est
tuus uir. Quia error dominus a
tuo. Quod dicitur de uno quoque.
hoc etiam generaliter in genere
humano intelligi potest. quia
et unum quicumque nostrum. etiam totum genus
humanum in tenera aetate hi quinq;
sensus regunt. Adueniente autem
maturitate. succedit aut in
tellectus legitimus. aut adul
terinus que est error. Iste est rex
de quo hic loquitur sermo diuinus.
Unus inquit est. Ac si dicat.
Et ad perfectam intelligendi eta
tem uenerunt. etiam errorem suum
super se regnare uoluerunt. et iste
est rex totius corporis diabo
li his quisquis talis est. Unde
quibusdam dominum cognoscentibus. et
tamen errorem sequentibus dicit
apostolus. Cum cognouissent dominum.
non sicut dominum glorificauerunt
aut gratias egerunt. sed euauerunt
in cogitationibus suis. et cetera.
Quod dicitur sequitur. Alius nondum uenit
ad residuum corpus ante christi

ptinet. uel ad ipsū antixp̄m;
Quilicet in regnet in mēbris.
tam amplius & manifestius. reg
naturus est p̄ se et ipsū. De quo
seq̄. Et cū uenerit. oportet il
lū breui t̄p̄e regnare. id̄. trib̄
annis et dimidio. vñ & dñs in
euangl̄io dicit. Nisi ad breui
ati fuissent dies illi. n̄ fuisset
salua om̄is caro. sed p̄p̄t elec
tos breuiabunt̄. Et bestia
que erat & n̄ est. et ipsa. vii. ē.
et ex septē est. et in interitum
ibit; Bestia que erat in priori
by mēbris diaboli. et non est
in posteriorib; quia diuidit̄
corpus diaboli in p̄cedentib;
et subsequētib; cū ipsa que
non est adhuc sed uentura ē
sicut dixim̄. iuncta fuerit cor
poris suo. hoc est antixp̄o in no
uissimo t̄p̄e. & septima erit.
quia de eodem genere. et oc
taua erit quia septuplū tran
scendit malitiā. et ypocrisin
mēbr̄oy diaboli quī n̄ sunt.
ul̄ fuer̄. Nichil enī aliud ap
pellauit octauā que septima
erat. nisi ut ostenderet quia
septies tantū tē dñabit̄ anti
xp̄e in corpore suo. cū solutus
fuerit. quā n̄ faciunt. Si
cut & dñs dū in euangl̄io de
uno maligno loqueret̄. ut

ostenderet quia uno p̄ septem
usus est. statī subnectit. Tunc
in q̄d uadit & assumit septem
alios sp̄s nequiores se. Quūtiq;
non diceret septē alios. nisi in u
no etiā septē uoluisset intelligi.
Et in interitū uadit. De eodē
corpore diaboli dicit. q̄d p̄cul
dubio cū capite suo p̄ibit. cū
dies iudicii aduenierit. dicen
tes dño. Ite in ignē et̄nū. Et cetera.
Et decē cornua que uidiisti. x.
reges s̄t. qui regnū n̄ dū acceperunt.
et cetera. Temporib; antixp̄i. de
cē regna er̄t in t̄ra. sicut liber
danubel p̄ p̄h̄e p̄testat̄. Sed
sicut idem danubel dicit. quat
tū regnū erit in t̄ra. q̄d maī.
erit om̄ib; regnis. et deuorabit
uniuersā t̄ram. & conculcabit
et cōminuet eam. Porro cornua
decē. ipsius regni. x. reges er̄t.
Ex q̄b; ille tres interficiet. regē
uidelicet aegypti. regem
africe. & ethiopiē. Ceteri dū
subdent se illi. et potestatem
tāquā reges unahora accipi
ent post bestia. Unahora in
telligunt̄ tres anni et dimidiū.
q̄b; ip̄s cū capite suo regnab̄t
post bestia. id̄. sec̄dū ab eo in
honore & dignitate erunt ac
cepta. ab ip̄so capite. Et illiqui
dem reges iā regnant in auis

et paup. idest in suis similib. Sed
tam ad comparatione illius extre
me potentie necdū pfecte reg
nū acceperit. Sicut et regnum
ecclē erat quidē ante aduentū
redemptoris in mundo. Sed tē
amplius surrexit. cū apud ei
in carne apparuit. Sed hanc
potestatem post bestia. id. in sub
iectione illius tāquā mēbra hec
illi subdita accipient. Hi unū
consiliū habebunt contra x.
et mēbra illius. ut negent
xp̄m. & confiteantur anti xp̄m.
Sed consiliū bestie. innocen
tia. destructa agni. iux
ta illud. Dñs dissipat con
silia gentium. Et virtu
tent. sed potestatem suā
bestie tradent. idest. qd
qd uirū et fortitudinē
habent. ipsi tē. bene di
centes. Tibi. grās. agimus.
q̄ q̄ q̄ d' hā. tē. bem. is. it.
atē accepimus. Hi cū agno
pugnabunt & uerbo & opere.
ut fideles a fide illius. sepa
rent. Et agnus uincet illos.
quia constantia dabit suis. ut
ante possint occidi quā a fide
xp̄i separari. Quid dicit. Gau
det quia ego uicimandum.
uel uincet eos. quando dam
nabit illos. cū capite suo dia
bolo.

Q m dñs dñoy. est. et rex regū.
Ac fidicere. Et si repbi glām
filioy dī amittent. tam dñs ei
n euadent. sed semp cū dñm su
stinebunt. Ut tē enī eis adu
litate scoy. etiā cū pugnat ad
uersus eoy. p̄fidia. Scdm hunc
sensū. nabucho donosor. ser
uis dī uocat. Et sp̄s etiā mal.
dñs sp̄s dñ. malus scilicet a se.
dñm sp̄s. quia ad dō creatus.
et potestati illius subiectus.
Et qui cū illos sunt electi et uo
cati. et fideles sunt. sub auto.
p̄pterea reges exsuperat. Elec
ti dñi p̄ destinatione. ante
mandi constitutione uocati
p̄ ap̄loy. p̄ dicatione. fideles
p̄ bonoy. opū executione.
Et dixit michi. Aquas quas
uidisti ubi meretrix sedet.
p̄ptisunt et gentes exlingue.
hic exponit qd̄ supius fuerat
p̄mis su. qd̄ scilicet bestia se
det sup aquas multas. Que
aque multe. sicut hic dicit.
p̄p multas. ex omnib. gentib.
p̄ptis & linguis. ad diabolo de
cepti maxime p̄ libidine. que
etiā est max̄ omniū uitioy.
Meretrix enī sup aquas sedet.
quia dñationis regnū libido
uitioy. in rebus tenet. Vel cet
te q̄ ipsū regnū antiq̄ hostis

rus

ex multitudine pploꝝ. in factu
supbie eleuatur. ideo meretrix
sup aquas multas sedere dicitur.
Et decē cornua que uidisti. et be-
stia. hodie odiunt fornicariā. cum
ipsa regnaque ꝑ cornua desig-
nantur ut supra dictū est. sicut
bestia. id est omne corpus diaboli.
et bestia sit ipsa meretrix. id est
omnis multitudo reproꝝ. Decē
cornua. uel bestia hodie odiunt for-
nicariā. hoc est ipsi reprobi odiunt
se ipsos. qđ tripliciter potest
intelligi. Dū enim reprobi mala
opera faciunt. se ipsos odiunt.
quia scriptū est. Quid diligit in-
quitatem. odit animā suam.
quia unde reprobi se amant.
uoluptates suas sequendo.
in de se odisse conuincuntur.
Quisquis ergo diligit iniquita-
tem. odit animā suam. qm̄
male amando animā suā. ho-
dit iustitiā. et ideo animā suā
apertat future famis miserie.
Alit̄. Reges et bestia hodie odiunt
fornicariā. qm̄ amatores istius
scl̄i. hodie inuicē se ꝑsecuntur.
Quia dū quis aliū ad altiora ui-
det ascendere. quo ipse non
potest. hodie illū insequitur.
qm̄ ut sup̄ hos se ꝑ iurgias t̄.
hinc paulus ap̄ls dicit. Inuicē
inidentes. inuicē odientes.

Uel certe cū uiderint se miserōs
iam iniudicio constitutos et dā-
natos. odient se ipsos qđ pecca-
uerūt. et post peccatū penitentiā
n̄ egerūt. Sed nichil ꝑderit tē
odisse malū qđ fecerūt. quando
ipso malo carere non poterūt.
Et desolatā facient illā. hoc est
se ipsos facient extitaneos ad dō.
ꝑ ꝑt̄ peccata ꝑterita. Amen
cū illis d̄s non habitauit. hinc est
qđ supra diximus hieremiā
laudabili uoce clamasse.
Quomodo sedet solaciuitas ple-
na pp̄lo. Et nudā facient illā.
sub ^{audis} superioribꝝ. uestim̄ta fide-
liū sunt. sacramenta bap̄tisma-
tis. caritas atqꝫ innocētia. Sed
his uestim̄tis se nudant. quicūqꝫ
bap̄tismū petierūt. uel se graui-
oribꝝ criminibꝝ maculant. & cari-
tatis iura uiolant. Sunt autē et
quidam qui etiā in ꝑserta his ue-
stim̄tis sunt nudati. sicut & iudei
et pagani. qui neqꝫ bap̄tizati sūt.
neqꝫ caritatis mandatū custo-
diunt. Falsi quoqꝫ xp̄iani. et si
habere uidentur hęc uestim̄ta.
tam̄ iniudicio cū illis nudati rep-
perientur. quia que habuerūt.
male uiuendo amiserūt. Partē
ergo nudati repp̄iunt. quia repro-
boꝝ corpus ex apertis infide-
libꝝ & falsis fr̄ibꝝ constructur.

Et carnes suas manducabunt.
y saias pphat dicit de reprobis. quia
ignis eorum non extinguetur. et uer-
mibus eorum non morietur. Ipsi ergo carnes
suas manducabunt. quia panis se-
pe pascentur. semperque eos uermes
comedunt. et nunquam ad defec-
tum peruenient. Et dum uermibus
eternaliter partem prebent. quasi
ipsi carnes suas manducabunt.
quia pena suam carnium sustinebunt.
Manducant enim carnes suas aeterno
supplicio traditi. sed alienis
dentibus non suis. Verum sicut
cet immortaliu. quos ipsi ad
deuorandum suis iniquitatibus
exacuerunt. Et ipsi a igne
concremabunt. Quia malis
operibus deseruendo. ipsi sibi
aeternu incendiū quo cruciantur
preparauerunt. sed utro prauis ac-
tionibus eiusdem incendiū pre-
cipites dederunt. Dumque suis in-
iquitatibus quasi quibusdam lig-
nis igne. quo comburantur ac-
cendunt. ipsi se concremant.
Sicut enim uisitata locutione quod in
ipsis contigit. reprobi facere
prohibentur. sicuti nos quolibet
se ipsum interfecisse didicimus.
qui piculum mortis cum posset non
declinauit. uel se ipsum incendisse.
qui semet uolens iugnem
preceptis dedit. Deus enim dedit in

cordibus eorum. ut faciant quod illi
placitum est. et cetera. Sed et omni-
potens iratus propter precedentibus ho-
minum peccatis. permittit eos fa-
cere unde illum amplius offendit.
Hinc est quod de quibusdam dicitur. ueritate
non recipientibus. Propter hoc dedit
illos deus in reprobum sensum. ut faci-
ant quae non conueniunt. hinc
etiam dicitur indurasse cor pharao-
nis. quod non mereretur emolliiri.
Dedit ergo deus in cordibus infide-
lium. propter precedentem eorum infide-
litatem ut faciant quod illi est pla-
citum. Quod quid sit. statim apertum cum
subiungit. ut uideant regnum su-
um bestiae. gratias illi agentes.
et honorem & fortitudinem suam
illi tribuentes. quasi ab ea proce-
perint omne quod habent. Non autem
fuit dei uoluntas. qui nullam in iu-
sticiam uult. Cuius salmista dicit.
Dilexisti iusticiam. et odio habuisti in-
iquitatem. ut reprobi contradic-
tantes regnum suum bestiae
tradiderent. sed propter precedentium iniqui-
tatum illorum merita exigunt.
ut reprobi in errore ad deum pro-
missi. ita ambulent ut misericordiam par-
centis non saluentur. sed iustitia
punitis damnentur. Ac si
diceret. Exigentibus illorum me-
ritis. ita deus eorum corda permittit
obscurari ut sic agerent.

Et hoc tam diu donec consumatur uerba di. id est. donec opere compleantur omnia que ante sunt predicta. Quo in loco questio oritur. quare uerba di consumari dicantur. cum sed n̄ in euanglio dixit. Celum et terra transibunt: uerba autem mea non transigent. Sed sciendum. quia ad aliquid uerba di consumantur. ad aliquid non transibunt. Consumantur ad hoc. ut que promissasunt opere compleantur. Non transibunt uero. quia ea que locuntur eternaliter perseverant. Sermo enim dei. sententias in eternum mansuras explicat. Predictum enim de eo. quod ueniens ad iudicium. statuet oues ad dexteris. et ad sinistris. & dicit his qui ad dexteris eius erunt. Venite benedicti patris mei. percipite regnum. et cetera. Et qui ad sinistris sunt dicit. Discedite a me qui operamini iniquitate. Consumabuntur hec di uerba cum ipse ueniens ad iudicium. dicit reprobis. Ite in ignem eternum. qui paratus est diabolo et angelis eius. Tunc ibi hi in supplicium aeternum. iustitiam in uita aeterna. Sic consumabuntur uerba dei. tanquam diceret. usque quo et boni & mali recipient secundum quod de loquax dei promittunt.

Et mulier quam uidisti est ciuitas magna. id est omniū malorum multitudo. Que habet regnum super terram. Quia maxime malorum multitudo. in regibus & huiusmodi principibus in superbia eleuatur. Sic enim dicitur ciuitas magna habet potestatem super terram. tanquam diceret. In ipsius scilicet regnum incunctis terra superbe petentibus regnat. Et propheta uidit alium angelum descendente de celo. Sic uidentur hec uerba sonare. quasi spatium aliquid fuerit in hac reuelatione. inter uisionem & uisionem. Sed n̄ est ita. Vno enim die hec omnia uidit beatus iohannes. id est die dñico. Sic quippe dicit. Vidi alium angelum. quasi diceret. Vidi aliam uisionem. Unus itaque angelus fuit. qui has uisiones manifestauit. Sed propter aliam uisionem. alium se uidisse dicit angelum. sicut nos de quo libet dicimus. Alius michi uidebaris. cum illa & illa uerba diceret. alius n̄ apparet. cum dissimilia loqueris. Post hec inquit. id est post precedentem uisionem. uidi alium angelum de celo descendentem. Iste angelus xpc̄ est. qui est nuntius paterne uoluntatis. et qui uita aeterna suam annuntiat cotidie fidelibus. Quo in loco queritur quomodo de celo descendisse eum iohannes uidit. cum filius dei

indivisiu raturis substantia. cū pa-
tre et spū scō ubiq̄ sit. iuxta
qđ ipse p̄ pphiam dicit. Celū
et trā ego impleo. et extra celū
et trā locus nē ubi n̄ sit dī. Sed
descendit de celo. non quod de loco
ad locū transiret. sed quando
in utero uirginali suscepit car-
nē et animā. ut posset uideri in
nra natura. qui uisibilis erat
in sua. Descensio q̄ illius. nihil
est aliud quā carnis assumptio.
de quo paulus dicit. Qui cū in
forma uicē humilia ut semet-
ip̄ū factus obediens. habens
potestātē magnā. hęc pote-
stas. ad utrāq̄ eius naturā po-
test referri. et ad diuinā scilicet
et ad humanā. Fuit enī hęc
potestas in ip̄o p̄ diuinitatem
sine ip̄i ante om̄ia sc̄la. quia
sicut cū patre & spū scō cuncta
creauerat. ita cū patre & cū spū
scō om̄a possidebat. hęc etiā
potestas data est ei in ip̄i. quan-
do post triūphū resurrectionis.
data ē ei potestas in celo et in trā.
ut in nōe ihū om̄e genua flectat.
celestiū. terrestriū. et infernoy.
De hac etiā enī ipse surgens a mor-
tuis. dicit. Data ē michi om̄is
potestas. in celo et in trā. De il-
lā uō quā ante trā habet cum
patre. danubel dicit. Potestā
ei. potestas x̄ina. Et cetera.

id. electoy. accēta. in lumina
ta est aglācius. id. a potestate
ipsius. ipse enī tenebras infi-
delitatis. ignorantie. & pecca-
toy. euacuauit a cordib; fide-
lium. qui est lux ueta. que illu-
minat om̄em hominē uenientē
in hunc mundū. vñ scriptū ē.
P̄ p̄ts qui ambulabat in tenebris.
uidit lucem magnā. habitan-
tib; in regione umbre mortis.
lux orta est eis. nā & ipse dese-
dit. Quā diu in mundo sum.
lux sum mundi. & alibi de eo
scriptū est. Lux uenit in mun-
dū. & dilexerūt homines te-
nebras magis quā lucē. Quia
igit̄ iste anḡls ad destruē-
dā uenit potentiā diaboli.
recte fortis phibetur. ut po-
te contra fortem fortior.
contra robustū robustior ad-
uenisse in sinuetur. Quia uō
ad euacuandam humanā sapi-
entiā accessit. bene trā aglā
illius illuminata p̄nuntiatur.
Ac si dicerēt. Contra tumētē
sc̄li potestatem. magna pote-
stas. contra false doctrine
tenebras. uera scientie lux
apparuit. Potest etiā et iste
anḡls intelligi p̄ primus ordo
p̄dicatoy. qui fuit in ap̄lis.
& ap̄licis uiris. nā et p̄ ip̄os
loquebat̄ xp̄c. q̄ ē magni c̄si

li angls . h in cest qd iohs uox
clamantis xp̄i d̄r . Et paulus d̄c .
An experim̄tū queritis eius qui in
me loquitur xp̄c . Qui angls de
celo descendisse d̄r . quia quicq̄
sc̄i p̄dicatores habent seu in doc
trina seu in ope . celitus illis
datū ē . h in cest iacob dicit .
Om̄e datū obtinū . et om̄e donū
p̄fectū desursum est . descenden
s ap̄te luminū . I p̄sequoq̄ ha
b̄t potestātē magnā . quam
ab ip̄so suo capite p̄cepit . q̄n
do petro qui ē princ̄ps p̄dica
toy . dictū ē . Q̄ d̄cūq̄ ligaue
ris sup̄ t̄rā . erit ligatū et in celo .
et q̄ d̄cūq̄ solueris sup̄ t̄rā . erit
solutū et in celo . Et cetera . Et
t̄rā . h o cest eccl̄a que illumina
ta est a maiestate eius . quia sua
p̄dicatione totū mundū tene
bris infidelitatis circūdatum
repleuit lumine fidei . quan
do p̄fecti p̄dicauerūt ubiq̄ . In
cipientes ab hier̄lm̄ . & p̄uenērūt
ad terminos uniuersę t̄rę . q̄m
ante defectu eius t̄rā . quālinḡ .
h in ps̄al̄ mista dicit . In om̄em
t̄rā exiuit sonus eoy . et in fi
nes orbis t̄rę uerba eoy . Et
clamauit in forti uoce . forte
uocē . intelligimus p̄dicatio
nē xp̄i . qui ait . Penitentiam
agḡite . app̄p̄inquauit enī reg

nū celoy . Que scilicet uox .
ab ip̄so d̄no primū p̄cedens .
postea p̄ ap̄tōs totū orbem
clamore cōpleuit . Et uox ista
fortis fuit . quia fortis summa
lumina regni gentiū destrux̄ .
Cecidit . cecidit babilon . id est .
om̄is multitudo reprob̄oy .
Repetitio sermonis . confir
matio est opis . Cecidit autē
babilon . postquā se in sup̄biā
erexit . Vñ est . Deiecit eos
d̄us alleua rōt̄ . uel cecidit
iā in d̄sp̄scientia . Nō uit enī
om̄s qui p̄tineat ad babilonē .
et casurū ē in p̄petuā d̄ana
tionē . Qui etiā iam ceciderūt
in suo capite de celo . qui p̄ su
p̄biā ab illo celesti h̄dificati
tio inreparabiliter corruit .
Et facta ē habitatio dononū .
Quantū ad litteram p̄tinet .
hoc de babilone dicit . que cap
ta est a medis exp̄sis et l̄uer
fecto baltasar . destructa est .
nec diu postea sibi habitaue
runt homines . quia in solitudine
s̄p̄it̄na ē redacta . aliāq̄ ē
p̄ea h̄dificata . Et ubi quon
dā erant pulcherrime . et p̄
cipue habitationes hominū .
ibi sunt modo habitationes
demonū . & bestiarū . ibiq̄ inha
bitant dracones . serpentes .

et uolucres diuersi generis.
Ipsa autem babilon ista significa-
bat. que ex multitudine con-
stat reproborum. in qua est custo-
dia omnis immundi spiritus. quia ui-
delicet ibi in cordibus prauorum
hominum. uel in carceribus demo-
nes tenentur reclusi. Quia immun-
di dicuntur. propter spurcitiam ho-
minum peccatorum. in quibus uer-
santur. Ipsi quoque sunt uolucres
immunde. qui per hunc aerem
discutunt usque ad diem iudicii.
iuxta illud iacobi. Anglos
uero qui non seruauerunt suum prin-
cipatum. sub caligine aeris hu-
ius tradidit cruciandos. in
iudicio magni. Si uero etiam
immundas uolucres possumus
intelligere leues & superbos
homines. qui in eadem babilone
morantur. Maligni itaque spiritus
propter malitiam demonum. propter
carnis inlecebras. spiritus immun-
di. propter inanis uero relationem.
uolucres appellantur. De his
uolueribus & bestis. hysaia
pluraloquitur. Omnes inquit
bestiae agri. ludent ibi. Et
erit cubile draconum. et pascua
strutionum. & occurrent de-
monia. onocentaurus & py-
losus clamabit alter ad alterum.
Et de ira fornicationis eius. bibe-

omnes gentes. id est uindictam pec-
catorum. illius. omnes gentes susti-
nebunt. Et reges terre qui cum
illa fornicati sunt. hoc est. prin-
cipes istius seculi qui cum semet ipsis
fornicati sunt. diligendo terrena
plusquam caelestia. uel immunditiam
carnis sectando. aut ydola.
Et ideo isti uindictam sanguinis
sustinebunt. quoniam ipsi principes
malorum sunt. ideoque in socie-
tate babiloniorum consistunt.
Et mercatores terre. de uirtute
deliciae eius. diuites facti sunt.
Mercatores terre appellantur.
qui animam suam uenalem faciunt.
nec timent committere pecca-
tum. ut honores istius seculi. et di-
gnitates sibi acquirere possint.
Isti de uirtute deliciae eius. hoc
est de ambitione secularis prope-
diuites facti sunt. non in uirtu-
tibus sed peccatis. Ipsi sunt mer-
catores. quia per abundantiam
temporalium suam animas commu-
tant. infeliciter mercatu. Notan-
dum autem quod in hoc loco tres persone
reproborum. & tria comprehenduntur
genera peccatorum. in quibus &
omnes iniqui designantur. & omnia
peccata. Gentiles scilicet sub-
iecte. reges illarum. & mercato-
res. hoc est duces & principes
qui suas animas faciunt uenales

ut acquirant comitatus et spā
tus ceterasq; huius scilicet dignita
tes. Intra autem genera uitioy sunt.
Lasciua. et auaritia. castitimar
gia. a quib; omnia peccata pde
unt. In ^{noie} enī fornicationis
lasciua uoluptatū. in uirtu
te delicia. gula appetitus.
inditatione mercator. auari
tia designat. Et audiui al
tera uocem de celo dicentem.
Vox ista. uox intelligit dei
omnipot. qui cotidie clamat.
hortans helectos. siue p doc
trina ^{fidelium. siue p iēna} al piratione. ut exeant
de babylone. Sed illa uocem
questit in aure p officium p dica
toy. simul audiunt boni et
mali. Ista autē questit in corde.
soli audiunt iusti. dicit ergo.
Exite de illa ppis mī. n̄ cor
pore. quia n̄ potestis. sed m̄te.
Qd statim manifestat cū subiun
git. Et ne participes sitis
delictoy eius. In p̄senti enī
uita. corpore quide boni cū
malis morant. sed tam mo
rib; & uita longe ab eoꝝ c̄ sor
tio distant. atq; idcirco ipsa
uox dī monet. ut exeāt de
ea m̄te. morib; & uita. non
corporib;. & ne participes sint
delictoy illius. ne forte sint
& socii pena. Qd si socii fue

runt culpe. similes erunt tor
mento. Sicut ab eoꝝ. uita fuerint
separati. separabuntur in pena.
qd in loth facto pbare possum.
qui corpore quidem morabatur
in medio iniquoy. sed m̄te pcul
erat ab eoꝝ. c̄ uersatione. Idōq;
ceteris pereuntib; ipse solus li
berari metuit. Et n̄ accipiatis
de plagis eius. ac si diceret. Idcir
co uidete. ne participes sitis
delictoy eius. ne forte cū peccata
illius fuerint c̄ sumata. pariter
cū illa incipiatis affligi. Quoy
enī uitā simile habere in peccati
noluitis. ultionē cū eis parēn
n̄ recipietis. Verū hoc non m̄tis
meritis. sed m̄ia fia ipsi sal
uantis. Qm̄ p uenier̄ peccata ei
usq; ad celū. Peccata illoy. p
ueniunt usq; ad celū. qui nolen
tes agere penitentia. c̄ t̄ adm̄
habitatorē celi eleuantur.
Quia si potuissent fieri. iustū iudi
cium eius uoluissent eludere.
Isti tēpus sibi datū. ut agant
penitentia. uertunt in augm̄
tū culpe. Et unde diutius ex
pectant. inde districtius fe
rient. Idēōq; recte babylon
nequaquā ante ad plagas pue
nit. nisi cū peccata ei ad celū
p̄tingt. quia qui c̄ uerti a pra
uitatib; nolunt. et expectant

adhuc ut amplius delinquentes
durius feriantur. non nisi consumati
delictis damnabuntur. Vnde ap[osto]lus
dicit. ut impleant peccata sua
sepe. Et hec quidem specialiter de
singulis babylonie membris di
cuntur. Ceterum generaliter tunc
peccata a corde corporis usque ad ce
lum perueniunt. cum nouissime ple
nitudo in traditum in superbia erigitur.
quando ad iuncta corporis mem
brorum. cum iuncto etiam per antichristum
capite membris. inmanitas trans
gressio eius indicat. quae est
ultra quod peccando transeat.
Vox ergo quatuor. ex iudea per prophetas.
et ne sitis participes delictorum.
eius. toto quidem tunc tempore aures
electorum. pulsatur. sed tunc instan
tius clamabit. cum iamque de
lictis celum tangentibus perfida
ciuitas ad debitum suppliciorum
plagas. in articulo diei peruenit.
Dicatur igitur. Ex iudea per prophetas.
et cetera. Ac si diceret. Ut in me
nibus uerberibus cum reprobis ciuitate non
affligamini. dum adhuc modicum
cum superest participatione delictorum.
eius fugite. quoniam iam cerni
mus appropinquare quod peccata
debitum finem accipiant. Et re
cordatur est dominus deus iniquitatum eius.
Recordari id est. non quod aliquando
obliuione patiat. sed more

more scriptura loquitur. condescen
dens fragilitati nostre. sic supra
dictum. Videtur enim obliuioni tra
dere bona iustorum. et facta im
piorum. quando istos permittit af
fligi. illos autem et dignitatibus
honoribusque pollere. E contra
in iudicio facta bonorum uidebitur
reducere ad memoriam. cum eos
pro suis remunerabit operibus. et bo
na impiorum obliuioni tradet. qui
in presenti remuneratione reci
piunt. Unde illis dicentibus. non
ne in iudicio per prophetam. demonia
eicim. et uirtutes multas feci
mus. Dicit illis. Amen dico uobis.
nesci uos. Reddite illi sicut
ipsa reddidit uobis. Alloquitur
hic sermo diuini chororum doctorum.
quibus babylon hoc est multitu
do reproborum mala intulit. Ubi
notandum quia non dixit. facite
illi. sicut illa fecit uobis. sed red
dite illi. sicut ipsa reddidit
uobis. Si enim reddite illi sicut ip
sa fecit uobis diceret. manife
staret. Eccliam enim in suis principibus
iudicabit omnes reprobos. quibus
omnis die. Sedebitis super sedes
xii. iudicantes. xii. tribus israel.
Sed quia sepe deus omnipotens per reprobos
mala bonorum purgat. idcirco
dicitur fidelibus. Reddite illi. sicut
ipsa reddidit uobis. Ac si dice

ret. Sicut illa antea uindicta
mea exercuit de uobis. sic uos
modo mea iniuria uindicate
oilla. Et duplicate duplicia
scdm opaeus. id incorpore &
anima punite illa. Vel certe du
plici pena tradite ea. calore sci
licet et frigori. In inferno eni
reipi cu anima & corpore cru
ciabunt. et duplici pena tor
quebuntur. iuxta illud. A calo
rem nimium transibit ab aqua ni
uium. Vel redite illi duplicia.
id aeternaliter punite illa. Cui
impia impietate peccauerunt. aeterna
liter punientur. quia tot ad iudici
um ueniens. non tantum opera. quan
tum singulorum affectus et uolun
tates iudicabit. Reipi quip
pe si fieri posset aeternaliter obta
rent uiuere. ut sepe possent pec
care. Et tunc sepe sustinebunt tor
mentum. qui sepe si fieri posset cupe
rent perpetrare crimina. In po
culo quem miscuit uobis. miscete
illi. Quid pro poculum. nisi tor
mentum exprimit passionis. quo
martyres afflixerunt reipi in
senti uita. At ergo. In poculo
quem miscuit uobis miscete illi. id
sic uobis afflictione tribulationi
intulit. ita et uos in inferno
tormentum. & uero iudicio damna
te illa. Quantum glorificauit se

et indelicus fuit. tantum date tor
mentum et luctum. hec omnia superius
dicta fuerant. sed propter diuersorum
actus. diuersae significantur pro
ne. una plus. Aliam minus delin
quens. Ac si diceret. In quantum
quis gloriatur in letitiaque deli
cis ac uoluptatibus resolutus est.
tantum date illi tormentum et luc
tum. id unicuique scdm opus suorum
actu retribuite. Propter dis
cretionem enim pena. hec ipsa
impia ciuitas tantum recepit.
in quantum deliquit. Sed tamen
nichil illi pena dedit. & que
temporaliter peccauit. aeternis cruci
abit tormentis. quia incorde
suo dicit. Sedeo regina. id.
in honore et dignitate sua con
stituta. sicut regina sedet
in gloria & honore. Et uidua non sum.
quia uirum habeo. excuius amissi
one luctum non uidebo. Loquitur
hec meretrix. id ciuitas re
poy. dum gloriatur in principibus nequam.
et regibus huius seculi. sic fuit nero.
et domitianus. in quibus diuitis
et honoribus maximis exaltati.
putabat se cum eis aeternaliter uiuere
et regnare. & nunquam eos amit
tere. ut in eorum amissione lu
geret. sic lugere solent mulieres
uiros. dum eos amittunt. uel
aliter. Sic ecclesia propter uirum.

id. xpm. ut ait apłs. Disponi
enim uos uniuirō uirginē castam
exhibere xpō. ita meretrix. id.
ciuitas reprobō. adulterino
iunctaē uirō. id. diabolo. a
quo putat se regi. et in hoc mun
do regnare. Quēdū p̄sentibz
delectat luxuriis. eternū n̄p
cauet suppliciū. Sed tantum
t̄p̄alibz affluent deliciis. in his
uitā suā ponit. nūquā se pu
tant hanc uitā t̄p̄alē amittere.
ut ipsa luctū quem reprobī in
supplicio aetno sustinent pa
tiantur. Alii. Electōy. anime
uirū habent p̄ptiū. id. sp̄alē
intellectū. a quo ad etnā. salu
tē regunt. ut in timo discre
tionis examine terrena cunc
ta despiciant. sup̄nus inhiēt.
E contra meretrix. cū erroneo
intellectu ad interitū tendit
sp̄ali intellectu intima cordi
sui disponere se iactat. hinc
enī locus sup̄ius iungitur.
ubi dicit. qđ quinq. reges ceci
der. et unus sup̄ est. Quina
rius siquidē numerus p̄tinē
ad quinq. corporis sensus. qbz
post infantia cadentibz in
hominibz. surgit infidelibus
error. Fidelibz autē rationa
bilis intellectus. quē uir fi
deliū. Porro reprobī n̄ istū. sed

erroneū intellectū habent qua
si uirū. Hinc est qđ mulieri sa
maritane dñs dicit. Quinq. u
iros habuisti. & n̄c quē habes
n̄c tuus uir. Quasi diceret.
Non rationabilē habes intel
lectū. sed error dñator tui.
Cū utiq. in p̄ba ciuitas. rationa
bili careat intellectu. putat
se falsa estimatione habere
uirū dicit. Vidua n̄sū quia in
tellectū n̄tis habeo. et luctū
n̄ uidebo. quia fulta intel
lectu & uirtutibz in gaudio p̄
seuerabo. Idō in una die ue
niunt plage ei. uel una hora.
t̄p̄r scilicet iudicii. qm̄ subito
dñs p̄t̄ ueniet xps̄ ad iudi
ciū. ut reddat unicuiq. scđm
opas ua. Quēst̄ autē plage iste.
ap̄t. cū sub iungit. o. oris et
luctus. has plagas. p̄ t̄raria
partē intelligere possums.
id. ex cōsideratione p̄mior.
que sc̄st̄ p̄cepturi. Primū
ergo ad tendam. que sit mors
corporis. Mors corporis est
absentia anime. mors amē
absentia t̄i. quia āma que
peccauerit ipsa morietur.
Electi enī habentes dñm. habe
b̄t uitā. iuxta illud. Hec ē
autē uita aetna. ut cognosca
te. et quē misisti ih̄m xpm̄.

ideoq; ppetuo uiuent. quia in
p̄sentia uite manebunt. Quā
uitā. id dñm cū amiserunt reprob̄i.
mortem incurrunt. quia cū eo
partē habebunt. cū nomen mors
est. sicut supra legimus. Et sc̄i
gaudentib; & laudes creatori
suo decantantib; iuxta illud
B eati qui habitant in domo tua
dñe. in sc̄is sc̄lorū. laudabunt te.
miseris erit luctus. iuxta illud.
V e uob; qui ridetis n̄c. quia luge
bitis. Quia enī p̄sentib; delectan
tur deliciis. Nolunt ultionē
p̄cauere futurā. letantes cū
male fecerunt. Ideo in breui
t̄p̄r descendentes ad inferos.
luctu ppetuo merebunt. Et
fames. Satietas iustorū. pre
sens erit om̄ip̄is d̄i uultus. in
cuius conspectu satiabunt̄
et̄na refectione. iuxta illud
psalmitte. Satiabor dū manu
festabitur gl̄atua. Cū ergo re
p̄bi dñm pdiderunt. qui est sc̄orū
refectio. famem et̄nā sustine
bunt. Ad ultimū aut̄ igni cō
burent̄. cū audierint. Ite in
ignē aet̄nū. qui parat̄ ē dia
bolo & anḡl̄is eius. Quia fortis
est dñs. qui iudicabit illam.
Idcirco fortis dñs qui iudica
uit eā d̄r. quia nullius p̄cib;
potent̄ flecti. Atq; idcirco

in aet̄nū cruciabit̄. quia nullus
anḡlorū. aut hominū audebit
uel ualebit uel cupiet d̄o ob
uare cū dederit fortē senten
tiā in reprobos. Et flebunt et
lugebunt se sup̄ illā regē t̄r̄e. Et
cetera; hic fletus regū dupplic̄
potest intelligi. Reges enī in
malā partē ponunt̄ in hoc loco.
et significant reprobos in hoc
sc̄lo diuites. et in t̄renis rebus
suam spem collocantes. ipsiq;
reges sunt babilon ciuitas me
retrix. Ideoq; quid dicit. cū illa
fornicatis sunt. nichil est aliud
nisi cū se ipsis fornicatis sunt.
plus terrena quā dñm diligentes.
uel immunditie carnis serui
entes. Et indelicis uixerunt.
hoc est in honorib; & dignita
tib; cōmedentes. & uolunta
tes suas facientes. isti itaq; in
die iudicii totam mundi gl̄ā in
quasunt c̄fisi p̄eunte. flebunt
& lugebunt. sola p̄teritē uite pe
nitentia remanente dicentes.
Quid nob; p̄fuit sup̄bia n̄ra.
aut quid diuitiarū. iactantia
c̄tulit nobis. transierūt om̄ia
tāquā umbra. Nul certe exp̄
senti t̄p̄r. hoc intelligere
possum. in quorū reprobos. sup̄sti
tes c̄siderantes mundi gl̄ā
depire. siū p̄t̄ paganorū. int̄

fectionē. siue ^{pr} diuitiarū gentiū
incontitionē. plorant. et de-
flent. quia amor illoy. & glā
transit. Plangūt enī illoy. inter-
itū. qui simul cū uita diuitias
amiserūt. et metuumt ne eis similia
eueniant. dūcunt tormētū sibi futu-
rū. et p̄teritoy. penas inspiciunt.
vñ subiungit. Videntes fumū
incendierū. Per fumū incendi-
eius. diminutio intelligit̄ re-
rū t̄p̄raliū. Quā dū impi uident̄
cōsiderantes ut dictū ē. quorum
dā in̄fectionē et gentiū etiā
uastationē plorant. et lugent.
eo qd̄ glā illoy. p̄eat. et ipsa
p̄sens tribulatio ignē aetnū p̄-
cedit. Sicut enī fumū iudiciū est
flāma. sic p̄sens tribulatio spe-
cies eēt uidet̄ futuroy. tormen-
toy. Dūq̄ tales et p̄sentē t̄-
bulationes adtendūt. et penā
etiā que sequit̄ aspiciunt.
flent et dolent. timētes ne
sibi similia eueniant. ut sci-
licet glā mundi expolientur.
et p̄sentibz bonis. et deliciis
affluentis nudent̄. a longe
stantes. p̄p̄t timorē tormētoy.
eius. Qd̄ in iudicio minime lice-
bit eis facere. quando simul
om̄s casus ruine app̄henderit.
Ceterū in hac uita a longe stant
n̄ corpore. quia post modicū

transituri sūt ad eoy societate.
sed animo. dū unusquisq̄ sibi
metuit. qd̄ alterū p̄ calūnias.
et potentia pati uidet. Opta-
ret enī si fieri possit. patiari &
abeoy. tormētis. & abeoy. expo-
litione. itaut t̄p̄ralia sēp possi-
deret. et ad infernū n̄ transiret.
sēp q̄ uidere. obtaret. ut sēp
posse peccare. Quō autē de
mundi destructione dicant.
audiam. Munt enī. Vāc. uē
ciuitas illa magna babilon.
Plorant enī. quia simul & diui-
tias & uitā amisisse contigit.
quia si possent. uoluissent sēp
in deliciis uiuere. et nūquam
hanc miserabile uitā amittere.
Magna autē d̄r babilon. quia
in toto mundo distendit̄. ut
p̄p̄t multitudinē rep̄boy. si-
ue etiā enormitate scelerū.
Fortis quoq̄ dicit̄. non in bono.
sed in malo. et in p̄secutione
scōy. quos diuersis afflixit
modis et interfec̄. Qm̄ una
hora uenit iudiciū tuū. Vnā
horā. p̄ om̄i p̄senti t̄p̄t posi-
tam intelligere debemus. De
qua hora ap̄ls dicit. filioli.
nouissima hora ē. A passione
scilicet xp̄i. usq̄ ad finē sc̄li.
Ita nāq̄ hora. id̄. mom̄i p̄sen-
ti t̄p̄t dānant̄ rep̄bi. quorū

utiq; iudiciū singulare aduenit.
quando cotidie exuti corporib;
ōnant apud inferos. Et quia
in presenti tēp̄ de peccatis fa-
cinorib; tēp̄ralit̄ etiā cruciant̄.
rectenē fumare babilon dicit̄.
ut quandoq; sempiternis tormē-
toy flāmis cōcremet̄. Et mer-
catores tēp̄ flebūt et lugebunt
sup illā. Qui sint isti negotia-
tores supra dicit̄. qui sci-
licet uenales suas animas faci-
unt. Nec metuumt eas p̄dere
tantū ut honores et dignita-
tes sibi possint acquirere. Ut
certe negotiatores sunt qui
ut glām et diuitias huius mōdi
sibi aggregare ualeant. de
loco ad locū transeunt. Nec
umquā ut admodicū queta
indulgent. quidū uident
quedā loca desolata clade
gladio consūta. hostili inua-
sione p̄data. deflent eo qd̄
mundi glā p̄eat de qua leta-
bant̄. Qm̄ merces eoy. nemo
amēt amplius. Sic enī dicit̄
Qm̄ om̄i mundi glā p̄eunte n̄
erunt merces quas nos ama-
mus. Nec erūt etiā qm̄as mer-
ces amant ut ea p̄tio dite-
m̄. dolent enī qd̄ ad p̄sens p̄-
tēt inuiti. Nec amant qd̄ in-
tēnū possidere poterant uo-

luntari. merce aur̄. & argenti.
et lapidis p̄tiosi. Et cetera usq;
ferro et marmores. sub̄ nemo
amat amplius. hic manifeste de-
monstrat̄. quia a rep̄bi ea p̄te
dolent. que ad quinq; sensus
corporis p̄tinent. Neq; enī illi
aliud attendūt. nisi in his delec-
tant̄. que ex terius p̄ quinq;
corporis sensib; suauia uel
exteriorib; sunt accommodata
deficere dolent. qm̄ in his oē
suā p̄spicitatē eē deputant.
Autū. et argentū. Et cetera ad
sensū oculoy. redigunt̄. que
intantū a carnalib; ardentius
desiderantur. inquantū rari-
ora ceteris inueniunt̄. Qd̄ si
sp̄alit̄ istā intelligere uolum̄.
libet prius inquirete qualis
electoy. diuitie significant̄
nūquā p̄titure et sic demū qb;
modis eas sibi fallacit̄ pars
ad uer̄sa usurpare nitat̄ de-
monstrare. In autō siquidē
radian̄ sapientia designat̄.
de qua scriptū ē. Accipite sa-
pentiā sicut aurū. Argenti
aut̄ nō ē sacra figurat̄ elo-
quia. de quib; psalmista dicit.
Eloquia dñi. eloquia casta. ar-
gentū igne examinatū. Lapi-
uō uocabulū. cū singulari nō
ponit̄. ipse saluator om̄ium

fib;

p̄ euangl̄m designat̄ . de quo
scriptū ē . Ecce pono in sion la
pidē angulārē . electū p̄tiosū .
et quicquid dederit in eū n̄c fun
det̄ . Cū aut̄ plurali nuō int̄
serit̄ . mēbra eīdem redempto
ris p̄eūfigurant̄ . q̄b̄ apt̄i pe
trus dicit̄ . Et uos tāquā lapidē
uui sup̄ edificamini in domo
sp̄ales . Margaritē etiā noē in
singulari nuō dominus ih̄s xp̄s
in plurali apl̄i eīdem figurant̄ .
De q̄b̄ in hac eādē apocalipsi dicit̄ .
Et duodecim porte . duodecim
margaritē s̄t p̄ singulas . In
byssō uō . iustificationes sc̄orū in
telligunt̄ . In purpura . mar
tyriū . in serico uirginitas .
in cocco uō caritas . in ligno
tuebino ac p̄tioso . cōstantia
durabilis . in ebore uirtutis
pulchritudo . in ere fortitu
do & longanimitas . uel cer
te p̄dicationis sonoritas . in
ferro subtilitatis acumen .
in marmore inuicta humilitas .
Hec deniq; om̄a plerūq; se habe
obūbrata uerisimile gl̄atur
bestia uel ciuitas meretricis .
cū auro ut argento philoso
phoy & hereticoy doctrinā
ostendit . In lapide p̄tioso ac
margarita . pseudo xp̄i . ut
pseudo p̄ph̄e atq; heresi ar

che intelligūt̄ . In bysso iniusti
tiā obtentū iusticie adoptā .
in purpura . interfectionē
hereticoy . tegmine martyriū
xp̄i uelatam . In serico corrup
tionē m̄tis . integritate car
nis obpansā . in cocco simu
latione caritatis crudelita
tē palliatā . In ligno tuebino .
ac p̄tioso . durabilis constan
tiā m̄tis obstinatione obum
bratā . In ebore simulationē
uirtutū uitiy . turpitudine
obtectā . In ere . firmissimē
p̄dicationis tegmine durabi
lē atq; sonabilem p̄fidiā pal
liatā . In ferro . acuminesub
uentionis astutiā deceptionis
celatā . In marmore . humili
tatis similitudine false sub
iectionis muscipulā obūbra
tā anteponit . Quia igit̄
hec om̄a false religionis ob
tentu uelata confundunt̄ .
atq; ad interitū tollunt̄ . rec
te mundus in reprobo hisdem
diuitis in obis effectus fle
re describit̄ . Et cinnamo
mū . et amomū . Et cetera .
sub sēp̄ asup̄iorib; merces ne
mo emet amplius . Ex his que
dam p̄tinent ad holsatū &
tactū . Cynnammū enī &
amomū . diuersoyq; odora

menta pigmentoy. et thus. adol-
fatū. unguentiū ad tactum
simul & adolfatū redigitur.
Verū queramus ut cepim⁹ qualitē
illaque in bonū iste species sig-
nificant. Vt surpet pars aduer-
sa quibusq; ablatiſ amariter
deflectat. Per cinnamomū quip-
pe & amomū designat⁹ odor
virtutū. Vñ ecclā dicit. Sicuti
cinnamomū & amomū aro-
matilans odorē dedit. hinc pa-
ulus dic⁹. xp̄i bonus odor sum⁹
dō in om̄i loco. Indiuersoy uō
odorantis pigmentoy. & tute.
orationes exprimunt⁹ scōy.
hinc enī incanticiſ canticoy.
sponsi uoce in laudē ecclē dr̄.
Que est ista que ascendit p̄ de-
ser tū sicut uirgula sumi ex aro-
matib; myrre et turis. & unuer-
sis pulueris pigmentarij. et p̄ psal-
mista dicit⁹. Dirigat⁹ oratio
mea. Unguenti quoq; nō ē
ipsa diuinitas incarnata in-
telligit⁹. cui incanticiſ can-
ticoy dicit⁹. Unguentū effu-
sū nom̄ tuū. Et alibi. hōdor
unguentoy tuoy. sup̄ om̄ia
aromata. Iam uō adtenda-
mus qualitē si hęc fraudulentē
se habere dicat pars aduersa
quib; q; ablatiſ uehementē uide-
atur affligi. incinnamomo

et amomo. fetentē uitā hereti-
cōy. sub obtentu odoris. qui
manat ex uirtutib; scōy. imi-
tandā obponit. De quib; dr̄
contra. Et erit p̄ sua uiodo-
re fetor. Indiuersis autē odo-
rantis. fictā ypocritay. se-
dulitatē orandi. bene oran-
tiū similitudine obūbratā
obicit. In unguenti uō. p̄ seu-
do xp̄ianoy. asperitatē sub
uelamine lenitatis tristitiā
ostendat. Quoy. simulatio-
nū sub tractis auctoribus
amaritē mundus flere descri-
bit⁹. sicut fleuit nero. necato
symone mago. Et sicut
mesti facti sunt heretici. ex
morte artu que uē necdam-
natū imitari desierūt. Vinū
et hōleū. si mila & triticum.
p̄tinent ad gustū. queq; ita
fauces carnis illiciunt. ut
eaque in ueritate significant
electoy. demulceant cordis
palatū. et ea que execoy. falsa
imitatione assumunt. sua
uia credant⁹ m̄tib; repby. P̄
uinū quippe. nouū designat⁹
testam̄tū. qđ auditoy. men-
tes debriat. ⁊ mundi concu-
piscencijs insensibiles red-
dit. Vñ dñs in uirtis aquā
uinū fecisse narrat⁹. Quidam

p olei . nisi unctio sp̄s̄ci figura
tur . Unde & psal miste uoce
redemptor̄is d̄r . Diluxisti iusti
tiā . & odisti iniquitatē . P̄ simi
lā uō et triticū caro redempto
ris exprimit̄ . quā fideles coti
die satiant̄ . que scilicet dum
pars repbe ciuitatis obūbrata
bestie seductione se putat ha
bere . tanto amplius dolet . si ē
tigerit p̄ didisse . quanto mag
noy . op̄ū diuitias ista signifi
care uident̄ . Nam unū & oleū
āmisisse sedolent . cū uinācia
& amurā p̄ oiderint . Simili
ter & triticū p̄ oiderint . gemunt .
Cū zizania & paleas āmiserint .
Extimant enī uere fidei predica
tores subtractos . sp̄ali doctri
na repletos . sp̄s̄ci inlustratio
ne afflatos . celestibz sacram̄
tis aduētā enutritos . cū p̄ ue
hereseos seductores corrup
ta scientia infectos . sp̄ū demo
noy . s̄ plenos . abusione diui
noy . sacram̄toy . damnatos .
si uellent immo si possent de
mundo sublato cogno scerent .
Potto iumenta . oues . et equi . et
cīta . usibz exterioribz sunt ap
ta . qm̄ uiuant homines . siue
inequitando . siue inferendo
bonera . Reda aū quibicōme
morat̄ . genus uehiculari fuit

apud antiquos . et est forsitan
adhuc similibz plaustris rustica
nis . diuitibz huius sc̄i . ad seden
dū p̄parata . que etiā alio uoca
bulo . currus uocatur . & huius
modi enī currus uendunt̄ . et
inde merces acquirūt . sicut
legunt̄ in libro regū de egypto
exire . quādrigam que uendebat̄
sex centū syclis argenti . Cū autē
dixit . & mancipioy mercedes .
sub . nemo emet amplius . meri
to queritur quare subiungit̄ .
et mercedes hominū . Nūquid
enī mancipia sine animabus
uendi possunt . aut emi . Non
utiq̄ . sed in his uerb̄ alio qd
intelligit̄ . Sunt enī quedam
mancipia . que tantū modo cor
pore uidentur . animatio illoz
in libertate p̄manent . sicut
s̄ hi qui uendunt̄ xp̄ianis .
Et cū corpore sint serui . anima
p̄ fidem rectā sunt libi . Si enī
uenundatus est io seph . q̄ eet
corpore . ^{seruū} liber erat anima .
vñ et cū om̄ia ad peccatū trahere
n̄ potuit . Tales itaq̄ non in
anima uendunt̄ . quia solū modo
ad exteriorē seruitutis cōdici
onē pretis distraunt̄ . manen
te interius amē libertate .
Pleriq̄ aū simul amā captiuan
t̄ et corpore . sicut hi qui paga

nis aut iudeis uendunt. Quin
si quos emunt. secundum legem cir
cūcidit. et seruos n̄ solū incor
pore. sed etiā in anima faciunt.
ut sicut dñi ita et serui seruituti
nexu sint ligati. Propter has itaq
tuas uenditiones distinctiones
fecit sermo diuinus. in merce
dē mancipiorum. & animarum hominū.
Sed iste singule species. electio
significanti. quas easdem bestia
fraude se habere ostendit.
I unta quippe electio signifi
cant. quicū psalmista dicit.
ut unta factus sum apud te. Que
quoque scōs exprimit. quibz
dñs ait. Ecce ego mitto uos sic
oues in medio luporum. Et petro
dñs. Pascet oues meas. Sed iste
quorum. uocabulo p̄dicatores fi
gurant. nulli dubiū est. Dicente
psalmista. Misisti in mare equos
tuos. Redat etiā noē eosdem
p̄dicatores nouim̄ designari.
Aut testante heliseo. qui ascenden
te helia plorat dicens. Pat̄ mi.
pat̄ mi. currus isrl̄ & aurigaei.
Mancipiorum. q̄q̄ uocabulo ipsi ex
primunt̄ electi. in cuius po
testate consistere se nouerunt.
Dicente cū psalmista. Sicut oca
li seruorum. cetera. usq̄ ita oculi
m̄i ad dñm dñm. Quo cetera
pars bestie sup̄nis iudicis de
solato mundo amisisse se dolere.

I unta. oues. aquos. et redas. id
adportanda suorum. honesta uiros
fortes atq̄ innocentes. cū de
bilet ad omne op̄ bonū et noxios.
in malū amiserunt. Gemit sep̄
uidisse mundo exterius mor
tuos. cū interius nequit̄ eidem
uidentes p̄iderint. Et poma
tua. desideria anime tue di
scesserunt. hoc etiā fit quando
hostes de regno integrit̄ insur
gentes. non solū depopulant̄
urbes. sed etiā omnia ligna regi
onis uastant. & incendio cre
mant. & ista ita ad aspectum.
quā ad gustū p̄tinent. Unde
habem̄ in genesi. qd̄ uidetur mu
lier lignū pulchrū uisu. et ad
uescendū suauē. & tulit de
fructu illius & comedit. deditq̄
uiro suo. Notandū aut̄ qd̄ cū
in ceteris maioribz plus soleant
homines delectari. solū modo
poma desideria animi dic̄ eē.
vñ ostendit̄. quia non solum in
maioribz. sed etiā in minoribus
ualde offendit̄. si in modo detā
tius. et ultra quā debent ap
petunt̄. Poma uō in sacro elo
quo. uirtutes scōrum signantur.
vñ illud. Emissiones tue para
oy sus. malorum. punicorum. cum
pomorum fructibz. Dic ergo se
pars bestie. omnia simulata ha
bere. que in ueritate pars pos

fidet agni. Et omnia illa pingua
id crassa & clara recesserunt atē.
et amplius illa iam non inueni
ent. Ista ad gustū. uel castri
margiā redigenda uident. hec
itaq; omnia que scdm quinq; cor
poris sensus. rēpbi tractant
peunte mundo deplorant. qā
nesciunt aliud cogitare. nisi
quæ exterius cōsiderant. Et
dū uident alios ire p̄ motū ten
& afflictionē ab hac uita. ipsi
eoy supstitet interitū illoy. q
mundi gaudia reliquerunt
deplorant. timēt ne similia
sibi xueniant. Significant etiā
et hec ut eēt aliquid bonoy.
dū ostendit simulationē p̄ioy.
Nā cūpsal mista dicat. Sicut
adipe pinguedinis repleatur
amā mea. ostendit saginam
illā insignificatione uirtutē
eēt animoy. Ista etenim sagina
innoue uite p̄dicatorib; ap
paruit. quā se p̄didisse in he
reticis partē rēpboy dolet. Vñ
seq. Et mercatores t̄re. de q; b;
supradictū ē. quidiuites facti
sūt. nūntiūtib; sed peccatis.
abea longe stabēt. n̄ corpore si
cut dictū ē supius. sed mente.
Nolentes eos seq. p̄pt̄ timorem
tormentorū. flentes & lugentes.
hac dicentes. Vē. uē. ciuitas
babylon. ciuitas illa magna.

que amicta erat byssino uesti
mto. Et cetera. Qui supra appellan
t̄ reges. ipsi dicunt̄ n̄ merca
tores. qui uidelicet infelici mer
catu. p̄t̄renis lucris animas cō
mutant. Unde insequentib;
d̄r. Mercatores tui. hi erant
principes t̄re. In ciuitate autē
homines intelligunt̄ diuitiis
dediti. et uoluptatib; resoluti.
Neq; enī ciuitas amicit̄ auro
uel argento. aut ceteris specie
b;. sed potius homines in ea ha
bitantes. Quib; itaq; p̄euntib;
cūtenus parit̄ reb; supstitet eo
rū. ut supra meminimus lugent̄.
eo qd̄ glā illoy. p̄ire conspici
unt. Et a longe stant. quia no
lūt illis fieri socii. neq; in amul
sione t̄renay. terū. neq; in pe
nis ad quas eos transisset. re
dēt. Vna autē hora in quatan
tas diuitias p̄isse denuntiat.
hoc breue tēpus intelligit̄ a
d̄m passione usq; ad finē sc̄li.
De qua ioh̄s dic̄. Filioli. no uis
sim a hora ē. Et omnis guber
nator. & quin longū nā ui
gant. & naute. & quin mari
opant̄ longē t̄ret̄. Et cetera.
Qui supra appellant̄ reges. ut
negotiatōres. ipsi appellant̄.
& hic gubernatores nauum
& naute. Nūqd̄ enī om̄s mare
nauigantes ad eēt poterant.

ut uideant incendiū ciuitatis.
Sed in his om̄s felicitates expr̄i
munt̄. qui sibi timent uidentē
ruinā suę spei. Locū aut̄ incen
diū ei uidere dicunt̄. p̄ incen
diū fumi. id̄ p̄p̄entes tribula
tiones & angustias futuri pe
nā. notitiā p̄gustare. Que
hec om̄ia longius sunt exp̄osi
ta. iterū n̄c breuiter tangunt̄.
diunt̄ q̄ flentes. Que est subaudit̄
ciuitas similis. huic ciuitati
magne. quasi dicant. Nulla
ciuitas illi magnitudinis ho
nore coequari potest. Oculi
enī carnaliū magnū nichil no
uer̄. nisi q̄d corporeis ocul̄
intueri possēt. & idō ad cōpa
rationē p̄sentis uite. etiam
caelestia despiciunt. Plus enī
mundū diligunt. quādm̄. plū
amant filios. quā anglos.
t̄renā p̄ egrinationē p̄ habita
tionē celestis patrię depu
tant. Salutē corporis ducunt̄
p̄ summa felicitate. aurū. arḡ.
& lapides p̄tiosos p̄ponunt
uite coronis. Et ideo quia ad
cōparationē p̄sentiuū gaudiōy.
nichil eē credit̄ illa que dicunt̄.
Qui similis ciuitati huic mag
ne. Ac si dicerent. Nulla.
De quibz adhuc subditur. Mise
rē puluerē sup̄ capita sua.

et clamauerūt flentes & lugentes
ac dicentes. Vē. uē. ciuitas mag
na in qua diuites facti sunt om̄s
qui habent naues in mari depre
tius eius. q̄m̄ una hora desolata ē.
Capitis nōc̄ sepe in sacro eloquio
principalitas n̄tis intelligit̄.
P̄ t̄rā aut̄ t̄rena concupiscentia
designat̄. Rep̄bos aut̄ sup̄ ca
pita sua puluerē t̄re mittere ē.
t̄reno amore ne caelestia intueri
possint. oculos suę n̄tis cor
rūpe. Deflent enī rep̄bi ruinā
ciuitatis magne. sed tam̄ ipsi
n̄ cessant t̄rena c̄cupiscere. dūq̄
immoderate terrenis rebz inhi
ant. quasi puluerē t̄re suos
oculos excēcant. ne celestis pa
trię gaudia inspicere ualeant.
Aliū. Capita rep̄boy. possumus
intelligere p̄ncipes illoy.
Cū enī se uiderint iam rep̄bi in iu
dicio constitutos & damnatos.
ponent puluerem t̄re sup̄ capi
ta sua. hoc est faciem suoy. p̄n
cipū exp̄brabunt. a quibz se
ducti sunt ut t̄rena dilige
rent. p̄ quibz t̄e p̄ib̄t dicentē.
Vē uē ciuitas magna babilon.
in qua diuites facti sūt om̄s qui
habent naues in mari. Nam
multi negotiatores in hoc sc̄to
ditant̄ ex his que nauigio non
solū de loco ad locū ueuntur.

sed etiam de regione ad regionem.
Sicut uerbigratia fiebat temporibus
Salomonis . quando classes ibant
semel untribus annis in opphyr.
et afferbant inde argentum talen-
ta . lxxx . & multas alias species
quonon poterant reperiri intra
isrl . Sic fit etiam usque hodie . unde
ex grecorum regione pallia & orna-
menta uaria in his regionibus defe-
runtur . Quoniam una hora desolata est
in subito aduentu diei iudicii .
Attende quoniam non solum iacturam
diuitiarum . sed etiam repentinam in-
pulsamque defluentem ruinam huius
seculi . Exultate celum super & sancti
apostoli & prophetas . quoniam iudicauit
dominus iudicium uerum de ea . Questio
oritur in hoc loco . cum dominus in euan-
glio precipiat . Diligite inimicos
uestros ! benefacite his qui oderunt
uos . & orate prosequentibus & ca-
lumnantibus uos . ut sitis filii
patris uestri . qui solem suum oritur fa-
cit super bonos & malos . Quis
est quod hic oratur celum . apostoli &
prophetas . ut gaudeant ! Sed scien-
dum est . quoniam de perditione repro-
borum . letari iubentur . sed potius
de iusto dei iudicio . unde cum dixisset .
exultate celum & apostoli . etcetera .
Propter hoc subiicit . Quia iudicauit dominus
iudicium nostrum de ea . Vel etiam in
hoc letari precipiuntur . quia

post damnationem reproborum . uen-
turae remunerationis eorum . Neque
enim ante electi subleuabuntur
ad gloriam . quam reprobi damnentur .
et in infernum demergantur . quia
scriptum est . Tollatur impius de me-
dio iustorum . ne uideat gloriam dei .
Gaudent ergo quia iusto iudicio
concordant . Non enim concor-
darent illi . si deus iusto iudicio
non gauderet . Gaudent etiam .
quia dum illi peccant gloriam dei . ap-
propinquat . Unde dominus cum uirum
precedentis mundi suis discipulis
in euangelio exposuisset . statim
subiecit . his autem fieri incipien-
tibus . respicite et leuate ca-
pita uestra . quoniam appropinquat redem-
tio uestra . Ac si diceret . Cum ex
mundi desolatione finiret ab-
propinquare cernitis . respici-
te et leuate capita . id est . exhi-
late corda . Quia dum finit
mundus . cuius amici non estis .
propefit redemptio quam quesistis .
In celo apostolis & prophetis . com-
prehenditur omnis ecclesia a princi-
pio seculi usque ad finem decurrens .
Quoniam iudicauit dominus de ea iudicium
uestrum . hoc est illud iudicium
de quo superius legimus . quod am-
morum . sub altare clamabant di-
centes . usque quod dominus scilicet et ue-
tus non iudicet & iudicet san-

guinē m̄m de his qui habitant in
t̄ra. Iudicauit iudiciū ur̄m. id
damnauit illā iuste. que uos dā
nauerat iniuste. et que uos tē
poralem intulit mortem. nunc
aetnā sentiet gehenne penam.
Verū ista om̄a beatus othbertus
ambrosius ad eos etiā refert.
quibus malis exterriti dū adien
tē que sibi futura sunt. ad fruc
tuosā penitentiā ex hac contri
tione cōfugiunt. Et sustulit
unus angelus lapidem molarē
magnū. & misit in mare dicens.
~~hoc impetu mittetur lapidem~~
~~molarē magnū. & misit in mari~~
~~dicens. hoc impetu mittetur ba~~
bylon. eccētā. Iste anḡls. dñs
ih̄c xp̄s ē. qui est nuntius pat̄ne
uoluntatis. de quo pp̄h̄a dicit.
uocabit̄ magni consilii anḡls.
Cū diē. sustulit molarē lapi
dē magnū. Tale ē quasi dicat.
Sustulit molā magnā. Recte
autē unus anḡls fuisse d̄r. quia
unus ē dñs. unū b̄ptisma. &
una fides. Benefortis. quia ad
debellandas aeras potestates
uenit. de quo psal. missa. Dñs
fortis et potens. dñs potens in
pl̄io. P̄ molā uolubilitas istius
scti intelligit̄ in qua multe
fatiē. id̄ multe cogitationes &
cure t̄p̄ales fiunt. lapis autē

molaris. pondus significat pec
catorū. qđ in eadē actione cō
trahit̄. ab efficiente scilicet il
lud qđ efficit̄. Ex hac mola dñs
dicit de hominib; in exterritate
scti positis. Erunt duo mo. lente.
una assumet̄. et altera relin
quet̄. De hac etiā mola dicit̄.
quia quis scandali rauertit unum
expulsi illis credentib; in me.
expedit ei ut suspendat̄ mola
asinaria in collo ei. et demergat̄
in profundū maris. Qđ n̄ solū modo
de scandalo intelligit̄. sed de
om̄ib; grauiorib; peccatis p̄ quib;
mittit̄ rep̄bi in mare. id est
in profunditatē. et hoc p̄ anḡlm.
id̄. p̄ xp̄m. quia sicut ip̄s dicit.
P̄ at̄ n̄ iudicat quēquā. sed dō
iudiciū dedit filio. hoc impetu.
id̄. ista uelocitate mittet̄ mag
na illa ciuitas in mare. & ultra
n̄ inueniet̄. id̄. sicut iste ue
locit̄ transit in profundū maris.
sic om̄i rep̄boy multitudo ue
locit̄ mittet̄ in profunditatē in
ferni. & amplius n̄ inuenietur
in societate ecclē. In hac enī
ecclē. simul s̄t cū mat̄. quia
sicut hec uita int̄ celū et t̄ra.
media cōsistit. ita utriusq;
partis ciues in se cōtinet. T̄ ē
aū separabunt̄ om̄s mali. nec
ultra inuenient̄ in societate bo
norū.

Et uox cytharedoy, & musicoy,
et tybia canentiū, et tuba nō
audiet̃ in ea amplius. Ex his
que ad quinque corporis sensus p̃
tinent, ceteris predictis, eaque
ad sensū auriū pertinent, subiun
git, que simul etiā ut aliā mun
do auferre predict. Omnia enim
hec cū delectatione a principib;
huius sc̃li requirunt̃. Sed tunc
ab illis cui ferunt̃, quia iā nulla
erit delectatio, ut pote qui in
tormento cōstituti ab æternis penis
cruciantur. Et ostendit in his
omib; eaque p̃ quinque sensus
corporis cū dulcedine percipiun
tur penitus ab hoc sc̃lo eē tran
situra. Et oīs artifex, sicut sūt
fabri, carpentarii, gemarii, &
omīs ars, & cetera, nō inueniet̃
in ea amplius. Ac si diceret, oīa
que ad usū, & iocunditatē p̃
tinent, tollent̃ ab impiis.
Et quare hoc faciat, subiungit
causa. Quia mercatores tui in quo
erant p̃ncipes t̃re, isti sunt
mercatores, de quib; supra dictū ē,
qui ut honores temporales sibi
acquirit̃, animas suas infeli
ci cōmercio cōmutant. Et id
circo quia babilon t̃re nāque
rit quemale uititur, bonis t̃pra
lib; et ipsis iusto diiudicio fra
udet̃. Et æternis supplicis dam

nanda submergit̃. Ex his
enī regib; t̃re hac mercatorib;
impia ciuitas constat, quia et
suas animas uenales faciunt,
et elationē fastu in sup̃biam
subleuant̃. Et quia in benefici
is, id est in maleficiis tuis errauer̃
omīs gentes, hinc manifestat̃,
quia sicut eccl̃a in omīs gentes
mundi distendit̃, ita & baby
lon. Maxime autē principes
huius sc̃li ostendit avaritiē ser
uire in his uerb; quoy, exēplis
cetera petit multitudo, et in ea
sanguis p̃ph̃ay, inuentus est, et
omīū qui interfecit̃ sunt gladio.
Sermo diuinus aliquando loqui
tur ad babilonē, quasi sc̃dam
p̃sonā, aliquando de babilone
quasi de terra. Dicit enī superius,
O mīs artifex, & omīs ars non in
ueniet̃ in te amplius, et cetera
similit̃. Nō autē dicit, et inuen
tus est in ea sanguis p̃ph̃ay &
sc̃oy, qui int̃ fecit̃ in t̃ra. In
quib; uerb; aptissime demon
strat̃, in hac ciuitate totū cor
pus diaboli intelligi debere.
Sanguis autē inuentus dicitur,
id est uindicta sanguinis que ue
nit sup̃ omē in t̃p̃ba generatio
nē, iuxta illud, Requiritur
sanguis omīū qui effusus ē sup̃
t̃rā a generatione hac. Scien

dūē etiā quia sup dictū ē. Illi
sanguinē pphay & scōy fudis
se inueniunt. quid dicta illoy
in aliu sensū quā pbata sunt
puertere n̄t̄muerūt. So uide
licet locutionis modo q̄ dice
re solemus cūq̄ sermones nr̄os
contra uotū cessare uoluerit
occidisse. Posthēc post p̄dictā
uisionē uidiūte quasi uocem
maḡnā turbay multay. dicen
tium Alleluia. & cetera Ioh̄s
in hoc loco p̄sonā tenet ecclē.
quę cotidie audit has uoces.
quia ipsa eas emit tit. Qd̄ autē
dicit posthēc non est diuersitā
tēporis sicut dictū est. Sed ordo
narrationis. Ista autē uox mag
na. maḡnū ē scōy desideriu.
Que recte magnat̄r. quia sc̄i
magna loquunt̄. magna op̄an
tur. Multitudo turbay. mult̄
est conuentus fidelū. Sed quā
uis multi sint unā uocē emit
tunt. quia qd̄ loquunt̄ unius
fidei concordia c̄sistit. Iste est
turbe p̄dicatoy. quib; septē
dieb; hiericho circūeuntibus
muri illius corruerūt. Qd̄ multi
ce in hac ecclā cōpletur. inq̄
p̄ septem dies. hoc est p̄ om̄e
tempus huius uite. predica
torib; tubā doctrine in sonan
tib; om̄is fortitudo infidelū
ruat.

Alleluia. hebreus sermo est. Latine
ōr. laudate dñm. vñ et ubi nos
in nr̄is codicib; habemus. Laudate
pueridñm. hebrei & greci habent
Alt. Alt ergo hebrei & greci reso
nant. quia et ipsidñm uerbo &
ope laudant. et ceteros ut eadē
faciunt admonent. hoc fecerūt
precedentes fortissimū patres.
hoc nos etiā licet infirmantes
paruuli dicimus. Sed iam qd̄ di
cant audiam. Alt. laus et uirt̄
& gl̄a dñi. hoc est Alt dicere
scilicet dō laus. quia om̄is crea
tura celestis et t̄restis om̄i lau
dare debet. Et gl̄a. id̄ honor
& exultatio. & uirtus dñi ē.
quia ipse uicit diabolū. & hec
tissius potestātē uincendi tribuit.
quib; ipse dicit. Confidite. ego
uici mundū. Quia uera & iustas
iudicia ei. quib; scilicet iudica
uit. ut hi qui sanguinē fuderūt
sanguinē bibant. id̄ uindictā
sanguinis sustineant. hinc psal
mista dicit. Iustus es dñe. & rectū
iudiciū tuū. qui iudicauit de
metettece magna. id̄ de om̄i
maloy. multitudine. que corru
pit t̄rā. hoc est se ipsā in p̄fitu
tione sua. id̄ in munditia carnis.
ut idoloy. cultura. se uetia in
dilectio ē t̄renay. retū plus quam
celestiū. Et uindicauit sangui

nem seruoꝝ. ¶ De manueius.
Quia sicut ille effuderit suum
sanguinem. et ipse fudit san-
guinem illorū. Vel effusione san-
guinis possumus intelligere spaliū
sicut & supra. Sanguinem scōꝝ
fuderit. quia spaliū sensū corrupe-
rit. Et quia illud quod uitale erat
indivisiū & dū quis effuderunt.
et in carnalem sensū uertit.
ipsi quicquid uitale habebant amittunt.
Et iterū dixerūt atē. Ge-
minatio sermonis. confirmatio ē.
Ecclēsiā enī sēp indefinenter affec-
tu dñi laudat. ex dñi p̄sona
psal mista dicit. Benedicā dñm
in omni tēp̄. Duoq; meritis
in hoc loco facta cōmemorant.
quid uidelicet t̄ra. hoc est seip̄
malis opib; corruptis. & quod san-
guinē scōꝝ fuderit p̄ quibus
gehennę incendiū eternalit̄
sustinebit. Et fumus tormētōꝝ
eius. Ascendit in scl̄a scōꝝ.
Hic fumus. n̄ p̄sentis sc̄li tribula-
tionē. sed et̄nā significat.
vñ intuendū. quia n̄ dicit ascendat.
sed ascendit. quia uidelicet in
singulis rēp̄b; cotidie rēp̄ba
ciuitas dānat. et ad inferni
penas deducit. sicut cotidie
hierl̄m transit in singulis elec-
tis ad patriā celestē. Nam hic
p̄fumus. flāma et̄nē p̄nē de

signat. quia miseri in et̄nā sunt
torquendi. hic locus ualet et̄tra
illos quid dicunt. quod rēp̄bi post
multos annos ad gl̄am sunt re-
uersuri. cont̄ sententiā dñi quia
dicturus ē illis. t̄te in ignē et̄nū.
Quicquid enī actū ē. t̄minū non
habet. Et hoc est quod hic dicit.
f̄ uis ei ascendit in scl̄a scōꝝ. quia
uidelicet tormēta quib; miseri tē-
tadunt. finē non accipient.
Et ceciderūt seniores. xxiii. et
quat tuos animalia. & adora-
uerūt dñm sedentē sup̄ thronū.
dicentes amen. alleluia. Quod
xxiii. seniores hoc significant
et. iiii. animalia. id est om̄em elec-
tōꝝ ecclēsiā. Quia enī subiectōꝝ
facta examinant. recte p̄ seni-
ores. quia pascua et̄nē uiridita-
tis inquirūt. digne p̄ animalia
figurant. In uicesimo autē quarto
numero sicut supra dictū est.
om̄es patres t̄a ueteris testam̄ti
quā noui ostendunt. p̄pter du-
plicatū duo denariū. Decius
natura satis superius dictū est.
Iste autē casus seruoꝝ. & animalū.
n̄ p̄tinet ad ruinā. sed ad humi-
litatē. Cadent ante sedentē
in throno. id est antedñm qui p̄si-
det sup̄ ecclē. quia semet ip-
sos humiliantes. quicquid ha-
bent in fide. & ope ipsi depu-

tant aquobes p̄ceper̄t quidiē.
sine me nichil potestis facere.
A iunt ergo adorantes. amen. id.
uetū quia dōmō est laus. & gl̄a
et uirtus. qui iudicauit de mere
trice magna. Iustū enī ut qui
sanguinē scōy. fudit, ^{penam} sanguinis
sustineat. Et idcirco laudandus
est. qui siue p̄pter sanguinis effu
sionē. n̄ nisi iuste reprobos con
demnat. Amen quippe. inter p̄
tatur uetū. alt. laudate d̄m.
Cū aut̄ thronus & xx. iiii. seruos.
unā sit eccl̄a. distinguit̄ ita. Quia
et generalit̄ p̄sident̄ xp̄o ut unus
thronus. & specialiter in quibz
dam suis eminentioribz mēbris.
iustice sedet sup̄ thronos. idō
q̄ se inuicē orantes dicunt alt.
id. laudate d̄m. Et uox de thro
no exiit dīcēs. Laudē dicite
dōmō om̄s serui eius. hoc non
semel. sed etiā sc̄dō imp̄missa lo
cutione factū legim̄. qd̄ hic ite
rū fieri iubet̄. sed ut ipsa laus in
deficiens semp̄ p̄seueret. ipsamē
bita mutua exortatione infor
mant̄. ut om̄s ei laudem dicant.
Thronus enī ipsi sunt serui. Cū
ergo de throno exiit uox & aures
scōy. petierēt. nimirū serui ad
consuetos exortationis p̄fertū
uerbū. Verū in hoc qd̄ sequit̄.
et quāt̄ metis d̄m. quēstio orit̄

quāt̄ timēt̄ laudare d̄m p̄ci
piunt̄. cū ipse ioh̄s dicat in epl̄a
sua. qm̄ timor p̄enā habet. & q̄
timeat̄ n̄ est p̄fectus in caritate.
Alibi quoq̄ scriptū ē. Quia n̄ est
speciosa laus in ore peccatoris.
Sed sciendū ē. quia duo s̄t timorē.
seruilis uidelicet et filioy. Ser
uicū timēt̄ ne flagellent̄ a
dōnis. filiaū ne oculos offen
dant p̄i p̄tris. et eoy. heredi
tate p̄uent̄. Itaq̄ talit̄ timēt̄
reprobi. atq̄ alit̄ iusti. Reprobi
timēt̄. ne d̄anent̄ in inferno
p̄ suis peccatis. iusti aut̄ ne ali
quando peccent. ut oculos of
fendant sui creatoris. Iste itaq̄
timorē timentes. p̄cipiunt̄
laudare d̄m. De quo & psalmista
dicit. Timor d̄ni castus p̄ma
nent̄ in sc̄lm̄ sc̄ti. Pusilli & ma
gni. Pusilli s̄t qui non possunt
penetrare altiora mysteria.
quibz ap̄ls dicit. Non potui uob̄
loqui quasi sp̄alibz. sed tāquā
paruulis lac uobis potū dedi
non escā. Nec possunt etiam
implere d̄ni cōsilū quo ait.
Si uis p̄fectus eē. uade uende
om̄a que habes & da paup̄ibz.
et ueni sequere me. Magnū uō s̄t.
quibz ipse d̄ns ait. Qui fecerit
& docuerit. hic magnus uo
cabit̄ in regno celoy. hi om̄s

dñi laudant. Et hoc in ecclia in
qua pariter consistunt. iuxta illud.
Paruus & magnus ibi sunt.
sub uniregno filii dilectionis.
Et audiui quasi uocē tube mag-
ne. & cetera magna uox canen-
tium. magna ē deuotio scōrum que
recte tube cōparat. quia mag-
na p̄dicat. vñ p̄ isaia dicitur.
Quasi tuba exalta uocē tuā. uox
quoq; aquarū multarū. uox est
pp̄torū multorū. Aqua enī pp̄ti
multa sūt. sicut supra legimus.
In uoce autē tonitruorū. magnorū.
trōr ex̄p̄timit iudiciū. Toni-
trua quippe magna ex se emit-
tunt. quando impij trōrē
diuini iudiciū adnuntiant.
Om̄s itaq; idē et p̄dicatores et
subditi auditores inuicē se
ortantes dicunt. alleluia. idē
laudate dñm. Qm̄ regnauit dñs
oīnū omp̄s. Ac fiduciant. Idō
anob̄ conlaudandus est. Qm̄
sicut ab initio mundi regnauit
in nob̄ diabolus. sic ab aduen-
tu suo regnauit ipse xp̄s. Et
nos qui eram̄ dudū regni dia-
boli. transfuit in regnū gl̄ie su-
e. moriens & tertia die am-
tus resurgens. Cuius etiam
potentia in hoc principalit̄
ostendit. qm̄ qui potuit in
principio mirabilē hominē

formare. ipse mirabilis moriens
in fine tēporū. eū qui pierat pote-
rat reformare. et inū om̄ib; simul
potentia illius ostendit. & m̄ia.
Gaudeam̄ & exultem̄. et dem̄ gl̄iam
ei. Hęc uox non est ex transeorū.
idē non est iudeorū. paganorū. q̄a
xp̄i fide & consortio fidelium lon-
gesunt. sed uox om̄iū scōrum. ut
gaudeant & exultent. ^{Dant} deniq;
gl̄iam om̄i p̄t̄idō. qui sine ullis
p̄cedentiū bonorū. actuū meri-
tis. sola sua m̄ia ad tantā eos p̄-
duxit dignitatē. Qm̄ uenerūt
nuptie agni. nuptias in sacro
eloquio sepe legimus eē appel-
latā xp̄i & ecclie coniunctionē.
vñ est. Simile est regnū celorū. ho-
mini regi. qui fecit nuptias filio suo.
Sponsus est enī xp̄s. sponsa ecclia.
quā sibi desponsauit p̄ fidem
& gr̄am b̄ptismatis. Dedit q̄
xp̄s huic sponse arrā. idē fidem.
spem. et caritatē. Et p̄ hęc to-
to isto tēpore conuincit illi.
in futuro autē iā ei p̄ speciem soci-
abit. Et uxor eius preparauit
se. Duo dicit. Sponsā uidelicet.
& uxorem. nē enī sc̄a ecclia est
sponsa. Cū autē ad p̄plexus sui
uiri fuerit perducta. et qd̄ nē
uidet in spe. uiderit in rē. tē-
erit uxor. Consuetudo quoq;
ē sacre scripture. ut aliquan-

do sponsas appellet uxores
— I terū uxores sponsas. et maritō
sponsos. vnde euangelista cū
superius dixisset de dñi matre.
cū eēt iustus & nollet eā tradū
cere. uoluit occulte dimittere
eam. Cui et angls dicit. Noli
timere accipere mariā con
iugētūā. cū necdū scilicet es
set eius uxor. Tale est & illud.
S i inuenerit uir puellā despon
sata magro & dormierit cū
illa. morte moriat̄. quia hu
miliauit uxore p̄ximu. Appel
latur quoq; uir & uxor. spon
sus & sponsa. sicut iohel dic̄.
Egrediat̄ sponsus de cubili suo.
& sponsa de thalamo suo.
Q d̄ aut̄ dicit. Uxor eius pre
parauit se. non de ista que n̄c
agitur p̄paratione p̄ fidem
intelligit̄. sed potius de illa
de qua dñs dicit. Medianoc
te clamor factus est. ecce spon
sus uenit exite obuiā ei. Tunc
surrexerūt om̄s uir ginesille.
et ornauerūt lāpades suas. Tē
uenit sponsus. Et que para
te erant intrauerūt cū eo. Ista ē
coniunctio. quando que dice
bat̄ sponsa. transit in coniu
gem. Et cū in fine secti ista
coniunctio & p̄paratio debe
at fieri. iam facta ē prefer

tur in dei predestinatione. Et ideo
om̄s iusti ad hanc coniunctionis spe
ciem anhelabant. et inuicem seor
tantes dicunt. gaudeamus et exul
temus. ecce ita. Potest etiam etiam in
telligi. quod cū illuc eccl̄a p̄uene
rit. ista sit dictura. et hoc p̄uidens
sp̄s sc̄s p̄cet̄o futurum. ita narrat
quasi iam sit factū. Et datum est
illi ^{ut} cooperiat se bissina. spendenti
candida. Quo sit bissinum.
ipse aperit cum subiungit. Bissi
num enim sunt iustificationes sc̄oy.
Iustificati per fidem. pacē habent
ad ipsum. sunt etiam iustificati
ones per grām baptismatis. per h
elemosinarum largitatem. per
caritatem que operit multitudi
nem peccatorum. Et quia has uir
tutes eccl̄e non a se habent sed
a deo percepti. Idcirco d̄r. Datū
est illi a deo scilicet. a quo om̄e
bonū tribuitur. Iusta illud. Om̄e
datū optimū & om̄e donū per
fectū de sursum est. descendens
a patre luminū. Hic & paulus di
cit. Quo habes quod non acce
pisti. In hac itaque uita per fidē
et caritatē cooperitur eccl̄a. In il
la aut̄ sola caritate uestietur.
que maior horū eē peribetur.
Et in hac caritate om̄s maxime
iustificationes consistunt. p̄p̄t
quā cuncta per fidem operatur.

Bene autē bislinū splendens. et can-
didū or. quia uidelicet nullis
peccatorū tē maculis obfuscabit̄
electorū conscientia. quāc hie
p̄fidem. spem. et caritatē fue-
rit ornata. Et dicit michi.

Scribe uidelicet in corde tuo.
ut etiā scribe in libro ut pueniat
ad posterōs. Nam & qd̄ ioh̄idr̄
om̄i ecclēdr̄. cuius ille tē typū
gererat. Beati qui ad cenā nup-
tial̄ agni uocati sunt. Non de
his nuptiis que in p̄sentia gunt̄.
ista dicuntur ad quas multi
intrare uident̄ p̄fidē & bap-
tisimū. sed non idō sunt beati.
quia fidē quā habere uident̄
opibz maculant. Vnde scrip-
tū est. Multi s̄t uocati. pauci
uō electi. Sed de his nuptiis
hoc intelligit̄. in quas solū
modo boni intrabunt. Vbi q̄
non erit quisquā quid dignus sit
p̄ici non habens uestem nuptia-
lem. sed om̄s candidis stolis
induti. gaudeb̄t in c̄nū cū
xp̄o. Ad has multi exiunt intran-
tes. sed illi qui semel intra-
uerit. ulterius non exibit.

Beati. id̄. felices qui ad cenam
nuptial̄ agni. id̄. ad sup̄num
illud et celeste conuiuuium
uocati s̄t in di p̄scientiā et p̄-
destinationē. id̄. ad societate

anglorū et sc̄orū. hominū ubi erit
refectio animarū. sc̄arū. id̄. p̄sens
om̄ip̄tis d̄i uultus. Vnde et psal-
mista dicit. Satiabor. tūma-
nifestabit̄ gl̄ria tua. De hac cena
in euangl̄io or̄. Beatus qui man-
ducat panē in igno t̄i. In hac
cena ip̄ sedns̄ suis ministrat fi-
delibz iuxta illud. Precinget
sē. et faciet illos discūbere.
et transiens ministrabit illis.

Bene autē n̄ conuiuuiū sed cena uo-
catur. quia nimirū in fine sc̄i
adimplebit̄. Post prandium
cena restat. post cenā autē conui-
uiū nullū restat. Qui ergo fini-
to p̄sentis uite t̄p̄r ad refectio-
nē sup̄ne contemplationis
ueniunt. p̄fecto ad cenā agni
uocant̄. Et dixit michi. hec
uerba uerada sunt. id̄. quia
uerax est. quia non mittit̄ ali-
quando. et hec uerba que tibi di-
co tū uerba s̄t. Et idō p̄ certo ue-
niunt que futura predixit.

Quēdi uerba ad hominē ueniunt.
quando p̄ in̄nā inspirationē
ipsū d̄i uerbū ea in corde reue-
lat fidelibz sine strepitu uocis.
Et cecidi ante pedes eius. ut
adorarē eū. Quia maiora sē
uidit ioh̄s. id̄. circo cadens an-
te anḡl̄m ad adorare uoluit. hic
et enī anḡls & ioh̄s p̄prias su

munt p[er]sonas. Nā cū supra an-
g[el]is dixerit ego sū. & c. w. pri-
mus et nouissim[us]. ostendit se
in hoc loco missū e[ss]e in figurā xp̄i.
Cū uō p[ro]pria p[er]sona considerat p[ro]-
hibet ne se adorare debeat. Vbi
et notandū qd̄ idem ang[el]is pe-
des habuissed[icitur]. quia nimirum
ueniens. corpus ex aere fuit.
Aut ergo. Vide. id̄ caue ne feceris.
quia conseruus tuus sū. quia unū
om̄ habem[us] ego et tu. Et in nullo
tibi sum prelat[us]. nisi tantum
in doctrina quā te missus sum
docere. Ne solū tuus sū socius.
sed etiā om̄iū fr̄m tuor[um] fidelū
scilicet hominū. Me coequalē
e[ss]e p[ro]fiteor habentium testimo-
niū. id̄ fidem ih̄u. Vbi et hoc
intuendū. quia cū sepe in ueteri
testam̄to legamus ang[el]os ab
hominib[us] e[ss]e adoratos. nequa
quā legim[us] eos fuisse p[ro]hibitos.
Postquā autē dñs assumtū hominē
sup[er] celos leuauit. ang[el]is ab ho-
mine adorari timuit. quē sup[er]
se regnare cognouit. Et quia
ne se debeat adorare ei dicit.
ostendit quē adorare eū oportet
subiungens. D[omi]n[us] m[us] adora.
Quasi diceret. Noli adorare me
qui uerba tibi de p[ro]mo. sed eum
in cuius p[er]sona tibi appa[re]o.
Testimoniū enī ih̄u. est sp̄s p[ro]phete

tie. Quicquid enī sp̄s. p[ro]phete
dixit. testimoniū est ih̄u cū lex
et p[ro]phete testimoniū p[ro]hibent.
Vnde et cū ipso in monte trans-
figurato moyses et helias appa-
ruerūt in eadē maiestate. ut
ostenderet ip[s]ū habere testimo-
niū a lege & p[ro]phis. hinc et ip-
se dñs dicit iudeis. Si crederetis
moysi. crederetis & michi. De
me enī ille scripsit. Om̄is enī
scriptura. p[ro] sp̄m edata. Et idō
ipse sp̄s p[ro]phete testimoniū
ih̄u est. quia om̄is scriptura te-
stimoniū p[ro]hibet ih̄u. Vnde
ipse surgens a mortuis dixit
discipulis. Oportebat imple[re]
om̄a que scripta erant in lege
moysi & p[ro]phis & psalmis de me.
Nam et eo baptizato sp̄s sc̄s te-
stimoniū ei p[ro]hibuit qd̄ e[ss]et di-
filius. quando in specie colūbe
sup[er] eū descendit. S[ed] p[ro]phete itaq[ue] p[ro]-
phete xp̄o testimoniū p[ro]hibet
quia om̄a que lex & p[ro]phete nar-
rant. de illo dicta. uidentur.
Habent autē hoc testimoniū ih̄u.
non illi qui uerbo tenus ea que
de illo dicunt[ur] credunt. quia
fides si non habeant opa mor-
tua est. sed qui ex o[mn]i pollent. que
p[ro] dilectionē op[er]atur. id̄ qui si-
dem habent opib[us] ornant. Sed
ubi om̄is summa fidei de xp̄o

enuntiata concluditur. ibi tan
de huius p[ro]lixitas libri debito
fine terminet[ur]. Sequit[ur]. Et ui
di celū ap[er]tū. ecce equus al
bus. Celū ut sepissime iam dic
tū est. eccl[esi]a electo[rum]. intelligit[ur].
De qua dictū est. Celū michi sedes
est. Et salomon dicit. Anima
iusti sedes est sapientia. Paulus
aū[tem] cōfirmat xp̄m eē dī uirtutē
et dī sapientiā. Qd̄ uidelicet
celū clausū fuit. quando nō p[er
mittebant[ur] ap[osto]li et ceteri fide
les libere loqui. necdūmq[ue] p[re]
dicando uenerant ad om̄s gēns.
Clausū erat hoc celū quando
timore cogente ap[osto]li erant po
siti in conclaui. p[ro]p[ter] metū iu
deoy. & sub silentio tegebant.
quando uenit dñs ianuis clau
sis. & stetit in medio et dixit eis
pax uob[is]. Sed postquā ille ascen
dit ad celos. aperuit hoc celū.
quia decimadie sue ascensionis
misit eis sp̄m sc̄m. quo inflan
mati. ceperunt loqui uariis lin
guis magna uo[ce]. Et qui priū
non audebant confiteri xp̄m in
sua lingua. postea innumera
hunc diuersitate linguar[um].
publice predicabant. Per equū
albū. corpus & animā xp̄i intel
ligere debemus. P[er] sessores aū
equi. diuinitatē uerbi que p[ro]si

det sue humanitati. hunc aū
equū tē diuinitas ascendit.
quando dī uerbū humanā sibi
carnē & animā suscipiendo u
niuit. Sed cū aliud sit equus
alius equus. quia equus est a
nimal. equus homo. Non hoc
in dñm cadit. in quo nō sunt du
e p[er]sone. sed una. induab[ur] tam
substantiis. Sicut enī homo ex
anima et carne constans unus
homo habetur. ita ipse ex ani
ma et carne constans et diuini
tate unus est xp̄s. In una eadēq[ue]
p[er]sone. ex duab[us] constans sub
stantiis. Bene autē ipse equus
cui diuinitas uerbi singularitē
p[re]sident albus eē describitur.
quia uidelicet in homine illo
assumpto. nullius peccati obfu
scatio inuenit[ur]. Un̄ scriptū est.
qui peccatū non fecit. nec dol[us]
inuentus est in ore ei[us]. Celo itaq[ue]
ap[er]to equus albus & sessor aspi
cit[ur]. quia eccl[esi]a p[re]dicante. hu
manitas xp̄i eiusq[ue] diuinitas
gentib[us] manifestatur. De cui[us]
diuinitate adhuc subiungit[ur].
Et qui sedebat uocabat[ur] fide
lis et uerax. fidelis. quia que
quid p[ro]mittit. sine dubio ad
implebit. uerax. quia ipse ē
patris ueritas qui nō mittit ali
quando. & cū iustitia iudicat.

hoc est unicuique secundum opera sua re-
tribuit. Neque enim aliter iudicare
potest. qui in omnibus iustus est.
Vnde qui cum ad tendit misericor-
dē et fidelem promissorem. debent
considerare quia uerax et iustus
est. Ideoque nullū in penitentem
in penitentem relinquit. nullū nō
conuersū misericordiam saluat. Et pug-
nat in suis electis. uicit enim pri-
mū se diabolum. quā ad debellan-
das aereas potestates ueniat.
Deinde cotidie uincit per membra
sua. Vnde enim fideles uictores
fiunt. christi adiutorio uincunt
sine quo nichil facere possunt.
Iudicat ergo ut rex sanctorum. pug-
nat uero quia in suis membris se
per contra demonum. uel per uiciorum
hominum aduersitatem dimicat.
Oculi autem eius ut flamma ignis.
Oculi istius equitis. dona sunt
spiritus sancti. Vnde superius dictū est.
Quod uidet iohannes agnū tanquam
occisū habentē cornua septē.
et oculos septem. qui sunt. vii.
spiritus sancti missi in orbem terrarum.
Quo oculi bene ut flamma ignis
dicuntur. quia uidelicet nos
ad fidem illuminant ac per
mi amore accendunt. Vnde
psalmista dicit. Lucerna pe-
dibus meis uerbum tuum. et lumina
mentis meis. et preceptum domini lucidum

inluminans oculos. Et in capite
eius diademata multa. Quia
omnibus electis uictoriae coronas tri-
buit. idcirco in capite suo multa
diademata habere dicitur quibus
multitudo sanctorum coronatur.
Quia enim caput omnium electorum est christus.
et membra illius electi a quo accep-
erunt caput ut sit. ab illo et membra
coronantur. Singulis enim uictori-
bus ipse enim coronas uictoriae tri-
buit. sed tamē ut iam dictū est ip-
se in omnibus uincit. Aliter. Caput
christi dicitur. iuxta quod apostolus dicit.
Uerbum autem et pater cum spiritu sancto. unus
est deus. In capite ergo christi. id est in deo
patre sunt multa diademata.
quia omnia ad ipsum referuntur.
ex quo secundum apostolum omnia esse pro-
bantur. Filius enim. non a se ipso sed
a patre. Spiritus sanctus a patre et filio
procedit. a quo ergo omnia. in ip-
so et diademata multa. Omnes itaque
electi. in capite christi habent co-
ronas. quia a patre post uic-
toriam coronantur. Sed in hoc
quod sequitur. Habens nomen scrip-
tum quod nemo nouit nisi ipse.
Valde perplexa oritur questio. Num
quod enim filius scire aliquid po-
test. quod nesciat pater aut spiritus sanctus.
Non omnino. quia quorum insepara-
bilis est substantia. inseparabilis
est et scientia. Ideoque quod scit filius.

scit pat̄ et sp̄s sc̄s. Atq̄ ideo cū
filius aliquid scire d̄r. om̄s pr
sus trinitas scire docet̄. Et t̄qd̄
solus pater scire narrat̄. cū sua
sapientia que est xp̄c. & cū suo
sueq̄ sapientie sp̄u nosse pbatur.
Et quicquid sp̄s sc̄s scire phibet̄.
om̄ino cū patre & filio quoy sp̄s
est scire credit̄. Nā qd̄ & in euan
glio t̄m̄ dicit̄. Dedic aut̄ illa ne
mo scit nisi pat̄. non est ita in
tel. Igit̄ dū. qd̄ aliquo sciat
pat̄ qd̄ nescit filius. quū utiq̄
sapientia patris est. sed pot̄ tū
~~ita~~. Qd̄ nescire filius dicitur.
-- Nescientes homines reddere. si
cū & scire d̄r aliquo scientē
homines facere. Unde est,
Tentat uos s̄on̄s d̄r uos. ut sciat.
id̄ scire uos faciat si diligitis
eū. annon. Cū ergo eū inter
rogassent ap̄t̄i de die iudicii.
et eis non ipsū diem indicauit.
p̄ hoc utiq̄ nescire ipsū dicit̄
diem. quia eos nescientes red
dit. Neq̄ enī ille ignorare po
test diem. a quo factus est oīs
dies. Nec potest eē aliquid t̄p̄
qd̄ lateat. p̄ quē facta sunt
om̄a t̄p̄a. Nomen itaq̄ filii
scit pat̄. a quo genitus est.
Scit etiā sp̄s sc̄s. qui habuit oq̄
pcedit. Sed nūq̄ hoc nomen
etiā homines nesciunt. Nā

insequentibz idem ioh̄s dicit.
Uocabat̄ nomen eius uerbū dī.
Et iterū. habebat in uestim̄to
et in femore suo scriptū. rex
regū et d̄n̄s t̄m̄antiū. Si ergo
beatus ioh̄s nomen ei scuit.
q̄ est qd̄ dicit̄. Nemo nouit no
men eius nisi ipse. Num qd̄ enī
ipse aliquis non erat qui sci
re potuit nom̄ dī. Sed sub au
diendū est nemo extraneus no
uit nomen eius. nisi ipse cū cor
pore suo. scilicet qd̄ est eccl̄a.
Non iudei qui cū in suis synago
gis blasphemant. Non here
tici qui male de illo sentiunt.
n̄ pagani qui eū credere noli.
Non deniq̄ falsi xp̄iani nomen
sicuti sciendū est. qui fidem
quā habent opibz destruiunt.
sed ipse. hoc est xp̄c cū eccl̄a
que in ipso illud scire meruit
scit nom̄ suū. Talis est hęc lo
cutio. qualis illa qua ipse a
libi ait. Nemo ascendit in ce
lū. nisi qui de celo descendit
filius hominis qui est in celo.
id̄ xp̄c cū corpore suo qd̄ est
eccl̄a. Et uestitus erat ueste
asp̄sa sanguine. Uestis san
guine resp̄sa. caro intelligit̄
redemptoris. passionis sanguine
cruentata. De hac ueste.
ysaias exp̄sona anḡloy. ait

ipsū dñm loquentiū dicit. Qua
re rubrū est indumentū. et ue
stimentaria. sicut calcantiū in
torculari. Quib; ipse respon
dit. Torcular calcavi solus.
et de gentib; non est un; mecum.
Sive etiā uestis dñi sanguine cru
entata. intelligit; ecclesia que
in scis; martirib; est pprio sangui
ne p̄fusa. S; epeñ; inscripturis.
uestis dñi ecclesia intelligit;. Un;
psal mista. ex illius p̄sona dic.
Diuiserunt uestimenta mea. & sup ue
stem meā miserunt sortem.
Uestis quippe. om̄s sunt electi.
Iuxta qd̄ dei ap̄tredr. Viuo ego
dic̄ dñs. qm̄ his om̄ib; uelud
uestim̄to uestieris. Et uoca
bat̄ nomenius uerbū dī. quia
idē quihomo apparuit in t̄p̄
passurus. In principio erat d̄s
apud dñm. Uerbū dēi uocatur.
q̄ ap̄ ipsū om̄a d̄s pat̄ fecit.
Iuxta illud. Ipse dixit et fac
tū est. Si enī dixit. utiq; p̄uer
bū dixit. p̄ qd̄ om̄a fecit. vñ
ioh̄s idem. in euanglio suo dic.
Om̄a p̄ ipsū facta sunt. & sine
ipso factū est nichil. Nā et p̄
hoc uerbū. d̄s pat̄ se nuntiat.
uoluit mundo. De quo scrip
tū est. Et habitauit in nobis.
Cū enī eēt hoc uerbū inuisibile
in sua natura. factū est uisibi

le per assumptionē carnis inra.
Et exercitus qui sunt in celo seque
bant; eū in equis albis. Exercit;
hic multitudo intelligitur fi
deliū. Celū quoq; ecclesia sicut
sepe sime dictū est. Sicut ergo
dicuntur exercitus qui sunt
in celo sequi xp̄m cū ipsi exer
citus sunt celū. sicut dicunt;
in castris inire homines certa
men. cū ipsa castra sunt ipsi qui
p̄parant; ad bellū. Recte aut;
exercitus nuncupant; multitu
dine scōrū. qui in hoc sc̄lo di
micant. et sēp in terra myne
contra hostes consistunt. ma
lignō uidelicet sp̄s ut p̄uer
sos homines siue etiā contra
uitia carnis. Equi aut; albi
quib; insident; corpora illoꝝ.
sunt munda ab om̄i peccato.
Equus quippe est unicuiq; sc̄e
amē corpus suū. qd̄ uidelicet
scit & ab illicitis continen
tie freno restringere. et rur
sus caritatis impulsu. in exci
tationē boni opis relaxare.
Sequunt; xp̄m. quia imitant;
eius mundiciā. et castitatem.
mortificantes se cū uitiis &
concupiscentiis. Iuxta qd̄ ap̄t̄s
dicit. Mortificate mē brāiā
quē sūt sup̄tā. et cetera. Nota
aut; sup̄ius dictū uirginib;

quod xl. iiii. milia secuntur illum
quo cuique ierit. Vnde sciendum
quia secuntur eum et alii hoc est
martyres confessores. coniuga
ti etiam boni. Specialiter autem vir
gines. qui gradus quando excel
lentior, utique numero minor.
Vestiti bisserino mundo. hoc est
innocentia castitatis & mundi
tie ornati. Iam enim supra dic
tum est quid sit bisserinum. id est iustifi
cationes sanctorum. Et de ore ipsius
precedebat gladius utraque par
te acutus. Gladius scriptura
sacra intelligitur. iuxta illud
apostoli. Et gladium spiritus quod est ver
bū dei. De isto gladio. ipse dominus
in euangelio dicit. Non ueni
pacem mittere in terra. sed gladium.
Sicut enim gladio accipiti inci
duntur carnes. & membra a mem
bris separantur. sic gladio uer
bū dei diuiduntur boni a malis. fi
dei ab infidelibus. hinc etiam
gladius in utroque testamento in
telligitur. quia uidelicet hinc
peccata operis. illinc refecantur
peccata cogitationum. De ore
autem procedit. iuxta quod ipse dominus
dicit. Non in solo pane uiuit
homo. sed in omni uerbo quod proce
dit de ore dei. Isto autem gladio
fideles uulnerantur ad salutem
suam. infideles uero & contra to

res ad damnationem. hinc et a
postolus qui uerus erat ex his
qui gladium uerbū dei portabant.
Dicit. Aliis sumus odor uitę in
uita. alii odor mortis in mor
te. Vnde sequitur. Et in ip
so percussat gentes. Gentes in hoc
loco. non ut supra malas gentes
significat sed bonas. propter hoc
quod sequitur. Reges eos in uirga
ferrea. De his gentibus et per psal
mistam dicitur a patre. Postula a me
& dabo tibi gentes hereditatem
tuam. Uirga autem ferrea. potest
intelligi inflexibilis & in
uicta. In uirga ferrea reges
gentes. hoc est in regni fortitu
dine uel inflexibili iustitia.
Hinc psalmista ad ipsum dicit.
Uirga recta est uirga regni tui.
Et quasi exponendo quid esset hec
uirga. subdit. Dilexisti iusti
tiam & odisti iniquitatem. Et
ipse calcet torcular uini futu
ris uerbi omnipotens. Per torcu
lar ut dictum est supra. mors
intelligitur saluatoris. Ip
sūque torcular appellat uini
futoris uerbi omnipotens. quia
propter peccata humani generis
quibus pro meritum uerbi. mortu
us est christus. Nemo enim uiueret.
nisi ipse moreretur. Nisi enim
peccasset primo homo. immortal
mansisset.

Sed quia di precepta contempsit.
statum iradi incurrit. et mor-
tuus est. Quamorte p nob mi-
sericordit filius di suscipiens.
inqua calcatus est calcavit.
Quia hanc a mortuis resurgens
potenti virtute depressit. ut
p torcular possumus intel-
ligere tribulatione p sentis
uite. Calcet dñs torcular.
hoc est eos qui sunt intorcula-
ri. id omis electos quos purgat
p huius uite angustias. hinc
apls dicit. P multas tribulati-
ones. oportet nos introire in
regnu di. Et salomon dicit.
Flagellat ds omem filiu que re-
cipit. Sicut em intorculari
uue tunduntur ut uino pmtu-
aria repleantur. sic numerum
electi pressuraz afflictionibz
contetuntur. ut in celestibz ha-
bitaculis recondantur. Et qd
patient electi iradi sustinent
que peccatoribz debetur. id-
circo bene iam uinu furoris
iredi uocantur. Sustinent
em iradi ppt peccata quibz
p mo homini ut dictu est irat
est ds. et efficiuntur uinu qd
indnicis a potetis recondit.
Uinacia au. id omis rpubi cu si-
milu pmanit foraspiciunt.
& ab illoy societate separant.

Sed electi tadu uinu furoris st.
quousq intorculari taquam
uue tunduntur. & uinacius
separantur. At ubi in pmtuaria
aetna intrauerunt. Nam de si-
stunt ee uinu furoris. quia de-
sunt calcatio torcularis.
Et habet in uestimto et infemo
resuo scriptu rex regu & dñs
onantiu. P uestimtu dñi sicut
diximus supra. corpus illud
intelligitur. qd uerbu di patris
anima mediante suscepit in
utero uirginis. P sem uo ppa-
gatio carnis exprimitur.
Vnde abraham mittens seruu
suu ut acciperet uxore filio suo
de domo patris eius dixit. Pone
manutu sub femore meo. &
iura michi p omni dñi celi. Pre-
uotit em dñi celi ex suo femore
nascituru. p que adiuua ut
seruu. Iacob qd dixit. Non
auferetur sceptru de iuda. et
dux de femore ei. donec ueniat
qui mittendus est. etc. In
suo itaq uestimto. hoc est in hu-
mano corpore. & infemore.
hoc est in carnali p pagatio ha-
bet scriptu qd sit rex regum.
& omis onantiu. Vnde matheus
generatione illius p reges de-
scribit. id p dd. & eius posteru.
Cuius dicta du legum & uetacu

eū extirpedd descendisse regem
uetū cognoscim⁹ et credim⁹. In
ōnifemore credendo legim⁹ qd
ipse sit rex regū. Maxime enī p
missiones de eius incarnatione
ad dauid facte sunt. equib⁹ una ē.
Cū dormieris cū patrib⁹ tuis. susci
tabo de femine tuo qd egrediet⁹
de lūib⁹ tuis. et stabiliā regnū
eius in sempiternū. Ipse erit m⁹
in filiū. & ego ero illi in patrē.
Reges isti quorū rex est xp̄c. om̄s sc̄i
sunt. quise & alios bene regunt.
quib⁹ petrus dicit. vos estis gen⁹
electū regale sacerdotū. Ipsi
sunt etiam dñatores quid natio
nē exercent sup subditos. ac
cepta potestate in petro ap̄tōcu
m̄s ait. Tibi dabo clauel regni
celoy. et cetera. Uel etiā p̄ uesti
m̄tū. eccl̄a intelligit quā xp̄c
aqua baptismatis abluit. et n̄
habentē maculā aut rugā sibi
disponit. P̄ femur aut̄ intel
ligunt om̄s xp̄iani qui credentes
in xp̄m. facti sunt filii dī. Iux
ta illud ioh̄is. Quot quot aut̄
crediderunt in eū. dedit eis po
tēstatē filios dī fieri. Et cetera.
In suo ergo uestim̄to & in suo fe
more. hoc est in cordib⁹ electo
rū suoy. habet scriptū qd sit
rex regū & dñs dñantū. Et
uidi aliū anḡlm̄ stantē in sole.

Anḡl⁹ ut sepe dictū est xp̄c intel
ligit. de quo p̄ph̄a dicit. Voca
bit⁹ nom̄ eius magni consilii an
gelus. Alius aut̄ d̄r. p̄p̄t̄ aliā
quā ostendit uisionē. eo modo
quo et sup̄ius dictū est. quia Ali
um eē dicimus hominē priorē
locutionē ad nos fac̄tā p̄mutan
tem. Sol in sacro eloquio. diuer
sas habet significationes. Ali
quando enī significat ipsū dñm.
unde scriptū est. *Vob̄ tim̄tib⁹
nom̄ meū. Orietur sol iustitię.*
Aliquando tribulationē p̄secuti
onū. ut dñs dicit de feminib⁹ que
cecidert̄ sup petrosā trā. quia
orientē sole est uauerūt. Ali
quando manifestā rē. ut illud
qd̄ nathan explorator dñi dixit
ad dā. *Tu fecisti abscondite.*
ego uero faciā in oculis solis hu
lus. id̄ in ap̄to. Qd̄ tē imple
tū est. quando absalon iuden
tib⁹ cunctis ingressus est ad
uxores patris sui. Et psalmista
in eodem sensu dicit. In sole p̄o
suit tabernaculū suū. Ac si di
ceret. humanitatis assūte sacra
m̄tū. in lumine manifestationis
ostendit. Ita ergo in hoc clo
co sol ostensionē manifeste
uisionis significat. In sole ita
q̄ stat xp̄c. id̄ in manifesta lu
ce et fide p̄p̄toy. q̄m̄ḡtā illius

in toto t[er]ra orbe diffusa est. Surrexit enī amotuis: p[re]dicatus ē ab ap[osto]lis. Credit[ur] modo in toto mundo. et in luce fidei stat.
Et clamavit uocem magna. om̄ib[us] aub[us] que uolabant p[er] mediū celū.
A ues similit[er] aliquando in bonā partē ponunt[ur]. Aliquando in malā. Ideo p[ro] locoy. qualit[at]ib[us] s[un]t accipiend[is]. In bono aut[em]. ut in euang[el]io dicit[ur]. Simile est regnū grano sinapis. q[ui]d minimum ē om̄ib[us] olerib[us]. Sed cū iactū fuerit in t[er]ra. crescit & fit arbor magna. ita ut uolucres celi habitent in ramis eius. Granū sinapis om̄is ih̄s xp̄s. qui p[ro] sue passionis despicabilis. & minor om̄ib[us] apparuit hominib[us] quasi nichil e[ss]et. Sed postquā surrexit amotuis. factus est arbor magna. ita ut in ramis eius hoc est in doct[ri]nis euang[el]icis aues celi habitent. id[est] sc̄i requiescant. Qui t[er]o circo aues celi appellant[ur]. q[ui]n̄tente celestia petunt. ut cū ap[osto]lo dicere possint. N[ost]ra conuersatio in celis ē. A ues itaq[ue] appellat sc̄os in celestia degentes. Que bene p[er] mediū celū uolare dicunt[ur]. quia n[on] t[er]renis inherent. sed in te uidictū ē celestia petunt. ut ubiq[ue] p[re]dicando discurrant.

hoc est enī q[ui]d dicit p[er] mediū celum. id[est] p[er] mediā eccl[esi]am. De quib[us] ysaias dicit. Qui s[un]t isti qui nubes uolant. et quasi colūbe ad fenestras suas. Clamat aut[em] ang[elus] aub[us]. id[est] p[ro] u[er]it[ate] nā inspirationem loq[ui]t[ur] eis dicens. Uenite cōgregamini ad cenā magnā d[omi]ni om̄ip[er]tis. Quid p[ro] cenā nisi conuiuū intelligit[ur] c[on]t[ra] refectionis. id[est] om̄is sc̄os ad epulas regni uenturi dicens. Uenite credendo. et bona faciendo. cōgregamini ad cenā d[omi]ni om̄ip[er]tis. id[est] ad cōmune cōuiuū c[on]t[ra] refectionis. Ut manducet[is] carnes regū. & carnes tribunoy. et c[eter]a. hoc est q[ui]d p[er] dicit[ur] occide & manduca. id[est] occide in hominib[us] infidelitatē. et traice in corp[or]uū q[ui]d est eccl[esi]a. Per carnē aut[em] in hoc loco. totus intelligit[ur] homo. Aliquando enī scriptura p[ro] animā. totus homo accipit[ur]. ut illud. Descendit iacob in egyptū. in animabus lxxv. Aliquando p[ro] carnem. ut est illud. Et uidebit om̄is caro salutare d[omi]ni. Neq[ue] enī aut[em] anime sine corporib[us] egyptū ingressi s[un]t. aut caro sine animab[us] filium d[omi]ni uidere poterit. sed carnis uel anime nō ē. totus homo intelligit[ur]. id[est] ap[osto]le totū. Ita ergo et hic fit cū d[icitur]. ut manducetis carnes regū et tribunoy. Quo in loco

di uerse hominū qualitates. ad
xp̄m conuertentū cō prehen
dunt. Sunt quippe in eccl̄a regē.
sunt et tribuni idē comites. et
ceteri principes nobiliores.
Sunt fortes. idē uiri bellicosissi
mi ad xp̄m conuersi. P̄ equos autē
hi designant. qui prius erant
uoluptuosi & luxuria conq̄
nati. De qb; p̄ph̄a. Equi emissa
rii facti sunt. infanentes in
feminas. Et p̄ psalmistā ipse
dn̄s admonet dicens. Nolite
fieri sicut equus & mulus qb;
non est intellectus. P̄ sessores
autē equorū. heresi archas intel
ligere debemus. quidū eloquorū
scientia carnalib; eminent.
quasi sup̄ bruta animalia confi
dent. eisq; iure potestatis ad
qd̄ libet facinus abutuntur.
Sed aliquando tales sc̄i sua doc
trina ad fidē conuertunt xp̄i.
& ad bonitatē eccl̄e trahunt
sicq; quasi mac tantes eos co
medū. Et carnes om̄iū libe
rorū et seruorū. & pusilloꝝ. ac
magnorū. Liberis t̄. uirgi
nes carne. Seruāū. coniugio
obligati. qb; ap̄ls dicit. Alli
gatus es uxori. noli querere
solutionem. Solutus es ab u
xore. noli querere uxore. Ut
certe liberi sunt & serui. quib;

ap̄ls dicit. Cū serui eētis peccati.
liberi fuistis iustitię. idēst. alieni
fuistis a iustitia. P̄ pusillos. uul
gus intelligit. & multitudo
plebis. P̄ magnos uō. philoso
phi & diuites huius sc̄i. Ex his
om̄ib; magnū illud cenę con
uiuū ab exorta quidē sc̄e eccl̄e
p̄parat. sed in fine tēporū. ha
bundantiū p̄parabit. quan
to n̄ solū gentiles sed etiā iu
dei occurrent. & ad xp̄m con
uertent. Un̄ & ista specialit̄
ad illud tēpus referre possum.
Anḡls itaq; in sole. belias et
enoch intelligit in apta luce
xp̄m predicantes. Licet enī p̄
secutiones ab anti xp̄o sustine
ant iūllatas. tam̄ constan
& manifeste p̄dicabunt xp̄m
dicentes a uib;. idē. om̄ib; sc̄is.
sociis uidelicet p̄dicatorib;.
Venite ad cenā magnā d̄i omp̄is.
idē ad eccl̄e ē uentum. et c̄nā
om̄iū fidelū refectiōnem.
Quę cenā recte magna uocatur.
quia uidelicet & gentiles &
iudei ad uitā a c̄nā p̄ordina
ti tunc credent. & ad anc cē
nā uenerit. ut comedant car
nes regū et ceterorū. idē ut
ex om̄ib; condicionib; et qua
litatib; ad fidem xp̄i ē uertant.
et incorpussū qd̄ est eccl̄a

traiciant. Et uidi bestiam et re-
ges tres et exercitus eorum congrega-
tos ad faciendum pluri cum illo
qui sedebat in equo. et cum exer-
citu eius. Bestia ut supra dic-
tum est aliquando totum corpus
diaboli significat. Quia propter
in hoc loco bestia. diabolus cum
suo homine assumpto intelligit
gunt. Reges uero & exercitus
eorum. prepositi cum subiectis ma-
lis designantur. hi faciunt
bellum contra christum & eius fide-
les. blasphemus. obprobrius.
tribulationibus et miraculis pu-
gnantes. Et quamuis ab ipso
domini aduentu diabolus cum suis
membris bellum certaminis con-
tra ecclesiam inierit. ualidius
tamen in fine seculi pugnabit. quan-
do diuino iudicio solutus pro-
pter uiribus effertur. quando
signis & miraculis castra scorum
nisi fuerit perturbare. Tunc
pariter bestia. reges & exercitus
eorum pugnant cum christo & eius ex-
ercitu. quia uniuerso unaque
uoluntate reipublice aduersus ec-
clesiam firmabuntur. cum perdatum
illum hominem antiquus hostis
in seculum potentia se eriget.
Tunc enim unanimes crudelitate re-
ipublice cum suo capite contra sanctam
ecclesiam eriguntur. nullumque membru-

iniquorum ad uicinitatem uoluntate
in hac persecutione discrepabit.
Et adprehensa est bestia. pro quod est
apprehendetur. Quia propter tempus
pro futuro hic positum est. Et pseudo-
prophetia. & cetera usque missi sunt
in stagnum ignis ardentis sulphure.
Bestia. antichristus. Pseudo prophetia.
doctores intelligunt. Quae sunt
autem signa quae pseudo prophetia fecerunt.
quia in uno multi intelligunt.
superius dictum est. inter quae etiam
igne fecerunt descendere de caelo.
Coram bestia dicitur. quia ubicumque
fuerint ipsi ministri christi. ita &
facient quae illi placere cogno-
uerint. quasi semper in conspec-
tu illius consistant. & ab eo ui-
deantur. Et his signis subiciunt
eos qui acceperunt characterem bestiae.
hoc est qui eum crediderunt. & qui
adorauerunt imaginem eius sicut
iudei. qui cum gaudio & uenera-
tione eius prestolantur ad uentum.
quae & suscepturi sunt cum uenerit.
iuxta quod eis dominus dicit. Ego ueni-
num patris mei. & non suscepisti
me. Alius uerus & in nomine suo. ip-
sum suscipietis. De quibus omnibus
satis super dictum est. ideoque hic
breuiter repetuntur. hi iduo. id
caput & corpus. uiui missi sunt
in stagnum ignis ardentis. hoc
dupluciter intelligi potest.

Uiu enim instagnū ignis mittunt.
hī quos xp̄c ueniens adiudiciū
uiuos reperiet in carne. quipau-
lulū degustata morte. statim re-
surgent et damnabunt cū diabo-
lo & anḡl̄is eius. Qui et simomen-
taneā carnū mortē gustauerunt.
tam quia in ictu oculi resurgent.
non mortui sed uiui appellant.
Uel certe uiuentes instagnū ignis
mittent hī qui scientes malū
opant. Et ut hoc manifestius
fiat. dicamus sub x̄plo. Ver-
bi gr̄a. Constituunt duos homi-
nes. unus mortuus. & alter
uiuus. Si tetigerit mortuus
non sentit. Si aut tetigerit uiuus
sentit. Sepe uō in scriptura mor-
tui p̄nscientibz. uiui p̄scien-
tibz ponunt. Mortui itaq; s̄t
pagani. & quasi nescientes &
mortui in infernū descendunt.
Vñ scriptū est. Qui n̄ credit iā iu-
dicatus est. Uiu aut s̄t qui fidē
xp̄i habent. sed dū eā opibz de-
struunt. uiui in infernū descen-
tūt. quia scientē peccant. Et hī
utriq; grauius torquebuntur.
quia seruus qui scit uoluntatē
on̄ sui & n̄ facit digna. plagis
uapulabit multis. Consideran-
dū deniq; est. quā terribilit̄ lo-
cus supplicior. stagnū ignis
& sulphuris eē phibēt. Stagnū

scilicet. p̄t̄ densissimas tenebras
quibz miserō demergit. Ignis.
quia uere exurit. Sulphur. q̄a
quos demergit simul & exurit.
c̄tinuis fetoribz replet. Quia enī
uoluntates mundi tāquā aufer.
inuidie ardoribz estuauerunt.
A cluxurie fetoribz tabernaculū
corporis sui sparsēt. Digne insta-
gnū ignis ardentis sulphure mit-
ti cū illo phibēt. quē ad hęc p̄-
petranda in cōtorē habuerunt.
Qd̄ aut non ait mittent. sed missi
sunt. sedm̄ scripture auctori-
tē. quē solet p̄terito p̄ futuro
t̄p̄r uti. ut est illud. Foderunt
manus meas et pedes meos. P̄ re-
occupata narratione qd̄ adhuc
extremo futurū est tēpore posi-
tum. eē certissime retinemus.
Ceteri. id̄ fideles. qui ad xp̄m suū
conuersi. occisi sunt gladio se-
dentis super equū. qui p̄cedebat
de ore ipsius. Narrata rep̄ boy.
damnatione. reuertitur ad eō
qui ad xp̄m conuersi. & gladio
uerbidi inter em̄ti mortuis s̄t
mundo et peccato. ut uiueret
xp̄o. Et om̄s auct. id̄ om̄s sc̄i
saturatis s̄t decarnibz coy. Sa-
tietas enī electoy. est. Letitia
et gaudiū de p̄fectu fidelū.
Verū quia gladio uerbidi qui
dā iugulant ad salutē ut su

perius dictū est. quidā uō ad dāp
nationē. Possumus hos mortu
os qui occisunt gladio sedenti
sup equū eos intelligere. qui
ante dñi aduentū scdm tran
seunt ad infernū. Et ex his le
tant aues. hoc est demones. q̄
ualde gaudio replent̄ cū ad in
feritū suos ducunt imitatores.
Sic q̄ de eoy. dānatione capiunt
satiētē. quibz se auctores
p̄buerant ad errorē. Iste non
aues non uocat̄ ad mactati
onē cene occurrunt. sed tā
quā cor ui. et mil. ui. siquid
afidelibz. aut morticinū. aut
inutile pietū fuerit insu
mant. Qd̄ sibi onē aues excar
nibz repboy. id̄ sc̄i p̄dicato
res ex dānatione ipioy.
quia uidelicet tormētū impi
oy. aspicientes. de ceptio
ne sua. letabunt̄ saturati
narrant̄. specialit̄ sic intell̄
gendū est. Iamquā diceretur.
Eternē contēplationis dul
cedine interius satiant̄ elec
ti. quo repboy. tormēta exte
rius conspiciunt. quē diuina
miā euaserūt. hinc isaia dicit.
Eternē usq̄ ad satiētē uisi
onis om̄icarnū. Quasi enī dāp
natio repboy. cib̄ est electoy.
quia quo cruciatus eoy. inde

sinerūt aspiciunt. eo amplius
diuine contēplationis gaudiis
p̄fruunt̄. De quo psalmista dicit.
videbūt iusti & timebūt. et super
ridebūt. Et uidi aliu anḡlm de
scendenē de celo. habentē cla
uē abyssi. ~~catenam~~ magnā in ma
nibus. Nunc reuertitur ad su
piora. id̄ ad ea que ante ad uen
tū xpi scdm facta sunt. In hac
enī p̄phetia. non seruat̄ ordo
historie. Anḡls enī hic. idem est
qui et supra. id̄ dñs ih̄c xpc. q̄
p̄ph̄a magni consilii anḡls ap
pellat̄. Sed quomodo descen
dit qui ubiq̄ est. Ipse enī p̄ph̄am
dicit. Celū et terrā ego impleo.
Et quia extra celū et terrā non est
locus. descensio illius nichil ē
aliud quā assumptio humanitātis.
vñ apl̄cat. Qui cū informatus ē.
non rapinā arbitratus est ēē se
equalē dō. sed semetipsū exina
nuuit. In similitudine hominū
factus & habitu inuentus ut
homo. humiliavit semetipsum
usq̄ ad mortē crucis. De celo
descendit. quia homo factus.
paulominus ab anḡlis minora
tus est. Clauis aū abyssi. discre
tio intelligit̄. quia d̄s omp̄s
aliquando repboy se uite per
mittit contra eccl̄am. quantū
scit utile. Et iterū nec tantum

noceant quantum uolunt. aditum
egrediendi & nocendi eis adi-
mit. Abyssus enim profunda et te-
nebrosa significat corda impi-
orum hominum. Et sicut ex claue
apertus hostium. et iterum clauditur.
sic diabolus & eius membra modo
seuere permittuntur. modo autem
exire prohibentur. Per catena uero
ineuitabilis dei potestas exprimi-
tur. que omnia cingit. omnia complec-
titur. Quam habet in manu. hoc est
in potestate. uerbi propter quod omnia
facta sunt. Per quam ipse uirtutes
& miracula fecit. per quam etiam dei pa-
ter omnia operatus est. celestia. ter-
restria. uisibilia & inuisibilia.
In hac manu. id est in uirtute uer-
bi sui habet & uim discretionis
qua cuncta suo modera mine tem-
perat. & potestate inuitabilem
qua omnia cingit atque complectitur.
Et adprehendit draconem. serpen-
tem antiquum. quod est diabolus &
satanas. hoc modo sit factum.
ipse manifestat quod dicit in eu-
uanglio. Dum fortis armatus cu-
stodit atrium suum. in pace sunt
omnia que possidet. Si autem forti-
or illo superueniens uicerit eum.
forte ligat. & uniuersa arma
illius aufert. & spolia eius distri-
buit. Ipse enim apparet in car-
nis humilitate. primum forte

alligauit. deinde eos qui cum
erant uasa ire. fecit uasa misericordie.
Draco et serpens. diabolus et
satanas. licet & plures sunt nomina.
unum tamen eundemque hostem sig-
nificant. Quod draco appellatur.
propter nocendum malitiam. Serpens
propter fallendi astutiam. Anti-
quus propter iniqua & exercitata
est filia. quibus ab initio nocere
non desinit. Dicitur quoque dia-
bolus. id est deorsum fluens. quia
cotidie de cordibus ruit fidelium.
Quia uero christo et ecclesie aduersatur.
satanas. id est contrarius appel-
latur. Et ligauit eum per annos
mille. & misit eum in abyssum.
Mille anni ut beatus augustinus
dicit. Duobus modis possunt
intelligi. Aut quia in ultimis
annis mille res agitur. id est sex-
to anno miluatio. tamquam
sexto die. cuius non spatia
posteriora uoluerunt. secutu-
ro deinde sabbo. quod non habet
uesperam. requie scilicet seculi.
que non habet finem. ut huius
miluati tamquam diei nouissima
parte. que remanebat usque
ad terminum seculi. mille annos
appellauerit. eo loquendum
quo pars significat a toto.
aut certe mille annos per annos
omnibus huius seculi posuit. ut per

fecto numero notaretur ipsate
poris plenitudo. Millenarius
numerus in scriptura. p̄p̄fecti
one ponit̄ rei. Vñ est. Verbi qđ
mandavit in mille generatio
nes. Decies enī deni. centum
fiunt. que iā figura quadrata
sed plena est. Decies autē centū
mille. qui numerus in altitu
dinē surgens. solidā figurā
reddat. et ideo hic numerus p̄p̄
t̄ sui p̄fectionē omē significat
p̄sens tēp̄ ad n̄i scilicet passio
ne. usq; ad finē sc̄li. Et hic
totū p̄ parte positū est. quia
mille anni quantū libet tēp̄
ecclē exprimunt. idē usq; ad
regnū anti xp̄i. In hoc tēp̄ li
gatus ē diabolus in abyssu.
idē in cordib; infidelū p̄uer
soy hominū. ubi et latet. reg
nat usq; ad aduentū anti xp̄i
quando soluet̄ de suo carcere
et p̄cedet ad aptas blasphemias
& p̄secutiones. Sed mirū
est quom̄ in abyssu mit̄ t̄dē.
cū ibi ex ante eet. quia iudeli
cā
iuxta qđ sepe su
superius dictū
est. electus a fi
delib;. atrocius
cepit dñari in sui.
Et clausit. Idē
potestate egrediendi illi in

ter dixit. Ne alibi gressus po
nat nequitie. nisi qđ occultū
et iustū iudiciū p̄miserit.
Et signavit sup̄ illū. Idē sigil
lavit ut ea etiā que sub se ha
bet lateant illū. In hoc enī
diabolus signatus est. quia qui
sunt uel ex his quos tenet. ut
ex his quos amisit. qui ad elec
toy. numerū p̄tineant. Nec
ipse diabolus nec mēbra illius
scire possunt. sed ille solus a
quo inclusus tenetur. Aliqn̄
dō uō ex his quos dominiū
eualet̄. ad eū que deseruerāt
revertunt. Habuit enī ipse pe
trū sub se quando negauit xp̄m.
& dicit̄ quando adulteriū
p̄petrauit. & homicidiū. Sed
hī signū positū fuit sup̄ illum.
quia p̄ uideat n̄ potuit. qđ uicq;
p̄ penitentia reuersuri erūt ad
uitā. & dimiam c̄ secuturi. Quia
itaq; nescit qui p̄tineant ad il
lū quia xp̄m. idē circo etiā ea
que sub ipso sūt. quasi sub signa
culo reclusa custodiunt̄. Ac p̄
hoc agit̄. ut nec ille qui sint
eius ad plenū cognoscat. nec
nos qui sint xp̄i scire ualeamus.
Verū in hoc qđ sequit̄. nescit
cat amplius gentes. donec con
sumitur mille anni. grauis ad
soluendū orit̄ questio. Si enī

ille idcirco ligatus est ne seducat
amplius q̄m quom̄ cotidie con
tra tot homines pugnat quos
& seduc̄ dū aduitia rueret facit.
Sed sciendū quia n̄c gentes in xpm̄
credentes. et si ad tēp̄ uident se
ducere. n̄ tam seduc̄ ad hoc. ut
aeternalit̄ peant hi qui in di p̄ desti
natione sunt saluandi. Et ideo
a toto parte intelligenda est. que
scilicet n̄ potest seduci. Isti enim
sunt gentes. de quibz pat̄ ad eū
dicit. Postula a me & dabo tibi
gentes. Post hec id est post mille
annos ut a toto parte sicut sup̄.
intelligimus. qm̄ de mille annis
adhuc restant tres anni & dimi
dius. Oportet illū solui modico
tēp̄. id est p̄ tres annos & dimidiū.
Sed nec tē seducere poterit eos
qui ad uitā sunt p̄ destinati. sed
eos quos antequā solueretur.
seductos tenebat. quia sicut
nē alligatus a lesione fidelium
cohibetur. sic etiam tē solutus
a seductione illorū. uirtutis po
tentia cōprimetur. Et mille
quidē anni quantū ad electos
p̄tinet. om̄e tēpus istius uite
significant usq̄ ad finē sēclī.
Quantū autē a ore p̄bos. usq̄ a ore
nū anti xpi. Iē ille quasi exierit
seducere. quia cōparatione illū
seductionis. ista quē n̄c agitur

seductio eē denegat̄. Qd̄ si q̄
inquit curd̄ quē semel allu
gavit solui modico tēpore uo
luit. si amē querit̄. dicit beat̄
aut p̄t̄. ambrosius. cito respon
deo. ut et di uirtus & diaboli in
firmitas uel impotentia mani
festetur. Virtus di in hoc qd̄ sci
etiā in flagella et tribulatio
nū. angustias constant̄ p̄seue
rant. Infirmitas autē diaboli in
hoc. qd̄ etiā a puellis et infan
tibz uincit̄. Si enim nūquā solue
ret̄. minus apparet eius ma
ligna. atq̄ crudelis potentia.
om̄i n̄c etiā p̄baret̄. sc̄l̄ gentiū
fidelissima patientia. Soluet̄
ergo modico tēp̄. et totis uiribz
seuict̄ cont̄ electos. ut in illis
et di potentia nota fiat quā
poterunt uinci tanto eius im
petu. & ille suā infirmitatē. et
ppriā impotentia erubescat.
Tamquā iudicatur ad o. ex pro
brantis uoce. vide quā infir
missis. quā puellis uincetis.
Et uidi sedes. et sederunt sup̄
eas. et iudiciū datū
est illis. Thronus
gr̄ce. latine d̄r
sedes. P̄ sedes uo.
generalis eccl̄a
exprimit̄. P̄ sesso
res autē sc̄i intelliguntur p̄

dicatores . id . xii . apti . et om̄sq̄
p̄fectā uitā illoꝝ . sunt imitati .
Nam de his sedibꝫ psalmista dicit .
Ilic sedent sedes . Ipsi enim s̄ sedē .
quia in eoꝝ cordibꝫ d̄s sedet . Et
ipsi sedebūt in iudicio . quia ali
oꝝ facta iudicabūt . et isti cū
t̄no uenturi sunt ad iudicium .
Iusta q̄ d̄s ip̄sediēt . Sedebitis
sup̄ sedes . xii . iudicantes . xii .
tribꝫ isrl̄ . Jam n̄c etiā sedent &
iudicant : quia potestātē imp̄t̄
ap̄tō acceper̄ . cuius d̄ctū ē unā
cūcc̄tis . Q̄ d̄cūqꝫ ligaueris sup̄
t̄rā . erit ligatū ec̄c̄tā . Datū
est eis iudiciū . id̄ potestas ligan
di atqꝫ soluendi . Querit̄ aut̄
quare sup̄ius singularit̄ unam
ponit sedem dicens . Ecce sedē
posita erat in celo : & hic plura
lit̄ sedes sedicit uidisse . Sci
endū itaqꝫ quia unā ē sedes ec
c̄l̄e . cui singularit̄ p̄sident̄ x̄s .
sed p̄pt̄ diuersas nationes &
multas condicioneꝝ . id̄ coniu
gatos . continentē . uiduas .
& uirgines . p̄positos atqꝫ
subiectos . pluralit̄ sedes enun
tiantur . Non aut̄ hoc iudiciū
ad illud generale p̄tinet : sed
ad p̄sens tempus quo iudicant̄
inter bonos & malos . Et am̄as
decollatoꝝ p̄pt̄ uerbū d̄i . et
c̄tā . Vidi & uix̄ et regna

uer̄t̄ cū xp̄o mille annis . P̄ animas
decollatoꝝ . plenitudo intellig
gitur om̄iū sc̄oꝝ . siue scilicet
qui sp̄alit̄ in anima s̄ mortui . si
ue corporalit̄ p̄ d̄no iugulati
p̄ ingentē martyriū gl̄am . Propt̄
testimoniuū ih̄u . Hanc enim solā cau
sa m̄t̄ faciebant̄ xp̄m om̄ et ho
minē . ^{q̄} ^{confitebantur} et quia nolēbant adorare
diabolū . Iste quippe p̄prium
nom̄ est hominis assumti . et in
t̄p̄t̄at̄ saluator . eo q̄d̄ saluū
fac̄ p̄pt̄m suū a peccatis eoꝝ .
V erbū aū d̄i . diuinitas intelligit̄
filii d̄i : in quo equalis est patri .
Propter testimoniuū ergo ih̄u &
p̄pt̄ uerbū d̄i . id̄ p̄pt̄ fidem hu
manitatis et diuinitatis eius in
terfecti s̄t̄ . Cur aut̄ anime de
collatoꝝ . specialit̄ uise dicunt̄ ?
cū non his solummodo cū xp̄o sunt
regnaturi . Nimirū p̄pt̄ excel
lentiorē dignitatis gradum .
Et sunt quippe ibi uirgines . con
iugati . et ceteri . sed maiorē gl̄am
habebūt hi qui martyriū p̄ xp̄i
noē . sunt p̄pessi . De quibꝫ adhuc
subdit̄ . Qui non adorauerunt
imaginē bestie . id̄ anti xp̄m .
nec acceper̄t caractere in fron
tibꝫ suis . id̄ infide . sicut iudei
faciunt . Nec in manibꝫ suis . id̄
inope . sicut faciunt non solū
paganū qui opa diaboli p̄petrant̄ .

sed etiam falsi christiani. qui fide quam
habent opibus destruant. De quibus
satis supra dictum est. Possumus
et imaginem bestie accipere omne
corpus diaboli. id est omnes reprobos
qui eum imitantur. Neque enim bestiam ado-
rant. neque characterem illius in
fronte aut in manus sua accipi-
unt. quia nec iudeorum anti christum
expectantium perfidia. nec here-
ticorum dogma accipientium secun-
dum errorem. Unde apostolus admonet
dicens. Nolite iugum ducere cum
infidelibus. Non enim adorant ima-
ginem bestie. id est. non imitantur
simulationem reproborum. qui fidei
confessionem ore profert sed infide-
liter uiuunt. Et uixerunt et re-
gnauerunt cum illo mille annis. Sancti
et in presenti uita regnant cum christo.
et in futuro regnabunt. Ideoque per
mille annorum numerum. et presentem
uitam et futuram intelligimus.
quia regnum sanctorum in die iudicii
interminabitur. sed augmentum ac-
cipiet. Jam enim regnant per fidei
et etiam in illis quod cotidie ab hac
uita transeunt per aptam speciem.
Sed etiam amplius regnabunt. quando
simul in regnum introducentur.
et erit deus omnia in omnibus. Unde
iohannis in epistola sua dicit. Huiusmodi non
filius diuisus. et nondum apparuit quod
erimus. Scimus autem quod cum apparuerit

similes erimus. quia uidebimus
eum sicut est. Ceteri mortuorum
non uixerunt. donec consumuntur mille
anni. Sicut super sancti intelliguntur
qui sepe cum christo sunt regnaturi. ita
et hic reprobi qui nunquam sunt
uicturi. Ideo enim dicitur et ceteri.
quod et sancti moriuntur in presenti uita.
Iuxta quod paulus dicit. Mortifica-
te membra uera que sunt super terram.
et cetera. Et iterum. Mortui enim estis
et uita uera abscondita est cum christo
in deo. In si itaque moriuntur pecca-
to. atque in deo in eternum uiuent cum
christo. Ceteri autem mortuorum qui
in anima pro peccato in mortui.
non uixerunt. id est. non uiuent. Quia enim
hic non uiuunt per fidei et bonam
operationem. illic non uiuent per
resurrectionem. Tales itaque et
hic uiuentes. mortui sunt in
anima. et cotidie etiam ad mor-
tem transeunt. quando ab hac
uita migrantes in inferno da-
nantur. et in futuro morientur.
quando non ad hoc resurgent
ut postea uiuant. sed ut ac-
ceptis corporibus. iterum ad mor-
tem transeant sempiternam. Etiam
non sunt uicturi donec consumuntur
mille anni. id est. pro omnia futura tempora
mortui erunt. Sicut enim sancti uic-
turis et regnaturi cum christo mille
anni. id est. pro omnia futura tempora. ita

illis miseri mortui erant. et nunquam
a uita separati uiuere poterant.
Mortui quippe erant ante. sed
in die iudicii mors illorum non
accipiet terminum sed augmen-
tum. qui uidelicet in toto isto
tempore quo uolunt mille annu-
no luerent audire uocem filii ut
uiuerent. Has mortes duas.
dominus in euangelio manifestat.
De presentem quasi in anima
post peccatum surgunt ad ui-
tam. Dicit. Venit ora & nunc est
quando mortui audient uocem
filii. & qui audierint uiuent.
De illa autem. Item omnes qui in monu-
mentis sunt. audient uocem
filii & procedent. Quia ergo
reprobis hic. id est in prima resur-
rectione a morte peccati no-
lunt redire ad uitam. postea
in secunda resurrectione que
carnis est. a morte secunda
cum ipsa carne transibunt.
Sicque electi de uita iustitie
transibunt ad uitam beatitudi-
nis. post resurrectionem carnis.
hoc est resurrectio prima. ne-
quaquam diceret prima. nisi
esset et secunda. Prima ergo resur-
rectio est. que fit in anima.
quod est ab infidelitate ad fi-
dem redire. aut uis ad uitam
resurgere. Secunda autem in

die iudicii. quando resurgent
cum corporibus in eternum iam ui-
turi. Sicut enim sunt due mortes.
una scilicet anime. altera corpo-
ris. sic sunt & due resurrectiones.
Una que hic fit in anima sicut di-
ximus. altera que in futuro ex-
pectatur in corpore. De hac quippe
resurrectione que in presenti
fit per baptismum. apostolus fidelibus
dicit. Si conuersi fueritis cum christo
que sursum sunt sapite. Beatus
id est felix et beatus. qui habet partem
in prima resurrectione. id est.
quibus resurgit in anima. Felix
enim est quidam adhuc uiuit in cor-
pore a morte anime resurgit.
quia dum carnis resurrectio adue-
nerit. in eterna letitia uiuet.
Ille enim post in carne feliciter
resurgit. qui in hac uita amen-
tis sue morte resurrexit. In his
secunda mors non habet potestatem.
sicut scilicet habet in reprobis
de quibus supra dictum est. Ceteri
mortuorum non uiuent. et cetera.
Quia enim hi prius a morte anime
resurgere studuerunt. In his secunda
mors. hoc est damnatio perpetua
non habet potestatem. ut enim supra
dictum est sicut sunt ^{due} resurrectio-
nes. Similiter sunt & due mortes.
Sederunt sacerdotes dei patris. & christi
eiusdem filii. et regnabunt cum illo mille
annus.

hæc uerba non ad solos ptinent
ep̄os. aut presbiteros. sed ad ōs
fideles quicūq; scilicet sunt mē-
bra uerū regis et pontificis xp̄i.
quib; petrus ap̄t̄s dicit. Vos estis
genus electū regale sacerdotium.
Reges quippe sūt. quia et in se et in
subditis motus carnaliū cogita-
tionū bene regunt. Sacerdotes.
quia se ipsos mortificant: ut ho-
stia uiua fiant. De quib; p̄ p̄ph̄ā
dicit. Isti sunt filii adoch qui
accedūt de filiū leui ad d̄m. ut
ministrarent ei. Sunt itaq; sacer-
dotes et reges in p̄senti. uerū-
tam̄ sacerdotiū et regnū illoꝝ in
die iudicii n̄ accipiet terminū.
sed augmētū. quando et se ipsos
totos dō offerent. & sup̄ om̄a
regna constituentur. Quo cont̄-
re p̄bi quib; hic mercede suā reci-
piunt. om̄ib; reb; expoliabunt̄.
In mille aū. annis quib; regnabunt
cū xp̄o. om̄e tēp̄ futurū intell̄-
gitur sicut sup̄ dictū est. Neq;
enī. uiquā agtā illius regni scdm̄
qd̄ heretici uoluerūt separabunt̄.
sed cū xp̄o regnabūt. Juxta qd̄ ip̄
sed dicit. Ibt̄ hi in uitā et̄nā.
Et cū consumata fuerint mille
anni. soluet̄ satanas de carcere
suo. N̄ ē redit ad describenda
tēpora anti xp̄i. Consumatos
aū. mille annos dicit. a toto

partē cōp̄hendens. Sic enī sol-
uet̄. ut sup̄ sunt annis & men-
ses sex. Sup̄ta enī mille anni. a
tōni aduentu intell̄gunt̄ usq;
ad finē sc̄li. Hic aū usq; ad reg-
nū anti xp̄i quando soluet̄ ille
de suo carcere. hoc est de re p̄-
boy. cordib; in quib; modo liga-
tus est. ne tantū se uat quantū
uult. Ne de carcere soluet̄: q̄
de prauitate p̄fidie iudeoꝝ. na-
scet̄. Juxta illud. Fiat dan co-
lubet in uia. et c̄t̄a. Et exibit
ad aptas scilicet blasphemias.
et p̄secutiones. & seducet gente
multas que sūt sup̄ quat tuor
angulos t̄re. gogit magog.
De his gentib; uarie quidā locunt̄.
estimantes eē ḡi aquilonares.
id̄. getas et masagetas. que
sc̄an̄zā insulā inhabitant. Sed
sc̄as tantū modo duas gentes dia-
bolus seducturus eēt. nequa-
quā diceret̄ ad hoc exire ut
seducat̄ multas gentes que sunt
sup̄ quat tuor partes t̄re. Cū
he ḡi non quat tuor. sed unā
tantū modo parte mundi inha-
bitent. Dicunt etiā alii. has ḡi
ab alexandro magno. in partib;
macedonie c̄clusas. ubi et in tan-
tū sunt multiplicat̄e. ut. xxxvi.
.liiij. de se reddidissent. Sed neq;
etiā iste si uerū eēt. om̄s mundi

partes tenere possent. Ideoq; hec
sententia humanae non diuina.
Nam et his duabus gentibus omnis mul-
tudo intelligitur reproborum. q;
sup quatuor partes terre sunt. id est
sup orientem. occidentem. aquilo-
nem. et meridiem. Quo in loco
ostenditur & fides scorum in omnibus
mundi partibus inuenienda. an-
te finem scilicet. Iuxta quod dominus dicit.
oportet euangelium predicari in to-
to mundo. et tunc ueniet finis.
Et numerositas etiam impiorum simi-
litur per omnes mundi partes seculi.
Quia enim ubique erunt fideles. id
circo ubique eos insequentur infi-
deles. Gog quippe. inter pre-
tatur tectum. Magog. detecto.
Quod dicitur quasi dicitur. domus.
et procedens de domo. Per tectum
quippe intelliguntur corda
reproborum in quibus modo latet
diabolus. iuxta quod superius le-
gitur esse in abyssu. et con-
clusus. Diabolus autem detecto.
tanquam scilicet de reproborum cor-
dibus procedens. Ipse ergo est
modo in tecto. et tunc procedet
de tecto. Tectus est enim
diabolus in illis. sed temporibus
ante christi exhibit detecto. quasi
disco optus. quia quod nec facit
occulte. tunc faciet manifeste.
Vt certe ipse est tectus. quia

in ipsius modo tectus et clauditur
diabolus. Et ipse est detecto.
quando in apostata persecutione pro-
pente. Exhibet ergo in apostata perse-
cutione. ut seducat gog & ma-
gog. id est omnia membra sua. Se-
ductio autem hec erit quatinus
bit omnes reprobos. ut bellentur
contra christum. Et congregabit
eos in bellum. non in locum unum.
sed unum consensum. & in unam malam
uoluntatem. per quam omnes eos faciet
concordes. Quorum numerus est sicut
arena maris. Legimus in genesi.
quod dixerit dominus ad abraham. Mul-
tiplicabo seminum sicut stellas celi.
& sicut arenam que est in litore mari.
Vbi in stellis intelliguntur sancti.
in arena maris omnes reprobi sterti-
les & infructuosi. Et ascen-
derit diabolus & membra illius.
gog & magog. super latitudinem
terre. etcetera. Hic demonstratur
ecclesiarum in toto orbe dilatata.
Iuxta quod dominus in euangelio dicit.
oportet inquit predicari &
resurgere a mortuis. et predicari
in nomine eius penitentiam. et remissi-
onem peccatorum in omnes gentes.
Et iterum. Predicabitur hoc euan-
gelium in toto orbe. et tunc ueniet
et consumatio. Sicut ergo ubique
erit ecclesia. ita ubique erit persecu-
tio. Et in nullo loco erit sancti. que-

non psequat̄ impius. Et erit
cumierunt castra scōy. Scī ap
pellant̄ castra. quia sep̄ dimi
cant̄ cont̄ diabolu et eius mēbra.
Sic enī d̄r ascendet̄ sup̄ altitudi
nē t̄re. Et cū ceter̄ castra scōy.
quasi diceret̄. p̄ omēm t̄rā habi
tationis electoy. ecclā imp̄ressu
ris artauer̄. Bene aut̄ d̄c̄ ascen
det̄ c̄tra electos. uidelicet tu
m̄tes. & caput suū imitantes q̄
d̄c̄. Ascendā sup̄ altitudines
nubiū. et ero similis altissimo.
Et h̄ quidē sup̄ altitudinem nū
biū. illi uō sup̄ altitudinē t̄re
ascendit̄. quia uidelicet caput
specialit̄ cont̄ adm̄. mēbra uō
generalit̄ cont̄ electō eleuant̄.
Et ciuitatē dilectā. Ipsa ecclā
est. Ciuitas ad dō dilecta. De q̄
d̄n̄s dicit. Non potest ciuitas
abscondi in monte posita. Et
psalmista. Glosa dicta sunt
d̄c̄e di ciuitas. Et descendit
ignus ad dō decelo & deuorauit
illos. P̄ ignē. repentinū inte
ritū antixpi ut m̄broy. illius
debem̄ intelligere. Vñ paulus
dicit. Quē d̄n̄s ih̄c̄ interficiet
sp̄u oris sui. Et in euangl̄io ip̄ se
d̄n̄s. Cū dixerint pax et se
curitas. t̄e repentinus eis ueniet
int̄t̄. Sic enī n̄c̄ iste mundū
plenus est hominib̄. sic erit

in aduentu filii d̄i. Sic quē cū re
pente d̄n̄s ueniet ad iudiciū.
quasi ignis. id̄. sententia d̄ana
tionis subito descendet decelo
et deuorabit impios. non solū
in corpore. sed etiā in anima.
Vñ d̄n̄s in euangl̄io d̄c̄. Sic fuit
in dieb̄ noe. sic erit in aduentu
filii hominis. Alit̄. Sup̄ra legi
mus desc̄is p̄dicatorib̄ q̄ digni
exiens de ore illoy. deuorauit
inimicos eoy. Quasi enī ad dō
ignus decelo descendit. cū ex
diuini uerbi p̄dicatione. rep̄bis
luor inuidie accrescit. Sicq̄
ipsa p̄dicatio que iustis est uita.
rep̄bis est damnatio p̄petua.
Vñ paulus dicit. Alii s̄ sumus o
dor mortis in morte. alii odor
uite in uitā. Et diabolus q̄ se
ducebat illos p̄ se. siue p̄ mē
bra sua. missus est in stagnū
ignis & sulphuris. ubi bestia.
id̄ antixpc̄ & pseudo p̄ph̄e.
P̄ reteritū t̄p̄ positū est h̄c̄ fu
turo. Missus est scilicet p̄ eo
qd̄ est mitteretur. P̄ stagnū uō
ignis in quo missus est diabolus.
p̄funditas intelligit̄ inferni.
quo impii cū capite suo damna
ti. tenebris p̄petuis obuoluen
t̄. Qm̄ licet sit ibi ignis. non
erit ad lucendū. sed ad misere
roy corpora concremandū.

corporacione reproborum. et fons ignis. Ideoque & ipse ignis erit in
deficiens. quia et corpora in
mortalia. quibus semper accenditur.
Sulphur autem. & ignem accendit.
et fetor intolerabilis. Unde sequitur.
Et cruciabuntur die ac nocte in
seculum seculorum. Cum in inferno septem
nebre sint. Juxta illud. inutile
seruum picem in tenebras ex
teriores. quod est quod hic dicitur
cruciabuntur die ac nocte.
Sed sciendum quia non pro uicissitu
dine diei uel noctis hic dies
aut nox ponuntur. sed propter
mutabilitatem penarum caloris
scilicet & frigoris. Quo con
tendunt dicitur. Quia iam tempus non erit.
id est nulla mutabilitas. quod ex
ponens paulus dicit. Omnes qui
dem resurgemus. sed non omnes
inmutabimur. Apud electos
enim nullius referuntur uicissitu
do. sed sicut et immortales
in corpore. sic et incommu
tabiles in mente. Reprobis autem licet
sint immortales corpore.
tam corruptionem sustinebunt.
quia uermibus comedentur. &
mutabilitatem animi patiuntur.
semper deficient. & nunquam
ad defectum peruenient. hoc
itaque mutabilitatem penarum
hic exprimitur per diem & noc
tem. Alii. Diem possumus refer

re ad gloriam iustorum. noctem ad
penam reproborum. Illi ergo in infer
no die et nocte cruciabuntur.
recordantes bonorum iustorum. &
malorum suorum. Et uidi thronum
magnum et candidum. et seden
tem super eum. Thronus ecclesie est cui
christus singulariter & generaliter pre
sident. Magnus dicitur quia ecclesia ex
multitudine populi constat. et
per mundum partes dilatatur. Candi
dum. quia fons baptismatis ab
omni abluitur macula criminum.
Et sedentem super eum. subauditur
uidi. per quem dominus ihesus christus intel
ligitur. qui habitat in cordibus
fidelium. Juxta illud. Inhabi
tabo in illis. et inter eos am
bulabo. Ac uisus conspectu fu
git terra et celum. hoc est quod ipse
dominus dicit. Celum et terra transibunt.
uerba autem mea non transibunt.
Transibunt autem celum et terra non ut
esse desinant. sed inmutabuntur.
Juxta quod paulus dicit. Preterit
figura huius mundi. Erunt enim
celum nouum. & terra noua. Fugi
ent quippe ab aspectu iudicis
ab aspectu quem non habent. &
ostendent pulchritudinem quam
non celant. Unde et in hac eadem
apocalypsi dicitur. Uidi celum nouum
et terram nouam. Primum enim celum
& primam terram abiit. Ignis enim
commutabitur domini aduentu. qui

tantū spatiū aeris occupabit. q̄n
tū occupauit aqua diluuii. quan
do quindecim cubitis fuit sup̄ om̄s
montes quierant sub uniuerso celo.
Inter hec aut̄ sciendū quia quidā
minus caute diuinā scripturā con
siderantes. prius dixerūt celū & t̄ra
transire p̄ ignē. quā iudiciū fieri.
Quidā uō affirmant. prius futurā
resurrectionē. deinde celi cit̄re
nouitatē. Sed et hos & illos mi
nus cauta conspectio fefellit.
qd̄ paulus manifestat quid dicit.
Dies dñi declarabit. quia in igne
reuelabit̄. Et psalmista. Ignis
in conspectu eius ardebit et incit
cutus t̄pestas ualida. Simul
enī dñs ueniet ad iudiciū. et mor
tui resurgent & elementa igne sol
uent̄. atq; om̄a dō iudicante p̄
ignē cū aduersarios ignis inuol
uet et in infernū demerserit.
atq; electos ad regnū p̄miserit.
tē celū et t̄ra noua parebunt.
Qd̄ nos quoq; exemplo colligim̄.
qui hiemaliū dierū reuolutionibz
uernū temp̄ abundantiore
solis lumine sup̄ius splende
scere. Varietate florum interius
candescere uidem̄. hinc & dñs
in euanglio. regnū celoy. estati
cōparat. Et locus pristine subau
dit̄ uisionis. non est inuent̄ ab eis.
Ac si diceret. figura p̄terit. na
tura p̄manet. Possumus & p̄ celū

intelligere animas sc̄oy. p̄ t̄ra
uō corpora illoy. Quē in mu
tabunt̄. quia et corpora eoy. incor
ruptibilia. et immortalia. &
in anima erūt immortales. Ergo
quia non solū incorruptionem
corporis uerū etiā incōmutabi
litate m̄tis receperunt. Ab ea
specie quā nē habent tāquā t̄ra
et celū transeuntēs. & in pulchri
orem statū cōmutabunt̄. Et
locus pristine corruptionis &
mutabilitas. non inueniet̄ in eis.
Quasi enī iam ipsi sunt sed alii. dū
a uetustate prime corruptionis.
In nouitate transeunt sede re
generationis. Et uidi mortuō
magnos & pusillos stantes in cō
spectu throni. Magni sunt de
quibz dñs dicit. Qui fecerit &
custodierit. hic magnus uoca
bit̄ in regno celoy. Pusilli qui
simplicitate uite seruant. nec
altiora mysteria cape suffici
unt. Om̄s enī hic generaliter
cōphendunt̄. qui cūq; in iudi
cio sunt uenturi in gl̄a. Vel
magnos & pusillos possumus
intelligere reges & p̄ncipes
huius sc̄i cū suis subiectis.
Hi enī om̄s & iusti scilicet. & p̄
fectiores cū simplicibz. & p̄nci
pes huius sc̄i cū subiectis. sta
būt in die iudicii. Illi quidem
ut remunerent̄. isti uō ut dāp

nentur. Et libri apti sunt. & a
lius liber aptus est uite quiete.
Libri apti. duo sunt testamenta.
que in iudicio apientur. quan
do singuli electoy. manifeste ui
debent quid ex his compleuerunt ut
quid preter miserit. Alius aut
liber quiete uite dñm ih̄m xp̄m
significat: qui uitā suis fidelibz
tribuit. In illo enī illibri hoc ē
duo testimonia apient. quia in il
lo om̄s suas occasiones iusti con
siderabunt. Vt libri apti. opa
iustoy. significant: que in iudicio
om̄ibz manifestabunt. Nunc enī
abscondita sunt iustoy. opa
quia humanā uitā recipientes.
fauore in abscondito faciunt.
Tē autē manifesta luce reuelabun
tur. Vñ apt̄s. Ueniet dñs & illu
minabit abscondita tenebray.
& manifestabit consilia cordiū.
et tē laus erit unicusq; ad dō. Vt
etiā liber intelligunt̄ consci
entia scōy. que in uicē singul
manifestabunt. quia quecqd
unus cogitabit ab altero facile
intelligit. Et iudicati sunt
mortui ex his que ^{scripta} iudicati sunt
in libris scdm̄ opa ipsoy. id est
ex utroq; testam̄to iudicati sūt.
scdm̄ qd̄ ex his fecerunt. Vel
etiā ex cōparatione om̄iū scōy.
iudicabunt̄ reprobi. qui qua
si in expansione libroy. legunt

bonū qd̄ agere noluerit. confi
derantes uitā iustoy. quoy. com
paratione damnant. Quapp̄
expedit illis. ut in p̄senti uitā
actus eoy. considerent. et dete
riores usus conuersatione in
mittent. Qui enī plenissime in
telligere appetit qualis est.
debet nimirū tales conspiciere.
qualis non est. ut in bonoy. forma
metiat̄ quanto ipse deserto
bono deformat̄ est. Et dedit
mare mortuos quos in eo. erant.
Hoc prius fiet qualibz apiant̄: ut
ex his mortui iudicent̄ scdm̄
opa ipsoy. Quantum ad litterā
p̄tinet. mare flumina. & om̄ia
stagna suos quos in eis tenent̄
mortuos dabunt. Cui autē da
bent nisi uite. Tunc enī om̄s re
surrecturi sunt quacūq; morte
p̄ em̄ti fuerunt. & quibz cūq; lo
cis absconditi. Altius autē ma
re. id̄ hic mundus in fluctuatio
ne positus. dabit suos mortuo
s generalit̄ scilicet bonos &
malos p̄ducens. Juxta qd̄ apt̄s
dicit. Om̄s enī resurgem̄. Vel
mortuos quos mare dabit. pos
sum̄ eos intelligere. qui uiui
in aduentu dñi sunt repperien
di. qui utiq; subito mortui.
uite reddent̄. Et mors & in
ferus dederit mortuos qui in ip
sis erant. Mors diabolum significat.

de quo paulus dicit. In uidi adia-
boli. mors introiit in orbem terrarum.
Inferus. omnia membra diaboli. Vel
pro morte. possumus intelligere
simpliciter mortem carnis. Inferi
autem nomine. loca significantur tene-
brarum. Et mors itaque & inferus
suos mortuos dabunt. hoc est
diabolus et omnia membra eius. Vel
etiam omnia loca inferni quoscumque
pro mortem corporis adstrictos
tenent. tunc uita restituent. Post
quam autem omnes resurrexerint iu-
dicantur de singulis. pro eo quod est
iudicabuntur. secundum opera ipsorum.
hoc est daturus unicuique secundum opus
suum. Et inferus et mors. hoc
est omnia membra diaboli cum suo ca-
pite missi sunt in stagnum ignis.
hoc est in profundam damnationem
inferni. Recte autem pro infernum
omnes reprobis figurantur. uel quia ibi
habitantes una cum inferno in quo
habitant una sunt domus. uel etiam
quia imitantes opera diaboli. nun-
quam saturantur malis. sicut infer-
nus nunquam dicitur sufficit. Et
quia non est in libro uite scriptum.
hoc est. qui non est ante mundi con-
stitutionem ad uitam predestinatus.
missus est in stagnum ignis. Liber
quippe uite sicut supra dictum
est. ius diuinitatis intelligitur.
id est. dei prescientia. in qua qui
non fuerit preordinatus in sta-

gnum ignis mittetur. hoc est re-
probis. hominum societati com-
putabitur. Quod deum dicitur qui non est
inuentus. nichil est aliud nisi
non est preordinatus. Electi autem
in hoc libro sunt scripti. qui
ante mundi constitutionem sunt
preordinati & predestinati. Unde
apostolus. Quos pre-sciauit & predestina-
uit. Et alibi. Sicut elegit nos
ante mundi constitutionem. Et
iudicet uerum et terram nouam.
In predestinatione dei omnipotentis. que
futurae iam transierunt. Unde
hic dicit iohannes se uideri celum
nouum. et terram nouam. atque ad-
dit. Primum celum et primam terram
habuit. Quod qualiter sit uel iux-
ta litteram. uel etiam spiritualiter intel-
legendum. superius dictum est. Ha-
bit primum celum & primam terram.
hoc est pro inuolutionem immu-
tata sunt. et a pristina figura
recesserunt. Juxta illud apostoli.
Preterit figura huius mundi.
Verum quod sequitur. et mare iam
non est. utrum ad litteram. id est. ut
mare cum fluminibus exsiccet
possit intelligi. An etiam solum
modo spiritualiter hoc dicitur. du-
bius est. Terra enim aquarum con-
iunctione subsistit. quoniam in-
fra. extra. & super se aquas
continet. ne naturali ariditate
fatiscat. Quoniam nisi aquae ten-

perarēt. incinerē redigerēt.
I deoq; utrum maximo illo ardore
mare cū fluminib; siccat an
et ipsū uertat in melius. non fa-
cile dixerim. Quod et si factū
fuerit p̄ dipotentiā licet arida
sit terra. satis subsistere poterit.
Quattuor siquidē sunt elemta
ex quib; duo sunt in melius in-
mutanda. sicut hic dicit. et dñs
in euanglio manifestat dicens.
Celi et terra transibunt. id inmu-
tabunt. Nūq; aut mare uel
ignis transeat. id inmutetur.
ostendit. Licet hic legam; & ma-
re iam n̄ est. Et alibi. Lum̄ lucet
n̄ n̄ lucebit in ea. Hec enī qua-
lit̄ fiant. cū illuc p̄ uenerim;
melius sciem;. Et ciuitatē sc̄am
hierl̄m nouā uidi descenden-
tē de celo ad dō paratā. Hec ci-
uitas sc̄a eccl̄aē. quod et circo
ciuitas appellat̄. qm̄ multis
inhabitāt. et in. iiii. mundi
partes distendit. habens ha-
bitatōrē dñi. hinc paulus dicit.
Templū dī sc̄m̄ ē qd̄ estis uos. Sc̄a
dicit̄. quia cotidie p̄ baptismū
sc̄ificat̄. Vocat̄ quoq; hierl̄m.
que uisio pacis int̄ p̄tat̄. quia
ad hoc laborat. ut uisionem
dī in celestib; p̄cipiat. Noua
tōr. quia uetustate peccati ex-
uitur. Peccati enī p̄petratio.
ad uet̄ adā p̄tinet. Et idō dū

eccl̄a a peccato originali mun-
datur. a uetustate peccati ad
nouitatē uenit. Vñ apl̄s. Ex-
poliantes uos ueterē hominē. in-
duite nouū. qui renouat̄ in ag-
nitione dī. Hoc circo aut̄ hec ciuitas
ad dō descendere dicit̄. quia ab ex-
ordio sui iam cū capite suo descen-
dit. cū quo et p̄ qd̄ sursum ascendit.
Vñ idē dñs dicit. Nemo ascendit in
celū. et cetera. In hoc de celo de-
scendere dicit̄. quia celestis est
gr̄a. qd̄ dñs eā fecit eccl̄am. Jux-
ta illud. Ego dñs faciens te. Quic-
quid enī habet in fide. spe. cari-
tate. ceteriq; uirtutib; & in bap-
tismo. de sup̄o datū est illi. Unde
iacob; . Om̄e datū obtinū & om̄e
donū p̄fectū de sursum est. descen-
dens a patre luminū. Ad dō para-
tā. id̄ fide ceterisq; uirtutib;
ornatā. ut mereretur fieri sponsa.
Sicut sponsa ornata uro. Duo
dicit. sponsam & uirū. in quo
subintelligit̄ uxor. quia c̄ factu-
do est sc̄e scripture. ut sponso
appellet uros. & sponsas uxores.
Vñ est. Egrediat̄ sponsus decu-
bilisuo. & sponsa de thalamo
suo. Et sephora ad moysen.
Sponsus sanguinū tū michi est.
In euanglio quoq; ab anglo dicit̄.
Ioseph aut̄ uir eius. Et in lege.
Si inuenit uir puellā desponsatā
in agro. & dormiet cū ea. mor-

te moriat^r. quia humiliavit uxore
proximi sui. Sponsa itaq; n̄ est ec
cl̄a p̄fidē. spem. & dilectionem.
sed t̄ erit uxor. quando ad am
plexus uiri. id̄ ad contemplationē
d̄i om̄p̄tis p̄ uenerit. Quod cotidie q̄
dem in singulis agitur electis. ge
neraliter aut̄ in fine cōplebitur.
cū om̄s in cōmune audierint.
Uenite benedicti patris mei. & c̄ta.
Et audiui uocē de throno. Thron⁹
hic intelligit̄ anḡl̄i & om̄s sc̄i.
In quib; habitat d̄n̄s. Ioh̄es q; h̄c
uox magna uox intelligitur
om̄p̄tis d̄i. Quē idcirco magna
t̄r̄. quia de magnis loquit̄ d̄c̄s.
Ecce tabernaculū d̄i cū hominib;
Magna ē enī d̄gr̄a. ut homines illū
fiant tabernaculū. Cuius magni
tudine non capit mundus. Taber
naculū d̄i cū hominib; id̄ ipsi
homines sunt tabernaculū d̄i. H̄c
in hoc loco. typū tenet sc̄e eccl̄e.
Quē audit uocē dicentem. Ecce
tabernaculū d̄i cū hominib;. q̄d̄o
p̄ internā inspirationē. se ipsā
cognoscit c̄ d̄i tabernaculū.
Et habitabit cū illis. Id̄ est cū his
qui tabernaculū d̄ic̄e meruerunt.
Uñ ipse ^{d̄n̄s} ap̄t̄s d̄c̄. Ecce ego uob̄ cū
sū om̄ib; dieb;. Et ipse p̄p̄t̄s ei
erunt. Juxta illud. Hereditas
mea isrl̄. Et ipse d̄s cū eis erit.
habitans in eorū fide & dilectio
ne. sicut ipse dicit. Siquis dili

git me. sermonē meū seruabit.
et pat̄ m̄ diliget eū. et ad eū ueni
emus. Et c̄ta. Uñ et idem ioh̄s
in ep̄st̄ sua d̄c̄. Qui manet in dilec
tione. d̄s in eo manet. et ipse in
d̄o. Et ipse d̄s est d̄s om̄ip̄s.
cū quib; habitare dignat̄. Vñ
et psal. mista. D̄n̄s pars heredi
tatis mee. Et ipse in lege loquit̄
d̄c̄s. Filiis aut̄ leui non dabit̄
possessionē. Ego enī hereditas
illorū. Quando enī h̄o peccando
recedit ad d̄o. non est de isrl̄.
nec d̄m possidet. Dū aut̄ peniten
do reuertit̄ ad d̄m. p̄p̄t̄s d̄i est.
qui a possidet d̄m. & possidet
ad d̄o. Et absterget d̄s omnē la
crimā ab oculis eorū; h̄c uerba
n̄ ad p̄sentē uitā. luctu et lacri
mis plenā p̄tinent. sed ad futu
ram. quando om̄s luctus aufe
ret̄ a fidelib; & p̄petuū gaudiū
possideb̄t. Juxta illud. Beati
qui lugent. q̄m ipsi consola
bunt̄. Intuendū aut̄ quid sit qd̄
^{d̄c̄} om̄em lacrimā. quib; in hac uitā
affligunt̄ electi. aliquando
scilicet p̄p̄t̄ timorē tormentorū.
Ne uidelicet merito iniquitatis
sue; penis tradant̄ ultricib;. Aliquando uō p̄p̄t̄ amorē & con
sortiū sup̄norū. ciuiū. Postquā
enī ueniā peccatorū. consecunt̄.
iterū incipiunt flere. non q̄
gaudent damnari. sed quia

differtur a regno. Aliquando
quoque deplorant aliorum peccata.
sicut Samuelem flebat Saul. eo quod
penitens dominum quod constituerit
eum regem super se. Et sicut Paulus
deflebat Corinthios. qui post
fornicationem et idolatriam non
egerunt penitentiam. Omnia enim
crimina ab oculis electorum dominus ab-
sterget. quia neque timore ar-
bitur pena. neque iam differuntur
a regno quod presentiter possidebunt.
Neque etiam aliorum peccata deflebit.
quia iusto dei iudicio damnati
republicis nullus deinceps peccare
poterit. Et mors ultra non erit.
Postquam enim omnis a mortuis resur-
xerimus. intellectus iam ultra mortem
non erit. neque corporis neque ani-
me. Primus namque homo ea lege
conditus est. in paradiso. ut
nisi peccasset immortalis man-
sisset. Et completo electorum nu-
mero. ab illo paradiso terreno
absque mortis interuentu transi-
ret ad patriam celestem. Sic autem
est conditus. ut si peccaret mori
posset. quem mors restaurata est.
post mortem. Ideoque locum in-
lectus non habebit. postquam omnes
ad vitam resurgemus tales ef-
fecti. ut deinceps neque mori.
neque peccare possimus. Neque
luctus erit in illa ecclesia. Qui
ut superius dictum est multis

modis fit impresenti. Neque clamor.
Clamor in hoc loco. intelligitur
querela prave suggestionis. Pri-
us enim quam peccaret homo. in magna
quiete erat. omniaque membra sibi
subiecta. et nullomodo in aliquo
repugnantia possidebat. Sed post
quam peccauit. statim clamorem
prave suggestionis contra se ex-
surgente sensit. Vidensque mu-
liere concupiuit. factumque est
iusto dei iudicio. ut qui noluit esse
subiectus deo. non posset habere
membra sibi subiecta. Hunc cla-
morem deinceps omnes sustinemus.
quo laborare ostendit Paulus.
dicens. Uideo aliam legem in mem-
bris meis. et contra. Semper enim hic
clamor. quia semper caro spiritui resi-
stit. Sed cum corruptibile hoc
induerit incorruptionem. et
mortale hoc induerit immorta-
litatem. cessabit clamor tumul-
tuarius contra electos. cum eterna requies
eos suscepit. Inmortales si-
mul et inmutabiles facti. quod
mutabilitas temporalis in hac uita
quiescere non sinebat. Ibi enim cessa-
bit omnis prava suggestio. ubi
nulla erit carnis delectatio.
Sed et dolor post hoc non erit. quia
iudicet caro electorum. ultra spi-
ritus et punitiones peccatorum pro
quibus dolore debeant non generabit.
Que prima fuerit. Quia impresenti scilicet

hec omnia sustinent: sed cum innouata celum et terra fuerint. tunc & ipsi electi innouabuntur. et nequaquam preteritas passiones sustinebunt.

Et dixit qui sedebat in throno. Id est deus omnipotens qui presidet sue ecclesie. Eccenoua facio omnia. scilicet que superius dicta sunt. inter que etiam celum & terra innouabuntur.

Et dicit michi. Scribe in cordetuo. uel etiam litteris commenda. ut ad notitiam pueniat posteritas. Sed quod iohannes dicit. Ad omnem ecclesiam pertinet. que in istis tabulis cordis carnalibus uerba dei scribere iubetur. Hec uerba que ab initio istius libri diuinitus tibi sunt ostensa. fidelissima & uerissima. quia ad omnia processerunt. Ac si diceret. Et in cordis memoria & tuis debent imprimi que ^{diciuntur} ~~dicuntur~~. quo deo fidei summa deo spei fiducia profertur. Et dixit michi. factum est pro eo quod fiet. id est complebuntur omnia que superius sunt dicta. siue de remuneratione iustorum. seu de damnatione reproborum.

Quia enim hec omnia tempore suo pro certo complebuntur. quasi iam facta sunt. diuinitus uoce firmata. in cuius presentia omnia futura presentia litteris manent. uerum est. Qui fecit que uentura sunt. Ego sum Alpha & Omega. id est initium & finis. Non quod initium habeat ut principium uel finem.

sed quia ab illo cuncta sunt facta. initium. et in ipso resumuntur terminum. De quibus satis supra dictum est. Quod autem dominus hoc iam tertio per angelum in hac apocalypsi. ita nomen suum inculcat dicens. Ego sum Alpha & Omega. De uo hoc factum que dicitur nobis insinuat. Verum scilicet pro quod intelligamur neque ad angelum proprie. neque ad iohannem pertinere. que in hac reuelatione continentur. Aliud uero quod scire possumus ipsum esse etiam ante tempora et hominem in fine seculorum. Ego si uidentibus dabo fontem aqua uitae gratis. Si uidentibus. id est esurientibus iustitiam promittit fontem aqua uitae. De quibus dominus dicit. Beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam. Fontem aqua uitae inseparabilis trinitas intelligitur. Pater enim fons. filius fons. spiritus sanctus fons. unde et psalmista dicit. Apuote est fons uitae. Si uidentibus ergo dominus seipsum dabit in remunerationem. in cuius contemplatione erit resectio eterne satietatis. Quo fonte lanani psalmista desiderans dicebat. Sitiuit anima mea ad dominum fontem uiuum. De quo fonte qui biberit. uitam habebit. habendo enim omnem. habebit uitam eternam que est facta. uerum ipse dicit. Hec est uita eterna & cetera. Gratis iste fons datur

fidelib; hominū meritis. Qui
uicerit diaboli tentamta, in
centua carnis sue, aduersita
tes prauoy, hominū: posside
bit hec que superius dicta sunt.
id. om̄ om̄ptem. carnis immor
talitatē. et incorruptionē.
Et ero illis d̄s. id. et̄na satie
tas. et remuneratio. Et ipse
erit in filius: q̄m̄ credendo in
om̄ efficunt̄ fide filii d̄i. **I**
hic quodē pfidem. illuc autē
p̄ manifestationē. Un̄ idē
ioh̄s ineptā sua dic̄. Km̄nē
filii d̄i sumus: & n̄ dū apparuit
quod serim̄. Scimus autē quia
cū apparuerit similes ei erim̄.
uidebim̄ eū sicut est. Timidis
autē et incredulis. et cetera:
usq; qd̄ est mors sedā. Timido
possumus eos intelligere quo
rū uoluntas erat ut crederet̄
in xp̄m. Uerū uidentes diuer
sator̄m toy, genera fidelib;
parata. timore concussi re
trahent̄ se a fide xp̄i. Quidā
autē etiā post fidem & xp̄i bap
tismū. uel terrorib; p̄cassi
ut blandim̄tis in lecti. tim̄
tes penā recedebunt a fide.
Quoy, par̄setit in flagno arden
ti. id. in damnatione p̄petua.
S̄t etiā timidi in pace eccl̄e.
qui metu principū & secta
riū hominū. bonū op̄ari me

tuunt. De talib; d̄r. Illic t̄p̄i
dauerunt timore ubi non erat
timor. Cū incredulis. id. cum
iudeis incredulis uel falsis xp̄i
anis. qui sunt execrandi a d̄o.
id. ualde abominabiles. vn̄
est. Virū sanguinū et dolosū
abominabitur d̄ns. Et cū ho
mucidis. id. quo cūq; modo ho
minē interficientibus uel odio
se ipsos iugulantib;: vn̄ est.
Qui odit fratrem suū homicida
est. Et fornicatorib;. id. cū y
dolis seruientib;. seu immundi
tiā carnis sectantib;. uel etiā
plus creaturā quā creatorem
diligentib;. & diuitias ultra mo
dū amantib;. vn̄ paulus. Et
auaritia que est ydolor. seruit.
Et ueneficis. id. magis qui in
cantando rē p̄ agebant. Siue
etiā ueneficos. id. maleficos
possumus eos intelligere. qui
humana potestate alius on̄ant̄.
vn̄ in euangl̄io. Reges gentium
on̄ant̄ eoy. et qui potestatem ha
bent super eos uenefici uocant̄.
id. malefici. Et idolatris qui si
mulacta hominū mortuoy. ut
etiā imagines rerū quarundā
p̄ d̄o uenerant̄. Et om̄ib; m̄da
cib;. ubi cū d̄c̄ om̄ib; ostendit.
multa genera eē mendacioy.
Nam beatus augustinus dic̄ octo
eē genera mendacioy. sectam̄

nullū est m̄daciū qđ peccato careat. Vñ scriptū est. **Q**ui quod mentit̄ occidit animā et p̄des om̄s quilo curit̄ m̄daciū. Nonnulli enī dicunt non eē peccatū si p̄ ueritate aut iustitia p̄fertur m̄daciū. sicut legim̄ factū in egypto de obstetricibz que ad pharaonē reuertē et increpate cur uiuificarent paruulos quos iussu fuerant int̄ficē m̄t̄tes sunt dicentes. Non sunt hebreę mulieres sicut egyptię. sed ipse habent obstetricandi scientiā. Vñ et scriptura refert. Quā obrē edificauit illōs domos. Nūquid ergo peccatū fuit illud m̄daciū p̄ quo mercedē ad dō accepert̄. **F**uit quidē peccatū. sed tamen op̄m̄ e purgatū. **V**ñ inde et dōs edificauit illis mansiones. id. multitudinē filioy dedit illis. quia alioy filios uiuificauerant. Similit̄ legim̄ factū et in raab meretricē. que uentio ioseph ab icondit. et in requiritibz de eis. **R**. **F**actor quidem uenerit ad me. sed cū clauderet̄ porta. & illi parit̄ exier̄. Quia uō op̄m̄ circa eō exhibuit. & a morte eol liberauit. postea meruit p̄tingere ad unius dī cognitionē. et int̄ israhelitas e numerari. quia peccatū illud m̄daciū. purgauit op̄ pietatis & m̄ie. Per uis

col fuisse sicō p̄deret a morte quā qđ eō negauit et m̄t̄itae. Unū sane firmū debem̄ retinere. nullū m̄daciū genus inultū remanere. qđ hic laxatū non fuerit p̄nitentia aut aliquo pietatis op̄e. Om̄i uenī istoy qui sunt sup̄ius e numerati. pars eol in stagno igne ardente et sulphure. id. in p̄funda inferni damnatione ubi simul s̄ ignis & sulphur. qđ est mors scđa. id. corporis. & anime. **P**rima enī mors fit p̄ peccatum. **S**cđa aut̄ intelligit̄ in anima & corpore. Sequit̄. Et uenit un̄ de septē anglis. **P**. vii. anglos sicut sup̄ius dictū ē. uel uniuersal̄ intelligit̄ ecclā uel om̄s p̄dicatores p̄pt̄ septiformē sp̄m̄ quo ecclā instruit̄. et doctores erudiunt̄. Sepe enī dictū ē septenariū numerū uniuersitatē ostendere. quia om̄e presens tēp̄. vii. diebz uoluit̄. Un̄ ergo ex septē anglis qui ad ioh̄m uenit. intelligit̄ om̄s s̄b̄ cap̄e. qui ē scđm̄ p̄ph̄am. magni consilii in anglis. id. nuntius pat̄ne uoluntatis. Vñ ē ex anglis. quia caput ē om̄iū electoy. & p̄ assūtionē humanitatis. illic ē conuict̄ in uero uirginis. Venit ergo p̄ incarnationis mysterium.

qui ubiq̄ erat p̄ diuinitatis po-
tentia. Iſta angli. hoc eſt p̄ dica-
tores. quorū caput eſt xp̄c. ha-
bent ſialas plenas ſeptem plagi
nouiffimis. hoc eſt ipſi ſunt ple-
ni diuina p̄ dicatione qua quidā
auditorū. uulnerant̄ ad ſalutem.
quidā aut̄ ad ſuip̄nuciem. Bene-
aut̄ ipſe plage nouiffime dicun-
tur. quia in nouiffima huius
ſc̄li hora. id̄ ab incarnatione
ōni. uſq̄ in finē mundi in hoc
loco. ſignificat eccl̄am cui loq̄t̄
ōs p̄ occultā inspirationē in m̄te
dicens. Veni paſſib; fidei. paſſi-
b; amoris et oſtendā tibi ſpon-
ſam uxorē agni. id̄ tibi ipſi
manuſtabo qualis n̄c ſis p̄ fidē.
et qualis poſtea futura es. cū
ad di ueneris contēplationem.
Duo aut̄ dicit. ſponſā & uxorē.
quia ſicut ſup̄ius dictū eſt que
n̄c eſt ſponſa p̄ fidē & dilectio-
nē. erit uxor cū ad amplexus
ſup̄ uenerit uiri. Vir enī eccl̄e
ōs eſt. vnde ſalomon dicit.
Non eſt uir in domo ſua. Et ſub
ſtulit me in ſp̄ū. et cetera. hic
manuſte oſtendit̄. quia ioh̄s
non corporeis oculis hanc in-
tuitus eſt uisionē. ſed ſp̄ū. hoc
eſt n̄c oculis. ad contemplan-
da celeftia myſteria eſt ele-
uatus. Mons magnus & altus
in quo ſedit̄ eleuātū. xp̄c. in

tellegit̄. de quo danubio dicit̄. Quia
n̄ eſt lapis manu b; p̄ cuius demon-
te. Creuit in montē magnū. et
repleuit uniuerſa t̄ra. Ipſe q̄q̄
de ſe dicit̄. Non poteſt ciuitas ab-
ſcondi ſup̄ montē poſita. Mag-
nus eſt iſte mons. quia totū mun-
dū replet. Altus. quia ita eſt hō.
ut ſit etiā uetus t̄r. De hoc mon-
te yſaias dicit̄. In nouiffimis dieb;
erit mons dom̄ dñi p̄paratus in
uertice montū. uel xp̄c princeps
om̄iū electorū. Quā obrem q̄
angl̄s et mons xp̄c eſt. et in ioh̄e
eccl̄a intelligit̄. Angl̄s ioh̄m
in montē ducit̄. hoc eſt xp̄c ec-
cl̄am ſuā ſup̄ ſemā ipſū conſti-
tuit. Recte enī xp̄c & angl̄s et
mons t̄r. quoniam uis eccl̄e
apparuit ad celeftē patriā elec-
torū inuitat̄. Et ipſe eandem
eccl̄am ſup̄ ſe portando ad cele-
ſtia ſubleuat. Et oſtendit̄ in
ciuitatē ſc̄am hierl̄m. Et cetera.
Ciuitas eccl̄a eſt. om̄i habens habi-
tatores. Que ſc̄a t̄r. quia p̄ bap-
tiſmū ſc̄ificat̄. hierl̄m. quia
ad hoc laborat ut ad uisionem
patrię celeftis pueniat. De celo
deſcendit. quia om̄e qd̄ habet
bonū. celitus datū eſt illi p̄ t̄i
grām. vñ iacoby. Om̄e datū ob-
tinū & om̄e donū p̄fectū de ſur-
ſū eſt. Vel etiā ſic ſup̄ra dictū eſt.
In capite ſuo deſcendit de celo.

quea sibi in utero uirginali con
iunxit. Vnde apls. Desponsauit
sibi eccliam. Non habentē macu
lam aut rugā. Claritatē di ha
bet. quia filiodi illuminat qui
illuminat omē hominē uenen
tē in hunc mundū. Vñ et ipse
apls dicit. Ego sū lux mundi.
Vñ sequit̄. Et lumē simile lapi
di p̄tioso. tāquā lapidi iaspidis.
sicut cristallū. Lumē ecclie xp̄cē.
quibene simulis lapidi iaspidis.
quia dū h̄ electos suos lustrat &
etne uiriditatis pabulo nutrit.
Lapis enī iaspis uiridis est coloris.
et idō non inconuenient̄ p̄ lapi
dē iaspidem uisio intelligitur
scē trinitatis. ad quā anime scō
rū p̄tingere desiderant. uē luti
animalia uerentia queq; p̄quir̄.
Incipit edic̄. P̄ me si quis introie
rit saluabit̄. & ingrediet̄ p̄ fidē.
et egrediet̄ a fide ad speciem. &
pascua inueniet etne satieta
tis. Vñ & psal mista dic̄. Dñs pa
scit me & nichil m̄ de erit. in
loco pascue ibime collocauit.
P̄ cristallū uō intelligit̄ premiū
supne remunerationis. que in
ipsa di uisione cōplebitur. Qua
si enī aqua in cristallū uertit̄.
dū p̄miū ex aqua & spū tenatorū.
ipsa di contēplatio efficitur.
Nam & bene p̄pendim̄. qđ sig
nificat iaspis. hoc & cristallus.

quia remuneratio scōy. nichil a
liud erit. nisi presens di uult̄.
Et habebat murū magnū et al
tū. habens portas. xii. Murus
ecclie xp̄cē. De quo isaias dicit.
In illa die cantabit̄ canticum
istud in t̄ra iuda. Urbs forti
tudinis nr̄e syon saluator po
net̄ in eam murus. Ipse ē etiā ma
gnus. De quo psal mista. Dñs in
syon magnus. Altus quoq; est.
quia a patre sup om̄a sublimat̄.
Et dñs quoq; etiā sup humanitatē
est constitut̄. Ipse quoq; est
murus. hoc est defensio & pro
tectio ecclie sue. Vel etiā mur̄
generalit̄ ipsa intelligit̄ ecclia.
quem murus appellat̄ p̄p̄t̄ firmi
tatē fidei. et constantiā uirtu
tū. Magnus est iste murus. q̄a
ecclia ex multis cōstat fidelib;.
et p̄. iiii. climata dilatāt̄. Al
tus quoq; ē. quia cū corpore in
habitate trānte possidet celū.
De quo bene subdit̄. Habens
portas. xii. P̄. xii. quippe por
tas. intelligunt̄ apls. & p̄æn.
aplos om̄is ordo doctorū. p̄
quoy ministeriū uitam̄ eccliam.
Ipse enī nos baptizauit. & docen
tes p̄ fidem eccliam introdu
cunt. De q̄b; adhuc sub infer
tur. Et in portis angulos. xii.
Idē. in apls om̄s doctores sub
iecti. Sic s̄t p̄bri. et ceteri mi

noris ordinis ecclesie prepositi. qui
& si magna non ualent. tam mino-
ra que acceperunt fidei populo nun-
tiate non desistunt. De quibus in mala-
chiorum. Labia sacerdotum custodi-
unt scientiam. et legem requirunt
ex ore eius. quia angelus domini exer-
cituum est. In. xii. ergo portas.
.xii. angeli consistunt. qui ad oc-
tores ecclesie fidei et uestigia aposto-
lorum secuntur. Et non a scripta que
sunt non a. xii. tribuum filiorum israel.
Filios israel non debemus intelligere
carnaliter. xii. filios iacob. quorum
fuit reprobata sicut scriptura
manifestat. sed partes spirituales
ex cuius parte descendentes.
sicut fuit isaia. hieremias. ce-
terique prophete. Quorum non a scripta
sunt in portis. quia memoria
illorum in fide continetur apostolorum.
Quod enim isti adnuntiant iam fac-
tum. illi predicauerunt futurum. Quia
ergo eadem que illi predicauerunt
adnuntiant. memoriam illorum
in suis cordibus se in se habere
demonstrant. Sive etiam in xii.
filios israel possumus intelligere
omnes gentes. sicut in. xii. apostolos in-
telligimus omnem ordinem predica-
torum. hinc paulus dicit. Epistola
nostra uos estis scripta in cordibus
nostris. Ab oriente. porte tres.
Per orientem populus intelligitur
iudeorum. de quo christus exortus

quiescit uerus sol iusticie illumi-
nans corda credentium. Ibi ergo
fuerunt primae porte. tres. hoc est
fides secretitatis. in illis primae
adnuntiata prophetis. et ceteris
iustis qui per spiritum illuminati fide
trinitatis cognouerunt. Unde
isaia dicit. audisse se clamantia
cherubin. Sanctus. Sanctus. Sanctus. sed quia
in trinitate personarum. intelligitur
una maiestas cum pluraliter promississent.
Sanctus. Sanctus. Sanctus. unitatem substantie
ad tendentes adiungunt. Dominus deus
sabaoth. Similiter psalmista
promittens. Benedicat nos deus pater
benedicat nos deus filius. benedi-
cat nos deus spiritus sanctus. trinitatem per
sonarum conuertit ad unitatem
maiestatis dicens. et metuant
eum omnes fines terre. Ab aquilone
porte tres. Per aquilonem intelli-
guntur gentiles. in frigore infi-
delitatis & ignorantie positi.
sicut fuerunt patres nostri. Ipsi quoque
sunt porte tres. quia & gentile
per doctrinam apostolorum ceterorumque
predicatorum. edocti fidem secre-
trinitatis preceperunt. Et bene quod
primae ab oriente porte tres.
deinde ab aquilone commemorantur.
quia prius iudei crediderunt. de-
inde gentiles. qui ante erant
in aquilone quiescit frigidissimus
& durissimus uentus. habens ha-
bitatorem diabolum quid dicit.

P. onā sedem meā ad aquilonē. Et
ab austro porte tres. P. austrum
claritatē fidei intelligim⁹. que
intoto t̄ra. lucet. quia dū sol in
austro. id̄ in medio centro celi fi
git̄. totū mundum illuminat⁹.
xp̄m significans qui luce fidei
sue illuminat uniuersam eccl̄am.
In austro itaq; porte tres sunt. q̄a
fides sc̄e eccl̄e splendore sc̄e tri
nitatis inluminat̄. baptizata
innōe patris & filii. et sp̄s sc̄i.
Et ab occasu porte tres. P. occa
sū nouissimā mundi accipiam⁹
etate. In qua phelia & henoch
ceterosq; p̄dicatores eadē fides
sc̄e trinitatis p̄ quadripartitū or
bem diffundit̄. Iudeos atq; gen
tiles pariter cōplectentes. Duo
denarius enī numerus portarū. que
p̄ quatuor mundi partes sub
ternario cōprehendunt̄. ad my
steriū p̄tinent. xii. aptōy. p̄ quō
fides sc̄e trinitatis p̄ quadriparti
tū orbem diffusa est. Et murus
ciuitatis habens fundamenta xii.
murus ipsa est ciuitas. que xii.
habet fundamenta. quia aptōy.
et p̄ph̄ay. doctrina consistit.
quoy fundamentoy. fundamentū
xp̄c. de quo paulus dicit. Fun
damentū aliud nemo potest po
nere. Quando enī singulariter
fundamentū enuntiatur ipse
xp̄c intelligitur. sup̄ quē om̄s

edificatio eccl̄e constructur.
Quando autē ^{pluralit̄} p̄triarche. apti.
ceteriq; doctores. Unde idem
apt̄s dicit. Jam non estis hospi
tes & aduene. sed estis ciues
sc̄oy. et domesticidi. sup̄ edifi
cati sup̄ fundamentū aptōy. et p̄
ph̄ay. In p̄so sumo angulari la
pide xp̄o ih̄u. Sic ergo fundamē
ta aptica. ceteriq; doctores
intelliguntur in uno fundamēto
xp̄o fundati. Ipse autē est fun
damentū fundamentoy. sicut ē
rex regū & dñs onāntiū. Ad
hoc enī p̄tinet q̄d etiā nomina
tis fundamentis. Agnomen n̄
soluit sed ait. & in ipsis. xii.
nōa. xii. filioy. isrl̄ & agnū. &
~~in ipsi fundamentis nomina xii.~~
~~aptōy. & in ipsi fundamentis.~~
hoc est in fide patriarchay. &
p̄ph̄ay. xii. nōa aptōy. quia ui
delicet quisquis in eccl̄a regim̄
suscipit. locū aptōy. tenet.
quoy doctrinā et actus imitat̄.
Et ut absolutius hoc fit. dicam⁹
fundamenta patriarchal̄ eē et
p̄ph̄as. In quib; nōa xii. aptōy.
sunt. quia fidē quā p̄ceper̄t
apti habuer̄t & illi. et quem
isti credider̄t in carne uenisse.
illi p̄nuntiauer̄t uenturum.
Hinc psal mista. dic̄. Fundamenta
eī in montib; sc̄is. Montesq; p̄
pe. ipsi sūt patriarche. & p̄ph̄e.

Sup quos noui testamti doctores
fundant. quia eorū. fidē imi
tant. Jamquā scilicet funda
mēta sup fundamēta. quia et ip
si montes fundamēta eē noscun
tur. Et qui loquebat̄ mecum
habebat mensurā harundineā
aureā. ut metirēt̄ ciuitatē.
hic angl̄s typū tenebat filii di.
quomā in mensura. et numero
disponit. Nam parundinē. di
uinā debem̄ intelligere p̄ dica
tionē. Quia enī arundine scri
bit̄. recte parundinē scriptu
rascā intelligit̄. ab efficiente
uidelicet illud qd̄ efficitur.
Hac itaq̄ harundine. id̄ diuino
doloquio. Jungit et illuminat
ōs corda fidelū. ibiq̄ p̄pendit
et metit̄ facta singulorū. atq̄
perfectur. dū alii tribuit ser
monē sapientiē. Alii genera
linguay. et cetera. Que mēsurā
harundinea. aurea d̄r̄. p̄pter
claritatē diuinę sapientiē
que in plerisq̄ locis auro figu
rat̄. vnde est. Accipite sapien
tia sicut aurū. Hac itaq̄ arun
dine metitur ciuitatē. id est
uniuersalem ecclām. et portā
eī. id̄. doctores & ecclē p̄po
sitos. & murū ciuitatis in quo
nichil aliud quā ipsa ciuitas
intelligit̄. Et ciuitas q̄ dro
posita est. In quadrata figura.

non aliud latus maius est, aliud
minus. sed cuncta simul. quat
tuor latera. æquali spatio ten
dunt. P̄ hec aut̄. iiii. latera.
debem̄ intelligere. spem. fidē.
caritatē & opationem. Que
æqualia sunt. quia unus quisq̄
fidelis quantum credit. tantum
sperat. tantū amat & opatur.
Similit̄ quantum sperat. tantū
credit. tantū amat & operat̄.
Ite tū tantū amat. quantum cre
dit. quantum sperat. quantum opat̄.
Tantū opat̄ quantum credit. quan
tū amat. quantum sperat. Bene
aut̄ ecclā in quadrū posita est
memorat̄. quia robusta p̄ fidē.
longanimus p̄ spem. ampla p̄ ca
ritatē. efficax. p̄ opationem.
Habent enī singuli fidelū fidē
qua credit̄ qd̄ uidere non pos
sunt. om̄ scilicet trinū in p̄soni.
unū in maiestate. Habent q̄q̄
caritatē. id̄. di & p̄ximi dilec
tionē. Quib; uirtutib; ut p̄fec
ta sit uita illoꝝ. & d̄ iungit̄
opatio sine qua fides mortua ē.
Un̄ ap̄ls. fides sine opib; otiosa
est. Siue etiā p̄ quattuor late
ra ciuitatis. possum̄ intelli
gere. iiii. uirtutes principales.
P̄ rudentiā uidelicet. tēperan
tiā. fortitudinē atq̄ iustitiā.
Que ita debent eē in electis. ut
una alterā non excedat. Pru

dentia quippe est scientia in
appetendis bonis & uitandis
malis. Cui debetur coniungi seu
coequari temperantia. quia nec
perfecta prudentia. nisi studeat
homo semetipsum temperare &
auoluntatibus istius seculi retra
here. Quod cum fecerit. debet ha
bere etiam fortitudinem. ut illud
quod intelligit opere perficiat. De
inde etiam debet possidere iusti
tiam. quatinus actus suos intacte
perit. ne nimis iustus & plus quam
oportet & sapiens sibi uideatur.
Et longitudo eius. tanta est quanta
& latitudo. Repetit quod supra
dictum est. Quia quadrata figura
ex omni parte equalis est. Tan
ta est itaque longitudo. quia
quanta est fides. tanta est spes.
tanta caritas. tanta nichil ho
minis & operatio. Quantum enim
credimus. tantum amamus. & quan
tum amamus. tantum despectu pre
sumimus. Et in quantum prospere
ad superna erigimur. tantum pro di
lectione creaturam & proximum ex
tendimus. tantumque ipsam fidem.
spem & caritatem operibus exorna
re studemus. Similiter unusquisque
quantum prudens est. quantum
temperans fortis & iustus. Tantum
temperans. quantum prudens for
tis & iustus. Tantum fortis. quan
tum prudens. temperans & iustus.

Tantum iustus. quantum prudens
temperans & fortis fuerit. Et
mensus est ciuitatem de arun
dine per stadia. xii. In ciuitate
ecclesiam intelligit. harundo
doctrina euangelica. Porro per
stadia. xii. omnes exprimentur
laborantes in ecclesia. Per stadium
quippe illud intelligit quod
in stadio agit. id est pro loco
labor & pro munus laborantium.
Hinc paulus dicit. Ne scitis
quid hi qui in stadio currunt.
omnes quidem currunt. sed unus
accipit premium. Laborant itaque
electi in stadio. hoc est in la
bore presentis uite. ut premium
supreme retributionis possint
percipere. Nam et per xii. summa &
lectoy. exprimitur. Duo de
narius enim numerus. idcirco
perfectus habetur. quoniam ex de
nario et binario constat. De
narius pertinet ad decem precepta
legis. Binarius ad duo dilec
tionis precepta. In quibus tota
lex pendet & propheta. Si uero
circo perfectus habetur. quia
ex partibus septenarii conficitur.
quod est tria. &. iiii. Ternarius
enim. ad fidem sancte trinitatis re
fertur. Quaternarius. ad. iiii.
euangelia. Millenarius quoque
perfectus numerus ostenditur.
quia denarii numeri quod dracum

solidū reddit. Decies enī deni ^{centi}.
7 decies centum fiunt mille. Atq; idcir-
co millenarius numerus p̄fec-
tus est. Vndē. Verbi q̄d man-
dauit in mille generationes.
p̄ quas generationū uniuersi-
tas exprimit̄. Quia igit̄ duo-
denarius siue millenarius in
sacro eloquio p̄fectione pō-
nit̄. recte in .xii. milib; su-
ma p̄fectionis illoy exprimit̄.
quid eccl̄ogū legis cū dilectio-
ne dī et pximi. implent. fidē-
q; scē trinitatis custodiunt &
hoc sc̄dm auctoritatē quat-
tuor euangelioy. Hos metū
om̄p̄sd̄s habundine. quia u-
nicuiq; sc̄dm capacitātē sui
intellectus distribuit doctri-
nā scientie. Om̄s tam̄ quos
tangit. in his que accepert̄
p̄fectos ostendit. Et unus
quisq; q̄d non accepit in se. p̄
caritatis studiū possidet in
altero. ut ex multis mēbris
unū efficiat̄ corpus. Vel sic
supra dictū est. Alii tribuit
sermonē scientie. alii gene-
rali linguay. et cetera. Et hilicet
n̄ equalit̄. quia ut dñs dicit.
¶ In domo patris mei mansiones
multas. tam̄ om̄s brauiū su-
p̄ne remunerationis p̄ceptu-
risunt. Sed cū m̄ro consi-
lio auctor ac dispensator

n̄ huic illalargiat̄ que alii
negat. Alii hec denegat que
isti largit̄. extra m̄ surā harun-
dinis egredi nitit̄. quisquis
posse plusquā accepit conat̄.
v̄n̄ plerūq; amittit & hoc q̄d
poterat. quia audacter ea
que contingere n̄ ualet arri-
pe festinat. Nā et mēbroym̄oy
tē bene ministeris utim̄. cū
sua eis officia distincte serua-
m̄. Lucē enī oculis certumū.
uocē uō aurib; audimus. Siq; s̄
aū mutato ordine uoci ocu-
los luci aures accommodet.
huic utraq; incassū patent.
sic et de reliq; mēbris est intel-
legendū. Quēdū sua officia
desert̄. ad aliena n̄ ad surgit̄.
¶ Longitudo et latitudo & alti-
tudo ei equalia sunt. Hec est
illa soliditas quatorate figure.
de qua sup̄ius dixit. Et ciui-
tas in quatoro posita erat.
Longitudo. p̄tinet ad fidem.
Altitudo. ad spem. Latitudo.
ad caritatē. De qua scriptū ē.
Latū mandatū tuū nimis. Si-
ue etiā longitudo. p̄tinet ad
longanimitatē. Altitudo
ad contēplationē. Latitudo
aū. sine dubio caritatē de-
signat. que utantū lata ē.
ut n̄ solū ad amicos. sed etiā
usq; ad ipsos pueniat inimicos.

Juxta illud. Diligite inimicos
vros. benefacite his qui hoder
uos. Longitudo itaq; ciuitati
et latitudo atq; altitudo eius
equalia sunt. quia quantum pati
ens fuerit mens per longanimita
tem. tantam lata erit per timorem.
tantum erit & alta per contemplationem.
Unusquisque enim tantum ad altioram
contemplationem erigitur. in quan
tum semetipsum humiliat. Intol
lerando mala proximorum. Longi
tudo itaq; ecclesie latitudo & al
titudo equalia sunt. quia in quan
tum longanimitas est inter aduersa.
in quantum caritate erga omnes di
latata. In quantum est per contemplati
onem alta. Et mensura est murus
eius. c. xl. iiii. cubitorum. Hec
suma. quatuordecim duodenari
numeri continet. Duodecim
enim duo denari. c. xl. iiii. fiunt.
Centenarius numerus perfectionem
significat. Unde dominus in euangelio.
Qui reliquerit domum. fratres. aut so
rores. centuplum accipiet. id est per
fectionem mentis consequetur. ut
ea que semel amisit repetere ul
tra nolit. Quatuoragenarius quoque
numerus in scriptura sacra mul
ti moda ratione habet perfectum.
Sive propter dominum ieiunium xl. diebus
actu. sive propter decalogum
legis. & iiii. euangelia. in quibus
decalogi perfectio continetur. Qua

ternarius simul sacrat est.
propter. iiii. virtutes principale.
Quia autem incubitu manus est. rec
te per cubitum operationis manus expri
mitur. Murus autem ipsa est ciuitas.
Mensura est itaq; angulus ciuitatis
c. xl. iiii. cubitis. Quia omnipotens
deus perpendit et considerat. quan
tum singuli electorum. per auctorita
tem. iiii. euangeliorum laborant
in legis decalogo. quantumque per
fectionem mentis consequuntur ut
ad societatem angelorum. peruenire
possint. unde sequitur. Mensura
hominis que est anguli. Quan
tum ad latera attinet. hic offen
dit ipsum angelum que hec ostende
bat iohi in figura hominis appa
ruisse. Quantum autem ad altiore
pertinet intellectum. mensura
hominis que est anguli. recte
ecclesia metitur. quia uidelicet
gloria angelorum. & hominum. in cele
sti beatitudine equalis erit.
Unde in euangelio dominus dicit. Neque
nubent neque nubentur. sed erunt
sicut angeli dei in celo. Vel idem
mensura hominis que est anguli.
quia quot anguli remanserunt
in celo. pro casu archangeli. tot
homines de terris sunt ascensuri
ad celos. Et erat structura.
id est edificatio muris ex lapide
iaspide. Iaspis. lapis uiridis
est coloris. atque idem omnium m

significat. quē resurrectio scōy
animaliū. In ē tē platione enī di
omptis. erit sūma electoy. re
fectio. et cōna satietas. Juxta
illud psal miste. Dñs pascit me
et nichil inde erit. in locopa
scue ibime collocavit. Siue
etiā p lapidē iaspidem electi ex
primunt. quoy fides nūquā mar
cescit. sed in viriditate opatio
nis constat. Ex lapide ergo ias
pide structura ciuitatis efficit.
quia prius in ecclā fundamētū xpē
ē stituit. Cui etiā omīs fideles
sup ponunt. Juxta illud apli.
Ad quē accedentes lapidē uiuū.
et ipsā tāquā lapides uiui super
edificamini. Nā sicut in muri
edificatione primo ponūt lapi
des magni et quorati. q̄ alios
sup se positos portant. Quē
ipsi iterū alios portant. sicq̄
omīs edificatio ē struit usq̄
quo ad ultimū lapidē pueniat.
Quicū portet ab omibz ipse nemi
nē portat. Ita in fundamēto
ecclē primi positi sunt apli.
martyres. Deinde cōfessores.
uirgines. uidue. ceteriq̄ scī q̄
se omīs inuicē portant passio
nes suē mētū libentissime tole
rantes. Juxta illud apli. Alī
alterius honera portate. ul
etiā exēplo scī tatis semetipsā
inuicē fouentes. & ita agit usq̄

ad finē scī. quando ultimus
electus in nouissimo culmine hui
ā edificii ponet. Quicū portetur
ab omibz retro se pcedentibz. ipse
tam non habebit quē portare pos
sit. quia in ipso omīs ecclē edifi
catio consumabitur. Erat uō xpē
et fundamētū. & consumatio ecclē
quē est initū & finis. Ipsa uō ciui
tas aurū mundū simile utro mundo.
P̄ aurū claritas celestis intelligit.
de qua dñs dicit. Fulgebūt iusti. sic
sol in regno patris mei. Vt etiā
p aurū. claritas sapientie diuine
designat. de qua scriptū est. Ac
cipite sapientiā sic aurū. In uero
uō. puritas cordū intelligit.
Nā et ceteris metallis si conficitur
uas aliqd. quic quo intrinsecus
ponit. extrinsecus minime uidet.
In uero autē q̄ q̄o interius ponit.
totū exterius pspicit. Atq̄ idō
p uerū puritas designat cordis
omīū scōy. que inuicē in celesti
beatitudine omibz manifesta bit.
Hec enī uerba n̄ ad p̄sentē ecclām
referrī possunt. in qua singulis
singuloy conscientie occulte sūt.
sed ad futurā quando ueniente
dño qui illuminabit abscondita
cordū. singuloy conscientie cunc
tis manifestabunt. Quicq̄o enī
cogitatū fuerit ab aliquo totū
uidebit ab altero. Sicq̄ unus
quisq̄ tē erit conspicabilis alteri.

sicut nē ēē n̄ potest conspicabilis
sibi. Vt p̄ aurū sicut dictū ē. in
telligit̄ sapientia sup̄na. P̄ aurū
uō. puritas fidei. Nā inuitro sic
dictū ē. q̄cqd̄ ponit̄ interius.
totū uidet̄ exterius. et p̄ hoc
puritas fidei designat̄. quāsci
tenentes corde. manifestant etiā
ore. Nec q̄cquā intus agit̄ p̄ si
mulationē. qd̄ n̄ uideat̄ exteri
us p̄ purā oris. atq̄ opis c̄fessionē.
Fundamēta muri ciuitatis om̄ia
p̄ide p̄tioso ornata. Fundamē
ta ciuitatis. id̄. ecclē. sunt pa
triarche. p̄phē. et ceteri p̄dicato
res. sup̄ quoy. doctrinā ut excē
pla constat ecclē structura.
Que fundamēta om̄i lapide pre
tioso. id̄. om̄ib; uirtutib; fide
scilicet. spe. caritate. hospitali
tate. ieiunio. abstinentia. ce
teris. que sunt ornatib; bonoy. ac
tū opib;. Siue etiā lapides p̄
tiosos. intellige om̄i imitato
res illoy. qui in edificio positi
sunt. ipsaq; ciuitatē morib; &
uita exornant. De his lapidib;
om̄i p̄ p̄phā dicit. Ecce ego
sternā p̄ ordinē lapides tuos
et fundabote in sassis. Vnde
sequit̄. Fundamētū primū ias
pis. Quia lapis ut sup̄ius dictū ē.
viridis est coloris. atq̄ idō n̄
incongrue om̄i significat.
q̄ ē pabulū et refectio om̄ium

electoy. Ipse est p̄mū fundamē
tū ecclē. quia ut ap̄ls dicit.
Fundamētū aliud nemo potest
ponere p̄t̄ id̄ qd̄ p̄ositū est.
qd̄ est xp̄c̄ ih̄c. Significat q̄q;
et electos. quoy. fides nūquā
marcescit. sed sēp̄ in opationū
uirore p̄ seuerat. S̄ cōs̄ saphir̄.
Lapis saphirus in sua natura.
nequā p̄tiosus ē. sed in m̄iste
rio ualde p̄clarus inuenitur.
quia uidelicet aereū colorem
retinet. atq̄ ideo scōs̄ signifi
cat. qui celestia m̄te petunt.
Dicentes cū ap̄to. n̄tā c̄ uersatio
in celis est. Tertius calcedoniū.
Calcedonius lapis. multo est
uilior quā saphirus in natura.
sed in mysticis sensib; ualde in
uenitur et ipse p̄tiosus. Est
enī fortissime nature ut om̄i
um sculpentū argumētis re
sistat. atq̄ ideo significat scō
qui in uictis sim̄ sunt inter
ad uersa huius sc̄li. quoy. un̄
dicit. quis nos separabit a ca
ritate xp̄i. Et iterū. Certus sū
q̄ aneq; mors neq; uita. neq;
anglī. & cetera. poter̄ nos sepa
rare a caritate xp̄i. Et tales
bene in fundamēto ecclē con
stituunt̄. quia alius exēplū
fortitudinis p̄bent. Vnde
& idem suis auditorib; dicit.
Imitatores mei estote sic et

ego xpi. habet quoque idē lapis
similitudinē lucerne pallenti.
et in hoc humilitatē scōy. signi-
ficat qui in p̄sentia uita pallidi
habent quia de spiciunt. Con-
tinentur & ueluti nichilū repu-
tant. At tam ipsi in obscuro lo-
co lucent. aliiq. lumē scientiæ
atq. ardoris demonstrant. Vñ
et de uno illoy. dicit. Ille erat
lucerna ardens & lucens. Ardens
uidelicet fide. & dilectione.
lucens uerbo & ope. Quartus
smaragdus. Smaragdus p̄ti-
osus est lapis in sua natura. sed
p̄tiosior in electoy. figura q.
lapis magne uiriditatis est ut
omnem uiriditatem herbar. super &
aerē etiā circūfusū uiridem red-
dit. Reddit etiā imagines
aspicientiū. Similes eius fu-
erit ampla. huius lapidis ge-
nerasūt multa. sed p̄tiosissimi
smaragdinei lapides reperun-
t in scythia regione deserta.
quos tam custodiunt grifēs
animaliū tribilia et ferocia
que corpus habent leonū. nū.
pedes aut. rostrū. & alas ut
aquila. Ideoq. p̄tā curant
ut leones. p̄ aera uolant ut
aues. Que bestie custodiunt.
ipsā deserti regionē & ser-
uant ipsos lapides. non qd̄
ipse in suā eas cūertant uti

litatē. sed hominib. ipsos auferūt.
Cū quib. anima sp̄i homines unū
oculū habentes bellū gerūt. ipsoq.
lapides eis auferūt. Que res pul-
chrū in se continet mysteriū.
Lapis quippe smaragdus qui ut
dixim. nunc est uiriditatis. xpm
significat qui pascha aeternae
refectionis suis daturus est fide-
lib. Porro desertū illud in quo
lapides repiunt. significat
corda scōy. qui se & terrenis &
huius mundi curis longe faci-
unt. ut in secreto cordis sui qui-
ete dno seruire possint. Vnde
unus eoy. dicit. Ecce elongaui
fugiens & mansi in solitudine.
In quoy. cordib. inuenit lapis
smaragdus. quia in ipsis habi-
tat xpc. Sed ad sunt grifēs.
id. maligni sp̄i qui xpm nitunt
tollere fidelib. nqd̄ ipsi eū ha-
beant. sed causa inuidie
hominib. eū auferant. Sed
anima sp̄i unū oculū habentē.
id. electi oculū m̄tis possiden-
tes. qui bellant cū grifib. hoc
est cū malignis spiritib. xpmq.
sibi rapiunt que est lapis p̄tiosus.
Et sic dñs designat p̄ hunc lapi-
dem. ita et electi quoy. fides
nūquā marcescit. Nā et ipsi
in fundamento ecclē ponuntur.
quia alios & exēplo & doctrina
erudunt. & in xpi doctrina

comfortant. Quintus sardonus.
cōpositū est. ex ardio & onice. cu
ius genera plurimast. sed p̄tiosior
tribus coloribus distinguitur in modū
unquus quia in subteriore parte
habet colorem nigrū. In medio
rubicundū. In superiore candidū.
Vel alit̄. Primo habet nigrum.
medio candidū. superius rubeū.
significans scōs quinugri. id est
despecti. contemptibiles. & ab
hominabiles uidentur. Sed tam
innouati p̄ grām xp̄i. sēp splen
dore fidei irradiantur a dō. ut si
necessitas ingruerit. etiā p̄ ca
ritatis officiū p̄ priū sanguinē
n̄ solū p̄ amicis uerū etiā p̄ ipsi
fundere non metuant inimicis
qd̄ significatur p̄ colorem rubeū.
Hinc in canticis canticorū. eccl̄a
dicit. Nolite me considerare
qd̄ fuscasim quia decolorauit
me sol. Vñ paulus ap̄t̄s ait. Et
si exterior n̄r hō corrūpitur.
tam interior renouat̄ de die in
die. Sextus sardius. Sardius
lapis. tres rubre specie habet.
tōd̄q̄ scōs significat quilibet
ad sublimia intelligenda & cō
tuenda ducuntur. tam suā sēp stu
dent recognoscere fragilitatē.
recordantes se eē filios adē q̄
tra rubra interpretat̄. Reducunt
quippe sēp ad memoriā. qui
sunt & unde ueney. id̄. ex radice

fragilis. et peccatoris hominis.
ne uidelicet ex accepto celesti
gratuito dono extollantur. Hinc
iezechiel sepe contuens cele
stia mysteria filius hominis uo
cat̄. Et abraham. Loquar ad
dñm meū. cū sim puluis & cinis.
Et psalmista. O m̄to dñe quia
pulus sumus. Bene aut̄ iste la
pis. sexto loco subrogat̄ qui
tra rubre speciem tenere uide
tur. quia & prim̄ hō sexta die
cōditus inuenit̄. cui ductūe tra
es. et uirā ibis. Septim̄ chri
solitus. Chrsolitus quasi aurū
fulgē. et uidet̄ emittere ex se
quasdam ardentel scintillas.
Cui specie significantur. qui luce
sup̄ne sapientie resplendent.
suaq̄ uirtutes atq̄ sententias
cū uerbo exortationis uelut
scintillas in proximol effundunt.
quibz ad amorē dī & pximi aliō
accendit̄. Octauus berillus.
Berillus duos colores habet.
uiridem & pallentē. p̄ quē illoy
uita designat̄. qui cōtinoy. con
templatione bonoy. ad tēpus
inherent & iterū cure fixat̄
ad ministratiōis quasi ad pal
lore redeunt dū exteriora
p̄ actiua uitā fr̄ibz ministrare
student. Et qui paulo ante fu
erant uirides dī cōtemplatione.
palescunt iterū in p̄aliū rerū

administratione p̄ humilitatis of-
ficiū. Nonus topatius. Topatius.
Lapis. om̄iū lapidū colores in se
habent. vñ et nom̄ accepit. q̄ a
pan̄ grece. latine om̄edr̄. Quo
nichil carius reges in thesauri
suis habere possunt. Et nascit̄
in insula egypti quē dicitur
topation. Significat aut̄ sc̄os
om̄ib; virtutib; refectos & quasi
multis colorib; sic multis vir-
tutib; lucentes. Decimus chriso-
prassus. Chrysoprassus aurei colo-
ris est. et uiridis. qđ ipso nomine
manifestat̄ parū distans ab erillo.
significat aut̄ electos sapientia
resplendentes. & uiriditate fidei
semp̄ ad celestia tendentes. Unde
decimus iacinctus. Jacinctus
similis est aque ratio solis p̄fusa.
Et in hoc significat electos sapi-
entia repletos. non tam humana
quasi sunt filii sc̄i prudentiores
filii lucis. sed diuinaque signi-
ficat̄ p̄ ratios solis aque immis-
sos. Duodecimus ametistus.
Ametistus trib; colorib; princi-
palib; resp̄git̄. id̄. purpureo.
uolacio. & roseo. Et in hoc
significant̄ sc̄i qui celestē ha-
bitū ger̄t̄ in tr̄is & ad p̄mum
atq; ciuitatē anḡloy. uentu-
risunt in celis. vñ dñs dicit.
Et er̄t sicut anḡl̄ in celo. qđ
designat̄ p̄ purpurā. que prin-

cipū est indumentū. In uiola aut̄
que humilis est herba. et tamen
odore optimū habet. humilitas
illoy. exprimit̄ cū bone opinioni
odore. In rosaceo aut̄ colore. ca-
ritas intelligit̄ que in tantū in illi
uiget ut etiā usq; ad passionem
martyri non solū p̄ amicis sed p̄
ip̄is qđ p̄ficiscunt̄ inimicis.
vñ dñs dicit. Maiorē hac dilectio-
nē nemo habet. quā ut animā
suā quis ponat p̄ amicis suis.
Et duodecim porte. ~~duodecim~~
~~margarite~~. Duodecim margarite
sūt p̄ singulas. Quantū ad lit-
terā p̄tinet. hoc dicit qđ illa
ciuitas habebat. xii. portas.
Et singule porte erant ex sin-
gulis margaritis. id̄ unaqueq;
porta erat ex una gēma. Et
iterū, unaquaq; porta erant
xii margarite que sunt. c.
xl. iiii. vñ a porta uel marga-
rita singula. dñs intelligit̄
ih̄ xpc̄. Qui sicut dñs funda-
mētū fundamentoy. sic etiā po-
test dici margarita marga-
rita. Istud est margaritum.
qđ negotiator uendit̄ om̄ib;
em̄t. In xii. aut̄ portis. intel-
ligunt̄ sc̄i ap̄li. et ceteri p̄ dica-
tores qui nob̄ ianuā ecclē ap̄i-
unt. Vñ psal̄ mista. Ap̄tem
portas iustitie. Statimq; unā
etiā portā ad necit̄ que sin-

gularitē dñm significat sicut
dictū ē. sine quo nemo uenit ad
patrem dicens. hęc porta dñi
iusti intrabūt in eā. Superius le-
gim⁹ qđ mensus est angl̄s muro
ciuitatis. c. xl. iiii. cubitoꝝ.
Quia numerus etiā hic replicatur.
cū duodecī margarite p̄ singu-
las. xii. portas describuntur. ⁊
Quia denarius numerus. duode-
cies ductus. centesimū. quara-
gesimū quartū numerū consu-
mat. in quo om̄is multitudo
scōꝝ cōcluditur. Et platea ciui-
tatis aurū mundū tāquā ui-
trū plucidū. Superius dictū ē.
qđ si platea fuerit ex auro
mundo tāquā uitrū plucidū.
et hic platea ipsius ciuitatis
his dem metallis fert̄ adorna-
ta. P̄ muros quippe ciuitati
robustiores & eminentiores scī
intelligunt̄. Per plateā uō que
a latitudine ita uocat̄. quia
grece platon. latine latūd̄.
simplices intelligunt̄ ipsi s̄q̄
subiecti in latitudine carita-
tis morantes. Dicit̄ aū pla-
tea ciuitatis ex auro mundo
sicut & muri fuisse. quia licet
sibi distantia meritoꝝ. qđ
sicut in hac uita inuenit̄ alius
alio sanctior. sic in illa bea-
titudine alius inuenit̄ alio
eminentior. tam̄ unus quisq̄

qđ non habebit in se posside-
bit in altero p̄ caritatis amore.
Hinc p̄ beatū iob dicit̄. Paruus et
magnus ibi sunt. & ap̄t̄. Stella
ab stella differt in claritate.
Sic et resurrectio mortuorū. Nā
p̄ aurū claritas designat̄ sup̄
ne retributionis. Per uitrū
uō. puritas cordis illoꝝ exp̄-
mit̄. que tunc singulis inui-
cē manifestabitur. Idē utiq̄
metallis adornat̄ plata et
doctores ecclē tam̄ sic dictum
qđ in se quisq̄ non habebit.
In altero possidebit p̄ carita-
tis ardorem. quando sicut
ap̄t̄ dicit. erit illis dñs om̄a in
om̄ibz. Un̄ sequit̄. Et tēplū
nūdi mea. Dñs enī dñs om̄p̄s.
tēplū illius est & agnus. Pre-
sens ecclē. tēplū uō ē iuxta
qđ ap̄t̄ dicit. Templū dī sc̄m
ē. quod est in uos. Tam̄ habet
etiā ipsa tēplū corporale. id̄.
locū orationis quo cōueniunt
fideles ad audienda diuina
eloquia et celebranda xp̄i sa-
crām̄ta. Illa aū celestis ciui-
tas hier̄lm̄. iam non habebit
tēplū uisibile. quia dñs dī
om̄p̄s p̄t̄ et agnus. id̄. dī
filius tēplū ei est. Hinc pau-
lus dicit. Non enī in manus fac-
tis ibi introit. & alibi. xp̄c
assistens pontifex futuroꝝ.

bonoy. amplius & pfectius ta-
bernaculū n̄ manu factū. id est
non huius creationis introiit
semel in scā. Et hoc tēplū. id est
tota trinitas n̄ ecclā possidet
h̄ p̄ fidem. tē uō possidebit
p̄ manifestā sp̄ciem. quando
erit d̄s om̄ia in om̄ibz. & nos
in illo. Erit enī tē tēplū ecclē
pat̄ cū filio & sp̄s cō. quia in
habitabit ille ecclām regen-
do. & ista inhabitabit illum
in eo quiescendo. In qua scili-
cet mansione. id est in diuinita-
tis p̄tectione. tribz qualita-
tibz uigebit. quia habebit
ibi eē felicit̄. & eā quā nouerit
diligere caste. & nosse scām
trinitatē p̄fecte. In his autē
tribz beatitudinū qualitatz.
om̄is sūma beatitudinis consi-
stit. Et ciuitas n̄ eget sole.
neq; luna ut luceant in ea. hęc
hierl̄m que in p̄senti agit̄.
indiget in die frui lumine soli.
in nocte uō lumine lune. Illa
autē celestis hierl̄m. nichil hōy
indigebit. quia uerū habebit
lum̄ qd̄ non solū corpora sed
etiā m̄tes singuloy. in lumina-
bit. Vñ sequit̄. Nam clarit̄
d̄i illuminabit eā. Ipse enī
d̄s quicūq; illuminat mentē
fidelū p̄ fidē. ipse iā tē mul-
tō magis in lumina bit cū eū

uidere meruerunt facie. ad
faciem. Hinc ipse dicit. Beati
mundo corde. qm̄ ipsid̄m uide-
bit. Et lucerna ei est agnus.
Lucerna. ad dignē p̄tinet. Nam
p̄sens ecclā egeat Lucerna. hoc
est igne corporali illuminari.
illa autē iā n̄ indigebit hac frui
lucerna. quia lumine ei agnū ē.
id est uisio xp̄i cū patre & sp̄s cō.
De ipso enī filio in libro sapien-
tię d̄r. Candor est enī lucis
aet̄ne. que lux utiq; in p̄-
senti uideri nequit. Vñ d̄ns
ad moysen dicit. Non enī ui-
debit me hō & uiuet. Et am-
bulabūt q̄ p̄ lum̄ eius. Lumen
ecclē xp̄ est. Vñ p̄ isaiam d̄r.
Surge illuminare hierl̄m. q̄
uenit lum̄ tuū. hęc autē uer-
ba. n̄ ad futuri temporis re-
muneratōne. sed ad p̄senti
laborē. referenda eēt. satis
elūcet. Neq; enī iā tē sc̄i inā-
bulando laborabūt. sed post
laborē beate uiuentes quie-
scent. Nunc itaq; ambulat
p̄ lum̄ ei. hoc est p̄ xp̄i fidē
ceterasq; uirtutes. ut postea
p̄uenientes ad patriā quie-
scent in ipso lumine. hoc est
in ipsius d̄i contemplatione.
Et reges t̄re afferent gl̄am suā
& honorem in illā. Reges t̄re.
intelligunt̄ om̄s iusti. q̄ bene se

cū subiectis regere satagunt. De quibus
dictū ē. Cor regis in manu dī quo
cūq; uoluerit uertet illud. Isti
itaq; reges. hoc est om̄s iusti suam
gl̄am & honorem qđ id ipsū est re
ferent ad illā celestem hierlm̄. q̄a
om̄em suam remunerationē & pro
speritatē atq; om̄em suū gaudiū
et exultationē. ibi recipient. Et
quo amplius in p̄senti uita affli
gunt. eo amplius ibi exaltabunt.
Quo contra reprobi qui in p̄senti su
am gl̄am & honorem possident.
et in p̄senti huius seculi extendun
tur. ibi uacue remanebunt. Un̄
dñs dicit. Ne uob̄ diuitib; quib; hic
habetis consolationē uřam. Quia
enī sc̄i in p̄senti uita gl̄am huius
seculi que reproborū est. n̄ amant. id
circo suā ad aet̄nā felicitatem glo
riā deferunt. qđ ibi exaltati re
munerabunt cū uni illoꝝ dixerit
dñs. I uento sup̄ decē ciuitates.
Alti autē. I uento sup̄ qnq;. Sicut
in euanglio ipse dñs manifestat.
Alit̄. Reges t̄re intelligunt apli
ceteriq; p̄dicatores qui p̄pter re
gim̄ animarū quas regunt. iure reges
uocant. Isti afferent gl̄am suā
& honore nullā. hoc est om̄s quod
xp̄o adquisier̄ sua p̄dicatione &
doctrina. Un̄ paulus quib;dam
dicit. Gl̄am̄ra uos estis in die dñi
ih̄u xp̄i. Recte enī gl̄a regū & ho
nor uocantur. hi p̄ quibus idē

reges coronant. Et porteeus
non claudent p̄ diem. Magna se
curitas erit in hierlm̄ celestem.
ubi nullę iam erunt insidie in
mici. Et idcirco portee illius
non claudent. quia uidelicet di
es erit ibi p̄petua cuius succe
det. Un̄ sequit̄. Nox enī non erit
illic. Sed uideamus quomodo
in p̄senti uita claudunt portee
Que utiq; p̄dicatores intelli
gunt. p̄ quorū ministeriū eccl̄a
intramus. Portee enī ciuitatis
dū claudunt. ingredientibus
aditū n̄ p̄mittunt. Itaq; ergo
quasi claudunt portee. Dū sc̄i p̄
dicatores diaboli repellunt a
cordib; fidelū. Ipsiq; aditū in
grediendi denegant. dū fideles
instruunt quomodo eius tenta
tionib; resistant. Hinc petrus
dic̄. Aduersarius uř diabolus. tā
quā leo rugiens circuit querēs
quē deuoret. cui resiste forte
infide. Ideo autē ibi portee eius
non claudent. quia sublato noc
tis timore p̄petua dies electis
fulgebit. Nec iā dicet̄ ibi uigila
te & orate qđ ad noctis aduer
sitatē p̄tinet. sed uacate & ui
dete quia ego sūd̄. quod ad
diei redigūt securitatē. Et af
ferent gl̄am & honore gentiū
nullā. Haud dubiū ipsi qui sup̄
us appellant reges t̄re. id est.

sci predicatorum. Quisquam & ho-
nore gentium in illa ciuitate affe-
rent. quando aggregata turba
fidelium ipsos quos predicando ad-
duxerunt ad fidem. secum ad patriam
caelestem introducent. Magna enim
gloria. magnusque honor gentium
in illa ciuitate afferetur. quia ex
parte maxima ex ipsis gentibus
decorabitur. Nec intrabit in eam
aliquo conquinatum. In hac ci-
uitate. conquinatum. id est. utriusque
maculatum. & facientes abomina-
tionem. id est peccatum simul intrant
cum bonis. Quasi autem haec uitae me-
dia inter caelum et terram consistit. in
utriusque partis ciues in se con-
tinet. In illa autem ubi soli erunt
boni. non intrabit conquina-
tum. et faciens abominationem.
id est. peccatum. quia nulla erit
ibi promixtio malorum. sed sola
societas bonorum. Solum enim boni
regnabunt cum christo. cum quo & in
quo in aeternitate hierusalem caelesti feli-
citer permanebunt. Et mendacium non
intrabit in eam. id est. quilibet iam
mendacii noxam perpetrans.
Omnem enim mendacium sicut supra
dictum est. non caret peccato.
Nisi qui scriptus est in libro uitae
agni. id est. his soli caelestem ingre-
dientur hierusalem. qui in diuina pre-
scientia ad hoc ante omnia
secula sunt praesciti & praedeterminati.

Libet quippe uitae agni. uis intel-
ligitur omnipotentis dei sic super dic-
tum. quia omnia scit antequam fiant.
Et ostendit in flumen aque uitae
splendidum tamquam cristallum. pro-
cedente de sededi & agni in medio
plateae eius. Flumen aque uitae
intelligitur doctrina ueteris & noui
testamenti. Quod enim aqua predica-
tionem sanctam significet. Salomon
docet quid dicit. Aqua profunda
uerba ex ore uiri. & torrentis re-
dundans fons sapientiae. Et dominus
dicit in euangelio. Qui credit in
me sicut dicit scriptura. Flumi-
na de uentre eius fluent aquae uiae.
Sed cum una sit doctrina ueteris &
noui testamenti pluraliter enuntiat.
quia scilicet & unitatem fidei adnun-
tiat. & tamen ad multos auditores
peruenit. & per multorum ora diffun-
ditur. Bene etiam flumen aque uitae
uocantur. quia quos irrigat ui-
uificat. & ad uitam aeternam inuitat.
Recte quoque cristallo splendens com-
paratur. propter puritatem fidei que
in baptismo percipitur. Quos enim
irrigando uiuificat. ad aquam
baptismatis perducit. eosque et
puritate fidei splendidos. & ro-
bore fortissimos reddit. Sedes
autem dei patris & agni. id est. dei filii
ex qua ipsa aqua procedit. ecclesia
est fidelium quibus paulus dicit.
Templum dei scilicet est quod estis uos.

Quia in illorum cordibus xpi sedet cum
patre & spiritu sancto. quorum quia in
separabilis est potestas. insepara-
bilis est etiam et sedes. Ab ipsa
ergo dei sede procedit aqua. quia per
ipsam ecclesiam diffunditur predica-
tio. In medio platee eius. id est in
medio ipsius ecclesie. Nec solum
ipsa doctrina robustos quosque
irrigat. sed etiam simplices quos
platea designant. Et ex utra-
que parte fluminis lignum vite af-
ferens fructus. xii. per menses sin-
gulos. hoc iuxta litteram non
potest intelligi. ut uidelicet
lignum ex utraque parte sit fluminis
nisi forte in medio fuerit collo-
catum ut ramus illius hinc & in-
de sint expansi. Verum spiritualiter
hoc intelligendum est. quod scilicet
lignum ex utraque parte
fluminis sit. Lignum quippe
xpi est sapientia dei patris de
quo salomone dicitur. Lignum
vite est huius quod apprehenderit in terra.
& tenuerit eam beatus. Hinc
& in libro genesi legimus
quod fuerit lignum vite in me-
dio paradysi. Quod scilicet
lignum dominum ihesum christum signi-
ficat qui vitam eternam prestat
se digne comedentibus. Lignum
itaque ex utraque parte fluminis est.
quia & uetus & nouum testamentum
christum adnuntiat. & quo inue-

teri prenuntiat futurum. hoc
in nouo manifestatur impletum.
Per menses autem. xii. in quibus ipse
christus quae est lignum vite suos af-
fert fructus. xii. intelliguntur
apostoli. Dicit enim ipse de se
& ipsis apostolis in euangelio. Non-
ne. xii. hore sunt dies. se-
cutique appellantur diem. horas
autem. xii. apostolos. Quia ex
horis dies ex diebus menses ef-
ficiuntur. Quod significatur sim-
plicitate per. xii. horas. hoc & per
xii. menses. id est ipsi. xii. apostoli
per quos christus fructum suum affert.
hoc est miracula predicatione
atque opera celestia. Hinc &
paulus dicit. An experientium que-
ritis eius. qui in me loquitur christus.
Singula sub ^{audi} lingua reddentia
fructum suum. Quod intelligitur
per menses. hoc intelligitur
& per lingua que ab ipso scripte
perdeunt. xii. uidelicet apostoli.
et in ipsis omnes sancti qui fructum
fidei sue ^{ferre} necessant. Et folia
ligni ad sanitatem gentium.
Si ipsam ipsius scriptis in-
telliguntur apostolorum discipuli qui
ad sanitatem gentium perueniunt
quo suo exemplo & doctrina
instruunt. & ad ueram scien-
tiam uocant. Si autem hec ad
celestem hierusalem referre uolu-
erimus. flumenque uite in.

tellus gamus contēplationē scētri-
nitatis eterne remunerationis
iuxta illud psal miste. Satiabor
dū manifestabitur glōria. Nam
et supra ipso dno dicente legi-
mus. Ego sitiēti dabo de fonte
aq̄ uitę gratis. Hinc et psalmi-
sta. Inebriabuntur ab ubertate
domus tue. et torrente uolup-
tatis tue potabis eos. In hoc uō
fonte. ibi est uita p̄petua. Quia
quicūq̄ ad dī contēplationē
p̄uenire poterit habens uitā.
idē dīm. ipse quoq̄ uiuet in eū.
Qd̄ uidelicet splendidū tāquā
cristallū dī. quia uidelicet sua
contēplatione p̄ducat elec-
tos ad firmitatē in mortali-
tatis atq̄ in cōmutabilitatis.
Qd̄ etiā flum̄ bene a sede dī p̄-
cederet. & in platea ciuitatis
ori uari. Qd̄ enī est sedes. hoc
est et platea ciuitatis. id est
om̄is eccl̄a generaliter. Sed
p̄pt̄ diuersoy p̄sonas ita di-
stinguitur. Quia enī quos p̄-
sidento regit ubertate sue
uisionis satiāt. bene in sede
tamquā fons redundat. Quia
uō fuit ipsa uisionē singulis
p̄ qualitate meritoy. distribu-
it. iure in medio plateę ci-
uitatis. tāquā de fonte diri-
uatiōr. De sede itaq̄ dī p̄ce-
dit et in medio plateę ciuita-

tis redundat ut unusquisq̄ ha-
bitator p̄uitibz inde auriat. p̄-
mittit accipiat. quia licet eā-
dem uisio simul habeat ab hō-
om̄ibz. tñ p̄ singuloy mittit.
unicuiq̄ distribuit. Et ex
utraq̄ parte fluminis lignū uitę.
Qd̄ superius de signat p̄ fontē
aque uitę. hoc nunc etiā desi-
gnat p̄ lignū ex utraq̄ parte
fluminis positū. id est contēpla-
tio scētrinitatis. que anglicā
simul & humanā naturam
hinc inde satiāt. Ipsaq̄ uisio-
nis potio. ita est multimoda.
ut quicquid cuiquā in dese-
riū tunc uenerit. hęc eādem
uisio fiat. quando sicut ap̄ls
dicit. erit dī om̄a in om̄ibz.
Sed nec mirū cū et ipsū manna
filiis isrl̄ de celo attributū. p̄
qd̄ aetna satietas figuratur.
Hoc scdm̄ scripture sententiā
unicuiq̄ sapuerit in ore quod
fuisset delectatus. P̄ m̄ses q̄b̄
ipsū lignū fructus affert.
aetnitas intelligit. que aliquan-
do p̄ annos. Aliquando p̄ m̄ses.
Aliquando p̄ dies intelligitur.
P̄ annos. ut annuus non defici-
ent. P̄ m̄ses uō. ut ē illud esaię.
Et erit m̄sis ex m̄se. P̄ diem. ut
ē illud. Melior est dies una.
iuxta istius sup̄ milia. Et or-
dinationē tua p̄seuerat dies.

Lignū ergo uitę p̄ xii. menses. xii.
fructus redit. quia ipsa merces
beate immortalitatis que p̄ fruc-
tus designatur quaq̄ electi fru-
unt. nullū t̄minū habet. sed sine
fine manet. Singula ligna red-
dentia fructū suū. In hoc fructū
suū reddent. qm̄ mercedē suā
opū p̄cipient. Et folia ligni ad
satiētātē gentiū. folia ligni.
laudes intelligunt̄ scōy. de
quib; psalmista dicit. Beati qui
habitāt in domo tua. Que laudē
ad satietātē gentiū p̄ficiēt. cū
eoy. corda p̄petua creatoris lau-
des replens nullā in eis fatigati-
onē. nullā lassitudinē. nullā
tristitiā sint in eīs. Et om̄e ma-
ledictū n̄ erit in ea amplius.
In p̄ sentē eccl̄a maledictū ē subaudi-
gen̄ hominū. qui in eam male-
dictionē p̄ceper̄. In nulla aut̄ scōy
societate. nullū erit maledic-
tū. sed om̄is eccl̄a electoy. be-
nedicēt̄ in suis habitatorib;.
Cū audierint. Venite benedic-
ti patris mei p̄cipite regnū;
Sed sedes dī & agni in illa erunt.
S̄ upius unā sedē posuerat de
qua & dixerat se uidisse ema-
nare flum̄ aque uitę. Nō aut̄
pluralit̄ sedes introducit.
Dicens sedes dei in illa erūt. Sed
hoc significant plures sedes
qd̄ una est electoy. a eccl̄a.

Que scilicet p̄pt̄ unitatē fidei
in una sede p̄pt̄ diuersitatē
gentiū in plurib; exprimit̄.
Vñ et supius. xx. iiii. sedes uise
eē in una sede referunt̄. Et
seruicī. seruient illi. Cū dñs
discipulis dicat. Jam n̄ dicam
uos seruos sed amicos meos. Quo
in hic scriptura iā immortales
electos uocat seruos. Aut si
iam a seruitute liberati. ad li-
bertatē & gl̄am filioy dī tē pue-
nient. quomodo in illa aet̄na
quiete seruire narrant̄. Sed
sciendū nobis est. quia in eo qd̄
iam nullo certamine defuda-
būt. sed aet̄na quiete fouent̄.
Libertatē a nulla seruitute
obnoxii. Nam & nō sunt
serui timoris. sed amoris. Dux
enī sunt seruitutes. quia alit̄
timet seruus ne uerberetur
a dño. alit̄ aut̄ filius ne p̄riet̄
hereditate pat̄na offendens
in aliquo p̄ipat̄ri oculos.
Ille ergo seruit timore. iste
aut̄ amore. hac seruitute
seruiunt electi om̄ipotentī
dō. p̄cauentes om̄ino ne eū
in aliquo offendant peccando.
Ibi aut̄ seruient illi. laudando.
& glorificando illū. iuxta
illud. Beati qui habitāt in
domo tua. Et uidebunt faci-
em eius. id̄ p̄fectā eius con.

gregationē habebūt. Neq̄ enī hoc
puerilit̄ intelligendū est. ut pu
terū dñm habere faciem. que cor
poris oculis possint uideri. Sed
quia infacie hominis cognitio ē.
idō hic. p̄ faciem quā electi ui
deri dicunt. Nil aliud. quam
cognitio sc̄trinitatis ē intelligi
gitur. Hinc scriptū est. Sc̄m
quia cū apparuerit. similes ei
erimus. qm̄ uidebim̄ eū sicuti ē.
Tāc̄ enī uidebūt sc̄i dñm. qualem
nō angli uident. De quibz dñs
dicit. Angli eoy. sēp uident fa
ciem patris mei qui in celis est.
De hac aut̄ uisione qm̄ scilicet
sit intelligenda. satis supra
dictū ē. Et beatus ābrosius
dicta aliorū doctorū. sequens
plura loquit̄ pate faciens ocu
lis mentis dī naturā ēē contem
plandā sicut & caritas uidet̄.
Si enī exterior hominē uidere
nequit interiorē. quātomagi
dñm conspicerē non poterit.
qui utiq̄ multo ē subtilior
animā nra. Videbunt itaq̄ illū
mente. id̄ p̄fectā ei? ut dictū ē.
Habebunt cognitionē. ut im
pleat̄ qd̄ dñs ait. Beati mundo
corde qm̄ ipsi dñm uidebunt.
Cetera illius inuestigent̄ tracta
tione. Et nomē ei? in frontibz eoy.
P̄ frontē sicut sup̄ dictū est
exp̄mūt fides. Sed cū ibi nō

sit fides. aut spes. quid sibi uult
qd̄ electi nomē in frontibz abere
phibent̄. sed sciendū quia fides
hic p̄muneratione fidei posita ē.
Que remuneratio contēplatio om̄p̄tis
dicit̄. Cū enī accepit eccl̄a qd̄
p̄ fidē credit̄. recte ipsū fidei
p̄miū. p̄ titulo gl̄e in suis gestare
uidet̄. Et nox ultra non erit. id̄.
uicissitudo tēpotis. uel etiā tri
bulatio angustie que sepe p̄ noctē
figurāt̄. Hec nāq̄ supra dixerat.
sed in repetitione uerbi demon
strat quā appetendū sit lumen
illud qd̄ totiens loquendo incul
cat. Et nō egebit lum̄ ⁱⁿ lucerne.
neq̄ lumine solis. Nunc humana
infirmas. ad exercenda diurna
opa noctis quiete reddit̄ idonea.
ut etiā in nocte lucerna p̄ so
lutione. Tēc̄ aut̄ quando erit dñs oīa
in om̄ibz que est lux uera om̄s in
luminans. non egebit lumine lu
cerne. uel lumine solis. Vñ seq̄t̄.
Qm̄ dñs illuminat illos. Si uō
noctē intelligamus ignorantia.
lucerna uō uel solē diuini uerbi p̄
dicationē. Neq̄ nox tē erit igno
rantie neq̄ predicatio doctrine.
quia sicut isaias dicit̄. non docebit
uir p̄ximū suū dicens cognosce
dñm. quia om̄s scient me a minore
usq̄ ad maiore. sed om̄s aet̄ne sa
pientie inherentes. p̄fecta sci
entia fulgebunt. Et regnabūt

cū capite suo in sc̄ta sc̄toꝝ. Et di-
xit in h̄a ut dubiū quā anḡl̄s
quibec illi ostendebant. Hec uer-
ba que sc̄licet ab initio libri dic-
ta uel ostensa tibi sunt. fidelis-
sima sunt. Quia quicquid tibi
dictū ē. ueraciter implebitur.
et uerast. quia ad dō uō s̄t̄ plata.
Q dāuid r̄ ioh̄n. p̄tinet etiā ad uni-
uersā eccl̄am cui p̄ in̄t̄nā inspira-
tionē ipsa uerboꝝ ueritas reue-
lat̄. Et idō nullus intantū debet
hebes fieri. ut aliquomodo du-
bitet de his que substantia con-
testatione p̄nuntiant̄ eē ueris-
sima. Et dñs d̄s. Sp̄s p̄ph̄ay. mi-
sit anḡlm̄ suū. Et cetera. Id est
ipse quilo citus est p̄ph̄is. ipse
misit anḡlm̄ suū ostendere ioh̄n.
& in illo om̄i eccl̄e que oportet
fieri cito. Nomine sp̄s. tota ti-
nitas intelligit̄. que ipsū an-
ḡlm̄ misit. Quia natura quidē
anḡl̄s fuit. sed incarnati uerbi
solius p̄sonā gessit. Vñ & aliqn̄
do exp̄sona loquit̄ xp̄i dicentis.
Ego sū primus & ego nouissimus.
Et cetera. Aliquando etiā ad tendes
naturā. ioh̄m. ne se debeat ado-
rare. p̄hibet. Notandū aut̄ qd̄
in initio istius libri dixit & signi-
ficauit mittens p̄ anḡlm̄ suū ser-
uo suo ioh̄n. hic uō non unum sin-
gularit̄ sed seruis pluraliter
dicit ostendenda que oportet

fieri cito. In quibz uerbis offen-
dit. utiq; n̄ unum specialit̄. ioh̄n
sed om̄iū se utilitati in ioh̄e ge-
neralit̄ p̄spexisse. Quia qd̄ ioh̄n.
or̄. om̄ibz eccl̄e fidelibz cōgruit.
Que sunt aut̄ que oportet fieri
cito. Vtiq; remuneratio sc̄oꝝ.
& dānatio r̄p̄boꝝ. Vñ et seq̄t̄.
Ecce uenio uelocit̄ ad reddendū
sc̄licet unicuiq; iuxta meritū
suū. Licet enī quantulūcūq;
spatiū hec p̄sens uita uideat̄.
tamen om̄e tēp̄ presentis uite
cōpartitū cōnitati ueluti mo-
nitaneū habetur. Noq; idcirco
uelocit̄ se uenire p̄testatur. ut
cito impleantur que oportet
fieri. Beatus. id. felix quicusto-
dit uerba p̄phetie libri huius.
Ac si diceret. Quia uelocit̄ uen-
turus sū. ut reddā unicuiq; sc̄dm̄
op̄a sua. Beat̄ quicusto dit uer-
ba p̄phetie libri huius. seruant̄
que in ea scripta sunt. ut digni
habeat̄ remuneratione p̄pe-
tua. Et ego ioh̄s sub beatissū.
qui audiui & uidi ēc. Et post
quā audissem & uidissem. cecidi
ut adorare ante pedes an-
ḡl̄i. et cetera usq; qui seruant uer-
ba libri huius. Hoc loco sicut
& superius ioh̄s & anḡl̄s p̄p̄rias
p̄sonas resumunt. Ne enī qd̄
de conscriptione huius libri
dubitaret. suā auctoritatē ioh̄s.

int̄ponit dicens. Ego ioh̄s qui
audiui & uidi hęc. Ipse quoq;
anḡls iuā attendens p̄ senā p̄hi
bet ioh̄m nese adorare debe
at dicens. Vide ne feceris cū
seruus tuus sū & frat̄ tuoy.
Ex quib; uerbis satis supra dictū
est. qđ uidelicet ipse anḡls con
p̄ ethereū suscepit. atq; idō
pedes habere d̄r. & qđ timue
rit post aduentū fili dī ad
rari ab homine qui sup̄ se scie
bat. iā ē hominē. cū nichil ta
le legamus in ueteri testam̄to
frequent̄ quidē legim; anḡlos
ab hominib; adoratos. nec p̄
hibitos. Sed mirū ualde est cur
ioh̄ ē contra int̄dictū anḡlū
scđo eū adorare uoluerit. Iā
enī similitudo se adorare ue
tuerat unūq; d̄m adorandū
ē docuerat. At qđ dicendū.
quia aut magno uisionū stu
pore p̄cussus oblitus fuerat
eoy que supra audierat. aut
certe potest ēē repetitio p̄o
ris sententię. D̄m adora. Id̄.
n̄ creaturę. sed creatori hono
ris reuerentiā offeret. Nota
uō qđ sepe anḡls ioh̄m pro
ph̄am & hunc librū p̄phetiā
appellat. Quia uidelicet &
ioh̄es sp̄u diuino illuminatus
multa de futuro p̄dixit. Et
multa etiā in hoc libro reperi

unt̄ p̄ph̄ay uerbis similia. Nā et
integri uersus esaię et lacharię
aliorūq; p̄ph̄ay ibi repperiunt̄.
Vnde est. Videb̄t inque transfixer̄.
Et dixit michi. ne signaueris uer
ba p̄phetię libri hui;. Quare hic
dixit ne signaueris. id̄. ne sigil
laueris nec claueris uerba libri
hui; cū in media hui; orationis se
rie dictū sit ioh̄i. Signa que lo
cutus. vii. tonitrua. & nolite scri
bere. Quia uidelicet mat̄ & c̄
terorib; signanda & claudenda
atq; abscondita diuina myste
ria. v̄n̄ est. Nolite sc̄m dare ca
nib;. & ne miseritis margaritas
ur̄as ante porcos. F̄idelib; aut̄
manifestanda diuina eloquia.
v̄n̄ d̄n̄s dic̄. Vob datū ē nosse my
steriū. ceteri aut̄ in parabolis.
D̄ r̄ itaq; p̄p̄t̄ infidelis signa que
locuta s̄t. vii. tonitrua & nolite
scribere. P̄p̄t̄ fideles aut̄. scri
be que uides. & signaueris uer
ba p̄phetię hui;. Uel certe qđ in
p̄ncipio hui; reuelationis d̄r̄
ioh̄i. scribe que uides. id̄ qđ ui
surus es. in medio uō signa que
locutas̄ sunt̄ septē tonitrua. atq;
in fine ne signaueris uerba p̄
phetię hui;. potest̄ n̄ intelligi
qđ sp̄s sc̄s p̄ uidit̄ p̄mot̄ p̄t̄ quos
oā in eccl̄a futuros q̄ cū gaudio
& auditate recepturi erant
onī sermonē. Deinde etiā qđ d̄a

futuros in quibus habundat iniquitas
et refrigerat caritas. qui potius
uerbum dicit tenunt quam suscipiant.
Extremo uero appropinquante iudicio.
erunt iterum non solum gentiles sed etiam
iudei. quicquid maxima auditate uer-
bum dicit suscipiunt sicut predicantibus helia
et enoch. ceterisque predicantibus.
Quia ergo in primo et ultimo tempore
fideles fuerunt. siue futuris uerbum
dicit de gaudio recipientes. bene in
initio istius libri dicit scribere que ui-
des. & in fine. ne signaueris uerba
prophetie huius. **Et** in medio multis
et tunc uerbum dicit. congrueque & hic
in medio dicit. signa que locutus sum.
Septem tonitrua. Tempus enim prope est.
Hoc uero ad illud pertinet. quod permittit.
ne signaueris uerba prophetie huius.
Ac si diceret. Idcirco ea manifesta fi-
eri debent. que in hoc libro continentur.
quod tempus prope est. quod hoc impleri de-
beant. ad tempore scilicet resurrectionis
christi usque ad diem iudicii quo
singulis iuxta opera sua retribuetur.
De hoc breuissimo tempore. idcirco huius in epistola
sua dicit. Filioli nouissima hora est.
Quia nocet nocet adhuc. & qui in
sordibus est sordescat adhuc. Per-
missiuus modus est. non oblatiuus.
neque impatiuus. Sicut enim dicit omnipotens.
permittit ut homines propter peccata pre-
terita ruere ad grauiora. unde propheta
mustardie. Non audiuit populus meus uo-
cem meam. & israel non intendit michi.

Et dimisi eos secundum desideria cordis
eorum. ibi in ad inuentionibus suis.
In qua sententia aperte ostendit per-
cessisse culpam inobedientie. pro
qua ad id permittit ire inuolun-
tariis suis. Hinc paulus de quibus da-
uidi. Quicquid cognouissent dominum.
non ut dominum glorificauerunt. Propter quod tra-
didit illos deus in reprobum sensum. ut
faciant que non eueniunt. Dicant
itaque quinoce & sibi ipsi. sub id.
quod non uult uerbum dicit audire. nocet
adhuc. id est permittit in penitens
et peccatis preteritis futura con-
iungat. Et qui in sordibus uerborum
uersatur. Sordescat adhuc. id est
ad deteriora labatur. Dum quis
tempus penitentie accipit. et in-
penitens permittit. ipsaque in pecca-
tu euenit. ipse remedium gratie uer-
tit in augmentum culpe. et quia non
uult deserere malum ut uiuat.
Augere unde moriatur. De quibus
paulus dicit. Ut impleantur peccata
sua semper. Et iustus pro fide iusti-
ficatur adhuc pro operationem. &
ipsi sanctificatur adhuc. Iuxta illud.
Ibi de uirtute in uirtute. Electionem
sepe in profectu uirtutum. quia coti-
die inchoant. & pro momenta ipsa
tempore. uirtutibus uirtutes addunt.
Ecce ueniet cito ad iudicium. dum
scilicet et merces mea mecum est
reddere unicuique secundum opera sua.
Hec locutio & electio ad meliora.

pficere. et reprobos ortat amalis
recedere nepeant sine excusatio
ne. Quae uerba expositione non
indigent. quia ipsa se explanant.
Ego sum alpha et omega. id est. primus antequam
nullus. & nouissimus post quem nullus.
Principium a quo omnis creatura su
sit initium. et finis. quia in me omnis
creatura redigitur. Alpha pertinet
ad uerbi diuinitatem. omega. ad suscep
tam in fine temporum humanitatem. Ip
se ergo est alpha. id est. principium
manens cum patre. unde paulus. christus
finis legis ad iustitiam omni creden
ti. Principium quoque non ad ipsum
est referendum. quod scilicet ipse
secundum quod heretici uoluerunt ex tempo
re cepit. sed ad ordinem creaturarum
pertinet quae ex illo susceperunt initium.
De alpha. iohannis dicit. In principio erat
uerbum & omnia per ipsum facta sunt.
De omega. uero quae finis elementorum. apud
grecos. sicut. & alpha. principium. uer
bum caro factum est & habitauit in
nobis. In his enim totius salutis christi
aene summa consistit. ut scilicet in u
no eodemque christo & perfecta diuitas &
ueta credatur humanitas. Beati
qui lauauit stolas suas. id est corpora
sua. & uitam suam fonte baptismatis.
& lacrimis penitentiae atque custo
dia mandatorum dei. ut sit potestas
eorum in ligno uite. id est. in domino ihesu christo.
Quae habentur itaque in capite suo omnia
possidebit. Unde superius cum mi

sisset. et ego sitienti dabo aquam
uite gratis. ilico subiungit.
Qui uicerit possidebit haec. Et porta
per portas. id est per apostolos uidelicet ce
terosque doctores intrent in ciui
tatem. hoc est in hierusalem celestem.
Per quorum enim ministerium nec intramus
in ecclesiam. per ipsorum. orationes & so
lutionem ingrediemur regnum celorum.
De his partibus psalmista dicit. Aperte
in portas iustitiae. Statimque unam prin
cipalem portam ad quam etiam iste perti
nent. manifestat subdendo. haec por
ta omni iusti intrabunt per eam. Haec
enim porta. christum significat quid dicit.
Ego sum ostium. & per me si quis introierit
saluabitur. Cui enim quilibet fidelium
per ora predicatarum aditum intant re
gnum celorum. nimirum per illum ingrediuntur.
qui per ora illorum loquitur. Foris canes.
Iudei. heretici. ceterique increduli
qui extra ecclesiam latrant. Et uenefici.
id est. malefici. siue magi. Et impu
dici. id est. In ueterumque peccantes.
& homicidae. diuerso modo hominem
infruentes. & ydolis seruientes.
hoc est simulacra quaedam pro co
lentes siue etiam plus terrena quam
omni diligentes. Et omnes qui amat
mendacium & facit illud. Multum enim menda
cium faciunt. sed tam non amant
mendacium. quia studio atque amore
peccandi non mentuntur. Quod mendacium
purgatur ope misericordiae sic dicitur est superius
de obfetricibus hebreorum. Sed sicut

isti in tali mendacio nō emendationis stu-
diū subsequat̄. p̄ditione n̄ carent̄.
Scrip̄tura dicente. P̄des om̄s qui
locut̄ mendaciū. Sic isti grauiori
pena plectendū. qui studio uolun-
tate atq̄ amore fallacius inlaque-
ant̄. H̄ iom̄s sup̄ius dicti. erunt
foris. hoc est ab aditu celestis hie-
r̄m repellent̄. cū audierint.
Discedite amē. maledicti. Ego
ih̄e nisi anḡl̄m meū testificari uo-
b̄. hec in eccl̄is. hoc & supra iam
dictū fuerat. in quib̄ uerbis ap-
te ostendit̄ cui figurā ioh̄s in
hac reuelatione tenuerit. h̄
Nec solū ad ipsū p̄tinent ioh̄m que-
rēdictas. sed ad om̄s eccl̄as que
sup̄ius septenario numero com-
p̄hendunt̄. in quib̄ unacū catho-
lica. id̄ uniuersalis exprimitur.
Ego sū gen̄ & raouidd̄. q̄ n̄ nichil
aliud est nisi ego sū ex ipsa na-
tura dauid. Beata enī d̄ genit̄
dest̄ ped̄ descendit. atq̄ id
circo ipse filius d̄i filius dauid ē.
Vñ ipse interrogans iudeos. qd̄
uob̄ uidet̄ de xp̄o. cui filius sit.
hoc responsū ab eis accepit.
Dauid. Et ille. Quom̄ d̄ uocat
eū d̄m̄ d̄ies. Dixit d̄ns t̄n̄ omeo
sede ad dext̄as meas. Sed sc̄dm̄
diuinitatē est d̄ns d̄d̄. Sc̄dm̄
humanitatē uo. n̄ alius sed idē
ipse gen̄ & raouidd̄. Quia ex
me d̄d̄ sum̄ sit̄ int̄uū. Et ego sū
id̄ natura d̄d̄. Alit̄. Ego sū raouidd̄

genus dauid. quia ex illo infi-
ne tēpor̄. carnis materiā sū si.
Stella splendida & matutina.
Quantū ad litterā p̄tinet stellā
splendidā & matutinā. appel-
lat̄ luciferū quedū extremas
horas noctiū inferat. mane ci-
tius ad futurū declarat. Ipse
itaq̄ xp̄c est stella splendida
quia ipse est lux uera in luminas
om̄em hominē. Et matutina
quia mane surrexit. & tenebrā
totius mundi fugauit. Nōq̄
claritatē æt̄n̄ diei deuicta
mortalitate post resurrectio-
nē ultimā demonstrauit fu-
turā. Juxta illud ap̄t̄. Nō ex-
p̄cessit dies aut̄ app̄p̄inqua-
uit. Et sp̄s. id̄. tota trinitas.
pat̄ uidelicet. filius. & sp̄s sc̄s.
et sponsa. id̄. sc̄a eccl̄a dicunt
cui libet fidei. Veni ad d̄m̄ sci-
licet gressib̄ fidei & passib̄
amoris. Juxta illud. Accedi-
te ad eū & inluminamini.
Sp̄s. id̄. d̄s d̄c̄ hoc p̄ occultam
inspirationē cordib̄ fidelū.
Sponsa aut̄. id̄. sc̄a eccl̄a p̄ ap-
tā p̄dicationē auditores suo
inuitat ad patriā celestē.
Et qui audit. Siue p̄ occultā
inspirationē. siue p̄ doct̄oy.
p̄dicationē diuocē. Dicat
alteri cui libet fidei. Veni p̄
fidē rectā s̄opationē fidei

congruā. Quenū iā adō uocatus
est. necesse est ut et aliū uocet ne
solus ad fr̄ muneracionē p̄gat.
Nam & quia ob alncū p̄git. ut bea-
tū gregoriū dicit. socios ha-
bere desiderans alios orat̄ ut se
cū p̄gant. Et qui sunt iustitiā.
id̄ om̄i p̄tē. Veniat. id̄. acce-
dat ad illū ut satietatem et̄
nā p̄cipiat. Qui uult accipiat
aquā uitę gratis. id̄ quid desi-
derat frui dī con tēplatione in
quā ē refectio et̄ne satietatis.
studeat recte uiuere. Ut pos-
tea ad ipsā dī uisionē ualeat p̄-
uenire. Cū apt̄ dicit. Neq̄
uolentū neq̄ currentis sed mi-
serentis dī dī. q̄ modo ^{hic dicit} qui uult
accipit aquā uitę gratis. Sed
sciendū quia prius p̄uenit dī
mīa ut uelim. Deinde etiam
subsequit̄ nra uoluntas p̄ can-
dē grām ut opem. De hoc pau-
lus dicit. Qui opat̄ in uob̄ & uelle
& p̄ficere. Qui itaq̄ sunt. id̄ est.
aet̄nal delicias p̄ueniente se-
dīgā desiderat passib̄ amo-
ris ad eas tendat. Et qui uult.
id̄. qui uolens ex nolente effec-
tus est n̄ suis meriti. sed gratia
dī uoluntate. hauriat aquā
et̄ne delectationis. Conte-
stor. id̄ obtestor. & testificor
audienti uerba p̄phetie huius.
Siquis appo fuerit ad hec que in

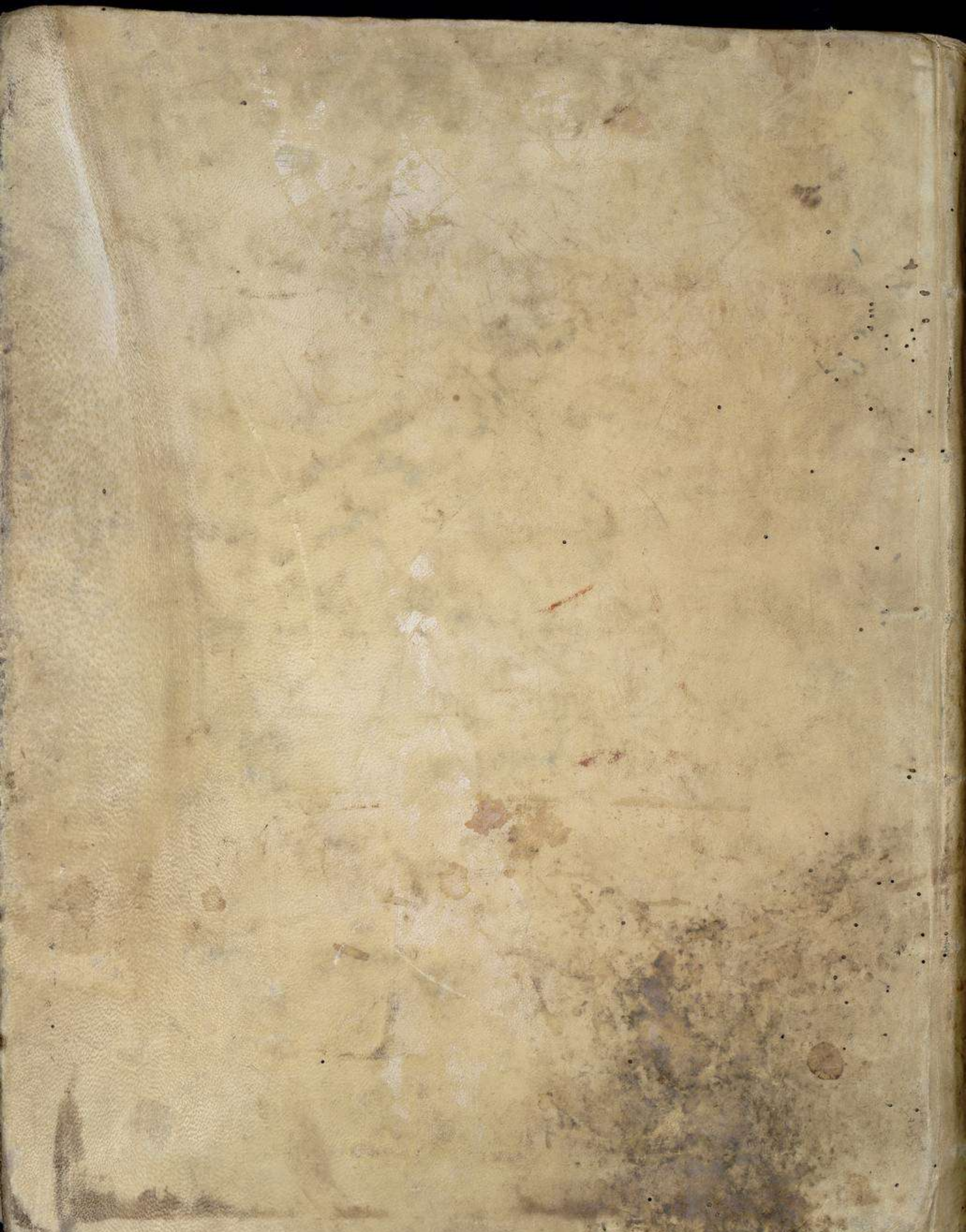
hoc libro cōtinēt̄ aliquē errorē.
apponet d̄s sup̄ illū plagas scrip-
tas in libro isto. ut post innume-
rator mīa. ad et̄nā p̄ueniat dā-
nationē. Tēpore quo beatus ioh̄s
ista scrip̄sit. surrexerūt heretici
in eccl̄a. Valentinus scilicet. he-
lion. & cherintus. quos et̄ ineptā
sua anti x̄p̄os uocat. Idcirco
hanc cōtestationē eis obiecit
ne p̄pta uitate erroris aliquo
huic libro sup̄ ad dēre auderent.
sic uerbigā. Arrius auferte ni-
lus est ex suo libro ego et̄ pat̄-
rū sum. Fotinus q̄q̄ dixit.
Ego principū tribuo ih̄u ex maria.
Et si quis diminuerit de uerb̄ libri
huius p̄phetie. ut sensu. ut
etiā uerba contra suā cōscientiā
sic fecit arrius ex euangl̄o qd̄ p̄-
dictū ē. Aufere d̄s partē d̄i de
libro uitę. id̄ in memoria p̄se-
nti d̄i n̄ scribat̄. & de ueritate
sc̄a. id̄ de celest̄ hier̄im & socie-
tate scoy. angloy. & hominum.
Et de his p̄mis que scriptas sunt
in libro isto. Tam hoc sciendū ē
quia n̄ p̄p̄t̄ eos t̄ q̄ simplicit̄
qd̄ sentiunt dicunt. sed de his
utiq̄ qui cōtra suā cōscientiā male-
dēdō locunt̄. Dicit que testimo-
niū p̄hibet istoy. sub audis uer-
boy. Atq̄ idcirco manifestat̄
quā ueras sint. q̄a ipse d̄s x̄p̄c
testimoniū p̄hibet. Vñ sequit̄.

etiā. id. sic fiat. et cōpleant omnia
que supius dicta sūt. Uenitō adiu
dicandū et reddendū unicuiq; scdm
operasua. Amen. Id. uerū est. qd
omnia que predicta sūt. pcul dubio cō
plebunt. Uen dñe ihu. hoc est.
omīs ecclā loquit̄ in iohē optant
ut ueniat xp̄c ad iudiciū. vñ et
cotidie in dominica oratione po
stulat suppliciter ad ueniat reg
nū tuū. Et illud. ostendefaciem
tuā & salu erim. Grā om̄iū ihu
xp̄i cū om̄ib; uobis. In hoc loco
iohēs typū gerit p̄dicatoy. qui
scietes hominē n̄ posse iustifi
cari p̄ legē sed p̄ grām. optant ut
eadem grā semp cū ecclā p̄maneat.

Nota autē qd hic. **o**h̄i agrā sū
sit initiū & in grā posuit ter
minū. Quia uidelicet & p̄ueni
entē digrā saluam. & subsequen
te iustificam. Unde & paulus
in e huius locutionē. ept̄asua
ita singulis eccl̄is ordinauit. ut
agrā in ch̄a r̄tē & in grā ter
minū pone RE T. **E**xplicat expositi
o sup apocalypsim.

149

11^a sec.

Compendio
S. Scripturae

241